Colin Falconer

Harem

Pardelâri mikunad dar kast-i-Káysar ankčbút.
Păianjenul îşi ţese plasa în palatul Cezarilor.
Verset din Sa´adi.

Mulţumiri

Nici o carte nu se scrie singură. Aş vrea, ca întotdeauna, să mulţumesc impresarilor mei, Tim Curnow din Sidney şi Anthea Morton-Saner din Londra, pentru ajutorul şi încurajările lor, lui Anne Mullarkey şi colaboratorilor ei la Biblioteca Australiei de Vest, care mi-au pus la dispoziţie numeroasele cărţi necesare pentru documentare; personalului sălii de lectură de la British Museum, pentru ajutorul acordat în depistarea lucrărilor de referinţă; soţiei mele Helen, pentru încurajarea şi răbdarea nemărginită, chiar şi atunci când viaţa lângă mine devenea dificilă, oricât de greu le-ar veni prietenilor mei s-o creadă; Annei Powell şi lui Nick Sayers, pentru entuziasmul şi imaginaţia lor, şi, în fine, lui Bill Massey, editorul meu, care vede pădurea acolo unde eu nu văd decât copacii. Sfinţii să-l binecuvânteze şi să-l apere!

CUVÂNT ÎNAINTE

Multe din evenimentele ce constituie fundalul acestui roman pot fi întâlnite în lucrări de istorie despre Imperiul Otoman din această perioadă. Totuşi, ceea ce nu se va şti niciodată vor fi cele ce s-au întâmplat în spatele uşilor ferecare ale Sublimei Porţi, care au dat naştere la atâta violenţă şi pasiune. Din acest motiv deci, aceasta este o lucrare de ficţiune. Cei care ne-ar putea spune cât din ea este adevărat sunt morţi de mult.

Fragmentul de poem de la sfârşitul cărţii este dintr-o lucrare autentică a lui Suleiman.

Annei Powell şi lui Bill Massey
Cu mulţumirile mele.

PROLOG

Topkapi Serai, Istambul, 1990

Altădată aici era linişte.

Altădată i s-ar fi jupuit pielea de pe tălpi celui ce ar fi ridicat vocea mai mult decât o şoaptă în această curte împrejmuită de platani şi castani, sanctuarul Alesului lui Allah pe Pământ, Senior al Seniorilor acestei Lumi, Stăpân al Gâturilor tuturor Oamenilor, Rege al Credincioşilor şi Necredincioşilor, Împărat al Răsăritului şi Apusului, Ocrotitor al Întregii Omeniri, Spiritul Atotputernic Aducător de linişte pe Pământ.

Altădată numai murmurul pajilor şi vizirilor tulbura cerbii păscând şi paradele păunilor din grădini, deoarece afacerile Imperiului ce cuprindea cele Şapte Minuni ale Lumii se desfăşurau în sunete sumbre.

Altădată aici era linişte.

Acum, autocare Mercedes trec huruind pe sub Sublima Poartă, pe lângă Biserica Adormirii Sf. Irene şi pe lângă fântâna în care călăii îşi spălau de pe securi după fiecare execuţie. Acum, directori cărunţi şi ieşiţi la pensie din Frankfurt, Chicago şi Osaka, cu aparate Canon atârnate de gât şi cu neveste hlizindu-se ca nişte şcolăriţe, sunt conduşi prin mulţime la *Ortakapi* de ghizi îmbrăcaţi în blugi, care nici nu remarcă măcar nişele din zidurile înconjurătoare, cândva locuri de odihnă veşnică pentru capetele vizirilor Sultanului.

Dincolo de Ortkapi, la câţiva metri de Sala Divanului, există o inscripţie în zidul de piatră pe care se poate citi: „Haremul”. Patru matroane bătrâne din Ohio se aranjează sub ea, pentru a se fotografia, în timp ce unul din soţii lor reglează un Minolta.

— Nu te apleca peste zid, Doris, spune el tărăgănat, nu ştiu dacă rezistă la greutate.

Marile uşi negre se deschid larg şi grupul este condus înăuntru, în semiobscuritatea răcoroasă. Un tânăr turc, în cămaşă descheiată la gât şi pantaloni necălcaţi, cu o engleză afectată numai puţin de un uşor sâsâit, stă într-o parte şi li se adresează pe deasupra zumzetului şi ţăcănitului aparatelor foto.

— „Harem” înseamnă „interzis”, le spune el. Interzis bărbaţilor. Altădată, Sultanul era singurul bărbat — bărbat în întregime — care putea trece de această poartă. Şi orice femeie care intra aici s-ar fi putut să nu mai iasă niciodată.

Altădată aici era linişte. Linişte ce nu era spartă de strigătele de război sau de invazii, ci doar de hohote de râs. Râsul unei femei.

Dar mai întâi de toate era linişte.

PARTEA ÎNTÂI

PÂNZA DE PĂIANJEN

1

Rhodos, 1522

Linişte, dar marcată de ritmul monoton al ploii, plescăind în bălţi roşii de sânge şi picurând de pe marginile corturilor. Cămile şi oameni se târau prin noroi; până şi nările animalelor de povară se îngreţoşau de mirosul urât de oameni bolnavi şi de mizerie, dar mai ales de duhoarea şanţului de apă.

Şanţul din jurul cetăţii avea şaizeci de picioare adâncime şi o sută patruzeci lăţime, şi pe alocuri aproape se umpluse cu trupurile umflate ale morţilor. Duhoarea corpurilor în putrefacţie străbătea peste tot, pătrunzând în haine, în păr şi în piele, ajungând până şi în sanctuarul de mătase al cortului Sultanului, în ciuda mirosului de tămâie şi chiar a batistelor parfumate pe care căpeteniile din încăpere le ţineau la nas.

Tânărul ce stătea cu picioarele răşchirate în tronul de sidef şi baga arăta ca o panteră încordată pentru salt. Buzele îi dezveleau dinţii într-un rânjet, în timp ce ascultau vorbele abia mormăite ale celui de-al doilea vizir al său. Degetele-i lungi, de artist, se încleştau ritmic, ca nişte gheare, în timp ce faţa de sub turbanul de mătase era albă de furie.

— Câţi dintre oamenii sultanului tău ai pierdut astăzi? şuieră el, vorbind despre sine, aşa cum făcea întotdeauna în public, ca şi când ar fi fost vorba de o altă persoană.

Faţa celui de-al doilea vizir era acoperită de o dâră de sânge ce se scursese dintr-o rană de sabie din frunte. Sângele se uscase ca o crustă pe barba lui neagră, iar acum licărea mat, în mii de rubine. În acea zi condusese şase atacuri asupra breşei din zidul dinspre turnurile Sf. Mihail şi Sf. Ioan, în timp ce cavalerii crucii îi tăiau oamenii cu săbiile lor late şi îi împroşcau cu mii de săgeţi. Femei şi copii le aruncau în cap, de pe metereze, bolovanii smulşi din pavajul străzilor. Văzuse chiar pe unul din preoţii lor palizi repezindu-se să ajute la răsturnarea oalelor cu smoală clocotită. Unii din oştenii săi fugiseră, nemaiţinându-i nervii; Mustafa îi doborâse cu sabia, alăturându-se apoi, din nou, oamenilor, pentru un nou efort.

Dar abia acum, pentru prima oară în ziua aceea, îi era frică.

— Câţi oameni? repetă tânărul de pe tron.

Mustafa îndrăzni să-şi ridice capul cât să se poată uita în ochii sultanului. Oh, Doamne!

— Douăzeci de mii, Stăpâne, şopti el.

— Douăzeci de mii! Sultanul sări în picioare şi toţi cei din încăpere — cu excepţia unui singur om — se dădură un pas îndărăt.

În liniştea ce urmă, câţiva dregători crezură că-l aud pe Mustafa căznindu-se să înghită.

Când Suleiman Sultanul vorbi iar, vocea îi era joasă şi şuierătoare. Ca horcăitul de moarte în gâtul unui om, gândi Mustafa.

— Tu ai pledat pentru această expediţie. Timp de trei secole Necredincioşii şi-au bătut joc de musulmani de la adăpostul acestei cetăţi. Nici Fatih şi nici tatăl meu Selim n-au putut să-i îngrozească. Dar tu ai spus sultanului tău că de data asta va fi altfel.

Mustafa tăcea. Ştia că nu exista scuză pentru eşec. Mai mult, nu mai era sigur că oamenii lui l-ar urma într-un nou atac.

Mătasea mantiei lui Suleiman se văluri în lumina opaiţelor cu ulei, când acesta se răsuci brusc, cu toată puterea pe care i-o

dădea furia. Mâinile îi erau strânse în pumnii albi de încordare. În colţul gurii îi apăruse o urmă de spumă.

— Încă douăzeci de mii din oştenii sultanului tău zac în noroi la picioarele acestei stânci blestemate, în timp ce restul sunt roşi de boli, iar zidurile sunt tot în picioare! Iarna e aproape, chiar acum furtunile se profilează la orizont, gata să ne zdrobească flota şi să îngheţe restul armatei sultanului tău. Iar dacă Suleiman s-ar întoarce acum, ar însemna să târască flamura musulmană, steagul Islamului, în noroi! L-ai adus pe sultan în Rhodos. Ce vei face mai departe?

Mustafa nu spuse nimic.

— Tu ne-ai sfătuit astfel, gemu sultanul, împungând cu degetul spre vizir, ca şi când ar fi fost o ţepuşă de oţel. Se întoarse spre *bostanji*, călăul ce aştepta în umbră, prezenţă sumbră şi apăsătoare. Făcu o mişcare iute cu mâna, spre a se face înţeles de către surdomut şi strigă:

— Execută-l!

Negrul păşi înainte şi, cu o mişcare dibace a piciorului stâng şi a braţelor, îl aduse pe Mustafa în genunchi. Muşchii se întinseră sub pielea spatelui său când ridică securea deasupra capului ca să lovească. Piri Paşa, marele vizir, se mişcă primul. Păşi înainte, cu mâinile întinse a rugă, distrăgându-i, pe moment, atenţia călăului. Lama ucigaşă sclipi în lumina felinarelor.

— Mărite Stăpân, rogu-te! Cruţă-l! Poate că a greşit, dar s-a luptat ca un leu în faţa zidurilor! L-am văzut…

— Linişte! strigă Suleiman, şi acum avea salivă în barbă. Dacă-l crezi aşa valoros, atunci poţi să i te alături în Paradis!

Parcă o mână nevăzută măturăîncăperea cu o coasă imensă. Piri Paşa! Era un bătrân, vizirul care îi supravieţuise lui Selim cel Groaznic, şi fusese însuşi dascălul din copilărie al lui Suleiman. El însuşi se opusese atacării Rhodosului. Căpeteniile şi sfetnicii adunaţi în faţa tânărului sultan căzură cu faţa la pământ, cerşind îngăduinţă.

Numai Ibrahim, dresorul de şoimi, îndrăzni să se apropie de sultan.

— Stăpâne, şopti el, luându-i mâna. Îngenunche şi sărută rubinul de pe inelarul mâinii drepte.

Suleiman era gata să-i facă semn călăului către o a treia victimă, când îl recunoscu pe tânărul de la picioarele sale.

— Ibrahim!

— Mărite Stăpân, mai este o cale.

Suleiman păru că se retrage din faţa tânărului care încă îi mai reţinea mâna. În loc de asta, zise:

— Spune-o, atunci.

— Se spune că grecii au asediat Troia timp de paisprezece ani de dragul unei femei. Şi atunci turcul, hărţuit de invazii şi piraţi de pe stânca asta, timp de peste trei secole, nu va îndura asediul unei ierni?

Călăul îşi schimbă greutatea pe celălalt picior. Securea atârna tot mai greu.

— Care e sfatul tău, Ibrahim?

— Se spune că atunci când unul din împăraţii Romei invada o insulă, el îşi dădea foc întregii flote, la ţărm. Mărite Stăpân, poate dacă ţi-ai construi un palat pe dealul acesta, chiar în văzul celor din cetate, atunci apărătorii ar şti că nu vor scăpa până când cetatea nu va fi a noastră. Le vei zdrobi siguranţa. Şi chiar soldaţii noştri îşi vor spori încrederea când îţi vor afla hotărârea.

Suleiman oftă şi se aşeză la loc pe marele tron, cu arătătorul mângâie una din pietrele preţioase încrustate lângă braţul său.

— Şi cu ăştia? zise el, arătând din bărbie spre cei doi bărbaţi care erau încă în genunchi, cu capetele plecate, sub tăişul securii. Privi spre Piri Paşa şi se cutremură. Cum de putuse să-şi îngăduie ochilor aşa ceva?

— S-a irosit deja prea mult sânge turcesc astăzi, zise Ibrahim.

Ce diplomat eşti! gândi Suleiman. O mişcare aproape imperceptibilă din cap şi călăul dispăru din nou în umbră.

— Foarte bine, grăi Suleiman către ei. Sultanul rămâne.

2

Eski Sarai (Vechiul Palat), Istanbul

Şoimul zbura pe curenţii de deasupra oraşului, vârfurile pestriţe ale aripilor sale captând fiecare pală de vânt prielnică.

Plutea la 200 de picioare deasupra zidurilor dinspre mare ale Istambulului, a străzilor sale murdare şi bolovănoase, pe care cerşetori ologi implorau milostenie, iar nori negri de muşte planau deasupra grămezilor de coji de pepene. Plutea chiar peste îndrăzneţele domuri şi minarete ale moscheilor, roz-cenuşiu în lumina amurgului; ochiul său auriu, fără a clipi, urmărea o tânără femeie aflată pe terasa din Eski Sarai.

Avea o figură deosebită, ce ieşea clar în evidenţă pe fondul cenuşiu al zidurilor palatului. Într-adevăr, chiar printre cele 300 de femei din Harem, săreau în ochi cele două cozi legate cu panglici din satin care îi atârnau până la jumătatea spatelui. Părul ei avea culoarea focului, nuanţe strălucitoare de galben, auriu şi roşu sclipeau în lumina soarelui, aproape trosnind ca nişte flăcări, în contrast izbitor cu ochii verzi şi tenul palid, asiatic. Era înaltă şi subţire, încă stângace, din pricina tinereţii.

Stătea cu faţa spre nord-est, privind spre îndepărtatele dealuri ale Rumeliei, către un loc aflat dincolo de orizontul violet; era în afara vederii sale, şi totuşi îl vedea. Era un loc unde iarba uscată era atât de înaltă vara, încât aproape atingea cingătoarea unui călăreţ; un loc unde mlaştinile sărate licăreau în lumina lunii, unde un călăreţ ar fi putut merge trei zile şi trei nopţi fără a întâlni suflet de om.

Şi cum se gândea la acel loc, buzele i se întredeschiseră, lăsând să-i scape un strigăt uşor, care făcu să tresară privighetoarea ce trăia sub streaşina terasei, închisă, ca şi ea, într-o cuşcă lucrată cu grijă.

— S-ar putea să-mi trăiesc toată viaţa aici, şopti ea către pasăre. Mă ţin aici pentru culorile mele frumoase şi pentru cântecul meu; şi într-o zi, tinereţea mea se va ofili ca o floare presată într-o carte. Dar voi găsi o cale de scăpare.

Nu era decât o singură cale desigur. Iar el era încă la Rhodos, unde se spunea că îşi construieşte un nou palat pe Muntele Philermus ce domina cetatea. Era a lui – dar ea nici nu-l văzuse, şi stătea în închisoarea lui frumoasă şi întunecată de aproape doi ani.

Se spunea că, oricum, el nu se uita la nici una din femei. Favorita lui era Gülbehar, Muntenegreana, cea căreia i se spunea „Trandafir de Primăvară”. Îşi ignora celelalte sclave, chiar dacă

poseda trei sute din cele mai frumoase femei ale unui imperiu întins de la Babylon la Belgrad, fiecare dintre ele aleasă special pentru el.

Ei bine, trebuia să existe o cale. N-o să-şi petreacă zilele visând alene la vreo minune care s-o ducă în patul lui. O să-l trezească şi pe diavol şi-o să aprindă toate flăcările Iadului sub acest palat de va fi nevoie, dar va găsi o cale s-o înlăture pe muntenegreancă şi să-şi găsească scăparea.

Până atunci, o să aştepte.

Aşa că el poate să vină.

Ea o să aştepte.

Rhodos

Era în ziua numită de creştini sărbătoarea Sf. Nicolae, când Suleiman trecu de zidurile dărâmate ale cetăţii care fusese ţelul mult râvnit de tatăl său şi chiar de străbunicul său, *Fatih* Cuceritorul. Deja, la 28 de ani, realizase ceea ce ei doar visaseră. Scoase un spin din coasta Imperiului; smulsese Rhodosul din mâinile Cavalerilor Ioaniţi.

— Se spune că pe timpuri aici se găsea Colosul. Un alt Colos se înalţă astăzi.

Suleiman se întoarse în şa. Era Ibrahim, rânjind cu toţi dinţii, pe armăsarul său arab ce se cabra şi scutura din cap de parcă ar fi absorbit cumva, prin şa, o parte din fierberea stăpânului său.

— Sfatul tău înţelept a hotărât totul, zise Suleiman, simplu.

— E Crăciunul! Crezi că sărbătoresc acum, în Piaţa Sf. Petru?

Suleiman privi în piaţă, la un grup de cavaleri bărboşi ce se rugau în genunchi, pe limba lor, lângă semnul cavaleresc sculptat în piatra de deasupra intrării. Erau toţi speriaţi; unul din ei avea pe faţă o cicatrice proaspătă, roz; pielea avea culoarea noroiului acolo unde altădată fusese un ochi; un altul avea un bandaj plin de sânge la capătul unui ciot de braţ. Îşi murmurau rugăciunea împreună, insensibili la zăngănitul armurilor şi săbiilor şi la mirosul cailor ienicerilor ce treceau pe lângă ei; nu luau în seamă salvele de tun victorioase de dincolo de porţi şi nici fluturarea steagurilor albe şi verzi din jurul lor. Ei nu

capitulaseră; cetăţenii Rhodosului ceruseră, în cele din urmă, armistiţiu.

— N-au ce sărbători, zise Suleiman.

Ibrahim îşi struni calul şi coborî vocea.

— Stăpâne, mă uluieşti. Ai câştigat cea mai mare victorie pentru stirpea Osmanlâilor de la cucerirea Constantinopolului de către Fatih. Nu te bucuri?

— Oamenii aceia s-au luptat cu curaj, Ibrahim. În mine nu e nici o poftă de sânge. Să facem cuceriri e datoria noastră faţă de Islam. Nu trebuie să fie un prilej de desfătare.

Ibrahim se străduí să nu-şi arate nerăbdarea. Dar Suleiman îi simţi gândurile şi-şi permise un mic zâmbet.

— Persoana mea te amuză, Stăpâne?

— Tu mă bine dispui întotdeauna, Ibrahim. Ştii bine.

Ibrahim privi la rândurile de soldaţi cu pene albe şi mustăţi lungi şi archebuze atârnând peste umăr. Îi aminteau de nişte câini turbaţi ţinuţi în lesă.

— Le vei permite ienicerilor să-şi îndeplinească dorinţa?

— Nu, Ibrahim, mi-am dat cuvântul. Nu de data asta.

— Ei luptă doar pentru prada pe care le-o dai. Sunt ca nişte câini hrăniţi cu firimituri. Ştii ce se întâmplă cu un câine flămând.

— Vor trebui să mai stea un timp flămânzi. Aici nu va fi nici un jaf.

— Am dus o luptă foarte grea aici. Eşti deosebit de milostiv, Stăpâne.

Din tonul lui Ibrahim, Suleiman înţelese că de fapt gândea contrariul. Credea că uitase ultimele patru luni. Iar el n-ar fi permis nimănui îndrăzneala de a-i vorbi astfel. Dar Ibrahim…

Pe lângă asta, Ibrahim greşea. Nu uitase; cum ar putea uita aburii sângelui, mirosul uşor dulceag, ameţitor, al corpurilor putrezind în noroi sau gemetele muribunzilor din şanţuri, aruncaţi grămadă, ca nişte vreascuri. Cum ar putea uita imaginea unei armate, cândva impozantă, murind câte puţin în noroi şi în ploaia îngheţată? Dar până la urmă voinţa lui Allah a triumfat.

— Şi acum, Stăpâne? întrebă Ibrahim.

Suleiman se gândi la Eski Sarai şi la favorita sa Gülbehar. Acolo şi-ar găsi liniştea. Atingerea mângâietoare a unei femei poate ajuta un bărbat să uite asemenea coşmaruri.

Poate că l-ar putea ajuta să uite şi momentul acela teribil, când descoperise în sine pe propriul său tată; dacă n-ar fi fost Ibrahim i-ar fi executat pe cei doi viziri ai săi. Nici chiar Selim n-ar fi făcut aşa ceva.

Era zguduit de această descoperire a Bestiei din propriul său suflet. Îl speriase chiar mai tare decât masacrul care îi zdruncinase părţile cele mai ascunse ale fiinţei sale. Niciodată nu crezuse că în el stă la pândă o asemenea furie, un asemenea venin. Fără Ibrahim, Bestia l-ar fi putut distruge până şi pe el însuşi. Se înfioră.

— Să mergem acasă, spuse.

3

Eski Sarai

Când o sclavă era adusă în Harem, primea de îndată o instrucţie în privinţa Coranului şi a limbii de la curtea otomană; de asemenea, era dată în grija unei slujnice din Harem pentru a-şi învăţa sarcinile specifice.

Hürrem fusese încredinţată *Kiayei* din Camera de Mătase, Stăpâna Mantiilor, o cercheză înrăită, cu pielea de culoarea şi consistenţa tovalului, care se agăţa încă de amintirea unei nopţi lipsite de rod petrecută cu Sultanul Baiazid, bunicul lui Suleiman. Acum îşi trăia ce-i mai rămăsese din viaţă între bolţi de damasc şi satin, taftale şi catifea, mantii brodate, cămăşi şi voaluri, înrăindu-se şi mai mult cu fiecare zi.

Hürrem era mulţumită de slujba ei, sau mai degrabă sse hotărâse să-şi facă treaba cât mai bine. Avea degete sprintene şi ochi ageri, iar batistele ei provocaseră murmure aprobatoare din partea Sultanei Valide, mama Sultanului, atotputernica Haremului.

Aşa că, îngânând o melodie doar pentru sine, tocmai broda o bucată de satin verde de *Diba* – cel mai bun satin din lume, aşa-i

spusese Kiaya – cu fir de aur şi de argint, închipuind pe pânză un model complicat, cu frunze şi flori.

Adâncită în muncă, începu să cânte încet, tot numai pentru ea, un cântec învăţat de la tatăl ei, un cântec tătăresc despre stepă şi despre vântul de miazănoapte.

Nu auzise când intrase Kiaya în cameră, dar simţi palma usturătoare peste ureche. Se sperie şi scăpă acul de argint pe podea.

Sări în picioare, gata să lovească, dar ochii Kiayei sclipiră diabolic.

— Hai, loveşte-mă, obrăznicătură mică! Şi-o să-i spun lui Kapi Aga să te pună la stâlp!

Hürrem se înroşi ca sfecla, până la rădăcina părului, de furie, dar îşi coborî mâna.

— Aici nu se cântă, obrăznicătură mică, îi spuse Kiaya. Ţi-am mai spus. Aici este Haremul. Aici este întotdeauna linişte.

— Dar mie îmi place să cânt.

— Nu contează ce-ţi place. Contează ce vrea Măritul Stăpân.

— El nici măcar nu-i aici. Am putea trage cu tunul pe coridor şi nu l-ar deranja.

— Obrăznicătură! Kiaya o pălmui din nou, dar de data asta Hürrem era pregătită, şi nu ţipă. Primi lovitura, apoi îşi scutură capul cum îşi scutură un căţeluş blana udă. Gura i se strâmbă într-un zâmbet batjocoritor, în ciuda urmei roz de pe obraz rămasă de la palma Kiayei.

— Asta e Legea! strigă la ea Kiaya.

Hürrem se aplecă mai aproape de urechea ei şi şopti:

— Mai încet. S-ar putea să te audă Sultanul! Urăşte gălăgia!

Kiaya se întoarse cu spatele la ea şi ridică batista la care lucra; o examină critic, căutând greşeli. Negăsind nimic, o lăsă să cadă la loc pe masă, cu o privire de dezgust.

— Treci înapoi la lucru!

Hürrem lucra împreună cu o evreică cu păr negru ca smoala, cumpărată de la negustorii de sclavi din Alexandria. „Carne de târg”, o numea Kiaya. Se numea Meylissa şi avea picioare lungi şi încheieturile mâinilor fine, cu mişcări nervoase, iuţi ca ale unei vrăbii. Cu coada ochiului, Hürrem o putea vedea, aplecată peste perna de mătase pe care o broda, încercând parcă să devină

invizibilă. Dar prea era o ţintă tentantă pentru Kiaya, mai ales în dispoziţia ei de acum.

— Ia să văd, zise Kiaya, şi smuci lucrul din mâinile Meylissei. Gura i se lărgi într-un rânjet. Poftim! Ce brocart fin, de Bursa, şi ce-ai făcut din el! O pălmui pe biata fată, metodic, pe faţă, peste cap. La ce te gândeai când lucrai? Uită-te la împunsăturile astea! Şi un copil le-ar fi făcut mai bine!

Meylissa plecă fruntea şi nu spuse nimic. Kiaya aruncă materialul pe jos şi o pălmui din nou.

— Desfă toate alea şi ia-o de la început! Şi să nu aştepţi până când nu termini! Ai auzit?

Se întoarse şi ieşi din cameră.

— Răsuflare de dos de cămilă bătrână! zise Hürrem, aruncându-şi coama pe spate. Se aşează pe bancă şi începu să cânte din nou, mai tare ca înainte. Liniştea e Legea! Ce tâmpenie!

Auzi deodată un sunet slab, înfundat, în spatele ei şi se întoarse. Meylissa suspina, cu capul în mâini, trupul ei subţire cutremurându-se de o disperare neobişnuită.

— Meylissa, ce s-a întâmplat? Meylissa... n-o lăsa să te supere! Nu-i decât o scorpie! Până şi dintr-un fund de cal iese mai multă deşteptăciune.

Dar Meylissa scuturã din cap, iar suspinele deveniră şi mai puternice, în timp ce degetele i se încleştau în bancă, zgâriind cu unghiile lemnul.

— Meylissa!

Hürrem se ridică în picioare, încercând să-şi stăpânească enervarea. Zău! Parcă nu mai luase palme până atunci! Se aşează lângă ea pe bancă şi îi cuprinse umerii, trăgând-o spre sine.

— Încetează!

— Nu-i vorba de ea...

— Atunci ce-i?... Meylissa! Ce-i cu tine?

Brusc, Hürrem înţelese — văzu totul în ochii imenşi, căprui, ai fetei. Nu Kiaya îi făcuse asta. În ochii ei era groază: cumplită, disperată. Oh, doamne! Ce-a făcut?

— Meylissa?

Ochii Meylissei îi căutară privirea; groaza lupta cu nevoia de confesiune, de încredere.

— E-n regulă, se auzi Hürrem spunând, mie poţi să-mi spui.

— Or să mă omoare, şopti Meylissa.

— Nimeni n-o să te omoare. Cel mult o să mori de plictiseală, de atâta cusut…

— Nu-nţelegi.

— Sigur că nu înţeleg. Nu mi-ai spus nimic.

Meylissa se prinse de marginea caftanului ei, mototolind ghem stofa.

— Sunt însărcinată, şopti ea.

La început, Hürrem crezu că n-auzise bine.

— Ce?

— Sunt însărcinată. Ştiu. Nu mi-a venit sângerarea.

Hürrem simţi nevoia să râdă în hohote. Însărcinată! În închisoarea asta de femei! Şi ea care o credea proastă pe evreica asta mică! Cum Dumnezeu reuşise?

— Te înşeli.

Meylissa se oprise din plâns.

— Nu, nu mă înşel.

— Dar cum?

Meylissa privi peste umărul ei. Hürrem îi putu vedea mărul lui Adam zbătându-i-se în gât. În camera cenuşie, albul ochilor fetei strălucea ca două perle enorme.

— Kapi Aga.

Kapi Aga! Comandantul Gărzii, Eunucul Şef Alb! Gura i se deschise a mirare. Deşi avea în grijă paza Haremului, el nu avea voie niciodată să rămână singur cu vreuna din fete, pentru că nu era *rasé* — eunuc complet — ca negrii. Se spunea că majoritatea eunucilor albi erau doar parţial castraţi, cu testiculele legate sau zdrobite, ca mieii tineri. Să fi fost posibil…?

— Dar el – e un eunuc!

— Sigur că e un eunuc! Sau crezi că am avut un bărbat întreg! Aici?!

Hürrem era şocată. Nu din cauza exprimării – draga de Meylissa! – ci de felul în care, în mintea fetei, rolurile se inversaseră! Se întâlni că de fapt *Hürrem* era cea proastă. Desigur, cel singuratic crede întotdeauna că el e cel mai deştept. Ce naivă fusese! În timp ce ea încă se mai chinuia cu limba nouă, crezându-se superioară pentru progresele şi educaţia ei,

aceste fiice de ţărani deja se lansaseră în contrabandă cu castraveţi şi în aventuri în pat.

Dar cel puţin eu nu sunt însărcinată, se gândi Hürrem.

— Dar, dacă el e eunuc…

— Se spune că, uneori, un bărbat… se regenerează. Chiar şi negrii trebuie verificaţi o dată pe an ca să se asigure că nimic nu creşte la loc.

— Prostii! Când jugăneşti un cal, jugănit rămâne!

— Dar eunucii albi, ştii… nu sunt *rasé* — nu li se extirpează, ca la negri.

Tăcură un timp. Meylissa era mai calmă acum – faptul că vorbise îi făcuse bine. Hürrem continua să se holbeze la ea, uluită. Însărcinată!

— Dar cum?

Meylissa aruncă o privire spre uşă şi continuă în şoaptă.

— Există o curte în capătul de nord al palatului. E înconjurată de ziduri înalte şi umbrită de platani. Există o uşă î zid, dar e mereu încuiată şi nu e niciodată păzită.

— Ce făceai acolo?

— Învăţam din Coran, cum ni s-a spus.

Hürrem aproape că zâmbi. Poate aşa a vrut Dumnezeu.

— Continuă.

— Probabil că el m-a văzut. Poate că din turnul de nord. Am auzit o cheie în broască. Eram gata să fug, dar…

Hürrem ridică capul, aşteptând urmarea; în loc de asta, Meylissa ridică din umeri.

— Mi-a zis că sunt cea mai frumoasă femeie din Harem. Şi că m-ar putea ajuta să intru în graţiile Sultanului.

— De câte ori s-a întâmplat?

— De cinci, poate de şase ori.

— De şase ori! Ştii ce-aţi fi păţit dacă eraţi prinşi?

— M-au prins, zise Meylissa, nu crezi?

Hürrem tăcu. Se întrebă ce-ar fi făcut ea, dacă s-ar fi aflat în grădina umbrită, atunci, citind din Coran. Probabil, acelaşi lucru. Orice, chiar pericol de moarte fiind, era preferabil plictiselii înăbuşitoare din acest palat mort. Iar băile de aburi şi masajele zilnice obligatorii – parcă stârneau ceva înăuntru ei. Toată

această moliciune şi răsfăţ aveau efectul unui afrodiziac. Dar nu era nici un bărbat acolo, care să îndepărteze aceste frământări.

— Cum a fost? întrebă Hürrem.

— Cum a fost? Ce contează cum a fost? şuieră Meylissa. Or să mă omoare. Ştii ce-i fac unei fete care rămâne însărcinată fără să fi fost însămânţată de Sultan? O leagă într-un sac şi-o aruncă în Bosfor!

— O să te ajut, se auzi Hürrem rostind.

— Cum o să mă ajuţi? Ce poţi tu să faci?

— O să vezi. Te voi ajuta. O să vezi!

4

Eski Sarai

Camera era aşa cum şi-o amintea. Pentru prima dată de când intrase triumfător în Istambul cu trei zile în urmă, Suleiman se simţea că s-a întors acasă. Se întinse pe canapea. O dată cu turbanul de mătase, aruncă deoparte celălalt eu al său, Sultanul Osmanlâilor, omul care îi devenea tot mai străin cu fiecare zi. Îşi plimbă o mână pe suprafaţa netedă, rasă, a capului. Încă de când moştenise tronul tatălui său, cu trei ani înainte, avusese sentimentul că priveşte lumea dintr-un colţ întunecat, şi pe sine însuşi, actor într-o piesă a umbrelor. Chiar şi în jurnalele sale se referea la sine ca la o altă persoană.

Oftă, şi umerii i se lăsară. Marele vizir era numit „purtătorul poverii”. Dar marele vizir era doar un jongleur, un amestec de linguşeală, calcule şi ipocrizie. Sultanul era cel care purta cu adevărat povara, greutatea Islamului şi nevoile a şase milioane de turci; şi greutatea asta n-avea să-l părăsească până la moarte.

Dar aici, în liniştea Haremului, avea un răgaz. Aici ardeau esenţe de lemn parfumat în căminul înalt de aramă, lumina focului unduind asemenea reflexiei unei ape pe pereţii placaţi. Aici candele de argint atârnau de tavan, alungând pentru o vreme mirosul fetid de sânge pe care îl aduse cu el, în minte, din

Rhodos. Aici nu erau vizir, nici căpetenii, nici protocol, nici responsabilităţi. Aici era Gülbehar.

Suleiman auzi foşnet de stofe când ea intră printre cortinele de damasc roz din capătul încăperii. O privi, simţind un amestec de eliberare, plăcere şi dorinţă. Părul ei blond, lung. Era legat într-o singură coadă, la spate, iar strălucirea focului îi colora chipul în tonuri de ocru şi roz. Purta o cămaşă — un *gomlek* — de mătase azurie aproape transparentă, cu doi nasturi de diamant săltând ritmic la atingerea trupului ei în mers. Cum tresare lumina soarelui pe o apă neliniştită, gândi el. haina ei era din brocart albastru, bogat, de Bursa, iar şalvarii lungi îi cădeau ca o cascadă albă până la glezne. Avea perle împletite în păr.

Gülbehar, Trandafir de Primăvară, gândi el, cât de bine ţi-au spus.

Ea căzu în genunchi şi atinse covorul cu fruntea.

— Sala'am, Stăpân al vieţii mele, Sultan al Sultanilor, Stăpân al Lumii, Rege al Regilor.

El se mişcă spre ea, nerăbdător. De câte ori îi spusese că nu e nevoie? Dar ea întotdeauna îl întâmpina astfel, respectând ritualul. Acum însă el nu dorea să i se reamintească cine este. Era un bărbat întors acasă, şi atât.

— Vino aici.

Ea aproape că alergă ultimii paşi şi îşi îngropă faţa la pieptul lui. El îi simţi umezeala lacrimilor şi parfumul de iasomie uscată al părului.

— Când pe minarete era steagul alb şi tu nu te întorseseşi, m-am gândit că s-ar putea să nu te mai întorci niciodată. Mi-e atât de frică fără tine. Sunt atât de multe şoapte. Se trase deoparte şi îl privi în ochi pentru prima dată. N-ai fost rănit, nu?

— Nici o cicatrice care să se vadă vreodată, zise Suleiman, şi dintr-un anumit motiv se gândi la Piri Paşa şi la cum ordonase el execuţia dascălului copilăriei sale. Dacă nu era Ibrahim acolo…?

Poate că până la urmă era un tiran, ca tatăl său. Ce face Mustafa?

— Doarme. I-ai lipsit, adăugă ea, vorbeşte des de tine.

Cred că abia mă mai cunoaşte, îşi spuse Suleiman.

— Vreau să-l văd.

Gülbehar îl luă de mână şi îl conduse prin iatacuri spre dormitorul Prinţului. Un sfeşnic ardea într-un colţ al palatului, urmărit atent de un paj cu turban. Un alt paj stătea în umbră, în celălalt colţ. Dacă băiatul se întorcea în somn, sfeşnicul era stins şi se aprindea celălalt, aşa încât lumina să nu-i cadă direct pe faţă.

Suleiman se aplecă spre pat. Mustafa avea părul blond, ca al mamei sale, şi aceeaşi faţă frumoasă, senină. Avea nouă ani, creştea bine, îndemânatic la aruncatul suliţei, dibaci la matematici şi harnic într-ale Coranului. Următorul sultan al Osmanlâilor, reflectă Suleiman. Bucură-te de tinereţe cât poţi. E bine că umerii îţi sunt deja puternici.

Era din nou uluit că avea un fiu care îi seamănă atât de puţin, care nu seamănă deloc cu vreunul din turcii cărora le va fi conducător cândva. Dar fiecare soţie de sultan era o sclavă creştină, deoarece Coranul spunea că nici un musulman nu poate fi vândut ca sclav. Deci fiecare sultan era fiul unei sclave, fiul unei creştine, chiar dacă numită Protectoare a Marii Credinţe. Împărăţia Domnului era într-adevăr una singură.

— Este bine? întrebă Suleiman.

— Devine mai înalt în fiecare zi. Vrea să fie ca tatăl său.

Suleiman zâmbi în umbră. Gülbehar, cât de transparentă eşti! Deja mi-a cucerit favoarea. Teribil cum toţi fiii musulmanilor învaţă de mici să-şi urască tatăl. Dar din motive foarte întemeiate.

Atinse fruntea lui Mustafa cu vârful degetelor. Băiatul dormea cu gura deschisă.

— Fii binecuvântat, fiule, şopti Suleiman. Mustafa murmură în somn şi se răsuci în pat.

Suleiman se întoarse spre Gülbehar. Silueta ei era clar conturată de lumina sfeşnicului. Dorinţa era ca o explozie, adânc, în stomac. Voia s-o aibă acum, să-şi lase sămânţa în ea, ca un şuvoi, ca un fluviu, şi apoi să suspine cu capul pe sânul ei, ca un copil. Dar asta nu putea. În schimb, spuse:

— Acum vom mânca.

Gülbehar aduse ea însăşi mâncarea, bucăţi mici de miel gătite cu ierburi aromate, carne de pui friptă şa foc mic, vinete

umplute cu orez. Apoi, smochine cu cremă acrişoară şi şerbet rece, într-un pocal de aur. Paji tăcuţi îi serveau în linişte.

— Ce se mai aude prin Harem? întrebă Suleiman. Întotdeauna îl amuza să audă bârfele femeilor. Erau un barometru la puterii sultanului.

— Se vorbeşte despre tine ca despre un mare erou, zise Gülbehar, şi el pricepu că o parte din gloria lui devenise deja a ei. Când a venit vestea că ai cucerit Rhodosul, s-a spus că vei rămâne în istorie ca ul alt Fatih, un mare Cuceritor. Că eşti destinat să fii cel mai mare dintre sultani.

— Preţul a fost mare…

— Armata noastră se va reface repede.

Ce ştia ea despre armate? se gândi iritat Suleiman. Încercă din nou:

— A fost o bătălie teribilă. Dacă ar fi demne de urechile unei femei, ţi-aş putea povesti lucruri…

Termină masa şi îşi cufundă degetele într-un bol de argint. Un paj apăru imediat, să i le şteargă.

— Nu trebuie să te mai gândeşti la asta.

— Ziua e uşor. Dar noaptea, în întuneric, e greu să nu-ţi aduci aminte.

Aşteptă, dar ea nu-l încurajă mai departe. Cum aş putea să-i spun? gândi el. Trebuie să-i spun cuiva. Sau poate e doar încă o povară pe care trebuie s-o duc singur. Privi la Gülbehar şi zâmbi. Atât de frumoasă. Ce minunat că Allah a lăsat pe lume aceşti ochi albaştri. Îşi lăsă privirea să alunece în umbra sânilor ei, dincolo de cămaşa de mătase, şi se gândi că ar putea să simtă căldura trupului ei chiar dincolo de masă. Dar în oricare altă privinţă era atât de departe de ea.

— Când erai plecat, spuse Gülbehar, luam poeziile tale şi le citeam. Întotdeauna mă făceau să te simt aproape.

După atâta timp în care simţise numai lucruri dure, braţul tronului aurit, mânerul săbiei, frâul de piele al calului, era aproape o minune să atingă ceva atât de moale. Era înfometat după aşa ceva. Mâna lui se întinse, apucând sânul de parcă ar fi vrut să-l ia de tot, ca pe o comoară preţioasă; abia când ea gemu de durere îşi dădu el seama, retrăgându-şi mâna.

Moliciunea pântecelui şi a coapselor ei! Îi desfăcu picioarele, le simţi încolăcindu-se în jurul şoldurilor sale şi închise ochii de plăcere. Dorea s-o cuprindă, să se piardă în moliciune, în căldură. Alungă din minte imaginea ploii îngheţate, a unei mâini înzăuate înălţându-se ca o gheară din noroi, a turnului Sf. Mihail apărând ameninţător dintre nori întunecaţi. Era oare mirosul sângelui sa mirosul înfrângerii, acela care îi provocase groaza ce încă îl mai chinuia? Gülbehar îi şoptea la ureche vraja ei dulce, iar el o îmbrăţişă şi, dintr-o mişcare lungă, grăbită, îşi simţi spasmul trupului, plăcerea fierbinte, dulce, cuprinzându-l, amărăciunea şi dulceaţa ţâşnind amândouă din el.

Ca un şuvoi, ca un fluviu.

Când termină se gândi că pluteau amândoi într-un lac de sămânţă. Imagini i se amestecau în minte, viitor şi trecut laolaltă. Gülbehar cu încă un fiu, şanţul cu apă plin de cadavre, securea călăului sclipind ca un diamant deasupra capului lui Piri Paşa, chipul adormit al lui Mustafa căpătând brusc trăsăturile lui şi apoi ale tatălui lui, un monstru cu barba udă de sânge mâncându-şi proprii copii. Gemu puternic; auzi şoapta lui Gülbehar susurându-i în ureche. Piciorul şi braţul ei şerpuind în jurul lui, căldura dulce şi lipicioasă cuprinzându-i coapsa. Apoi nimic.

Când se trezi, nu era decât liniştea Haremului, întunericul nopţii, sclavii la locurile lor la picioarele patului. O singură lumânare poleia întunericul. Gülbehar era întinsă lângă el, aproape nemişcată, dormind liniştit ca întotdeauna. Suleiman deschise ochii şi privi în jur la umbrele întunecate din nişele în care Gülbehar ţinea manuscrisele poeziilor lui.

Acesta e Haremul meu, îşi spuse, refugiul meu, interzis oricărui alt bărbat. Favorita mea, *gözde* a mea, doarme sub braţul meu, purtând sămânţa mea proaspătă; acestea sunt poeziile mele, fiecare purtând o parte secretă din mine, închisă în limba bogată a perşilor, gândurile mele cele mai intime şi mai elevate. Cu tot protocolul Haremului, am păstrat aceste încăperi ca pe un sanctuar.

De ce, atunci, mă simt încă atât de singur?

5

Hürrem ştiu că fusese sedusă în momentul în care începu să dorească *hammamul*, baia de dimineaţă. În ţara stepelor baia nu era văzută cu ochi buni, ba chiar provoca teamă. Toată lume ştia că spălatul duce la răceală, boală şi moarte. Iarna şi vântul erau duşmani permanenţi, iar luxul sau desfătarea erau imposibile.

Dar aici se insista ca fetele să facă baie de două ori pe zi şi să-şi radă fiecare fir de păr de pe corp. La început, Hürrem fusese îngrozită; dar apoi observă că nu se îmbolnăvise, era cel mult oarecum dezgustată, nu atât din cauza indecenţei cât datorită lenevelii. Nu-şi amintea când începuse să gândească astfel. Devenea mai moale, îşi zise. Dacă tatăl ei ar fi putut-o vedea acum, blestemat fie-i sufletul barbar! Ei bine, era încă o tătăroaică. O să-i demonstreze asta.

Erau trei încăperi: *camekan*, sau camera pentru îmbrăcare; *sogukluk,* sau camera pentru încălzire; şi cea mai mare, cea din mijloc, camera cu aburi sau *hararet.* Hürrem îşi lepădă iute veşmintele, iar una dintre negrese — *gediçli* — îi înmână un prosop parfumat.

Încălţă o pereche de papuci de lemn de trandafir şi intră în sogukluk, simţind prin pielea făcută ca de găină căldura aburilor. În centrul camerei era un bazin mare, din marmură, plin cu apă caldă, şi câteva fete şedeau în jurul acestuia, luând apă în nişte vase mici de aramă şi turnându-şi-o în creştet. Hürrem li se alătură.

Privi în jur, prefăcându-se preocupată de toaleta proprie. Niciodată nu înceta să fie uimită de marea varietate a trupurilor. Până să vină aici nu-şi dăduse seama că lumea e atât de mare şi fiinţele omeneşti atât de diferite. Păr, sfârcuri, piele, ochi. Atâta bogăţie de forme şi culori. Erau gediçli cu cârlionţi negri şi piele de mahon; fete grecoaice cu ochi întunecaţi şi părul în mii de bucle creţe; cercheze cu păr blond auriu şi sfârcuri ca nişte boboci de floare roz; egiptence cu profil lung, aristocratic şi sfârcuri de culoarea prunelor bătute; persane cu părul de culoarea nopţii şi ochi adânci şi întunecaţi ca nişte fântâni.

Şi ce de forme! Pe când îşi golea din nou vasul cu apă peste trup, prefăcându-se absentă, se compară cu celelalte fete. Unele

aveau sâni mari, albi, brăzdaţi de vinişoare albastre; ca ai femeilor ce alăptează, gândi Hürrem, numai că pântecele le era mic şi plat. Altele aveau sâni de forma lacrimei, unii abia îmbobociţi; multe erau tinere, abia ieşite din pubertate, cu sâni tari, fermi rotunzi, incredibil de întinşi şi netezi. Hürrem privi în jos, la trupul ei subţire şi mic, ca de băiat, şi se întrebă de ce-or fi ales-o pe ea pentru aşa ceva.

Ei bine, poate că nu-s aşa de frumoasă ca aceste odalisce, îşi spuse ea. Dar am părul roşu, ca blana vulpii. Şi sunt deopotrivă de vicleană.

Îşi udă prosopul şi trecu în hararet, lipăind pe marmura udă.

Era o scenă ca de iad lăptos. Aburul îi ardea plămânii şi se lipea de piele ca un voal fierbinte. Simţea sudoarea scurgându-i-se pe piele în mii de picături minuscule. Siluete ude se mişcau prin ceaţă aidoma unor spectre, liniştea fiind spartă doar de zgomotul unui papuc de lemn scăpat pe marmură, de clinchetul vaselor de aramă sau plescăitul vreunui trup ieşind sau intrând în apă.

Lumina se strecura prin abur dinspre tavanul boltit; norii de abur şi pereţii din marmură cu incrustaţii cenuşiii se pierdeau într-un amestec nedefinit.

Hürrem intră într-unul din bazinele fierbinţi şi închise ochii, savurând senzaţia apei îndepărtând sudoarea, plescăindu-i pe umeri şi pe sâni. Îşi lăsă capul pe spate, odihnindu-l pe marmură; îşi turnă apă pe faţă şi apoi îşi îndepărtă părul din ochi. Da. Îşi zise, este o senzaţie extraordinară. Înainte de a veni aici trupul îmi era acordat numai pentru supravieţuire, pentru mişcările bruşte ale unui cal şi pentru a găsi puterea trebuincioasă muncii. Acum aceşti eunuci, aceste Kiaya au trezit ceva nou în mine.

Dar la ce bun? Toate aceste femei, înroşite şi înmuiate de fierbinţeala aburului şi a ape, cu carnea frământată şi frăgezită prin masaje de către gediçli, răsfăţate şi torcând ca nişte pisici, aranjate şi dichisite în mătăsuri şi brocart — şi nici un bărbat care să le admire sau să le satisfacă. Totul era un mister, o ademenire strălucitoare mitică, dar lipsită de sens.

Hürrem simţi mişcare în apă şi deschise ochii. O fată înaltă, blondă, stătea pe marginea bazinului la doar câţiva paşi, în timp ce două gediçli îi turnau apă pe corp şi îi masau gâtul şi umerii.

Fata se lăsa în braţele lor, cu capul aruncat pe spate, părul aproape atingând marmura. Întreaga imagine inspira siguranţă deplină şi mândrie reţinută. Gülbehar!

Hürrem simţi cum i se înroşesc obrajii. Ei bine, dacă era într-adevăr un mister, *ea* îl cunoştea. Simţi un acces de invidie şi ură, emoţii pe care îşi imagină că le împărtăşeşte cu toate celelalte femei din hammam. De ce tu? gândi. Din toate femeile astea, de ce tu? Sau este el atât de uşor de vrăjit?

Gülbehar îi simţi privirea şi, pentru o clipă, ridică fruntea şi deschise ochii. Aceştia păreau incredibil de strălucitori în pâcla hammamului, ca două safire încrustate în gheaţă. Ce spunea oare chipul ei? Mânie? Curiozitate? Milă?

Hürrem îi întoarse privirea o clipă, apoi se răsuci încet şi ieşi din baie, lăsându-şi fundul la vedere o clipă mai mult decât era necesar. Regretă imediat gestul atât de copilăresc.

N-are de ce săi fie milă de mine, gândi ea, săltându-şi prosopul. Frică, da. Dar nu milă.

Dispăru în ceaţă, lipăitul papucilor ei împrăştiind liniştea.

Coloane de marmură şi bolţi arcuite conduceau de la hararet la yeni kaplija, camerele laterale mai mici, pavate tot cu dale de marmură, unde gediçli se îngrijau de odalisce, masându-le trupul, examinându-le minuţios picioarele şi braţele, pubisul şi anusul, nasul şi urechile, asigurându-se să nu exista nici urmă de păr. Hürrem renunţase de mult să mai protesteze în faţa acestei lipse de respect. Se lăsă examinată şi acum, fără o vorbă. Oricum nu putea evita asta.

Numele negresei era Muomi; o fată ursuză cu păr creţ de culoarea cărbunelui şi buze lăsate în jos, într-un fel de bot. Celelalte fete vorbeau despre ea în şoaptă. Se spunea că era vrăjitoare, şi o evitau cât puteau. Avea mâini mari, osoase, care-ţi dislocau parcă încheieturile, şi multe fete ieşeau cu lacrimi în ochi după o şedinţă de masaj cu Muomi. Dar Hürrem aprecia tocmai asta. Îi alunga leneveala din trup.

Hürrem se întinse cu faţa în jos pe marmura răcoroasă.

— Încearcă s-o faci cum trebuie, zise ea. Vreau să mă doară, de data asta.

— Te-a durut şi data trecută. Am crezut că vei plânge ca o fetiţă.

— Îţi dau doi asperi dacă reuşeşti să mă faci să plâng.

— N-ai doi asperi.

Muomi începu masajul; mâinile ei îi frământară muşchii de pe gât şi umerii până când Hürrem crezu c-o să-i sară ochii din cap. îi veni să gâfâie şi să icnească, dar se stăpâni; trase aer în piept şi aşteptă.

— Se spune să eşti vrăjitoare.

— Cine spune?

— Fetele.

— Fetele! Când le aleg ca să le aducă aici le iau după frumuseţe nu după minte.

— *Eşti* vrăjitoare?

Mâinile negresei alunecau de-a lungul şirei spinării. De parcă încercau să pătrundă între oase şi să le desfacă. Hürrem îşi simţi ochi umeziţi de lacrimi, aşa că îşi îngropă faţa în pernă ca să şi-o ascundă.

— Ei bine, eşti sau nu?

— Dacă eram vrăjitoare, de mult aş fi scăpat din locul ăsta.

Muomi îşi apăsă degetele în fesele fetei, căutând încheietura dintre şold şi pelvis, în timp ce Hürrem îşi muşcă mâinile ca să nu-şi trădeze durerea.

— Muşchii tăi sunt tari ca ai unui băiat, recunoscu Muomi, cam în silă.

— Un pic mai tare, răspunse Hürrem. Nu simt nimic.

Muomi chicoti.

— Nici acum? şi Hürrem gemu din toate puterile.

Când Meylissa intră, o găsi pe Hürrem întinsă pe spate, permiţându-i negresei să-şi exercite operaţia de depilare. Sclava îi aplicase o pastă de ceară şi var nestins şi acum smulgea, expertă, firele mici de păr cu muchia ascuţită a unei scoici. Hürrem îşi împreunase mâinile sub cap şi o urmărea. Sânii i se ridicau şi se coborau în timp ce respirau. Avea obrajii umezi.

— Te simţi bine?

— Îi datorez doi asperi vrăjitoarei ăsteia, răspunse Hürrem.

— Pentru ce?

— Îşi doreşte slujba bostanji-ului, zise Hürrem. De mâine va fi noul Călău-şef al Sultanului.

Muomi îi îndepărtase picioarele şi acum ăi examina minuţios perineul, căutând păr.

Meylissa se întoarse cu spatele la negresă.

— Ce rost au toate astea? întrebă ea. Muomi e singura căreia îi pasă dacă ne radem sau nu. Sultanului n-o să-i pese niciodată.

Hürrem zâmbi răutăcios.

— Trebuie să fim pregătite. Nu putem să pierdem ocazia cea mare doar pentru un fir de păr.

Meylissa se rezemă de marginea de marmură şi îşi coborî vocea. Îşi puse o mână pe abdomenul suplu şi brun.

— În curând o să se vadă!

De îndată ce rosti vorbele, ochii i se umplură de lacrimi.

Muomi ridică brusc capul.

— Ce-i cu ea?

— Şi-a adus aminte cum ai frecat-o tu pe spate ultima dată, răspunse Hürrem. Apucă braţul Meylissei, înfigându-i adânc unghiile în carne, până când fata se strâmbă şi vru să se tragă înapoi. Dar Hürrem nu-i dădu drumul.

— Nu aici!

— Dar ce mă fac?

— E-n regulă. Am un plan.

— Ce-ai de gând să faci?

— O să vezi. Muomi o să ne ajute şi ea.

Zâmbi diabolic. Cele două fete o priviră, uluite, dar Hürrem închise ochii şi se abandonă lumii moi a aburilor şi scoicii din mâna lui Muomi.

6

Timp de două luni Kapi Aga trăise cea mai cruntă groază punctată de aşteptări febrile şi clipe de plăcere imensă. Era un om cu o imaginaţie bogată şi-şi putea închipui cam tot ce ar păţi dacă i s-ar afla vreodată secretul. Dar nu mai putea da înapoi acum. chiar dacă in emisar al cerului i-ar fi dar azi o asigurare semnată în aur de Allah însuşi că va fi prins, şi tot ar fi venit azi aici. Plăcerea sexuală – cu o femeie frumoasă, şi, în plus, interzisă – era numai un aspect. Era însă regăsirea bărbăţiei pe

care o crezuse pierdută, redescoperirea potenţei – irezistibilă şi ireversibilă. Ar fi putut îndura orice moarte, acum că murea ca un bărbat.

Sau cel puţin aşa credea.

În fiecare joi după-amiază, cu o oră înainte de asfinţit, ea trebuia să vină în grădină ca să-i citească Coranul. Pentru Kapi Aga, întreaga săptămână se desfăşura, în mod periculos, în jurul acelei clipe de splendidă confuzie, în care el putea să răsucească din nou cheia în broasca ruginită, spre a intra în grădină. De fiecare dată când împingea uşa se întreba dacă va da de ea sau de proprii soldaţi cu iataganele scoase, ascuţite ca briciul. Grădina devenise subiectul tuturor viselor, dar şi al coşmarurilor sale. Nici chiar Căpitanul Palatului şi Păzitorul Femeilor n-avea nici o şansă dacă ar fi fost descoperit.

Uşa cu ramă de metal se deschise scârţâind – oh, Doamne Milostive, răsuna ca o lovitură de tun în liniştea Haremului! – şi el se strecură în grădină, încuind-o la loc în urma sa. Privi spre turnul de nord. Singurul loc de unde puteau fi văzuţi erau încăperile din vârf de tot, - de acolo o văzuse şi el prima dată pe Meylissa -, iar uşile la acele două încăperi le încuiase cu mâna lui.

Şi totuşi se simţea de parcă toţi membrii Divanului ar fi fost cu ochii pe el, în timp ce călăii ascuţeau securile ce urmau să-l hăcuiască.

Grădina era apărată de ziduri de piatră, cu aleile flancate de coloane de marmură albă de Paros şi acoperite cu bolţi de platani, chiparoşi şi sălcii. Aici era mereu întunecat, chiar dacă deasupra copacilor se putea vedea soarele reflectat de minaretele moscheilor din Harem, înroşindu-le pe măsură ce cobora pe cerul oraşului plin de praf.

Se uită în jur după figura familiară a Meylissei aplecată peste Coran pe o bancă din spatele coloanelor, sau şezând sub ramurile aplecate ale unei sălcii; dar nu era nici urmă de ea. Singurele sunete aparţineau unei privighetori ciripind trist în ramurile de deasupra capului lui.

Kapi Aga simţi un amestec de dezamăgire şi spaimă inexplicabilă. De ce nu era aici?

— Nu vine astăzi.

Vocea venea din spate. Se răsuci înapoi, îngrozi, trăgând instinctiv iataganul din teaca de piele.

Fata îşi încrucişă braţele şi râse.

Era una din fetele din Harem, fără îndoială, dar n-o recunoştea. De ce-ar fi recunoscut-o? Erau atât de multe. Era înaltă, subţire, cu părul auriu-roşcat şi cu ochii verzi. Purta un caftan galben de bumbac şi o haină de brocart auriu, iar pe cap o tocă mică, verde. O singură perlă strălucea legată în ciucurele tocăi. După veşminte părea a n fi de prea mult timp în Harem, şi nici prea departe n-avusese când ajunge.

Kapi Aga tremura. Mâinile, genunchii, întreg trupul îi tremura. Oh, Doamne Atotputernic!

— Cine eşti tu?

— Meylissa nu vine azi.

— Unde e ea?

— Aici, în Harem. Unde e păzită de atingerea bărbaţilor.

— De ce râzi?

— Eşti la fel de alb ca turbanul ce-l ai pe cap. Ce ai? Nu sunt unul din ienicerii sultanului. Nici măcar n-am sabie. De ce ţi-e frică? Sunt doar o biată fată, o cusătoreasă. Sunt neînarmată. N-am nici măcar acul la mine.

Kapi Aga încercă să-şi revină.

— Cu cine crezi că vorbeşti? O să te trimit la răcoare…

Făcu un pas înainte şi o apucă de braţ, lipindu-i muchia sabiei de faţă, ca s-o sperie. Dar Hürrem îi răspunse cu un zâmbet. Lui i se tăie răsuflarea când îi simţi degetele pipăindu-i vintrele.

— Meylissa zice că astea încă mai merg. Eu sunt o simplă cusătoreasă, dar parcă nu aşa trebuie să fie.

— Ce vrei să spui?

— Meylissa o să facă un copil.

Kapi Aga se dădu înapoi, de parcă tocmai ar fi aflat că a atins o ciumată. Ea îi urmări transformarea uimitoare a feţei. Faţa îi deveni ticăloasă, pământie, ca de cadavru. Sabia îi scăpă din mână şi zăngăni, căzând pe marmură.

Cretinul! gândi ea. o să atragă gărzile! Chiar nu se poate controla? Pentru o clipă crezu că o să-l vadă luând-o la fugă.

— Nu… nu se poate, îngână el.

— Aşa credea şi ea. Îmi imaginez că nici tu nu ţi-ai închipuit altfel.

— Cine eşti tu? şi ce vrei?

— Sunt prietena Meylissei. Hürrem se uită după sabia ce zăcea pe jos. Ridic-o, spuse ea, doar ca să-şi verifice victoria.

El se aplecă să facă ce i se spusese.

— Ce vrei? repetă apoi.

— Vreau să te ajut.

— Acum mi-aduc aminte, spuse el. Eşti fata din Rusia. Te-am adus din ţinutul tătarilor.

Ea îl privi amuzată; fiecare întrebare, fiecare calcul mintal se vedea pe faţa lui la fel de clar ca o pagină din Coran.

— Cine mai ştie? spuse el, în final.

— Ar fi mai bine să ne azvârli pe amândouă în Bosfor, noaptea, şi să termini cu toată tărăşenia. La asta te gândeşti, nu? De aceea am mai spus cuiva. Cuiva al cărui nume nu-l vei şti niciodată.

Buzele îi căzură a dezamăgire şi dezgust, când orice cale de scăpare se închisese pentru el.

— Te ştiu. Kiaya îşi zice „obrăznicătură mică”.

— Pe bună dreptate.

— Văd. Îşi băgă sabia în teacă, cu un gest hotărât. Deci vrei să mă ajuţi?

— Poate că n-ai nevoie de ajutorul meu. Poate o vei lua de nevastă şi veţi întemeia o familie!

— Nu-şi bate joc de mine! şuieră Kapi Aga.

— Am crezut că vei fi încântat să afli că cel puţin unul din alea încă funcţionează cum trebuie.

El se apropie de ea, furios, apoi se stăpâni.

— De unde ştiu că e adevărat?

— Nu ştii. S-ar putea să ştii abia după ce e prea târziu. Într-o noapte sultanul îţi va ordona s-o arunci pe Meylissa în Bosfor. Şi atunci ea o să-ţi dea doi saci. Unul pentru ea, unul pentru tine.

Kapi Aga se cutremură.

— Ce vrei?

— O să te scap eu de asta. Definitiv.

— Să mă scapi?

— Definitiv.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că ştiu o cale de a scăpa de problemă. În schimb, tu vei face ceva ce ţie îţi stă în putere, mie nu.

— O slujbă mai bună? Un loc în suita lui Valide? Haine? Bani?

— Mă miră ce puţin îţi preţuieşti viaţa.

Kapi Aga se uită disperat spre ferestrele turnului de nord, ca şi când s-ar fi aşteptat ca însuşi sultanul să se uite la el de acolo. Soarele era foarte sus acum, iar minaretele erau roşii ca sângele.

— Atunci ce?

— Vreau să mă duci în patul Sultanului.

— Imposibil.

— Ba nu, e posibil. La fel cum, dacă sultanul află ce-ai făcut, e posibil să te atârne într-un ştreang până te înnegreşte soarele. Doar ştii pedeapsa.

Kapi Aga se înclină pe spate, de parcă ar fi fost pălmuit. Ochii îi erau albi şi lărgiţi de uimire.

— Sultanul nu se culcă cu nimeni în afară de Gülbehar, ştii bine! Ceea ce ceri nu este în puterea mea!

Pentru prima dată, zâmbetul batjocoritor dispăru de pe buzele fetei.

— Atunci, savurează-ţi moartea. Cred că gâdele are destulă imaginaţie ca să-ţi acorde suficient timp şi desfătare.

Şi plecă. Umbrele asfinţitului umplură grădina, iar Kapi Aga rămase ţintuit de groază, urmărindu-le înaintarea.

7

Haremul dăinuia încă din vremurile când turcii osmanlâi nu erau decât nişte călăreţi nomazi, care trăiau în câmpiile sălbatice ale Anatoliei şi Azerbaidjanului. Ideea a fost împrumutată de la perşi, ca o compensaţie pentru războinicii obligaţi să stea departe de trib vreme îndelungată. Când otomanii renunţaseră la stilul de viaţă nomadă, stabilindu-şi capitala întâi la Bursa, apoi la Constantinopol — numit acum Istambul — Haremul devenise o instituţie în sine, cu o ierarhie, un protocol şi o conducere proprii.

Haremul nu era condus de sultan, ci de mama sultanului — Sultana Valide — care era la fel de înlănţuită de legile Haremului

ca oricare dintre fete. Ea guverna această comunitate izolată compusă din eunuci şi virgine, ajutată de Kapi Aga, Eunucul şef Alb, care era atât Conducătorul Gărzii, cât şi intermediarul dintre Valide şi însuşi Sultanul.

Când o fată nouă sosea în Harem primea un loc într-unul din multele compartimenta, pe lângă Maestra de Mantii, sau Bucătăreasa-şefă, sau în bucătării. Putea apoi să urce în rang până la o poziţie de o oarecare importanţă în administraţia Haremului prin propriile merite, dar unicul mod în care putea să cucerească adevărata putere era de a deveni *gözde* — „în ochi” — cu alte cuvinte dacă reuşea să atragă privirea sultanului însuşi.

Dacă el o lua în patul lui, atunci ea devenea *iqbal* şi putea primi iatacuri şi bani numai pentru ea. Putea petrece o noapte cu Stăpânul Vieţii sau o sută de nopţi. Dar toate astea nu valorau nimic decât dacă îi făcea un fiu, devenind astfel una din cadânele sale. Existau cel mult patru cadâne, niciodată mai multe; după aceea se apela la serviciile unui felcer, specializat în avorturi. Aceste patru cadâne rămâneau apoi în aşteptare, simţind suflul puterii, ştiind că într-o zi una din ele va deveni mama următorului sultan al Islamului.

Suleiman rupsese însă tradiţia. Deşi se apropia de-acum de treizeci de ani, încă mai avea o singură cadână, Gülbehar, şi un singur fiu. Era un fir prea subţire de care atârna acum spiţa atât de agitată a dinastiei Osmanlâilor, iar mama lui Suleiman era tot timpul neliniştită din cauza acestei neglijenţe a fiului său.

Sultana Hafize, Sultana Valide, era din Georgia şi avea un păr lung şi lucios. Arătа impozantă şi falnică, stând la curte în bolta imensă şi răsunătoare din onyx strălucitor şi marmură striată, care-i servea drept sală de consiliu. O rază difuză de lumină galbenă se abătea prin cupola de sticlă aflată mult deasupra, făcând să fulgere sideful şi granatele aşezate în formă de floare în părul ei. Întreaga ei înfăţişare era imperială, cu excepţia feţei care avea expresia blândă şi ochii posomorâţi. Ceea ce era primejdios.

— Ai vrut să mă vezi? întrebă ea.

Kapi Aga îşi linse buzele, simţindu-se brusc transparent ca borangicul. Îşi repetase discursul până noaptea târziu, dar acum

nu-şi mai amintea nimic, era cuprins de o panică bruscă, buimăcitoare.

— Coroană a Capetelor Acoperite… murmură el, adresându-i-se cu titlul oficial.

— Ce-i cu tine? Nu te simţi bine?

— O răceală uşoară…

— O vizită la felcer, poate?

— Voi face cum spune Înălţimea Voastră. „Pe Allah, hai odată!”

— Ceva te frământă.

El dădu din cap. Frământă! Îşi petrecuse aproape toată dimineaţa gândindu-se la un pumnal în propria beregată.

— Am auzit vorbe de nelinişte printre unele dintre fete.

Valide se încruntă.

— Oh! Şi care e cauza acestei… nelinişti?

— Unele dintre ele… sunt puţin… geloase.

— Fetele din Harem sunt întotdeauna geloase pe ceva.

— Treaba a ajuns puţin mai serioasă decât de obicei.

Valide îl privi stăruitor, iar Kapi Aga avu sentimentul stânjenitor că încerca să vadă dincolo de ochii lui, ca un străin scrutând o cameră întunecată.

— Continuă, spuse ea, în sfârşit.

— E vorba de Gülbehar. E iubită de toată lumea, desigur…

— Afară de mine, rosti Valide, sec.

Ei bine, contam pe asta, gândi Kapi Aga.

— …dar unele fete cred că nu e drept ca Sultanul să le ignore în felul acesta. Unele din ele devin de nestăpânit.

— Asta e treaba ta, şi a celui ce este Kislar Aghasi, desigur. Să le stăpâniţi.

— Dacă aş putea măcar să le spun ceva… să le încurajez.

Valide zâmbi, lovindu-şi uşor obrazul cu arătătorul împodobit.

— Şi ce ai vrea să le spui?

— Că poate Sultanul le va acorda atenţie într-o zi?

— Cine poate spune? Surâsul bătrânei dispăru. Aga ştia că atinsese aici o coardă sensibilă. Dacă exista cineva cu adevărat nefericit din cauza ataşamentului exclusiv al lui Suleiman pentru Gülbehar, aceea era mama sa.

— Toate râvnesc la ocazia de a-l servi pe Stăpânul Vieţii.

— Desigur!

Şi fusese cândva o femeie de Harem, înainte ca Selim să-şi fi aruncat batista pe umărul ei. Trecuse mult timp, dar nu uitase.

— E vreuna dintre ele de talia lui Gülbehar?

— Toate se cred în stare, spuse Kapi Aga, cu un zâmbet abia schiţat. De obicei, îşi permitea multe asemenea mici glume într-o audienţă. Dar azi îi va fi greu să se relaxeze.

Valide îşi mută privirea spre fereastra deschisă, dincolo de cupolele strălucitoare ale Haremului. Ciocăni în masă cu degetele mâinii drepte, ca atunci când socotea ceva în minte.

— Îi voi vorbi Stăpânului Vieţii, spuse. Îţi mulţumesc că ai adus acest subiect în atenţia mea.

Kapi Aga să fi vrut să strige: Aşteaptă, încă n-am spus totul! Dar în loc de asta se înclină şi se retrăgea spre uşă.

— Încă ceva.

— Da, Înălţimea voastră?

— Ai cumva în vedere o anumită fată?

Kapi Aga zâmbi.

— Da, Înălţimea voastră.

Valide dădu din cap.

— Cum o cheamă?

— Hürrem. O cheamă Hürrem.

8

Coranul spune: „Virtutea este la picioarele mamei.” De câte ori Suleiman venea la Eski Sarai, obiceiul şi Allah îi porunceau să-şi viziteze mama întâi. Suleiman apreciase întotdeauna compania mamei sale aşa încât aceasta era o cerinţă a protocolului dintre cele mai uşoare.

În acea dimineaţă bătea vântul din sud, primul vânt de primăvară. Sultana Hafise stătea pe divanul de pe terasă, într-un caftan de brocart înflorat, soarele sclipind în puzderia de perle şi granate din părul ei. Suleiman zâmbi, maică-sa părea să ţină mai mult la nimicurile astea decât la adevăratele pietre preţioase. Era o frivolitate simpatică.

— Mamă...

Suleiman îi sărută mâna şi şi-o duse la frunte. Se aşează pe divan lângă ea, continuând să-i ţină mâna. Una din slujnice se grăbi să aducă şerbet şi apă de trandafiri.

— Eşti bine?

— Resimt răceala mai tare decât pe timpuri. La vârsta me tânjeşti după primăvară.

— Nu eşti atât de în vârstă.

— Sunt bunică, răspunse ea. Sau cel puţin, am un nepot. Cred că-i acelaşi lucru.

Suleiman îşi dădu capul pe spate şi râse.

— Mamă, eşti aşa de directă!

— Mă întristează uşurinţa cu care tratezi temerile unei femei bătrâne.

— Tu nu eşti o femeie bătrână. Nici vorbă.

Hafise îşi retrase mâna şi alese o smochină din vasul cu fructe aflat în faţa ei.

— Şi ce se aude cu cuceritorul Rhodosului, spuse ea, şi în vocea ei se simţea o mândrie neascunsă. Unde vrea Divanul să loveşti acum?

— Anul ăsta nu vei auzi strigăte de luptă. Toate căpeteniile mele îşi ling încă rănile căpătate în Rhodos. Va mai trece un timp până vor fi în stare să-şi scoată ghearele din nou.

— Dar tu?

Ce rost ar fi avut să se prefacă faţă de ea? Suleiman se gândi un timp.

— Gândul la altă campanie îmi îmbolnăveşte sufletul.

— Un sultan care nu poartă steagul lui Mahomed în bătălie s-ar putea să nu mai rămână multă vreme sultan.

— Nu e nevoie să-mi aminteşti care-mi e datoria. N-aş putea-o uita niciodată. Dar pentru anul ăsta am avut parte de suficient război.

Hafise alese cu grijă o altă smochină, căutându-şi între timp cuvintele cele mai potrivite.

— Datoria unui sultan nu se află numai pe câmpul de luptă.

Suleiman oftă. Primele ei cuvinte din dimineaţa asta ar fi trebuit să-l avertizeze. Aveau să vorbească iar despre Gülbehar.

— Casa Osmanlâilor are un moştenitor, spuse el.

— Şi dacă se îmbolnăveşte? Un sultan ar trebui să aibă mai mulţi fii.

— Ca să se omoare între ei când eu nu voi mai fi? Suleiman se gândi la tatăl său, Selim — *Yavuz Selim,* cel Groaznic, cum fusese numit. Îşi detronase propriul tată, pe Baiazid al II-lea, cu ajutorul ienicerilor, şi apoi îşi omorâse cei doi fraţi şi opt nepoţi, pentru ca domnia să nu-i fie periclitată. Erau chiar zvonuri că l-ar fi otrăvit pe Baiazid pe drumul către exil, pentru ca lovitura să nu poată fi niciodată întoarsă. Nici Suleiman n-avusese linişte până când trupul stors şi chinuit de dureri al lui Selim nu se sfârşise de pe urma unui cancer la stomac, pe drumul spre Adrianopol.

— Ai o datorie.

— Am multe datorii.

— Şi n-ar trebui să neglijezi nici una.

Suleiman o privi lung. Avea dreptate, desigur. Ea fusese conştiinţa lui toată viaţa. Ea, nu Selim, îl învăţase că datoria stă deasupra tuturor celorlalte. Selim iubise puterea şi vărsarea de sânge doar de dragul lor.

— Gülbehar mă face fericit.

— Şi e foarte bine. Dar noi nu vorbim de fericire. Vorbim de moştenitorii dinastiei Osmanlâilor.

Suleiman se întoarse şi admiră panorama minaretelor şi cupolelor care marcau ici-acolo înghesuiala de case de lemn agăţate pe deal, deasupra Cornului de Aur. Otomanii străbătuseră cale lungă de la corturile bătute de vânt din câmpiile Anatoliei. Din cine ştie ce motive, îşi aminti ultimele cuvinte ale tatălui său către el, înainte de a-l trimite la Manisa, ca guvernator: „Când turcul coboară din şa ca să şadă pe un covor, devine nimic – nimic.”

Dar atunci tatăl său era un barbar.

— În acest moment dinastia Osmanlâilor are numai două inimi care bat, spuse Hafise. Nu este de ajuns.

— Ce îmi sugerezi să fac?

— Nu vreau să renunţi la Gülbehar. Doar e normal să ai o favorită. Dar sunt multe fete în Harem. Unele din ele sunt chiar plăcute ochiului.

— Deci ar trebui să fac pe taurul pentru gloria dinastiei Osmanlâilor.

— Urât spus, mai ales în faţa unei femei bătrâne, însă de, este exact ce ar trebui să faci. Poate că ar fi altfel dacă Gülbehar ţi-ar dărui mai mulţi fii. Doar ţi-a fost cadână timp de nouă ani...

— Ea mă satisface.

— Şi altă femeie n-ar putea?

— Mă simt bine cu Gülbehar.

— Nu trebuie să te simţi bine cu celelalte fete. Doar de un fiu e nevoie.

Suleiman se ridică brusc. Observase că Fatim, una din slujnicele mamei sale, îl privea ruşinoasă pe sub genele fardate. Simţi un val de ciudă pe ea şi pe sine însuşi. Şi totuşi, ce era cu el? De ce îi era aşa de greu să facă ce-i cerea mama sa? Probabil că e mica mea revoltă împotriva Poverii, îşi spuse, modul în care pot demonstra că sunt altfel decât bestiile dinaintea mea. Aceste femei cochete şi flămânde să se simtă meschin şi decăzut.

Fata văzu mânia din ochii lui şi îşi coborî privirea, roşie şi încurcată.

— Voi face ce-mi ceri, spuse el, şi îi sărută mâna. Le voi lua pe rând, una câte una, dacă asta vrei, gândi el amar. Voi umple palatul de leagăne. Şi poate după aceea mă vei lăsa în pace cu Gülbehar.

Kiaya smulse faţa de pernă din mâinile Meylissei şi o aruncă pe jos. Călcă pe ea ca un copil.

— Ce-i asta? O faci dinadins, ca să mă provoci?

Meylissa scutură din cap, amărâtă, suspinând, incapabilă să răspundă.

— Uită-te la asta! N-aş da aşa ceva nici unui ţăran, darmite lui Valide!

— Îmi pare rău... suspină Meylissa.

— Ce-i cu tine, fato? Ultimele săptămâni ai fost groaznică! Ca să-şi sublinieze spusele, Kiaya o plesni tare peste ureche. Hohotele fetei o întărâtară, aşa că o mai lovi o dată.

Hürrem privea cu dispreţ capitularea Meylissei, dar cel puţin asta îi dădea prilejul unei confruntări cu Kiaya. Se sculă de la masa de lucru şi smulse faţa de pernă de sub piciorul Kiayei.

— Nu e aşa de rău. Pot să repar totul foarte uşor.

Kiaya se întoarse spre ea.

— A, mica obrăznicătură roşcată! Nu poţi sta la locul tău, sau ce?

— Las-o în pace, nu se simte bine.

— Atunci poate c-ar trebui s-o trimitem la infirmerie. Iar dacă tu eşti aşa de măiastră la cusut, o să poţi face şi treaba ei pe deasupra.

Hürrem îi aruncă bucata de material în faţă.

— Ba fă-o tu, scorpie bătrână!

Kiaya o pălmui peste obraz. Hürrem se dădu un pas înapoi, după care mâna ei ţâşni înainte ca un şarpe deranjat de somn. Pocnetul palmei fu urmat de o linişte desăvârşită. Parcă cineva tocmai descărcase o archebuză în încăpere. Kiaya se clătină, năucită. Încet, faţa i se destinse într-un zâmbet triumfător.

— Pentru asta te-aşteaptă stâlpul, şuieră ea. Kapi Aga îţi va jupui cu biciul carnea de pe tălpi. Acum e primăvară. Dacă ai noroc, s-ar putea să poţi păşi din nou la iarnă. Te învăţ eu minte să mă loveşti pe mine!

Doi străjeri negri apărură în uşă. Kiaya rânji spre Hürrem, triumfătoare. Dar înainte de a mai apuca să spună ceva, una din gărzi păşi înăuntru şi o apucă pe Hürrem de braţ.

— Tu trebuie să vii cu noi, spuse el, cu o voce subţire, tremurată. Ia-ţi lucrul cu tine.

Hürrem ezită, nevenindu-i să creadă ce făcuse, uluită de apariţia gărzii. Ce se întâmpla? Îşi luă acele şi bucata mică de mătase din care făcea o batistă brodată.

Kiaya se holbă la ei.

— Unde o duceţi?

— Kapi Aga ne-a poruncit, zise omul, conducând-o pe Hürrem spre uşă.

— Trebuie pusă la stâlp! ţipă Kiaya, dar fără convingere, doar cu tulburare în glas.

Hürrem se lăsă în voia gărzilor ce se grăbeau pe coridor. Cuvintele „Kapi Aga” o liniştiseră. Nu va fi vorba de nici un stâlp. simţi pe loc că cele mai importante clipe din viaţa ei erau foarte aproape.

9

Curtea era pavată cu dale în formă de migdală, înconjurată de ziduri înalte, sumbre şi dominată de un havuz de marmură ornamentală. Ferestre dădeau spre curte din toate părţile, şi Hürrem avea senzaţia că este urmărită de peste tot.

Deodată înţelese unde se afla. Era în curtea Sultanei Valide. Acestea erau iatacurile ei.

Gărzile o grăbiră înspre mijlocul curţii, apoi îi dădură drumul.

— Kapi Aga porunceşte să aştepţi aici. Şi vezi, cântă, spuse unul dintre străjeri.

— De ce? Ce se întâmplă?

Dar oamenii făcuseră ce li se ordonase, iar acum se întorseseră şi se îndepărtau, cu iataganele în formă de seceră zăngănindu-le la brâu. Hürrem îi urmări cum plecau. Ce se întâmpla? Aşteptă minute lungi, dar nu veni nimeni. Apa susura în havuzul de marmură, adormitoare, molcomă. Probabil, îşi spuse până la urmă, Kapi Aga a aranjat o întrevedere cu însăşi Sultana Hafise.

Dar dacă era aşa, atunci de ce gărzile au lăsat-o aici, în curte? Şi de ce au insistat să-şi ia lucrul cu ea? Şi ce-au mai zis? „Kapi Aga porunceşte să aştepţi aici; şi vezi de cântă."

Kapi Aga îi ordona să rupă liniştea sacră a Haremului. De ce?

Ridică din umăr şi apoi îşi căută un loc răcoros la umbra fântânii şi se aşeză încrucişându-şi picioarele dedesubt, în stilul musulman; îşi întinse batista în poală. Luă acul şi începu să brodeze; inima îi bătea sălbatic în piept, şi pentru prima dată în viaţă simţi că îi vine greu să cânte. Se sforţă să murmure un cântec de dragoste învăţat de la mama ei, despre un băiat al cărui cal căzuse în zăpadă, prinzându-l sub el; murind încet în stepa îngheţată, el îi spunea vântului cât de mult iubeşte o anume fată şi cum nu a avut niciodată curajul să-i spună. Aşa că îi cerea vântului să-şi poarte vorbele peste câmpie, pentru ca ea să-şi amintească de el. Era un cântecel prostuţ, gândi Hürrem, dar melodia îi plăcuse întotdeauna, şi până la urmă versurile începură să vină de la sine, şuvoi.

După o vreme ajunse atât de absorbită încât uită de teamă şi nici măcar nu observă persoana înaltă, cu turban alb, până când umbra ei nu îi căzu în poală.

— Prima lege a Haremului este liniştea.

Tresări şi privi în sus, dar bărbatul avea soarele în spate, şi ea trebui să-şi apere ochii de lumina prea tare. Nu vorbea ca un eunuc, iar faţa nu îi era neagră. Nu exista decât un singur bărbat liber să umble neîngrădit pe aici.

Era nervoasă că fusese luată pe nepregătite.

— Atunci poate c-ar trebui să tăiem limbile privighetorilor, se auzi ea rostind. Şi albinele, trebuie să facem şi cu ele ceva. Pe vremea asta bâzâitul lor neîncetat e destul ca să înnebunească pe oricine.

El păru surprins de răspunsul ei. Pentru o clipă, se uitară unul la celălalt. Hürrem îşi aminti brusc că prima ei mişcare ar fi trebuit să fie coborârea frunţii în pământ şi luarea unei atitudini ascultătoare. Îşi puse broderia jos şi îşi mută greutatea pe genunchi. Atinse cu fruntea pavajul de piatră fierbinte, dându-şi seama că, probabil, era prea târziu. Înţelese că ar fi trebuit să-şi ceară scuze şi pentru tulburarea liniştii. Ei bine, acum nu mai are ce face. El a vorbit şi eu i-am răspuns.

Deodată, deveni conştientă de prezenţa lui Kislar Aghasi, Şeful Eunucilor Negri, stând în spatele lui Suleiman, cu faţa îmbrobonată de transpiraţie, făcându-şi vânt cu o batistă de mătase. Arăta de parcă era gata să leşine.

— Ştii cine sunt? o întrebă Suleiman.

— Da, Stăpâne. Deşi am fost cam înceată până să înţeleg.

Privi pe furiş în sus, observând strălucirea dinţilor albi. Poate că surâdea.

— Ce cântai adineauri?

— Un cântecel învăţat de la mama, Stăpâne. Un cântec de dragoste. Despre un băiat prost care şi-a lăsat calul să cad peste el.

— El îi cântă calului?

Pe Allah, râdea de ea!

— Nu cred. Îndrăznesc să cred că multe din farmecele calului se cam duseseră.

Îl auzi râzând. Apoi fu linişte, şi ea îi simţi ochii pironiţi asupra ei.

— Cum te cheamă?

— Mi se spune Hürrem, Stăpâne.

— Hürrem? „Cea care râde”? Cine ţi-a dat numele ăsta?

— Oamenii care m-au adus aici. Din cauză că nu-mi puteau pronunţa numele. Deşi cred că nu erau destul de isteţi ca să-şi pronunţe nici propriile nume.

El râse din nou.

— De unde eşti, Hürrem?

Ea privi iarăşi în sus. Clipa pentru care riscase atât de mult – şi în minte nu avea decât durerea din genunchi! Cât avea de gând s-o mai ţină pe pietrele astea?

— Sunt tătăroaică, răspunse. Din Crimeea.

— Toţi tătarii au părul de culoarea asta uimitoare?

— Nu, Stăpâne. În tot tribul meu eram singura însemnată astfel.

— Însemnată? E de-a dreptul frumos!

Ea îi simţi degetele apucându-i o cosiţă şi mângâind-o, ca şi când ar fi încercat calitatea şi rezistenţa unui material.

— Este ca aurul lustruit. Nu-i aşa, Ali?

Kislar Aghasi murmură aprobator. Mincinosul! gândi Hürrem. Mi-ai vorbit o singură dată, şi atunci doar ca să mă faci morcov scofâlcit.

— Ridică-te Hürrem.

Făcu ce i se spusese. Se strădui să-şi abată ochii, dar curiozitatea învinse. Deci acesta era Stăpânul Vieţii, Stăpânul Gâturilor Oamenilor. Împăratul celor şapte lumi. Era frumos, îşi zise, dar nu cine ştie ce. Avea pe faţă umbra unei bărbi, care dădea o notă nobilă nasului lung şi coroiat. Ar fi putut fi faţa unui tiran, dar deocamdată buzele şi ochii erau îndulcite de amuzament.

Îi simţi examinarea minuţioasă, ca aceea făcută de spahiii lui în ziua când tatăl ei le-o vânduse. Nu păru nemulţumit de ce vedea şi tocmai de aceea ea se sperie grozav auzindu-l cum oftă, încheindu-şi inspecţia.

— Ce brodezi acolo? o întrebă.

— O batistă, Stăpâne. Ce credea el că e?

— Vreau să văd.

Ea îi întinse batista.

— Un lucru frumos. Ai mâini îndemânatice. Aş putea s-o am eu?

— Dar n-am terminat-o...

— Termin-o pentru mine până diseară, spuse el, şi i-o aşează cu grijă pe umărul stâng. Hürrem văzu ochii lărgiţi de uimire ai lui Kislar Aghasi. Aşezarea batistei pe umărul stâng al unei fete însemna că acum era *gözde,* şi că Sultanul voia să doarmă cu ea. Nici o fată n-avusese favoarea asta de când Sultanul se urcase pe tron.

Suleiman se întoarse şi plecă, fără alte cuvinte. Kislar Aghasi arăta gata să izbucnească; apoi se stăpâni şi se grăbi după Sultan, ca să-şi vadă de îndatoriri.

Hürrem îi urmări îndepărtându-se, prea buimăcită ca să se poată mişca, cu tot corpul străbătut de fiori de triumf.

Gözde!

Suleiman se grăbi de-a lungul arcadelor, simţind simultan mânie şi eliberare. Era mânios pentru că încă o dată fusese obligat de poziţia sa să-şi trădeze propria conştiinţă. Dar era mulţumit pentru că acţionase atât de bine şi decisiv. După discursul Hafisei hotărâse că va alege prima odaliscă întâlnită, ale cărei maniera şi înfăţişare nu-i vor displace prea mult. Această... Hürrem... era atrăgătoare într-un fel oarecum ciudat şi, cel puţin, era isteaţă. De obicei, fetele din Harem erau vanitoase şi lipsite de suflet, dincolo de aspectul frumos, cultivat. Cel puţin acestea s-ar putea să fie altfel.

Iar dacă rămâne însărcinată, maică-sa va fi mulţumită o vreme. Iar el se va putea întoarce la Gülbehar.

10

Topkapi Sarai

Luna în creştere părea să tremure pe cerul nopţii, dar Suleiman ştia că era doar o şotie a luminii. Cinaseră bine; homari, nisetru şi peşte spadă, pescuiţi de dimineaţă în Bosfor şi spălaţi în apă cu miere şi şerbet de violete. Completaseră cu o sticlă de vin de Cipru, deşi era interzis de Coran.

Era o încălcare de mică importanţă, dar care îi aducea o oarecare satisfacţie, căci în orice altă privinţă fiecare ceas din viaţa şui era guvernat de protocol. În fiecare dimineaţă, după trezire, era luat în primire de Tăietorul de Unghii, care-i îngrijea manichiura, şi de Bărbierul-şef, care-i rădea capul. În timp ce Maestrul Garderobei îi pregătea hainele de zi, fiecare articol înmiresmat cu aloe, Răsucitorul de Turbane îi înfăşura câţiva coţi de pânză de in în jurul fesului.

De sâmbătă până marţi se scula în zori ca să prezideze Divanul. În fiecare vineri călărea până la Aya Sofia, în procesiune, având alături pe marii viziri, pe astrologii curţii, Maestrul de Vânătoare, Îngrijitorul de Privighetori, Păstrătorul Cheilor, Maestrul de Turbane şi patru mii din ienicerii şi spahiii Porţii, cavaleria sa permanentă.

După-amiaza, datoria îi cerea să tragă un pui de somn, întins pe două saltele, una din brocart argintiu, cealaltă aurie. Era păzit permanent de cinci străji, eunuci surdo-muţi, cu iataganele încovoiate. Nici când dormea nu era singur.

Întreaga lui viaţă era circumscrisă obligaţiilor de stat. În oceanul de îndatoriri, micile revolte aveau mare importanţă pentru el.

Ibrahim, de pildă. Deveniseră nedespărţiţi. În timpul asediului insulei Rhodos dormiseră în acelaşi pavilion, chiar purtaseră aceleaşi haine. Ştia că scandalizase întreaga curte arătând atâtea favoruri unui sclav, dar pentru el Ibrahim era mai mult decât un sclav. Era omul lui de încredere, confidentul şi sfetnicul său. Dacă cineva îl ajuta să poarte povara, acela nu era Gülbehar sau Hafise, nici chiar marele vizir. Acela era Ibrahim.

În seara asta, acesta şedea turceşte şi-şi acorda vioara. Era obiceiul lor aproape în fiecare seară, să mănânce împreună în Palat, şi, adesea, când se făcea târziu şi savuraseră puţin mai mult vin de Cipru, pajii sultanului întindeau câteva saltele şi Ibrahim îşi petrecea noaptea acolo.

Ibrahim era născut în Parga, pe coasta de miazănoapte a Greciei, ca fiu de pescar. Într-o zi, prin sat trecuseră călăreţii turci şi-l luaseră pe micul Ibrahim ca pradă. Îl duseseră în pieţele de sclavi din Istambul, unde fusese cumpărat de o văduvă din Manisa. Aceasta îl crescu şi, când descoperi că băiatul avea

înclinaţii spre muzică şi limbi străine, se îngriji să i se dea o bună educaţie. Învăţase să cânte la vioară şi putea vorbi bine persana, turca, greaca şi italiana. Mai târziu, văduva îl vânduse cu profit bun pentru curtea lui Suleiman, când acesta venise la Manisa, ca guvernator al provinciei Kaffa.

Sclavul deveni curând un tovarăş permanent pentru Suleiman. Era de aceeaşi vârstă cu Prinţul, deşi mai scund şi mai oacheş, şi mai puţin reţinut în purtări. Într-adevăr, uneori Suleiman se aştepta ca tânărul să explodeze de atâta forţă şi energie câtă părea să aibă în trup.

Când Suleiman devenise Sultan, în 1520, îl luase pe Ibrahim cu sine la Înalta Poartă şi îl făcuse Hasodabashi, Căpetenia serviciilor sale. Cu timpul, asculta mai des părerea acestuia decât pe cea a lui Piri Paşa, bătrânul său mare vizir, iar după Rhodos îl răsplătise pe Ibrahim pentru sfatul bun, făcându-l vizir. Chiar şi asta era un simbol al naturii egalitare a sistemului otoman, anume că un sclav creştin putea ajunge, prin propriile merite, în înalta ierarhie a celui mai mare imperiu islamic ce existase vreodată. Ce spusese oare Fatih? se gândi Suleiman ... *Imperiul nostru este casa Islamului... din tată în fiu făclia imperiului nostru este hrănită cu grăsimea inimilor necredincioşilor.*

— Atât de solemn, Stăpâne? îl întrebă Ibrahim.

Suleiman oftă.

— Îţi pare rău vreodată, Ibrahim?

— Sigur că nu. De ce să-mi pară rău?

— N-ai vrea uneori să fi fost altcineva? Te-ai gândit vreodată ce s-ar fi întâmplat cu tine dacă piraţii n-ar fi venit în ziua aceea, în satul tău?

— Ştiu ce s-ar fi întâmplat. Aş mânca acum peşte dimineaţa şi seara, între timp chinuindu-mă să-l prind cu plasele. În loc de asta, dorm într-un palat, beau cel mai bun vin de Cipru şi sunt copleşit cu favoruri de cel mai mare împărat din lume.

— Viaţa ta r fi fost mai simplă.

— Viaţa mea n-ar fi valorat nimic.

Suleiman văzu din nou încruntarea aceea nemulţumită de pe chipul lui Ibrahim. Crede că gândesc prea mult, şi poate că are dreptate.

— Îţi place, nu-i aşa? Îţi place să mergi la luptă, îţi place politica nesfârşită din Divan.

Faţa lui Ibrahim se învioră.

— Suntem centrul lumii, Stăpâne. Aici se scrie istoria.

— Servim doar Islamul.

— Într-adevăr, Stăpâne, uneori uit. Ibrahim îşi îndreptă atenţia spre vioară. Suntem cei mai mari servitori ai Islamului.

Mincinosule, gândi Suleiman. Faci toate astea doar de dragul tău. Poate de aceea îmi şi eşti atât de drag, poate de aceea te invidiez atât. Aş vrea să-ţi semăn mai mult.

— Uneori mi se pare că tu ar trebui să fii Sultanul, şi eu fiul unui pescar grec. Poate am fi fost mai fericiţi aşa.

Se sculă în picioare, trecându-şi palmele peste faţa ostenită.

— Mergem la culcare, Stăpâne? întrebă Ibrahim.

— Tu culcă-te, Ibrahim. Viaţa ta nu e la fel de complicată ca a mea. Eu mai am de îndeplinit o obligaţie.

Hürrem fusese întâi dusă la Conducătoarea Băilor, pentru îmbăiere şi masaj. I se vopsiseră unghiile, i se parfumase cu iasomie părul, i se pudrase pielea cu henna pentru a preveni transpiraţia, i se subliniaseră ochii cu rimeluri negre.

Apoi fusese trimisă la Kiaya Mantiilor, care o îmbrăcase cu o cămaşă roşie şi un caftan lung de catifea purpurie, peste care îi pusese o mantie de brocart argintiu. Kiaya Bijuteriilor adusese un colier de diamante, greu ca un lanţ de fier, inele de argint şi brăţări, şiraguri de perle mari din Marea Arabiei, pentru împletit în păr, şi cercei grei de rubin care-i ajungeau până la umăr. Îi dăduse, de asemenea, instrucţiuni precise să înapoieze totul a doua zi dimineaţă.

Una dintre gediçli îi ţinu oglinda ca să-şi admire imaginea. Analiză rezultatul cu neîncredere.

— Arăt de-a dreptul hidoasă.

Kiaya Mantiilor stătea în faţa ei cu mâinile în şolduri, examinându-şi opera.

— Aşa e tradiţia, spuse ea.

— Aşa e tradiţia, să faci bărbatul să cadă pe jos de râs.

— Obrăznicătură mică şi nerecunoscătoare, rânji Kiaya. Nu-ţi dai seama ce onoare a căzut pe capul tău? Ţine minte, mi s-a întâmplat şi mie cândva, aşa că să nu te mai crezi aşa grozavă.

Ai putea să sfârşeşti într-o bună zi ca Maestră a Veşmintelor, şi nimic mai mult.

— Dacă tu te-ai îmbrăcat atunci în halul ăsta, eşti norocoasă că nu te-a făcut Kiaya a Closetului Imperial.

Kiaya o privi cu ură şi le dădu afară pe cele două gediçli. Apoi se întoarse spre Hürrem.

— Ascultă, şuieră ea, ştiu că nu te-ai purtat niciodată prea frumos cu mine, dar eu totuşi vreau să te ajut. Este ocazia vieţii tale! Eu ştiu cum e. Am fost o dată gözde, când sultan era Bayazid. Îţi pot spune cum să faci ca să te placă…

— N-am nevoie de sfaturile uneia care a ratat. Ştiu ce am de făcut! Trebuie să rămân însărcinată!

Şi părăsi odaia.

11

Erau doi străjeri, aceiaşi care o conduseseră în curte mai devreme. O purtară printr-un labirint de arcade mohorâte şi reci, apoi în josul unei scări înguste. Mantia de brocart şi mânecile lungi ale caftanului de mătase se agăţau mereu de lemnul crăpat al balustradelor. În sfârşit, simţi în obraz o pală de aer rece şi fu împinsă, în noapte, printr-o uşă grea de fier, într-o caleaşcă strâmtă. Prinse cu urechea un fornăit de cal, apoi o mână moale, cărnoasă, o trase înăuntru.

Trăsura porni din loc şi Hürrem auzi tropotul copitelor pe dalele de piatră. Când ochii i se obişnuiră cu întunericul, zări silueta lui Kislar Aghasi şezând în faţa ei.

— Unde mergem? întrebă Hürrem.

— La Sultan, rosti Kislar Aghasi. Te aşteaptă în Topkapi Saraya.

Perdelele trăsurii erau lăsate. Hürrem încercă să le dea deoparte, dar el îi opri mâna.

— E departe?

— Nu, răspunse eunucul, şi ea îi simţi ochii urmărind-o, mari şi albi în întuneric, ca de pisică. Kapi Aga a aranjat asta pentru tine. Era o afirmaţie, nu o întrebare.

— De ce-ar fi făcut-o?

— Asta m-am întrebat şi eu.

Hürrem nu-i putea vedea faţa în întunericul din trăsură. Avea senzaţia stranie a unei conversaţii cu o pereche de ochi.

— Şi ce răspuns ai găsit?

— Nici unul. Cum n-am răspuns nici pentru motivul palorii sale. E palid ca un om care îşi aşteaptă osânda. Făcu o pauză. Sau poate e doar bolnav.

— Poate.

— Să nu mă înţelegi greşit. Dacă Kapi Aga ar cădea în dizgraţie, n-aş vărsa prea multe lacrimi. Să ţii minte asta.

— Aşa voi face, răspunse Hürrem.

Curând trăsura scârţâi oprindu-se, iar uşa fu dată de perete. Hürrem privi repede în jur pe când cobora. Deci acesta era Topkapi! Marele turn al Divanului se contura înalt în beznă, iar torţele din jurul grădinilor pâlpâiau printre ramurile aplecate ale platanilor.

Doi halebardieri cu ochii umbriţi de penele grele de pe coifuri o conduseră printr-o poartă grea, prinsă în piroane de fier, pe un pavaj de piatră, chiar în inima Serayului, cu Kislar Aghasi gâfâind şi clătinându-se în urma lor. Hürrem era uimită de cât de ordonat şi de spaţios părea totul, faţă de culoarele strâmte şi mohorâte de la Eski Saraya. Pereţii erau din piatră, nu din lemn, şi erau şi grădini mari şi se putea auzi foşnetul frunzelor a mii de copaci, sub adierea vântului de noapte.

Ajunseră în final în faţa unor uşi mari de lemn încrustate cu sidef şi baga, ce conduceau către odăile intime ale Sultanului. Câte doi *solkas,* garda personală a sultanului, străjuiau la fiecare uşă, cu iataganele scoase.

Hürrem respiră adânc. Acesta era momentul pentru care urzise atâtea planuri riscante. Ei bine, îşi spuse, n-ai de ce să fii nervoasă. Nu trebuie să-l cucereşti. Trebuie doar să-i iei sămânţa, primitoare, şi s-o faci să încolţească.

Kislar Aghasi deschise uşile şi o conduse înăuntru.

Hürrem privi în jur, cu respect.

Zidurile dormitorului erau împodobite cu plăci de faianţă de Iznik, în culori albastre ca pana de păun, portocalii şi verzui, în modele bogate cu flori şi fructe. Tavanul urca înspre un dom

înalt, de care atârnau policandre cu lanţuri aurii, sclipind de turcoaze şi rubine. Un cămin, ca o mare piramidă de aramă, domina unul din pereţi. Opaiţe cu ulei licăreau în nişele din pereţi.

Patul se afla pe o platformă înălţată într-un colţ al odăii, acoperit cu un baldachin de brocart albastru şi verde de Bursa, susţinut de coloane răsucite din argint. Cuverturile şi pernele erau din catifea stacojie, presărate cu perle. În sfeşnicele de platină din cele patru colţuri ardeau lumânări.

Suleiman însuşi şedea pe un divan acoperit cu catifea aurie. Purta o mantie de brocart verde şi un turban de mătase albă imaculată, cu o broşă cu pană de cocor şi un smarald, cât pumnul de copil, sclipind între cute. Avea un braţ întins languros pe după divan. Arăta plictisit de moarte.

Hürrem auzi uşile închizându-se încet în spatele ei, în urma lui Kislar Aghasi. Erau singuri.

El o privi mult timp în tăcere. Hürrem aproape că îl auzea gândind: „Ce ţi-au putut face?!”

Încerca să-şi înghită suspinul de disperare. Ar fi trebuit să se încreadă în propria ei judecată. Aşa, i-a permis Kiayei s-o mai umilească o dată.

Îşi dezlegă iute mantia şi o lăsă să alunece pe podea, apoi desfăcu nasturii de diamant ai caftanului şi îl aruncă pe spate. Desprinse colierul de diamante şi-l azvârli peste mantie, împreună cu cerceii. Apoi îşi slăbi strânsoarea şiragului de perle şi îşi lăsă părul pe spate.

Când termină, mai avea pe ea doar cămaşa şi şalvarii. Arătă spre grămada de accesorii de la picioarele sale:

— Maestra Veşmintelor mi-a ales garderoba. Desigur, în ultima vreme aproape că nu mai vede.

El nu se mişcase. De ce nu face nimic, de ce tace? gândi ea. Dar deodată înţelese. E tot atât de încurcat ca şi mine!

Trebuia să-l scuture din amorţeală. Ştia un singur mod de a reuşi asta. Căzu în genunchi, acoperindu-şi faţa cu mâinile. Începu să suspine.

— Ce s-a întâmplat?

— Stăpân al vieţii mele, de ce m-ai ales pe mine? Sunt atâtea fete frumoase în Harem. Eu nu sunt destul de bună pentru tine. Nu ştiu nimic despre dragoste, despre bărbaţi.

Îl auzi ridicându-se de pe divan şi venind spre ea. Rezistă tentaţiei de a încerca să-i zărească expresia feţei. Apoi îl simţi atingând-o pe umăr.

— Te rog. Ridică-te.

— Mi-e prea ruşine. Mă găseşti urâtă.

— Te găsesc… încântătoare. Doar că atunci când ai intrat… ai dreptate, Kiaya trebuie că e pe jumătate oarbă.

Ea îi căută mâna, lăsându-se ridicată în picioare. Îl privi în ochi, căutând să-i ghicească gândurile.

— N-am vrut asta, şopti ea. Mi-e teamă.

De fapt, este cel puţin pe jumătate adevărat, gândi ea. Mi-e teamă.

— Cred că orice fată din Harem ar schimba bucuroasă locul cu tine acum.

Părea amuzat, chiar intrigat. Asta era bine.

— Atunci, lasă-le. Sunt de departe mult mai frumoase decât mine.

— Vino şi aşază-te.

O conduse la divan şi o aşeză lângă el. Continua să-i ţină mâna.

— Cred că eşti într-adevăr deosebită, spuse el, în timp ce mâna i se juca cu o şuviţă de păr.

Ea îşi mişcă încet capul, prinzându-i mâna între obraz şi umăr.

— Ce vrei să fac?

El ezită.

— Nu este… nici un ritual pentru asta.

Se aplecă înainte, îi luă capul în mâini, apropiindu-şi-l încet, şi o sărută. Hürrem simţi mirosul acru al vinului. „Ţi-am descoperit primul secret!” gândi ea.

Mâinile lui îi strângeau umerii. O trase spre el fulgerat de o dorinţă bruscă. Îşi apăsă faţa de a ei, şi ea simţi înţepăturile ascuţite ale bărbii lui pe gură şi pe obraji. Aceasta este clipa mea, îşi spuse Hürrem.

Gemu puternic, şi el simţi cum degetele lui îşi întăresc strânsoarea în jurul umerilor ei, frământând carnea moale. Da, îţi place, nu-i aşa? gândi Hürrem. După cum se aşteptase, Stăpânul Stăpânilor acestei Lumi voia dovezi că este într-adevăr mai presus de ceilalţi bărbaţi. El este Umbra lui Allah pe pământ. În noaptea asta voi face tot ce pot ca să-l încredinţez că aşa stau lucrurile.

Sultanul o întinse uşor pe divan. Ea îi simţi degetele desfăcându-i nasturii din perle ai cămăşii. I se abandonă, cu buzele întredeschise şi ochii strâns închişi. Murmură încet vorbe fără şir, ca şi când dragostea lui îi provoca într-adevăr plăcerea atât de aşteptată.

Era încă noapte când îl trezi din somn.

— Te rog, fă-o din nou, şopti ea. S-ar putea să nu mi se mai întâmple niciodată. Te rog, numai o dată. Este minunat cu tine.

Suleiman nu dorea decât să doarmă; dar era o descoperire nouă: o femeie care găsea în asta tot atâta plăcere cât un bărbat! Îşi spuse că, probabil, era o târfă din naştere, sau cel puţin ca profesie, dar nu-i păsa. Era un caz pe care nu-l va supune niciodată judecăţii preoţilor. Sufletul unei femei, spune Legea, nu e la fel de mare ca al bărbatului, e mai degrabă cât al unui câine sau al unei pisici. Sufletul ei însă trebuie mântuit la timp.

Dar nu încă.

Nu încă.

12

Eski Sarai

În calitate de iqbal, Hürrem primi un venit de 200 de asperi şi un apartament propriu, împreună cu mătăsuri, brocart şi satin, destule pentru ca Maestra Veşmintelor să alcătuiască o garderobă completă. Avea chiar baia ei personală, sculptată cu marmură roz, cu fântâni arteziene cu apă de trandafiri. Privighetori ciripeau în coliviile de pe terasă.

I se permisese să-şi aleagă o gediçli. Hürrem ceruse să vorbească cu Muomi.

Tânăra negresă nu părea nici încântată, nici surprinsă de chemarea fetei. Şedea posacă pe terasă, bălăbănindu-şi picioarele, cu chipul ca o mască de totală indiferenţă. Hürrem o studie un timp.

— Eşti fericită lucrând zi de zi în hammam? o întrebă ea.

Muomi ridică din umeri, în loc de răspuns.

— Ca iqbal, am voie să-mi aleg o slujnică. Munca ar fi mult mai uşoară decât cea cu care te-ai obişnuit.

Muomi îşi ridică din nou umerii.

Hürrem se ridică şi avansă încet spre ea, până când feţele lor erau doar la câţiva inci una de cealaltă.

— Vreau să mă ajuţi. Spune ce vrei în schimb.

Muomi se strâmbă, de parcă ceva neplăcut i-ar fi deranjat nările.

— Când aveam şapte ani, vrăjitorul tribului a venit în coliba familiei mele cu o urzică usturătoare. Mi-a desfăcut picioarele şi m-a frecat peste tot cu urzica aceea. Asta ca să mi se umfle. A doua zi a venit din nou şi m-a uns între picioare cu unt şi miere, apoi a tăiat tot ceea ce dă plăcere unei femei, arzând în final rana cu un tăciune aprins. Mama se prefăcea că plânge de bucurie, ca să-mi acopere ţipetele. Când m-am măritat, soţul m-a tăiat cu un cuţit înainte să mă aibă. Apoi m-a cusut la loc, până data viitoare. La fel a fost când a venit copilul. Apoi, când au apărut neguţătorii, m-au luat împreună cu copilul, dar era băiat, aşa că l-au despărţit de mine. Nu ştiu dacă trăieşte sau e mort. Dacă e viu, îl vor castra, aşa cum au făcut cu mine. Acum, orice s-ar întâmpla, îmi voi petrece zilele în palat, ca sclavă. Dacă nu a ta, atunci a alteia. Aşa că spune-mi — ce ai putea tu să-mi oferi mie?

Hürrem o privi mult timp.

— Răzbunare, spuse ea în cele din urmă.

Okmeydan — Piaţa Săgeţilor — se afla dincolo de şirurile de platani şi tufe de trandafiri, aproape de apele întunecate ale Cornului de Aur. Era aproape vară, acea perioadă din an în care

tobele de război răsună în taberele ienicerilor, când turcul se ridică din nou din Istambul, pornind spre câmpurile de luptă.

Dar anul acesta nu se anunţa nici un război, şi în curând Suleiman urma să-şi mute curtea la Adrianopol pentru vânătoare. El şi Ibrahim mergeau acum cu regularitate în piaţă, cu arcul şi lancea, pentru antrenamente. Ibrahim instalase acolo statuile prădate din Belgrad şi târâte prin gropi până la Istambul. Ideea de a folosi zeităţile greceşti drept ţinte părea să-l amuze oarecum.

Acum ţopăia prin iarbă ca un puştan, alergând să recupereze săgeţile ce-şi greşeau ţinta, râzând cu încântare când ochea bine, şi săgeata se sfărâma de victima de marmură.

În cele din urmă se aşezară la umbra deasă a unui smochin, iar pajii le aduseră măsline, brânză şi şerbeturi.

— Dacă în locul statuilor s-ar fi aflat Carol sau Frederik, le-aş fi găurit inimile de o mie de ori!

— Eşti un ţintaş excelent, Ibrahim. Dacă aş fi un mistreţ ar trebui s-o iau la fugă spre Rusia.

— Şi ochiul tău e ager, minţi Ibrahim.

— Nu, nu. Mi-e mintea la altele astăzi.

Ibrahim îşi goli cupa şi alese cu grijă o măslină, mestecând-o încet, în timp ce îşi aşeza pocalul la o lungime de braţ. Apoi, cu multă pompă, scuipă sâmburele în cupă. Acesta zăngăni când nimeri ţinta, iar Ibrahim rânji satisfăcut.

— Uneori eşti ca un copil.

— Dar te amuză, nu?

Suleiman surâse.

— Totdeauna mă amuzi, Ibrahim.

— Atunci, ce-l supără pe stăpânul meu?

Suleiman oftă. Cu Ibrahim putea vorbi sau întreba orice, oricând.

— Când ne-am întors din Manisa, ţi-ai alcătuit un Harem?

Ibrahim rânji iarăşi.

— Nu e atât de mare ca al tău, Stăpâne.

— Dar ai o favorită?

— Desigur, Stăpâne. Când sunt cu o femeie, ea este favorita mea.

Nu era răspunsul sperat de Suleiman. Cum putea să explice unuia ca Ibrahim problema sa? De când se culcase cu Hürrem nu-şi putea scoate din minte imaginea ei. În noaptea următoare alesese o altă fată din Harem — datoria sa era casa Osmanlâilor, nu el însuşi. Fata fusese o georgiană mereu zâmbitoare, cu cei mai şocanţi şi adânci ochi negri, care probabil i se prelungeau în tot capul, hotărâse Suleiman, după ce o auzise deschizând gura. Când o luase în pat se întinse docilă, strigând o singură dată, nu de plăcere.

Fusese obişnuită, frumoasă, negreşit, dar asta, hotărâse el, nu era destul. Nu pentru el.

Dar Gülbehar? Fusese favorita lui timp de aproape zece ani. Era o fată micuţă, timidă, de 15 ani, când se culcase prima dată cu ea. Fusese virgină, ca şi el, de altfel. Până la Hürrem, crezuse că îi satisfăcuse toate nevoile. Dar acum?

Întreaga experienţă îi lăsase un sentiment de disconfort interior, de parcă sufletul i s-ar fi împărţit în două şi cele două părţi erau în război. Ceva în Suleiman o dorea încă o dată pe Hürrem, spre a şterge amintirea ei prin repetare.

Dar cealaltă parte din el era speriată. Nu era bine pentru o femeie să simtă tot atât de multă plăcere ca un bărbat. Sufletul ei era pătat de păcatul lui Rachel, dacă o încuraja în viciul ei, nu era şi el pătat? Şi Gülbehar? Simţi primul chin amar al unei emoţii pe care nu şi-o imaginase în legătură cu o femeie.

Vină.

— O femeie are suflet, Ibrahim?

— Are vreo importanţă, Stăpâne?

Suleiman nu răspunse. Pentru prima dată, hotărî că Ibrahim nu-l poate ajuta. În politică era diplomat şi om de stat. Dar în materie de femei era un barbar ca şi musulmanii pe care-i dispreţuia în secret.

Ibrahim se aplecă mai aproape, şi pentru moment rânjetul îi dispăru.

— Gülbehar te supără, Stăpâne?

— Nu, altcineva.

Ibrahim înălţă o sprânceană.

— Pot să te întreb care îi e numele?

— O cheamă Hürrem, răspunse Suleiman.

— Hürrem! Altă femeie în patul Sultanului?

Desigur, Suleiman mai avusese alte femei în pat înainte, chiar el, Ibrahim, îl încurajase să aleagă mai des din Harem. Şi atunci, oare, de ce simţea deodată un acces de disconfort? Nu era nimic, nu însemna nimic. Suleiman cădea adesea în aceste stări ciudate, fără nici un motiv.

Ţinti pocalul cu încă un sâmbure de măslină, dar acesta ateriză lin în iarbă, la mare distanţă de ţintă.

13

Chipul Meylissei era supt, cu ochii goliţi de spaimă. În ceaţa lăptoasă a hammamului, capul ei plutea pe suprafaţa unduitoare a băii, de parcă s-ar fi desprins de trup, ca un teribil vârcolac, aruncându-şi învinuirile către Hürrem. Ochii săi o urmăriră cum se apropia de bazin. Hürrem se opri pe marginea acestuia, aşteptă ca Muomi să-i îndepărteze vălul subţire care o proteja, şi îşi strecură trupul gol în apă.

— Arăţi bolnavă, şopti Hürrem.

— Mi-e rău în fiecare dimineaţă. Kiaya vrea să mă trimită la infirmerie.

— Să n-o laşi.

— Crezi că-s tâmpită?

Meylissa se trase mai aproape. Hürrem simţi că parcă miroase disperarea fetei, un miros acru, puternic, ca de sudoare.

— În fiecare zi talia mi se face mai groasă. Nu mă mai pot preface. Ai spus c-o să mă ajuţi.

— De ce crezi că sunt aici?

Ochii căprui ai Meylissei fulgerară cu mânie.

— Am uitat, acum ai baia ta. Sultanul te vizitează în fiecare noapte?

— O să te ajut.

Furia o făcuse duşmănoasă.

— Cum? O să mă aperi în faţa Sultanului? Eşti gözde, nu Valide. Nu încă, Hürrem.

— Este o cale mai bună.

— Spune-mi-o.

— Muomi.

Meylissa îşi mută privirea la negresă. Vocea îi era plină de neîncredere şi speranţă, în acelaşi timp.

— Gediçli a ta?

— E vrăjitoare, şopti Hürrem.

— Asta-i o prostie, zise Meylissa, dar fără prea multă convingere, după părerea lui Hürrem.

— O să-ţi pregătească o băutură. Ca să avortezi.

Hürrem văzu cum buzele Meylissei începură să tremure. Înţelese că teroarea permanentă o adusese pe biata fată în pragul isteriei.

— Fii tare, Meylissa, şopti ea.

— E prea târziu…

Hürrem o apucă de braţ, dar Meylissa încercă să scape.

— Nu fi papă-lapte! Nu e târziu! Crezi că pentru mine e mai uşor? Dacă Kislar Aghasi află ce fac? Mă vor omorî şi pe mine!

Meylissa dădu din cap, toată duşmănia de pe chip dispărându-i.

— Când?

— O să trimit mâine pe Muomi la tine. Dar nu trebuie să spui la nimeni!

— Sigur că nu.

Hürrem îi dădu drumul.

— Totul o să fie în regulă.

Meylissa plecă prin ceaţa din încăpere. Hürrem auzi plescăitul apei când fata ieşi din bazin, şi îi văzu silueta desenându-se pe perete. Oh, Ceruri! Începe să se vadă, gândi Hürrem. În curând n-o să mai aibă deloc talie.

Dar până atunci nu va mai avea nici un motiv de îngrijorare.

Gülbehar se întinse goală lângă el. Suleiman o fixă cu privirea, simţind cum îi creşte dorinţa. Ceea ce îi plăcea nu era doar frumuseţea ei, era şi obişnuinţa cu frumuseţea ei. Poate că tot protocolul ăsta pe care îl urăsc m-a afectat totuşi, se gândi el. Iubise prea mult ordinea şi repetiţia.

Îi atinse sânii, aproape cu respect. Erau albi şi rotunzi, şi urmări traseul unei vinişoare albastre pe carnea imaculată, de la

sfârc în sus, către umăr. Privi cum sfârcul se întări şi se contractă, altă minune a cărnii.

Gülbehar se uită la el şi surâse, simplă plăcere.

El era ros de altă îndoială. Îi place asta pentru că-mi place mie, gândi, şi aşa trebuie. Cu Hürrem, îi place chiar şi ei, şi asta e păcat. Şi atunci, de ce acum simte atât de puţin?

Studie restul corpului femeii, muşchii de fildeş ai abdomenului şi coapselor, triunghiul atrăgător, vopsit cu henna al pubisului. Ea îşi desfăcu picioarele, pregătită pentru el.

Suleiman se lăsă deasupra ei şi începu să o pătrundă. Gülbehar îşi muşcă buzele şi se cutremură de durere, dar surâse din nou ca să-l liniştească. El o privi, încercând să-i ghicească gândurile.

E atât de dornică să mă mulţumească. Niciodată n-a dorit decât să-mi satisfacă pofta. De ce-ar trebui să fie altfel.

Era înăuntrul ei acum, şi începu să se mişte mai repede. Închise ochii, şi imaginea chipului lui Gülbehar se evaporă, de parcă o piatră ar fi spart oglinda unei ape limpezi. Acum se gândea la Hürrem, cu capul lăsat pe spate, pe pernă, cu gura deschisă într-un strigăt mut, cu trupul arcuit sub el, ca şi când ar fi fost stăpânită de un mare chin, cu coama roşie-aurie împrăştiată pe perne. Simţi imediat orgasmul, şi fiecare muşchi din trup îi tremură pe măsură ce spasmul îl parcurgea.

Gemu puternic, apoi puterile îl lăsară şi simţi braţele lui Gülbehar cuprinzându-l şi trăgându-l alături de ea.

Deschise ochii, având încă răsuflarea tăiată şi o privi. Gülbehar surâdea.

— A fost bine, Stăpâne?

— Da, minţi el, a fost bine.

Dorinţa îi dispăruse. Deci ce altceva îi trebuia?

Răspunsul era simplu. Îi trebuia Hürrem.

Hürrem şedea pe terasă urmărind cum zorii pătrundeau în oraş, felia de argint a lunii pălind o dată cu întărirea luminii. Chemările muezinilor sparseră liniştea de cristal. Încă o noapte petrecută fără el. Încă o noapte a lui cu Gülbehar. Încă o noapte care o afunda şi mai mult în exil.

Trecuse aproape o săptămână, şi Suleiman încă nu o chemase din nou. Clipa era trecătoare. Nu putea rămâne iqbal o veşnicie. Dacă nu rămânea însărcinată şi sultanul continua s-o ignore va trebui să se întoarcă la compania cusătoreselor şi la blestemele şi loviturile Kiayei.

Nu va lăsa să se întâmple asta.

Niciodată.

14

Kapi Aga murise de o mie de ori în săptămâna scursă de la prima discuţie cu Hürrem. Fiecare moment era o clipă de teroare, mereu în aşteptarea chemării în faţa sultanului, care ar fi fost abia începutul răzbunării lungi şi încete a acestuia. Nu exista moment în care să scape de durerea surdă a remuşcărilor, nici noapte în care să-şi găsească liniştea somnului, nici zi în care să caute neîncetat o cale de scăpare. Dar unde să se poată ascunde de gheara sultanului, când Imperiul se întindea pe trei continente?

Era o seară caldă, înmiresmată, se auzea cântecul unei privighetori din crengile înfrunzite ale unui platan. Atmosferă mângâietoare, dar înşelătoare, căci de fapt nu exista nici căldură, nici siguranţă. Fiecare piatră din acest palat blestemat era primejdioasă.

Întoarse cheia în broasca porţii vechi de fier şi o crăpă cât să se strecoare în grădină. Ea era acolo.

— Am făcut ce-ai cerut, zise el.

Hürrem îngenunchease în iarbă, dincolo de fântână, cu un Coran pictat în verde şi azuriu deschis pe scaunul din faţa ei. Purta o mantie de satin verde, o cămaşă asortată, din damasc, cu smaralde, şi şalvari albi de mătase atât de transparenţi, încât el îi putea distinge culoarea şi forma corpului.

Ar fi putut spune că o găsea atrăgătoare, de n-ar fi fost atât de îngrozit de ea.

Hürrem se uită în sus, cu un început de zâmbet pe buze. Îl studie curioasă, cu ochi verzi sfredelitori, apoi îşi întoarse atenţia de la Coran. N-arăta rău, îşi spuse ea. Ochi şterşi şi sălbatic ca ai

unui animal, dar de aşteptat de la un sârb. Îl îmbrăcau bine: manta de catifea verde, papuci galbeni, un turban alb. Efectul nu era prea neplăcut.

— Am spus că am făcut ce-ai cerut, repetă el.

— Ştiu.

— Şi acum?

— Acum?

— Trebuie să îndeplineşti partea ta de târg.

Ea întoarse o pagină din Coran. Aga încercă să-şi controleze furia animalică ce creştea în el. Ce plăcut ar fi, îşi zise, să-i despartă capul de trup. Să termine cu obrăznicătura asta mică chiar acum. Să-i vadă sângele împrăştiat peste cuvintele lui Mahomed şi pe zidul de piatră cenuşie. Aproape că-l auzea cum îi pulsează în vene. Dacă asta ar putea rezolva problema…

— Când se întoarce Sultanul la Eski Saraya?

— Înţelegerea era…

— Când?

— Mâine pleacă în nord, la Adrianopol, pentru vânătoare. Nu se va întoarce până la căderea frunzelor.

Kapi Aga observă satisfăcut cum ea se albi la faţă. Ei, uite că asta i-a şters zâmbetul. Cât crezi c-o să rămâi gözde obrăznicătură mică?

— Am făcut un târg, zise el.

— Mai am o condiţie.

Kapi Aga făcu un pas spre ea, cu pumnii strânşi.

— Am făcut ce-ai cerut, şuieră el. Nu poţi să-mi mai ceri nimic.

Hürrem nici nu se uită la el.

— Câtă vreme îţi păstrez secretul, pot cere ce vreau.

El o privi lipsit de apărare. Fără nici o putere, gândi. Da, încă o datăm, sunt neputincios. Şi totul din cauza vrăjitoarei ăsteia.

— Ai spus că o să mă ajuţi.

Hürrem închise cartea, paginile grele pocnind ca o concluzie, în timp ce ecoul dădea ocol curţii. Se ridică şi veni spre el. spre mirarea lui, îşi plimbă o unghie în lungul braţului său şi îl apucă de mână.

— O să te ajut. De mâine n-o să mai ai nici o problemă. Nu vei mai trăi în spaimă.

Gura lui era uscată. Hürrem veni mai aproape. Îi putea simţi căldura trupului şi moliciunea coapsei lipite de el. îi simţi răsuflarea pe obraz.

— Ce vrei? zise el, dar vocea îi sună ca a altui om.

— Puţin din sucul tău, şopti ea.

Meylissa broda un caftan de culoarea aurului şlefuit pentru tânărul prinţ Mustafa şi era cu lucrul la fereastră ca să vadă mai bine în lumina după-amiezii. Auzi pe cineva intrând şi tot corul i se încordă. Kiaya!

— Te-am speriat? întrebă Muomi.

— Oh, tu eşti!

Muomi o privi fix, făcând-o să se mişte nervoasă. Ochii hipnotici, măriţi, ai lui Muomi o făceau întotdeauna să se simtă rău.

— Ce vrei?

— Am ce ţi-ai dorit.

Muomi întinse mâna şi aşeză un mic vas alb-albastru pe masă. Meylissa îl înhăţă, îi scoase dopul şi se strâmbă.

— E groaznic.

— Înghite-l tot. O să-ţi facă rău şi o să-ţi omoare fătul.

Meylissa puse dopul la loc. Brusc, mâinile începură să-i tremure.

— Mulţumesc.

Muomi o privi cu milă.

— N-ai de ce să-mi mulţumeşti, spuse şi plecă.

15

Kislar Aghasi fu trezit de un strigăt de femeie. La început, crezu că-i doar o fată vorbind în somn — mai ales cele noi păţeau asta, şi în general le bătea a doua zi spre a le ajuta să le treacă. Dar pe măsură ce se trezea mai bine îşi dădea seama că nu e nici un coşmar de fată tânără. Mai auzise asemenea urlete, venind din camera de tortură a călăului. Îşi simţi trupul acoperit de o sudoare rece, lipicioasă. Îşi căută saboţii de lemn pipăind cu picioarele şi cu mâinile tremurânde.

Lumânarea nu arsese prea mult, aşa că aprecie că nu dormea de mai mult de o oră. Luă sfeşnicul şi se grăbi pe coridor, cu pântecele imens tremurându-i sub cămaşa de noapte.

Strigătele veneau din dormitorul de la etajul superior. Îşi chemă doi străjeri şi fugiră în sus pe scări.

Meylissa se rostogoli goală pe podea, zgâriind scândurile de lemn cu unghiile, căutând parcă cu disperare o ieşire din carnea trupului. Încă un spasm îi scuturâ corpul, şi se ghemui cu genunchii strânşi ca un foetus, vomitând sânge. Pe faţa frumoasă, oacheşă, avea sânge şi salivă, iar buzele îi dezveliră dinţii într-un rânjet de câine prins în capcană.

Fetele erau adunate în jurul ei, holbându-se speriate şi fascinate de amănuntele morţii. Unele aveau picioarele stropite cu picături fine de sânge, şi când Meylissa izbucni iarăşi, ţipară şi săriră înapoi, parcă temându-se să nu se molipsească de teribila boală.

Meylissa le zări printre chinurile durerii insuportabile şi încercă să strige: „Nu sunt bolnavă. E otravă!” Dar sunetele horcăite din gâtul ei nu mai aduceau a voce, a nimic omenesc. Durerea o străpunse iarăşi şi se îndoi din nou, urlând.

Simţi braţe apucând-o, încercând s-o ţină, dar ea se zbătu şi lovi bezmetic în toate părţile, vrând să se elibereze de moartea care-şi croia drum prin stomacul ei. Deschise ochii şi văzu faţa speriată, spână, a lui Kislar Aghasi, iar lângă el o văzu pe Hürrem. Încercă să-i descifreze expresia. Voi să-şi îndrepte degetul spre ea, cu un blestem final, dar eunucii o ţineau în braţe, şi nici nu putea vorbi din cauza sângelui care-i umplea gura. Începu să se înăbuşe şi întunericul i se lăsă peste ochi, asemenea unei cortine.

Râul Mariţa, lângă Adrianopol

Câinii de vânătoare stârniră potârnichea din cuibul său din tufa de pelin şi ea ţâşni în aer, cu aripile scurte bătând nebuneşte. Ibrahim râse cu emoţie şi ridică apărătoarea mare de piele de pe încheietura mâinii stângi. Femelele de şoim călător fremătau, simţind apropierea prăzii.

Ibrahim îndepărtă gluga de piele de pe capul păsării, ochii ei mari, aurii, clipiră văzând cerul fumuriu. Aproape imediat şoimul se ridică în aer, aripile-i imense ducându-l în înalt în câteva secunde.

Ibrahim şi Suleiman îşi îmboldiră caii şi porniră vânătoarea.

Şoimul îşi întinse aripile şi pluti. Acum urca pe un curent de aer, la fel de lipsit de greutate ca şi acestea, în clipa următoare plonja cu viteza pietrei. Potârnichea bătu aerul, încet, cu aripi greoaie, fără vreo şansă de scăpare. Şoimul lovi de sus, o explozie de pene, gheare lungi înfigându-se în şira spinării victimei, şoc atât de violent încât pasărea muri pe loc.

Pentru o clipă, pradă şi prădător căzeau împreună spre sol. Apoi, şoimul îşi încetă strânsoarea mortală şi se înălţă triumfător, lăsând potârnichea să cadă, lipsită de viaţă, în mlaştină.

Ibrahim lăsă să-i scape un chiot de încântare şi galopă sălbatic până la marginea bălţii, în timp ce câinii se repeziră înainte, întrecându-se pentru plăcerea de a recupera prada.

Ibrahim se uită pe cer şi întinse braţul înmănuşat înspre şoimul ce se rotea încă deasupra capului său.

Mistreţul privea la intrusul care îi tulburase bârlogul aflat într-o tufă de măceş, cu ochii săi mici şi galbeni strălucind a frică şi confuzie. Pufăia, retrăgându-se şi mai adânc în tufele spinoase. Dintr-o parte venea lătratul câinilor de vânătoare, din cealaltă se auzeau tunetul copitelor şi strigătele arcaşilor. Mai departe, în mlaştină, nu se putea retrage.

Avea o singură alegere.

Grohăind cu furie, ţâşni dintre tufişuri.

Suleiman îl văzu venind şi îl avertiză cu un strigăt pe Ibrahim. Văzu cum mistreţul lovi armăsarul arab al lui Ibrahim în partea din faţă a corpului, unul din colţii galbeni sfâşiind muşchii calului, căscând o rană însângerată în burta lui. Animalul se clătină, de surpriză şi agonie, se cabră înapoi, cu viscerele atârnând din rană. Mistreţul şarjă din nou şi Ibrahim fu aruncat la pământ.

Suleiman era încă la vreo cincizeci de paşi. Îşi îmboldi calul, trase arcul de la oblânc şi ţinti repede. Prima săgeată se înfipse cu un sunet surd în umărul mistreţului, doborându-l într-o parte. Acesta se propti pe picioare, întorcându-se să înfrunte noua provocare.

Suleiman se răsuci în şa, trase altă săgeată din tolba argintată atârnată la oblânc şi ţinti cu grijă. A doua săgeată lovi mistreţul în spate şi pătrunse în inimă, intrând aproape până la pană.

Mistreţul se clătină, picioarele nemaiputându-i suporta greutatea.

Deodată parcă aerul fu sfâşiat de mâini imense, căci săgeţi una după alta se înfipseră în trupul cenuşiu al mistreţului. Acesta căzu pe spate, cu sângele curgând din două duzini de răni. Câteva clipe mai târziu era mort.

Arcaşii izbucniră în urale şi alergă înainte, şi aproape imediat calul lui Suleiman fu înconjurat de călăreţii din suită. Suleiman nu luă în seamă scuzele rostite strigând ale căpeteniei şi sări iute din şa.

— Ibrahim?

Calul lui Ibrahim era încă în picioare, învârtindu-se năuc, în timp ce câinii de vânătoare lătrau şi se repezeau la picioarele lui, atraşi de sângele scurs, lingându-l şi luptându-se pentru măruntaiele ce atârnau din burdihanul calului. Câţiva ieniceri se băgară între ei, unul încercând să prindă frâul calului, în timp ce ceilalţi înjurau şi alungau câinii cu săbiile.

Armăsarul rănit, scoţând aburi pe nări şi cu ochii ieşiţi din orbite de groază şi durere, se îndrepta spre el. Suleiman se retrase. Dar apoi, când câinii se repeziră iar, calul o luă la fugă din nou, galopând printre copaci, până dispăru.

Suleiman privi în jur, dezorientat. Unde era Ibrahim? Trăia?

Îl văzu deodată, în mlaştină până la genunchi, cu caftanul murdar de frunze putrede şi noroi. Turbanul îi era în dezordine, dând un aer de nebunie rânjetului larg şi rău de pe faţa sa. În mâna dreaptă ţinea potârnichea, prinsă de gâtul înroşit de sânge.

— Iată trofeul! strigă el către Suleiman.

— Am crezut că eşti mort! şuieră acesta.

— Câtă vreme mă apără Sultanul meu, cum aş putea să mor?

Era atâta inocenţă copilărească în el de parcă nici prin cap nu i-ar fi trecut că ar putea fi rănit. De fapt, arăta atât de mulţumit de sine şi de trofeul său, încât Suleiman îşi dădu capul pe spate şi râse şi el.

Era în pavilionul lui Suleiman, muzica viorii lui Ibrahim aproape că era întrecută de orăcăitul broaştelor din mlaştină. Lumina făcliilor dansa pe cutele roşii, umflate de vânt, ale cortului.

Suleiman era încă răscolit de emoţiile vânătorii şi nu putea dormi. Şedea turceşte pe divan, în timp ce Ibrahim termina melodia pe care tocmai o cânta, dar mintea nu-i era la muzică. Ajunsese la o concluzie, rezolvând astfel o problemă care îl preocupase timp de câteva săptămâni. Îşi cântărise bine alegerea ce încălca cerinţele tradiţiei şi protocolul curţii, nehotărârea fiindu-i prelungită doar de nevoia de a-şi împăca propria conştiinţă.

— Îl voi schimba pe Ahmed Paşa din funcţia de mare vizir, spuse el deodată, pe când ultimele note ale melodiei lui Ibrahim mai plutea încă în aer.

— A fost neglijent în îndatoririle sale? rosti Ibrahim.

Până şi el pare surprins, gândi Suleiman.

— Nu. Dar nu are calităţile necesare.

— Dar a servit în Divan timp de mulţi ani…

— Da, da. Dar nu e bun. Intenţionez să-l fac guvernatorul meu în Egipt. Nu vreau să-l umilesc. Suleiman se încruntă în faţa obiecţiilor lui Ibrahim. De când îi păsa acestuia dacă ceva era potrivit sau nu?

— Şi cu cine îl vei înlocui?

Suleiman se simţi în pielea tatălui aflat pe punctul de a-i face fiului său un cadou mult dorit. Savură senzaţia.

— Cu tine, Ibrahim.

Ibrahim privi în zare.

— Cu mine?

— Da. Tu vei fi noul meu mare vizir.

Suleiman aşteptă, da revărsarea de recunoştinţă, cunoscutul rânjet copilăresc nu veniră. În schimb, Ibrahim îşi legăna vioara în mâini, uitându-se posomorât la ea.

Suleiman simţi un junghi de iritare.

— Care este problema?

— Unii membri ai Divanului se vor întreba de ce mi-ai dat mie acest post, în dauna lui Ahmed Paşa.

— Divanul nu poate pune în discuţie hotărârile mele, în nici o privinţă.

— Pe mine mă preocupă ce vor spune în mod neoficial.

— Ce spun ei neoficial nu poate să te afecteze!

— Dar se va spune că am fost desemnat în locul Paşei datorită prieteniei noastre.

Suleiman se uită la Ibrahim, uluit. Nu se aşteptase deloc la aşa ceva. Ibrahim acceptase întotdeauna posturile e care i le dăduse, cu plăcere, chiar cu un soi de triumf. Suleiman nu credea că lui Ibrahim îi păsa măcar cât negru sub unghie de părerea celor din Divan sau de protocol.

— Vrei să renunţ la hotărârea mea?

Ibrahim tăcu multă vreme. O briză nocturnă scutura cutele cortului, stârnind un vaiet prelung. Sfârşitul răbdării lui Allah? se întrebă Suleiman.

— Mi-e teamă, spuse Ibrahim.

— Teamă? Suleiman se gândi la imaginea lui Ibrahim ieşind din mlaştină cu potârnichea în mână, şi la sentimentele care îl încercaseră atunci. Părea că încrederea în sine a lui Ibrahim îndepărtase irevocabil orice frică.

— Văd că nu ţi-e teamă de colţii unui mistreţ sălbatic şi nici de copitele unui cal înnebunit de durere. De ce ţi-e teamă, atunci?

— De tine, Stăpâne.

Suleiman îl privi uluit.

— De mine?

— Gâtul marelui vizir este mereu sub ascuţişul sabiei, Stăpâne. deşi socotesc oferta ta ca pe cea mai mare onoare pe care o poate trăi un bărbat, mărturisesc că tot îmi este puţin teamă.

Suleiman înţelese. Îşi aminti de propriul său tată, care terminase opt din vizirii săi în tot atâţia ani. Într-adevăr, unul din blestemele obişnuite printre turci spunea: „Fie să ajungi vizirul lui Selim cel Groaznic!” Şi îşi aminti cum, orbit de mânie, el însuşi aproape că îl executase pe bietul Piri Paşa.

— N-ai nici o teamă, prietene.

Ibrahim privi în sus, cu ochi negri, rugători.

— Mereu mi-am spus că asta îmi doresc. Până acum. N-ar trebui să mă înalţi atât, căci o cădere îmi va fi fatală.

Suleiman se ridică şi merse spre el, punându-şi mâinile pe umerii lui.

— Îţi dau cuvântul meu. Cât trăiesc eu, voi veghea pentru ca tu să nu păţeşti nimic. Allah să mă judece.

Ibrahim apucă mâna Sultanului şi sărută inelul cu rubin.

— Mi-ai adus mai multă mărire decât am visat vreodată, şopti el. Mă leg să te slujesc până în clipa morţii.

16

Eski Sarai

Unde era ea?

Kapi Aga privi în jurul curţii umbrite, sfâşiat de dorinţa nebună de a fugi şi nevoia impetuoasă de a rămâne şi a o găsi. Umbrele îi păreau batjocoritoare.

Nu e aici. Te-a trădat.

Trupul e adevăratul trădător, gândi el; arderea simţurilor care te atrage înspre plăcere şi durere, cum atrage flacăra o molie. Acelaşi trup care îi putea aduce extazul, putea să-l şi supună tuturor torturilor pe care Diavolul — sau călăul, ceea ce era acelaşi lucru — le-ar fi putut imagina.

Ce căuta el aici? Şi ea era o progenitură a Diavolului. Acum ştia, i-o dovedise. Trebuia să găsească o cale de a scăpa de ea, trebuia să-şi asume riscul existenţei celui de-al treilea conspirator.

Ah, dar atunci ar pierde şi căldura acelui trup, senzaţia sânilor ei calzi apăsaţi de pieptul lui, pofta pentru gura ei, extazul imposibil şi interzis pe care i-l dădea ea. Nu-şi putea imagina plăcere comparabilă cu ceea ce trăise în această curte umbrită, cu fântâna ei susurândă şi cu aleea de marmură mărginită de platani. Aici nu mai era un eunuc, iar teribila, nemaipomenita muchie de cuţit a pericolului îl aducea pe asemenea culmi de excitare încât nici dragostea de viaţă nu rezista comparaţiei.

Dar dacă şi Hürrem rămânea însărcinată? Nu vedea nici un sfârşit al acestui tunel întunecat al cărnii şi al consecinţelor sale, în chiar momentul de vârf al ultimului spasm al plăcerii, teroarea neagră cobora iarăşi asupra-i, umplându-i măruntaiele cu o panică rece, îngrozitoare. Fugea din această grădină umbrită a torturilor sale, spunându-şi că nu va mai veni niciodată, promiţându-şi că va găsi o cale să scape de ea.

Dar trupul său îl subjugase. De-a lungul zilelor nu se putea gândi la nimic altceva decât la data următoare. Imaginea trupului ei — şi al lui, ca bărbat întreg din nou — îndepărta orice alt gând. Aceste câteva minute pe săptămână, într-o curte umbrită, deveniseră viaţa lui.

Încerca să-şi spună că poate nu-i vor prinde niciodată. Să nu se termine niciodată.

Auzi foşnet de stofe în spate şi se întoarse.

— Hürrem!

— Te-am speriat?

Kapi Aga simţi că inima-i era gata să sară din piept. Îi bătea atât de tare că aproape îl durea.

— De unde ai apărut?

— Te-am urmărit. De după stâlp.

El o privi. Purta şalvari de mătase şi o cămaşă verde, transparentă, deschisă spre talie, lăsând să se întrevadă umflăturile sânilor. Se ridicau şi coborau o dată cu răsuflarea ei. Kapi Aga nu-şi putea lua ochii.

Hürrem făcu un pas spre el.

— Haide. Repede.

Purta un voal fin, atârnat de toca verde pe care o avea pe cap. Îl îndepărtă cu o mişcare iute, studiată, a mâinii drepte. Kapi Aga o privi iarăşi. Arăta atât de sigură, de stăpână pe sine. Nu-i era frică niciodată?

Se uită către turnul din nord. Ferestrele din vârf se uitau la el, ca doi teribili ochi negri, scrutători. Uşile erau încuiate, îşi reaminti el, totuşi o împinse pe Hürrem mai în umbra zidului.

Hürrem îşi ridică mantia, aţâţându-l.

— Cum e să te simţi din nou bărbat? întrebă ea.

Îşi bate joc de el? se întrebă el la rându-i. Se minună, pentru a suta oară, de motivele pentru care făcea ea asta. Era doar dorinţă trupească? Nu simţea chiar nimic pentru el?

— Ai ucis-o, spuse.

— A fost o greşeală a lui Muomi. Licoarea a fost prea tare.

— Ai făcut-o intenţionat.

— Şi dacă aş fi făcut-o? Crezi că sunt mai rea ca tine? Ne-ai fi ucis pe amândouă dacă asta ţi-ar fi salvat gâtul.

Şalvarii căzură pe pardoseală. Îşi desfăcu cele trei agrafe cu diamante de la cămaşă. El încercă să-şi smulgă privirea de pe acel trup mic şi ferm, să se concentreze asupra chipului şi asupra a ce putea trăda acesta.

— Era prietena ta.

— Pe când ţie îţi era de-a dreptul străină. Ai lăsat-o grea în tăcere, pe coridor.

Se aplecă spre zid. Kapi Aga îşi simţi gura uscându-se. Ea îl privea cu un surâs abia schiţat, ştiindu-l lipsit de orice putere asupra ei.

Sfârcurile ei erau tari. De dorinţă, de frig? Crezu că ştie răspunsul la asta. Dar n-avea importanţă. Era atât de aţâţat încât abia se abţinea. Câţi bărbaţi întregi se puteau lăuda cu atâta vitalitate? O apucă brutal de încheieturile mâinilor, ţintuind-o de perete.

— Poate că într-o zi o să te arunc în Bosfor.

O apucă de gât cu mâna dreaptă. Era un gât subţire, mâna lui îl cuprindea uşor. Îşi mută mâna în jos, spre umăr, apoi spre sâni, strângând cât putea de tare, încercând să o facă să ţipe. Dar ochii ei îl urmăreau calmi, adânci şi verzi.

— Se spune că e mai rece în perioada asta. Ar trebui să ai grijă să nu cazi chiar tu în el.

Îşi ridică veşmintele şi îl încolăci cu coapsele, trăgându-l spre ea. Apucă o cută a hainei şi i-o îndesă în gură, spre a-l împiedica să strige atunci când o pătrunse. Susurul fântânii nu putea masca un asemenea sunet.

Kapi Aga nu mai avea răsuflare. Intensitatea senzaţiei îl copleşea, muşcă stofa din gură, simţind că-şi pierde orice control. Ura fierbea în el, era pentru această putere a ei asupra

lui, ură împotriva tuturor femeilor, şi ură faţă de sine, pentru slăbiciunea sa. Începu să se mişte sacadat.

Hürrem îl încolăci cu braţele, mişcându-se o dată cu el.

— Dă-mi sucul, îi şopti ea în ureche, îl vreau tot.

El simţi plăcerea, purtându-l peste prăpastie, într-o fericire cutremurătoare, orbitoare. Pentru câteva clipe fu liber de ea, liber de toată sclavia lui faţă de femei, şi se abandonă cu totul acestor clipe. Nu voia să se întoarcă. Era ca moartea. Şi dacă ar fi putut ar fi rămas pe veci acolo. Pentru ca plăcerea să dureze pentru totdeauna. Dar când termină, nu mai rămăsese decât răcoarea serii şi frica.

Viaţa era o capcană. Nu exista ieşire. Cauţi o scăpare, şi eşti dus de nas către pierzanie.

Kapi Aga nu află de propria reuşită de la Hürrem. Într-o bună zi, când se trezi, găsi palatul plin de rumoare: iqbal purta un copil!

Relaxarea de o clipă se schimbă brusc într-o nouă groază. Ce să facă acum? Nu mai putea merge în grădină. A face dragoste cu cadâna sultanului era o crimă prea mare chiar şi numai în închipuire. Dar dacă nu se mai ducea ce va face Hürrem? Îl va trăda? Dar cum ar putea-o face, fără să se trădeze pe ea însăşi?

Apoi îl lovi alt gând. Dar dacă acest copil era al lui?

Înţelese că nu va şti niciodată ce era în mintea ei. Era un pion într-un joc pe care nu-l mai pricepea. Din clipa în care deschisese prima oară poarta aceea, pentru a seduce o odaliscă a sultanului, pierduse controlul asupra propriei vieţi. Era lipsit de puteri. Nu era nimic de făcut, decât să aştepte.

17

Hafise o examină pe noua iqbal a fiului său cu ochiul antrenat al femeii care îşi petrecuse întreaga viaţă în lumea perfidă a Haremului. Putea spune de la bun început că aceasta era cu totul diferită de Gülbehar. Se vedea în mersul ei, în ţinută. Ochii îi erau un pic prea pătrunzători, limba — după cum auzise — un pic prea iute.

— Hürrem, zise ea cald, întinzând mâna. Sunt încântată de veştile tale. Vino şi stai jos lângă mine.

Hürrem surâse şi se aşeză la celălalt capăt al divanului. Ea o după-amiază caldă, şi se aflau pe o terasă umbrită din partea de est a Palatului. Cintezele ciripeau în cuştile ornamentate din lemn de cedru, atârnate de streşini, iar pe masa din faţa lor se aflau şerbeturi, pepeni şi rahat. În spatele lor, oraşul dormita în căldura după-amiezii, cupolele moscheilor strălucind precum diamantele în praf.

— Suleiman este plecat la vânătoare, la Adrianopol. Am trimis azi un curier cu un mesaj pentru el. Sunt sigură că va fi la fel de bucuros pentru vestea ta ca şi mine.

Hürrem îşi puse o mână pe burtă.

— Va trebui să aşteptăm multe luni până să aflăm cât de mare trebuie să ne fie bucuria.

Un răspuns bun, gândi Hafise. Dacă e fată, suntem iar la început.

— Cum va voi Allah, rosti.

Hafise se apropie şi luă o cosiţă din părul lui Hürrem, privindu-l în lumină.

Toţi îmi fac asta. Ca pentru a-mi aduce aminte că sunt în proprietatea casei Osmanlâilor.

— Ai păr frumos, zise Hafise. Nici roşu, dar nici auriu. De unde eşti?

— Tatăl meu este han al tătarilor din Crimeea, Coroană a Capetelor Acoperite, răspunse ea, încercând să-şi ascundă mândria din voce. Nu se făcea ca mama sultanului să simtă că ea se credea superioară. Hafise era, până la urmă, fiica unui ţăran din Georgia.

— Şi cum de ai ajuns la noi?

— Tatăl meu a prins o ocazie.

Hafise zâmbi.

— Pentru tine? Sau pentru el?

— Spahiii au trebuit să-l lege la pământ şi să-i bage cu forţa banii în pungă. Se lupta şi striga. A fost groaznic.

Hafise nu mai zâmbea.

— Râzi când povesteşti asta, dar în ochii tăi nu e nici urmă de râs.

Hürrem simţi cercetarea lui Valide. Trebuia să se supună, îşi zise. Dar nu trebuia să o subestimeze pe această femeie, fiică de ţăran sa orice ar fi ea. Această puicuţă rotofee şi plăcută are nişte ochi de şoim.

— De ce-aş plânge? El trăieşte într-un cort. Eu, într-un palat. Până la urmă eu am ieşit mai bine din afacere.

— Deci eşti fericită aici?

— Voi fi mai fericită când Stăpânul meu se va întoarce.

— Am fost soţia Sultanului Selim mulţi ani. Pot să număr pe degete săptămânile pe care le-am petrecut împreună. E o viaţă cam singuratică, Hürrem.

Hürrem încuviinţă.

— Îţi voi urma sfatul, atunci, Înălţimea Ta. Mă voi întoarce la tatăl meu. Poţi să-mi faci rost de un cal.

Hafise râse, împotriva voinţei sale. Fata îşi bătea joc puţin, dar era şi adevăr în cele ce spunea. De ce să boceşti lucruri a căror schimbare nu-ţi stă în putere?

— Mă tem că nici chiar eu nu pot face asta. Acum porţi copilul sultanului, şi Haremul va fi casa ta pentru tot restul vieţii.

— Atunci va trebui să-mi aranjez nişte camere mai mari.

Hafise zâmbi şi arătă spre propriul iatac.

— Ca ale mele, poate.

Hürrem îi întoarse zâmbetul.

— Cum va voi Allah.

— N-aş fi surprinsă dacă aşa s-ar întâmpla. Hafise alese o bucată de rahat cu aromă de fistic şi muşcă din ea. Dacă ai nevoie de ceva, mie trebuie să îmi spui. În Islam mama e sacră, astăzi mai mult ca oricând. Se va face totul pentru binele tău.

— Ar fi un lucru, Înălţimea Ta.

— Da?

— Vreau o gardă de corp.

Hafise o privi contrariată.

— O gardă de corp? Aici?

— Mi-e frică.

— De ce?

— Am auzit zvonuri. Că nu voi mai apuca ziua să-mi văd copilul născut.

— Cine îndrăzneşte să te ameninţe… pe tine şi copilul sultanului?

Hürrem îşi plecă ochii.

— Nu ştiu. S-ar putea să fie doar vorbe.

Minte, îşi spuse Hafise. Ştie cine, dar nu îndrăzneşte să spună. Există o singură persoană care i-ar putea dori moartea. Gülbehar! Îşi scutură capul. Nu, era imposibil. Gülbehar nu era capabilă de *asta*. Dar fata părea speriată.

— Dacă crezi că zvonurile sunt reale, va trebui ca servitoarea să guste fiecare mâncare, şi chiar să încerce hainele tale înainte de a le purta tu, ca nu cumva stofa să fi fost otrăvită. Ca măsuri de precauţie îi voi spune lui Kislar Aghasi să-ţi dea un eunuc.

— Mulţumesc, Înălţimea Ta.

— Trebuie să ne asigurăm că nimic rău nu se va întâmpla fiului sultanului.

Hürrem zâmbi înţelegătoare. Toţi sunt siguri că va fi băiat, îşi zise ea. Dar ăsta e un lucru pe care nu-l pot hotărî eu.

Kapi Aga o privi din turnul de nord cum iese dintre umbrele lungi şi vine să se aşeze pe banca de marmură de lângă fântână, cu Coranul deschis în poală. Pumnul i se strânse, într-un gest de disperare şi nehotărâre. Venise iar. De ce, de ce? Ce încerca să facă? În curând avea să fie cadâna sultanului, ce dorea mai mult? Nu puteau continua acum, riscurile erau prea mari. Dar dacă nu se ducea… cine ştie ce avea să facă ea?

Trebuia să-i vorbească, trebuie să pună capăt chinului. Chiar şi dorinţa îi dispăruse acum, când auzise că ea a rămas grea, pofta păru să se evapore şi vidul rămas fu repede umplut de dorinţa de a trăi. Trebuia să înceteze.

Ce voia? Ce-ar fi făcut dacă nu se ducea s-o întâlnească? L-ar fi putut trăda cumva, cum făcuse cu Meylissa?

Se hotărî şi părăsi grăbit odaia, încuind uşa. Coborî zorit pe scările de lemn.

Ezită minute lungi în faţa porţii de fier, cheia mare de metal odihnindu-se în broască. Bărbaţi şi femei. Bagi cheia în broască şi deschizi poarta către vise şi coşmaruri. Nimic nu e mai incitant decât o poartă încuiată.

Trebuia să afle ce mai dorea.

Întoarse cheia şi se strecură înăuntru. Hürrem privi spre el, cu ochii măriţi a uimire. Apoi scăpă Coranul din mână şi ţipă.

Kapi Aga se holbă la ea, mirarea de pe faţa ei — falsă, ştia asta — oglindindu-se în cea de pe faţa lui. Ce însemna asta? Auzi un mormăit, şi-şi dădu seama că era vocea sa. Voia să fugă, dar picioarele nu-l ascultau.

Înţelese.

Privi în dreapta şi se trezi uitându-se la unul din oştenii săi.

— Târfă mică! şuieră el. Trase pumnalul din teacă şi îl repezi spre ea. Hürrem ţipă din nou şi căzu pe spate, lovitura spintecând aerul, la un deget în faţa ei.

Kapi Aga nu văzu straja repezindu-se la el. simţi fulgerarea bruscă a lamei şi îi auzi vâjâitul de moarte. Apoi pumnalul căzu şi o dată cu el mâna lui dreaptă.

I se tăie răsuflarea, se prinse strâns de încheietură. Nu simţea nici o durere, nu încă, dar urlă îngrozit şi, sufocându-se, se holbă la ciot şi la sângele ce ţâşnea strălucitor.

Apoi căzu în genunchi şi încercă să desfacă pumnalul dintre degetele mâinii căzute. Dacă reuşea s-o omoare, totul era bine. Puteau să-i facă orice după aceea. Cât timp mica vrăjitoare era moartă.

Dar iată că gărzile îl trăgeau deoparte, iar el urlă din nou, de data asta din cauza durerii violente din încheietură, şi văzu petele de sânge murdărind dalele pardoselii într-o dâră ce pornea de lângă târfa cu tocă pe cap. încercă să o blesteme din nou, dar unul dintre soldaţi îl lovi cu mânerul greu al armei, iar el gemu şi capul îi căzu pe spate.

Şoimul se avântă pe curentul de aer ascendent creat de pietrele încinse ale oraşului, apoi se roti şi pluti către Bosfor, revenind deasupra zidurilor din Topkapi Sarai. Ochiul lui auriu se aţinti înspre turnurile gemene ale Porţii Fericirii, unde capul lui Kapi Aga se înnegrise ca o măslină în nişa dinspre vârful zidului. Dincolo de coloane, trupul lui decapitat atârna încă în cârligul imens în care fusese torturat timp de trei zile, vârful de oţel al căngii traversând coastele şi coapsele. Va sta acolo până când corbii îşi vor desăvârşi treaba, iar tendoanele şi ligamentele vor fi putrezit pe oase.

Şoimul se roti iarăşi, înspre Cornul de Aur şi spre vechiul palat de lemn din vârful colinei situate dincolo de moscheea lui Bayazid. Într-un balcon, între domurile de aramă, o femeie stătea în picioare, cu mâna pe pântecele umflat. Atrăgea atenţia prin cele două cozi legate cu panglici de satin, care îi atârnau pe spate. Părul ei avea culoarea focului, iar buzele îi schiţau un surâs.

Lunile vor trece repede. Îşi mângâie burta. Să vină. Îl aştepta.

În ziua naşterii, pe acoperişurile Haremului se vedeau steaguri albe. Un pat pentru naşteri şi teancuri de feşe fură aduse în iatacul lui Hürrem, se arse tămâie şi pe podelele de marmură se presărară petale de trandafiri, amulete şi mătănii albastre fură atârnate în încăpere ca să alunge durerile rele.

Hürrem nu trăise niciodată o asemenea durere. Când copilul nu ieşea, moaşa Haremului, o nubiană teribilă, ce cântărea, probabil, cât trei cadâne, se aşeza pe burta femeii ca să împingă fătul afară.

Hürrem ţipă. Un băţ de fildeş îi fu băgat între dinţi ca să-i închidă gura.

— Muşcă! zise moaşa. Muşcă şi taci!

În fine, reuşi. Strivită de pat, sprijinită de fiecare parte de câte o sclavă, aduse pe lume copilul, primit de nubiană într-o pânză de bumbac, în timp ce recita rugăciunea Credinţei.

Allahu Akbar... Dumnezeu e mare...

Kislar Aghasi urmărea totul, ca să se asigure că nu putea fi vorba de o înlocuire a preţiosului copil. Îl duse el însuşi la fântâna albă de marmură şi-i făcu cele trei îmbăieri tradiţionale. În gură i se picură ulei îndulcit, ca să-i facă limba dulce şi plăcută, în jurul ochilor i se dădu cu fard, pentru a-i face adânci şi pătrunzători. Fruntea îi fu atinsă cu un Coran încrustat cu diamante.

Hürrem se agăţă de umerii moaşei, clipind din cauza transpiraţiei ce-i intrase în ochi.

— Ce e? întrebă sfârşită, spuneţi-mi odată ce e!

Îi răspunse Kislar Aghasi.

— Ai adus pe lume un fiu, Doamnă, rosti el.

— Un fiu, repetă Hürrem. Zâmbi, apoi leşină.

PARTEA A DOUA

ÎNGERUL NEGRU

18

Veneţia, 1528

Era o viziune în catifea neagră, un înger negru cu părul negru ţi lucios precum cărbunele şi ochii ca două peruzele. Avea pometii înalţi, nobili, şi buze pline, umede şi roşii, ca fructele lovite. Corsajul *vesturei* era foarte decoltat, după modă, pielea umerilor şi sânilor era netedă ca fildeşul, iar cruciuliţa de aur de la gâtul ei — care putea să-i simtă respiraţia caldă — părea că râde de el.

De două ori interzisă.

Piazza era aglomerată şi zgomotoasă, răsunând de strigătele negustorilor, de sporovăiala marinarilor jucând cărţi sau cântând sub arcade, de *staccato*-ul strident al armenilor şi dalmaţienilor şi de vorba melodioasă a veneţienilor. Un albanez trecea în pantalonii săi largi, mestecând un căţel de usturoi ca pe o bomboană, un *togato* în robă roşie de senator răspundea cu o fluturare a mâinii şi cu *addio, caro vecchio* salutului respectuos al unor cetăţeni.

Pentru el, era ca şi când în jur n-ar fi fost nimeni. Abbas îi urmări mersul pe scări înspre intrarea bisericii. Mergea cu o graţie aproape exagerată, dar o singură dată privi spre el şi Abbas simţi parcă o împunsătură puternică în piept. Buzele ei se mişcară uşor, destul pentru ca el să ştie că fusese observat, că prezenţa lui o afectase într-un fel oarecare. Dumnezeu ştia în ce fel.

Nu mai putea să respire. Era cea mai perfectă femeie pe care o văzuse în viaţa lui. Îi venea să alerge, s-o prindă de braţ şi să fugă cu ea din piazza.

Scorpia bătrână care o însoţea îi aruncă o privire dispreţuitoare în clipa în care urcau scările Bisericii Santa Maria dei Miracoli. Apoi dispăru înăuntru.

— Ai văzut-o? şopti el.

— Sigur că am văzut-o, răspunse Ludovici. Este Julia Gonzaga.

— O cunoşti?

— Sora mea vitregă o cunoaşte. E verişoara ei.

— Verişoară? Abbas înşfăcă *saion*-ul lui Ludovici — jiletca stacojie lungă până în talie pe care acesta o purta peste cămaşă — şi îl trase în jos pe scări.

— Ce faci?

— Vreau s-o văd.

— *Tu sei pazzo* — eşti nebun!

— Haide!

Ludovici îl apucă de braţ.

— Ştii cine e tatăl ei? Antonio Gonzaga — un *consigliatore!*

— Nu-mi pasă!

— Nu-ţi pasă? Ludovici era alarmat, dar nu şi surprins. Abbas era unul dintre cei mai exaltaţi şi încăpăţânaţi oameni pe care-i cunoscuse. Inconştient, îl numea taică-său. Dacă era un defect, acesta constituia şi farmecul său. Poate că îi venea o dată cu sângele, îşi zise Ludovici. Un maur e un maur. Dar de data asta nu-l va lăsa să se prostească. În plus, mai era şi periculos.

— Vreau doar să mă uit.

— Nu trebuie să te uiţi! E o Gonzaga.

— Stai aici, atunci, zise Abbas şi se retrase, ţâşnind pe scări în sus. Ludovici ezită. La dracu cu el. *Corpo di dio!* Aici o să i se înfunde. Se întoarse şi făcu câţiva paşi, dar apoi se răzgândi şi o luă la fugă pe scări după el.

Chipurile supte şi dezaprobatoare ale sfinţilor priveau în jos de pe tavanul aurit. O imagine a Fecioarei della Santa Clara se încrunta către stranele de pe balustrada lipită de zidurile reci din marmură gri şi roşie ca mărgeanul. Demoni şi monştri marini dansau printre pilaştrii bolţilor şi colonadelor.

În biserică era întuneric şi răcoare, faţă de căldura din piazza. Lumina se strecura prin geamurile colorate de deasupra absidei,

sub forma a două gigantice degete care păreau să-i conducă privirea spre cele două fiinţe îngenuncheate în faţa altarului.

Abbas avu senzaţia unei viziuni. Chipurile de marmură ale lui Francis şi Arhanghelului Gabriel îl urmăreau din nişele lor înalte, acuzându-l mut de încălcarea unui teritoriu interzis. Avea sentimentul că în orice moment ele vor prinde viaţă, coborând de pe pereţi ca să-l înfrunte pe nepoftit.

Sunt doar nişte bucăţi de marmură, îşi spuse el. N-au nici o putere. Dar parcă sanctitatea acestor imagini întărea spusele lui Ludovici. Păşea în altă lume acum, o lume pe care n-o înţelegea pe deplin.

Simţi o mână pe umărul drept şi abia îşi opri un strigăt.

— Ludovici!

— Credeai că e Gonzaga?

Abbas trase cu ochiul la chipul neterminat al Arhanghelului Mihail de pe peretele din spatele său.

— Nu, cineva mai puţin celebru, zise el, şi zâmbi satisfăcut văzând confuzia de pe faţa prietenului său. Se întoarse iarăşi spre cele două fiinţe din faţa altarului. Ea este cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată.

— Nu este de tine, Abbas.

— Poate.

— Poate! La fel de bine ţi-ai putea dori luna de pe cer, Abbas!

Bătrâna care era cu Julia le auzi vocile şi îşi înălţă capul. Abbas şi Ludovici se adăpostiră după stâlpi. Abbas puse un deget pe buze. Aşteptară.

Dar când se uitară din nou, ele plecaseră. Abbas se întoarse către naos şi văzu cum bătrâna o zorea pe fată în lungul culoarului. Fata întoarse capul o dată, şi faţa îi fu pentru o clipă încadrată de lumina galbenă ce venea ca un torent prin uşile imense. Apoi *duenna* o trase după ea şi dispărură.

— *Tu sei pazzo!* şuieră Ludovici.

— Am fost crescut ca maur şi musulman, în deşert. Şi uite că sunt obligat să trăiesc într-o republică creştină, şi încă situată toată pe apă! Abbas rânji la el. Dacă erai tu în locul meu, poate înnebuneai şi tu aşa, puţin!

Mahmud stătea pe balconul palatului, cu palmele mari sprijinite pe balustradă, privind apusul soarelui prin acel văl roz ce se întindea dincolo de piscurile albe ale Cadorei şi îngrămădirea norilor dinspre vest. Gondole şi galere, insule îndepărtate păleau încet pe fondul cenuşiu, de culoarea perlei, al lagunei. Era un peisaj ce nu înceta să-l răscolească, un port pe măsura celei mai mari republici maritime de pe Mediterana. Uneori chiar uita că toate acestea nu erau ale sale, că el nu era decât un mercenar. Dar adevărul era acesta din urmă, iată o lecţie bună pentru fiul său.

— Dar e imposibil, mârâi el.

— Trebuie s-o întâlnesc, zise Abbas.

— De când trăim printre aceşti oameni? De şase ani? Şi tot nu pari a fi înţeles cel mai important lucru privitor la ei!

— Le putem apăra vieţile, dar nu le putem avea ca soţii pe fiicele lor.

Mahmud îşi privi fiul, cu tot trupul încordat de mânie, iar Abbas simţi cum hotărârea i se clatină. Nu-i fusese uşor să-şi înfrunte tatăl. Căpitanul General al Republicii era un bărbat cât un urs, cu umerii umflând stofa de mătase a pieptarului ce-l purta, barba creaţă şi impunătoare mărindu-i parcă dimensiunile şi ferocitatea. Când era furios, cum era cazul acum, ochii îi străluceau ca două torţe pe faţa întunecată.

— Există temeiuri pentru prezenţa noastră aici, spuse el. Există un temei pentru toate. Temeiul era desigur acela că Dogele nu avea încredere să lase comanda armatei pe mâna propriilor săi nobili, căci fiecare dintre aceştia se temea — şi pe bună dreptate — că armata putea fi întoarsă împotriva lui. De fapt, Căpitanul General era arareori italian şi adesea, ca acum, nu era nici măcar creştin.

În ce mă priveşte, gândi Mahmud, am ca frate un prinţ din Barbaria care ar dormi mult mai bine dacă m-ar şti mort. Da, există un temei pentru toate.

— Ne tratează ca pe nişte gunoaie.

— Magnifici tratează cu dispreţ pe oricine. Asta nu înseamnă nimic. Este o obişnuinţă.

— Dar noi avem sânge regesc.

— Ce sânge regesc? Mahmud lovi cu amândoi pumnii în masa din lemn de nuc aflată între ei. Casa regală a prinţului Muslim! Ce valoare are asta pentru ei? Îţi spun eu ce suntem… suntem nişte mercenari. Nu te mai amăgi că aparţinem acestor locuri. Poţi să trăieşti într-un palat şi să te îmbraci ca un fiu de togati, dar nu eşti unul de-ai lor. Ţine minte asta.

— Şi atunci ce să fac? Cu cine urmează să mă însor?

Mahmud se întoarse cu spatele.

— Fă şi tu ca ceilalţi tineri, şi găseşte-ţi distracţii pe Ponte delle Tette — Podul cu Ţâţe.

Abbas ştia locul. Îşi luase numele de la femeile dezbrăcate până la brâu ce stăteau în cadrul uşilor, îmbiind tinerii.

— Şi oricum, adăugă Mahmud, eşti prea tânăr ca să te gândeşti la o nevastă.

Abbas răsuflă adânc. Niciodată până atunci nu înfruntase hotărârea tatălui său.

— Vreau s-o cunosc pe Julia Gonzaga.

Mahmud oftă. Nu mai era mânios. La ce bun? Era ca un copil care cerea, bosumflat, un castel numai pentru el. Era imposibil, şi acesta era sfârşitul problemei. Chiar dacă Gonzaga ar fi fost genul de om care să suporte gândul de a-şi mărita fiica cu un mulatru — şi Gonzaga nu era câtuşi de puţin astfel — exista o lege în Republică ce interzicea oricărui nobil veneţian să-şi căsătorească urmaşii cu străini. Un Magnific din Consiliul celor Zece nu putea nici măcar în particular vorbi cu un străin, fie el chiar şi Comandantul General al Armatei.

Mai ales dacă era vorba de Comandantul General al Armatei.

— E doar din cauza tinereţii tale, Abbas. Mâine vei fi uitat totul.

— Mă judeci prea lesne, răspunse Abbas, şi ieşi din încăpere.

Din balconul *palazzo*-ului tatălui ei, din spatele bolţii zăbrelite a *loggi*-ei, Julia Gonzaga admira scena nopţii veneţiene. Felinarele atârnate de pe prorele gondolelor lăsau dâre ondulate pe oglinzile canalelor. Glasuri în şoaptă se auzeau de prin *fondamenta,* şi o pereche tânără dispărea braţ la braţ în umbra unui *sottoportico.* Julia îşi alungă un acces de invidie.

Se gândi din nou la întâmplarea de după-amiază, de la Biserica Santa Maria dei Miracoli. De ce o privise aşa băiatul acela? Şi cine era? Avea pielea neagră, un negru, probabil, ca unul din gondolierii de pe canale, dar nu era îmbrăcat ca ei. Purta o *bareta* împodobită cu pietre scumpe pe cap, iar *camicia* de bumbac era descheiată în faţă la fel ca la tinerii nobili cei mai preocupaţi de linia modei.

Deci, cine să fi fost?

Încă un mister adăugat la toate cele adunate până atunci. Parcă trăia într-o casă mare în care toate camerele îi erau interzise, încuiate. Era misterul tatălui ei, prezenţă sumbră şi rezervată care intra şi ieşea din umbrele palatului ca… îşi spuse, înroşindu-se, ca însăşi umbra lui Dumnezeu. Era apoi misterul mamei, care murise când o adusese pe lume, şi despre care nu se vorbea niciodată.

Dar mai ales era misterul referitor la bărbaţi.

Tatăl ei îi dăduse de înţeles că într-o zi ar putea să ia de bărbat pe unul din ei. Noţiunea îi trezea două feluri de sentimente: spaimă şi eliberare. Un bărbat era cumva altfel, ştia asta, dar în ce privinţe, asta nu putea decât să ghicească. După cum spunea Biblia şi *duenna* sa — guvernanta, Signora Cavalcanti — tinerii bărbaţi erai unealta Diavolului şi îi puteau pune sufletul în primejdie. Şi totuşi, ceva în ea se întreba dacă blestemul n-ar fi oare mai plăcut decât viaţa asta. Era deja îngropată de vie. Ce putea fi mai rău?

Mai târziu începu să se gândească numai la bărbaţi. Fără să vrea, desigur. Signora Cavalcanti trezise în ea o fascinaţie teribilă, ca acea curiozitate irezistibilă din faţa uşii încuiate a unei odăi. Chiar dacă înfrigurată, Julia era înfometată să afle ce se găsea dincolo.

Dar cum?

19

Fata trăsnea a vin şi transpiraţie. Căzu râzând în braţele lui Ludovici. El îşi strecură mâna în corsajul ei, râzând de asemenea, şi îi pipăi sânii, cântărindu-i ca pe două frumoase vaze pe care le

prezenta unor oaspeţi. Erau albi şi grei, iar sfârcurile, observă el, fuseseră date cu roşu.

— Priveşte, Abbas! De ce te frământi atâta? Vezi, pe dedesubt sunt toate la fel!

Femeia ţipă strident şi îl lovi în cap, în joacă, pe Ludovici. Îşi trase mai sus cordajul, într-un gest de pudoare simulată.

— Parcă e o balenă eşuată pe plajă, spuse dezgustat Abbas. Nu lipsesc decât harpoanele pescarilor.

Râsul prostituatei i se opri în gât. Îl privi pe Abbas cu ură şi durere.

— *Bastardo!* îl înjură ea. Păgânule! Cred că mai degrabă ai prefera o cămilă.

Şi o luă la fugă. Ludovici continuă să râdă. Ridică pocalul din faţa sa şi sorbi vinul roşu, o parte scurgându-i-se pe cămaşa albă, unde se lăţi ca o pată de sânge, de-a curmezişul pieptului.

Abbas privi în jur. Taverna era ticsită, în special cu tineri fii de togati şi cu târfele lor. Locul era o adevărată amestecătură de culori, în societatea atât de controlată a La Serenissime — cum era numită Veneţia de proprii cetăţeni — numai lucrătorii şi prostituatele se puteau îmbrăca oricum, nevestele şi fiicele patricienilor se îmbrăcau întotdeauna în negru. Iar tinerii purtau părul până la umeri, cămăşi descheiate în faţă şi barete împodobite cu pietre preţioase.

Încăperea mirosea a vin acru şi parfum ieftin. Din camera din spate venea un damf mult mai neplăcut, de urină.

— Nu trebuie să iei viaţa chiar aşa de în serios, spunea Ludovici, tot ce-i trebuie unui bărbat e o gaură în care să-şi facă treaba. Ce importanţă are a cui e?

Abbas scutură din cap. Prietenul său era beat.

— Dacă pentru Gonzaga are importanţă, atunci are şi pentru mine.

— Înainte nu erai aşa de mofturos, rânji Ludovici. Vinul roşu îi pătase dinţii. Arăta mult prea tânăr. Şi totuşi a mai mare ca mine, îşi reaminti Abbas.

— Poate că acum ştiu mai bine, rosti el. Era adevărat. Plătise şi el favorurile şi mângâierile prefăcute ale acestor târfe, şi niciodată nu fusese amorul cel atât de cântat de trubaduri. Unele îi cereau bani mai mulţi pentru că era maur, altele se lăsau mai

ieftin pentru că erau curioase. Toate erau ori foarte ameţite, ori foarte grosolane, ori, Doamne iartă, foarte bătrâne.

— Un bărbat are nevoie, îi spuse odată Ludovici, e ca o uşurarea de aia bună. Atâta că e mai scump.

Abbas se ridică, dezgustat de amintiri, dar şi de zgomot şi miros, ca şi de râsul lui Ludovici. Îl trase după el.

— Haidem!

Ludovici protesta în gura mare, în timp ce Abbas îl trăgea afară. Pocalul căzu pe podeaua de lemn, când uşa se închise cu zgomot în spatele lor. Abbas îşi rezemă prietenul de zidul tavernei, ţinându-l de reverele cămăşii. Erau îmbibate cu vin.

— Ascultă, şopti el, trebuie să mă ajuţi.

Ludovici încercă să se concentreze, simţind încordarea bruscă din vocea prietenului său.

— Ce s-a întâmplat?

— Julia. Poţi să-i transmiţi o scrisoare?

— Tu sei pazzo!

— Poate că sunt. Poţi?

— Te rog, Abbas…

— Poţi?

— Gonzaga o să te omoare!

— Nu-mi pasă de Gonzaga. Vreau s-o întâlnesc. Numai o dată.

— Pentru numele lui Dumnezeu…

— Ai spus că e verişoara Luciei…

— Asta nu schimbă nimic…

— Ea poate să-i dea scrisoarea.

Umerii lui Ludovici căzură a înfrângere. N-avea rost să te cerţi cu Abbas când hotărârea îi era luată.

— O s-o întreb.

Abbas îi strânse umerii.

— O să meargă, Ludovici, ai să vezi.

Ludovici se simţi deodată treaz. Se cutremură.

— E periculos, Abbas.

— Pericolul dă sens vieţii.

— Dar îi poate pune şi capăt. Nu face asta. Dacă vă întâlniţi — ceea ce e imposibil, Abbas, pentru că nu merge nicăieri neînsoţită — vei fi în pericol de moarte. Nu se glumeşte cu onoarea unui asemenea om.

Abbas îşi întoarse faţa în umbră, lumina lunii dând o intensitate ciudată privirii sale.

— Şi eu am onoarea mea, Ludovici. Tatăl meu n-are decât să fie mulţumit, câine de luptă al Dogelui, dar eu vreau să trăiesc ca un bărbat!

Oh, Doamne, gândi Ludovici. Dragoste şi revoltă. Un amestec puternic. Suficient ca să-i orbească bunul simţ.

— Nu face asta, şopti Ludovici.

— Voi scrie scrisoarea în seara aceasta!

Abbas îşi puse o mână pe după umerii prietenului său, conducându-l către Piazza San Marco. Tot drumul, Ludovici se blestemă pentru prostia de a fi menţionat legătura de rudenie dintre Lucia şi Julia.

Nimic bun n-o să iasă din asta. Era sigur.

O frânghie plină de rufe dansa în faţa unui zid cu tencuială cenuşie. De cealaltă parte a canalului o duenna bătrână se apleca pe fereastră pentru a ridica un coş cu merinde dintr-o gondolă acostată la mal. Lumina soarelui reflectată în apă arunca umbre pestriţe pe faţadele clădirilor, împrăştiind pe alocuri penumbra loggiei.

Julia îşi întinse dantela pe genunchi, bucurându-se de căldura soarelui în timp ce lucra. Lucia şedea lângă ea, îngânând bârfele neînsemnate auzite de la fratele ei. În timpul verii Lucia o vizita des — escortată de duenna, desigur — ca să trăncănească şi să lucreze împreună. Era o uşurare binevenită pentru amândouă în singurătatea de mănăstire a vieţii pe care o duceau zi de zi.

— Aud că urmează să te măriţi, zise Lucia.

Era o fată brunetă, voinică, cu o umbră de mustaţă deasupra buzei de sus. Fratele ei mai mare, Ludovici, era blond şi nici măcar nu-i creştea barba. Viaţa nu era deloc dreaptă, gândi Julia.

Julia trase cu ochiul la Signora Cavalcanti, care îi întoarse privirea cu un soi de triumf.

— Da, răspunse ea. La toamnă.

— E frumos?

— De-abia l-am auzit pe tata vorbind despre el. Julia se prefăcea că-şi examinează lucrul. E tot un membru în Consiliul Celor Zece. Soţia lui a murit acum trei ani.

Cu coada ochiului văzu dezamăgirea — sau era groază? — de pe faţa Luciei. Se dădu mai aproape de ea.

— Câţi ani are?

— Merge pe şaizeci. Dar s-ar putea să fie încă frumos.

Se luptă să-şi stăpânească tremurul vocii. Ce partidă putuse să-i găsească taică-său! Buzele îi tresăltau de mânie şi autocompătimire. În fine, măcar el părea mulţumit de aranjament.

— Cum îl cheamă?

— Serena. Nu mă întreba numele mic, nu-mi amintesc.

Signora Cavalcanti privi iute la ele. Simţind iritarea din privirea ei, Julia îşi coborî ochii.

— L-am văzut, rosti Julia. Este un om foarte... foarte important.

E ca o frunză moartă, gândi Lucia. Ce potrivit cădea să se căsătorească toamna. Dacă el mai trăia până atunci. Deja arăta ca o smochină. Îşi stăpâni un chicotit. Biata Julia!

Tăcură. Signora Cavalcanti lăsă lucrul deoparte şi îşi frecă ochii.

— Cred că mă voi duce să mă odihnesc, zise ea şi intră înăuntru. Julia o auzi trăgând draperiile ferestrei de la dormitorul de deasupra.

Lucia aşteptă până când duenna ei le părăsi o clipă, apoi scotoci printre faldurile rochiei şi scoase o scrisoare sigilată cu ceară roşie. Aproape că o aruncă în poala Juliei, de parcă frigea.

Julia o privi uimită.

— Ce-i asta?

— O scrisoare, şopti Lucia, trăgând cu ochiul spre uşa ce ducea la balcon. Hai repede, deschide-o!

— De la cine e?

— Ai un admirator!

Julia îşi zise că probabil aşa te simţi când cazi în apa canalului. Surpriză totală, jenă, frig. Luă plicul. Pe el era scris cu cerneală neagră un cuvânt: „Julia”. Simţi un nod în gât.

— Hai, deschide-l!

Faţa Luciei exprima entuziasmul şi curiozitatea unui copil. Julia rupse repede plicul.

Te iubesc. Eşti cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o în viaţa mea. Trebuie să te văd. Voi înfrunta orice primejdie. Numai spune-mi cum să fac.

Julia citi cuvintele iar şi iar, în timp ce mâinile începură să-i tremure.

— Ce scrie? şopti nerăbdătoare Lucia.

— De la cine e? întrebă Julia.

— Nu ştiu. Un prieten de-al fratelui meu.

— Cine e?

— Nu mi-a spus. M-a rugat numai să-ţi dau scrisoarea. Arată-mi şi mie!

Lucia încercă să citească scrisoarea, dar Julia o smulse nervoasă, o împături şi o strecură în corsaj. Cel puţin acolo va fi ferită de ochii Signorei Cavalcanti. Rupse plicul în bucăţele mici şi le aruncă în canal. Bucăţelele plutiră ca nişte fulgi.

— De ce-mi trimite scrisori acest prieten al fratelui tău? Vrea să mă dezonoreze?

— Ludovici zicea că nu este altă cale.

— Altă cale pentru ce?

— Nu ştiu. Singurul mod în care vă puteţi întâlni cred. Strânse braţul Juliei. Ce înseamnă toate astea? întrebă ea, acum savurând pe deplin intriga.

Julia încercă să-şi revină. Avea obrajii aprinşi. Era îngrozită şi, în acelaşi timp, în culmea fericirii. Îngrozită de consecinţe, dacă tatăl ei ar afla aşa ceva, şi fericită, de această bruscă apariţie a aventurii în viaţa ei.

Era de asemenea contrariată de propria-i reacţie, aproape pe loc începuse să se gândească la un plan. Ceva înăuntrul ei strigă: dar e o nebunie! Te vor descoperi! Îţi vei dezonora familia, iar sufletul îţi va fi blestemat! Altă parte a ei se întreba care ar fi cea mai rea pedeapsă, în ochii tatălui ei.

Dar era imposibil. Să se întâlnească cu un străin, fără prezentare, fără escortă. Nu, va arde negreşit scrisoarea. Imediat după plecarea Luciei o va arde negreşit.

Dacă autorul scrisorii i-ar fi fost un companion potrivit — chiar soţ — ar fi aranjat o întâlnire chiar prin tatăl ei. Oricine ar fi fost, ea clar că nu era un togati, şi nici membru al unei familii cât de cât nobile.

Şi totuşi.

— Duenna doarme în fiecare după-amiază între trei şi cinci. Eu citesc din Biblie în dormitor. Spune-i fratelui tău... Se forţă să înghită... spune-i fratelui tău că prietenul său trebuie să aibă o gondolă pe canal la acea oră. Dacă vine mai devreme sau mai târziu nu voi coborî, şi nu voi dori să mă mai deranjeze altă dată.

Lucia o privi surprinsă.

— Îl vei întâlni... fără duenna? Fără ştiinţa tatălui tău?

— Da, spuse Julia. Nu-mi pasă dacă voi fi blestemată. Se gândi la căsătoria ei cu consilierul de şaizeci de ani. Sunt blestemată oricum... nu?

20

Julia îşi înfăşură şi mai strâns mantia lungă în jurul umerilor şi îşi trase gluga mult pe frunte, umbrindu-şi chipul. Mai era încă timp să renunţe, se gândi ea. Privi înapoi spre scări. Era întuneric şi răcoare şi se auzea sforăitul Signorei Cavalcanti din dormitorul de sus. Scroafa.

Crăpă uşa grea de lemn doar câteva degete şi privi în josul treptelor de piatră. Lumina îi lovi ochii şi trebui să clipească. Sfântă Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, iartă-mă, murmură ea. Era acolo! Gondola era legată de bara de fier de la picioarele scărilor. Gondolierul era un negru înalt, cu o cămaşă stacojie cu mâneci largi şi pălărie cu boruri mari, împodobită şi ea cu panglici stacojii. Stătea aplecat în barcă, cu o atitudine degajată, parcă râzându-şi de frica ei.

Ea deschise uşa încă un pic şi respiră adânc, închizând ochii.

Încă se mai putea întoarce.

Să se întoarcă la ce?

La camera ei, la Biblia mare şi neagră de pe birou. Să-şi ia lucrul şi acul şi să treacă la fereastră ca să vadă mai bine. Să privească gondolierii ce zâmbeau şi apoi îşi plecau privirea, gândindu-se la ferestrele acoperite şi întrebându-se...

Să se întoarcă în camera ei şi să aştepte un senior de şaizeci de ani numit Serena.

Îşi aranjă pentru ultima oară gluga şi deschise uşa. Alergă în josul scărilor, trase perdeluţa şi sări în gondolă.

Îşi înăbuşi un strigăt de uluire — şi de groază.

Era un negru.

Nu atât de negru ca gondolierul, dar un maur, cu siguranţă. Şi-l aminti pe dată: era băiatul care o urmărise cu privirea la Biserica Santa Maria dei Miracoli. De aceea nu putuse s-o caute prin intermediul tatălui ei. Nu numai că nu era fiul unui magnific, nu era nici măcar veneţian!

Gluga încă îi ascundea chipul, dar el păru să-i ghicească expresia feţei.

— Mi s-a spus că am ţinuta şi îndemânarea unui mândru gondolier, dar tata nu-mi dă voie. El spune că fiul unui Apărător al Republicii trebuie să aspire la lucruri mai înalte.

— Tatăl tău…?

— …este Comandantul General al Armatei.

Mahmud, maurul! Auzise de el. Acum înţelegea.

— Dacă înfăţişarea mea e prea tulburătoare, Doamna mea, poţi părăsi gondola şi nu vei mai auzi niciodată de mine. Pentru că mă voi arunca în apă. El zâmbi, şi Julia simţi cum indignarea iniţială se evapora.

— Am doar câteva minute, spuse ea, dar vocea abia dacă semăna cu a ei. El făcu semn gondolierului şi trase perdelele în spatele lor. Julia auzi zăngănitul barei de fier şi apoi plescăitul moale al apei în timp ce gondolierul îi ducea către mijlocul canalului.

— Unde mergem?

— Nicăieri. Unde putem vorbi mai în siguranţă decât aici?

În toate părţile erau perdele de catifea albastră, aşa încât mica încăpere le oferea singurătatea absolută. Ea simţi un miros ciudat, nu neplăcut, de mucegai şi de nuc. Tot ce putea vedea afară erau ciorapii viu coloraţi ai gondolierului, aşa cum stătea în poziţia specifică, pe punte.

Julia îşi întoarse privirea către companionul ei. Era tânăr, observă, aproape la fel de tânăr ca ea. Pielea lui avea culoarea lemnului de nuc. Părul foarte creţ, deşi nu de culoarea cărbunelui, ca a gondolierului. Trăsăturile îi erau fine şi rotunjite, ca ale unei statui de bronz. Purta o cămaşă albă de bumbac şi

vestă de mătase albastră, bogată, iar în urechea stângă scânteia un rubin.

Era poate cea mai exotică fiinţă pe care o văzuse în viaţa ei.

— Cum te cheamă? întrebă ea.

— Abbas.

— Abbas... repetă ea încercându-i sonoritatea pe propria-i limbă.

— Nu e un nume veneţian, dar, după cum vezi, eu însumi nu sunt chiar un veneţian.

Ea căută în cutele mantiei.

— Iată scrisoarea sa.

El păru încurcat.

— N-o vreau înapoi...

— E periculos. Dacă vrei pot să-i dau foc.

O luă din mâna ei.

— Ce-am scris e adevărat.

Ea simţi că i se aprind obrajii. Ce voia de la ea?

— Îl cunoşti pe Ludovici Gambetto? întrebă.

— Tatăl lui e general şi sfetnic al tatălui meu. Suntem amândoi nişte renegaţi, presupun.

— Amândoi?

El păru surprins că îi mai trebuiau explicaţii. Suntem amândoi din afară, suntem altceva.

— Gambetto este una din familiile nobile ale Veneţiei,

Abbas păru stânjenit.

— Nu ştii...?

— Ce să ştiu?

— Ludovici este din afara căsătoriei. Signor Gambetto a avut o amantă. Când ea a murit, Ludovici era un copil. Signor Gambetto şi-a asumat răspunderea în ceea ce-l priveşte, dar... e totuşi un nepoftit.

Julia îl privea lung. Amantă? Ce însemna asta? Şi cum se putea naşte un copil în afara unei căsătorii?

— Poate că nu trebuia să-ţi spun. Credeam că ştii, zise Abbas.

De unde să ştie. Ei nu-i spunea nimeni nimic, niciodată.

— Nu mi-a zis nimeni.

— Îmi pare rău pentru..., făcu un gest cu mâna spre mica boltă de catifea, pentru asta, aş fi vrut ca tata să intervină

pentru mine, dar mi-a zis că nu se poate. Dar trebuie să-ţi vorbesc, trebuie. Eşti cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o în viaţa mea.

Se întinse şi îi înlătură gluga. Ea îngheţă, crezând că vrea s-o atingă. Dar când gluga căzu pe spate, el stătu doar şi privi, studiindu-i chipul cu o intensitate teribilă.

— Eşti minunată, şopti el.

Pentru o clipă îi veni să râdă, era cel mai extraordinar lucru pe care i-l spuse cineva vreodată. Îşi aprecia uneori singură frumuseţea, dar acum, brusc, totul părea să merite riscul. Ar fi acceptat ameninţarea a o mie de cuţite pentru aşa o adoraţie.

Simţi că i se învârte capul. N-avea nici cea mai mică idee de ce trebuia să facă sau să spună.

— Ar trebui să mă întorc.

— Nu încă.

— Dacă duenna descoperă asta…

— Numai câteva clipe. O umbră traversă baldachinul când gondola trecu pe sub pod. Ea auzi strigătele copiilor jucându-se pe caldarâm.

— Sunt atât de greu de privit?

— Oh, nu, şopti ea. Nu-i vorba de asta.

— Trebuie să te mai văd.

— Nu pot.

— Trebuie. N-am simţit niciodată aşa ceva. Parcă aş fi pus pe foc.

— În curând mă voi mărita, îngână Julia.

El păru mai degrabă mânios decât îngrozit.

— Când?

— În octombrie. Soţul meu urmează să se întoarcă din Cypru.

— Nu pot lăsa să se întâmple asta.

— Nu trebuie să mai vorbeşti aşa. Mă înspăimânţi. Trebuie să ne întoarcem.

El îşi coborî vocea.

— Ai putea iubi un maur aşa cum iubesc eu o necredincioasă?

— Du-mă înapoi, zise ea, dar vocea i se sparse, trădând-o.

Peste câteva minute ea auzi zăngănitul fierului; gondola acosta din nou la picioarele scărilor palatului. Julia se ridică şi gondola se clătină. Ea căzu, dar Abbas îi prinse braţul.

— Lasă-mă să-ţi văd chipul încă o dată.

Ea se îndepărtă şi, încet, îşi trase gluga pe spate. Îi văzu buzele întredeschizându-se într-un surâs de plăcere. Faţa lui era total transfigurată. Din cine ştie ce motiv, în mintea ei apăru imaginea unui boboc de trandafir, îngrămădit ca un ghem spre a se apăra de ger, care izbucneşte în floare la primul val de căldură al primăverii.

El? se întrebă ea. Sau eu?

— Nu mă voi gândi la nimic altceva până când nu te voi vedea din nou, zise el.

— Nu pot să te văd din nou, minţi ea, precipitându-se afară şi urcând în fugă scările. Nu se opri până nu ajunse la adăpostul camerei, unde îngenunche în faţa crucifixului de lemn de pe perete şi se rugă pentru iertare şi apoi pentru încă o şansă de a păcătui.

21

Antonio Gonzaga observase o mică, dar îngrijorătoare schimbare a fiicei sale. Era neliniştit de bujorii roz de pe obrajii ei şi de comportarea înfrigurată, abia reţinută. Nu erau potrivite cu poziţia unei tinere domnişoare ale cărei gânduri ar fi trebuit să fie în întregime dedicate învăţăturii religioase şi lucrului de mână.

Slujnica aduse două farfurii cu *squazzetto,* o supă bogată făcută cu orez şi carne de pui. Gonzaga îşi urmă fiica pe când ridica lingura.

— Îndreaptă-ţi umerii.

Julia făcu cum i se spusese.

Gonzaga nu-şi putu reţine o încruntare. Cu cât o mărita mai repede cu atât mai bine.

— O tânără de spiţă aleasă nu trebuie să se cocoşeze la masă.

— Da, tată.

— În curând vei fi soţia unui membru în Consiliul celor Zece. Care va aştepta purtări alese din partea ta.

— Da, tată.

Ce-o fi având fata asta? se întrebă el. Mai văzuse la femei privirea aceea, ca de vacă; la nevastă-sa, în noaptea nunţii, la amanta sa, de fiecare dată când era însărcinată. Uneori asta se întâmpla chiar prea des.

Trase o duşcă de vin roşu, gros, şi bătu darabana în masă, în timp ce evalua schimbarea. Sigur nu gândul măritişului cu Serena adusese roşeaţa asta în obrajii fetei? Dacă asta era, păi atunci greşea mult în aşteptările ei. Oricum, nu acesta era scopul căsătoriei. Ideea unor asemenea gânduri neruşinate în mintea propriei sale fiice îl făcu să se înroşească, enervat.

Împinse farfuria şi se ridică.

Julia îl privi, alarmată.

— Tată?

— Nu mă simt prea bine. Mă duc să mă odihnesc. Va trebui să mă scuzi.

Plecă, lăsând-o să-şi termine cina singură.

Gonzaga se aşează la masă în biroul său privat, uitându-se posomorât la lumânare. Camera era pe măsura importanţei şi seriozităţii unui om ca Gonzaga. Un tablou cu „Moarte Fecioarei” de Carpaccio domina încăperea; două tablouri mai mici, o Fecioară cu Prunc de Bellini şi un portret al său, făcut în Palma Vecchio cu cinci ani în urmă, atârnau de o parte şi de lata a uşii. Covoare persane şi siriene erau aşezate printre tapiseriile de pe pereţi, iar lângă cămin se găseau două bronzuri de Il Ricio.

Se auzi o uşoară bătaie în uşă.

— *Chix ie,* se răsti el. Cine e?

— Signora Cavalcanti, Excelenţă.

— Intră.

Signora Cavalcanti intră încet şi se aplecă pentru a-i săruta mâna robei de catifea neagră.

— Excelenţă, îngână ea. Aşi vrut să-mi vorbiţi.

— Am necazuri, Signora Cavalcanti.

— Nu din partea mea, sper, Excelenţă.

Gonzaga o privi atent.

— Nu ştiu, Signora.

Duenna îşi frângea mâinile. Era îngrozită de Gonzaga. În roba lui lungă şi neagră, cu baretă şi eşarfă tot din catifea, cu cataramă de argint la cingătoare şi ochii cenuşii, sumbri, privind-o pe sub sprâncenele negre şi stufoase, arăta aşa cum şi-l imagina de pe Dumnezeu în ziua Judecăţii de Apoi.

— Vă asigur, Excelenţă, că am fost sârguincioasă în îndatoririle mele.

— Ai fost, oare?

Stăpâna Julia! Dar oare ce se întâmplase?

— Cred că fata ascunde ceva.

Signora Cavalcanti se gândi intens încercând să identifice vreo greşeală în ce făcuse. Era un vechi truc al ei, care îi aducea o destăinuire completă fără a provoca suspiciuni.

— Nu cred, Excelenţă.

Liniştea se aşternu pentru câteva clipe. În sfârşit, Gonzaga rosti:

— Ţi-a vorbit mult de îmbucurătorul eveniment al măritişului ei?

— Foarte puţin, Excelenţă.

— Aşteptarea nunţii îi aduce bucurie?

Dacă ar fi fost un copil recunoscător, aşa ar fi trebuit, gândi Signora Cavalcanti. Dar recunoştinţa nu prea face parte dintre calităţile ei. Numai că nu putea să-i răspundă astfel lui Gonzaga, aşa încât spuse:

— Sunt sigură că este cât se poate de bucuroasă.

Degetele lui Gonzaga loveau ritmic braţul fotoliului.

— Este însoţită tot timpul?

Signora Cavalcanti se gândi, vinovată, la siesta pe care obişnuise să şi-o facă în fiecare după-amiază.

— Tot timpul, Excelenţă.

Gonzaga păru să ofteze şi să se destindă.

— Să fii cu ochii pe ea, să n-o scapi o clipă. Trebuie să am grijă de poziţia mea.

— Da, Excelenţă, zise duenna şi se întoarse spre uşă, fericită că scăpase.

Da, o să fie mult mai atentă de acum înainte. Habar n-avea ce-l tulburase pe stăpân, dar orice ar fi fost, ea avea să afle. Şi o

să-i ducă descoperirea ca pe o ofrandă, iar mulţumirile şi încrederea lui reînnoită îi vor fi răsplata binemeritată. Erau pe terasă, ce dantelele de lucru pe genunchi, în timp ce soarele după-amiezii târzii cobora în spatele palatelor. În casă era linişte. Duenna le lăsase singure, dar Julia încă n-o auzise trăgând draperia grea de la fereastra de deasupra.

Lucia se aplecă înainte şi şopti:

— L-ai întâlnit?

— Pe cine? răspunse Julia.

Lucia se holbă la ea.

— Ştii despre cine vorbesc! Răspunde-mi!

Julia ridică din umeri.

— Poate.

— Şi?

Julia zâmbi şi nu spuse nimic.

Signora Cavalcanti apăru brusc pe terasă.

— Ce şuşotiţi voi două aici?

— Nimic, Signora, zise Julia.

Duenna se aşeză şi îşi reluă lucrul. Se uită la Julia, apoi la Lucia, cu faţa strânsă într-o încruntare bănuitoare.

Restul după-amiezii trecu în linişte. Julia simţea perechea de ochi întrebători care o fixau, dar nu ridică privirea şi nu mai scoase nici o vorbă.

22

Julia îşi scoase gluga de la mantie, încet şi studiat, savurând fiorul de plăcere pe care i-l conferea întotdeauna această clipă. Era subjugată ea însăşi de emoţiile pe care apariţia sa părea să le stârnească în sufletul lui. Asta era vanitate, îşi dădea seama. Viciul Diavolului.

Sfântă Fecioară, iartă-mă, gândi, *dar îmi place.*

Nu intenţionase nici o clipă să caute o a doua întâlnire. Dar în fiecare după-amiază, după prima întâlnire, gondola apărea lângă treptele palatului, şi până la urmă ispita ajunsese prea tare. Voia doar să mai vadă odată privirea aceea, voise să mai simtă odată acel fior de spaimă. Voise să simtă, de fapt, că trăieşte.

A doua întâlnire le înlesni pe celelalte. De câte ori se întâlniseră astfel? Jumătate de duzină sau mai mult? Era secretul ei. Marele, preţiosul ei secret. Tatăl ei şi Signora Cavalcanti n-o aveau complet sub control.

Vanitate, spaimă, putere. Poate că acestea făceau viaţa să merite a fi trăită.

Sfântă Fecioară, iartă-mă.

— Julia, şopti Abbas.

— Doar pentru câteva clipe, şopti ea. Aşa spunea de fiecare dată, ca pe o litanie, o târguială cu Destinul. Cine mă va condamna vreodată, doar pentru câteva clipe? Toate celelalte ore ale zilei îmi sunt fără greşeală chiar şi în faţa duhovnicului.

El întinse mâna spre ea, cu palma în sus. În ultimele două întâlniri ea îi permisese să o atingă. Acesta era semnalul lor. Întinse şi ea mâna, lăsându-şi-o în mâna lui. El o primi în palma lui ca pe o pasăre mică, rănită.

— Te iubesc, Julia.

— E imposibil… trebuie să ne oprim.

— Nu mă pot opri acum. De m-ar ameninţa toate flăcările iadului, şi tot ar fi o tortură mai mică decât cea de-acum.

— Opreşte-te, murmură ea. Se întreba dacă acum ar mai fi putut trăi fără asta, fără pasiunea lui Abbas, care o făcea să se simtă cea mai frumoasă şi mai importantă femeie din lume. Cum s-ar mai fi putut întoarce să privească lumea pe fereastră?

— Mă voi opri doar în mormânt.

— Abbas, în curând mă voi mărita…

— Vino cu mine.

— Ce?

— Vino cu mine. Pot aranja călătoria pe un vas.

Julia îl privi lung, îngrozită şi fascinată în acelaşi timp.

— Nu.

— Putem merge în Spania. Acolo vom fi feriţi de tatăl tău. Tatăl meu ne-ar da bani.

— Nu…

O strângea de mână atât de tare, încât o durea.

— Ce ne mai ţine aici?

— Du-mă înapoi.

— Ce ne mai ţine aici, pe oricare din noi?

Avea dreptate. Era aşa de simplu să simuleze că ar putea juca acest joc pe vecie. Dar la toamnă ar fi fost condamnată la alt palat, la altă fereastră. Un bătrân posomorât şi cărunt ca tatăl ei. Se înfioră la acest gând. Dar să fugă, să părăsească Veneţia… lumea ei răcoroasă şi umbrită îi era adăpost, pe cât îi era închisoare. Era ca şi cum ar fi invitat-o să sară împreună într-o prăpastie. Mintea ei lucra nebuneşte, şi gândurile i se amestecau, simţind că nu mai era stăpână pe ea însăşi.

— Du-mă înapoi.

— Te rog, Julia. De când te-am văzut la biserică am ştiut că mă voi căsători cu tine. Sunt în stare de orice, orice. Mai degrabă aş muri decât să renunţ la tine.

Vorbeşte serios, gândi Julia. Pentru prima dată înţelese că nu mai era un joc. Abbas era la fel de primejdios ca şi tatăl ei. Vorbele lui erau pline de adevăr. Acum nu mai putea fi oprit de nimic. Era îngrozită, disperată.

Era hotărât, îşi spuse.

— Te rog, du-mă înapoi. Acum îl ruga.

— Spune-mi că vii cu mine.

— Nu pot.

— Trebuie.

Se aplecă spre ea. Acum o să mă sărute, gândi ea, şi începu să tremure. *Nu ai voie să faci asta!* Ar fi vrut să strige. *Dumnezeu te va pedepsi pentru asta! Ai mers prea departe!* În loc de asta închise ochii şi stătu complet nemişcată; simţi aroma ciudată a acelui trup atât de aproape de al ei şi mirosul abia perceptibil al veşmintelor lui. Buzele lui le apăsară încet pe ale ei, apoi el se retrase.

— Vino cu mine, repetă el.

Ea deschise ochii. O privea în modul acela al lui ciudat, intens. De parcă răspunsul ei îi era scris undeva pe faţă, cu litere minuscule. Şi dacă nimeni nu se va mai uita aşa la mine vreodată? gândi ea. Aşa ceva era de nesuportat.

— Trebuie să mă întorc.

Când ajunseră la palat urcă treptele încă în transă. Nu observă chipul rânjind al gondolierului, nu auzi nici uşa scârţâind din balamale când o deschise. Dreptunghiul negru se căscase în faţa ei; evadarea o îngrozea şi mai mult decât sanctuarul.

— Deci m-ai dezamăgit.

Sfântă Fecioară, Născătoare de Dumnezeu! Ridică ochii. Când pupilele i se obişnuiră cu semiîntunericul, zări doi ochi strălucitori şi malefici, uitându-se la ea din capul scărilor.

— Signora Cavalcanti!

Spaima fu aproape imediat înlocuită de un neaşteptat val de ură. Aici nu era nici un sanctuar. Iar ea era o prizonieră. Era ca şi ţintuită de zid, în lanţuri.

Duenna avea ochii iluminaţi de triumf, pe când cobora scările.

— Ce-ai făcut până acum?

Julia se întoarse şi deschise uşa. O auzi pe Signora Cavalcanti strigând ascuţit, dar strigătul îi fu curmat de izbitura uşii grele de stejar şi fier. Julia fugi înapoi spre canal, dar gondola se desprinsese de lângă trepte. Julia fu pe punctul de a striga un avertisment, dar auzi paşii duennei precipitându-se pe dalele din spatele ei. A-l striga acum pe nume însemna să-l trădeze.

Mâinile bătrânei erau pe umerii ei, târând-o înapoi spre scări, şi ea ţipă o dată, după care văzu o mişcare în spatele perdeluţelor gondolei, dar nu putu fi sigură că Abbas văzuse sau auzise cele întâmplate.

Antonio Gonzaga era îmbrăcat în roba vişinie care-i arăta rangul de Consigliatore. Stătea lângă fereastră, cu pumnii strânşi rezemaţi de tocul acesteia, privind dincolo de acoperişurile palatelor, înspre clopotniţa de la San Marco. Dincolo de ele, ştia, era Palatul Ducal. Ce se va spune despre el dacă vreodată va răsufla fie şi o vorbă despre acest scandal? Ce s-ar întâmpla cu alianţa lui cu Serena?

Furia îi strângea măruntaiele ca o gheară, mai tare şi mai tare. Fiica lui! Purtându-se ca o prostituată oarecare! Îi venea să-i taie gâtul.

— Cine e băiatul?

Julia coborî privirea şi încercă să-şi stăpânească tremurul picioarelor. N-ar fi putut să răspundă nici măcar dacă ar fi vrut. Niciodată nu văzuse o asemenea furie. Îi era frică să nu-şi piardă controlul vezicii şi să se facă de râs. Dar cum aş putea să mă fac de râs mai mult, cel puţin în ochii tatălui meu?

— Am zis, CINE ESTE BĂIATUL? strigă el.

Julia o simţea pe Signora Cavalcanti privind-o, în ochi sclipindu-i o plăcere sadică. Nu spuse nimic. Nu-l va trăda pe Abbas. Asta era tot ce putea salva.

Lovitura o luă complet pe nepregătite. O trimise la podea, şi câteva clipe nu văzu şi nu auzi nimic. Când îşi reveni în simţiri, Consilierul stătea deasupra ei, ci picioarele depărtate şi pumnii încleştaţi.

— Îmi vei spune cine e băiatul.

— Niciodată, se auzi vorbind.

Această rezistenţă neaşteptată la fiica sa nu reuşi decât să-l înfurie şi mai tare. Urlă şi o înşfăcă de păr, scuturând-o ca pe un câine şi târând-o apoi pe pardoseala de marmură. Îi strigă ocări, folosind acel limbaj pe care-l auzise uneori în pieţe, dar pe care nu-şi imaginase că-l va folosi vreodată. Când îi dădu drumul avea între degete şuviţe lungi de păr negru-albăstrui, ondulate.

Julia îşi puse mâinile deasupra capului ca să se apere de alte lovituri şi se făcu ghem pe podea, suspinând.

Când deschise ochii observă că până şi Signora Cavalcanti părea şocată.

— Îmi vei spune numele lui.

Julia nu-i putea răspunde. În gând îi stătea numai sfidarea. Ţipă din nou, când Gonzaga o ridică în picioare, degetele lui strângând mânecile înflorate ale bluzei de pe ea, pe care le rupse în bucăţi. O pălmui din nou şi din nou, peste tot capul, în timp ce ea se retrăgea şi se trăgea, încercând să se ferească de lovituri. Deodată îi dădu drumul şi ea căzu grămadă pe podea.

Nu va scoate nimic de la ea în seara asta, înţelese el.

— Acoperă-te, târfă, spuse. Îi rupsese umărul vestei, scoţând sânul la vedere. Julia făcu o încercare stângace de a se înveli cu bucăţile rupte, dar mâinile îi tremurau atât de rău încât nu reuşi.

— Du-o în camera ei, zise Gonzaga către duenna. Apoi vino înapoi. Vreau să stau de vorbă cu tine.

Signora Cavalcanti nu mai trăise o asemenea frică. Întotdeauna îl considera pe Excelenţa Sa un om sobru, dar scena la care fusese martoră o cutremurase. Una era dacă pronunţa o sentinţă, ca un judecător drept, şi cu totul altceva să pună el însuşi mâna să învârtă roata de tortură.

Dar când se întoarse în birou, Gonzaga se calmase. Şedea la masa lui, cu mâinile încrucişate în poală, cufundat în gânduri. Numai părul în dezordine de sub baretă trăda violenţa manifestată câteva minute înainte.

— Fiica mea este ruşinos de încăpăţânată, spuse el.

Signora Cavalcanti nu ştia ce să spună. Privea chipul lipsit de speranţă al Fecioarei lui Carpaccio şi îi era ruşine.

— E posibil să nu-şi dea seama de mărimea jignirii pe care a adus-o? zise Gonzaga.

— Eu am educat-o cu credinţă în spiritul datoriei către Republică şi Dumnezeu, răspunse repede duenna.

— Poate. Gonzaga lăsă cuvântul să atârne o vreme în aer, ca o ameninţare. Dacă-i adevărat ce spui, atunci de ce mă sfidează în felul acesta?

Duenna înţelese că era pusă la încercare. Dar ce putea spune în apărarea ei? Poate ar fi trebuit să-şi ţină descoperirea numai pentru ea. Ei bine, acum era prea târziu.

— Se nasc multe întrebări din asta, spuse el, de pildă, cum erau aranjate aceste întâlniri?

Signora Cavalcanti îşi înghiţi dorinţa teribilă de a spune *nu ştiu.* Ar fi echivalat cu a-şi recunoaşte eşecul. Ar fi trebuit să-i fi trecut prin cap asta, îşi zise acum.

— Voi afla eu, spuse.

— Sper, Signora Cavalcanti. De fapt, chiar mă bazez pe asta.

Şi zâmbi. Duennei nu-i plăcea când Excelenţa Sa îi zâmbea efectul nu era deloc plăcut.

23

Abbas urmărea litiera de la palat. O pierdu prin îngustele *calles,* dar o prinse din nou spre cotitura *mercato*-ului de la Campo Santa Maria Nuova. Îşi făcu loc printre vânzătorii de fructe şi negustorii de mărunţişuri care erau prea lenţi în a se feri din faţa lui, răsturnând chiar şi un cărucior cu suluri de mătase.

Biserica Santa Maria dei Miracoli domina piazza. Era un din cele mai frumoase biserici ale oraşului, cu faţadele ei de

marmură bogată, galbenă, cenuşie şi albă. Litiera era purtată în jos pe scările spre portul din faţă, în umbra turnului cel mare.

Abbas se opri pe latura cea mai îndepărtată a pieţii şi privi cele două persoane ce coborâră din litieră, una scundă şi îndesată, alta înaltă, subţire şi graţioasă. Femeile veneţiene puteau părea asemănătoare unui ochi grăbit, îşi spuse el, toate îmbrăcate în fustele lor largi, negre, în haine cu mâneci înflorate şi voaluri întunecate, dar cine o ştia pe *ea* ar fi deosebit-o dintr-o mie, numai după felul în care se mişca.

Julia!

— Asta e o nebunie, îi şopti Ludovici în ureche.

— N-ai fost niciodată îndrăgostit, Ludovici?

— Asta nu e dragoste, e sinucidere! Vino-ţi în fire, Abbas! Ludovici îşi lăsă mâna pe umărul lui şi încercă să-l tragă deoparte.

Abbas dădu din cap.

— Nu pot trăi fără ea.

— Respiri, mănânci, bei. Atâta îţi trebuie ca să trăieşti. Te descurci şi fără o femeie, nu?

— Asta nu e viaţă, Ludovici! Nu există viaţă fără pasiune!

— S-a aflat de acum! Ai văzut-o pe duenna pe chei! Dacă Julia îi spune lui Gonzaga numele tău va fi rău de tot!

— N-o să-i spună nimic.

Abbas porni către treptele bisericii. Ludovici fugi după el.

— Ce faci?

— Trebuie s-o văd.

— Nu se poate…

— N-o să mă vadă nimeni. Trebuie să… o văd.

Ludovici ridică din umeri resemnat. La ce bun? N-ar asculta nici un sfat. În cel mai bun caz, Gonzaga îl va ruina pe Mahmud, iar el şi Abbas vor fi expulzaţi din Republică — în cazul în care nu erau trimişi la închisoare.

Îl urmări parcurgând scările dinspre Santa Maria dei Miracoli, orb la orice în afara dorinţei sale. Ca un copil, gândi Ludovici. Un copil încăpăţânat, pasionat şi plin de voinţă.

Biserica era goală. Sf. Francisc părea să arate cu degetul lui lung, de marmură, spre Abbas, într-o bătaie de joc îngheţată.

Friza cu îngeraşi goi, dansând şi plutind, din jurul bolţii principale, îi rânji şi ea. Abbas se opri şi privi în jur, nedumerit.

Ele trecură pe lângă el, umbră după umbră; până când să-şi dea seama ce se întâmpla ajunseseră deja la uşă, aşa că le văzu doar pentru o clipă. Ludovici avusese dreptate. Fusese un prost. Era o capcană.

— Julia!

Ea se întoarse, poticnindu-se, târâtă mai departe de bătrâna dinaintea ei. Îşi aruncă pe spate voalul şi pentru o clipă el îi văzu chinul întipărit pe faţă. *Corpo di Dio!*

O luă la fugă după ele, apoi se opri iar. La ce bun? Şi ce putea face acum?

Stătu în capul scării. Ludovici îl privi, cu o expresie de frustrare şi milă. O trăsură hurui pe Via delle Botteghe, copitele cailor răsunând pe caldarâm.

— Abbas Mahsouf? *Fiul maurului?*

Signora Cavalcanti încuviinţă îndatoritoare, savurându-şi izbânda. Îl ademenise atât de uşor pe tânărul bărbat. Era sigur că Gonzaga o va răsplăti frumuşel pentru asta.

Gonzaga se ridică, şi scaunul din lemn de stejar căzu în spatele său, răsunând pe dalele de marmură.

— Şi cum a ştiut el că va fi acolo?

Signora Cavalcanti tresări.

— A mai fost odată acolo. Mi-am adus aminte.

— Mai înainte? Nu mi-ai spus nimic despre asta.

— Părea un fleac.

— Nu înţeleg, zise greu, Gonzaga. Un fleac! Cum s-a putut întâmpla acest fleac?

— Am mai văzut pe cineva acolo.

— Pe cine?

— Ludovici Gambetto.

El o privi descumpănit.

— Crezi că a avut de-a face cu amândoi?

Signora Cavalcanti scutură din cap vehement. Doamne fereşte!

— El se uita numai. I-am văzut chipul când plecam din piazza. Cred că el şi maurul sunt prieteni.

Gonzaga merse spre fereastră şi rămase cu spatele la ea, privind peste Marele Canal. Ea nu-i putea descifra expresia.

— Bastardul cumnatului meu!

Duenna privea podeaua, aşteptându-şi rândul să vorbească.

— Crezi că aşa se schimbau mesajele?

— Ea şi Lucia se vizitau des.

Gonzaga tăcu vreme îndelungată. În final spuse:

— Te felicit pentru descoperirile tale. Îţi vei primi răsplata, Signora Cavalcanti. Acum poţi pleca.

Uşa se închise încet în urma ei. Gonzaga îşi sprijini palma de perete. Ce să facă?

Dacă afacerea ajungea la Curte, atunci el se făcea de râsul întregii Veneţii. Fiica sa şi un maur! În mod sigur şi-ar fi pierdut poziţia din Consiliul celor Zece.

Ar fi putut supune problema atenţiei tatălui lui Ludovici, dar şi aici existau primejdii. Soţia sa era moartă de mult, iar acum bătrânul Gambetto trăgea sforile încercând să ajungă Doge în daune lui Gonzaga şi s-ar fi putut folosi de aşa o ocazie ca să creeze scandalul.

Nu, cazul necesita mai multă subtilitate şi răbdare. Ludovici putea fi pedepsit mai târziu. Acum trebuia să se ocupe de Abbas.

Cum spusese Signora Cavalcanti? „Ea şi Lucia se vizitau des.” Zâmbi. Iată răspunsul! Lucia era mesagerul. Dar dacă apa putea curge într-un sens, atunci putea şi în celălalt. Numai că de data asta o putea folosi pentru propriul avantaj.

Când Lucia sosi după-amiază, duenna ei fu lăsată să plece şi în loc de a fi dusă în salonul ce dădea spre Marele Canal, Signora Cavalcanti o conduse în birou. Fu mirată să-l găsească acolo pe Signor Gonzaga, aşteptând-o.

Acesta se ridică s-o întâmpine, cu faldurile robei negre fâlfâind precum aripile unei păsări de pradă.

— Ah, Lucia. Ce plăcere să te văd din nou.

— Excelenţă, spuse Lucia, brusc alarmată. Puse un genunchi în podea şi îi sărută mâneca largă.

— Vino şi stai aici, lângă mine.

Aruncă o privire Signorei Cavalcanti, expediind-o cu un semn. Uşa se închise, lăsându-i singuri.

Gonzaga se aşează din nou şi o studie tăcut, cu faţa împietrită într-un simulacru de zâmbet. Secundele se întinseră până la un minut, iar liniştea deveni de nesuportat.

Lucia simţi că începe să intre în panică. Ştie, precis ştie. Altfel, de ce-ar fi vrut să stea de vorbă cu ea, singur? Dacă o prinde cu vreo minciună va fi mai rău. Dacă-i spune tatălui ei?

— Ei bine, cred că ai ceva să-mi spui, zise el în cele din urmă.

— Eu, …n-am făcut nimic rău, îngână ea.

— E-n regulă. Julia mi-a mărturisit totul.

— Nu sunteţi supărat?

— Pe ea, da. Pe tine… da, sunt supărat şi pe tine, draga mea.

Îşi fixă ochii de gâde asupra ei şi, zâmbind încă, spuse:

— Dar tu s-ar putea să găseşti totuşi iertare în ochii mei. În definitiv, tu ai fost doar un mesager.

— N-am ştiut ce scrie în scrisoare. Fratele meu m-a rugat să i-o dau Juliei. Asta a fost tot.

— Şi crezi că asta te scuză? întrebă el, calm. Că n-a fost nimic rău în ce-ai făcut, numai pentru că nu cunoşteai conţinutul scrisorii?

Lucia se uită la el. Unde voia să ajungă? Ce aştepta de la ea?

— Da. Excelenţă.

El surâse încântat, dar, din anumite motive. Luciei nu-i veni să răspundă tot cu un zâmbet.

— Asta e bine, spuse el. Pentru că vreau să-ţi joci rolul încă o dată.

— Excelenţă?

— Spune-mi, ai dus vreodată scrisori de la Julia?

— Nu, Excelenţă:

Gonzaga zâmbi.

— Bine. Pentru că asta urmează să faci acum.

Deschise sertarul biroului şi scoase un plic cu o parafă mare de ceară. I-l înmână.

— Asta e pentru Abbas.

Lucia se uită la el.

— De la cine e, Excelenţă?

— De la Julia, desigur.

El zâmbea iarăşi. Minţea.

— Ia-l.

Lucia ezită.

— Excelenţă…

Gonzaga se aplecă peste masă. Zâmbetul îi dispăru.

— Ascultă-mă bine, fetiţo. Îi vei da fratelui tău această scrisoare ca să i-o dea lui Abbas, şi nu vei spune nimănui — nimănui — despre discuţia noastră. *Capisci?* Dacă mă dezamăgeşti în asta, îl voi informa pe tatăl tău despre rolul pe care tu şi fratele tău l-aţi jucat în acest episod infam. Mai mult, voi turna deasupra capetelor voastre atâtea calomnii, încât nici unul nu veţi mai putea umbla prin La Serenissima vreodată. M-am făcut bine înţeles?

Lucia încuviinţă şi apucă plicul cu degete tremurânde. Simţea că îi vine să leşine. Gonzaga n-avea nevoie să-şi facă mai clară ameninţarea. Ca membru în Consiliul celor Zece avea mai multă putere decât însuşi Dogele.

24

Dragul meu Abbas,

Voi fi trimisă la Brescia până la căsătorie. Timpul e scurt. Dacă mă iubeşti cu adevărat, aşa cum spui, îmi pun toată încrederea în tine. Nu ne mai putem întâlni decât o singură dată. Uşa mare ce duce la Canal este acum ferecată pentru totdeauna, dar s-ar putea să mai existe o cale. Aşteaptă-mă mâine, la miezul nopţii pe Ponte del'Vecchio, voi fi acolo. Voi merge oriunde vei dori să mă duci. Viaţa mea e acum în mâinile tale.

Ultima săptămână a fost o tortură. Cum aş putea trăi fără tine? Mai bine mor decât să pierd dragostea ta. Fie ca orele să treacă mai repede până mâine seară!

Mii de sărutări,

Julia

Abbas citi scrisoare încă de două ori. Un ghimpe de îndoială fu repede îndepărtat de valul de emoţie care-l copleşi.

Ludovici îl privea cu nerăbdare crescândă.

— Ce scrie? şuieră el.

Abbas rupse cu grijă pergamentul în două şi ţinu bucăţile deasupra lumânării. Flacăra galbenă le mistui, lăsând doar un fr de fum negru să se înşurubeze spre tavan. Abbas tăcu până când flacăra îi linse degetele şi din misivă nu mai rămaseră decât câteva foiţe de scrum.

— Nimic, răspunse.

Abbas fu condus către încăperea în care-şi ţinea consiliul tatăl său, la Ministrul de Război, Savio alla Scritura. Tatăl său îşi ridică ochii de pe harta întinsă pe masă şi făcu semn celor doi Provveditori Generali degli'Armi să iasă. Continuă să studieze harta — pe care se vedea Peninsula şi pământurile înconjurătoare aflate în posesia Otomanilor, trăgând doar cu coada ochilor la fiul său, pe sub sprâncenele groase.

— Ce e atât de urgent de mă deranjezi aici?

— Iartă-mă, tată.

— Deci?

— Am nevoie de bani.

— Leafa de ofiţer în armata mea nu-ţi ajunge?

Abbas trase adânc în piept. Toată viaţa se temuse de tatăl său. Îşi imaginase că acesta semăna puţin cu Profetul, sobru, curajos şi mândru, de temut atât ca prezenţă mentală, cât şi fizică. Pe mama sa nu şi-o amintea — una din concubinele din Haremul lui Mahmud înainte de Veneţia — aşa că pentru el tatăl fusese totul, părinte şi profesor, stăpân şi confident, mentor şi duhovnic. Acum îl înfrunta nu numai pe Mahmud, ci întreaga sa creştere şi educaţie. Era prima dată când nu urma dorinţa tatălui său.

— Trebuie să plec.

Mahmud îşi întoarse atenţia de la hartă către fiul său.

— Şi de ce ar putea fi nevoie să părăseşti Veneţia?

— Vreau să mă însor cu Julia Gonzaga.

Mahmud se îndreptă şi îşi puse mâinile în şolduri. Ocoli masa mare de stejar. Felul în care se mişca îi sugera lui Abbas un urs mare, brun, pe care îl văzuse cândva în pădurile de lângă Belluno: lent, puternic şi ameninţător. Atunci Abbas avusese zece arcaşi în spate. Îşi dori să-i aibă şi acum lângă el.

Mahmud îl studia.

— Ţi-am spus. E imposibil.

— Nimic nu e imposibil.

— Ce vrei să spui cu asta?

— M-am întâlnit cu ea în secret. Plănuim să fugim.

Mahmud îşi puse o mână pe masa imensă, încercând să se liniştească. Lăsă să-i scape un oftat adânc.

— Prostule, gâfâi el.

— O iubesc.

— Ce-are a face dragostea? Ţi-ai pus gâtul pe butuc, şi totodată şi pe al meu.

— Plec la Ferrara. Ai luptat în două campanii contra otomanilor şi numele tău e cunoscut în toată Peninsula. Voi găsi o slujbă în orice armată. Odată terminat totul, Gonzaga va trebui să se resemneze. Un an, poate doi, şi voi fi înapoi în Veneţia.

Mahmud scutură din cap.

— Fapta îţi depăşeşte cu mult înţelegerea. Nu ştiu cum ai reuşit să-l înşeli atâta timp pe Gonzaga, dar să nu-ţi închipui că te va ierta vreodată. Şi nici eu.

— Odată căsătoriţi, ce ne mai poate face?

— Mai ştie cineva de asta?

Abbas neagă din cap. Nu, nici chiar Ludovici. Mai ales Ludovici. Făcuse atâtea pentru el; nu voia să-l primejduiască.

— Nimeni.

— Bun.

Lovitura fu atât de bruscă, de neaşteptată, încât îl doborî pe Abbas la podea. Se trezi deodată pe spate, uitându-se la tavanul boltit, cu capul greu ca de piatră. Avea un zumzet în urechi, ca de la o mie de albine, iar în gură simţea gustul sângelui.

Mahmud îl ridică cu uşurinţă de pe podea şi îl rezemă de perete.

— Acum, ascultă-mă! Ţin la tine şi nu te voi lăsa să-ţi nenoroceşti viaţa — şi pe a mea — pentru un val de poftă tinerească! Cumpără-ţi o ţiitoare dacă vrei, dar las-o în pace pe Julia Gonzaga. M-ai înţeles?

Abbas se aplecă în faţă, lăsându-şi capul pe umărul tatălui său. Închise ochii, simţind un val de ameţeală ce ameninţa să-l

copleşească. Pe măsură ce-şi venea în fire, strânsoarea tatălui său slăbi.

— La revedere, şopti Abbas, şi se eliberă. Înainte ca Mahmud să-l fi putut opri, ieşi grăbit din încăpere şi dispăru.

Nici un magnifico nu avea voie, după lege, să vorbească singur cu Comandantul General al Armatei. Pericolul conspiraţiei era permanent şi Consiliul celor Zece era vigilent faţă de orice nobil care ar fi putut încerca să folosească armata pentru propriile scopuri, aşa cum făcuse Sforza la Milano. Aşa încât Mahmud era însoţit peste tot de doi senatori, aşa-numiţii Provveditori Generali degli'Armi. Erau şi acum cu Mahmud, când acesta intră valvârtej în biroul privat al lui Antonio Gonzaga.

Gonzaga şedea în capătul îndepărtat al încăperii, având în spate ferestrele înalte, prin care se contura pe cerul mov domul Catedralei San Giovanni Grisostome.

— Venerabile Signor, murmură Mahmud, şi se aplecă să sărute mâneca robei lui Gonzaga.

— Mi s-a spus că vrei să mă vezi într-o chestiune urgentă, zise Gonzaga, aruncând o privire la cei doi Provveditori. O problemă de importanţă privată, şi nu naţională, presupun.

Mahmud se îndreptă, dar nu putu întâlni ochii lui Gonzaga. I-ar fi convenit să discute între patru ochi cu Consilierul, dar asta ar fi putut fi chiar mai periculos decât situaţia neplăcută în care se afla acum.

— O problemă extrem de delicată, Signore.

— E în legătură cu fiica mea?

Uşurare — da, şi o umbră de teamă, observă încântat Gonzaga — asta trăda faţa maurului.

— Da, Signore. Cunoaşteţi ceva despre ce sunt pe cale să vă spun?

Gonzaga ştia că acum era nevoie de mai multă precauţie. Trebuia să aibă grijă la ce spune maurul, la fel şi ei. Cei doi Provveditori aproape că-şi lingeau buzele în aşteptarea scandalului.

— Tot ce ştiu este că Lucia Gambetto s-a purtat prosteşte, ducând scrisori între fiica mea şi fratele său vitreg, Ludovici.

Mahmud era gata să protesteze, dar expresia de pe faţa lui Gonzaga îl reţinu. Îl văzu făcându-i semn spre cei doi senatori şi înţelese.

— Mi s-a dat de înţeles că se plănuia şi o anumită… întâlnire, zise Mahmud.

— Am auzit şi eu, răspunse Gonzaga. Desigur, o asemenea indiscreţie nu trebuie permisă niciodată.

Blestemat fie băiatul, gândi Gonzaga. Nu credeam că i se va spovedi tatălui. Acum va trebui să găsesc altă cale. Dacă nu cumva…

— Sunt uşurat să vă găsesc atât de informat, rosti Mahmud. Am crezut de datoria mea să vă previn.

— Mulţumirile mele, Generale. Pot să vă întreb de unde aveţi această informaţie? Fiul dumneavoastră, eventual?

Mahmud ezită. Iată un mod de a opri scandalul; nu era nevoie să-i dezvăluie lui Gonzaga — sau Provveditorilor — că nu-şi văzuse fiul din seara precedentă.

— Datoria lui este faţă de Veneţia. Ca şi a mea, Signore.

— Atunci transmite mulţumirile mele, Generale. Fii liniştit, nu voi permite nici o pată pe numele Gonzaga.

Mahmud se aplecă şi îşi făcu ieşirea. Pe drum încercă să-ţi clarifice îndoielile care îl asaltau. Oare de ce avea senzaţia că fusese manipulat? Ei bine, era destul că Gonzaga fusese prevenit. Cel puţin acum nu mai era nici un pericol ca viaţa fiului său şi chiar viaţa sa să fie ruinate pentru ceva ce se putea obţine cu uşurinţă, pentru câţiva ţechini, oriunde în Republică.

25

Umbrele îi deveniseră prietene. Toată noaptea precedentă şi toată această lungă zi se ascunsese; plănuind, aşteptând. Cu puţinii bani pe care îi avea plătise trecerea la Pescati, cu o galeră de mărfuri ce urma să plece o dată cu mareea de dimineaţă. Habar n-avea cum vor ajunge la Napoli de acolo, dar nu viitorul îl preocupa pe Abbas. Important era să iasă din Veneţia.

Ludovici avea o metresă — fiica unui brutar sărac ce fusese încântat să schimbe o gură flămândă pe o pungă de ţechini de

aur — iar Abbas se ascunsese toată ziua în apartamentul pe care Ludovici îl păstra pentru ea la Guidecca. Când Ludovici se întoarse, seara, îi spuse că soldaţii lui Mahmud îl căutaseră toată ziua prin oraş, scotocind toate hanurile şi tavernele.

— Ce-ai făcut? întrebase Ludovici, cu ochii lărgiţi de groază.

— Nu pot să-ţi spun. Te-am implicat deja prea mult.

Ludovici dădu din cap.

— Jocul devine primejdie de moarte, Abbas, doar te-am prevenit că aşa va fi.

— Întotdeauna am fost foarte serios, Ludovici. Dar tu mi-ai luat vorbele ca pe o glumă. Rânji şi făcu semn cu capul înspre fata cu păr negru care î privea din celălalt colţ al camerei. Cred că biata fată şi-a închipuit că vrei s-o împarţi cu mine. Nu-ţi face probleme, la noapte plec, lăsându-ţi casa şi metresa intacte.

Ludovici nu găsi cu cale să zâmbească.

— Unde te duci?

— Nici măcar asta nu-ţi pot spune. Rânjetul îi dispăru, apoi Abbas îşi îmbrăţişă prietenul. Îţi mulţumesc. Eşti cel mai bun prieten pe care îl poate avea un om.

În pofida protestelor sale, Ludovici îi îndesase o pungă în palmă. De altfel, Abbas nu protestase prea mult. Fără aceşti bani de-abia ar fi avut cu ce cumpăra o pâine când ajungea la Pescati.

Auzi orologiul cel mare din Piazza San Marco bătând ora douăsprezece. Îşi strânse mantia în jurul trupului, apărându-se de răcoarea nopţii, şi scrută umbrele. Va veni oare?

Gondola era ancorată de un pilon de fier de lângă treptele ce coborau dinspre pod. Abbas putea auzi apa izbind uşor copastia. Auzi zgomot de paşi pe caldarâm şi văzu o umbră cu glugă pe cap ţâşnind dinspre partea întunecată a podului. Abbas simţi cum i se zbate inima în piept.

Julia!

— Julia! şopti el.

Îşi întinse braţele spre ea.

Deodată desluşi alte zgomote. Erau paşi în spatele lui pe pod, şi dincolo, dinspre capătul celălalt. *Milizia di notte!* Poliţia de noapte!

— Julia, ai grijă!

Ajunse în faţa ei şi gluga fu ridicată. În lumina slabă a lunii desluşi rânjetul larg şi bărbos al unui om complet necunoscut.

— Nu prea sunt frumuseţea pe care o aşteptai, nu? spuse omul.

Abbas zări fulgerul unei lame şi îi simţi vârful apăsat între coaste.

— N-oi fi eu Julia, dar sigur cunosc calea către inima unui bărbat.

Abbas îşi ridică brusc genunchiul. Omul guiţă ca un porc înjunghiat şi căzu grămadă la picioarele sale. Abbas răsuflă adânc. În cădere, omul împunsese înainte cu pumnalul, către şoldul său.

Sări într-o parte şi îşi scoase sabia, încercând să distingă umbrele de duşmani. Câţi erau? După zgomotele de paşi trebuiau să mai fie vreo trei, poate patru.

Cuprins de spaimă, înălţă sabia şi lovi mogâldeaţa de la picioarele sale, simţind cum lama zdrobea oasele. Omul ţipă şi sunetul sparse liniştea, ca un tânguit de bocitoare.

Umbrele prinseră viaţă. Abbas se dădu îndărăt până când simţi în spate reazemul zidului de piatră. Auzi gondolierul — blestemat fie-i sufletul — cum mână gondola departe pe pod. În acelaşi timp încă două umbre se grăbiră pe pod, ia lumina lunii pe trei sferturi plină le dădu formă de bărbaţi.

Spre decepţia sa, îşi dădu seama că nu erau amatori, asemenea colegului care încă mai horcăia undeva lângă picioarele sale. Avansaseră cu toţii, venind din stânga şi din dreapta în acelaşi timp. Abbas lovi cu sabia, la înălţimea pieptului, ca ei să nu se poată feri, dar ei nu făcuseră greşeala de a veni atât de aproape. Spre groaza lui, realiză că aşteptau ceva anume.

Privi în stânga.

Văzu altă mişcare, de data aceasta mai sus de ochii săi, ca o umbră pe chipul lunii. Ceva greu îi căzu în cap şi pe umeri, şi instinctiv ridică o mână să se apere. O plasă! Pe când cei doi înaintară, încercă să scape, trecând peste omul muribund şi amestecându-l şi pe el în ochiurile năvodului. Simţi ceva fierbinte şi lipicios pe mâna liberă şi auzi cum cel de sub el ţipa în dureri.

Încercă să se ridice, dar nu reuşi decât să se încurce şi mai rău în plasă. Omul de sub el se zvârcoli din nou. Încă avea cuţitul în mână! Simţi o durere fierbinte în obraji şi în nări şi se răsuci într-o parte, şi un ţipăt nou se auzi.

De data asta era al său.

Nu-şi amintea de când era treaz. Întunericul era foarte gros şi n-ar fi putut spune când se destrămase acea pâclă de uluire şi când fusese adus la realitate de arsura dureroasă de pe faţă. Era conştient doar de duhoarea gurilor de canal, de plescăitul molcom al valurilor şi de forfotul agitat al şobolanilor.

Şi mai era ceva, încă o miasmă pe care şi-o amintea foarte bine de pe câmpurile de luptă. Mirosul de cadavre.

Oricine ar fi fost atacatorii, se pare că nu urmăriseră să-l omoare. De ce-l aduseseră în această cală împuţită de corabie? Îşi aminti plasa şi fulgerarea pumnalului care-i despicase faţa. Probabil că-l ciomăgiseră. Tot ce-şi amintea era o întunecime plină de panică fierbinte.

Încercă să se mişte, dar îi legaseră mâinile şi picioarele. Gemu puternic de durerea pe care o simţea la faţă şi încercă să evalueze situaţia.

Era cât se poate de limpede ce se întâmplase. Julia nu scrisese nici o scrisoare. Totul fusese o capcană întinsă cu grijă.

Gonzaga!

Auzi paşi afară şi vocile unor bărbaţi. Uşa se dădu de perete şi lumina torţelor inundă încăperea.

Îşi feri ochii de agresiunea luminii şi se pomeni în faţa străinului bărbos de pe pod. Ochii săi îl priveau cu o surpriză rece, ca ochii unui peşte mort. Lângă el mai zăcea un corp, de data asta al unei femei bătrâne, îmbrăcată în negru. Avea gâtul tăiat şi faţa vânătă şi plină de sânge închegat.

Cineva râse. Abbas îşi întoarse faţa spre temnicerii săi. Erau marinari bărboşi şi desculţi, din cei care puteau fi cumpăraţi oricând, cu câţiva ţechini, pe cheiul de la Marghero. Unul din ei — Abbas îi simţi repede mirosul de vin ieftin şi duhoarea trupului — se aplecă şi apropie torţa la doar câteva degete de faţa lui.

— Mda, nu prea arăţi bine, rânji el. Bartolomeo ţi-a făcut-o cu cuţitul înainte de a muri. Ţi-a jumulit o juma' din faţă. Nu că ar mai conta cine ştie ce pentru tine…

Doi oameni râdeau în spatele lui.

Omul veni mai aproape. Abbas încercă să se îndepărteze, cuprins de o groază atât de mare încât nu putea nici gândi, nici vorbi. Crezu că o să leşine.

— O vezi pe ailaltă de lângă Bartolomeo? E *duenna* lui Gonzaga. Ce s-a mai zbătut! E drept că nu i-a folosit la nimic. Ai văzut vreodată cum se înjunghie un porc? Cam aşa ceva a fost. Rânji satisfăcut, amintindu-şi. Dar a avut mai mult noroc decât tine, asta-i sigur. O să-ţi doreşti să fi fost în locul ei, înainte încă de sfârşitul nopţii.

Abbas simţi pe unul din oameni smucindu-l de mijloc, în timp ce altul îi tăie legăturile de la picioare. Îl apucară cu putere, trăgând ca să-i îndepărteze picioarele.

El strigă îngrozit şi încercă să se elibereze. Dar erau prea puternici.

Primul bărbat îşi scoase cuţitul. Abbas urlă. Conştiinţa i se întunecă, străpunsă doar de detalii haotice, cioburi împrăştiate de sticlă… dinţii galbeni ai bărbatului… abcesele de pe pieptul şi spatele acestuia… părul cărunt al duennei plutind în băltoaca din colţ.

Urlă din nou, fiecare muşchi al său încordându-se şi opunându-se frânghiilor de la încheieturi, mâinilor şi trupurilor care-l ţineau pe picioare. Ştia ce voiau să-i facă. Ştia de ce nu-l omorâseră pe Ponte del Vecchio.

— Deci aveai de gând s-o laşi pe fata lui Gonzaga să se joace cu astea, hai? Păi, poate i le dăm lui Signor Gonzaga, să i le ofere cadou.

— NUUUUUU !!!

Îşi dădu seama că urinase, în timp ce bărbaţii râdeau.

— Poţi să le zici adio, maurule, rânji omul. Lama fulgeră în lumina torţelor şi lumea se transformă brusc într-un iad chinuitor şi fierbinte.

Zorii erau lăptoşi, ca de marmură. O procesiune funebră de gondole învelite în catifea neagră apăru de sub Ponte Molino şi

alunecă în tăcere pe lângă Sacca delle Misericordia înspre cimitirul de pe insula San Michele.

Julia le urmări până dispărură dincolo de cortina de ceaţă. Parcă îi duceau sufletul cu ele.

Azi urma să fie dusă la mânăstirea din Brescia, unde va aştepta sosirea lui Serena şi ceea ce tatăl ei numea „fericitul eveniment al căsătoriei”.

Era mai degrabă o îngropare de vie.

Abbas, Abbas.

Fugi către pod. Ea îl văzu şi începu să alerge spre el.

Unde era el acum?

PARTEA A TREIA

TRANDAFIR DE PRIMĂVARĂ

26

Băile din Europa, lângă Eyüp

Pâlcuri de floarea-soarelui îţi furau privirea, pete strălucitoare pe coasta dealului.

În depărtare se zărea oraşul unduind în aerul prăfos de dincolo de zidurile cenuşii. Întregul Harem fusese adus în caice pântecoase de-a lungul Bosforului, pentru o binevenită respiraţie după monotonia ucigătoare de la Eski Saraia.

Fetele şedeau tolănite pe covoare persane albastre şi stacojii, la umbra chiparoşilor, hrănite de gediçli cu piersici, struguri şi turtă dulce pe platouri de argint. Muzicanţi negri le distrau cu flauturi şi viori; zeci de perne de mătase le protejau fundurile răsfăţate împotriva pământului tare; urşi dansatori şi maimuţe evoluau cu indiferenţă în iarbă.

Gülbehar se îndepărtă de celelalte. Una din gediçli aduse o oglindă şi i-o ţinu, mânerul era încrustat cu safire — era un dar

de la Suleiman, după naşterea lui Mustafa. Îşi examină imaginea şi corectă poziţia unei bucle rebele.

— Dar unde este Hürrem? şopti una din fete privind-o.

— Kislar Aghasi spune că este cu Suleiman, spuse altă fată. Acum îşi petrece toate zilele alături de ea, ca şi toate nopţile, de altfel.

Sirhane, o fată persană cu părul negru, ciuguli dintr-un strugure.

— Prin bazar se spune că e o vrăjitoare şi că i-a făcut vrăji Stăpânului Lumii. Cum altfel ar fi reuşit s-o îndepărteze pe Trandafir de Primăvară din graţiile lui, atât de iute şi de definitiv?

— Uitaţi-vă la ea, şopti altă fată, privind cum o gediçli pieptăna părul lung şi mătăsos al lui Gülbehar. Kislar Aghasi mi-a spus că Stăpânul Vieţii discută cu ea chiar şi politică şi că ea îl sfătuieşte în privinţa campaniilor militare.

— Kislar Aghasi are o imaginaţie bogată.

— Se jură că-i adevărat!

— Marele vizir ar fi spus să fie aruncată în Bosfor!

— Poate că nu e-n stare, zise Sirhane, şi toate fetele o priviră indignate de o asemenea speculaţie absurdă. Nimeni nu era mai puternic decât marele vizir. Sirhanei îi plăcu atenţia lor.

— De fapt, mi-e milă de Gülbehar. Stăpânul Vieţii a dizgraţiat-o.

— Gülbehar este încă prima cadână, spuse altă fată. Şi într-o zi va ajunge Sultana Valide. Ziua ei va veni.

— Se spune că Allah îl pedepseşte pe Stăpânul Vieţii pentru că şi-a luat ca soţie o vrăjitoare. Şi că de aceea ultimul său fiu a murit în leagăn.

Sirhane ridică din umeri.

— Dar Hürrem mai are doi fii în viaţă. Şi poartă în pântece altul.

— Nici unul din ei nu va fi vreodată un rival pentru Mustafa! afirmă o altă fată şi conversaţia luă sfârşit. Atenţia fetelor fu atrasă de ursul dresat, iar Sirhane nu îndrăzni să dea glas celuilalt zvon auzit de la Kislar Aghasi: că Hürrem plănuia să scape şi de Mustafa.

Topkapi Sarai

Aici era linişte, printre chioşcurile şi iazurile artificiale. Se auzea numai şuieratul vântului printre platani şi nuci şi susurul blând al apei în fântânile ornamentale, nimic netulburând gazelele ce păşteau printre tufişuri.

Lui Suleiman îi plăcea să se plimbe pe aici, să-şi ordoneze gândurile şi să-şi afle liniştea după hărţuielile nesfârşite ale Divanului şi Haremului. Cândva venea singur aici; acum însă îşi adusese pe cineva cu care să împartă liniştea. O adusese pe Hürrem.

Ultimii cinci ani fuseseră binecuvântaţi, gândi el. Când se întorsese de la Adrianopol, curând după prima lor unire, o găsise deja purtând o viaţă în pântece. În curând născuse un băiat. La insistenţele Sultanei Valide îi dăduse numele Selim.

Nu împărtăşise încântarea mamei sale. Ea vedea întărirea casei Osmanlâilor; el vedea numai neînţelegeri. Dacă ea era încântată de primenirea sângelui, el întrevedea, undeva în viitor, risipirea lui. Amintirea a ceea ce făcuse tatăl său ca să-şi asigure tronul nu-l părăsea niciodată.

Dar rezultatul era că Hürrem era acum a doua sa cadână. Acum n-o mai putea ignora, şi nici nu voia asta. Deşi se simţise întotdeauna bine cu Gülbehar, niciodată nu putuse să împartă poverile cu ea.

Când Ahmed Paşa se răsculase în Egipt, în toamna următoare naşterii lui Selim, îl trimisese pe Ibrahim să-l zdrobească. Cât timp el fusese plecat, Suleiman se trezi împărtăşindu-şi problemele cu Hürrem. Spre uimirea sa, constată că ea avea o minte ageră, cu o înclinaţie naturală către intrigile politicii de la Curte, şi începu să se încreadă în ea tot mai mult, chiar şi după întoarcerea lui Ibrahim.

Ea îi deschisese o lume nouă. Pe câtă vreme Gülbehar era flexibilă şi previzibilă, Hürrem îl surprindea continuu. Odată putea fi încruntată şi pasionată; alteori, expansivă şi jucăuşă. Putea să-l mângâie cu sunete de vioară sau să-l excite dansând. Putea să se îmbrace ca un băiat, cu surtuc ostăşesc, sau ca o hurie dănţuitoare, numai în borangic. Niciodată nu ştia la ce să

se aştepte din partea ei; în schimb, ea părea să aibă o ciudată măiestrie de a-i prevedea dispoziţia.

Plăcerea ei de a face dragoste era nesănătoasă, iar el ştia că sufletul ei era permanent în pericol şi că într-o zi va trebui s-o dea pe mâna muftiului pentru educare. Dar deocamdată sufletul ei necredincios îi procura lui o infinitate de plăceri. Încleştările şi strigătele ei de extaz îi dădeau mai puternice senzaţii de forţă decât toate ceremoniile Divanului şi darurile şi linguşelile ambasadorilor.

Hürrem era plăcerea lui. Toate celelalte erau datoria. Era sigur că Allah putea să mai aibă răbdare o vreme.

Dacă mica rusoaică — cum îi spunea uneori, drăgăstos, *mica russelana* — arăta un talent înnăscut pentru politică, Eski Sarai îi oferea multe ocazii de a şi-l pune în aplicare. Hürrem cultivase cu grijă prietenia cu mama lui, Sultana Valide, şi Allah îi ajutase să întărească această legătură dăruindu-i încă un băiat, pe Baiazid. Dăduse greş în această privinţă o singură dată, atunci când unul din gemenii pe care-i aduse pe lume se dovedi a fi fată. Băiatul, Abdullah, murise anul trecut; dar Miramah avea acum trei ani.

Nu era aceeaşi mamă care fusese Gülbehar, dar pe Suleiman lucrul nu-l deranja. O voia pentru sine. În plus, Gülbehar era mama prinţului, viitorul sultan.

— Voiam să-ţi vorbesc, spuse el în timp ce se plimbau.

— Da, Stăpâne, zise ea cu nerăbdare.

— Din nou mă sâcâie problema ungurească.

Ea încuviinţă din cap. Aici, în grădină, nu purta nici un văl, lăsând să-i fluture liber părul roşu şi lung, ca pe un drapel. Suleiman simţi o urmă de mândrie. Uneori o vedea ca pe propria lui creaţie.

— Frederick trimite un sol să trateze cu noi. Nu ştie că voievodul Zapolya şi-a trimis şi el omul său. Care s-a întâlnit deja în secret cu Ibrahim.

Ştia că Hürrem înţelegea situaţia. Cu doi ani în urmă armatele sale, conduse de Ibrahim, nimiciseră forţele ungureşti pe câmpia de la Mohács. Însuşi regele lor pierise în bătălie, înecat în mlaştină, calul năruindu-i-se în timpul retragerii. Cum Ungaria era prea departe de Istambul pentru a fi ţinută mereu sub

ocupaţia armatei, devenise acum un ţinut sălbatic, bântuit de bande de tâlhari, teritoriu râvnit de nobili ca acest Zapolya, ca şi de familia Habsburgilor, în speţă de Frederick, fratele Sfântului Împărat Roman.

— Ce te vei face, Stăpâne?

— L-am distrus pe regele Ungariei. Caii Osmanlâilor au călcat în picioare Buda, făcând-o paşalâc otoman. Nu există alt rege al Ungariei decât eu.

— Şi în fiecare vară trebuie să-ţi trimiţi armatele ca să cucerească ce-ai câştigat cu un an înainte.

Suleiman reflectă.

— Câinii sunt întotdeauna la uşă când sunt resturi de înhăţat.

— Trebuie să păzeşti toate intrările în casă. Dacă una din ele te va preocupa mai mult, s-ar putea ca adevăratul pericol să te pândească din altă parte.

— Nu voi negocia cu Frederick oricât şi-ar dori el. Aş schimba un câine pe un lup turbat.

— Dar Zapolya?

— Zapolya e un parvenit. Nu e rege.

— Ce e un rege? Nu coroana face un rege, ci sabia. Fă-l pe Zapolya păzitorul porţii tale şi îngăduie-i bucata de fier ce şi-o vrea pe cap. În schimb, cere-i tribut şi liberă trecere pentru oştile tale. Lasă-l să-şi spună rege, dacă asta-i face plăcere. Câtă vreme nu există graniţe, rămâi tu Stăpânul lui.

— Nu poate rezista armatelor lui Frederick.

— Poate rezista până când se va alcătui o adevărată armată. Una care să-ţi merite atenţia. Una care l-ar atrage în joc şi pe Frederick. Sau poate chiar pe Carol.

Suleiman privi în jos spre apele Bosforului, cu spuma albă frământată de vânt. Într-o parte se întindea Asia, în cealaltă Europa. Aici, în Promontoriul Seraglio, îşi aducea aminte întotdeauna legea de bază a imperiului său; nu putea privi prea multă vreme un ţărm şi să-l uite pe celălalt. Hürrem avea dreptate.

— Atunci, Zapolya.

— Dacă Stăpânul meu consideră că am dat un sfat bun. Căci mă închin în faţa înţelepciunii tale.

Suleiman încuviinţă, încântat de diplomaţia ei. Ah, era într-adevăr o comoară rară!

Eski Sarai

Mâncaseră chebab de miel din frigări de argint şi sorbiseră apă de trandafiri parfumată din pocale de sticlă de Iznik. După ce o gediçli îndepărtă vasele, rămaseră multă vreme în tăcere.

— Te-am supărat, Stăpâne? zise în sfârşit, Gülbehar.

— Nu, răspunse Suleiman.

— N-ai întrebat de mine de multe luni. Când vii aici este ca să-l vezi pe Mustafa.

— Nu-mi cântări purtările.

Gülbehar înclină fruntea. Lui Suleiman îi păru rău pentru ea; fusese o soţie bună. Tot ce-i dăruise vreodată fusese vreun satin veneţian, vreo mătase de Bagdad sau vreun pieptene de baga. Şi i-l dăruise pe Mustafa.

Nu voise s-o rănească astfel. Dar în fiecare clipă petrecută cu ea o compara cu Hürrem şi nerăbdarea lui creştea. Nu se mai simţea bine cu ea; mila şi frustrarea se schimbau repede în mânie.

Se ridică în picioare. Gülbehar îl privi contrariată.

— Pleci, Stăpâne?

— Mă aşteaptă alte probleme.

Gülbehar arăta nefericită.

— Hürrem…

Era o încălcare de neiertat a protocolului, dar Suleiman hotărî s-o ignore.

— Doamnă, spuse el, şi-şi luă rămas bun.

Era veşnic amurg în Eski Sarai. Chiar şi în mijlocul unei zile de vară soarele nu putea alunga umbrele din coridoarele lungi, întunecoase, din îngrămădeala de mici încăperi şi curţi ascunse. Concubine cu părul împodobit cu rubine întunecate şi ochi încărcaţi de farduri apăreau trecător pe scările umbrite, asemeni unor fantome uitate şi părăsite. O lume a felinarelor prăfuite, a oglinzilor vechi şi a frumuseţii amestecate cu scrum.

Hürrem era într-o dispoziţie pe măsură. Aceasta e moştenirea mea, gândi ea. Sunt o inimă ce bate într-un trup mort. Aceasta e moştenirea mea, de la Suleiman, dacă el ar muri acum.

Ajunsese până aici. Îi dăruise fii. Îşi ţesuse plasa în jurul lui, ajutându-l să uite această prăfuită magazie de frumuseţi. Nimic nu fusese uşor. Efortul naşterilor o vlăguise, dar după fiecare chin se abandonase masajelor lui Muomi, foamei şi nenumăratelor licori ale slujitoarei, ca să-şi refacă trupul şi chipul. Fiii erau hrăniţi de doici, pentru ca sânii ei să nu se usuce.

— Muomi! Muomi!

Slujnica apăru imediat, fiind la locul ei, chiar în spatele uşii.

— Doamna mea?

— Vino, zise Hürrem, invitând-o în încăpere.

Muomi îşi lăsă genunchii să se afunde în covorul de lângă divanul stăpânei.

— Doamnă? repetă Muomi supusă. Albul ochilor ei părea luminiscent în penumbra camerei.

— Vreau să faci ceva.

— Încă o licoare, Doamnă?

Hürrem încuviinţă încet.

— Vreau să-l omori pe Mustafa pentru mine.

27

Eski Sarai

Bucătăriile de piatră boltită din jurul vechiului palat erau înghesuite şi încinse, pline de miasme grele de mirodenii, sudoare şi aburi; căldura ieşea în valuri din uşile deschise ale cuptoarelor. Zăngănitul tigăilor şi strigătele bucătarilor, ca şi goana slujnicelor prin aerul îmbâcsit de căldură şi zgomot formau tabloul obişnuit al zilei de lucru.

Nimeni nu dădu atenţie fetei negre, înalte, purtând o tavă cu portocale, pe când se strecura printre pajii grăbiţi şi bucătari. Nimeni n-avea de ce s-o remarce; şi chiar dacă ar fi remarcat-o, nici cel mai atent ochi nu şi-ar fi dat seama că tava pe care o purta era diferită de cea cu care venise.

La paisprezece ani, Mustafa se prezenta în toate aşa cum Suleiman sperase întotdeauna că va fi fiul său. Ca orice prinţ, era educat în Enderun, şcoala din Palat, împreună cu crema băieţilor primiţi ca biruri. Era un spadasin strălucit şi un călăreţ asemenea, un tânăr popular şi iubit de ieniceri, care veneau adesea să-l aclame la *çerit* — un joc de călărie cu suliţe de lemn — la hipodrom.

Era, de asemenea, un tânăr învăţat. Învăţase Coranul, persana şi matematicile, repede şi foarte bine. Dar celelalte calităţi — acelea de conducător înnăscut, cu un curaj aproape nesocotit şi un farmec natural — depăşeau toate aceste realizări.

Suleiman ştia că dinastia Osmanlâilor nu putea avea un prinţ mai bun.

Astăzi Mustafa afişa o vânătaie zdravănă deasupra ochiului drept, care era umflat şi aproape închis. Suleiman scutură din cap cu groază simulată pe când fiul său îngenunche să-i sărute inelul cu rubin de la mâna dreaptă.

— Ce-ai păţit?

— O păţeşte mereu, zise Gülbehar din spatele lui. L-a lovit o suliţă la çerit. Degeaba îmi bat gura.

— Ar trebui să fiu mai prudent, tată? se strâmbă Mustafa.

— Ar trebui să ai grijă să nu fi lovit atât de des.

— Ar sta toată ziua pe cal dacă ar putea, spuse Gülbehar.

— Nu-i nimic rău în asta. A fost o vreme când înaintaşii noştri nu aveau palate frumoase în care să stea şi să facă legi. Este bine că viitorul sultan ştie ce înseamnă să ai dedesubt spinarea unui cal.

Mustafa zâmbi complice la reproşul blând al lui Suleiman. Ştia că are aici un aliat.

— Altceva nu mai ştie.

— Uneori e prea multă şcoală pe capul unui băiat, răspunse Suleiman.

Îşi privi fiul. Era deja doar cu câteva degete mai scund decât el însuşi, cu faţa mare, albă, şi prima umbră a bărbii gata să apară. Şi ochii! Erau plini de vioiciunea şi energia tinereţii. Când Suleiman avea vârsta lui, ochii săi erau umbriţi de îndoială şi groază, întrebându-se când îi va cădea pe faţă umbra puterii

tatălui său. Mulţumită cerului, Mustafa nu va trăi niciodată acea oroare.

Gülbehar se aşează pe divan, cu mâinile împreunate cu grijă în poală şi purtând pe faţă o expresie de dezaprobare.

— Lasă-ne acum, Mustafa. Vreau să vorbesc cu Stăpânul Vieţii între patru ochi.

Mustafa zâmbi din nou şi îşi salută tatăl. O sărută pe Gülbehar pe obraz şi ieşi din încăpere.

Suleiman se aşează lângă ea.

— Eşti prea severă cu el, spuse apoi.

Ochii negri ai soţiei sale fulgerară scurt.

— El e tot ce am.

— Un tânăr trebuie să guste bucuriile tinereţii cât timp poate. Va avea răspunderi foarte curând, Allah mi-e martor.

— Dar în fiecare zi vine de la hipodrom cu alte şi alte răni. Săptămâna trecută a fost trântit de pe cal de trei ori. Dacă moare, Suleiman! Nu aş mai avea nici fiu, nici Stăpân. Viaţa mea ar fi terminată.

Suleiman se uită la ea, furios că îi spusese adevărul într-un mod atât de grosolan.

— Cum va voi Allah, răspunse. Numai vocea coborâtă îi trăda enervarea.

— Vii aici doar ca să-l vezi pe Mustafa.

— Este dreptul meu.

— Eu nu mai am drepturi?

Ah, asta cel puţin era adevărat, gândi el. Nu ţinuse cont de drepturile ei la nopţile lui, prerogativ al fiecărei cadâne. După tradiţie, trebuia să doarmă cu ea cel puţin o dată pe săptămână. Gülbehar nu îndrăznise să ridice problema până atunci.

Suleiman se sculă în picioare, furios că totuşi i-o spusese. Până atunci nu-l înfuriase niciodată. Poate că tocmai asta fusese problema. Vinovăţia îi amplificase enervarea mai mult.

— Eşti prima mea soţie, dar rămâi unul dintre supuşii mei. Vei face cum ordon eu şi nu vei îndrăzni să-mi înfrunţi hotărârea.

Gülbehar se dădu înapoi în faţa mâniei lui. Lăsă privirea în jos.

— Ţi-a făcut vrăji?

— Cine?

— Hürrem! Mica obraznică roşcată. Te-a fermecat şi acum vrea să domnească peste Harem — şi chiar peste tine.

— Şi ce vrei?

Gülbehar îl privi nefericită.

— Numai să te slujesc.

— Atunci fă linişte, zise Suleiman. Slujeşte-mă păstrând liniştea.

Şi se întoarse cu spatele, caftanul alb de mătase fluturându-i până la călcâie. Ca o pasăre mare luându-şi zborul, gândi Gülbehar. Pentru totdeauna.

Apoi el plecă, trecând printre negrii surdo-muţi de lângă uşă cu priviri fixe de statui, opaci la orice înţelesuri.

În seara aceea, după ultima rugăciune, killerji-bashi veni în camera lui Mustafa şi-l întrebă dacă voia să mănânce. Paji tăcuţi îi aduseră masa compusă din legume, vinete umplute cu orez, smochine cu cremă acrişoară şi portocale proaspete, pline de suc.

Masa era servită în vase mici de porţelan alb şi albastru de Iznik, fiecare pictat de mână cu albastru de cobalt şi măsliniu. Killerji bashi gustă din fiecare farfurie, cum făcea la fiecare masă, apoi se înclină şi părăsi încăperea. Mustafa se aşeză cu picioarele încrucişate pe covor şi mâncă în tăcere. Din când în când ridica arătătorul mâinii drepte şi unul din paji înainta ca să-i umple cu şerbet cupa aurită.

Când termină, Mustafa studie portocalele. Alese una, o coji pe jumătate şi gustă. Era cam uscată, puţin acrişoară. O aruncă pe tavă, apoi împinse tava deoparte. Imediat un paj se prezentă cu un vas cu apă parfumată. Mustafa îşi muie degetele în vas şi apoi le întinse pentru ai fi uscate. Se ridică şi trecu în dormitor. Pajii obişnuiau să termine ce rămânea de la el, aşa că pe când ieşea din cameră îi văzu aruncându-se asupra tăvii, precum câinii înfometaţi. Imaginea îl dezgusta de fiecare dată.

Pajii întinseră deja saltelele în dormitor, dar el nu se simţea obosit. Se aşeză turceşte în faţa Coranului şi mai citi două versete la lumina sfeşnicului înainte ca primul spasm să-i încleşteze măruntaiele.

Când sosi Gülbehar, pajii ce serviseră masa erau deja morţi, cu ochii holbaţi, contorsionaţi de chinurile care-i uciseseră. Mustafa era palid şi tremura, dar trăia. Doctorul Palatului îi administrase un purgativ, iar Mustafa gemea, stomacul gol revoltându-se din nou.

Gülbehar căzu în genunchi, suspinând, şi îşi luă fiul în braţe, simţindu-i trupul tremurând.

— Cine a făcut asta? strigă ea către feţele îngrozite ale pajilor şi străjerilor. Cine i-a făcu asta fiului meu?

— Îl vom găsi pe făptaş, indiferent cine este, promise noul Kapi Aga. Pe barba sfântă a Profetului, dacă Mustafa murea, atunci propriul său cap ar fi luat drumul spre Poarta Fericirii…

Dar Gülbehar nu-i asculta promisiunile. Începu să-şi legene băiatul în braţe cu duioşie, teamă şi furie.

— Cine a făcut asta?

Killerji-bashi, cel ce gusta mâncarea prinţului, fu dat pe mâna gâdelui, care-l aştepta în camera de tortură. Fu chestionat meticulos, în măsura în care putea vorbi printre urlete. Cu ţipetele sale, putu până la urmă să indice măcar mâncarea care fusese otrăvită, pentru că pur şi simplu i se băgă pe gât fiecare bucăţică rămasă de la masa prinţului.

— Portocalele au fost, raportă în cele din urmă călăul. Au otrăvit cumva portocalele.

Suleiman ordonă ca toţi cel implicaţi în prepararea mesei prinţului să fie anchetaţi şi ei; cei doi bucătari şi pajul care adusese tava la bucătărie.

Toţi muriră în chinuri strigând că sunt nevinovaţi, cerşind mila care nu veni.

28

Apa caldă curgea din ţevile aurite. Trupuri goale de culoarea alabastrului, cafelei sau abanosului, îmbrobonate de apă, intrau şi ieşeau din ceaţă. Gediçli negre în cămăşi subţiri de baie luau apă în vase aurite şi o turnau peste capetele fetelor. Ecoul paşilor uzi pe marmura caldă reflecta în cupola boltită.

Hürrem se cocoţă pe marginea pietrei din centrul bazinului, o uriaşă lespede hexagonală încălzită din interior de un cuptor nevăzut. O lăsă pe Muomi să-i frece spatele cu ştergarul gros, apoi îşi udă capul şi umerii cu apă caldă. Celelalte fete treceau pe lângă ea cu ochii plecaţi; poate de gelozie, gândi Hürrem; mai degrabă de teamă.

Se abandonă degetelor puternice ale lui Muomi care îi masa muşchii spatelui. Mai târziu o va pune să-i muncească abdomenul şi coapsele. Nu va lăsa grăsimea să se adune. În acest cuib de şerpi, o femeie nu-şi putea permite să rămână lipsită de farmece.

Închise ochii, încercând să nu se mai gândească la cât de aproape fusese de rezolvarea tuturor problemelor. Portocalele fuseseră ideea ei. Ştia că nici chiar un killerji bashi n-ar fi suspectat un fruct întreg. Găurise portocalele cu acul, iar Muomi îmbibase micile orificii cu licoarea ei. Prinţul fusese salvat printr-o pură întâmplare. Nu conta. Va găsi altă cale.

Apoi o observă. Cămaşa vaporoasă de baie îi atârna pa sânii grei. Hürrem notă încântată că pântecele rivalei se cam îngroşase. Motivul era clar: una din sclavele sale era şi acum în spate, cărând o tavă cu fructe dulci.

— Vei avea nevoie în curând de o întreagă cohortă de sclavi, şopti Hürrem când Gülbehar trecu pe lângă ea.

Gülbehar n-o văzuse, dar îi recunoscuse vocea imediat. Se răsuci până când o identifică pe Hürrem prin ceaţa aburilor.

— Ce-ai spus?

Hürrem observă din nou cu plăcere că ochii femeii străluceau de tulburare.

— Am spus că vei avea nevoie în curând de mai mult de două sclave, altminteri sânii ţi se vor târî pe jos. Poate de două sclave care să ţi-i care pe platouri de argint. Ca pe fructele alea.

Gülbehar căscă gura, furioasă. Obrăznicătura cea mică o provoca. Chiar o provoca!

— Cum îndrăzneşti să-mi vorbeşti astfel… Gülbehar abia putea respira. Ştiu că tu ai făcut-o! Ai încercat să-mi omori fiul!

— Îmbătrâneşti. Mintea îţi joacă teste.

— Tu ai fost, vrăjitoare mică!

— Atunci dă fuga la sultan şi varsă-ţi bănuielile! Dacă îndrăzneşti!

Gülbehar simţi lacrimi fierbinţi umezindu-i ochii. Hürrem era atât de sigură pe puterea asupra lui. Cel mai rău era că avea dreptate; Suleiman n-ar fi crezut-o niciodată.

— Dacă te atingi de fiul meu, te omor!

Hürrem zâmbi.

— Nu cred că Suleiman al meu ar permite aşa ceva. Îşi puse ambele mâini pe pântece. Câţi Osmanlâi crezi că ar mai putea creşte aici?

— Mustafa este ...

— Mustafa e tot ce ai. Eu am trei şi s-ar putea să mai am încă mulţi, căci sultanul nu prea mai vine în patul tău. De ce nu-l poţi lua de lângă mine, Trandafir de primăvară? Pentru că eşti proastă sau pentru că eşti bleagă?

— Lasă-l în pace pe fiul meu!

Hürrem îşi coborî vocea şi şopti:

— Ia-ţi adio de la bobocelul tău, Trandafir de Primăvară!

Gülbehar îşi repezi mâna dreaptă înainte. Palma căzu usturătoare peste obrazul lui Hürrem. Aceasta vru să răspundă la fel, dar în ultima clipă îşi înfrână lovitura, încât îi produse rivalei doar o uşoară atingere laterală în cap. Gülbehar se repezi din nou, de data asta cu unghiile. Hürrem o înşfăcă de umeri şi o trase înspre ea până căzură amândouă pe podea. Câteva gedeçli săriră înapoi ţipând. Tava de argint zăngăni pe marmură.

Muomi o ajută pe Hürrem să se retragă în iatacurile sale, în timp ce aceasta se zvârcolea din cauza durerii din stomac. Era încă udă toată, iar cămaşa subţire de baie i se lipise de trup. Părul îi atârna pe faţă în şuviţe groase, iar pe frunte şi pe obraji avea dâre de apă amestecată cu sânge.

Muomi o ajută să se întindă pe divan şi rămase lângă ea privind-o. Era mai mult intrigată, decât speriată. Simţea că Hürrem plănuise totul, că fusese martoră la o scenă dintr-un plan minuţios. Dacă era adevărat, atunci ea era impresionată.

— Să chem doctorul?

Hürrem râse, în ciuda durerilor. Căzuse cam tare când o trăsese pe Gülbehar la pământ. Chiar dacă pierdea copilul, planul era tot în picioare. Doi fii erau de ajuns oricum.

— Cum m-ar putea ajuta doctorul? Tot ce ar fi putut face acesta ar fi fost să-i examineze mâna, şi atunci din spatele a trei rânduri de eunuci înarmaţi.

— Dar eşti rănită rău.

— Adu-mi oglinda.

Muomi aduse oglinda împodobită şi i-o înmână. Hürrem îşi examină înfăţişarea. Avea câteva zgârieturi mici pe obraz, şi două mai adânci pe frunte. S-o ia naiba pe căţea. Nici măcar să se bată ca lumea nu ştia.

— Zgârie-mă, spuse Hürrem.

— Doamnă ?

— Zgârie-mă!

Hürrem îi înşfăcă mâna şi îşi trecu unghiile ei peste obraz.

— Mai tare!

Cu o grijă meticuloasă, Muomi îşi apropie unghiile de faţa stăpânei şi începu să traseze zgârieturi adânci pe obraz. O făcu iar, şi iar, şi iar. Rânji deodată. Era aşa de bine, aşa de plăcut să nu fii tu victima.

— Destul!

— Încă o dată, stăpână.

Hürrem ţipă şi îi împinse mâinile departe de faţa ei. Întinse mâna după oglindă. Chipul ei era acum o mască însângerată, de nerecunoscut.

— Eşti mulţumită acum, stăpână? zise Muomi.

Avea răsuflarea tăiată, de parcă tocmai ar fi făcut dragoste.

— Da, sunt mulţumită, Muomi.

— Te va iubi mai mult sultanul acum, când arăţi astfel?

— Nu, Muomi, dar o va iubi mai puţin pe Gülbehar, răspunse Hürrem, şi lacrimi de durere i se amestecară cu sângele ce i scurgea pe obraji.

29

Eski Sarai se cutremură.

Suleiman se năpusti pe sub arcadele întunecoase, cu Kislar Aghasi gâfâind pe urmele lui cu faţa plină şiroaie de transpiraţie,

bolborosind înspăimântat. Era tot putea face pentru a ţine pasul cu Stăpânul Vieţii.

Ca un imens vultur alb, gândi el, privind omul înalt ce se grăbea înaintea sa, cu mantia de catifea albă fluturând în spate. Iar ghearele îi erau scoase.

Stăpânul Vieţii aflase de teribilul incident din Harem de la mama sa, Valide. Veştile circulau repede în Harem. Erau atât de puţine de făcut, încât bârfa era permanentă. Chiar şi cel mai neînsemnat lucru ajungea la urechile Sultanei Hafise în mai puţin de o zi. Iar acest teribil episod din Harem nu era deloc un lucru neînsemnat.

Kislar Aghasi îl văzu pe Stăpânul Vieţii oprindu-se în faţa uşilor iatacului lui Hürrem. Cei doi eunuci de pază părură să tremure la apropierea lui; dar nu încetară privească fix înainte.

Kislar Aghasi aşteptă, răsuflând din greu.

— Spune-i că sunt aici, zise Suleiman.

Bătrânul eunuc dădu din cap şi intră înăuntru, dar fu întâmpinat de Muomi şi nu de Hürrem.

— Stăpânul Vieţii doreşte s-o vadă pe stăpâna ta, zise eunucul.

De altfel, trimisese deja un mesager ca s-o prevină pe Hürrem.

— Stăpâna mea nu poate să-l primească, răspunse Muomi.

Kislar Aghasi se holbă la ea, ca trăsnit, de parcă i s-ar fi vorbit într-o limbă străină.:

— Ce-ai spus?

— Stăpâna mea este mai mult decât nefericită că nu poate accepta onoarea pe care sultanul i-o face de a o vizita aici. Dar nu-l poate primi. Nu e potrivit ca Stăpânul Vieţii să-i vadă faţa cât timp este atât de desfigurată.

— Desfigurată?

— Ea speră ca timpul să-i vindece rănile şi să-şi recapete frumuseţea dinainte. Dar nu-l poate lăsa pe Stăpânul Vieţii să-i vadă faţa în această stare.

Kislar Aghasi rămase pe loc, neajutorat, simţind cum durerea din piept îi devenea şi mai ascuţită. Îmbătrânise prea mult pentru nenorocirile pe care această mică rusoaică le adusese cu sine în Haremul lui. Era aşa de simplu altădată, când era numai Gülbehar. Cum să-i spună el, Eunucul Negru Şef, sultanului că

cea de-a doua cadână nu-l putea primi? Nu existase un asemenea precedent.

— Trebuie să-l primească, zise el.

Muomi îl privi şi nu spuse nimic.

El o ocoli şi trecu în salon. Hürrem era acolo, aşezată pe un divan îmbrăcat în brocart verde, cu un văl negru pe faţă. Nu se mişcă deloc la apariţia lui.

— Doamnă, spuse el.

Ea tot nu spuse nimic. Aşa ceva era de netolerat, îşi spuse el, tamponându-şi faţa transpirată cu o batistă de mătase. Se jucau cu el, şi Muomi, şi această mică vrăjitoare roşcată.

— Sultanul vrea să te vadă, spuse el.

Hürrem îşi ridică încet vălul de pe faţă, iar eunucul rămase înmărmurit. Avea zgârieturi roşii pe nas, pe obraji, chiar şi peste ochi. Arăta de parcă ar fi fost atacată de o pisică turbată. Ei bine, el n-auzise de aşa ceva. Zvonul spusese că, deşi aşa ceva nu se văzuse vreodată, totuşi nici una din femei nu fusese grav rănită.

Scoase un sunet ca un suspin de animal mic şi se grăbi afară.

— Prea desfigurată ca să mă vadă? repetă încet Suleiman.

Îl fixă pe bietul eunuc. Bătrânul arăta ca în pragul leşinului.

— Aşa spune, Stăpâne.

— Gülbehar, şopti Suleiman.

— Stăpâne?

Gülbehar era înfrigurată toată. Mesagerul lui Kislar Aghasi îi adusese la cunoştinţă că Stăpânul Vieţii era la Eski Sarai, aşa cum de altfel se aşteptase. Era sigură că va veni la ea, că va dori să audă ocara pe care i-o aruncase obrăznicătura de rusoaică, la hammam. Şarpele ieşise din ascunziş, până la urmă. Suleiman avea s-o vadă aşa cum era. Îi va spune cum încercase să-l omoare pe dragul lor Mustafa. Iar el avea s-o dea pe ea şi pe vrăjitoarea neagră pe mâna călăului, şi adevărul va ieşi la iveală.

Şi Suleiman se va întoarce la ea. Totul va fi bine.

Pregăti ea însăşi masa, aranjă dulciurile, rahatul şi şerbetul, şi se aşeză pe divan. Părul îi fusese pieptănat şi împletit, trupul îmbăiat şi parfumat. Avea perle prinse în păr şi un rubin îi strălucea la gât.

Încercă să aştepte liniştită pe divan, dar îi era imposibil. Abia aştepta să-i spună lui Suleiman ce-i auziseră urechile de la femeia aceea, cum o provocase cu ameninţările ei şoptite la adresa lui Mustafa. În definitiv, era prima lui cadână, mama viitorului sultan.

Se duse la fereastră şi privi printre gratii apa sclipitoare a Bosforului, şi dincolo de ea, palatele cu cupole roşii de pe dealul Galatei. O întreagă lume strălucitoare, care era a fiului ei. Dar aici era întuneric şi rece. Era întuneric şi frig de prea mult timp.

Acum totul se va schimba.

Uşa se deschise.

Nu era nici un negru care să-l conducă pe Stăpânul Vieţii în odaia ei. Nu era timp să se aşeze, să se pregătească.

Suleiman stătea în uşă, cu faţa urâţită de mânie. Trânti uşa în urma sa şi înaintă către mijlocul încăperii.

Gülbehar căzu în genunchi în faţa lui.

— Stăpân al Vieţii mele, Sultan al…

El o apucă de mâini şi o ridică brutal.

Gülbehar scăpă un suspin de durere — degetele lui se înfipseră în carnea moale a braţelor ci, ca nişte cleşti de oţel — şi de surpriză.

— Scoate-ţi vălul.

Gülbehar tresări. Ce era cu el? Ce-l putuse stârni în halul ăsta? Îşi trase vălul şi văzu cum faţa lui se încruntă şi mai tare.

— Nici o zgârietură …

— Nu înţeleg, Stăpâne …

Îşi retrase mâna şi o pălmui cu putere peste faţă. O făcu de încă două ori. După a patra lovitură ea căzu la podea.

Rămase acolo suspinând. Ce se întâmplase? Ce era asta? Când Suleiman vorbi din nou, vocea sa era atât de joasă încât abia îi desluşi cuvintele.

— Dacă îmi iei plăcerea de a-i vedea faţa îţi jur … că te omor.

— Te rog… Stăpâne …

— Gelozia ta otrăveşte întregul Harem!

— Ce-am greşit? Ce-am făcut?

— Destul! M-ai auzit? Eşti mama lui Mustafa. Într-o zi vei fi Valide. Mulţumeşte-te cu asta!

— Ce ţi-a spus obrăznicătura aia mică? Nu eu am …

El ridică din nou mâna şi o lovi, o înşfacă de păr şi o săltă în picioare, apoi o lovi iarăşi şi iarăşi, în timp ce ea îi striga să se oprească. Furia îi urla în minte, făcându-l surd la ţipetele ei. Se opri numai când văzu sânge împrăştiat pe cămaşa ei.

O lăsă să cadă, moale ca o cârpă, şi mâinile lui rămaseră împietrite în timp ce se uita la petele de sânge.

O vreme ea zăcu la picioarele lui, plângând. El stătea drept, respirând greu, conştient deodată de ce făcuse. Când în sfârşit ea ridică fruntea, avea buzele şi ochii umflaţi, iar din gură şi din nas îi curgea sânge, contrastând puternic cu pielea albă.

— Stăpâne! ...

— Linişte! Respiraţia i se oprea în piept şi se luptă să şi-o controleze. Niciodată să nu mai îndrăzneşti să mă ţii departe de ea.

Cum mânia i se topise, se aplecă şi o apucă de braţ ca s-o ajute să se ridice, dar ea se feri.

Suleiman simţi un junghi de remuşcare. Puteam s-o omor, se gândi. Am fost cât pe ce. Dacă aş fi avut un pumnal în mână, i-aş fi luat viaţa. Fusese cadâna lui atâţia ani, de când era doar un copil, şi totuşi în mânia lui era s-o omoare.

— Trebuie să pleci de aici, şopti el. E mai bine pentru tine.

Ieşi din încăpere, lăsând-o pradă lacrimi lor amare.

30

Hipodromul

Güzül era evreică; o dată pe lună i se dădea voie să intre în Harem, unde vindea odaliscelor pietre colorate şi podoabe. Dar nu aceasta era principala ei ocupaţie; în lumea închisă a Haremului, Güzül era o creatură rară, o mijlocitoare. O dată cu trecerea anilor, devenise principala legătură a lui Gülbehar cu lumea exterioară.

Nu mai era tânără; pielea ei avea culoarea tutunului şi era ridată, ochii îi străluceau în cap ca două safire într-o pungă de piele. Pentru a compensa tinereţea pe ducă, îşi vopsea părul cu

henna şi şi-l lega cu panglici strălucitoare, ca o amintire de vanitate. Ibrahim hotărî că, probabil, cândva fusese frumoasă.

Pentru comisionul ei alesese o mantie de mătase stacojie şi purta pe cap o căciuliţă mică, rotundă, de satin, tot stacojie. Avea o vestă de damasc auriu şi pantofiori albi de piele. La glezne şi la încheieturile mâinilor purta brăţări de argint, iar în păr îi sclipeau perle. Mâinile şi picioarele îi fuseseră colorate cu henna, iar în jurul ochilor ca avea dungi groase, întunecate de fard. Arăta ca o regină a tâlharilor de drumul mare.

În amurg, pietrele palatului lui Ibrahim luaseră culoarea trandafirului. Zidurile impresionante şi ferestrele cu obloane de lemn reflectau parcă splendoarea marelui Topkapi ce se înălţa la mai puţin de o jumătate de milă pe cealaltă parte a Atmeydani. Era pentru a reaminti tuturor, de la călăreţii ce jucau çerit mai încolo, la credincioşii ce umpleau Aya Sofia, la cioplitorii şi brutarii oraşului şi până la ienicerii Sublimei Porţi de la Ba'ab i Hümayun, că grecul era cel mai mare, mai bogat şi mai de încredere vizir al Imperiului Otoman din toate timpurile.

Mărimea sălii de audienţe îi reaminti lui Güzül cât de mică era. Covorul imens pe care îngenunche — tronul de fildeş şi de baga, sfeşnicele de aramă şi sidef, candelabrele de argint — toate erau pe măsura unui sultan. Ibrahim însuşi, cu marele său turban şi mantiile de satin, arăta aşa cum îşi imaginase ea întotdeauna că trebuie să arate Stăpânul Vieţii.

Reuşise să creeze impresia că era mult mai înalt decât în realitate, gândi Güzül. Probabil cu ajutorul turbanului, înalt de douăzeci de ţoli pe puţin, cu banda aceea aurie, groasă, la bază. Era greu să nu fie impresionată de aşa ceva sau de imensul rubin, de mărimea unui ou de pasăre, de pe degetul lui.

Greu să nu se lase impresionată şi greu să nu-i fie frică.

Viaţa fusese darnică cu Ibrahim. După ce Suleiman îl făcuse mare vizir, îşi construise un palat de partea cealaltă a hipodromului şi îi dăduse în căsătorie chiar pe sora sa, Sultana Hafise.

Steaua lui norocoasă purtase după ea şi un satelit. Acesta stătea cu picioarele încrucişate la baza scărilor ce duceau la tronul lui Ibrahim, aşa fel încât ea nu-i putea vedea faţa. Dar Güzül ştia cine este.

Se spunea că vistiernicul Rüstem se născuse în Bulgaria şi fusese adus în Istanbul cu mulţi ani în urmă de negustorii de sclavi. Fusese educat la Enderun, şcoala Palatului, şi fusese foarte bun la matematici. Urcase repede treptele dregătoriei vistieriei, graţie, se spunea protecţiei lui Ibrahim. Oricine putea ghici, gândi Güzül, ce util îi era lui Ibrahim să aibă un om de-al său la mânuirea banilor publici. Zvonurile despre corupţie şi mită erau în floare, dar nimeni, desigur, nu îndrăznea să ridice vocea împotriva lui Ibrahim. Doar dacă nu cumva dorea să facă cunoştinţă îndeaproape cu ţepuşele zidurilor de la Ba'ab i Sa'adet.

Güzül se întrebă ce căuta Rüstem acolo. Poate că Ibrahim se sfătuieşte cu el şi în alte probleme.

Acum o privea. Îi observase căutătura în direcţia lui Rüstem, dar i se adresă ca şi când ar fi fost singuri.

— Ei bine, Güzül, ce te aduce în umilul meu palat?

— Stăpâna mea, Trandafir de Primăvară, îţi trimite saluturile ei. Fie ca locuinţa să ţi se umple de sănătate şi bunăstare.

— Îi mulţumesc pentru bunele urări. Fie ca Allah s-o păzească întotdeauna şi frumuseţea să nu-i pălească niciodată.

— Insallah. Cum va dori Allah.

— Am auzit şoapte, Güzül.

— Ce şoapte, Stăpâne?

— Că stăpâna ta se ceartă cu Hürrem în Eski Sarai. Nu putem decât să ne rugăm ca neînţelegerile să se rezolve spre mulţumirea tuturor.

Güzül se hotărî să abandoneze limba politicoasă a Curţii.

— Va fi exilată, Stăpâne.

Ibrahim făcu o pauză, dar nici un muşchi nu i se clinti pe faţă.

— Stăpâna mea te roagă să intervii pe lângă Stăpânul Vieţii.

— Asta nu stă în puterea mea, Güzül.

Altceva se spune prin bazare, gândi Güzül. Se spune că tu eşti sultanul în toate, mai puţin cu numele. Dar n-aş îndrăzni să spun asta nici chiar aici.

— Stăpâna mea ar dori numai să-i vorbeşti Stăpânului Vieţii despre ea.

— Aceasta e treabă de Harem, nu e treaba mea. Ştii că aş dori s-o ajut pe stăpâna ta dacă aş putea, dar asta e mai presus de

neînsemnata putere pe care o am. Poate că ar trebui să-i ceară ajutorul lui Kislar Aghasi.

— Stăpâne, stăpâna mea îţi cere doar să judeci consecinţele izgonirii sale.

Ibrahim se aplecă înainte, sprijinindu-se de braţul tronului. Faţa lui trăda un început de iritare.

— Da, Güzül?

— Ai fost întotdeauna un prieten al lui Mustafa. Într-o zi el va fi sultanul. Mama lui îşi va aminti cu plăcere tine.

— Este o ameninţare, Güzül?

— Nu, Stăpâne. Stăpâna mea ar dori numai să afli că îşi ţine minte bine prietenii.

— Virtuţile ei fără margini sunt bine cunoscute.

— Stăpâna mea ar mai dori să-ţi aminteşti că nu s-a gândit vreodată să înfrunte puterea marelui vizir.

Ibrahim râse, surprins.

— Desigur că nu.

— Şi totuşi Hürrem probabil că e gata să te înfrunte.

Vorbele răsunară în încăpere ca o potcoavă scăpată pe pardoseala de marmură. Mult timp Ibrahim se uită la ea, cu pumnii încleştaţi pe braţele tronului. La sfârşit, spuse.

— Aşa crezi, Güzül?

— Prin bazare se spune că i-ar fi făcut vrăji, Stăpâne.

— Imperiul nu se conduce după vorbele vânzătorilor de covoare.

— Stăpâna mea doreşte să-ţi aduci aminte că Stăpânul Vieţii petrece cu ea zile şi nopţi. Şi îi vorbeşte despre politică, Stăpâne.

— Alte bârfe de Harem!

— Stăpâna mea îţi cere numai să vorbeşti pentru ea cu Stăpânul Vieţii. Eşti sfetnicul lui înţelept şi de încredere. Ea îţi doreşte numai binele, Stăpâne.

— Ai spus ce-ai avut de spus, Güzül.

— Stăpâne, mai zise aceasta şi sărută covorul din faţa tronului, apoi ieşi. Ibrahim o urmări plecând cu faţa schimbată într-o expresie de nehotărâre. Hürrem — o ameninţare! Imposibil! Şi totuşi …

Privi spre omul tăcut şi răbdător de la picioarele tronului.

— Ei bine, vistiernice, ce crezi?

— E bine să nu-ţi faci niciodată mai mulţi duşmani decât e absolută nevoie.

— Lui îi place această mică rusoaică. Dar… o primejdie pentru marele vizir?

— La această întrebare numai tu poţi răspunde, Stăpâne.

Ibrahim îl privi. Înţelegi la ce mă gândesc, vistiernice? Dacă ai priceput adevărata mea problemă — aceea că Haremul e partea din imperiu asupra căreia nu am nici un control — totuşi n-ai lăsat să ţi se citească nimic pe faţă. Tu nu laşi nici o emoţie să iasă la suprafaţă. Uneori mă întreb dacă simţi ceva, cât de cât; şi de aceea te-am ales dintre atâţia alţii. Uneori fierbinţeala sângelui îmi umbreşte judecata.

— Trandafir de Primăvară este mama prinţului, spuse Ibrahim. Într-o zi ea va fi Valide. Voi face ce pot ca s-o ajut.

— În felul acesta vei putea măsura şi cât de mare este influenţa acestei fete de Harem, răspunse Rüstem.

Ibrahim îl privi atent. Asta nu-i trecuse prin cap. Dar, desigur, Suleiman va da curs sfatului său. Fusese el vreodată respins?

Ei bine?

31

Topkapi Sarai

În această seară vioara lui Ibrahim nu îl bucura deloc. Suleiman îşi privea posomorât mâinile, în timp ce pajii îndepărtau farfuriile cu rahat dulce şi cu aromă de fistic cu care îşi încheia toate mesele. Ibrahim termină balada şi aşează pe jos instrumentul, ţinându-şi capul într-o parte.

— Te frământă ceva, Stăpâne?

Suleiman încuviinţă încet.

— Da, Ibrahim.

— Eşti tulburat de solie, de Haberdansky?

Suleiman se încruntă. Haberdansky! Ambasadorul Habsburgilor. Frederick avusese curajul să-l trimită la Curtea sa fără nici un tribut şi doar cu pretenţia de a i se returna Ungaria, ca parte a imperiului său dobândit prin naştere. Îi făcuse o reală

plăcere să accepte sugestia lui Ibrahim de a i se prezenta solului ospitalitatea turnurilor de la Yedikule.

— Nu, nu politica mă indispune, Ibrahim.

— Şi totuşi e un lucru care necesită rezolvare.

— Da, da.

— Poate că vei face cunoscută şi marelui tău vizir hotărârea ta, când va fi luată.

Suleiman nu îşi putu reţine un zâmbet. Nu era nici un reproş în vocea lui Ibrahim, iar colţurile gurii lui erau ridicate într-un surâs uşor. Are dreptate, gândi Suleiman. Venise la mine cu câteva zile înainte să afle decizia finală.

— Ce părere ai de Zapolya?

— Nu este un rege, dar cred că ar putea fi un vasal bun.

Suleiman încuviinţă. Aceeaşi judecată i-o sugerase şi Hürrem.

— Am ajuns la o concluzie asemănătoare, spuse el. Putem face din el paznicul porţii noastre. Poate să-şi poarte coroana, câtă vreme plăteşte tribut în aur şi sclavi, regatul rămâne al nostru.

— E hotărât, deci?

— Da, răspunse Suleiman. Comunică trimisului său hotărârea.

Ibrahim ridică iarăşi vioara şi ciupi uşor coardele. Suleiman simţi un acces de iritare. Nu găsea linişte nici măcar aici. Nu se putea gândi decât la războiul nervilor care se desfăşura în propriul său Harem.

— Trebuie să discut ceva cu tine, spuse el în cele din urmă.

— Da, Stăpâne.

— E vorba de Mustafa.

— Stăpâne?

— Promite mult, atât ca lider, cât şi ca războinic. Are paisprezece ani. Poate că e vremea să i se dea o guvernare, ca să i se încerce tăria în vederea poverii pe care o va duce într-o zi.

Ibrahim lăsă în lăsă jos vioara. Era deci adevărat! Suleiman plănuia s-o surghiunească pe Gülbehar sub pretextul primei misiuni a lui Mustafa.

— E încă tânăr, rosti el.

— Cu doar un an mai tânăr decât mine, când tatăl meu m-a trimis la Manisa.

— Un an e vreme lungă pentru cineva atât de tânăr.

— Totuşi, cred că e vremea. Dar accept spusele tale. Va trebui ca mama sa să-l însoţească şi să-l ajute. Sunt foarte apropiaţi. Eşti de aceeaşi părere?

— Te-aş sfătui dimpotrivă, Stăpâne.

— Hotărârea mea e luată.

Ibrahim tresări surprins. Suleiman nu luase o hotărâre până atunci fără acordul său.

— E primejdios să-l forţezi atât de devreme. Ar trebui să cântărim cu grijă această problemă.

— Nu de data asta, Ibrahim. Nu e nevoie să ne mai frământăm pentru asta.

— Aş pleda pentru amânare, Stăpâne. Ar trebui să mai aşteptăm cel puţin un an.

— E fiul meu. Îl cunosc cel mai bine.

— Dar să-i încredinţezi o guvernare atât de devreme …

— Vrei să-ncetezi, Ibrahim! Am spus că hotărârea mea e luată! Eşti un vizir bun, dar nu eşti sultanul!

Ibrahim îl privi lung. Ochii lui Suleiman exprimau o nervozitate subită. E ca praful de puşcă, gata să explodeze, gândi vizirul. Cineva l-a influenţat înaintea mea. Nu mă ascultă pentru că a fost deja prevenit. Oare cine a putut face asta?

Ibrahim ştia că era periculos să-l provoace mai departe.

— Cum doreşti, Stăpâne, mă înclin în faţa înţelepciunii tale.

— Acum o să mă culc, sunt obosit, spuse sultanul.

Suleiman se dezbrăcă şi se strecură sub cuvertura de pe salteaua pe care pajii o întinseseră pe podea. Încă o vreme stătură vegheaţi de cele două lumânări de la picioarele patului, Ibrahim continuând să cânte melancolic, aşezat turceşte pe covor.

De la un timp, Ibrahim închise ochii şi văzu strunele instrumentului întinzându-se dincolo de zidurile gri ale Palatului, peste cele şapte coline ale Istanbulului, peste Marea Neagră, peste Mediterană şi Egee, dincolo de nisipurile mişcătoare ale Egiptului şi Algeriei, munţii Persiei şi Greciei, fluviile largi ale Eufratului şi Dunării, câmpiile Ungariei şi stepele Ucrainei, oraşele sfinte Ierusalim, Babylon, Mecca şi Medina. La capătul corzilor dansau prinţese şi viziri, şahi şi şeici, iar el şi cu Suleiman mânuiau strunele. Dar deodată alte corzi, noi şi

agăţătoare se încolăceau ca nişte tentacule prin marele oraş şi le simţi strângându-se în jurul propriului său trup şi al iubitului său padişah. Iar mâinile care ţineau plasa erau moi, albe şi feminine, cu unghiile vopsite în purpuriu.

Se înfrigură de răcoarea camerei şi pentru prima dată în viaţă îi fu puţin frică.

Suleiman stătea călare pe un cal alb în curtea pavată cu topazul ca o inimă întunecată prins pe turban şi cu penele de cocor îndoindu-se în adierea brizei. Şi mantia albă era umflată de vântul neaşteptat, de nord. Chipul său era o mască încordată, severă. Era imposibil să-i descifrezi expresia, chiar dacă pajii şi străjile ce stăteau lângă el ar fi avut curajul să-l privească în faţă. Şi, de frica morţii, nici unul n-avea acest curaj.

Suleiman îl văzu pe Mustafa ridicându-se cu uşurinţă în şa — arăta mai în largul lui în şa decât pe propriile picioare lungi, încă în creştere — şi aşteptând, privind cu speranţă către umbrele dinspre turnul de est.

Sultanul îşi strânse numai puţin genunchii, şi calul său păşi încet înainte, cu urechile ciulite în aşteptarea unei comenzi a stăpânului său..

Suleiman îl mână până în dreptul lui Mustafa. Întinse şi şi-o lăsă pe braţul băiatului.

— Allah să te binecuvânteze şi să te păzească, spuse el.

— Mulţumesc, tată.

În obrajii băiatului se zărea o roşeaţă, entuziasmul său tineresc luptându-se cu seriozitatea autoimpusă.

— Să fii brav.

— Voi face tot ce pot ca să te slujesc.

— Nu pe mine mă slujeşti, Mustafa, ci Islamul. Ţine minte asta. Chiar şi sultanii şi prinţii lor sunt doar slujitori. Islamul este stăpânul nostru. Mergi în pace.

— Da, tată.

Suleiman simţi o greutate mare în piept. Ce ciudat va fi să vină la Harem şi să nu-l mai găsească pe Mustafa! Auzi mişcare în spatele lui şi văzu trei siluete ascunse după văluri traversând curtea şi urcând în caleaşca pregătită. Erau Gülbehar şi cele două slujnice ale sale.

Una dintre ele aşteptă, uitându-se la el din spatele vălului sperând că el ar putea veni la ea şi să-i vorbească, dar Suleiman se întoarse cu spatele.

Când privi înapoi, ea plecase.

Suleiman aşteptă până când mica procesiune părăsi curtea şi marile porţi de la Eski Sarai se închiseră cu zgomot în urma lor. Când nu se mai zăriră avu un ciudat sentiment de uşurare, de parcă, în sfârşit, ar fi fost eliberat de o parte a poverii sale.

PARTEA A PATRA

PAZNICUL FERICIRII

32

Marea Ionică, 1532

O tulburătoare contradicţie a simţurilor. Culorile şi splendoarea Paradisului şi dublarea ameţitoare a Bestiei.

Galera arăta asemeni unei imense gâze de apă, cele douăzeci şi şapte de vâsle de pe fiecare flanc, ca nişte picioroange subţiri, împingând-o de-a lungul suprafeţei de apă albastră, sclipitoare. Flamuri şi stindarde fluturau neobosite pe catarg şi la pupa, în timp ce leul aurit al Veneţiei dormea în bătaia soarelui. Duneta, sculptată cu măiestrie şi aurită, era acoperită cu un baldachin de purpură şi aur, sub care ofiţeri şi gingaşa încărcătură se odihneau pe covoare şi divane joase, cu batiste parfumate la nas, împotriva mirosului care venea de jos, înconjurând întreaga navă ca un abur invizibil şi malign.

Pânzele erau întinse de-a lungul a două grinzi mari, încovoiate, fixate pe catargul din faţă şi cel principal. Dispăruţi în semiîntunericul din măruntaiele galerei, douăzeci şi şapte de rânduri de sclavi goi o împingeau de-a lungul oceanului. Erau legaţi cu lanţuri de băncile de lemn, cu urina şi fecalele proprii amestecându-se în băltoaca din jurul gleznelor. Vâsleau fără întrerupere de optsprezece ore. Unul din subofiţeri cobora până

lângă băncile de lemn ca să îndese pâine înmuiată în vin în gurile căscate ale celor ce păreau să se prăbuşească de epuizare. Câţiva leşinaseră în lanţuri. Fuseseră readuşi în simţiri cu o frânghie înmuiată în apa sărată a mării. Doi dintre ei, care nu-şi reveniseră destul de repede, fuseseră dezlegaţi şi aruncaţi peste bord.

Julia Gonzaga nu văzuse nimic din toate acestea, din scaunul ei aflat sub cortul purpuriu şi aurit. Perdelele de brocart îi scuteau pe pasageri de asemenea privelişti neplăcute; chiar dacă ea reuşise să zărească pe nenorociţii de la vâsle doar de câteva ori în timpul călătoriei, imaginea lor i se întipărise puternic în minte. Niciodată nu văzuse atâta disperare şi mizerie de neînchipuit, şi ceea ce zărise o urmărea fără încetare, de zece zile de când se aflau pe mare. Căpitanul îi explicase că nu erau decât nişte sălbatici, marinari turci şi piraţi arabi prinşi, deci cu nimic deasupra animalelor. Dar ea nu reuşise să-şi smulgă din suflet sentimentul adânc de ruşine. Îşi închise ochii — Mediterana strălucea mult prea tare — şi începu să-şi învârtă mătăniile, încercând să-şi concentreze gândurile asupra unor sentimente mai creştine.

Era pentru prima oară când părăsea Veneţia, La Serenissima, şi era totodată emoţionată şi speriată. Pietro, soţul ei, căzuse grav bolnav pe când îşi vizita proprietăţile din Cipru, cu două luni în urmă. Din câte ştia ea, se părea că boala se anunţa lungă, aşa că acum el îi ceruse să vină lângă el. Julia ghicise că era necesară ca îngrijitoare şi nu ca soţie; el nu arătase prea multă pasiune pentru ea ca femeie, şi oricâte secrete ar fi putut el să-i desluşească, acestea rămăseseră în continuare un mister. În noapte nunţii o sărutase pe obraz în uşa dormitorului ei şi se culcase în camera lui — ritual repetat apoi în fiecare seară.

Nu intrase în camera lui decât pentru a-l hrăni după câte un acces al bolii sale, situaţie care în ultimii doi ani devenise tot mai frecventă. El îi cerea să stea lângă el zi noapte şi să-i citească din Platon. Era singurul lucru făcut de ea care să-l mulţumească.. Julia hotărâse de mult că era un bătrân irascibil şi nervos, mult prea plin de sine, şi-şi blestema tatăl în fiecare zi pentru alegerea pe care i-o impusese. Politica. Era singurul lucru care-l interesa.

Ar fi trebuit să fie încântată de călătorie, de aerul proaspăt şi sărat, de oceanul sclipitor şi de florile viu colorate, de pe insulă. Salutase eliberarea din atmosfera închisă a palazzo-ului, din coridoarele mohorâte, din monotonia lucrului de mână şi a slujbelor de dimineaţă. Miasmele venind dinspre băncile de lemn îi aminteau de grozăvia de dedesubt şi de hidoşenia care-o aştepta la sosire. Mirosul unui soţ bătrân în descompunere.

Fără nici un motiv, se întrebă ce se întâmplase oare cu Abbas. Abbas! Nici un bărbat nu-i vorbise ca el, înainte sau după aceea. Abbas! Lumina în trecutul ei ca o icoană. Timp de câteva zile de neuitat simţise că trăieşte.

— Gânduri plăcute, doamna mea'?

Julia privi în sus, speriată. Era căpitanul Bellini, un tânăr rotofei, cu obrajii roşii şi ochii ageri, scăpărători.

— Poftim?

Îi văzuse oare zâmbetul prin dantela neagră şi grea a vălului?

— În aceste călătorii lungi este atât de mult timp pentru reflecţie..

— Mă gândeam la soţul meu.

— Ah. Bellini îşi mută privirea şi arătă spre orizont. Încă zece zile şi sunt sigur că veţi fi împreună din nou. Ar putea fi şi mai repede, cu un vânt bun. Vâslele sunt un înlocuitor slab.

— Într-adevăr.

Bellini îşi duse batista la nas pentru o clipă şi respiră, adânc.

— De când nu v-aţi văzut soţul?

— De vreo şase luni.

— Mult. Trebuie că vă e dor de el.

Julia recunoscu uşoara bătaie de joc din vocea lui şi simţi o oarecare mânie.

— Mai mult decât veţi şti vreodată, replică ea şi fu încântată de expresia de fâstâcire de pe faţa tânărului.

Măcar dacă ar şti, îşi spuse ea cu amărăciune.

Bellini îşi găsi scăpare în propria consideraţie.

— Cu un vânt bun ... începu el, dar fraza îi rămase în gât. *Corpo di Dio*! strigă el şi se grăbi pe punte să-şi aducă ocheanul. Dar un strigăt venind de la marinarii care strângeau pânzele de pe catargul de la prova îi confirmă temerile.

Pânzele triunghiulare ale corăbiei apăruseră brusc din spatele unei insule, la mai puţin de o milă depărtare. Lopeţile vâslelor se ridicau şi coborau, purtând-o înspre el.

— Turcii! strigă Bellini, cu vocea subţiată de panică. Coborî scările ce duceau de la dunetă pe puntea de deasupra băncilor cu sclavi. Vâsliţi! îl auzi Julia. Vâsliţi!

Se auzi un cor de fluierături şi pocnetul greu al bicelor. Auzi oamenii protestând în faţa noii pedepse. Galera se clătină când timonierul aflat pe platforma de deasupra dunetei înclină braţul lung al cârmei, aplecând nava mult spre tribord, încercând să fugă de piraţii ce se apropiau. Deja nava lor părea de două ori mai mare pe linia orizontului. Julia îi vedea clar, vâslele afundându-se ritmic în apă.

Deodată puntea se umplu de o mulţime de oameni, repezindu-se la posturile lor de la prova şi pupa, soldaţi pregătindu-şi archebuzele şi arbaletele. Spaima le ieşea din trupuri sub forma sudorii; se oglindea în ochii lor şi izbucnea din gurile lor în blesteme.

Prova lungă şi ascuţită a galionului turcesc se vedea acum cu claritate, poate la mai puţin de o jumătate de milă. Vâslele lucrau ritmic.

Julia îl apucă pe Bellini de braţ.

— Ce-o să se întâmple acum?

Căpitanul o privi aproape fără s-o vadă, cu ochii albiţi şi mari.

— Nu cred că putem fugi de ei. *Corpo di Dio,* unde ne-o fi escorta? Privea disperat orizontul în căutarea vasului de război pe care-l lăsase, neglijent, să-i scape din vedere.

— Nu putem scăpa cu fuga?

— Nava lor este mai uşoară şi mai rapidă. În plus, vâslaşii lor sunt oameni liberi şi odihniţi. Până acum n-au făcut decât să aştepte.

— Ce-o să se întâmple acum? rosti Julia, şi o gheară rece începu să-i strângă inima.

Dar Bellini o împinse deoparte fără a-i răspunde şi fugi înspre puntea de deasupra sclavilor.

— Vâsliţi! Mai repede! îl auzi ea urlând, şi strigătele şi pocnetele bicelor se dublară în intensitate.

Privi în urmă şi încremeni. Galionul era la mal puţin de un sfert de milă.

Dinspre băncile sclavilor se auzi un sunet nepământesc, sălbatic, care acoperea strigătele pilotului şi ale căpitanului şi ale marinarilor, mai puternic decât bubuitul ritmic al tobelor de război. Oamenii de la vâsle îşi sfidau ofiţerii, sfidau înjurăturile, şi bicele acestora, iar vocile lor se uneau într-un cânt straniu, gutural: "La illaha ilallah Muhammadu rasul allah... La illaha ilallah Ituhammadu rasul allh ...

Allah e mare şi Mohamed este profetul său."

Julia se întoarse şi privi galionul cu steagul verde fluturând pe catarg, la numai două sute de metri în spate. Deci aceştia erau păgânii despre care auzise atâtea. Acesta era Islamul.

Conducătorul lor stătea în picioare la pupa, îndemnându-şi oamenii de la vâsle să tragă mai tare, în timp ce un arab uriaş, chel şi cu pieptul gol, bătea ritmul cu o tobă. Lopeţile vâslelor se ridicau şi se afundau iar, perfect, la unison. Julia văzu norişorii albi de la prova când câţiva dintre turci îşi descărcară archebuzele. Unul din soldaţii de deasupra punţilor sclavilor ţipă, acoperindu-şi faţa cu palmele, şi dispăru peste bord. Auzi o plesnitura înfundată când corpul lui lovi puntea de dedesubt.

Câţiva dintre sclavii galerei izbucniră în urale.

La illaha ilallah Muhammadu rasul allah.

Galionul se repezea către ei dinspre tribord, la adăpost de posibilele lovituri ale vasului veneţian cu tunurile în faţă. Julia auzi bubuituri când turcii traseră cu propriile tunuri. Apa din faţa corăbiei se umplu de spuma, apoi o parte din velatura arborelui principal se prăbuşi cu trosnet de lemn rupt.

Julia urmărea scena, paralizată de groază. Acum auzea alt strigăt, al vâslaşilor turci, destinat să înspăimânte duşmanii. *Allahu Akbar! Allaaaah!* Unul dintre ofiţerii lui Bellini o văzu şi o împinse către adăpost.

— Pentru numele lui Dumnezeu, strigă el, treci dedesubt! Treci dedesubt!

Ea o luă la fugă.

Ajunse la scară şi se opri. De aici putea vedea vâslaşii ghemuiţi pe bănci, cu spinările pline de dungi de la loviturile de

bici, opintindu-se fără tragere de inimă în vâsle, cu feţele încordate de durere şi speranţă. Vedea de asemenea şi prova întărită cu fier a galionului turcesc, tăind cu repeziciune apa înspre ei.

Sub ochii ei, pintenul trecu printre vâslele de la tribord de parcă ar fi fost nişte nuiele şi pârâitul lemnul fu acoperit de ţipetele vâslaşilor când cozile vâslelor îi loviră în piept şi în faţă. Murdăria din cală se coloră în roşu aprins de la sângele scurs. Julia văzu cum unul din oameni încerca să-şi împingă la loc în măruntaiele în burta sfâşiată.

Apoi pintenul străpunse copastia dinspre tribord şi galionul se înclină adânc, iar Julia se prăbuşi înainte, în beznă.

Când deschise ochii, se trezi întinsă pe spate, pe jos, în cală. În jur nu era nimeni; doar o perdea subţire de fum alb se ridica spre punte. Auzea vocile unor bărbaţi, voci mânioase rostind porunci, altele ţipând de durere sau cerşind îndurare. Zăngănitul fiarelor şi pocnetele archebuzelor încetară repede, fiind înlocuite de nişte strigăte şi tropote grozave, ca de la o mie de demoni.

Încet, înţelese. Erau sclavii de pe galeră, rugându-se pentru eliberare.

Se întinse şi stătu nemişcată. Acum nu mai avea unde fugi. Se târî până lângă bordaj şi îşi aduse genunchii la gură, aşteptând. Îşi căută mătăniile şi începu să se roage.

„Sfântă Marie milostivă…”

Auzi paşi pe puntea de deasupra şi trei umbre întunecate acoperiră lumina de deasupra. Bărbaţii purtau, cu toţii turbane şi aveau săbii încovoiate.

Se opriră la jumătatea scării şi o priviră. Apoi unul strigă ceva ce ea nu înţelese, iar ceilalţi râseră. Apoi fu ridicată în picioare şi împinsă brutal în sus, pe scări.

33

Alger

Africa apăru pe neaşteptate la orizont, mica aşezare Sidi Bou Said conturându-se albă-cenuşie pe fondul roşcat al pământului.

În spatele său se ridica, silueta de culoarea oţelului, Djebel Ressas.

Pe când galionul trecea prin dreptul peninsulei, pânzele se umflară de o pală de vânt, care, cândva, ar fi putut salva pe cei aflaţi acum pe puntea de jos. Mulţimea de nenorociţi ieşi afară unul câte unul din cala întunecoasă la vederea soarelui.

Fortăreaţa Algerului se zărea în depărtare. Sub ea, îngrămădindu-se pe coasta dealului, se vedeau clădiri albe, ca nişte cuiburi orbitoare, ocrotite de gurile de tun ale otomanilor şi de steagul verde al lui Mahomed.

Portul gemea de vase, toate purtând pavilionul verde al Islamului. Pe când galionul aluneca prin dreptul stâncii de la intrarea în port, prizonierii amuţiră şi-şi plecară capul, împăcându-se cu soarta.

Julia, fiind femeie, fusese închisă separat de ceilalţi prizonieri. Îndrăzni să arunce o privire către ei acum, din spatele dantelei negre a voalului, şi încremeni. Erau dezbrăcaţi la piele, cu excepţia unor fâşii subţiri de material în jurul coapselor, iar mâinile şi picioarele le erau prinse în lanţuri. Priveau în jos, umiliţi. Nici unul nu se uita spre ea, nici măcar Bellini. Îl recunoscu cu greu. Fără uniformă arăta mult mai scund şi mai gras, cu burta albă ca a unui gâscan îndopat.

Julia simţi că roşeşte şi îşi întoarse privirea în altă parte. Îşi învârti mătăniile şi se concentră asupra rugăciunilor.

Galionul acostă la cheiul din dreptul moscheii portului şi în curând pe mal se adună o întreagă mulţime de privitori. Prizonierii fură mânaţi pe mal, în timp ce piraţii turci încercau să stăpânească gloata de arabi tuciuri purtând burnusuri şi turbane. Aceştia înjurau şi scuipau către veneţieni, strigând într-o limbă ciudată şi guturală, cu feţele aproape albite de ură.

Julia îşi simţi întreg trupul scuturat de un fior.

Apoi unul din turci — îl considerase ca fiind conducătorul lor, căpitanul — o înşfăcă de braţ şi o făcu să-i urmeze, împingând-o înaintea lui prin mulţime.

Julia nu-şi pierduse speranţa. Umilinţă, mânie, groază, mulţumire — toate se luptau în mintea ei. Soţul şi tatăl erau magnifici ai Veneţiei, în definitiv; membri importanţi ai Consiliului celor Zece. Veneţia nu era în război otomanii, soţul ei făcea

negoţ cu aceştia, chiar avusese oaspeţi la masă membri ai curţii lui Suleiman. În cel în rău caz, îşi spuse ea, voi fi răscumpărată. Coşmarul acesta nu poate să dureze.

Privi pe furiş la feţele din mulţime care scuipau blestemau şi îşi muşcă buza de mânie. Păgâni! *Păgâni!*

Căpitanul o zori mai departe.

Mulţimea îi urmă către Kasbah, de-a lungul aleilor pline de murdărie. Şobolanii o zbugheau printre gunoaie apropierea lor. Se afundară mai adânc în încâlceala de străzi, bărbaţii fiind mânaţi înaintea ei. Julia îşi ţinea ochii în jos, prea ruşinată ca să privească acei oameni aproape goi, târându-şi picioarele prin praf. Toţi erau veneţieni, dar acum arătau mai rău decât sclavii pe care îi avuseseră pe galeră.

Palatul Beiului se înălţa în faţa for. Fură conduşi prin poarta cea mare, dincolo de piaţa de sclavi negri, unde caravanele din Sahara aduceau prada din Nubia, Sudan şi Guineea. Bărbaţi, femei şi copii negri fuseseră mânaţi la un loc, unele dintre femei purtând în braţe copii care sugeau fără ruşine, iar bărbaţii fiind complet goi...

Corpo di Dio!

Fură conduşi într-o curte, o esplanadă imensă cu nisip alb şi închisă din toate părţile de colonade boltite. Sute de trupuri transpirate emanau o miasmă urâtă, atmosfera era plină de o hărmălaie de voci în mai multe limbi; unele strigând porunci, altele bolborosind înfricoşate, altele răstindu-se cu mânie. Julia ezită, simţurile copleşind-o... Căpitanul o înjură şi o împinse înainte.

Julia realiză brusc că-i pierduse din vedere pe ceilalţi şi se simţi abandonată. Disperaţi şi neajutoraţi cum erau, erau totuşi ultima ei legătură cu lumea din care venea.

Ajunseră în altă curte şi zumzetul vocilor încetă. Curtea aceasta era goală, deşi nisipul decolorat era plin de urme de paşi. Julia îşi înălţă fruntea.

Un bărbat gras şi oacheş şedea la umbră pe o grămadă de perne. În spatele lui stătea un băieţel negru, răcorindu-l cu un evantai din pene de struţ. Caftanul său alb era împodobit cu fir

de aur, iar în turbanul alb, imens, se vedea o peruzea mare. Căpitanul i se adresă vorbind repede. Julia auzi un cuvânt repetat iar şi iar. Ghiaur.

Bărbatul gras se uită la ea cu un zâmbet larg pe buze. Ridică un braţ, ca un semn că e pe cale să se scoale. Băiatul negru lăsă evantaiul şi îl ajută să se scoale în picioare.

— Cum te cheamă? zise omul.

— Vorbeşti italieneşte?

Acesta zâmbi iarăşi.

— Desigur. Ce crezi că sunt? Un barbar? Veni mai aproape. Tu ştii turceşte?

— Desigur că nu.

El zâmbi din nou şi îi ridică dantela. Julia îngheţă. Nici un gentleman veneţian n-ar fi îndrăznit vreodată ridice vălul unei femei. Numai soţul avea acest drept. Nu îndrăzni să-i împingă braţul deoparte. Făcuse astfel cu căpitanul, în ziua când fusese capturată, şi se trezise pălmuită peste faţă. Încă mai simţea arsura.

Grasul aruncă o privire spre căpitan.

— Are dreptate. Eşti frumoasă. Cum te cheamă?

— Julia Gonzaga. Tatăl meu şi soţul meu sunt amândoi membri în Consiliu. Te vor răsplăti bine când mă vei înapoia.

Omul zâmbi încă o dată.

— Sultanul meu mă va răsplăti şi mai bine, rosti el. Dă-mi voie să mă prezint. Numele meu este Mehmet Ali-Osman. Sunt Beiul Algerului, în slujba Sultanul Suleiman, Regele Regilor, Stăpânul Stăpânilor, Împărat al Celor Şapte Lumi. Execută o plecăciune batjocoritoare. Sunt slujitorul lui până la moarte. Ca şi tine de acum înainte.

— Eu nu sunt slujitoarea nimănui.

— Eşti prea mândră. Mândria şi frumuseţea se însoţesc una pe alta, dar nu-i nici o problemă.

Îi dădu ocol şi Julia îi simţi ochii examinând-o minuţios. Îndură şi această umilinţă, uitându-se fix la nisipul spălăcit. El se opri iar în faţa ei, apoi întinse o mână durdulie şi îi strânse uşor un sân, de parcă ar fi încercat un fruct. Julia ţipă şi se dădu înapoi tremurând.

Căpitanul se răsti la ea, dar Beiul clătină din cap, murmurând amuzat:

— Puritatea asta n-o să-ţi servească la nimic acum, bellissima!

Se întoarse către căpitan şi timp de cinci minute avură o discuţie înflăcărată. Julia nu înţelegea nici un cuvânt, dar după expresia de pe faţa piratului şi după felul în care vorbea îndrăzni să spere că acesta era pe cale să tragă sabia şi să-l ţintuiască pe Bei de perete. Niciodată nu urâse pe cineva cum îl ura pe acest omuleţ gras, care îndrăznise să-i ofenseze castitatea.

Dar iată că Beiul căută în cutele mantiei sale şi scoase o pungă de piele. O deschise şi îşi turnă un număr de monede de aur în palmă, după care le înmână căpitanului, care râse şi îl bătu pe umeri de parcă erau prieteni de când lumea. Duşmănia de acum câteva clipe dispăruse subit.

Apoi căpitanul plecă şi ea rămase cu Mehmet Ali-Osman.

— Julia, bellissima mea, acum eşti una din membrele familiei de sclavi a sultanului. Binecuvântează ziua asta!

— Tatăl meu ...

— Tatăl tău nu mai există, nici soţul tău. Kislar Aghasi mă va răsplăti bine pentru o frumuseţe ca tine. O să scot tine un câştig înzecit.

Bătu din palme şi doi ostaşi cu turbane apărură din umbră.

— Duceţi-o înăuntru şi păziţi-o bine. Să i se dea ceva mâncare şi de băut. Cine ştie, poate într-o zi va fi mama viitorului sultan!

Pe când o luau, Mehmet Ali-Osman se aşeză la loc pe perne şi râsul lui umplu curtea goală.

Un ocean nesfârşit, albastru, sclipitor, supărător pentru ochi; deodată, furtuni violente de vară care o făceau să geamă şi să se zvârcolească de rău de mare, neavând unde scăpa de duhoarea vasului. Plutiră săptămână după săptămână de-a lungul Imperiului Islamului, zărind din când în când imagini răsturnate, miraje ale unor insule sau coaste îndepărtate.

Julia se simţise rău tot timpul, din cauza răului de mare, a singurătăţii şi spaimei. Turcii o urmăreau cu ochi strălucitori şi flămânzi, dar nici unul n-ar fi îndrăznit s-o insulte sau s-o atingă. Trupul ei era al sultanului, acum.

Îi aduceau de mâncare, ceva groaznic, dar observase că erau acelaşi orez şi carne uscată pe care le mâncau şi ei. Îi dăduseră o cabină sub punte, păzită în fiecare noapte doi oameni din echipaj, dar deşi le simţea ochii aţintiţi asupra ei de câte ori păşea pe punte, nici unul dintre ei nu-i vorbi şi nu încercă să comunice cu ea, în nici un fel.

La un moment dat, privi apa mării şi se gândi să se arunce peste copastie. Dar o parte din ea încă se mai agăţa de speranţă. Tatăl ei avea s-o elibereze. Încă nu era târfa sultanului. Până când vor ajunge la Istanbul, el va fi auzit de răpirea ei şi trimişii ambasadorului Veneţiei vor fi ţărm pentru a negocia răscumpărarea.

Răsărit şi apus pe un nesfârşit ocean albastru.

Într-o dimineaţă când urcă pe punte se găsi în faţa munţilor Anatoliei, profilându-se purpurii spre orizont, învăluiţi în ceaţă. Câteva ore mai târziu acostau la Smyrna şi Julia resimţi un fior de uşurare şi groază. În sfârşit! Aşteptarea aproape că luase sfârşit.

Câteva zile mai târziu, în amurg, trecură de Troy; apoi prin strâmtoarea Dardanelelor în Marea Marmara, unde aruncară ancora, aşteptând zorile.

Oglinda mării era liniştită, strălucitoare şi cenuşie ca lama unei săbii. Istanbulul apăru în zori ca o mână ridicându-se din ceaţă, cu minaretele înalte ale Ayei Sofia arătând ca nişte degete spre cer. Soarele se reflectă pe cupolele aurite ale moscheilor înşirate pe coastele celor şapte dealuri şi alungă ceaţa care ascundea zidurile dinspre mare şi braţul proeminent al Promontoriului Seraglio. Apele erau pline de caravele greceşti şi caice rapide. Văzu chiar şi leul de aur al Veneţiei fluturând pe catargul uneia din galere, la numai o sută de metri depărtare, şi simţi aproape o durere fizică. Atât de aproape.

Apoi ocoliră limba de pământ şi se grăbiră în interiorul braţului curbat al Cornului de Aur. Dar nici un trimis din La Serenissima nu era acolo s-o aştepte, şi degetele Juliei se încleştară pe lemnul balustradei. Închise ochii, simţind că tot ce ştiuse până atunci rămăsese undeva în urmă.

34

Manisa

De la ferestrele palatului, Gülbehar privea călăreţii. Oţelul potcoavelor răsună pe pietrele netede ale drumului. Sunetul îi aminti de clopotele care erau trase la fiecare oră în Eski Sarai, în Istanbul. O altă lume, îşi spuse ea. Nu ducea dorul scărilor prăfuite sau al camerelor reci; dar îi era dor să fie aproape de *el.* Acum, cu toată libertatea noii sale vieţi, patul îi era mereu rece.

Acum, dacă n-ar fi Mustafa, n-ar mai avea nimic.

Soarele coborâse dincolo de dealuri, iar câmpiile de orz şi grâu căpătaseră o culoare stranie. Vântul ducea cu el mirosul de fum.

Călăreţii ajunseseră mai aproape. Îi putea vedea bine. Erau cam o duzină; unul călărea în frunte, vocea lui răsunând peste vale chiar şi de la distanţa asta. Era înalt, avea o barbă rară şi purta o mantie largă şi turban. O căprioară cu gâtul străpuns de o săgeată zăcea de-a curmezişul şeii. Din rană se scursese sânge care pătase flancul calului.

Mustafa.

„Aşa deci. Vom avea vânat la cină” îşi spuse Gülbehar. Fiul ei părea mulţumit. Fără îndoială că o va asalta cu povestirea vânătorii toată seara.

Călăreşte ca un adevărat prinţ, gândi ea, urmărindu-l. Tinereţea şi lipsa de experienţă nu-l intimidează. Îl auzi strigând ceva în vânt şi ceilalţi spahii izbucniră în râsete. Ce fiu! gândi Gülbehar. Un bun călăreţ şi vânător, foarte bun şi la matematici şi la Coran. Deja vorbea persana şi italiana la fel de bine cum vorbea turceşte. Era iubit de ieniceri şi spahii şi, la doar optsprezece ani, era guvernatorul Manisei de patru ani.

Deja se spune că va fi cel mai mare dintre toţi sultanii Osmanlâi, mai mare chiar decât tatăl său. Atât de multe talente, atât de puţine cusururi. Ah, îşi spuse Gülbehar, dar ei nu ştiu ce ştiu eu. Ai un cusur, şi nu-l vezi. Şi acesta te va ucide, dacă nu te voi salva eu.

Călăreţii trecură de poarta grea de fier şi stejar şi descălecară în curte. Mustafa sări de pe cal, privi în sus spre fereastră şi îşi

flutură mâna. Nu putea s-o vadă. Desigur. Dar ştia că e acolo, urmărindu-l.

Un tânăr fiu atât de reuşit. Un asemenea leu.

Un asemenea miel.

Anii de exil o schimbaseră. Nu fizic — deşi un observator atent ar fi remarcat micile riduri pe care amărăciunea i le săpase în jurul ochilor şi în colţurile gurii — ci mai degrabă în inimă. Trandafirului de Primăvară îi crescuseră ghimpi. Frumuseţea o făcuse cândva pasivă, căci ea îi dăduse totul; şi ar fi putut accepta chiar şi pierderea lui Suleiman.

Dar nu-i va lăsa să-l ia pe Mustafa; n-o va lăsa pe vrăjitoare să-i lovească puiul.

Cinară în linişte. Mustafa se întorsese încântat de la vânătoare; îi descrisese de trei ori urmărirea căprioarei până când îşi dădu seama de dispoziţia ei şi fu molipsit. Transportat de propriul succes, îi venise greu să remarce tristeţea mamei sale.

— Carnea e bună, nu-i aşa? spuse el încăpăţânat, alegând încă o bucăţică din farfuria din faţa lui.

— Delicioasă, murmură Gülbehar. Mai povesteşte-mi despre vânătoare.

— Nu te interesează cu adevărat, mamă. Să nu ne jucăm unul cu celălalt.

Gülbehar se uită la el. Chiar şi şezând o întrecea în înălţime. La optsprezece ani avea peste şase picioare înălţime, o barbă blondă mătăsoasă şi o prezenţă fizică de-a dreptul covârşitoare. Avea ochii strălucitori şi sprinteni, veşnic în mişcare, oglindind pasiunea şi energia din el. Îi amintea de tatăl ei, un bandit din munţii Muntenegrului.

— Ce s-a întâmplat? spuse el în cele din urmă.

— Trebuie să ne gândim la viitor, răspunse Gülbehar.

— Viitorul meu? Râse. Am cel mai simplu şi mai clar viitor. Acum sunt guvernator al provinciei Kütahaya. Într-o zi voi fi sultanul otoman.

— Vei fi oare?

Zâmbetul îi dispăru.

— Mamă, te rog. Au trecut de acum patru ani. Tatăl tău îşi exprimă tot mai rar dorinţa de a te vedea. În timpul ăsta vrăjitoarea se insinuează mai departe la curtea lui.

— Este tatăl meu. Asta e de-ajuns. Cum îşi conduce Haremul nu-i treaba mea.

— Este orb.

— Iar tu vezi uneltiri pretutindeni.

— A vrut să te otrăvească!

— Nu există nici o dovadă.

— Cine altcineva ţi-ar fi dorit moartea?

— Casa Osmanlâilor are mulţi duşmani.

Gülbehar îşi încleştă mâinile în poală. Degetele ei se albiră.

— Ea a făcut-o. Pentru că stai între ea şi tronul pe care-l vrea pentru urmaşii ei.

— Tatăl meu nu m-ar trăda niciodată.

— El nici nu ştie ce se întâmplă chiar sub nasul lui.

— Şi ce-ai vrea să fac?

Gülbehar îşi coborî privirea.

— Ai mulţi prieteni la curte. Poate că ar fi timpul să-i foloseşti.

— În ce scop?

— Bunicul tău ţi-ar fi putut răspunde la întrebarea asta.

Mustafa păli.

— Nu voi ridica mâna asupra tatălui meu. Este păcat în faţa lui Allah.

— Există păcate mai mari. Care se făptuiesc chiar acum în Palatul din Istanbul.

Mustafa ridică un deget şi unul dintre surdo-muţi se grăbi să aducă vasul cu apă de spălat pe mâini. Prinţul îşi înmuie degetele şi le ţinu să-i fie uscate.

— Tronul îmi va reveni când va voi Allah. Nu voi ridica mâna asupra tatălui meu. Se întinse şi luă mâna mamei sale. Te iubesc, mamă. Dar prea vezi fantome peste tot. Zâmbi deodată. Dacă Hürrem este inamicul meu va plăti până la urmă. Dar nu-l voi vătăma pe el.

După ce el plecă, Gülbehar bătu din palme şi aşteptă până când pajii strânseră masa. Apoi şezu multă vreme gândindu-se în tăcere. În cele din urmă trimise o slujnică s-o cheme pe Güzül.

Eski Sarai

Julia nu văzuse în viaţa ei ceva atât de hidos.

Cel căruia i se spunea Kislar Aghasi era tânăr, probabil, nu cu mult mai în vârstă decât ea. Era îmbrăcat într-un caftan înflorit de mătase, cu un brâu lat în jurul taliei, peste care purta o haină de brocart verde ornată cu hermină, cu mâneci lungi atârnând până la pământ. Pe degetele mici şi durdulii avea rubine mari, cu care bătea darabana, nerăbdător, în braţul tronului. În poala lui moţăia torcând o pisică albă.

Toate aceste rafinamente nu reuşeau câtuşi de puţin să mascheze faptul că era dezgustător de gras. Hălci de grăsime îi umpleau cutele veşmintelor. Şi apoi faţa lui. Arăta de parcă un sculptor ar fi modelat-o din lut, după care, dezgustat, i-ar fi retezat părţile mai proeminente, lăsând-o netedă şi neterminată.

Julia învăţase câteva cuvinte turceşti în timpul lungii călătorii de la Alger şi îl auzise când vorbea răstit unuia dintre străjerii care-o aduseseră. Auzise cuvinte familiare: „ghiaur”, „Beiul Algerului”, „femeie”.

Kislar Aghasi arătă spre ea:

— Ridică-ţi vălul.

Julia învăţase de asemenea, în timpul lungului drum pe mare, că putea evita noi umilinţe dacă executa singură ce porunceau turcii; era mai bine decât să se lase atinsă de mâinile lor mizerabile. Ridică mâna şi trase deoparte dantela neagră care-i acoperea faţa.

Observă cum chipul lui Kislar Aghasi suferi o transformare uimitoare. Păru să tresară în jilţ, de parcă ar fi fost înjunghiat pe la spate. Rămăsese cu gura căscată.

Sări în picioare şi tronul se răsturnă pe marmură în spatele lui. Întinse degetul spre ea şi spuse cu o voce joasă:

— Luaţi-o din faţa mea!

Străjerii rămaseră nemişcaţi, uluiţi de reacţia lui.

— LUAŢI-O DIN FAŢA MEA! urlă el atunci şi dispăru, uşa trântindu-se în urma lui. Gărzile o înşfăcară de braţ şi o scoaseră afară.

Topkapi Sarai

Kubbealti, Sala Divanului, era centrul Imperiului; în jurul ei se învârtea marea roată a puterii; vorbele ce răsunau aici ajungeau până în Alger, Grecia sau Ungaria, Crimeea, Persia sau Egipt. De optzeci de ani, în marea încăpere de sub turnul de pază al celei de-a Doua Curţi, sultanii otomani ţinuseră sfat în patru zile ale săptămânii, de sâmbătă până marţi, primind jalbe, judecând pricini, întâmpinând soliile străine, hotărând asupra tuturor problemelor de politică externă şi de stat. Orice afacere, începând cu cele mai umile dispute între neguţători era tranşată aici.

În dimineaţa Divanului o coadă lungă se întindea, în tăcere deplină, de-a lungul grădinilor celei de-a Doua Curţi; erau petiţionarii ce-şi aşteptau rândul pentru a-şi spune păsul în faţa sultanului. Suleiman, purtând un turban de muselină aibă ca zăpada şi un caftan alb, şedea pe pernele de pe platforma înaltă opusă uşii, având-i în dreapta pe marele vizir şi chiar în faţă pe guvernatorii Rumeliei şi Anatoliei, ai părţilor europeană şi asiatică ale Imperiului. Paşale, agi şi muftii şedeau în ordinea potrivită rangului de fiecare parte, apoi secretarii şi notarii aşezaţi pe jos, cu pana şi pergamentul gata să înregistreze decretele şi sentinţele imperiale.

Numai sultanul avea dreptul de a vorbi. Ceilalţi îşi puteau rosti părerile doar dacă le erau cerute sau dacă în discuţie era o problemă specială, de natură laică sau religioasă şi care era de specialitatea lor. Hotărârea sultanului era definitivă.

Dar se părea că Suleiman ajunsese să obosească sub povara grea a obligaţiilor puterii sale. Îşi delegase îndatoririle către Ibrahim, care prezida acum Divanul în locul său şi îi prezenta sultanului hotărârile luate pentru ratificare, de două ori pe săptămână. În zidul din spatele lui Ibrahim se aranjase o mică ferestruică acoperită cu dantelă prin care sultanul putea urmări lucrările Divanului oricând dorea, dar Ibrahim ştia că rareori se întâmpla astfel.

În tot acest timp Ibrahim fusese preocupat de schimbările pe care le observase la Suleiman. Păreau schimbări prea adânci şi prea rapide. Cucerise Rhodosul şi Belgradul şi zdrobise pe unguri şi pe regele lor la Mohács. Realizase ceea ce nu reuşise tatăl său

şi nici chiar legendarul Mehmet Fatih, şi măreţia lui fusese demonstrată. Dar de la ultima expediţie contra Vienei, sultanul părea abătut, dezinteresat.

Aici era mâna vrăjitoarei, gândi Ibrahim.

În acea dimineaţă petiţionarii trebuiră să aştepte, căci Ibrahim dezbătea împreună cu generalii săi subiectul campaniei de război din acea vară. Ibrahim îi permise muftiului să vorbească primul.

— Mai devreme sau mai târziu, sultanul trebuie să se ocupe de şahul Persiei, Tamasp, care şi-a permis să adăpostească ereticii Shi'a şi să ne atace hotarele cu bande de călăreţi. Asta e o jignire la adresa Islamului. E de datoria sultanului să-l aducă la supunere!

Ibrahim îşi înclină capul cu deferenţă în faţa judecătorului islamic, deşi, dacă ar fi fost după el, ar fi preferat să înfigă ţeasta şarlatanului într-o ţepuşă, deasupra Porţii Fericirii. Se adresă celorlalte căpetenii.

— Într-adevăr, muftiul are dreptate. Şahul este o jignire la adresa lui Allah şi a sultanului. Dar oare e nevoie de un tun ca să zdrobim un ţânţar? Chiar dacă şahul Tamasp a ofensat Islamul, cea mai mare ofrandă pe care i-am putea-o aduce lui Allah ar fi cucerirea Mărului Verde.

Era o referire la Roma. Într-adevăr, fiecare sultan, înainte de a accede la tronul Osmanlâilor, era întrebat în mod tradiţional de Aga ienicerilor: „Poţi mușca din Mărul Verde?", ceea ce însemna „Poţi să cucereşti Roma?"

Ibrahim făcu o pauză pentru ca vorbele sale să-şi facă efectul.

— Nu este oare cea mai mare ameninţare a noastră omul care-şi spune Sfântul Împărat Roman? Acum are probleme în flancul de miazăzi cu Francisc; ereticul creştin Luther incită la răscoală împotriva Papei, în Germania; chiar nobilii lui Carol sunt angajaţi în dispute personale. Momentul de a-l lovi este atunci când duşmanul e slăbit. Zidurile Vienei sunt gata să se dărâme şi după aceea întreaga creştinătate va tremura la apropierea noastră.

Se întoarse către Aga ienicerilor.

— Ce spui, Ahmed?

Aga se gândi cu grijă. Să nu uităm Rhodosul.

— Câtă vreme cazanul ne e plin, Stăpâne, vom mânca. Oamenii mei sunt nerăbdători şi aşteaptă ocazia de a-şi însângera din nou săbiile.

Ibrahim se întoarse către celelalte căpetenii. Mahmud, Aga spahiilor, şi Çehangir, guvernatorul Rumeliei, pledară amândoi pentru Viena.

— Cu ereticul Tamasp putem rezolva în timpul liber, adăugă Çehangir. Dar Frederick este acum cel mai slăbit. Să lovim şi să aducem Viena la picioarele padişahului nostru!

Ibrahim zâmbi. Trecuseră şase ani de la ultima mare victorie. Nici un imperiu nu putea rezista inert. Spahiii ştiau bine asta; îndată ce un bărbat coboară de pe cal muşchii încep să i se înmoaie. Poate că însuşi Suleiman, pe lungul drum către Viena, se va regăsi pe sine şi va uita de femeia care-l făcea slab.

— Atunci e hotărât, spuse Ibrahim. Sultanul merge spre Viena.

35

Eski Sarai

Prima dată când călcase aici fusese aproape paralizată de groază şi ruşine. Nu şi-ar fi putut imagina un asemenea loc nici într-o mie de ani. Julia nu-şi putea aminti să fi fost vreodată goală în afara băii personale şi chiar atunci se simţea vinovată, lipsită de haine. Dar aici, în palatul păgânilor, femeile păreau să se simtă foarte bine astfel.

Îi luaseră hainele şi o duseseră cu forţa la baie — Maestra Băilor se strâmbase cu dezgust la mirosul hainelor ei — şi apoi fusese silită să suporte cea mai umilitoare operaţie pe care şi-ar fi putut-o imagina o femeie creştină. O răseseră complet, îi smulseseră părul de la subsuori, din nări, din urechi, şi apoi... chiar şi acum închidea ochii când se gândea. Nu existau cuvinte pentru ce simţise. O ruşinaseră complet, şi ştia că acum nu s-ar mai putea întoarce niciodată. Niciodată nu s-ar putea întoarce la Serenissima şi să-şi privească tatăl şi soţul în ochi. Ei şi-ar da seama. Dumnezeu ar şti. Era pângărită şi făcută de ruşine.

Se simţea complet amorţită. Nu credea că exista ceva mai rău ce i-ar putea face.

Ritualul îmbăierii reînnoi chinul. În fiecare zi era silită să vină aici, să se dezbrace în faţa altor femei, să se spele şi să se lase pe mâna acestor gediçli negre. Încerca să evite privirile celorlalte femei, să pretindă că nu e acolo, şi nu pricepea râsetele şi şoaptele răutăcioase din spatele ei, deşi fu mirată să-şi dea seama că le înţelegea foarte bine. În ultimele săptămâni le învăţase limba foarte repede.

Îşi scoase iute cămaşa de baie şi alunecă în apă. Pe marginea băii două femei, una cu nasul ca de şoim şi pielea de culoarea alunei, cealaltă ca alabastrul şi cu un uimitor păr negru-albăstrui, se examinau reciproc, căutând păr. Căutarea deveni extrem de intimă, şi Julia ştiu că ar trebui să-şi întoarcă privirea, dar o fascinaţie teribilă o făcu să privească mai departe.

Cu un gest degajat, fata cu pielea de culoarea alunei îi depărtă picioarele celeilalte, şi degetele ei urmăriră o linie pe pântecele acesteia, apoi până la buzele crăpăturii, pe care le desfăcu uşor. Julia o auzi pe cealaltă răsuflând greu şi şoptind un alint pe care nu-l înţelese. Egipteanca se dădu mai aproape şi începu să-şi mişte încet degetul mijlociu, iar Julia pricepu că degetul ei era acum înăuntrul celeilalte fete.

Corpo di Dio! Încă un ultragiu, încă o imagine a Iadului! Cele două fete o auziseră şi mica egipteancă se întoarse spre ea, zâmbind batjocoritor. Fata cu pielea albă îşi lăsase capul pe spate şi părul ei îngrijit mângâia acum marginea de marmură a băii. Apoi gemu şi îşi ridică fundul de pe marmură, mutându-şi bazinul mai aproape de degetele celeilalte.

Julia îşi mută privirea, năucită. Şi se trezi în faţa celor mai negri şi mai adânci ochi pe care-i văzuse vreodată.

— Tu eşti ghiaura? zise femeia.

Julia încuviinţă. Ghiaur, învăţase, însemna creştin. Simţi cum obrajii îi ardeau şi îşi aruncă puţină apă pe faţă. Era ca un coşmar mereu înnoit, groaznic, fără sfârşit.

— Nu-ţi fie teamă, vorbi femeia.

În vocea ei era o căldură pe care Julia o găsi încurajatoare.

— Ce fac acelea? Şopti Julia.

Fata ridică din umeri.

— Îşi uşurează tensiunile plictiselii. De ce nu? Nu e nici un bărbat care s-o facă pentru ele.

Julia privi la paznicii negri şi se miră, dar nu spuse nimic. Deja se simţea proastă şi neştiutoare.

— Cum te cheamă? întrebă fata.

— Julia.

— Eu sunt Sirhane, continuă fata. Sunt din Siria. Tata m-a vândut pentru *tribut.*

— Tribut?

— Un fel de taxă. Oamenii sultanului vin la fiecare câţiva ani şi iau cei mai buni băieţi şi fete pentru serviciul sultanului.

— Îmi pare rău.

Sirhane se strâmbă.

— Pentru ce? Îmi doream să vin. Ştii ce-aş fi făcut acum, dacă n-aş fi aici întinsă în baie? Culegeam bumbac! Tu ce-ai alege?

Julia nu răspunse.

— Spune-mi, rosti ea, toate femeile astea aparţin sultanului? Sunt toate soţiile sale?

Sirhane râse încântată.

— Desigur că nu! El are două cadâne, şi una din ele este departe, la Manisa. Rămâne doar Hürrem, şi ea îmbătrâneşte, aşa ca există speranţe şi pentru noi, restul.

— Nu înţeleg. Vorbeşte mai rar.

Sirhane veni mai aproape şi, spre groaza Juliei, îşi puse braţul în jurul ei.

— O să ai nevoie de cineva care să aibă grijă de tine. Nu ştii nimic, ghiauro?

— Nu vreau decât să mă întorc acasă, murmură Julia.

— Ai un soţ?

— Da.

— E un amant bun?

Julia nu înţelese cuvântul amant, şi daca l-ar fi înţeles, tot n-ar fi ştiut ce înseamnă. Aşa încât răspunse:

— E un om bătrân.

— Atunci de ce să mai verşi lacrimi, ghiauro? Dacă soarta îţi va fi favorabilă, poate c-o să ai cel mai bun soţ din lume. Pe însuşi Suleiman!

— Sunt deja căsătorită.

Sirhane hohoti din nou.

— Oh, ghiauro, ai atâtea de învăţat!

Julia ştia instinctiv că găsise o prietenă, şi trupul începu să-i tremure necontrolat. Tot ce-şi dorea era cineva care să aibă grijă de ea din nou, să-i explice ce se întâmplă, s-o ajute, s-o mângâie. Îşi culcă fruntea pe umărul Sirhanei. Aceasta o îmbrăţişă şi Julia simţi căldura şi moliciunea corpului prin apă şi mirosul care îi aminti de mama ei, un miros vechi şi tainic. Întinse un braţ şovăitor pe după gâtul Sirhanei şi plânse, dar în minte avea numai imaginea duhovnicului ei de la Santa Maria dei Mitacoli, şi ştiu că se îndepărtase şi mai mult de Veneţia şi de Dumnezeu.

Kislar Aghasi stătea lângă fereastra mascată cu dantelă şi supraveghea hammamul, suspinând.

„Mai bine aş fi rupt în bucăţi, gândi el. Mai bine m-ar fi străpuns cu fiare înroşite, mai bine m-ar fi şfichiuit cu biciul cu vârfuri de fier, decât să-mi facă asta. Dacă aş fi avut curajul, mai bine îmi puneam capăt vieţii cu mult timp în urmă. Ce Diavol în toate iadurile ar fi putut imagina o tortură mai rafinată decât aceea de a lipsi un bărbat de toate mijloacele de a iubi o femeie, dar a-i lăsa totuşi dorinţa, puternică şi aprigă, ca în tinereţe."

Lumina cădea din sutele de ferestre rotunde din cupola înaltă, boltită. Încăperea era învăluită într-un amestec ceţos de lumină galbenă, aburi şi răsuflările a sute de femei. Acestea se întindeau pe sofale de marmură încălzită sau pe marginea bazinelor, pieptănându-şi părul unele altora, goale, cu excepţia cămăşilor subţiri, de baie; sau alunecau dezbrăcate în bazine, turnându-şi apă peste sâni, plutind languroase în fluidul cald şi limpede, râzând şi flecărind sau cântând.

Văzu silueta Juliei alunecând printre norii de abur şi intrând în baie, văzu apoi o altă fată venind către ea şi îmbrăţişând-o.

Degetele lui se încleştară în jurul barelor de fier ce protejau fereastra, într-un acces de frustrare.

Mai bine era mort.

Şi acum, veneţianca asta.

Suleiman examină copilul în lumina pâlpâitoare a lumânării. Atât de subţire şi palid. Întinse mâna şovăind şi atinse spatele copilului, simţind umflătura grotescă a şirei spinării. Îşi plimbă degetele de-a lungul picioarelor subţiri ca ţeava unei archebuze.

Hürrem îl urmărea surprinsă. Niciodată nu le acordase atenţie celorlalţi copii ai ei, ca sugari. Şi totuşi venea des, arătând o mare preocupare pentru fiul diform şi urât pe care-l născuse de data asta.

— Mănâncă? o întrebă el.

— Doicile spun că nu prea are poftă, nu o să reziste. Ele spun că n-o să trăiască.

Suleiman încuviinţă şi-şi întoarse atenţia către micul Çehangir.

— Trebuie să-l iei şi să-l legeni în fiecare zi. O să-i facă bine.

Hürrem căscă gura de mirare.

— Bine, Stăpâne.

N-avea chef să facă nimic pentru micul monstru.

Naşterea aproape că o omorâse. Nu credea că o să uite vreodată durerea.

Suleiman se îndepărtă şi căută în buzunar un pumn de monede de aur. I le dădu doicii.

— Ai grijă de fiul meu, spuse el.

Apoi ieşi cu Hürrem din cameră.

Când fură singuri, Hürrem îl ajută să-şi scoată turbanul şi-i strânse capul la pieptul ei. El îşi afundă faţa între sânii ei şi începu să-i desfacă nasturii de perle ai cămăşii. Hürrem îl lăsă s-o ia şi să se cheltuiască în ea. Apoi stătură întinşi pe divan, coapsele ei fiind încolăcite în jurul lui, iar capul lui sprijinindu-se pe sânii ei.

— Faci dragoste ca un leu, şopti ea.

— Ce te-ai face fără minciunile tale, rusoaică mică?

— Stăpânul meu e preocupat?

— Probleme de Divan, răspunse el.

— Vrei să vorbim?

Întotdeauna era astfel. Întâi, alinarea din trupul ei; apoi despovărarea minţii, de asemenea. La început Hürrem fusese amuzată să-şi concentreze gândirea asupra problemelor de politică şi putere care-l frământau. Era plăcut să-şi exerseze inteligenţa şi cu altceva decât bârfele din Harem şi micile

probleme iscate de rutina zilnică a hammamului şi bucătăriilor. Suleiman părea mereu încântat de răspunsurile ei, şi cu timpul ea ajunsese să înţeleagă că mintea ei era mai ageră decât a lui — desigur, păstrase descoperirea pentru sine. Dar acum jocul devenise altceva: era însăşi mânuirea puterii. Fiindcă Suleiman îi spunea cu încredere problemele sale, asta îi dădea putere asupra lui. Şi asupra lui Ibrahim.

Suleiman oftă.

— E primăvară. În fiecare primăvară e la fel. Căpeteniile mă presează, vor altă campanie. Vor să merg iarăşi spre nord, împotriva Vienei.

— Şi Ibrahim ce spune, Stăpâne?

— Ibrahim vorbeşte mai tare ca toţi.

— E dornic de glorie. Pentru Islam, desigur.

Suleiman surâse.

— Da *micã rosselano,* desigur.

— Şi totuşi mă întreb dacă e înţelept.

— Explică-mi.

— E cale lungă până la Viena. Probabil, prea departe pentru a conduce o armată, fie ea şi otomană. Dacă trebuie să ieşi pe o uşă, trebuie să ştii şi cum vei intra la loc.

— Adevărata ţintă e Frederick. Sau poate însuşi împăratul.

— Carol nu va veni! De ce să rişte totul împotriva celei mai mari armate din lume? Va găsi o scuză ca să întârzie. Nu-l vei găsi la Viena. Când te vei retrage pentru iernat, Frederick îţi va lua oraşul înapoi şi totul va fi ca înainte. Nu te vei alege decât cu o lungă mărşăluire prin noroi.

— Nu pot potoli foamea ienicerilor încă o iarnă.

— Mi-ai spus că perşii ne hărţuiesc graniţa de est, că ne-au ucis muftiul. Trimite-i atunci în Asia. Poate că l-am sluji mai bine pe Allah apărându-i judecătorii.

— Perşii! Nu-s decât nişte muşte bâzâind pe la botul unui leu. Ar fi destul o lovitură de coadă ca să-i strivim.

— Poate că Allah vrea să fim alungătorii lui de muşte, chiar dacă e aşa de puţină glorie în treaba asta.

Suleiman râse în hohote.

— Ce n-aş da să vă văd înfruntându-vă, tu şi cu Ibrahim!

Hürrem îi luă capul în mâini, simţind cum îi bate pulsul la tâmple. Asta e tot ce am, gândi. Când acest puls se opreşte, viaţa mea se opreşte şi ea. Până când voi găsi să scap de ameninţarea numită Mustafa, trebuie să încerc să te păzesc de orice rău.

— Nu te duce, Stăpâne.

— Să nu mă duc?

— Lasă-l pe Ibrahim să se înhame la asta. Lasă-l pe el să-l fugărească pe Frederick prin glodurile Austriei!

— Imposibil! Dacă oastea mea pleacă la luptă, eu trebui să fiu în fruntea ei. Aşa e regula. Ienicerii asta aşteaptă.

— Regula! Dacă nu e regula ta, ce contează?

— Nu pot.

— Iubeşti războiul atât de mult'?

— Ştii bine că nu.

— Atunci de ce?

— E datoria mea, Hürrem.

— Datoria a făcut din Regele Regilor un sclav!

Suleiman îşi smuci capul, cu faţa înroşită brusc de furie.

— Destul!

Hürrem îşi prinse faţa în palme şi îşi muşcă buza de ciudă. Se blestemă în gând. Ar fi trebuit să se descurce mai bine, nu să-l înfurie. Viespea e atrasă de miere, nu de oţet.

— Stăpâne, n-am vrut să te jignesc.

— Locul sultanului Osmanlâilor a fost întotdeauna lângă oastea sa.

— E numai pentru că te iubesc atât de mult, Stăpâne. Verile sunt atât de lungi fără tine. Şi mi-e atât de teamă că într-o iarnă nu te vei mai întoarce... nu fi supărat pe mine.

Suleiman îşi mută mâna dinspre talia ei spre sâni.

— Destul cu politica, şopti el. Mă voi ocupa de ea în timpul liber. Acum te vreau iarăşi.

Ea îşi puse braţele după gâtul lui şi zâmbi.

— Eşti cu adevărat un leu! şopti ea.

El îi simţi coapsele calde încolăcindu-se în jurul mijlocului său, trăgându-l către ea. Norocos fiu al lui Selim! îşi spuse. Să găseşti atât de multe într-o singură femeie!

Mâine va hotărî poate unde va lovi data viitoare. Acum însă arma sa îşi găsise o ţintă mult mai prietenoasă.

Da, ca un leu! Oh, norocos fiu al lui Selim!

Eski Sarai

Fetele din Harem locuiau într-un singur dormitor situat lângă o curte pietruită. Saltelele erau ţinute în dulapul de perete în cursul zilei şi întinse pe platforme înălţate pentru somnul fetelor. Numai o iqbal avea dreptul la un iatac separat.

Julia se întinse pe saltea, în beznă, încercând să-şi alunge amintirile zilei, dar somnul nu veni. Dacă dormitorul ar fi fost în vârful zidurilor, s-ar fi aruncat bucuroasă pe fereastră. Bestiile astea o pângăriseră total. Nu era decât un animal în ochii lor.

Nu că ar fi înlănţuit-o ca sclavă a unui om, şi poporul ei făcea la fel, îşi spuse, în alt mod. Dar s-ar fi aşteptat ca totul să se facă mai ferit, astfel încât chiar dacă trebuia să fie una din multele-i neveste, să nu trebuiască să umble goală în faţa altor bărbaţi.

Îşi aduse genunchii la piept, chinuită de gânduri negre. Niciodată nu-şi închipuise că Haremul arăta astfel; nici o mie de coşmare nu făceau cât realitatea.

Stătu trează până târziu în noapte, prea tristă ca să plângă, prea distrusă ca să poată dormi. Nu se gândi la rugăciuni şi la Dumnezeul creştin. Nu-i erau de nici un ajutor în acest palat.

36

Pera

Cartierul în care *bailo* — ambasadorul Veneţiei — şi ceilalţi negustori veneţieni îşi construiseră palatele avea vedere spre sud, către oraş şi Topkapi Sarai. Suburbia era denumită, cu modestia tipică veneţienilor, *Comunita Magnifica.*

Ludovici avea un mic palat aici, cu o terasă de marmură dând în mod plăcut spre mare. De aici putea vedea navele trecând de Promontoriul Seraglio spre Marmara Deniz, încărcate cu grâne

turceşti, sclavi nubieni, cai arabi şi mirodenii orientale, cerute în Veneţia, şi pe care se sprijinea averea lui dobândită de când părăsise La Serenissima.

Ca bastard, Curtea Veneţiei îi era închisă. Pe când prietenii săi îmbrăcau robele negre de togati, el plecă spre Pera, colonia străină de lângă Istanbul, şi se stabili acolo ca neguţător. Nefiind atras în mod special nici de actualele sale gazde, nici de poporul din care venea, învăţase repede să-i manipuleze pentru propriul său folos.

Tatăl său îl ajutase, desigur. Signor Gambetto apreciase hotărârea lui Ludovici de a pleca din Veneţia, unde prezenţa sa în calitate de togati i-ar fi provocat multe neplăceri. Aşa că ţechinii lui Gambetto porniseră afacerea; iar perspicacitatea lui Ludovici o mărise.

La început fusese greu. Negoţul cu mirodenii şi piper era dominat de marile familii din Veneţia şi Genova. Ludovici înţelese în curând că cele mai mari profituri se puteau obţine din contrabanda cu grâu.

Suleiman stabilise restricţii severe la exportul grâului turcesc, ducând o politică strictă de păstrare a preţului. Dar Ludovici descoperise că un om inventiv putea găsi o cale care să ocolească aceste restricţii, dacă poseda puţină îndrăzneală şi puţină imaginaţie. Închiriase o flotă de caravele greceşti care să încarce grâul din porturile de la Marea Neagră şi să-l transporte în coloniile veneţiene din Creta şi Corfu. Evitarea controalelor turceşti în Bosfor se rezuma la a şti ce mâini trebuiau unse în Palatul Topkapi.

Cei din *Comunitá Magnifica* încă priveau cu ochi reci, dar aici nu conta. Putea face afaceri fără patronajul lor şi succesul lui nu depindea de o căsătorie bună. Îşi strânsese chiar un mic harem.

Stând pe terasă şi sorbindu-şi vinul de Cipru, se simţea satisfăcut de viaţa sa. Avea bani, avea un palat frumos şi, mai ales, avea mijloace de a-şi flutura succesul în faţa restului comunităţii.

Tot ce-i lipsea era un prieten.

Unul din eunucii săi — bietul nenorocit fusese castrat într-o tabără de sclavi de pe Nil, şi era aproape imposibil să găseşti un tânăr care să fi scăpat de cuţit — apăru pe terasă. Îl numeau

Hyacinth — toţi eunucii ăştia îşi luaseră nume de flori — şi era ca toţi ceilalţi: obez, lipsit de barbă, cu vocea tremurată.

— Cineva vrea să te vadă, Excelenţă.

— Cine e?

— Spune că e un vechi prieten, spuse Hyacinth, dar chipul şi tonul vocii îi trădau nedumerirea.

— Şi nu şi-a spus numele?

Hyacinth scuturǎ din cap. Ludovici era intrigat. Un vechi prieten, cumva nou sosit de la Veneţia? Încă o obligaţie de îndurat.

— Condu-l aici, oftă Ludovici.

S-ar fi aşteptat însă la orice, în afara imaginii care-i fu în faţa ochilor câteva clipe mai târziu. Bărbatul purta o mantie de mătase neagră, cu gluga lăsată pe faţă. Ludovici observă că pe dedesubt avea un caftan de mătase şi cizme de piele moale. Precis nu era veneţian.

Ludovici se ridică alarmat.

— Cine eşti?

Omul îşi trase gluga. Ludovici se holbă la el. Era greu de spus dacă era maur sau nubian. Faţa îi era atât de desfigurată de cicatricea care îi traversa nasul şi ochiul drept, încât nu-i putea distinge bine trăsăturile. De asemenea, era oribil de gras, ca Hyacinth. Capul îi era ras, potrivit pentru portul unui turban. Ludovici înţelese imediat că era un eunuc.

Dar, un vechi prieten?

— Salut, Ludovici, spuse omul.

— Ne cunoaştem?

Rezerva iniţială a lui Ludovici se schimbase în curiozitate şi repulsie. Omul acesta era în mod clar un sclav. Cum ajunsese aici? Şi cum de-i ştia numele?

— Cine eşti? repetă Ludovici.

— Sunt Kislar Aghasi-ul Sultanului Suleiman.

Kislar Aghasi! Paznicul Fericirii — Căpetenia Fetelor! Una din cele mai puternice creaturi din Haremul sultanului! Ludovici se holbă la el, prea uluit ca să mai poată vorbi.

— Nu mă recunoşti?

Ludovici îl privi mult timp. Când înţelegerea veni, se prăbuşi pe spate pe divan, fără grai. Simţi un nod în gât, de parcă ar fi înghiţit un bolovan.

— Abbas, spuse în cele din urmă, încet.

Camlica

Suleiman îşi struni calul şi privi şoimul ce plutea la înălţime prin curenţii de aer, aşteptându-şi prada. Pentru o clipă, râvni la libertatea păsării. Apoi îşi aduse aminte că şoimul era obligat prin dresură şi chiar prin natura sa să se întoarcă la braţul înmănuşat, la gluga de piele şi la cuşcă, la sfârşitul fiecărei vânători. Dar deocamdată pasărea era liberă, asemeni lui însuşi, când se afla aici la vânătoare, sau cu Hürrem. Liber să simtă vântul, să se înalţe cu el deasupra pământului.

Ibrahim îşi mână calul încet prin iarba înaltă, ca să sperie prada. Suleiman observă cum şoimul îşi strânge aripile în cădere, apoi cum se redresează.

Ochiul său galben îşi zări prada, izbucnind în faţa copitelor calului, la o sută de picioare sub el, şi deodată şoimul se năpusti în picaj. Suleiman îi urmări căderea, fulgerând în spinarea iepurelui ca o sabie de călău, înşfăcându-l cu ghearele ascuţite; iepurele se zbătu câteva clipe, apoi rămase nemişcat. Pasărea bătu din aripile mari şi apoi se linişti alături de victimă. Suleiman zări picături roşii împrăştiate pe blana albă, în jurul ghearelor.

Pajii alergară înainte, strigând încântaţi.

Suleiman era întotdeauna uimit că femelele de şoim erau mai bune la acest dans al morţii, mai mari şi mai puternice decât masculii, preferate mereu de dresori. Atât de diferit de lumea oamenilor.

Ibrahim se întoarse râzând, cu şoimul aşezat pe braţul stâng înmănuşat, având trasă pe cap gluga mică de piele. În spatele lui, pajii purtau trofeele zilei: o duzină de iepuri atârnaţi pe o prăjină şi un mănunchi de fazani.

— O zi reuşită, strigă Ibrahim.

— Soarele e jos, zise Suleiman. Ar trebui să ne întoarcem la caic.

Ibrahim îşi îmboldi calul la pas, venind din dreapta lui.

— De mult timp n-am mai vânat împreună, Stăpâne.

— Prea mult timp, Ibrahim. Ar trebui să avem mai multe asemenea zile în vara asta.

Ibrahim nu-i răspunse direct.

— Aş vrea să trebuiască să aşteptăm o vară ca asta, spuse în cele din urmă. Divanul a recomandat o altă campanie împotriva regelui Spaniei.

Regele Spaniei, gândi Suleiman, amuzat. Era termenul batjocoritor folosit de Ibrahim pentru împăratul Roman, Carol, fratele lui Frederick.

— Acum doi ani am asediat Viena. Frederick n-a apărut. Şi nici fratele său. La ce-ar folosi să mergem iarăşi în nord?

— Am fost ţinuţi în loc de ploi neaşteptate. Dacă am fi avut tunurile în faţa zidurilor atunci…

— Dacă luăm Viena, cum o vom păstra? Înainte de a intra pe o uşă, trebuie să ştii cum vei mai putea ieşi pe ea.

Ibrahim încuviinţă. Asta nu sunase ca un gând al lui Suleiman, ci ca o cuvântare pregătită. Suleiman nu era preocupat de tactică, el îşi vedea doar datoria.

— Trebuie să ieşim din nou pe câmpul de luptă. Este datoria noastră faţă de Islam.

Suleiman zâmbi pentru prima oară.

— Ah da. Uitasem ce bun musulman eşti, Ibrahim.

Ibrahim se stăpâni la auzul vorbelor, chiar dacă Suleiman intenţionase doar să-l ironizeze.

— Nu putem ţine ienicerii în oraş încă o vară, Stăpâne, spuse el, încercând să-şi ascundă iritarea din voce. Devin nerăbdători să se bată.

— Poate ar trebui să privim în altă direcţie.

— Şahul Tamasp?

— Sifavizii încearcă să molipsească cu erezia Shi’a Califatul Abbasid. Avem veşti că unii dintre muftiii noştri au fost ucişi. Tamasp îi găzduieşte pe rebeli. Trebuie sa-i dăm o lecţie.

— Şahul Tamasp e o ameninţare minoră. Îl putem zdrobi în timpul liber.

Suleiman îşi privi prietenul cu seriozitate.

— Visezi la glorie atât de mult, Ibrahim, încât uiţi că uneori datoria noastră poate să însemne şi strivirea paraziţilor.

Ibrahim acceptă reproşul, dar în sine simţi o furie crescândă. Era furios că-i permisese minţii încete a lui Suleiman să marcheze puncte împotriva sa. Cineva îl antrenase pentru asta.

— Carol este Împăratul Roman, duşmanul declarat al credinţei noastre. În acest moment are diferende cu Roma şi cu Luther şi este în război cu Francisc. Nu poate fi ocazie mai bună de atac.

— Dacă luăm Viena şi Carol nu e acolo, ce-am câştigat? Un avanpost îndepărtat pe care-l poate recuceri imediat după retragerea noastră. Tamasp e o primejdie mult mai apropiată.

Şoimul de pe braţul lui Ibrahim n-avea astâmpăr. Bătu din aripi şi Ibrahim îl mângâie uşor ca sa-l liniştească. Ştia ce se întâmplase, desigur. Era Hürrem. Se băgase iarăşi, şoptindu-şi prostiile în urechea lui Suleiman. Între ei se ridica acum o barieră. Vorba elegantă a lui Suleiman fusese de curând înlocuită cu altceva.

— Dacă luăm Viena, Mărul Verde e la cheremul nostru. Vom scăpa în sfârşit de Carol.

Suleiman tăcu. Mireasma pinilor se întindea peste tot, o dată cu asfinţitul. Cetina de pini forma o pătură moale sub copitele cailor, amortizând zgomotele. Printre copaci Ibrahim putea zări argintul Bosforului devenind roz şi, undeva, silueta corăbiei imperiale.

— Hotărăşte tu atunci, Ibrahim. Tu vei fi în fruntea ienicerilor.

— Ca vizir al tău, desigur. Dar sultanul…

— Nu, Ibrahim. De data asta nu voi fi cu tine. Anul acesta tu vei conduce oştile mele. Sunt multe de făcut la Istanbul. Eu voi rămâne aici.

Ibrahim îşi struni calul, uluit. Suleiman nu-l luă în seamă.

— Stăpâne! Ibrahim îşi îmboldi calul din nou. Stăpâne!

Ochii blânzi, căprui ai lui Suleiman erau umbriţi. Ştie că greşeşte, gândi Ibrahim. Îmi oferă binecuvântarea, dar ştie că greşeşte.

— Nu se poate, Stăpâne.

— Nu eu sunt sultanul? Regele Regilor nu poate face cum doreşte?

— Locul tău este în fruntea oştilor!

— Locul meu este oriunde aleg eu să fie.

— Ienicerii îşi trag avântul de la tine. Dacă nu eşti cu ei, în fruntea lor…

— Sunt ostaşii mei. Trebuie să-mi execute poruncile.

— Nici un sultan …

— Sultanul hotărăşte tradiţiile. El nu le urmează, ca un sclav.

— Vei pierde supunerea lor.

Suleiman se întinse şi apucă frâul armăsarului lui Ibrahim. Îl trase către al său şi se aplecă în şa, apropiindu-şi faţa la un deget de chipul lui Ibrahim. Acesta îi simţi răsuflarea fierbinte.

— Ibrahim, eşti prietenul şi vizirul meu. Am avut destule războaie. Ia-mi această povară. Ia oştile mele. Struneşte-le. Ele nu vor decât sânge. Fă-le să se tăvălească în el. Eu am avut destul.

— Nu trebuie să faci asta. Şopti Ibrahim.

— Am hotărât. Suleiman se îndreptă în şa şi îşi puse mâna pe umărul lui Ibrahim. Mă încred în tine ca în nimeni altul. Eşti fratele meu. Fă asta pentru mine.

Călări mai departe, printre copaci, înspre apă. Oh, pe Allah, gândi Ibrahim. Vorbeşte cât se poate de serios.

Pera

Până şi vocea i se schimbase, reflectă Ludovici. Nimic nu rămăsese din tinereţea ştiută; chiar şi culoarea pielii era alta. Era mai palidă, mai cenuşie, bolnăvicioasă. Vitalitatea şi pasiunea de altădată fuseseră înlocuite de letargia obezităţii; trăsăturile fine fuseseră distruse de linia cicatricei; lumina ce-i strălucea cândva în ochi se stinsese. Era Abbas, şi totuşi nu era el.

Abbas nu-i căută privirea. Se uita la apele înspumate ale Cornului şi vocea îi devenise răguşită de emoţia amintirilor.

— Trebuia să iau aminte, Ludovici. Tu ai încercat să mă avertizezi.

— N-am ştiut ce s-a întâmplat cu tine. Nimeni n-a ştiut vreodată.

— Ce ştii de tatăl meu?

De data asta Ludovici fu cel care-şi plecă ochii.

— A fost dizgraţiat. Gonzaga l-a acuzat în faţa Consiliului de beţii repetate. A fost înlăturat din funcţia de Comandant General.

Cred că acum slujeşte în armată, la Napoli. Ludovici clătină din cap, neputând spune totul dintr-o dată. Abbas, n-am ştiut. Nimeni nu ştia unde ai plecat. Am crezut că ai fugit…

— Nu puteai face nimic.

— Gonzaga a fost, aşa-i?

Ochii lui Abbas se umeziră la amintirea spaimei şi atrocităţii.

— M-au *ras,* Ludovici. Atunci şi acolo, în cala galionului. Au crezut c-o să mor şi nu le-a păsat. Am supravieţuit totuşi, deşi în fiecare zi de atunci mi-am dorit să fi murit. Dar Dumnezeu nu s-a milostivit de mine. În loc de asta a făcut să fiu vândut ca sclav în piaţa din Istanbul. Am fost dus la Haremul Sultanului, ca paj. Bătrânul Kislar Aghasi m-a plăcut şi mi-a dat răspunderi mai înalte, deşi aş îndrăzni să spun că n-a fost o simplă întâmplare. Eram educat într-un anume fel şi vorbeam turca şi araba, ceea ce ceilalţi nubieni nu puteau. Închise ochii. Chiar dacă sufletul poate tânji după moarte, trupul este marele învingător, Ludovici. Mi-am învăţat bine îndatoririle şi când bătrânul Kislar Aghasi a murit, Sultana Valide m-a numit în locul lui.

Făcu o pauză şi pentru o clipă îşi prinse capul în mâini. Ludovici voi să întindă mâna şi să-l atingă, dar descoperi, spre propria lui ruşine, că nu era în stare.

După un timp îşi reveni şi îşi ridică fruntea.

— Au tăcut din mine o fantomă, Ludovici. O fantomă care merge, vorbeşte şi respiră — dar Abbas nu mai este. Nu Abbas, cel pe care tu sau eu îl mai ţinem minte.

Ludovici ar fi vrut să spună ceva care să-l mângâie, dar nu existau cuvinte. În loc de asta spuse:

— De ce n-ai venit mai devreme?

Abbas râse, dar fără veselie.

— Amândoi cunoaştem răspunsul la asta.

— Atunci de ce ai venit astăzi?

— Pentru că am nevoie de ajutorul tău.

— Spune. Orice.

Abbas dădu din cap.

— Nu fi atât de grăbit cu favorurile faţă de străini, Ludovici.

— Tu nu eşti un străin.

— Ba sigur că sunt. Cum aş mai putea fi acelaşi om după cele ce mi-au făcut?

Ludovici se aplecă înainte.

— Abbas, tu ai fost cândva prietenul meu. Eu nu te voi renega niciodată.

Abbas se întoarse într-o parte şi degetele mâinii lui stângi se abătură către obraz, acolo unde pumnalul îi sfâşiase chipul, cu patru ani — numai patru? — înainte.

— Dorinţa nu dispare, ştii, Ludovici. Continui să doreşti femeile. De ce nu dispare şi asta odată?

Ludovici îl apucă de braţ. Vezi că nu-ţi trebuie cine ştie ce curaj pentru asta? se întrebă în treacăt. Nu era un lepros.

— Abbas, spune-mi numai ce vrei să fac.

Abbas se scutură, ieşind parcă din transă.

— Ţi-o aminteşti pe Julia Gonzaga?

— Desigur.

— E aici.

— Aici, la Istanbul?

Imposibil. Dacă ar fi venit aici, comunitatea ar fi aflat.

— Unde?

— În Harem.

— Ce?

— A fost capturată de corsari. Am văzut-o, Ludovici. Am văzut-o cu ochii mei, şi e la fel de frumoasă ca întotdeauna. Şi o doresc la fel de mult ca atunci …

— Abbas, te rog …

— Dar nu o pot avea. Aşa că vreau s-o scap …

— E imposibil!

— Ştiu, ştiu. Dar trebuie să existe o cale, şi singur nu pot!

Ludovici rămase tăcut vreme îndelungată.

— Bine, zise în cele din urmă.

37

Hipodromul

Ibrahim stătea lângă crenelurile marelui Palat, cu mâinile încleştate de mânie. Multă vreme nu spusese nimic, privind doar peste umbrele ce se îngroşau la poalele zidurilor roz ale Ayei

Sofia şi la cupolele palatului de dincolo, dominat de turnul Divanului.

— Sper că Trandafir de Primăvară este bine, spuse el.

Güzül îl studie în penumbră. Arăta obosit şi umerii îi erau căzuţi. Măreţia ce-i era la fel de caracteristică precum profilul mândru grecesc lipsea. Ceva îl cutremurase. Ce?

— Este bine în privinţa trupului, stăpâne. Dar îi e rău la suflet. De aceea m-a trimis aici, ca să cer ajutorul stăpânului meu.

— Sunt sluga ei, ca întotdeauna, spuse Ibrahim precaut.

Güzül făcu o pauză. Aceasta era o problemă extrem de delicată. Gülbehar o impresionase spunându-i că nimic din ce auzea nu putea fi pus pe hârtie sau încredinţat altor urechi decât cele ale marelui vizir.

— A auzit zvonuri, stăpâne.

— Zvonuri sunt peste tot.

— Despre Hürrem.

— Ce zvonuri?

— Că l-ar fi vrăjit pe însuşi Sultanul Vieţii.

— Treburile Haremului nu sunt şi ale noastre, Güzül. Sau ale stăpânei tale, Trandafir de Primăvară. Cel puţin deocamdată.

— Se teme pentru fiul ei, stăpâne. Ştie că vrăjitoarea unelteşte împotriva lui.

O briză rece însoţea asfinţitul. Ibrahim se înfioră.

— Are dovezi?

— Nu, stăpâne.

Ibrahim ridică din umeri. Dacă ar fi dovezi!

— Atunci ce doreşte stăpâna ta, Güzül?

— Mi-a cerut să-ţi aduc un singur mesaj. Anume dacă tu însuţi te-ai simţi ameninţat, atunci Mustafa ar fi gata să-ţi vină în ajutor.

Oh, Güzül, cât de departe ai ajuns! îşi spuse Ibrahim. Acum unelteşti şi tu, ca toate din cuibul acela de vipere! Se aşteptase la aşa ceva, dar şocul îl zdruncinase totuşi puternic. Capul oricărui om putea ajunge deasupra Porţii Fericirii, numai pentru a fi luat parte la o asemenea conversaţie. Cunoştea mesajul pe care Gülbehar i-l trimitea prin mijlocitoare: trădare.

Cât de uimitor intuise că şi el era ameninţat acum.

Dacă Hürrem într-adevăr cocheta cu ideea îndepărtării lui Mustafa şi a strecurării sale în sânul puterii, atunci ştia desigur şi că el, ca prieten şi sfetnic al lui Suleiman, era obligat s-o oprească.

Dar trădarea!

— Acest mesaj vine chiar de la Mustafa?

— De la Gülbehar, stăpâne.

Chiar şi în semiîntuneric, Ibrahim putea simţi că femeia tremura. Înţelese grozăvia ce i se ceruse să facă.

Într-adevăr, trebuie să fie o femeie remarcabilă şi frumoasă, gândi Ibrahim. Să-şi impună voinţa asupra unui rege şi s-o determine pe mama prinţului moştenitor să apeleze la asemenea măsuri extreme!

— Poţi să-i duci Trandafirului de Primăvară răspunsul acesta, zise Ibrahim. Spune-i că voi face tot ce-mi stă în putere ca s-o ajut. Dar spune-i că niciodată, niciodată, nu voi face ceva care să-l afecteze pe Stăpânul Vieţii. Mai degrabă aş muri.

— Îi voi spune întocmai vorbele tale, stăpâne.

— Încă ceva, spuse Ibrahim. Ai văzut-o pe această femeie, pe Hürrem?

— Am văzut-o de multe ori, stăpâne.

— Descrie-mi-o.

Güzül scrută faţa lui Ibrahim, încercând să afle ce voia acesta să audă.

— E drăguţă, stăpâne. E destul de greu să spui că e frumoasă, şi totuşi are ceva ce place mai tuturor bărbaţilor…

— Ce culoare are părul ei?

— Auriu-roşcat, stăpâne. Ca grâul şi ca rugina.

— Şi chipul?

— Are oasele fine, stăpâne. Buzele îi sunt niţel cam subţiri, iar nasul puţin cam mic. Nu e deosebită decât în privinţa ochilor.

— Ochii?

— Sunt foarte verzi şi strălucitori, stăpâne. De o intensitate aproape usturătoare.

Ibrahim încercă să-şi compună în minte imaginea ei, dar piesele de mozaic nu se lipeau la un loc. Pentru el, Hürrem nu era decât un spirit, o boală care invadase sufletul bărbatului, care ghidase şi dominase întreaga lui viaţă. Se întoarse cu

spatele şi se aplecă pe parapet cu faţa către turnul Divanului, conturat cenuşiu pe cerul tot mai întunecat.

— Mulţumesc, Güzül. Poţi să pleci.

Güzül atinse pietrele cu fruntea, apoi se ridică uşurată şi plecă. După ce ea dispăru, Ibrahim rămase privind venirea nopţii şi gândindu-se.

Un turn de nisip, îşi spuse el, rezemat de stânca răcoroasă. Palatul său imita Eski Sarai al sultanului; avea propria corabie, opt gărzi de onoare, un salariu dublu faţă de precedentul mare vizir. Devenise cel mai puternic om din imperiu. Şi totuşi, totul depindea de prietenia unui bărbat.

În toate privinţele, acum el era sultanul. El conducea Divanul, şi acum tot el comanda armata. E drept că nu-şi dorise nimic din toate acestea. Fusese mulţumit în umbra lui Suleiman; într-adevăr, găsise astfel un soi de libertate. Dar Suleiman îi ceruse să îşi asume poverile lui şi el o făcuse bucuros, ştiind în secret că era mai potrivit în unele roluri decât însuşi Stăpânul Vieţii.

Un turn de nisip înşelător, pe cale să se năruie.

Suleiman îi trecuse lui povara; iar acum îl abandonase îndoielilor şi singurătăţii. Era oare într-adevăr în pericol, aşa cum îi sugerase Gülbehar? Nu, Suleiman. Îi dăduse cuvântul său, indiferent ce-i şoptea vrăjitoarea în lumea secretă a Haremului. Suleiman nu l-ar fi trădat niciodată. De orice ar putea fi în stare Suleiman, în afară de asta.

38

Eski Sarai

Când Julia fusese capturată de corsari, singura emoţie de care îşi aducea aminte fusese frica. Fusese convinsă că va fi torturată şi ucisă. Se temea de oamenii tuciurii, cu feţe de păsări de pradă, se temea de violenta din ochii lor. Dar apoi, când îşi dăduse seama că n-aveau s-o vateme — ceea ce era oarecum bine — teama fusese înlocuită de singurătate, de o durere grozavă, chinuitoare, resimţită în încercarea de a se obişnui cu chipurile, peisajele, mâncărurile străine.

În clipa în care auzise uşile Haremului trântindu-se în urma ei, ştiuse că nu se va mai putea întoarce niciodată la viaţa dinainte. La Serenissima era pierdută o dată pentru totdeauna. Se resemnase cu noua ei viaţă şi cu tot ce i-ar fi putut aduce. Cu prietenia Sirhanei, chiar singurătatea ei era înlocuită treptat cu altă emoţie, pe cât de violentă, pe atât de neaşteptată.

Bucurie.

Niciodată nu se gândise cu adevărat la nefericirea vieţii sale anterioare, şi asta pentru că nu avea cu ce fel de viaţă s-o compare. Iar acum, chiar dacă în unele privinţe abia dacă înlocuise o cuşcă cu alta, descoperi că i se lăsase mai multă libertate decât îşi imaginase vreodată. Aici era scutită de soţul bătrân şi bolnav pe care îl dispreţuia; scutită de încăperile sufocante ale casei sale, fără altă companie decât cea a servitorilor, scăpată, mai ales, de izolarea disperată a trupului.

În Harem, băile, masajele şi goliciunea erau bucurii zilnice. Încet, începuse să-şi simtă trupul trezindu-se, iar descoperirea o uluise. O lăsa pe Sirhane să o maseze în baie şi în fiecare zi aştepta întâlnirea din hammam cu o plăcere delicioasă, pe care nu o mai simţise niciodată.

Sau, poate, o dată. Cu Abbas.

Atunci, umbra duhovnicului îi împiedica eliberarea. Dumnezeu ar fi pedepsit-o, desigur. Dar mai apoi se întrebase: dacă El dorea să-i rămână credincioasă, de ce lăsase ca galera lor să fie capturată de corsari? Sau o punea doar la încercare! Ei bine, dacă fusese o încercare, ea nu făcuse faţă. Deşi, unde era păcatul? Nu comisese un adulter şi încă îşi spunea rugăciunile în fiecare zi.

Începuse să se autoconvingă că nu are ce să-şi reproşeze. Şi cu fiecare zi umbra duhovnicului pălea.

Se întoarse cu faţa în jos pe marmura caldă şi o lăsă pe Sirhane să-i maseze spatele cu ulei călduţ, era teribil de cald în baia de aburi şi transpiraţia îi curgea şiroaie de pe frunte, intrându-i în ochi. Mâinile Sirhanei erau liniştitoare, hipnotice. Era ceva la care ştia că nu mai poate renunţa nici pentru tatăl ei, nici pentru Doge, nici pentru Sfânta Fecioară.

Atingerea altei fiinţe omeneşti.

Privi către pajii negri ce stăteau, gărzi tăcute, la uşile hammamului. Se gândi la Abbas.

— De ce nu încearcă niciodată să ne vorbească? De ce nu ne … ating niciodată?

— Unii o fac … spuse Sirhane cu o nuanţă conspirativă în glas.

— Şi sultanul cum de permite asta?

— Pentru că nu mai sunt bărbaţi.

Julia ştia că Sirhane o va crede proastă, dar pe cine altcineva să întrebe?

— De ce?

— Nu ştii? zise Sirhane, dar în vocea ei era surpriză, nu superioritate. Au fost *raşi,* spuse, apoi dându-şi seama că Julia tot nu înţelesese, adăugă. Li s-a tăiat bărbăţia. Nu mai pot face dragoste cu o femeie.

Julia închise ochii pe când Sirhane îi masa muşchii gâtului, frământându-i până când în ochii ei apărură lacrimi.

— Tu ai făcut vreodată dragoste cu un bărbat?

— Desigur.

— Cum a fost?

Sirhane se opri.

— Credeam că ai fost măritată.

— El era bătrân.

Sirhane îşi reluă lucrul, degetele ei apăsând puternic de-a lungul şirei spinării Juliei.

— Am făcut dragoste numai de doua ori. Daca tatăl meu ar fi aflat l-ar fi omorât.

— Ce se întâmplă atunci?

— Băiatul are un lucru între picioare. E lung şi ţeapăn şi intră în tine.

— Unde?

— Uite aici, desigur.

— Doare?

— Da doare. Contează cum o face. Hanif era drăguţ.

Îmi plăcea cum mă săruta. Îmi săruta şi sânii. Asta îmi plăcea cel mai mult.

Julia închise ochii, încercând să şi-l imagineze pe Serena sărutându-i sânii. Gândul îi făcu de-a dreptul greaţă.

— Aşa face şi sultanul?

— Dacă ai noroc.

— Dacă am noroc?

— Nu vrei să fii aleasa sultanului?

Sirhane îşi plimba mâinile pe tot spatele ei. Julia gemu.

— Dacă sultanul te alege vei avea toată bogăţia şi confortul pe care ţi le-ai putea dori. Uită-te la Hürrem. E, practic, o regină.

Julia deschise ochii şi se uită la eunucii care stăteau lângă uşă. Ca nişte statui, îşi spuse ea. Cândva mă simţeam umilită să fiu goală în faţa lor. Acu e ca şi când nici n-ar exista.

— Am cunoscut un băiat cândva. Crezi că voia să facă dragoste cu mine?

— Desigur. Întoarce-te.

Julia se întoarse pe spate, cu ochii pe jumătate închişi şi trupul relaxat.

Sirhane se uită la ea şi în ochii ei era o licărire pe care Julia n-o mai văzuse.

— Eşti foarte frumoasă, Julia, şopti ea.

Deodată, o sărută. Julia simţi că îngheaţă. Părul negru şi lung, umed, al Sirhanei îi căzu peste faţă, şi îi simţi mâna trecându-i peste pântece şi oprindu-i-se între picioare. Degetul ei era acum *înăuntru*!

Julia se răsuci şi o împinse pe Sirhane la o parte. O luă la fugă prin ceaţa hammamului, cuprinsă de panică, neştiind ce să creadă, ce să simtă.

Topkapi Sarai

Suleiman şi Ibrahim cinaseră la masa de argint, din farfurii de porţelan chinezesc verzi şi albastru intens, un dar de la vreun ambasador uitat mult de timp şi descoperit de Suleiman în casa de valori. Fiecare masă era o reafirmare a Imperiului pe care otomanii îl creaseră în ultimele trei secole. Era miere din Valahia, unt adus în imense burdufuri de bou, peste Marea Neagră, din Moldova, şerbeturi păstrate îngheţate ca cea mai curată zăpadă, cărate în saci de fetru de la Muntele Olimp, pe Marea Neagră, şi păstrate în vase speciale. În sfârşit, erau curmale şi prune din Egipt.

Lângă fiecare farfurie se găsea vinul de Cipru, în pocale sculptate dintr-un singur cristal de peruzea...

Mâncară în tăcere. Când în sfârşit rămaseră singuri, Suleiman arătase spre vioară.

— Vrei să cânţi pentru mine, Ibrahim?

Ibrahim trase adânc aer în piept.

— Stăpâne, cred că mă vei ierta, dar în seara asta sunt prea tulburat ca să pot cânta.

Suleiman zâmbi, cu expresia unui slab reproş.

— Şi ce te tulbură, Ibrahim? Tot mai vrei să atac Viena şi să ajut la umplerea şanţurilor pentru cavaleria ta?

Dar Ibrahim nu surâse.

— Este o problemă mult prea importantă, Stăpâne.

Suleiman oftă. Ibrahim se schimbase. Nu mai râdea decât rar. De câte ori erau împreună, pe chipul lui se citea o supărare perpetuă. Oare ce rănea sensibilitatea marelui său vizir acum?

— Ceva legat de Divan?

Ibrahim îşi scutură capul.

— Este vorba de o problemă care în mod normal ar trebui să mă, facă să tremur numai amintind-o, Stăpâne.

Suleiman petrecuse ziua cu Hürrem şi era bine dispus.

— Cumva ai căzut de pe cal? spuse el, râzând.

Ibrahim continuă, încăpăţânat.

— Se aud vorbe printre neguţători, prin bazare.

— Vorbe! Vrei să-mi umpli mintea cu zvonuri?

— Zvonurile sunt moneda imperiilor, Stăpâne.

— Credeam că săbiile.

— E ceva ca ciuma. Sunt aşteptate câteva sute de cazuri pe an. Dar când este o epidemie trebuie să luăm aminte.

— O epidemie?

— Bârfele cresc periculos de mult. Vorbele umplu bazarele şi se împrăştie chiar sub cupolele palatului.

— Ce zvonuri?

— Despre Hürrem.

Suleiman deveni mai ţeapăn. Pentru Ibrahim, era prima dată când rostea acel nume şi era uimit de reacţia fizică pe care o stârnise. Faţa lui Suleiman era umbrită de mânie.

— Cadâna mea? mârâi el.

— În bazar i se spune pe nume.

— Ce-i cu ea?

— Eu spun numai ce aud, Stăpâne.

— Să auzim.

— Se spune... Ibrahim trase cu coada ochiului la Suleiman şi îi văzu chipul alb ca alabastrul... Se spune că e o vrăjitoare. Şi că te-a fermecat şi ţi-a întunecat judecata.

Suleiman sări în picioare de parcă ar fi fost şfichiuit cu un bici; parcurse încăperea în căutarea unui duşman invizibil.

— Vrăjitoare! VRĂJITOARE!

Ibrahim rămase aşezat, deşi îl auzea pe Suleiman păşind în jurul lui şi pufnind furios.

— Asta se vorbeşte, Stăpâne.

— Adu-mi-l mie pe oricine îndrăzneşte fie şi să şoptească aşa ceva! îl dau pe mâna călăului!

— Stăpâne, îţi dai seama că n-am auzit asemenea lucruri eu însumi. Este ceea ce mi-au spus iscoadele mele.

Suleiman înşfăcă cel mai apropiat obiect — vioara lui Ibrahim — şi-l trânti de peretele de piatră.

— LE VOI TĂIA LIMBILE ŞI-I VOI FACE SĂ ŞI LE MĂNÂNCE!

— Stăpâne, dacă ai reveni la Divan şi ai petrece mai mult timp în afara Haremului, toate aceste şoapte otrăvite s-ar stinge, iar ...

— Lasă-mă!

— Stăpâne?

— LASĂ-MĂ!

Ibrahim se ridică, brusc speriat. Aşa ceva nu se mai întâmplase. Suleiman nu-l dăduse niciodată afară. Poate că obrăznicătura mică l-a vrăjit de-adevăratelea.

— Stăpâne, lasă-mă să stau cu tine o vreme şi ...

Suleiman se întoarse brusc şi îşi sfâşie mantia. Un paj negru stătuse tot timpul mut, în colţul camerei. Suleiman îl înşfăcă şi-l aruncă la podea. Omul se târî suspinând. Suleiman îi mai trase şi un şut în dos, făcându-l să alerge în patru labe către uşă. Suleiman îşi trase pumnalul împodobit din teacă şi îl lovi. Lama lăsă o gaură în hainele omului, o pată însângerată apărând pe fesele acestuia. Surdo-mutul scoase un sunet gutural şi o rupse la fugă.

Suleiman se aşează în mijlocul camerei, gâfâind, cu pumnalul însângerat în mână. Privi către Ibrahim, cu ochi ciudat de lipsiţi de ţintă, de parcă l-ar fi văzut pentru prima oară.

— IEŞI AFARĂ!

Ibrahim se întoarse şi părăsi încăperea. Pentru el era clar. Trebuia să distrugă puterea pe care o avea Hürrem asupra Stăpânului Vieţii. Înainte de a se produce adevăratele nenorociri.

39

Eski Sarai

Ce ironie, gândi Abbas, o încredinţaseră Maestrei Veşmintelor. Îşi demonstrase îndemânarea în lucrul cu acul, şi Kiaya fusese foarte mulţumită de ea.

O găsi aplecată peste o mantie de satin destinată tânărului Baiazid, închipuind un model de fir subţire, aurit. Ea sări în picioare văzându-l şi se pregăti să-şi facă salutul, dar el o opri.

— Stai jos, spuse Abbas.

Julia făcu ce i se spusese.

— Uită-te la mine, şopti el.

Ea îşi ridică privirea şi Abbas o văzu cutremurându-se involuntar. Cicatricea asta nu e deloc drăguţă, îşi spuse el. Mai ales într-o lumină bună, ca asta. Mai bine era dacă pumnalul scotea de tot ochiul, decât să-l lase privind mai departe lumea în felul acesta. Aşteptă ca pe chipul ei oval, perfect, să apară vreun semn de recunoaştere, dar nu fu aşa. Nimic

— Ştii cine sunt?

— Eşti Kislar Aghasi.

— Da. Kislar Aghasi. Binele tău este răspunderea mea, câtă vreme eşti în Harem. Înţelegi?

Julia încuviinţă.

— Eşti bine îngrijită aici?

— Kiaya se poartă foarte frumos cu mine.

Abbas dădu din cap. Era o Kiaya mai bună ca precedenta în toate privinţele. Bătrânului Agă îi spusese că Hürrem ordonase ca aceleia să-i fie tăiat un picior şi apoi o trimisese la Diyabakar.

— Văd că ai învăţat deja puţin turceşte.

— Am descoperit că am ureche pentru limba asta.

— Deci eşti tot atât de deşteaptă pe cât de frumoasă.

Dar asta am ştiut-o întotdeauna, gândi Abbas. Ce-ai zice acum, spuse el, dacă ţi-aş vorbi în limba ta. Ţi-ai aduce aminte de mine?

— Eşti o ghiaură, o creştină?

— Da.

— Aici nu-ţi va ajuta la nimic. Nimeni nu te va obliga să-ţi abandonezi religia, dar vei putea avansa mai repede dacă înveţi Coranul. Ai primit un Coran?

— Nu îl înţeleg. Este în arabă.

— Atunci trebuie să înveţi să citeşti în arabă. Îşi coborî vocea şi apoi vorbi mai afectuos. Trebuie să uiţi Veneţia. Lumea aceea nu mai există pentru tine. Nimic nu te va mai putea duce înapoi..

— Ştiu.

El se uită la ea, căutând în minte ce să mai spună. Înţelesese deodată ce însemna să fii o stafie, să poţi vedea lumea fără a putea fi o partea ei. Nu mă recunoaşte, gândi el, şi dacă m-ar fi recunoscut, ce conta? Nu vreau mila ei. N-aş putea suporta asta. Şi ce altă emoţie ar mai putea simţi ea, după atâta timp.

— Dacă ai nevoie de ceva, să-mi spui.

Ea îşi plecă fruntea. Abbas ezită. Atât de frumoasă.

Te-am văzut chiar şi goală, gândi el. De sus, de la ferestruica acoperită cu dantelă din zidul hammamului. Te-am văzut şi te-am dorit ca pe vremea când eram bărbat. Mi-e ruşine că te-am spionat, dar nu te-am ofensat cu nimic şi singura durere a fost a mea. Te-am admirat aşa cum admiră un bărbat o operă de artă, căci tot ce mi-a mai rămas este spiritul. Chiar şi aşa, eşti încă cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată. Nici un sculptor n-ar putea cizela vreodată un corp atât de perfect şi un chip atât de îngeresc.

Durerea din piept deveni deodată covârşitoare şi Abbas nu mai putea respira. Oh, Sfinte Dumnezeule, fie-ţi milă. Nu pot trăi astfel. Rogu-te, sfârşeşte acest chin.

— Stăpâne?

Rămăsese mereu cu ochii la ea, înţelese el.

— S-a întâmplat ceva?

Nu mai era nimic de spus, aşa că se întoarse şi părăsi odaia. Merse încet de-a lungul arcadelor întunecate ale Haremului. Până la încăperea minusculă care era casa lui. Acolo se aşează pe pat, cu capul în mâini, şi plânse.

Sultana Hafise privea dincolo de îngrămădirea de domuri şi cupole, către Marmara, care arăta ca sticla, cu nuanţe roz în soarele după-amiezii târzii, cu suprafaţa împunsă de cocoaşele verzi ale insulelor, ca nişte balene. Sub fereastră, în grădină, platanii foşneau, iar fructele încovoiaseră crengile cireşilor.

Îşi concentră atenţia înapoi asupra odăii, asupra celor trei băieţi cu bonete şi şalvarii largi, care încercau să nu se uite la ea, ţinându-şi mâinile ascunse în cutele tunicilor şi tocând mărunt podeaua de marmură cu cizmele moi, cu o nelinişte disperată.

— Deci, spuneţi-mi, aţi lucrat conştiincios asupra lecţiilor voastre!

Baiazid şi Mehmet priviră spre fratele mai mare aşteptând să vorbească el şi pentru ei, dar acesta pufni şi continuă să privească podeaua. Baiazid fu cel care îşi luă răspunderea de a vorbi.

— Da, bunico, spuse el.

Hafise îl privi. Baiazid şi Mehmet erau băieţi drăguţi, gândi ea. Aveau picioarele lungi ale tatălui lor şi chipuri frumoase. Dar nu sunt sigură de Selim. Când s-o fi îngrăşat atât de tare? Şi de ce îl lasă pe Baiazid să vorbească pentru el? Are opt ani. E vremea să aibă limbă în gură.

— Îţi înveţi Coranul, Selim?

— Învăţătorul ne bate, mormăi acesta.

— De ce te bate? Eşti leneş?

— Nu ştiu, răspunse Selim, fără a-şi ridica ochii din pământ.

Hafise examină tava de argint din faţa ei, aranjată cu specialitatea ei favorită, rahat „care îţi odihneşte gâtul”. Cofetarii ei îl preparau pentru ea în fiecare zi, proaspăt, din pulpă de struguri albi, cu griş, făină, apă de trandafiri, cu sâmburi de caise şi miere sălbatică. Alese o bucată şi o introduse în gură.

— Vreţi şi voi o bucăţică, copii?

Băieţii înaintară cu poftă, având în continuare capetele plecate. Baiazid şi Mehmet luară câte o bucată, numai Selim luă trei.

Sultana îi privi întrebându-se dacă vreunul din ei va deveni vreodată prinţ moştenitor. Nici unul, îşi spuse, nu putea fi un prinţ atât de deosebit ca Mustafa, dar dacă acesta din urmă păţea ceva….

Baiazid şi Mehmet aveau şanse. Dar erau încă atât de tineri. Timpul va hotărî. Selim? Slavă lui Allah că avea doi fraţi zdraveni.

— Spuneţi-mi ce aţi învăţat la Enderu, zise Hafise.

— Eu pot să arunc o suliţa din şaua calului! aproape că strigă Baiazid.

Hafise se uită la el surprinsă.

— Dar ai numai şase ani! zise ea.

— Şi pot lovi o ţintă cu săgeata!

— Dar Coranul?

Baiazid îşi plecă ochii, la loc. Îl înghionti pe Mehmet care privind tot în jos, recită zece versete din prima carte a Coranului. Hafise bătu din palme încântată, iar Mehmet roşi până în vârful urechilor.

— Dar tu Selim? Ce-ai învăţat din Coran?

Selim ridică din umeri fără să spună nimic.

— Haide Selim. Eşti cu trei ani mai mare decât Mehmet. Recită din Coran, pentru mine. Ar trebui să poţi, de-acum.

Selim mormăi primele cinci versete şi se opri.

— Ei bine?

— Nu mi-aduc aminte mai mult, bunico.

Hafise se încruntă şi fu cât pe ce să-l mai convingă, dar se răzgândi. Prostule! Nu-i de mirare că învăţătorul îl bate! La vârsta ta Mustafa ştia să recite primul capitol aproape pe nerăsuflate. Buzele i se strânseră într-o linie subţire, albă.

— Sunt obosită, spuse ea. Veniţi să o sărutaţi pe bunica, apoi gata pe astăzi.

Baiazid şi Mehmet o sărutară cuminţi pe obraz. Selim fu ultimul şi buzele lui abia de-i atinseră faţa. La plecare îl văzu înhăţând încă o mână de rahat, pe care îl ascunse în tunică. Fu ispitită să-l cheme înapoi şi să-l certe, dar renunţă. La ce bun? Era un băiat gras şi prost. Şi aşa avea să fie întotdeauna.

Îi privi cum alergau pe lângă fântâna din curtea de sub fereastra ei. Selim scoase dulciurile şi le arătă fraţilor mai mici, dar când aceştia întinseră mâinile le trase deoparte şi-şi umplu gura. Se întoarse la loc spre ei, ca să-l poată vedea mestecând şi râse la protestele lor.

Hafise plecă de la fereastră, dezgustată. Da, gras şi prost. Şi rău.

Allah să-l păzească pe Mustafa.

În lumea regilor există o monedă ce nu se poate evalua în aur. Banii sunt o jucărie, un simbol, o răsplată. Banii în sine n-au nici o valoare. Tot ce contează pentru putere şi pentru viaţă este informaţia.

Informaţia era cea care îi cerea prezenţa lui Abbas într-o cămăruţă a Vistieriei, în fiecare după-amiază a ultimei zile a Divanului, în biroul vistiernicului Rüstem. Aici era servit cu ceai şi halva şi asculta pulsul Imperiului reprodus de buzele alesului lui Ibrahim.

— Ce veşti de la Harem, Kislar Aghasi? întrebă Rüstem.

— Stăpâne, Hürrem le face viaţa grea slugilor şi celorlalte odalisce.

— Şi Valide?

— E bolnavă. Doctorul îi prescrie leacuri, dar acestea nu prea au efect. Rüstem dădu din cap, dar faţa lui era lipsită de expresie. Probabil se întreabă cât voi mai rezista după ce Valide nu va mai fi. M-am întrebat şi eu acelaşi lucru.

— Am pentru tine o firimitură de ciugulit, spuse Rüstem.

Abbas aprobă din cap şi aşteptă. O firimitură. Omuleţul ăsta arogant şi fioros! Întotdeauna mă tratează de sus. De ce? Pentru că Ibrahim e stăpânul său, sau pentru că el are ouă? Niciuna, nici alta nu valorează prea mult aici. Ar fi trebuit să ştie asta până acum.

Fără îndoială că îi dădea numai veştile pe care Ibrahim le dorea. Dar asta nu intra în discuţie. N-avea importanţă ce stăpân slujeai aici, câtă vreme erai răsplătit şi supravieţuiai. Ce altceva îşi putea dori de la viaţă, acum?

— Ai auzit bătând tobele de război?

— Şi fierarii din Galata lucrând zi şi noapte. Pornim la luptă din nou, împotriva lui Frederick.

— Dar campania asta va fi altfel.

— În ce privinţă?

— De data asta marele vizir va conduce oastea.

Abbas se încruntă, încercând să înţeleagă mai bine.

— Cine altcineva s-o conducă?

— Într-adevăr, nimeni nu l-ar putea înlocui, slavă lui Allah. Mai ales când sultanul se hotărăşte să rămână aici, la Palat.

Abbas îl privi uimit.

— E adevărat?

— Încă o firimitură pentru tine, Kislar Aghasi. Stăpâna Hürrem l-a convins să-şi lase îndatoririle faţă de câmpul de luptă. Ea doreşte ca el să se ocupe de lucruri mai paşnice, în timpul cât ienicerii se vor bate cu oamenii lui Frederick la porţile Vienei.

— A înnebunit!

— Sau e obsedat.

— Sultanul nu-şi abandonează niciodată oastea.

Rüstem căscă.

— În curând întregul Palat va şti, Kislar Aghasi. Sultana Hafise te va ţine minte dacă vei fi tu acela care îi va spune primul.

Şi poate că Valide se va ridica în sfârşit împotriva veninoasei de Hürrem, gândi Abbas. Să dea Allah să fie aşa, căci nici unul dintre noi nu va supravieţui mult, dacă Valide se duce.

Şi cred că asta e valabil şi pentru stăpânul tău.

40

Eski Sarai

Un mare văl de ceaţă întuneca strâmtoarea Bosforului. O frunză de caprifoi se izbi de fereastra zăbrelită pe când vântul rece, neobişnuit în această perioadă, frământa apele Cornului, dându-le o culoare cenuşie, ştearsă. Sunt în această închisoare de aproape zece ani, gândi Hürrem. Dincolo de norii purtaţi de vânt se unduie ca nişte steaguri verzi ierburile înalte ale stepei şi

flutură coamele cailor alergând printre corturi, cum flutură pânzele corăbiilor.

Zece ani, şi sunt tot prizonieră.

Prizoniera lui Suleiman.

Stătea pe divanul din camera de audienţe, urmărind cântecul unei privighetori aflate într-o colivie mică împodobită. Degetele ei băteau darabana, nerăbdătoare. Dintr-o pornire, apucă brusc colivia şi o scoase afară pe terasă. Apoi îi deschise portiţa.

Pasărea ezită, smucindu-şi capul în toate părţile, şi apoi privi către uşă. Ţopăi pe podeaua cuştii, apoi înapoi pe stinghie, nedumerită şi nesigură.

— Şi tu stai în cuşcă prea mult, spuse Hürrem. N-ai mai şti cum să supravieţuieşti afară. E singura lume pe care o cunoşti, aşa-i?

Puse colivia la locul ei, se întoarse în cameră şi se aşeză pe divan. O să înnebunească în curând.

Privi din nou spre terasă şi spre munţii de la orizont.

Stepa. Vântul. Iarba legănându-se. Prea departe, acum. La fel de bine puteau fi pe lună.

La naiba. La naiba cu toţi bărbaţii.

Julia devenise imună la indolenţa hammamului. Nu mai era şocată la vederea atâtor femei la un loc, scutite de restricţiile pe care le impuneau societatea şi apropierea bărbaţilor. Aici putea vedea două fete scăldându-se împreună; săpunindu-şi trupul una alteia, frecându-se una pe alta fără reţinere, dincolo, alte două fete întinse pe marginea unei sofale de marmură, căutându-se reciproc de fire de păr. Altele stăteau singure, goale sau doar cu cămăşi subţiri de baie, privind cu indiferenţă spre ferestre, curăţindu-şi dinţii cu piatră ponce, scobindu-se în nas sau scărpinându-se fără jenă peste tot.

Erau nişte nişe ce duceau afară din sala de baie, undeva unde fetele se puteau întinde pe lespezi de marmură, lăsându-şi trupul pe mâna unor gediçli care le frecau cu uleiuri parfumate sau le rădeau braţele, picioarele şi pubisul. Julia o găsi aici pe Sirhane, stând cu faţa în jos pe marmură, cu trupul lung şi subţire acoperit de transpiraţie.

Julia o expedie pe maseuză din încăpere cu un gest.

Apoi îşi turnă nişte ulei în palmă şi îl întinse pe umerii Sirhanei, peste pielea moale. Sirhane simţi, atingerea diferită şi deschise ochii, intrigată.

— Julia?

— Am venit să-ţi spun că îmi pare rău, şopti aceasta.

Sirhane se ridică şi se întoarse pe o parte. Pielea ei e mult mai brună ca a mea, gândi Julia, de parcă era prima dată când observa acest lucru. Întunecată ca sămânţa de măslin şi striată ca pielea de animal. Sâni mari, grei, de mamă.

— Te iubesc,Julia.

Sirhane îşi trecu degetele printre şuviţele părului Juliei şi i le răsfiră pe umăr. Îi apropie capul de al său. Gura i se deschise şi buzele i se umeziră. Erau dulci, ca şerbetul de fructe. Pielea îi era alunecoasă şi fierbinte.

Julia se dădu înapoi.

— Ce vrei să fac?

Sirhane îi luă mâna şi i-o duse către mijlocul trupului până la pubis, apăsându-i carnea ei moale. Închise ochii de dorinţă şi plăcere.

— Pune-ţi gura aici, şopti Sirhane.

Julia aproape că scăpă un strigăt. Gura? *Nu!* Ideea o uluia şi îi făcea greaţă. Dar Sirhane îi apăsă capul, având ochii plini de rugăminţi. Dacă nu fac asta mă va respinge pentru totdeauna. E singura prietenă pe care o am. Şi vreau atât de mult atingerile ei.

Îi sărută pântecele şi pielea de la încheieturile picioarelor. Sirhane scoase un geamăt de plăcere şi trupul i se înfioră, fiecare muşchi al coapselor şi burţii părând cuprinse de spasm. Sirhane îi apăsă capul şi mai tare înspre buzele despicăturii sale.

Nu pot să fac asta, gândi Julia. Îşi imagină duhovnicul stând lângă lespedea de marmură, cu tatăl ei lângă el. Acesta purta tunica roşie de Consilier, iar preotul — veşmintele lungi ale Bisericii, având o Biblie în mâna dreaptă. Sirhane îşi lăsă capul pe spate, rezemându-l de muchia de marmură. Îşi desfăcu şi mai larg picioarele şi călcâiele îi plescăiră pe lespezile calde. Buzele despărţiturii sale erau roz ca petalele unui trandafir..

„Vei fi condamnată la Iad pe veci”, spunea preotul, „vei fi şfichiuită cu bice cu vârfuri de fier şi peste răni ţi se va turna apă

fiartă. Diavolii te vor coace la foc încet şi nu vei avea scăpare de torturi. Vei arde pe veci."

„Eşti mai rea ca un animal", spunea tatăl ei. „Eşti prea dezgustătoare pentru a putea fi redat în cuvinte. Numele tău va însemna ruşine în tot cuprinsul La Serenissimei..."

— Te rog, şoptea Sirhane. Torcea ca o pisică şi gâfâia atât de tare, încât Julia îi putea vedea coastele prin piele. Te rog.

Îşi depărtă picioarele şi mai mult, cu spatele arcuit, cu degetele înfipte în părul Juliei, apăsându-i capul în jos. Julia tresări de durere. Se abandonă închizând ochii la imaginea duhovnicului şi a tatălui, surdă la exclamaţiile lor de indignare.

O atinse cu limba, şovăind, aşteptând să se întâmple ceva, poate un bici peste umeri, sau voci care să izbucnească în ocări, sau zgomotul paşilor gărzilor. Dar tot ce se întâmplă fu geamătul Sirhanei, care se răsucea şi gâfâia, apăsându-i şi mai tare capul către ea.

Julia descoperi uimită că nu simţea nici un gust, doar o caldă aromă de mosc şi mătase. Sirhane suspină tare şi Julia deschise ochii, intrigată. Putea simţi chiar atâta plăcere? Era într-adevăr atât de puternică?

— Foloseşte-ţi limba, şopti Sirhane.

Se târî către ea până când picioarele îi atârnară pe marginea de marmură. Îşi aruncă braţele pe după gâtul ei şi îşi arcui spatele, într-o postură de totală capitulare.

Mi se dă mie cu totul, gândi Julia. Nu e numai lascivitate. Este şi încredere. Are încredere că nu-i voi face rău, că vreau să-i dau doar plăcere.

Îşi coborî faţa din nou între picioarele Sirhanei. Întâi timid, apoi se abandonă şi ea, strângându-i trupul Sirhanei cu degetele, apăsând şi masându-i carnea, cu toată foamea îndelungatei aşteptări trezită la realitate, lunga condamnare făcând-o acum să trăiască din plin fiecare clipă.

41

Topkapi Sarai

Vânturile neaşteptate se duseseră repede. Zilele se încălziseră şi vara plutea deasupra Bosforului. Anotimp al războiului.

Chioşcul era ca o bijuterie pe degetul lung, de catifea, al Promontoriului Seraglio. Domul său argintiu era decorat cu arabescuri florale în albastru şi alb. Lemnăria era încrustată cu fildeş, geamurile pictate în modele complicate. Sofale aurite se întindeau pe lângă pereţi, iar într-o parte se afla un imens cămin de bronz.

Era refugiul lui Suleiman în nopţile calde, departe de fierbinţeala de cuptor a palatului de piatră, într-un loc unde brizele venite dinspre Marmara Deniz treceau printre chiparoşi şi platani.

Hürrem stătea întinsă alături de el pe divanul lung, ascultând flauturile şi violele cântăreţilor nevăzuţi din grădină.

Hürrem se juca cu umbrele degetelor pe perete.

— Uită-te, şopti ca.

— O cămilă! râse Suleiman.

— Şi acum?

— O oaie?

— E un cal.

— Arată ca o oaie.

— Ai văzut vreodată oaie cu un bot aşa de lung? Poate o oaie turcească, chicoti ea. Numită Ibrahim.

— Singurul Ibrahim pe care-l cunosc nu e deloc un miel. Arată-mi altceva.

Hürrem se încruntă, concentrată, mişcându-şi degetele. Suleiman o privi, zâmbind. Uneori era ca un copil mic.

— Ce zici de asta?

— O pisică?

— Pisica lui Kislar Aghasi. Vezi … n-are nimic între picioare.

El se încruntă.

— N-ar trebui să faci asemenea glume.

— De ce nu?

— Îl jigneşti, în faţa Islamului.

— Eşti atât de ipocrit.

Suleiman scutură din cap, negăsind o replică. Cum de îndrăznea să spună asemenea lucruri? Nu-şi ştia oare locul? Întrebându-se asta înţelese că nu, nu şi-l ştia. Poate că asta-i

plăcea cel mai mult la ea. N-ar fi permis nimănui altcuiva să-i vorbească în acest mod.

Poate lui Ibrahim.

Suleiman privi spre grădină. Broaşte ţestoase cu lumânări fixate pe spate mergeau încet printre trandafiri şi garoafe, iar luna plină arunca umbre lungi printre frunze. E atâta pace aici, gândi el. Aş sta aici pentru totdeauna.

Dar Allah cere război. În noaptea aceasta liniştită putea auzi fierarii din armurăriile Galatei forjând tunuri pentru viitoarea campanie spre nord. Venise vara, şi vara era timpul pentru plecarea într-o nouă campanie; timpul să poarte steagul lui Mahomed, încă o dată împotriva necredincioşilor..

Dar de data asta nu-i voi conduce cu, gândi Suleiman. De data asta voi rămâne aici. Cu Hürrem.

Eski Sarai

Sultana Hafise îmbătrânea. Părul ei negru, cândva bogat, era acum vopsit cu henna, iar fardurile nu puteau masca pungile de sub ochi şi bărbie. Membrele îi tremurau, chiar şi când stătea jos.

Sala ei de audienţe avea tavanul boltit, decorat cu o frescă pe lemn de cedru. Plăcile de Iznik ce acopereau pereţii erau de asemenea încadrate în cedru şi fixate cu cuie de argint.

Stătea cu picioarele sub ea pe un divan din brocart cu franjuri de mătase şi cu perne de satin brodate cu fir aurit.

Abbas îşi lăsă fruntea pe covor, înainte de a i se adresa.

— Coroană a Capetelor Acoperite!

— Abbas.

Valide avea răsuflarea tăiată, de parcă ar fi alergat din grădină ca să-l primească, ceea ce, desigur, era absurd. Era aici, după ştiinţa lui, de cel puţin o oră.

— Ai vrut să-mi vorbeşti?

— Într-adevăr, Coroană a Capetelor Acoperite. O problemă care, sper, se va dovedi lipsită de gravitate.

— Haide, Abbas. Dacă ai venit la mine cu această problemă, trebuie că e importantă.

— E doar un zvon care mi-a ajuns la urechi din diverse... surse.

Slăbiciunea de pe chipul lui Valide păru să dispară. Deveni brusc atentă, cu ochii aţintiţi asupra lui.

— Privitor la cine?

— Privitor la Stăpâna Hürrem.

Faţa bătrânei se strânse într-o încruntare dezaprobatoare.

— La aceea!

— E numai un zvon.

— Uneori acord mai multă atenţie zvonurilor decât judecăţilor Divanului. Spune-mi ce-ai auzit, Abbas.

— În curând oastea va mărşălui împotriva lui Frederick, la Viena.

Hafise îşi permise numai un surâs reţinut.

— Tot oraşul ştie asta. Chiar şi Frederick ştie.

— Am auzit că Stăpânul Vieţii s-ar putea să nu fie în fruntea armatei.

— Ce?

— Mi s-a spus că Stăpâna Hürrem l-a convins pe sultan să rămână aici.

Abbas fu alarmat de reacţia ei. Pentru un moment crezu că avea să leşine. Obrajii i se colorară într-un roz palid.

Abbas păstră tăcerea.

— Tu… crezi că… e adevărat? spuse ea în cele din urmă.

— Am spus doar ce-am auzit, Coroană a Capetelor Acoperite. Am crezut de datoria mea să-ţi aduc la cunoştinţă.

Hafise încuviinţă din cap, încă părând să nu-şi fi revenit din uimire. Bătea cu palma dreaptă în divan.

— A îndrăznit prea mult!

— Sper că n-am provocat supărare, zise Abbas.

— Mi-ai făcut un mare serviciu, Abbas. Un mare serviciu.

Apucă o pernă de lângă ea şi, cu o putere surprinzătoare, o aruncă cât colo. Abbas şi cele două slujnice se holbară la bătrâna atât de fragilă, apoi unul la celălalt.

— Căţeaua neruşinată! Face din el un eunuc! Apoi, stăpânindu-se, se întoarse către Abbas. Mulţumesc, Abbas, mă voi ocupa de asta.

42

Suleiman fu decepţionat văzându-şi mama. Părea tot mai vârstnică şi tot mai slabă de fiecare dată când venea aici. Şi-o imaginase întotdeauna de nezdruncinat.

Vârsta nu părea să-i fi încetinit mintea sau limba.

— Ţi-ai văzut fiii? întrebă ea, după ce el se aşeză lângă ea pe divan.

— I-am văzut. Micul Çehangir e încă bolnav, dar ceilalţi înfloresc. Învăţătorii lor par mulţumiţi.

Hafise se strâmbă.

— Nu-mi place Selim. E un copil şters. N-am încredere în el. Se îngraşă cu dulciuri ca o femeie. Şi am observat că e crud cu Mehmet şi Baiazid. Desigur, în toate celelalte privinţe e un prinţ model.

— Instructorii lui nu mi-au spus nimic.

— Sigur că nu. E vina mamei lor. Petrece prea puţin timp cu ei. E de mirare că Mehmet şi Baiazid sunt atât de plăcuţi.

— Ah! Am simţit cumva nişte vorbe bune? glumi el.

Hafise nu zâmbi deloc.

— Poţi să râzi, Suleiman, dar e un noroc că ai un fiu ca Mustafa. Aş fi disperată dacă Selim ar fi prinţul moştenitor. Îl privi îmbufnată. Pleci curând?

— Oastea pleacă săptămâna aceasta, răspunse el, evitându-i privirea.

Deci e adevărat! gândi Hafise. Omule! Ce ţi-a făcut?

— Împotriva lui Frederick?

— Frederick? E doar un omuleţ din Viena, cum îi spune Ibrahim. Carol e ţinta cea mare. Dar nu cred că Ibrahim îl va da gata. Se va ascunde prin castelele lui din Germania.

Hafise încuviinţă.

— Pregătirile merg bine?

— Ibrahim va avea treizeci de tunuri de asediu. Dacă nu le va opri iarăşi pe drumul spre nord.

Hafise îi urmări faţa. N-avea de gând să-i spună că rămâne! Îi era ruşine. Ştie că îşi trădează datoria către Osmanlâi, către Allah.

Hafise îşi lăsă mâna pe cea a fiului.

— Vei fi cel mai mare dintre toţi sultanii, fiule. Ursitorile au

profeţit asta la naşterea ta.

— Am făcut cum am putut mai bine, spuse Suleiman.

Răspunse strângerii ei de mână şi fu şocat de fragilitatea ei. Era uşoară şi veştejită ca o frunză uscată. Nu-şi dăduse seama cât de bolnavă fusese. Se simţi deodată înfricoşat. Nu-şi putea imagina să vină la Harem şi să n-o găsească acolo.

Ea se dădu mai aproape.

— Şi totuşi am auzit nişte poveşti, murmură ea.

— Poveşti?

— Că ai avea de gând să laşi armata fără comandant.

Suleiman încercă să-şi tragă mâna, dar mâna ei veştedă deveni deodată tare şi puternică, asemenea unei mâini de bărbat. Suleiman privi într-o parte, nevrând să-şi arate mânia în faţa propriei mame.

— N-are nevoie de mine. Ibrahim e căpetenia.

— Deci e adevărat?

— Sigur că nu. Asculţi prea mult bârfele slujnicelor. Zvonurile au cuiburi între aceste ziduri, asemeni viperelor …

Hafise încuviinţă, zâmbind.

— Ochii te-au trădat întotdeauna în faţa mea, Suleiman. Când aveai de gând să-mi spui? Cât credeai că vei putea ascunde asta de mine?

Suleiman îşi trase mâna şi sări în picioare.

— Eu hotărăsc!

— Există lucruri pe care nu le poate hotărî nici un sultan, oricât de mare ar fi. Tu eşti cel dintâi dintre musulmani şi trebuie să te supui voinţei lui Allah.

— Am avut destul parte de duhoarea războiului!

— Ai o datorie!

— Pe care o voi pune întotdeauna deasupra tuturor.

— Până astăzi! Ochii bătrânei ardeau. Ea este, nu? Ea ţi-a făcut asta.

Suleiman nu răspunse. Se întoarse cu spatele privind pe fereastra deschisă către acoperişurile bazarelor şi caselor de lemn îngrămădite pe deal până lângă apele albastre ale Cornului.

Deodată oraşul nu i se mai păru atât de frumos. Ciocănitul din fierăriile şi forjele Galatei era supărător. Atâtea obligaţii. Faţă de

război, faţă de putere. Datorie faţă de Allah, datorie faţă de familie, faţă de neam. Nu era pace nicăieri?

Hafise veni în spatele lui.

— Acolo jos, în Kapala Çarshasha, se spune că te-a vrăjit.

— De-l găsesc pe cel care spune asta pun călăul să-i taie limba şi să i-o bage pe gât.

— Atunci jumătate din locuitorii oraşului vor fi muţi.

Suleiman îşi încleştă pumnii.

— Mă îngrijesc ca ei să aibă pâine în gură şi carne destulă. Trăiesc sub protecţia mea, în siguranţă faţă de pustiirile armatelor ce răvăşesc Europa. Le-am dat Rhodosul, Belgradul şi Ungaria. Ce mai vor de la mine? Mi-am făcut datoria faţă de ei şi faţă de Mahomed.

— Ai lăsat Divanul pe mâna lui Ibrahim, iar acum îi dai şi oştirea! Iar tu îţi petreci toate zilele în lenevie, alături de această Hürrem!

— Există şi alte lucruri în afară de gâlceava măruntă din Divan şi mirosul de sânge din tranşee! Da, voi fi cel mai mare dintre sultani, pentru că voi fi altfel! Voi da poporului legi şi oraşe! Vreau să construiesc, nu să distrug!

— Ţi-ai lăsat puterea în mâna lui Ibrahim şi bărbăţia pe mâna unei femei!

Suleiman se uită la ea, alb la faţă.

— Ea a hrănit aceşti demoni din mintea ta, aşa e? şopti Hafise. Îi luă mâna din nou, iar el nu opuse rezistenţă de data asta. Ascultă-mă! Nu vreau să te văd nefericit. Tu ştii ce s-a petrecut între voi, tu hotărăşti. Dar trebuie să-ţi aminteşti care e menirea ta. Nu trebuie să devii prea ataşat de treburile Haremului. Haremul există pentru desert. El trebuie să te facă puternic. Scopul lui e de a-ţi da fii, nu de a te slăbi.

— Legea ne face puternici. Kanun şi Sheri.

— Suleiman … ce-mi rămâne dacă nu te am pe tine? Viaţa mea ţi-a fost închinată ţie şi sultanatului tău. Am fost atât de mândră de tine. Nu eşti crud cum a fost tatăl tău, şi în asta stă tăria ta. Dar poate sta şi slăbiciunea ta. Am observat asta cu Gülbehar şi cu Ibrahim, şi acum cu Hürrem. Trebuie să înveţi să stai pe picioarele tale.

— Atunci nu există refugiu, nicăieri, pentru mine?

— Găseşte-ţi refugiu în Islam. În datoria ta.

— Nu.

— Suleiman ...

— Îmi voi face datoria. Voi aşeza temeliile Imperiului meu pe Kanun, pe legea scrisă. Îmi voi trimite armatele sub zidurile creştinătăţii şi le voi dărâma, şi-mi voi hrăni şi îmbrăca Imperiul. Dar trebuie să fi rămas ceva şi pentru Suleiman!

— Recâştigă-ţi autoritatea, Suleiman. Înainte de a-ţi fi luată de tot!

— Ibrahim nu s-ar întoarce niciodată împotriva mea!

— Dar Hürrem?

— Ea e doar o femeie!

Hafise ignoră generalitatea reproş ului lui.

— Da numai o femeie! Şi ai lăsat-o să te stăpânească! Ai sute de femei între care să alegi! De ce numai una?

— Pentru că atunci când sunt cu ea sunt eu însumi. Nu Sultan ... nu Stăpânul Gâturilor Oamenilor ... eu însumi.

— Dar ea? îşi doreşte să fie ea însăşi, sau ... următoarea Valide?

— Inshallah! Te rog, şopti Suleiman. Lasă-mă în pace. O iubesc. Lasă-mă!

Pe când el se aplecă să-i sărute mâna Hafise simţi brusc o părere de rău pentru el. Era slab, gândi ea. Nu laş, căci ar fi scuturat şi porţile iadului pentru flamura Islamului. Şi nu slab cum sunt unii bărbaţi în privinţa vinului sau a femeilor sau a altor plăceri. Era slab pentru că îşi dorea să fie asemeni celorlalţi oameni; un lux pe care nu şi-l putea permite.

43

Bazarul de sub ferestrele de la Eski Sarai era acolo de pe vremea lui Mehmet Fatih. Înşiraţi pe scările şi aleile de piatră, neguţători vindeau aur şi argint, brocart şi mătăsuri, covoare purpurii din Damasc şi carpete de mătase din Bagdad, albastre ca pana de păun. În afara bazarului, telalii coceau miez de nucă pe cărbuni, aţâţând focul cu aripi de curcan şi încercând totodată, fără succes, să alunge muştele mici, negre şi

încăpăţânate. Alţii vindeau măruntaie condimentate cu usturoi sau cu chimen. Străzile erau era pline de sunete, culori şi mirosuri. Trecură minute lungi până când Suleiman îşi reveni din senzaţia de pierdere în tumultul propriului oraş.

Chiar şi în acest haos, Suleiman recunoscu semne ale ordinii impuse de predecesorii său. Culorile îşi îndeplineau rolul lor, aici erau turci, cu turbane albastre şi cizme negre, evreii purtau turbane galbene ca şi armenii, dar aceştia din urmă aveau cizme de un roşu aprins, spre deosebire de cele albastru deschis ale evreilor.

Se opri să se uite, o dată cu ceilalţi, la neguţătorul de mirodenii ce fusese ţintuit de urechi pe uşa băcăniei sale. O tăbliţă ce-i atârna de gât spunea că fusese condamnat pentru că umblase cu măsuri măsluite. Cineva din mulţime scuipă la picioarele omului, şi Suleiman făcu la fel. Nu simţea nici o milă, era legea. Era Kanunul.

Era ciudat că se simţea atât de străin aici, se gândi Suleiman. Poate că am trăit prea mult timp în palat. Zgomotul vocilor îmi răneşte urechile, iar miasmele astea de mizerie şi resturi nu ajung până la arcadele palatului meu. Acesta e poporul meu. Îl văd adesea când vine cu plângeri la Divan, dar uit în ce fel trăieşte.

Noaptea se infiltra cu repeziciune pe străzile îngrămădite, şi luna în creştere se ridica peste cupolele bazarului. Suleiman se simţea în siguranţă aici, cine l-ar fi recunoscut în zdrenţele pe care le purta, mai ales că toţi oamenii erau învăţaţi să-şi întoarcă privirile la apariţia sultanului, şi deci nu prea ştiau cum arată. Şi nu era nici un pericol, ienicerii patrulau pe străzi în fiecare noapte; actele de violenţă erau interpretate ca o insultă la adresa sultanului însuşi.

Ce cale mai bună pentru un sultan ce voia să se convingă dacă bârfele despre care i se spusese existau cu adevărat?

Rătăci printre lungile colonade de piatră, printre arcadele şi stâlpii bazarului. Se opri la dugheana unui negustor de mirodenii, lângă săculeţii cu grăsime de iepure, seminţe de susan, aloe, şofran, lapte de pasăre şi rădăcină de lemn dulce. Negustorul părea angajat într-o vie discuţie cu un client, Suleiman auzi numele „Hürrem” şi se opri să asculte, prefăcându-se că se uită

la sacii cu henna verde şi scorţişoară.

— ... se spune că de la naşterea lui Selim nici nu s-a mai uitat la altă femeie!

Negustorul avea nasul coroiat, dinţii stricaţi, şi o barbă rară. Purta un turban albastru – un grec! Îşi agita mâinile sălbatic şi scuipa abundent pe lespezile de pe jos, aproape nimerind mâneca lui Suleiman.

— Imposibil, spunea clienţu1. Era un turc, observă Suleiman. Are un Harem cu trei sute din cele mai frumoase femei ale Imperiului! Nici un bărbat n-ar rezista şapte ani fără să guste câte ceva din aşa o comoară.

— Dacă nu cumva o fi vrăjit! strigă grecul şi scuipă din nou pe jos.

Se pare că era incapabil să vorbească în şoaptă.

— Prostii.

— Se spune că nici nu e o femeie. E un spirit rău, un *djinn,* din pădurile Valahiei!

Horcăit-scuipat.

— Ei, păi vezi? spuse turcul. Toată lumea ştie că ea nu e din Valahia, ci din Rusia! Şi dacă e un spirit rău, cum spui, atunci cum se face că Suleiman e cel mai mare sultan pe care l-am avut vreodată? Priveşte cuceriri le sale: Belgrad, Rhodos, Budapesta! De ce acum doi ani se afla la porţile Vienei?

Negustorul dădu din mâini dezgustat.

— Tocmai! De ce n-a luat Viena? Se spune că vrăjitoarea a trimis ploile care au ţinut toată vara şi din cauza cărora s-au împotmolit tunurile voastre!

Horcăi şi scuipă din nou pe podeaua dughenei, cu atâta putere încât până şi clientul se dădu un pas înapoi. Suleiman se gândi la ce-i spusese cândva Ibrahim:

„Trebuie zece turci ca să întreacă un evreu într-o ceartă şi zece evrei ca să întreacă un grec.”

— Nu, spune neguţătorul, l-a vrăjit. Se spune că nu mai face nimic fără să-i ceară voie.

— Dacă cineva îl are la mână, acela e Ibrahim. Uită-te cum ne vâră în ochi idolii săi, la At-meydani!

— Ibrahim e un mare oştean. (Horcăit.) Avem nevoie de un vizir puternic. (Scuipat. Scuipat din nou.)

— Mai ales când sultanului i s-au aprins călcâiele după una din sclavele sale. Asta n-o să aducă nimic bun, ascultaţi-mă pe mine. Când un sultan îşi ignoră toate celelalte femei, înseamnă că aceea îl ţine de membrul cel gros şi-l plimbă pe unde vrea ca pe un măgar de şale!

Se întoarse spre Suleiman.

— Tu ce vrei?

Ce vreau eu — să scot sabia şi să-ţi tai capul ăla urât, gândi Suleiman. Apoi l-aş atârna de Sublima Poartă şi l-aş invita să mai scuipe o dată. Dar spuse:

— Nu vreau nimic. Vezi că e o flegmă pe scorţişoara ta.

Fu satisfăcut auzindu-l pe turc râzând undeva înăuntrul dughenei..

Dar insultele pe care le auzise răsunau în mintea lui pe când umbla fără ţintă prin labirintul bazarului. Ibrahim şi maică-sa îi spuseseră adevărul.

Vrăjit.

Nu i se permitea nici cea mai mică intimitate? Nu exista oră din zi, lună sau anotimp în care să fie lăsat în sanctuarul propriei vieţi? Cum începuseră aceste zvonuri? Şi de ce era mereu nevoie să-şi dovedească autoritatea şi credinţa faţă de tron şi faţă de Allah?

Foarte bine atunci, se va întoarce la Harem. Va demonstra din nou că este stăpân în propria lui casă. Încă o obligaţie de îndeplinit, şi poate că apoi va scăpa pentru un timp de datoriile faţă de poporul său, de Divanul său, de mama sa ... şi, da, faţă de Allah.

Ce altceva putea face?

44

Era un anumit ritual pentru alegerea unei fete, cum era un ritual pentru orice în Harem. Când marile porţi de fier se deschiseră Suleiman intra calare şi fu întâmpinat de Kislar Aghasi, care purta o mantie cu mâneci lungi, de ceremonie, şi turban alb. O sută de fete cu părul împletit cu perle şi bijuterii, cu trupurile mirosind a iasomie şi portocale, sclipind în mătăsuri

şi satinuri, aşteptau aliniate pe colţul umbrit al curţii. Toate erau nerăbdătoare şi emoţionate în aceasta cea mai importanta zi a vieţii lor.

Orice bărbat ar fi tremurat de plăcere la acest spectacol, gândi Suleiman. Şi atunci, de ce eu nu simt decât această groază rece? De ce Haremul este pentru mine cel mai neplăcut loc?

Uşa imensă se trânti în spatele său. Suleiman descălecă. Cât era de când îndeplinise acest ritual? Dinainte de a deveni sultan, precis, dinainte de Gülbehar. Simţi o sută de perechi de ochi urmărindu-l. Curioşi, rugători, chiar dacă nimeni nu îndrăznea să-l privească direct. Alegerea pe care avea sa o facă în clipele următoare va schimba viaţa uneia dintre ele pentru totdeauna şi irevocabil.

Sau cel puţin aşa credeau ele.

Kislar Aghasi atinse pământul cu fruntea.

— Mărite Stăpân!

— Meriţi laude, îi spuse Suleiman, respectând ritualul. Toate sunt deosebite.

— Mulţumesc, Stăpâne.

Kislar Aghasi păşi în spatele lui, în timp ce el porni de-a lungul rândului de fete. O înşiruire de chipuri, priviri coborâte cu sfială, obraji îmbujoraţi, curtându-l. El se aplecă, salutând-o pe fiecare, în timp ce Kislar Aghasi îi şoptea numele ei.

De ce oare nu mă adăp din fântâna asta până plesnesc? se gândi Suleiman. Alţi bărbaţi aşa ar face. Se spune că Ibrahim are un Harem la fel de mare şi că apetitul său este remarcabil. Continuă să meargă prin faţa fetelor, întrebându-se pe care o va alege până la urmă. Sunt toate atât de frumoase, încât frumuseţea însăşi îşi pierde semnificaţia, gândi el. Aceasta, de pildă. E ca o păpuşă de porţelan. Probabil că mânuită prea grosolan s-ar putea chiar sparge. Pare că a fost cioplită de un meşteşugar, dintr-o singură bucată de alabastru. Atâta perfecţiune intimidează.

— Cum te cheamă? întrebă el.

Fata şopti ceva, dar atât de încet încât n-o auzi. Se întoarse spre Kislar Aghasi.

— Ce-a spus?

Kislar Aghasi păru să ezite.

— Julia, murmură în cele din urmă.

— Julia, repetă sultanul. Îşi întoarse atenţia către fată. Perfecţiune, într-adevăr. Luă batista verde din mâneca mantiei şi o lăsă să cadă pe umărul ei, spre a arăta că a hotărât. Batista era una brodată pentru el chiar de Hürrem. Suleiman ştia că ea priveşte, dar că trebuia să-şi facă datoria.

— Acum mă voi plimba în grădină, spuse el către Kislar Aghasi, care se holba la fată cu o expresie pe care n-o putu descifra. Eunucii ăştia erau creaturi ciudate.

Păşi afară din curte, să rătăcească printre pomi şi struţi şi să scape de mirosul de iasomie şi portocale.

Hürrem se îndepărtă de la fereastră, iar degetele sale se încleştară în jurul sfeşnicului de argint de pe masa alăturată divanului. Îl aruncă cu furie, crăpând placa de faianţă albastră de Iznik care îmbrăca zidurile iatacului. Muomi se feri din raza pericolului.

Faţa stăpânei era palidă de furie. Mult timp stătu încremenită în mijlocul camerei, singura mişcare vizibilă fiind freamătul nărilor şi spasmul muşchilor fălcilor. Dacă Suleiman te-ar putea vedea acum, gândi Muomi. Nu te-ar mai considera atât de frumoasă.

— Trebuie să opresc asta.

— El este sultanul, spuse Muomi, cu precauţie. Cum poţi să-l opreşti?

— Pe divan era o tavă de argint cu prăjituri. Hürrem o înhăţă şi o aruncă de-a curmezişul încăperii.

— Cine e târfa?

— Nu-i ştiu numele. A fost adusă aici din Alger. Se spune că a fost capturată de corsari, o dată cu o galeră veneţiană.

— Cum opresc asta?

Pentru prima dată de când era cu ea, Muomi se temea.

— Stăpână …

Hürrem apucă inelul mare de aur care atârna din urechea dreaptă a sclavei şi trase cu putere. Muomi ţipă şi căzu în genunchi.

— Cum pot opri asta?

— … mă doare …

— … vreau să te duci la spiţer … o licoare de-a ta …

— ... lasă-mă ...!

Hürrem o eliberă şi îşi încleştă pumnii, tremurând. Nu trebuie să mă pierd cu firea, nu acum, gândi ea. Dacă îţi pierzi controlul, pierzi totul.

Muomi gâfâia cu mâinile la ureche.

— Dacă o ucizi, va alege alta. Iar Kislar Aghasi va şti ce ai făcut.

— Atunci?

Muomi privi în sus, cu chipul împietrit şi ochii scânteind de ură.

— Să nu mă mai loveşti niciodată.

— ... spune-mi ce să fac, Muomi.

Negresa ridică din umeri.

— Este o altă cale.

— Care? Spune...

— Poţi cina cu el în seara asta?

— Cu Suleiman? Nu va veni azi la mine.

— Atunci găseşte o altă modalitate.

— Va fi greu.

— Pentru tine?

— Ce-aş putea face?

— Există o băutură... care poate alunga pasiunea unui bărbat. Ne putem asigura că nu se va îndrăgosti de ea.

Tensiunea păru să iasă din trupul lui Hürrem. Îşi permise un surâs.

— Poţi să faci rost de ce-ţi trebuie?

— Orice spiţer din oraş are ierburile necesare.

— Atunci voi trimite un paj să ţi le aducă. Hürrem se aşează pe divan. Acum trimite un mesaj lui Kislar Aghasi. Spune-i că trebuie să-i vorbesc urgent. Pariez că se şi aşteaptă la asta.

Julia fu dusă întâi la Maestra Băilor spre a fi pregătită. Fu rasă cu grijă, fiecare părticică a trupului fiindu-i minuţios inspectată în căutarea firelor de păr, apoi îmbăiată în apă parfumată cu iasomie şi portocale, iar părul de pe cap îi fu împrospătat cu henna. După aceea se întinse pe o lespede de marmură încălzită, în timp ce negrese îi masau umerii, spatele, coapsele şi pulpele cu un amestec de ulei şi făină de orez. Apa fierbea în

vase lângă ea, spre a o păstra caldă şi mătăsoasă.

Când Kislar Aghasi intră în baie o găsi şezând goală pe marginea de marmură, în timp ce gediçli se învârteau în jurul ei, fiecare ocupându-se de o mică parte din ea, singurul zgomot fiind foşnetul cămăşilor lor de bumbac.

El îşi încleştă dinţii spre a opri suspinul de durere care îi venea în gât.

Julia privea undeva departe, de parcă nimeni nu exista în jur, cu ochii lărgi ţi de uimire. Câte o gediçli lucra la fiecare picior, vopsindu-i unghiile, o alta îi punea aloe sub limbă ca să-i îndulcească răsuflarea, apoi trecu la fardarea pleoapelor, cu linii groase. Şi încă una îngenunche ca să-i vopsească pubisul cu henna, după tradiţie. Julia nu era cooperantă, dar nici nu opunea rezistenţă. Îşi lăsa trupul în voia lor, de parcă ea n-ar fi fost acolo, sau trupul ăsta n-ar fi fost deloc o parte a ei.

Mă întreb la ce se gândeşte, reflectă Abbas. E oare în Veneţia, cu dantelele ei, privind gondolele de pe Marele Canal? E în gondola acoperită, cu mine, sau doar vanitatea mă face să-mi imaginez asta?

Undeva în spatele lui, Maestra Veşmintelor se certa cu una din ajutoarele sale pe tema celei mai potrivite garderobe.

Câte nopţi de nesomn am visat clipa asta? gândi Abbas. De câte ori m-am întrebat cum ar fi să fiu cu tine, să te văd goală. În nici o halucinaţie de-a mea n-ai stat aşa, privind drept la mine, neatinsă şi de neatins. Eu nici nu sunt aici, nimeni nu e aici, pentru tine. Eşti singură şi la fel de imposibil de atins cum ai fost întotdeauna.

Atât de frumoasă. Chiar dacă ţi-au vopsit părul cu henna şi ţi-au înroşit buzele, ca uneia din prostituatele de care Ludovici era aşa de încântat, nu-ţi pot vopsi demnitatea şi graţia.

Iar trupul tău este perfect, cum ştiam că este. Curbele şi gropiţele, strălucirile şi umbrele, toate proporţionate perfect, ca sculptate de un artist magistral. Sfârcurile sunt ca nişte boboci de trandafir, iar fiecare muşchi al coapselor sau pântecelui este conturat clar sub piele, ca sculptat în marmură.

Cum pot simţi aşa ceva? se minună Abbas. Cum pot dori ceva ce nu pot avea? De ce mă torturezi încă, dacă nu ţi-a mai rămas nimic pentru mine?

Poate că e cea mai pură formă de dorinţă; dar e şi cea mai pură formă de agonie.

Pe când o privea, o altă fată începu să întindă o pulbere mătăsoasă de aur pe braţele Juliei, pe spate şi pe sâni. Pielea ei sclipea acum ca aurul, lumina sfeşnicelor reflectându-se parcă în mii de fărâme de diamant.

Julia ...

Abbas se întoarse cu greu. Hürrem dorea să-l vadă. Se aşteptase c-o să-l cheme. Hürrem stătea ghemuită pe divan cu o batistă de mătase mototolită în pumni, şi pe care continua s-o răsucească, înfrigurată, printre degete. Ochii îi erau roşii de plâns. Lui Abbas aproape că îi păru rău pentru ea.

Efectuă o temenea, cu mâna dreaptă atingându-şi pe rând inima, buzele, fruntea.

— Stăpână, ai vrut să mă vezi?

Hürrem suspină, ştergându-şi ochii cu batista.

— Ce mă fac, Abbas?

— Stăpână?

— Aud că Stăpânul Vieţii a hotărât să petreacă noaptea cu una din odalisce.

— Aşa este, Stăpână. Nu trebuie să te superi. Eşti totuşi cadâna a doua. Nimic nu poate schimba asta.

Hürrem îşi şterse ochii iarăşi.

— Cum o cheamă?

Abbas ezită, alarmat. Deveni conştient că apăreau primejdiile.

— Julia, spuse, îngrijorat. Este veneţiancă.

— O doamnă de curte, cultivată.

— Cum spui, stăpână.

Hürrem păru să reflecteze.

— Aş vrea să-l văd pe Stăpânul Vieţii. Ar putea cina cu mine în această seară?

— Nu cred că se poate, stăpână. Când sultanul alege o fată...

— Nu ţi-am cerut părerea!

Vocea era ca o plesnitură de bici. El tăcu imediat. O studie mai atent. Poate că totuşi nu plânsese.

— Stăpână?

— Vreau să-l văd pe Stăpânul Vieţii... în seara asta. Este încă aici, în vizită la Valide. Aşa e?

— Aşa e, stăpână.

— Cere-i să ia cina cu mine. Spune-i că am remuşcări şi că vreau să facem pace.

— S-ar putea să nu fie posibil ca…

— Abbas, ţii minte ce s-a întâmplat cu ultima Kiaya a Veşmintelor? Sau poate că nu erai o parte a Haremului pe vremea aceea?

Abbas simţi cum i se usucă gura. Obrăznicătura nu-şi pierduse toţi colţii, totuşi.

— Nu cred că te înţeleg, stăpână.

Hürrem se ridică şi veni către el. Veni atât de aproape încât el îi simţi parfumul. Îl privi, zâmbind.

— Ba da, mă înţelegi, Abbas. Toată lumea ştie ce a păţit ultima Kiaya. Şi încă ea nu îndrăznise să mă jignească aşa cum faci tu acum.

— N-am vrut deloc să te jignesc, stăpână. Am vrut doar …

— Nu vreau să-ţi aud justificările, Abbas. În noaptea asta sultanul poate să doarmă cu altă femeie, dar ştii într-al cui pat se va întinde mâine? Când o femeie are un bărbat între picioare, Abbas, îi are întreaga atenţie. Aşa că, dacă nu eşti sigur de ziua de mâine, adu-ţi aminte de Kiaya — şi fă ce-ţi cer.

— Da, stăpână.

Abbas părăsi odaia, urându-se pentru slăbiciunea sa. De ce era viaţa atât de importantă încât să facă orice ca să şi-o păstreze? Acest instinct de supravieţuire îl trădase din nou.

Foarte bine, va fi marioneta ei. Dar dacă îi face vreun rău Juliei, situaţia se va schimba.

45

— Am pregătit eu însămi masa, spuse Hürrem.

Erau acolo frunze de viţă umplute cu miel fiert în lapte, bucăţele mici de pui fripte pe grătar, şiş-kebab, prăjituri, halva şi şerbeturi. Suleiman se aşeză şi o privi îngrijorat. Acum se simţea ca un străin lângă ca. De parcă o trădase într-un fel.

Ea îl privea mâncând, fără să spună nimic.

— Nu ţi-e foame, o întrebă Suleiman.

Ea dădu din cap că nu. Suleiman arătă spre mâncăruri.

— E bun, murmură. Ai folosit condimente noi?

— Muomi are o mie de reţete, Stăpâne.

El mestecă încă o înghiţitură. Îi studie chipul. Plânsese, era sigur. Şi totuşi nu lăsa să se vadă asta. Dar ochii îi erau roşii şi pleoapele umflate.

— Vrei să fac jocuri de umbre? întrebă ea.

Uneori era ca un copil mic, gândi el din nou. Mereu atât de dornică să-mi facă o plăcere.

— Nu acum, răspunse.

Ea rămase tăcută, privindu-l cu o jumătate de surâs ce părea la fel de fragil ca o umbră.

— Să aduc vioara?

El scutură din cap că nu. Mâncarea era bună, dar nu avea poftă. Împinse farfuria deoparte.

— Mănâncă, te rog, Stăpâne.

— Nu mi-e foame.

— Te-am supărat, Stăpâne? şopti ea.

— Nu, nu e nici o supărare.

— Dar uneori am fost obraznică în preajma ta. În pasiunea mea am uitat care-mi e locul. Dacă eşti mânios, atunci ştiu că e vina mea.

Hürrem părea complet nefericită. Suleiman ar fi vrut să se întindă s-o mângâie. Dar nu putea face asta. Nu putea să-i arate că şi durerea lui era la fel de mare ca a ei. Trebuia ca ea să înţeleagă că oricât de mult o iubea, avea o datorie către Osmanlâi şi Islam; iar ea avea o datorie către el. Datoria era un lucru greu de învăţat, Allah ştia asta, şi aşa era şi ce învăţa ea acum.

— Tu eşti sanctuarul meu, mica mea *russelana.* Dar eu sunt, totuşi, conducătorul. Trebuie să ţii minte asta.

— Da, Stăpâne.

El se ridică. Hürrem nu-şi înălţă privirea; se aplecă repede şi îi sărută picioarele.

— Hürrem, şopti el încet, suntem toţi legaţi prin datorie. Eu nu pot trăi ca ceilalţi bărbaţi.

Trebuia să plece, gândi el, înainte de a-i reveni slăbiciunea. Biata Hürrem. Nu înţelegea nimic. Era adevărat, da, îl vrăjise, dar

nu era deloc o vrăjitoare. Îl vrăjise cu inocenţa şi devotamentul ei.

După plecarea lui, Muomi intră în odaie şi îngenunche în faţa farfuriilor pe jumătate goale de pe masă.

— Abia dacă a atins mâncarea, spuse Hürrem. Va fi de-ajuns?

— Da, şopti Muomi. Este de-ajuns.

Abbas o recunoscu cu greu.

O îmbrăcaseră într-o cămaşă roz şi pantaloni albaştri, peste care îi puseseră un caftan greu, cu nasturi de aur şi cheutori cusute cu fir de argint. Pe cap avea o bonetă strălucind de smaralde, diamante şi opale. Ochii îi erau subliniaţi de farduri, iar restul feţei îi era ascuns în spatele iaşmacului tivit cu perle.

La încheietura mâinilor şi la glezne avea lănţişoare subţiri de argint, mai purta un colier gros de aur cu perle şi încă o amuletă de aur care îi atârna la bonetă.

Când se ridică, o gediçli o ajută aranjându-i rochiile grele de brocart, gluga largă şi mânecile lungi care o acopereau încât nu i se vedea nici un deget.

Julia mea.

O conduse prin coridoarele întunecate ale palatului până la caleaşca pregătită.

Când ieşiră o privi pe fata calmă şi ascunsă sub atâtea haine şi se întrebă ce-ar fi spus dacă ar fi ştiut că eunucul gras şi desfigurat din faţa ei îi făcuse cândva curte pe canalele Veneţiei.

— Ţi-e frică? întrebă el.

— Da.

— Nu trebuie. Sultanul este un bărbat drăguţ. Nu îţi va face nici un rău.

După mult timp o auzi întrebând:

— Eu ce trebuie să fac?

Avea un tremur în voce. Abbas înţelese că era la un pas de a intra în panică.

— Te-ai culcat vreodată cu un bărbat?

— Nu, niciodată.

Corpo di Dio! Nu există nici un Dumnezeu! Şi dacă există, este un sadic şi un tiran! Cum altfel putea El aduce alături o virgină şi

pe eunucul care o iubea, dacă nu doar de dragul distracţiei?

Ce-i putea spune? Cum putea s-o ajute?

— Trebuie să faci ce-ţi cere. El o să-ţi arate.

— De ce m-a ales pe mine?

— Pentru că eşti cea mai frumoasă femeie din lume, se auzi el spunând, dar după aceea tăcu, ştiind că altminteri se va da de gol. Te voi conduce în palatul stăpânului meu, gândi el. Fie ca zeii să-şi aibă porţia de glume. Nu mai pot face nimic acum. Să terminăm o dată cu asta, căci am atins toate adâncimile disperării. Dacă ai noroc, soarta îţi va fi mai bună decât mi-a fost mie.

Topkapi Sarai

Când Abbas intră în dormitor, Suleiman aştepta.

Stătea întins pe pat într-o simplă robă albă, tivită cu hermină, pana de egretă albă fiindu-i prinsă la turban cu un ciorchine de diamante şi rubine. Încăperea era înmiresmată de aroma ierburilor arse în candelabre ce atârnau din tavanul boltit.

Abbas îşi plecă privirea şi atinse covorul de trei ori.

— Mărite Stăpân.

Suleiman îl privi, amintindu-şi de protocol.

— Kislar Aghasi, mi-am rătăcit batista. Ştii cumva la cine e?

— Da, Stăpâne. Îi voi spune să ţi-o aducă.

Abbas îşi ridică fruntea de la podea. Suleiman îl urmări. Era ceva în neregulă cu Abbas, hotărî el. Arăta bolnav în ultima vreme. În seara asta faţa îi era îmbrobonată de sudoare — şi nu era o seară prea caldă — iar ochii aveau priviri îngheţate, cum văzuse multe pe câmpul de luptă. Să sperăm că nu era bolnav.

Abbas merse la uşile mari şi conduse înăuntru o mogâldeaţă mică, înfofolită. Desfăcu mantia şi îi şopti ceva fetei, împingând-o înainte. Stărui lângă uşă, mai mult decât ar fi trebuit.

— Pleacă, spuse Suleiman.

Uşa se închise încet şi rămas eră singuri.

Fata tremura. Luă batista verde pe care el i-o pusese pe umăr în acea dimineaţă, căzu în genunchi şi se târî în patru labe către pat. Ridică pătura şi se strecură sub ca.

Suleiman aştepta, dorindu-şi din tot sufletul să fie cu Hürrem.

Suleiman se ridică gol din pat, privind acuzator către fata ce stătea ghemuită pe salteaua de la picioarele sale. Lumina lămpii proiecta umbre lungi pe rotunjimile trupului ei, punându-i în ochi o pasiune ce nu era de fapt acolo.

Aruncă pe el un halat de mătase şi merse la fereastra deschisă. Luna plină atârna grasă aproape de linia orizontului, deasupra ţărmului asiatic, arzând fosforescentă pe fondul negru al munţilor şi norilor. O lună plină, prevestitoare de rele. Poate din cauza asta, gândi el.

Poate că într-adevăr m-a vrăjit.

Era frumoasă veneţianca asta. Trupul ei era ca mătasea, o încântare pentru ochi şi pentru simţuri. Şi totuşi nu fusese în stare de nimic. Nu avea câtuşi de puţină poftă. De parcă ar fi fost… Abbas.

Ceva… cineva… a făcut din mine un eunuc! Sultanul Osmanlâi1or, impotent ca un Kislar Aghasi!

Frică, mânie şi confuzie se învălmăşiră în mintea sa.

Îşi simţi obrajii arzând de umilinţă. Fata îl urmărea din pat, cu ochi de căprioară, speriaţi, nespunând nimic. Nu scosese o vorbă de când Abbas o introdusese aici, fir-ar să fie.

Dar va mai dura tăcerea ei şi după întoarcerea în Harem?

Ea nu era ca Hürrem. Nu ştia trucuri noi care să-l stârnească, nici murmure noi care să-l îndemne să facă pe armăsarul. Pur şi simplu stătea acolo şi-i oferea frumuseţea ei, monedă ieftină în Harem. Poate că era numai asta. Poate că nu era nici o vrăjitorie. Poate că nici o femeie nu-l mai putea stârni, acum după ce trăise cu Hürrem.

Dar în Harem nu s-ar spune aşa. Pe străzi, în bazare, zvonurile s-ar dubla, şi s-ar spune iarăşi că a fost vrăjit, că nu mai e un bărbat adevărat, un rege adevărat.

Se întoarse şi-o privi. Stătea cu genunchii la gură şi îl privea, singura mişcare fiind a ochilor ce clipeau rar.

El se repezi la uşă şi o dădu de perete.

— Abbas!

Halebardierii aflaţi de gardă de cealaltă parte a uşii tresăriră înspăimântaţi.

— Unde e Abbas?

Unul din ei fugi după Kislar Aghasi.

Suleiman trânti uşa în spatele său şi merse la pat. Apucă hainele fetei şi i le aruncă furios.

— Îmbracă-te!

Peste câteva clipe Abbas apăru în uşă ţinând o lumânare în mână. Ochii săi erau lărgiţi de spaimă.

— Stăpâne?

Suleiman arătă spre fată.

— Ia-o de-aici!

— Nu ţi-a fost pe plac, Stăpâne?

— Ia-o de-aici!

O înşfăcă pe Julia de braţ — avea pe ea doar cămaşa şi şalvarii de harem — şi o împinse spre coridor. O lăsă acolo, plângând pe covor. Trase sabia din teaca unuia dintre străjeri şi intră cu ea înapoi în dormitor. Aduse vârful lamei sub bărbia lui Abbas. O dâră subţire de sânge începu să curgă pe gâtul acestuia, pătând mătasea cămăşii.

Abbas îşi pierdu răsuflarea şi aproape că scăpă lumânarea din mână.

— Ea nu trebuie să vorbească cu nimeni în noaptea asta! Şi dacă mâine dimineaţă mai este încă vie, până în asfinţit capul tău va hrăni corbii de pe Poarta Fericirii. M-ai înţeles?

— Da, Stăpâne …

— Ieşi.

Abbas se grăbi printre arcadele pietruite de la Topkapi Sarai, ţinând strâns în mână pergamentul sigilat. Trecu pe la Aga Mesagerilor. Trebuia să-i trimită vorbă, peste Bosfor, lui Ludovici. Acum. În noaptea asta.

Julia era închisă într-o celulă din Ortkapi. Era aproape miezul nopţii, ceea ce însemna că din momentul în care primea mesajul, Ludovici avea la dispoziţie doar cinci ore ca să se pregătească.

„Julia”, murmură el pe când alerga. „Julia, ce-ai făcut?”

46

În zori

Abbas o scoase pe Julia pe poarta cea mare din zidul dinspre Bosfor al palatului şi coborî spre marginea apei. Se opri o clipă să privească cerul albastru ca şi apa, şi văzu păsările numite de localnici Suflete Blestemate, învârtindu-se deasupra lor. Stolul de păsări sălbatice, albe, nu scotea niciodată nici un sunet şi nici bătaia aripilor lor nu se auzea. Niciodată nu erau văzute hrănindu-se sau odihnindu-se, păreau să plutească veşnic deasupra apelor negre ale Bosforului, la pândă. Localnicii spuneau că sunt sufletele femeilor ce fuseseră înecate în apele de dedesubt.

Era modul tradiţional în care un sultan scăpa de nevestele unui frate, atunci când se vrea pe tron, sau în care pedepsea o fată din Harem care fusese găsită însărcinată de vreunul din eunucii albi. Se spunea că noroiul de pe fundul Bosforului era îngroşat de oasele albite ale concubinelor moarte acolo.

Şi acum tu, Julia.

Abbas se cutremură uitându-se la ea. Plânsese şi fardul îi pătase obrajii, iar părul împletit îi atârna încurcat în jurul chipului. Purta numai cămaşa roz şi şalvarii albaştri. Văzu cum cei doi călăi îi cercetau trupul prin mătasea subţire.

— Ce se întâmplă? murmură ea.

Abbas văzu că asasinii îl urmăreau. Nu le va da nici un motiv de bănuială.

— Nu te întorci la Eski Sarai, spuse el.

O luă de braţ şi o conduse spre ţărm, către caicul ce aştepta.

— Unde mergem?

— Fă ce ţi se spune, zise Abbas.

— Te rog, spune-mi ce se întâmplă.

— *Silenzio*! spuse el şi auzul limbii materne o amuţi pe loc.

Pe scândurile punţii vasului se afla întins un sac mare. Când ajunseră la linia apei, Abbas se întoarse şi o ridică uşor la bordul caicului, aşezând-o cu picioarele chiar pe sac. Scoase o frânghie din sân şi îi legă mâinile la spate.

— Ce faci?

Abbas nu îi răspunse. Pe puntea caicului se afla un morman de pietre rotunjite, pe care le luă una câte una şi le aşeză în sac. Apoi ridică marginile acestuia, pe lângă ea, şi i le trase peste cap, după care îl legă cu frânghia.

— Ţine minte că te iubesc, şopti el în italiană şi o împinse într-o parte. Apoi sări din caic, în cealaltă barcă.

O briză răcoroasă încreţea suprafaţa Bosforului. Cântul muezinului ce chema credincioşii la rugăciune răsuna peste apă, din partea europeană şi cea asiatică a oraşului. Turnul Divanului răsări încet din ceaţă, razele soarelui reflectându-se în cupolă.

O dimineaţă frumoasă pentru moarte, gândi Abbas.

Trecură de Promontoriul Seraglio şi de zidurile sumbre dinspre apă ale palatului, trăgând după ei celălalt caic către un punct situat la mijloc între peninsulă şi partea asiatică. Abbas stătea la cârmă şi privea în jur, când văzu o barcă de pescuit turcească, o caravelă, apărând pentru o clipă, fiind imediat înghiţită din nou de perdeaua învârtejită de ceaţă.

Ordonă călăilor să scoată vâslele şi plutiră o clipă în linişte. Abbas privi spre bărcuţa ce se târa în urma lor la capătul frânghiei. Mogâldeaţa lipsită de formă se lupta încă în sac; barca se legăna uşor pe apă.

— Luaţi frânghia, strigă Abbas, puţin mai tare decât era necesar.

Călăii înşfăcară frânghiile ce îi legau de caic şi începură să le smucească, aşa încât barca începu să se aplece şi să ia apă. În sfârşit, se aplecă pe tribord şi se răsturnă. Se auzi un plescăit moale când sacul se scufundă în apă. O fierbere de bule se văzu la suprafaţă pentru câteva clipe, apoi fu linişte.

Abbas cercetă ceţurile din nou, căutând caravela, dar nu văzu nimic. Le făcu semn călăilor să taie frânghiile şi apoi trecu la cârmă, unde rămase pe tot drumul de întoarcere.

Julia îşi pierdu răsuflarea când lovi apa şi simţi pietrele trăgând-o la fund, cu picioarele în jos. Ştiuse ce va urma, încă de când Kislar Aghasi îi legase mâinile, şi ştia că n-avea nici un rost să se zbată. Se hotărâse să tragă cu putere apa în piept, să termine cât mai repede, dar un instinct nestăvilit de supravieţuire îi slăbi hotărârea, făcând-o să tragă adânc aer în plămâni în clipa când barca se răsturnase, iar acum făcând-o să se lupte cu legăturile de la spate, încercând să-şi elibereze mâinile.

Spre uimirea ei, legăturile cedară.

Scufundându-se, simţi o durere ascuţită, de parcă cineva i-ar fi înfipt două ace înroşite în urechi. Încercă să nu ţipe de durere ca să nu irosească ultima răsuflare. Zgârie, scormoni cu disperare la gura sacului, şi deodată simţi că acesta se deschide.

Kislar Aghasi! gândi ea. A vrut să mă salveze!

Sacul se duse în jos, iar ea privi în sus către verdele palid al apei, văzând suprafaţa argintie departe, departe deasupra, şi îşi simţi pieptul zbătându-se agonic după o nouă respiraţie.

Atât de departe!

Înotă disperată cu braţele, ţâşni brusc şi pe neaşteptate la suprafaţă şi încercă să tragă aer în piept, nereuşind însă decât să înghită şi mai multă apă, aşa că începu să tuşească.

Se luptă cu apa, dând din mâini şi din picioare, dar gura îi era plină cu apă şi o panică roşie o copleşi, căci ştiu că era gata să moară.

Ceva îi atinse braţul şi se agăţă de acel ceva, disperată. Apoi nimic.

Abbas privi o dată înapoi, văzu caravela interpunându-se între caic şi malul asiatic, apoi văzu două siluete chinuindu-se să tragă ceva la bord. Îşi întoarse repede privirea, pentru cazul în care călăii i-ar fi urmărit-o dar deja ceaţa îşi închisese zidul în jurul lor, iar dimineaţa trecu, păstrându-şi în sine toate secretele.

Poarta mare de la Ba’ab y Hümayun era plină de zăpadă când Suleiman se întoarse de pe câmpul de luptă. Şedea posomorât în şa pe armăsarul arab, surd la uralele ienicerilor şi ale mulţimii înşirate pe Divan Yolu ca să-l întâmpine. De data asta nici nu ajunseseră până la Viena. Ibrahim fusese reţinut mai mult de-o lună de o mică garnizoană inamică, la Güns, iar campania se redusese treptat la raiduri ale akingiilor şi certuri între generali privind direcţia de atac.

Se întoarse în doliu. Sultana Hafise, mama sa, murise. Deşi îi ţinea doliul, o parte din el se simţea în mod ciudat eliberată. Spusese rugăciunile pentru ea şi simţise greutatea poverii ridicându-i-se de pe umeri. Cu fiecare zi, vocea care îi amintise constant de datorie, datorie, datorie, slăbea în memoria lui.

Campania europeană fusese un exerciţiu de deşertăciune. Incidentul cu fata veneţiană fusese, în schimb, un dezastru. Acum îi era mai mult decât limpede cine îi era cel mai înţelept tovarăş, atât pe câmpul de luptă, cât şi în pat.

Fusese plecat prea multă vreme. Hürrem, vrăjeşte-mă din nou.

PARTEA A CINCEA

TRECEREA PRAFULUI

47

Eski Sarai, 1535

O gediçli o conduse în iatac. Güzül era impresionată fără să vrea. Hürrem avea propria ei grădină, cu o fântână de marmură şi o colivie mare cu privighetori, canari şi câteva păsări pe care nu le mai văzuse niciodată, creaturi mari, moţate, cu pene roşii, verzi şi albastre. Prin bazar se şoptea că i se dăruise chiar şi un pat din Amoy, China, făcut din ivoriu şi încrustat cu aloe şi lemn de santal şi bucăţi mari de coral roz. Se spunea că toate acestea costaseră peste 90 de mii de scuzi, o avere întreagă.

Hürrem stătea cu faţa în jos pe o lespede de marmură încălzită pe dedesubt de boilerul palatului, în timp ce Muomi îi masa gâtul şi umerii. Hammamul ei personal, observă Güzül, era la fel de mare ca sala de audienţe a lui Ibrahim.

Execută un salut ceremonios, aşteptând apoi în genunchi ca Hürrem să-i observe prezenţa.

Hürrem clipi dintr-un ochi şi un zâmbet uşor i se întinse pe faţă.

— Ah, Güzül!

— Stăpâna mă onorează dorind să-mi vadă bietele noutăţi?

Cu o uşoară mişcare a capului, Hürrem încuviinţă.

Güzül se aplecă înainte şi deznodă batista de mătase verde pe care o avea în mână şi răspândi grămada de panglici şi dantele şi catarame în faţa ei, aranjându-le cât mai bine.

Muomi continua să lucreze cu degetele-i lungi şi puternice asupra umerilor lui Hürrem.

Încă şi-a păstrat trupul subţire, gândi Güzül. Îi amintea de o pisică linguşitoare şi satisfăcută, întinsă pe perna ei favorită. Ochii îi erau semiînchişi şi parcă visători, membrele întinse într-o atitudine languroasă. N-ai crede că a avut cinci copii, îşi spuse Güzül. E drept că pe toţi îi hrăniseră doicile şi că, după tăierea buricului, nu le-a mai acordat cine ştie ce atenţie. Progeniturile ei vor trebui să se descurce singure, dacă vor să crească.

Şuviţele groase de păr roşu-auriu îi atârnau pe faţă şi pe obraji. Parcă ochii verzi o priveau printre căpiţe de iarbă uscată — un carnivor la pândă.

— Ce mai face stăpâna ta? spuse deodată Hürrem.

— Stăpâna mea?

— Trandafir de Primăvară.

Güzül descoperi deodată că îi e greu să respire. Nu îndrăznea să se uite în ochii aceia verzi, îngrozitori. Se concentră asupra modelelor covorului din faţa ei.

— Stăpână, greşeşti.

— Stăpâna nu greşeşte niciodată, spuse Hürrem şi căscă. Eşti creatura lui Gülbehar. Vii la Istanbul ca să-i aduci mesajele şi să spionezi prin Harem.

Güzül nu zise nimic. Aşteptă.

— Nu te teme. Tot ce vreau sunt nişte informaţii de la tine. E singura marfă care mă interesează.

Hürrem îşi scărpină încet pulpa dreaptă cu degetul mare al celuilalt picior. Güzül observă cum i se mişcau muşchii feselor. Erau încă mici şi tari. Ca de băiat, gândi Güzül. În timp ce Gülbehar e tot mai grasă şi mai leneşă din cauza dulciurilor. Ţine post şi bea din cine ştie ce fântână secretă a tinereţii veşnice.

Vrăjitoare.

— Sunt doar un mesager, stăpână.

— Exact. Dar mă întreb cine e cel care te primeşte la Istanbul. Cine este prietenul de la curte al lui Gülbehar?

Güzül tăcea. Simţea cum încep să-i tremure genunchii. Îi era imposibil să-şi stăpânească tremurul. Propriul ei trup o trăda.

— E bine că ţi-e frică, Güzül. E adevărat că slujeşti pe femeia care într-o zi s-ar putea să devină mama sultanului Osmanlâilor.

Dar asta e mâine, şi s-ar putea să nu trăieşti aşa mult. Astăzi eu îi şoptesc sultanului în momentele liniştite, şi dacă vreau pot să-i şoptesc că o anumită ţigancă a venit în Haremul lui şi i-a strigat în faţă cadânei sale favorite că e o vrăjitoare şi că a insultat-o dincolo de orice limită imaginabilă.

Güzül îşi duse o mână la piept ca să se liniştească.

— Stăpână!

— Alegerea e a ta. Gândeşte-te câteva clipe.

Hürrem închise ochii din nou, abandonându-se mâinilor negresei. Güzül simţi că leşină. Ştia că jucase un joc periculos, dar niciodată nu i se păruse prea real. Acum avea în faţă ameninţarea morţii şi parcă o gheară îi strângea măruntaiele.

— Ibrahim… stăpână, zise în cele din urmă.

Ochii lui Hürrem se deschiseră.

— Ibrahim, murmură ea.

Trăsăturile îi erau relaxate în urma masajului, dar ochii îi deveniseră deodată goi şi îngheţaţi.

— Aşa deci. N-ar trebui să mă mire. Doar e ca un amant gelos, nu-i aşa, Güzül?

Güzül nu-şi putea regăsi vocea.

— Ai de făcut o alegere, femeie. Nu poţi sluji două stăpâne. Şi ai o singură viaţă. E crudă viaţa, aşa e?

— Stăpâna mea, nu voi face nimic…

— Încă nu cunoşti târgul, Güzül. Acolo, pe masă, este o sticluţă astupată. În ea este o infimă cantitate de lichid. Vreau s-o ascunzi în hainele tale şi s-o iei cu tine la Manisa. Apoi vreau să găseşti o cale de a turna conţinutul în băutura lui Mustafa. Crezi că poţi face asta, Güzül ?

Güzül gemu puternic.

— O alegere grea, înţeleg. Dar înainte de a te ridica din genunchi o vei fi făcut totuşi. Tu sau Mustafa. Care din voi o să moară?

— E imposibil, stăpână. Gustătorii de mâncăruri încearcă totul…

— Probabil că te gândeşti că Ibrahim te-ar putea salva. E adevărat că are trecere la urechea sultanului. Dar există alte părţi ale trupului, mult mai dorite. Şi mult mai convingătoare. Deci, ce hotărăşti, Güzül?

— Stăpână, te rog. Orice altceva…

— Ce hotărăşti?

Nu glumeşte deloc, îşi spuse Güzül. Dacă refuz, o să mă omoare fără nici o ezitare. Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea!

— Voi face tot ce pot, spuse ea.

— Dacă dai greş, să nu aştepţi mila mea.

— Dar, stăpână…

— E doar un târg, Güzül. Nu există răsplată pentru eşec.

Güzül se uită la ea cu ochii albiţi de spaimă.

— Mulţumesc pentru catarame, dar sunt bine aprovizionată, spuse Hürrem.

Güzül îşi adună nimicurile cu degetele tremurânde şi le împachetă în batista largă, înnodând cu grijă colţurile. Se târî în genunchi până la masa de marmură şi apucă sticla de Iznik, albastră cu alb, de parcă ar fi fost însăşi garanţia morţii sale. Ceea ce s-ar putea să şi fie, gândi Hürrem. Güzül se strecură afară, mult mai bătrână decât intrase.

Când ea plecă, Hürrem îşi închise ochii şi gemu la apăsarea grea a degetelor lui Muomi pe spatele şi pe fesele ei; parcă încerca să-i desfacă încheieturile şoldurilor. Voi pune la punct treaba cu tine, Ibrahim, îşi spuse ca. E inevitabil, deşi am încercat să evit asta. Ai vrut însă să-l ai pe Suleiman.

Dar el este al meu.

Divanul era o sală lungă, dreptunghiulară, cu sofale joase pe lângă pereţi. O fereastră cu gratii împletite ieşea în afară din zidul din capăt, acoperită cu o cortină de tafta neagră. Dregătorii o numeau „fereastra primejdioasă”, căci acolo putea veni oricând Suleiman să asiste la lucrările Divanului. Asta însemna că atunci când paşalele veneau sa-l raporteze la sfârşitul zilei nu puteau ascunde nimic, căci n-aveau de unde şti daca Suleiman fusese sau nu în ziua aceea în spatele ferestrei periculoase.

Iar astăzi era acolo. Privea cum Ibrahim urmărea atent plângerea nesfârşită a unui negustor armean împotriva unui evreu. Se minună iarăşi de apetitul vizirului pentru detalii, neobosita sa poftă de a mânui şi cele mai neînsemnate instrumente ale puterii. Suleiman se întorsese pentru scurt timp

la Divan după campania din Viena, dar în curând îşi delegase iarăşi enervanta îndatorire către Ibrahim. Mulţumesc cerului pentru oameni ca el îşi spuse Suleiman. Simţi un fior cald de mândrie, acelaşi val de afecţiune paternă pe care îl simţea uneori pentru Mustafa.

Cât de departe ajunseseră hagii, faţă de vremea când hălăduiau pe câmpiile imense ale Anatoliei, purtându-şi viaţa şi cultura cu ei în corturile din piele de capră. Acum poporul lui Osman trăia în palate mari, se ruga în marea catedrală cândva creştină, Aya Sofia, capodopera împăratului bizantin Justinian; acum el, Suleiman, admira reconstrucţia acestui oraş de la porţile Europei şi Asiei, permiţând poate creştinilor să urzească planuri împotriva acestui mare Imperiu, în timp ce el lucra la legile ce vor întări marea civilizaţie musulmană în vederea secolelor ce aveau să vină.

Era sarcina lui primită de la Allah, era sigur. Era sultan de cincisprezece ani, şi obosise. Obosit de jihad, de campaniile nesfârşite cerute de agi şi ieniceri, obosit de mirosul sângelui şi al cadavrelor îngrămădite în brazde în şanţurile de apărare ale cetăţilor ce urmau să cadă iar în mâinile necredincioşilor, de îndată ce el s-ar fi retras pentru iernare.

Nu mai era vremea distrugerilor. Să păzească Ibrahim Imperiul. El va da hagiilor şi supuşilor lor creştini o civilizaţie care va dura o mie de ani. Va reconstitui oraşul pentru gloria întregului Islam, va da legi care vor garanta pacea şi guvernarea, va construi o casă pentru aceşti nomazi fără astâmpăr.

48

Topkapi Sarai

A cina cu Suleiman în iatacurile sale private era un privilegiu ce nu mai fusese acordat nimănui dar Ibrahim nu mai gusta onoarea ca altădată. Fusese un vizitator regulat în palatul lui Suleiman, dar acum invitaţiile la cină erau tot mai rare. Iar când veneau, constata că Suleiman era mai degrabă o companie obositoare, discutând probleme administrative sau vorbind la

nesfârşit despre planurile întocmite împreună cu arhitectul Sinan, în privinţa vreunei noi moschei. Lui Ibrahim i se părea că sultanul uitase ritmul vieţii Imperiului. Făcuse ceea ce lui Ibrahim i se părea greşeala capitală. Era obosit de cuceriri.

După ce pajii luară platourile, Ibrahim umplu din nou pocalele de cristal cu vin de Cipru şi începu să citească cu voce tare din istoria lui Alexandru. Citi despre campania lui în Persia, înfrângerea împăratului persan Darius la Guagamela şi despre cucerirea Babylonului.

Ibrahim se opri din citit şi se uită la Suleiman.

— Trebuie să mergem şi noi acolo, Stăpâne.

Suleiman încuviinţă. Primiseră ştirea în Divan chiar în acea zi. Şahul Tamasp recucerise Babylonul. Ca apărător al Credinţei, Suleiman nu putea ignora o asemenea provocare nemaiîntâlnită la adresa autorităţii sale. Nu putea rămâne nepedepsită.

Şahul proteja pe ereticii mullahi, permiţându-le să-şi răspândească doctrina în Mesopotamia şi chiar în Azerbaidjan. Era un cancer putred ce trebuia tăiat din carnea Islamului. Îndrăzneau să predice atotputernicia imamilor lor, a unor fiinţe umane muritoare, reclamând chiar interpretări mistice ale Coranului. Îl ofensau mai cumplit ca orice ghiaur, căci păcatele acestora erau până la urmă datorate ignoranţei.

Să ştie că îşi predicau răul chiar în oraşul sfânt al Bagdadului — asta era de nesuportat.

— Da, Ibrahim, acceptă Suleiman, nu mai putem întoarce spatele sufavizilor.

— De ce atât de solemn, Stăpâne?

Suleiman oftă.

— Oare veşnic trebuie să ne repezim asupra unor porţi, Ibrahim? Reuşim un atac, şi imediat se aude sunetul goarnelor chemându-ne spre alt zid de cetate.

— Aşa e dat. Eşti împărat. Pentru asta te-ai născut.

Cum se face, se întrebă Ibrahim, că înţelege asta mai bine decât el însuşi?

— Un imperiu nu cere numai războaie, Ibrahim. Mai trebuie să şi construim. Trebuie să creăm ceva care să reziste şi după ce colbul oştirilor s-a risipit către orizont.

— Oştiri vor fi întotdeauna, Stăpâne. Întotdeauna.

Slavă lui Allah pentru asta. Ce e un bătrân fără o şa sub el şi fără să simtă mirosul de piele şi praf în nări? Suleiman devenea prea moale, prea ataşat de Haremul său.

Nu, prea ataşat de Hürrem.

— Sunt obosit de toate astea, Ibrahim.

— Stăpâne, un bărbat nu poate să fie sultan şi să-şi trăiască viaţa fără luptă. Trebuie să supună pe alţii sau va fi supus el însuşi. Altfel nu poate fi.

— Atunci nu suntem cu nimic mai buni decât câinii de pe stradă.

— Mahomed ne mână în Jihad, Stăpâne. Iar pe câmpurile de luptă purtăm cu noi steagul verde al Islamului.

Pe faţa lui Suleiman apăru pentru prima dată o încruntare.

— Mahomed! Ce-ţi pasă ţie de Islam?

— Este religia mea, Stăpâne.

— Religia ta este cea care te mulţumeşte. Crezi că nu ştiu asta, prietene?

Religia este pentru ipocriţi şi babe superstiţioase, gândi Ibrahim. Dar dacă ştii asta despre mine, atunci cum de mai ai atâta încredere?

— Sunt soldat credincios al Islamului, spuse Ibrahim.

— Eşti un bun soldat şi un vizir devotat. Asta e destul pentru mine.

— Îţi baţi joc de mine, Stăpâne.

— Tu îţi baţi joc de noi toţi.

Nu, gândi Ibrahim. De tine nu-mi bat joc. Pe tine te iubesc ca pe un frate. Poate din cauză că suntem atât de diferiţi. Te iubesc pentru gentileţea şi slăbiciunea ta. Te iubesc poate pentru că ai nevoie de mine. Te iubesc pentru că mi-am aşezat visele la picioarele tale, iar tu mi-ai îngăduit să le trăiesc.

— Peste câteva zile vom călări alături sub flamura verde, Stăpâne. Vântul răcoros va alunga toate gândurile rele.

— Nu, Ibrahim, nu şi de data asta. N-am vrut să atac Viena cu trei ani în urmă, şi totuşi m-am lăsat convins. Timpul mi-a dat dreptate. Timp de cinci luni mi-am văzut tunurile afundându-se tot mai adânc în noroi, sub zidurile unei cetăţi căreia nici nu-i mai ştiu numele. Frederick n-a venit, şi nici Carol n-a venit, aşa cum am spus că va fi. De data asta nu mă voi mai speti. Vei duce

singur oastea mea în Persia.

Ibrahim privea tăcut şi nemişcat în podea.

— E o povară atât de grea, Ibrahim? Alţi bărbaţi ar lăcrima la o asemenea onoare.

— Locul unui sultan este lângă armata sa.

— Nu-mi citi obligaţiile, strigă Suleiman, şi adăugă mai încet. Poţi să-l zdrobeşti pe acest şah Tamasp şi să mă scapi de acest ţânţar supărător?

— Desigur, Stăpâne.

— Atunci fă-o, Ibrahim. De azi înainte tu vei fi paznicul porţilor mele.

— Aş vrea să nu faci asta, Stăpâne.

— Am hotărât.

Ibrahim tăcu multă vreme. Era momentul, îşi spuse. Trebuia să vorbească.

— Stăpâne, există o problemă care mă frământă de mult.

— Vorbeşte, Ibrahim.

— Am primit azi un mesaj de la Manisa. A fost din nou un atentat la viaţa fiului tău, Mustafa.

O răsuflare iute. Buzele lui Suleiman se uniră într-o linie subţire.

— Cine ţi-a adus vestea?

— Unul din curierii lui Gülbehar, Stăpâne. Nu încape greşeală.

— Cum s-a întâmplat?

— Prinţul cina cu căpetenia gărzii sale personale. Acesta a băut nişte vin şi i s-a făcut brusc rău. A murit în chinuri după o oră.

— Şi Mustafa?

— Încă nu băuse din cupă, lăudat fie Allah.

Suleiman izbi cu pumnul în podea.

— Cine a făcut asta?

— Nu există nici o dovadă, răspunse Ibrahim, dar în aşa fel încât să sugereze că ştia cine. Suleiman detectă nuanţa şi îl privi încruntat.

— Cine, Ibrahim?

— Stăpâne, nu există dovezi. Dar trebuie sa cântărim posibilitatea.

— Cine?

Ibrahim nu răspunse. Evita privirea lui Suleiman. E oare atât de orb încât să nu vadă ceea ce ne sare în ochi tuturor?

Suleiman se întinse brusc şi înşfăcă încheietura mâinii lui Ibrahim. Acesta se dădu înapoi. Uite cât de puternic era sultanul.

— Greşeşti, şuieră Suleiman.

— Stăpâne cine altcineva?

— E doar încă una din fanteziile lui Gülbehar? Adu-mi dovezi, Ibrahim, adu-mi un grăunte de dovada!

— Stăpâne, i-ai dat prea multă putere! Te conduce zi şi noapte! Cât de rar te văd acum. Nu mai vânăm, nu mai mâncăm împreună decât arareori, nu mă chemi niciodată să-ţi cânt. Îţi ocupă fiecare clipă din zi!

— Văd, murmură încet Suleiman, că eşti gelos.

— Mi-e teamă. Mi-e teamă de ce ţi se întâmplă. Suleiman cel pe care îl cunoşteam nu şi-ar fi lăsat oastea să plece fără el.

— Suleiman pe care-l ştiai tu era doar un băiat care făcea ce făcuse şi tatăl său. Acum este un bărbat pe picioarele sale.

Ibrahim ştia că mersese deja prea departe, dar nu-şi mai putea stăpâni limba. Îşi auzea sângele bubuind în urechi.

— Îi doreşte moartea lui Mustafa pentru ca unul din fiii ei să ajungă sultan!

Suleiman se uită la Ibrahim multă vreme înainte de a vorbi. Iar când o făcu, vocea îi era golită de orice emoţie. De parca o parte din el se retrăsese din încăpere.

— Îmi eşti prieten de multă vreme Ibrahim. Nu mă face să te urăsc, acum.

— Stăpâne ...

— ...acum lasă-mă. Trebuie să mă gândesc.

Ibrahim se ridică şi ieşi. Blestemată fie vrăjitoarea!

Poate ca deja era prea târziu. Acum, când nici Sultana Hafise nu mai era, cine avea să-l aducă pe Suleiman pe drumul cel drept?

Auzise cum îi spunea: Omul Ce Nu Zâmbea Niciodată.

Se aşteptase să simtă un soi de frică în prezenţa lui. Dar vistiernicul Rüstem nu avea nici o aură diabolică nici o cicatrice pe faţă, nici un semn exterior de răutate. Era ca oricare altul dintr-o sută de scribi ai Palatului. Nimic din expresia lui nu lăsa

să se vadă că pentru el mai exista şi altceva decât pergamentul din faţa sa. Nu privi în sus nici măcar când omul intră în cameră.

— Tu eşti Muhammad Dürün?

— Eu, replică vizitatorul.

— Eşti din Kirklareli?

— Da.

Tot nu-şi ridică privirea.

— Tatăl tău a luptat la Mohács şi la asedierea Budapestei?

— Aşa este.

Omul ezită, nemaiştiind ce să mai facă sau să mai spună. Şi dacă poveştile despre Omul Ce Nu Zâmbea Niciodată erau adevărate?

— A murit anul trecut. De inimă.

— Dacă e aşa, atunci, conform legii, pământul său se întoarce la sultan.

Vistiernicul apucă pana şi făcu o însemnare pe documentul din faţa sa.

— Nu s-ar putea…

Omul făcu o pauză, întrebându-se cum să procedeze. Pierduse două zile venind încoace, mânat de spaima pierderii pământului dăruit tatălui său de Selim cel Groaznic după asediul Belgradului.

— Nu s-ar putea cumva…?

Vistiernicul Rüstem vorbi după un timp.

— Tatăl tău se numea Hakim Dürgün?

— Da.

— După toate hârtiile melc te-ai înşelat. Tatăl tău trăieşte încă. Trebuie doar să plătească vistieriei echivalentul unui asper pe cap de oaie şi pe an. Ai întrebări?

— Nu, vistiernice.

— Atunci asta e tot.

Omul privi în jur, uimit de cât de simplu fusese. Legile lui Fatih interziceau cu desăvârşire orice trecere a vreunui domeniu de la tată la fiu. Şi totuşi, cu câteva cuvinte devenise proprietarul pământului tatălui său — la preţul cuvenit, desigur. Tatăl său plătea un asper pentru fiecare două oi. Pentru privilegiul de a-şi păstra pământul, Rüstem doar îi dublase birul. Era lesne de imaginat unde mergea restul banilor.

Totuşi, merita.

Nu şi-ar mai fi dorit decât să fi apucat să vadă culoarea ochilor Omului Care Nu Zâmbea Niciodată.

49

Chioşcul hexagonal din spatele Porţii Fericirii domina grădinile Selamlik. Marmura îţi fura ochii, iar vitraliile erau înrămate în aur. Chioşcul era într-un pâlc de chiparoşi înalţi şi avea pereţii placaţi cu lespezi de faianţă albastră şi turcoaz, cu modele complicate, reprezentând feerice păduri cu frunze mari, locuite de spirite grozave cu ochii de rubin. Podeaua fusese atât de îngrijit meşteşugită de artizanii lui Suleiman, încât părea făcută dintr-o singură bucată de cristal de stâncă. Era ca un rai în interiorul raiului, un impresionant sanctuar de marmură.

Suleiman se odihnea pe o saltea brodată cu fir de aur, în timp ce Hürrem, la picioarele lui, cânta o melodie lentă, repetată, la vioară, vocea înălţându-se şi căzând în ritmul instrumentului. El se întinse pe o parte, privind dansul luminii ce cădea pe felinarul de damasc atârnat de cupolă, făcând coralul şi cristalele să clipească asemeni unor diamante.

Acum, încă o dată, voiau să-l smulgă din liniştea şi fericirea de aici, pentru a-l trimite în munţii însinguraţi ai Asiei.

Datoria, auzi el şoapta mamei sale. Datoria.

Dar care anume era datoria lui? Să arunce mai departe ienicerii în luptă, sau să aşeze temeliile viitorului pentru fiii Osmanlâilor? Să trăiască în miros de sânge, ca tată său, pe câmpurile de luptă, sau să dureze pacea, în pergamente şi în piatră?

Privi pe fereastra cu dantelă, printre ghirlandele de caprifoi ce mărgineau aleea cu lespezi colorate care străbătea grădina, umbrită de platani. De ce să lase toate astea, aceste ceasuri lângă Hürrem, şansa de a petrece timpul lângă fiii săi, Selim, Mehmet, Baiazid şi Çehangir? Stătuse atât de puţin cu băieţii săi. Abia dacă îi cunoştea. Cine ştie ce va fi? Poate unul din ei va ajunge prinţ moştenitor.

Prinţul moştenitor. Până la urmă, se părea, nu conta decât prinţul moştenitor. Încă de când se aşezase el pe tron, toţi ochii

se întorseseră către Mustafa, să vadă dacă e capabil. Din momentul în care devii sultan, toţi sunt pregătiţi pentru moartea ta.

Hürrem termină cântecul şi puse vioara alături. Se întinse şi îi mângâie obrajii.

— Eşti încruntat. La ce te gândeşti'? şopti ea.

— La Mustafa, răspunse el.

Zâmbetul pâlpâi ca o flacără bătută de vânt.

— Ce s-a întâmplat, Stăpâne?

— Ibrahim mi-a adus veşti proaste, rusoaică mică. Cineva a încercat să-mi otrăvească fiul.

Se uită la ea. Ea îi susţinu privirea, cu ochii mari şi inocenţi.

— El este bine?

— Slavă lui Allah, da.

— Cine a făcut asta?

— Nu ştiu. O scrută atent, căutând vreun indiciu. Ibrahim te acuză pe tine.

Hürrem se ridică, palidă.

— Stăpâne... dar de ce?

— El crede că vrei ca unul din fiii tăi să devină sultan.

Ochii lui îi cercetau faţa, încercând să deducă la ce se gândea.

— Stăpâne, desigur că vreau. Crezi că Gülbehar va fi drăguţă cu mine când fiul ei va fi sultan? Crezi că vreau ca fiii mei să fie ucişi, după tradiţia Osmanlâilor? Sigur că nu. Mă rog şi sper ca Allah să ne cruţe, pe mine şi pe fiii mei. Dar Ibrahim mă flatează gândind că eu pot, de aici din Haremul tău, să primejduiesc viaţa unui mare prinţ, aflat la cinci zile călare de Istanbul. Şi greşeşte gândind că eu l-aş putea răni pe Mustafa. El e fiul tău, şi n-aş putea să-ţi fac aşa ceva. Mai degrabă aş muri.

Suleiman se uită la ea, fără a scoate o vorbă.

Hürrem se aplecă brusc şi smulse pumnalul de ceremonie din teaca de la brâul lui. Înainte ca el să poată face o mişcare, ea ţinea arma în mâna dreaptă, cu lama apăsată pe carnea moale a antebraţului. Rubinele şi safirele încrustate în mâner străluceau în lumina soarelui de după-amiază.

— Dacă îl crezi, spune-mi să îmi deschid venele, şi o voi face. Mai bine mor decât să trăiesc cu bănuiala ta asupră-mi. Dacă există fie şi un grăunte de îndoială, spune-mi, şi-l voi scuti pe

călău de a-şi mai murdări sabia.

Suleiman o privea. Voia ca fiece fibră să o poată crede. Voia să creadă.

Brusc, Hürrem lovi cu pumnalul şi sângele purpuriu împroşcă albul imaculat al cămăşii sale, după care începu să curgă ca un râuleţ, roşu, pe braţ în jos. Suleiman ţâşni înainte şi îi smulse pumnalul din strânsoarea degetelor, aruncându-l pe podea.

— Hürrem!

— Nu… nu mai vreau să trăiesc! Lasă-mă s-o fac!

El strânse rana în palmă şi îşi rupse o fâşie din vestă ca s-o lege. Hürrem se luptă, plângând isterică. Suleiman o luă în braţe şi o legănă, îngrozit că putea să o piardă.

Noapte.

La lumina pâlpâitoare a lumânări lor Muomi desfăcu cu grijă brocartul ce acoperea încheietura lui Hürrem şi examină rana. Hürrem o urmărea, cu faţa strălucind de sudoare.

— E rău?

— Lama a trecut pe lângă vena principală, stăpână, răspunse Muomi. Dacă tăiai aici, cred că nu mai puteam opri sângerarea.

Începu să presare pe rană o pulbere de ierburi, apoi puse bandajul proaspăt de bumbac.

— Probabil că ai tăiat cu multă grijă.

— Aşa e, spuse Hürrem, surâzând slab. Am fost zorită. Dar am avut foarte, foarte multă grijă.

50

Hürrem zâmbea când Kislar Aghasi fu condus în faţa ei. Abbas ştia că asta putea să însemne ceva bun sau ceva rău. Faptul că râdea putea fi orice. Îşi imagina ca probabil va fi într-o foarte bună dispoziţie în ziua în care va ordona execuţia lui.

De la moartea Sultanei Hafise, Hürrem îşi asumase rolul de Sultana Valide. Asta însemna că Abbas era principala ei slugă, obiect al o mie de capricii, lipsit de orice putere. Ea avea trecere în faţa sultanului, în timp ce el era şeful a trei sute de femei tot mai leneşe, un Harem doar cu numele. Unele fete i se plângeau

că le-au crescut plase de păienjeni între picioare.

Execută cele trei saluturi ceremonioase şi îngădui celor doi paji să-l ridice înapoi în picioare. Hürrem urmări spectacolul, amuzată.

— Abbas, murmură ea.

— Sluga ta, Văl al Capetelor Încoronate.

Hürrem expedie pajii cu un gest aproape imperceptibil al capului. Izvoarele ce susurau din ţevI aurite din cel patru pereţi ai odăii aveau să le păzească conversaţia de urechi nedorite. Abbas simţi un fior de groază. Niciodată nu-i plăcuseră secretele lui Hürrem.

— Eşti mulţumit de postul tău, Abbas?

— Da, stăpână.

— Tremuri. S-a întâmplat ceva?

Se juca cu el. Ziadi! Vrăjitoarea!

— Sunt doar copleşit de apropierea frumuseţii tale.

Hürrem îşi dădu capul pe spate şi râse în hohote.

— Abbas, eşti patetic.

Ce rost ar avea să fiu altfel, gândi Abbas, din moment ce bărbat nu mai sunt, şi să mor nu îmi doresc.

— Da, stăpână.

— Ţi-e teamă că gâdele palatului s-ar putea să fie în spatele tău, cu laţul.

Abbas simţi broboane de sudoare scurgându-i-se pe faţă. Nu îndrăzni să privească înapoi, dar vorbele ei îl făcuseră aproape să simtă laţul strângându-se sub bărbie şi braţe puternice strângând nodul.

— Bietul Abbas. Nu e nici un călău. Uită-te.

Abbas nu-şi luă ochii de la ca.

— Haide, uită-te.

Făcu ce i se spusese. Odaia era, goală, iar apa gâlgâind în havuzuri parcă râdea de el. Îşi întoarse faţa spre Hürrem, urmărind-o cu asemenea intensitate, încât simţi o durere în piept. Mă va ucide, vrăjitoarea, gândi el. Vrea să nu mai am linişte deloc.

— Informaţia pe care mi-ai dat-o despre Güzül a fost adevărată. Te felicit.

— Stăpână.

Ea se aplecă în faţă, lăsându-şi bărbia în pumni, studiindu-l de parcă îl vedea prima oară.

— Dacă Stăpânul Vieţii pare să aibă puţin timp pentru Haremul său, în schimb tu eşti mereu la datorie, aşa-i Abbas?

— Cum spui, stăpână, răspunse Abbas. Unde voia să ajungă?

— De la moartea Sultanei Hafise, Allah s-o binecuvânteze şi s-o ţină în rai, se pare că principala ta funcţie a fost aceea de slujitor al meu. Destinele noastre sunt întreţesute.

— Sunt foarte norocos.

Ochii verzi îl scrutau cu un soi de candoare.

— Da, Abbas, dar am eu norocul să am un slujitor ascultător?

— Văl al Capetelor Încoronate, eu trăiesc spre a te sluji.

— Poate.

Îl studie multă vreme şi Abbas simţi groaza cuibărindu-i-se în piept.

— Îţi aminteşti de Julia Gonzaga?

Abbas se clătina pe picioare.

— Una din fetele din Harem, poate?

Hürrem râse din nou.

— Poate.

— ...Ah, îmi aduc aminte acum. Nu i-a plăcut Stăpânului Vieţii. Zace pe fundul Bosforului.

— Zace în Pera, cu ghiaurii.

Parcă l-ar fi pălmuit cu un bici. Deci ştie, îşi spuse el. Sunt la cheremul ei. Blestemată fie vrăjitoarea roşie! Blestemată!

— De ce-ai făcut asta, Abbas?

Crezi că o să-ţi spun de ce, ca să-ţi baţi joc de ultimul rest de demnitate de care mă agăţ?

— M-a plătit.

— L-ai sfidat pe sultan pentru bani?

Abbas îşi adună tot curajul.

— Tu n-ai face-o?

Hürrem bătu din palme încântată.

— Ah, îmi placi mai mult când eşti sincer, Abbas. Eşti un şarpe şi te prefaci a fi oaie. Mă simt mult mai bine când îmi arăţi colţii.

— O să mor?

— Vrei să mori, Abbas?

— O parte din mine vrea să moară.

— N-aş încerca să te opresc. Desigur, cunoşti pedeapsa sultanului pentru asemenea abateri. Te vor înălţa într-o ţeapă şi te vor lăsa să mori la soare. Se spune ca durează trei zile, uneori chiar mai mult...

— Te rog, stăpână...

— Nu mă aştept să cerşeşti iertare, Abbas. Nu de asta te-am chemat aici. Ascultarea ta, Abbas. Asta e tot. Credinţa ta până în ziua în care voi muri.

Abbas privi modelele covorului de la picioarele sale.

— Sunt deja un sclav. Nu mai contează la ce stăpân.

— Atunci îmi vei găsi pe cineva care poate să-mi aducă capul lui Ibrahim?

Numai auzul vorbelor îi tăie răsuflarea.

— ... Ibrahim?

— Crezi că te-aş scăpa de braţul lung al sultanului pe degeaba, Abbas? N-aş preţui aşa de ieftin cele trei zile de agonie ale tale, eunucul meu.

Abbas îşi ridică privirea. Oh, cum mi-ar plăcea să şterg surâsul ăsta victorios din ochii tăi, ziadi mică, şi să te biciuiesc până când te-ai târî suspinând la picioarele mele. Oh, cât mi-ar plăcea să te siluiesc, să te strâng între coapse, neputincioasă. Dar toate astea sunt peste puterile mele.

— Te voi ajuta, spuse el.

Abbas şedea pe salteaua scoasă din nişa peretelui, cu o pisică albă încolăcită în poală, mângâind-o uşor. Credea acum, ca Mohamed, că pisicile aveau suflete ca şi oamenii, şi vorbea cu ea cum ar fi vorbit cu un om.

— Ce pot să fac, ziadi mică? Mi-a pus o oglindă în faţă şi n-am văzut nimic în ea. Mi-a arătat toate slăbiciunile. Cândva credeam că sunt curajos. Dar e una să rişti moartea, şi alta e să te arunci în îmbrăţişarea ei. După tot ce mi-au făcut m-aş putea dovedi încă bărbat dacă mi-aş pune capăt umilinţelor cu propriul meu cuţit. Dar nu pot, nu sunt în stare. Şi atunci, ce mi-a mai rămas?

Pisica torcea uşor, ritmic, iar ochii ei verzi clipeau încet în penumbră...

— Dacă vrea să-l distrugă pe Ibrahim o voi ajuta. Ce mai contează pentru mine? Îl voi duce Celei care Râde pe cel mai

potrivit tovarăş: pe Omul Care Nu Zâmbeşte Niciodată.

51

Noapte caldă, prima din primăvara asta. Stăteau întinşi pe divan în lumina sfeşnicelor, în timp ce luna aproape rotundă atârna deasupra minaretelor ce se vedeau prin fereastra deschisă.

— Rămâi aici pentru totdeauna, şopti Hürrem.

Suleiman zâmbi.

— Şi cu casa Osmanlâilor ce s-ar întâmpla?

— Imperiul poate să se năruie în praf. Nu-mi pasă.

— Uneori… Suleiman lăsă fraza neterminată. Niciodată n-au fost destule ceasuri, Hürrem.

— Va fi măcar un ceas în vara asta, Stăpâne? Sau Aga va bate toba cea mare în curând, din nou?

— Şahul Persiei a devenit prea obraznic. E timpul să strivim ţânţarul!

Hürrem se încruntă nemulţumită. Uneori, îşi zise el, era ca un copil mic. O luă de mână şi privi bandajul de bumbac de la încheietură. Se înfioră, amintindu-şi.

— Şi tu? şopti ea.

Suleiman zâmbi.

— Tot drumul până în Persia pentru o gâză enervantă? Las pe seama lui Ibrahim.

Hürrem îşi trecu braţele pe după gâtul lui şi îl strânse tare. El simţi umezeala lacrimilor pe gâtui său.

— De data asta vorbeşti serios, nu-i aşa?

— Am avut destul război, rusoaică mică.

— Şi împăratul roman, Carol?

— Papa încearcă o alianţă împotriva noastră. Vrea ca Napoli şi Veneţia să i se alăture, ca să păzească Mediterana. Ibrahim spune că o asemenea alianţă nu poate să reuşească.

— Ibrahim… spuse ea, batjocoritoare.

— Am încredere în judecata lui.

— Poate să-ţi dea asigurări?

— Nimeni nu poate garanta următoarea mişcare a ghiaurilor.

Cu cinci ani în urmă, însuşi Carol a asediat Roma. Asemenea oameni n-au pic de onoare. Cine poate prevedea ce vor face asemenea barbari?

Hürrem îşi întoarse privirea.

— Stăpâne, iartă-mi îndrăzneala, dar noaptea trecută am avut un vis. Am visat că duceai tratative cu Regele Neapolelui şi cu Dogele Veneţiei, pentru pace. Le ofereai un tratat, considerând că dacă acceptă ai asigurată paza Mediteranei împotriva lui Carol. Iar dacă nu acceptă, spuneai că ai un motiv bun pentru amiralii tăi ca să le atace ţărmurile cât e vara de lungă. Crezi că e un vis bun?

Suleiman o privi, apoi dădu capul pe spate şi râse în hohote. O minte atât de iscusită irosită pe o femeie! gândi el. Ar fi putut fi un excelent vizir. Dar poate că mintea asta nu e totuşi irosită; nu atâta timp cât mi se dăruie numai mie.

— Într-o zi te voi face mare vizir, râse el.

— Poate că ar trebui, într-o *zi.* L-aş face pe Ibrahim vizirul meu.

— Ibrahim mai degrabă ar muri. Deveni serios. Nu râde de el. Fără Ibrahim n-am putea acum fi împreună. Ibrahim e cel care mă ajută să duc povara.

Hürrem îl lovi uşor peste barbă, în timp ce el îi urmarea jocul expresiei de pe faţă. Ea începu să-şi muşte buza de jos, semn sigur că avea ceva în minte.

— Ce este, rusoaică mică?

— Nimic.

— Spune-mi.

Ea îl privi în ochi.

— E vorba de Ibrahim. Uneori… ei bine nu te gândeşti uneori că ar putea… abuza de putere?

— Ibrahim? Sigur că nu.

— E vorba doar de zvonurile de prin Harem. Cum nu ştiu niciodată adevărul, sunt îngrijorată pentru tine.

Suleiman se ridică alarmat

— Ce zvonuri?

Hürrem ezită.

— Nu vreau să vorbesc împotriva lui Ibrahim. Nu stă în intenţia mea… nu-i doresc răul…

— Ce zvonuri?

— Că îşi râde de Islam şi simpatizează cu ghiaurii. Că atunci când primeşte ambasadorii îşi spune sultanul.

Suleiman o privi mult timp, uluit. Apoi râse în hohote.

— Năluciri femeieşti.

Hürrem clătină din cap.

— Îmi pare rău. N-ar trebui să repet poveştile pe care le aud. Aproape întotdeauna sunt poveşti răutăcioase. Dar se aud atâtea încât când nu te văd vreme mai lungă, nu mai ştiu ce să cred.

— Ibrahim este pripit şi lăudăros. Dar nu m-ar trăda niciodată.

— Mă ierţi?

— Ce este de iertat?

Hürrem surâse ca un copil căruia i s-ar fi spus că tocmai a scăpat de o palmă. Se ridică încet în picioare. Părul, mâinile şi picioarele îi fuseseră vopsite cu henna iar în jurul ochilor avea cercuri groase de fard. Părea întruchiparea rolului pe care îl juca azi: acela de a fi exact ca orice fată din Harem.

Pe neaşteptate o văzu executând cele trei saluturi rituale ale oricărei fete din Harem aflate pentru prima dată în patul său. O privi fascinat cum începe să desfacă nasturii de perle ai tunicii de mătase. Sfârcurile îi erau pictate cu haşiş. Era un truc favorit al fetelor din Harem. Când va săruta aceşti sâni, va înghiţi puţin din acest drog, care îi va mări plăcerea mai târziu.

Goală până în talie, Hürrem căzu în genunchi şi se apropie de divan, ca o sclavă obişnuită. Mătasea albă a şalvarilor era aproape transparentă, aşa ca rotunjimea şoldurilor, carnea roză a coapselor şi feselor puteau fi ghicite uşor prin ţesătură.

Răsuflarea lui aproape că se opri. Exact când credea că îi cunoaşte toate şiretlicurile, se îmbrăca sau făcea ceva complet neaşteptat. Părea să aibă o imaginaţie inepuizabilă, inventând mereu un joc nou care să-l ţină cu sufletul la gură.

Ea este Haremul meu, gândi el. E cât o mie de femei la un loc.

Hürrem ajunsese la picioarele divanului şi îi sărută tălpile cu un gest de umilinţă tradiţională, apoi începu să se târască spre el. Dar ea introdusese o modificare în ritual. Se înfioră când mâinile ei începură să-i desfacă veşmintele.

Surdo-muţii negri care-i păzeau uşile nu-i puteau auzi gemetele. Un păun care ciugulea printre tufele de lalele de sub

ferestre privi speriat în sus, apoi continuă să se hrănească. Răsuflarea sultanului se amestecă cu susurul apei din fântâni, până când luna trecu în spatele crengilor platanilor, iar flăcările lumânărilor scăzură şi se stinseră.

Oraşul era un vast mozaic de culori la poalele vârfurilor înalte ale minaretelor şi cupolelor strălucitoare ale moscheilor. Legea, Kanunul lui Fatih, cerea ca fiecare casă să fie vopsită după credinţa locuitorilor ei; erau deci grupuri de case cenuşii în care trăiau armeni, ghetouri galbene pentru evrei, cuiburi de case gri închis în cartierul grecesc. Casele turcilor erau zugrăvite galben sau roşu, numai curtenilor li se cerea să aibă casele pictate în negru.

Asta făcea casa vistiernicului mai uşor de găsit.

Abbas se aventurase pe străzile aglomerate ale Istanbulului, asigurându-şi anonimatul cu ajutorul mantiei negre cu glugă. Casa lui Rüstem era surprinzător de mare, zidită din piatră roşie, având şi o curte în spate. Un paj îl conduse înăuntru. Rüstem se găsea în fundul curţii. În apropiere susura o fântână de marmură.

Rüstem făcu o temenea scurtă şi îi indică lui Abbas locul din faţa sa, pe covorul purpuriu de Damasc. Un paj negru aduse şerbeturi şi aşeză o tavă cu prăjituri între ei.

— Pentru ce sunt onorat cu prezenţa de către Kislar Aghasi? întrebă Rüstem.

— Am venit trimis de Stăpâna Hürrem.

Nici măcar o umbră de interes pe faţa lui, observă Abbas. Are un chip de statuie.

— Ei bine? spuse Rüstem în cele din urmă.

— Se pare că aveţi interese comune.

— Care ar putea fi acestea.

— Tu însuţi.

Ah, o reacţie, gândi Abbas, satisfăcut. Nu mult, un uşor tremur pe obraz, ridicarea de o clipă a pleoapelor. Destul.

— Sunt sigur că vrei să te explici mai pe larg, Abbas.

Abbas ştia de corupţia lui Rüstem de mai multă vreme, dar o trecea sub tăcere. Învăţase de mult că în Harem moneda nepreţuită care e informaţia nu trebuie cheltuită fără rost. Putea fi folosită oricând pentru a pune sechestrul pe capul cuiva. Ca sechestrul pus de Hürrem pe capul său, acum.

Ca vistiernic, Rüstem era răspunzător de strângerea taxelor de la fermierii veterani cărora li se acordaseră mici domenii, ca răsplată pentru serviciile aduse în luptă. Spahii strângeau birurile de la fermierii locali, le transformau în bani peşin, opreau cheltuielile necesare pentru ei şi pentru caii lor, şi predau restul către vistieria sultanului.

Dar pământul rămânea al sultanului şi la moartea lor trebuia să revină la el. Era una din legile de bază ale sistemului otoman. Numai sultanul putea beneficia de bogăţii ereditare.

Abbas se aplecă înainte.

— Vălul Capetelor Încoronate mi-a cerut să-ţi amintesc de un om pe nume Hakim Dürgün. Se pare că a murit anul trecut de ciumă. Şi totuşi îşi lucrează încă ferma lângă Adrianopol. O fantomă remarcabil de harnică, nu crezi, Rüstem?

— Remarcabil. O să verific.

— Mai sunt şi altele. Un fermier din Rumelia care a murit acum patru ani. Cam pe vremea când ai ajuns tu vistiernic. De atunci le cere ţăranilor care-i lucrează pământul câte opt asperi pe cap de oaie. Iar tu n-ai făcut nimic în cazul acestui om mort. Din cauză că ţi-e frică de fantome sau pentru că primeşti şi tu doi asperi pe cap de oaie?

Rüstem nu încercă să nege, iar Abbas nici nu se aşteptase că va încerca. Nu stătea în firea lui.

— Cum ai aflat lucrurile astea?

— Oriunde este un negru eu am o pereche de urechi, Rüstem. Mai ştiu încă multe altele.

— Înţeleg. Rüstem alese o prăjitură şi o mestecă încet. Ce vrei? Bani?

— N-am venit aici pentru mine. Stăpâna Hürrem m-a trimis.

— Ea n-are nevoie de bani.

— Desigur.

— Un serviciu, atunci?

— Mai mult decât atât, Rüstem. Mult mai mult.

— Spune.

— Vrea o alianţă.

Pentru prima oară Rüstem îşi ridică privirea şi se uită direct la el. Avea ochii cenuşii, observă Abbas. Ochi de noiembrie. Nu reci. Dar cenuşii şi goi.

— Ar fi un aranjament interesant. Îşi dă seama că Ibrahim e stăpânul meu?

— Desigur. Doar nu crezi că i-am ascuns asta?

— Cred că îi spui exact cât este nevoie şi nimic mai mult.

Abbas ignoră ironia.

— Înţeleg că urmează să-l însoţeşti pe marele vizir în campania înspre răsărit.

— Şi ce interes ar putea avea a doua cadână într-o campanie militară în Persia?

— Nici unul. Singurul ei interes este în privinţa lui Ibrahim.

Rüstem se încruntă, meditând parcă la o complicată problemă de matematică.

— Acesta este omul cel mai puternic din Imperiu, cu excepţia sultanului însuşi…

— Dar aici îi stă şi slăbiciunea. Dacă într-o zi ajunge prea încântat de puterea pe care o are, s-ar putea să-şi piardă capul. Lăudăroşenia sa e deja subiect de scandal la curte şi prin bazare.

— Asta e evident. Ce doreşte Stăpâna Hürrem din partea mea?

— Ar vrea ca tu sa grăbeşti sosirea zilei aceleia, Rüstem. Vrea dovezi ale trădării sale.

— Ibrahim iubeşte puterea care i s-a acordat. Dar asta cu greu se poate numi trădare.

— O iubeşte prea mult.

— Se poate face să pară şi astfel. Rüstem alese altă prăjitură. Şi dacă nu găsesc mijloace?

— Atunci într-o noapte, când sultanul este prins între coapsele sale, Hürrem îi va şopti ce-ai făcut tu din taxele Imperiului şi din domeniile sale.

Abbas scrută chipul celuilalt, dar nu văzuse nici o teamă, doar acceptarea mâhnită a înfrângerii, de parcă ar fi pierdut o partidă de şah. Înţelegea matematica puterii. Ea avea putere asupra lui, deci trebuia să i se supună.

— Şi ce răsplată pot să sper, dacă mă dovedesc un aliat preţios?

Abbas fu surprins de întrebare.

— Viaţa ta?

— Vreau mai mult decât atât, Abbas. Spune-i că pot fi un aliat

nepreţuit. Dar vreau mai mult decât atât.

— Îi voi spune, încheie Abbas.

Mai târziu, pe drumul de întoarcere, dădu peste un hoit de cal aruncat în şanţ. Fusese sfârtecat de câini şi măruntaiele i se scurseseră din pântece. Dar lui Abbas duhoarea i se păru mult mai plăcută decât toată apa de trandafiri a lui Hürrem şi tot parfumul dulce acrişor al vistiernicului lui Ibrahim.

52

Galata

Galata se întindea chiar dincolo de Promontoriul Seraglio, dominată de Galata Kulesi, înaltul turn rotund construit de genovezi, pentru supravegherea de la înălţime a fortificaţiilor oraşului. Căsuţe mici şi dughene se înghesuiau de la poalele dealului până în port, locuinţele comisionarilor turci şi genovezi. Erau berberi din Africa şi arabi de lângă Marea Roşie, cu magaziile pline de mirodenii, fildeş, mătăsuri, sticlărie şi perle. Erau şi mici bodegi în care se servea vin şi arak. Mirosul de peşte şi sare dinspre Bosfor se suprapunea peste miasmele oraşului. Palatele din Pera dominau şi ele oraşul, de pe deal, de parcă neguţătorii bogaţi doriseră să se înalţe oarecum deasupra gloatei vulgare a comercianţilor mărunţi, de care depindeau până la urmă cu toţii.

Ludovici păstrase o casă de cartier, deşi nimeni nu trăia în ea. Era un teren neutri în care putea primi informaţii şi înmâna bacşişuri oficialilor de la Palat. Vizitele prea dese ale curtenilor la reşedinţa sa din Pera ar fi putut trezi bănuieli.

Casa era zugrăvită în galben, culoarea evreilor. Înăuntru era mobilată sărăcăcios. Exista o măsuţă joasă din cedru şi câteva perne şi covoare răspândite pe podea, mătasea frumoasă, persană, nepotrivindu-se cu cadrul umil.

Abbas stătea turceşte la măsuţă. Trebuiseră patru paji ca să-i sprijine trupul imens până jos. Acum era tăcut, cu atenţia îndreptată asupra prăjiturilor de pe tava de argint din faţa sa. Când acestea se terminară, îşi spălă degetele în vasul de argint

adus de un alt servitor. În fine, râgâi politicos într-o batistă de mătase scoasă din nenumăratele cute ale veşmintelor.

Venea o dată pe lună, ascuns în mantia largă şi neagră, să se întâlnească cu Ludovici. Devenise sursa acestuia, de nepreţuit, din interiorul palatului Topkaki, mereu prezent, la nevoie, pentru a purta nişte informaţii sau a plasa un bacşiş. Ludovici încercase la început să-i vorbească aşa cum faci cu un prieten, dar Abbas cel pe care îl ştia nu mai exista. Era retras în el însuşi, prea ruşinat sau poate prea amărât ca să mai lase să i se întrevadă pasiunea care sălăşluise cândva în el. Părea să nu aibă nici o plăcere în urma acestor vizite şi Ludovici se întreba uneori de ce continua să vină; poate pentru că el era singura lui legătură cu Julia..

— Ce face Julia? spuse Abbas, spărgând liniştea.

Era întotdeauna prima sa întrebare.

— E bine, Abbas. E bine.

Abbas dădu din cap şi pentru o clipă expresia lui trădă o remuşcare disperată. Niciodată nu-l întrebase pe Ludovici care era relaţia lui cu ea.

— Afacerile merg?

— Mulţumită ajutorului tău.

Abbas ridică din umeri. Nimic nu putea să-l intereseze cu adevărat. Se plictisea repede de discuţiile despre negoţ.

— Nu mai poate rămâne în Istanbul, spuse deodată Abbas.

— Abbas?

— Trebuie să o scoţi din oraş. Nu mai este în siguranţă aici. Nici chiar în Comunita Magnifica.

— Ce s-a întâmplat?

— Politică, Ludovici. Crede-mă că eu cunosc mărimea primejdiei.

Ludovici scutură din cap, împotrivindu-se.

— Nu pot să fac asta, Abbas.

— Nu va fi simplu. Unde s-ar putea duce ea?

— Oriunde, te rog, Ludovici. Am făcut tot ce-am putut ca s-o apăr. Dacă vrei s-o ajuţi — dacă vrei să mă ajuţi — scoate-o din Istanbul cât poţi de repede.

— Voi face ce pot.

Abbas se aplecă spre el şi îl apucă de mână.

— Nu, Ludovici, într-un fel sau în altul trebuie să o iei de acolo!
— Bine, spuse Ludovici.
Abbas încuviinţă, mulţumit.
— Aşa, zise el. Acum să revenim la afaceri.

Hipodromul

Suleiman şedea pe un pur-sânge cappadocian alb, urmărind trecerea armatei către At Meydani, pe drumul către bacurile de la Üsküdar. În spatele său, Suleiman ştia că se află Hürrem, ascunsă pe o terasă zăbrelită. Ştiind-o acolo îşi stăpânea mai uşor îndoielile sâcâitoare.

Hipodromul se cutremura sub huruitul carelor de provizii şi maşinilor de asediere, sub tropotul copitelor escadroanelor, sub încălţările cu vârful ascuţit ale ienicerilor şi sub sunetul timpanelor, flautelor şi tobelor. Nori groşi de praf se ridicau în spirale, precum cozile vreunui balaur teribil pornit de-a lungul câmpiei.

Ar trebui să fiu în fruntea lor, gândea Suleiman. Acolo e locul meu. În definitiv, asta-mi e datoria.

Zări fâlfăirea unei mantii albe prin praf: Ibrahim galopa către el. Rânjetul de pe faţa sa nu-l ajuta deloc pe Suleiman în liniştirea propriilor reproşuri.

— Binecuvântarea ta fie cu noi, Stăpâne. Ar fi fost bine să fii cu noi!

— Trebuie să înfrângi Bagdadul! strigă Suleiman către el.

— Îl voi zdrobi pe şah, aşa cum mi-ai poruncit!

Ibrahim îşi struni calul spre a urmări procesiunea alături de Suleiman.

Întâi veneau azabii, infanteria neregulată, criminali şi bandiţi ce veneau să lupte pentru pradă sau să moară în luptă şi să meargă direct în Paradis. N-aveau nimic de pierdut şi erau aruncaţi în şarjele cele mai grele din fiecare bătălie. „Carne pentru şanţuri”, îi numea Ibrahim.

Cavaleria regulată — Spahii Porţii — vuia asurzitor, cu caii împodobiţi de stofe aurite şi argintii, cu şeile bătute în pietre scumpe, cu coifurile conice şi zalele de oţel lustruit sclipind în lumina soarelui. Constituiau un spectacol în sine, cu veşmintele

lor purpurii, albastre şi stacojii, din mătăsuri şi satinuri brodate cu fir de aur, în funcţie de gradul şi regimentul fiecăruia. Fiecare călăreţ purta două tolbe, una pentru arc, cealaltă plină cu săgeţi şi fiecare ducea o lance în mâna dreaptă. Un iatagan cu mânerul împodobit cu pietre preţioase şi un buzdugan de oţel atârnau de fiecare şa.

Flamura lor stacojie flutura deasupră-le.

Apoi veneau ienicerii cu enormele pene de păsări ale paradisului unduindu-se în vânt ca ramurile unei păduri, cu tunicile albastru închis tresărind în mers, purtând pe umeri archebuze şi muschete. Toţi purtau veşminte lungi, de derviş, în memoria lungilor mâneci albe ale lui Hagi Bektash, fondatorul lor, fiecare mânecă fiind străpunsă de o lingură de aramă. Cazanele mari de aramă ce serveau de emblemă fiecărui regiment erau purtate în fruntea coloanei. Deasupra lor flutura un steag alb, împodobit cu sabia înflăcărată a lui Mohamed şi cu texte din Coran brodate cu fir de aur. În frunte mărşăluia Aga, purtând stindardul înalt cât trei lungimi de cal.

Fiecare faţă mustăcioasă era a unui european. Tăria noastră, gândi Suleiman. Armata noastră cea mai temută, ienicerii de elită, provenea din copii creştini. Aşa cum poruncise Fatih.

Apoi veneau dervişii, goi, cu excepţia şorţurilor verzi împodobite cu mărgele de abanos, purtând pălării înalte din păr brun de cămilă, cântând versete din Coran sau interpretând melodii sumbre, solemne, la flaute şi cornuri.

Erau şi smintiţi ce călăreau în susul şi-n josul coloanei, cu părul lung fluturându-le de sub căciulile din blană de leopard, cu piei de leu sau de urs aruncate pe umeri şi cu cai îmbrăcaţi tot în blănuri şi pene. Aceştia erau cercetaşii nebuni, fanatici religioşi care se aruncau în raidurile sinucigaşe de care toţi ceilalţi se temeau.

În urmă veneau membri ai Divanului, judecători cu turbane verzi, demne şi robe împodobite cu blănuri, viziri cu caii strălucind de atâtea pietre scumpe. Aveau cu ei cămile ce purtau Sfântul Coran şi un fragment din piatra sacră Ka’aba, mişcându-se greoaie sub cutele verzi, strălucitoare, ale flamurii verzi a Islamului. Un Coran legat în metal, cu litere de bronz, se clătina în vârful stindardului.

În încheierea procesiunii mergeau carele grele cu provizii, încărcate cu grâne, cămile aplecate sub greutatea pulberii şi a plumbului şi tunurile grele de asediu cu marile lor guri de bronz.

Ar trebui să fiu în fruntea lor, gândi Suleiman din nou. Ar trebui să fiu cu ei.

— Îţi voi aduce capul şahului! strigă Ibrahim.

Suleiman simţi ceva neplăcut. Cum spusese Hürrem? "Eşti îngrijorat că va abuza de puterea pe care o are?"

Apucă frâul calului lui Ibrahim şi îl trase aproape.

— Trebuie să recucerim Bagdadul, spuse. Ca apărător al credinţei sunt obligat s-o fac.

— Mi-ai încredinţat poruncile tale, Stăpâne. Voi face tot ce pot ca să te slujesc.

Suleiman privi către fereastră, apoi iarăşi la Ibrahim.

Da, mi-am pus toată încrederea în tine, gândi el. Allah să mă ajute să nu mă fi încrezut prea mult.

Pera

Julia şedea pe terasă, la soare. Ludovici se opri pe scările de marmură ce începeau în grădină şi duceau la ea şi o privi. E frumoasă, gândi el, atât de dureros de frumoasă. Dacă aş putea să o fac să simtă pentru mine cea ce a simţit cândva pentru Abbas. Acum e a mea, dar nu are dreptul la alegere. E practic o prizonieră. Nu poate părăsi acest loc şi protecţia mea. Întoarsă la Veneţia, după ce a fost concubina sultanului, ar fi probabil repudiată de propriul tată, iar bătrânul Serena, soţul ei, probabil că ar exila-o la o mânăstire. Ar fi văzută mai rău decât o prostituată. Mila lor creştină e cu mult superioară celei a musulmanilor pe care-i dispreţuiesc atât de mult; virtutea unei femei înseamnă totul.

Ea ridică ochii şi-l văzu privind-o. Ludovici urcă în fugă treptele. Avea pe el un caftan de culoarea ruginii şi mătasea se ondula după mers. Îi plăcea rolul de renegat din comunitate. Hainele otomane şi tabieturile pe care le adoptase îi subliniau satisfacţia faţă de tot ce însemna Veneţia.

— Este plăcut la soare, spuse el.

Ea ridica privirea din carte, dar nu surâse. Atât de îndepărtată,

gândi el. Un înger sculptat în gheaţă. Ştiu că e în stare de o mare pasiune. Dar aceasta îmi rămâne ascunsă.

El însuşi o scosese din Bosfor în acea dimineaţă.

Imaginea îl urmărea încă. Ea era pe jumătate goală, iar lui i se tăiase răsuflarea văzând-o. Dar era vânătă de frig şi de lipsă de aer. Prima ei atingere fusese îngheţată. De atunci rămăsese faţă de el la fel de îndepărtată ca o statuie de marmură; frumoasă, rece, neînsufleţită.

Bolise săptămâni întregi după aceea. Mai târziu, când se refăcuse suficient, Ludovici îi spusese adevărul: Abbas, şi nu Providenţa, o salvase. Probabil că ea bănuise, pentru că primise ştirea calmă, cel puţin fără manifestări exterioare. Dar căzuse într-o depresie care dura de luni de zile. Se îmbrăca şi se purta ca o văduvă. Ludovici înţelesese; încă îl mai iubea. Şi totuşi pentru ea era ca şi mort acum.

Aşa că ce să facă cu ea? De la întâlnirea de dimineaţă cu Abbas nu se gândise la nimic altceva şi îşi dăduse seama, deodată, că el însuşi, la rândul lui, se ţinuse departe de ea. Nu era pentru el decât un înger pe care-l păstrase, inconştient, printre grădinile şi ferestrele palatului său, o prezenţă prea sacră pentru a-şi permite s-o atingă. Ştia cât de mult o iubise Abbas; s-o ia acum pentru sine ar fi fost o trădare.

Dar acum Abbas îi cerea să o trimită departe. Trebuia deci să o facă să înfrunte adevărul că o doreşte pentru sine. Abbas nu putea să mai emită pretenţii asupra ei. Ludovici ura monstruozitatea care i se făcuse lui Abbas. Dar nu putea să-i nege realitatea.

Se aşeză lângă ea.

— Trebuie să vorbim.

Julia puse cartea deoparte şi se uită la el cu ochii aceia albaştri ca gheaţa. O imagine pe care, îşi aduse el aminte, Abbas i-o descrisese cândva. Rece, de când o trăsese afară din apă. Da, îşi spuse el, era ca şi când n-ar fi fost deloc reală.

— Julia, eşti aici sub protecţia mea de mai bine de doi ani.

— Ştii că îţi voi fi recunoscătoare întotdeauna pentru ce-ai făcut, spuse ca.

— Eşti fericită aici?

— Nu, Ludovici. Sigur că nu.

— De ce?

Ea păru surprinsă de întrebare.

— Pentru că mă simt singură.

Ludovici Îşi desfăcu braţele.

— Ce pot să fac? Dacă, pleci de aici, vei fi în pericol. Iar Veneţia ... Înălţă din umeri, neajutorat.

Ea nu zise nimic. Fără ajutorul cuiva, era lipsită de orice apărare.

Ce pot să fac? Gândi Ludovici. Este o femeia măritată. Serena încă trăieşte în Cipru. Nu pot s-o trimit înapoi, acolo. Şi încă trebuie să-i ţin prezenţa secretă, chiar faţă de restul comunităţii. *Corpo di Dio!* La ce mă gândesc? O vreau. La naiba cu Abbas. Remuşcările mele nu-i vor da lui ouăle înapoi!

Poate că ea îi citea gândurile.

— Spune-mi, îl întrebă ea. Tu îl vezi vreodată.

— Da. Uneori.

— Întreabă vreodată de mine?

— Nu, minţi Ludovici.

Ochii ei străluciră.

— Bietul Abbas, şopti ea.

El se întinse după mâna ei. Era caldă.

— Voi încerca să te ajut, să nu te mai simţi singură, zise Ludovici.

Nu, Abbas, n-o voi trimite. Va rămâne aici. Cu mine.

53

Uşa era uşor întredeschisă şi galbenul pâlpâitor al lumânării dansa în holul întunecat. Ludovici se opri în umbră, asurzit de propriile bătăi ale inimii. Avea gura uscată.

Deschise uşa. Julia stătea la măsuţa de toaletă, pieptănându-şi părul. Mătasea cămăşii de noapte unduia în lumină o dată cu mişcările sale. Îl văzu în oglindă şi se opri, speriată.

Ludovici îşi văzu şi el în oglindă propria imagine, barba blondă şi privirea pierdută.

Julia lăsă peria jos.

— Ludovici?

El veni în spatele ei şi îi puse mâinile pe umeri, urmărindu-i chipul în oglindă. Ea nu mai părea speriată, nici măcar surprinsă.

— Ridică-te şi întoarce-te, şopti el cu vocea răguşită.

Îi urmări linia umerilor cu palmele. Nu, nu murmură, gândi el. Erau moi, rotunzi, plini şi calzi. Se simţea singură. Cămaşa de noapte urmărea contururile trupului ei, lipindu-se de fiecare curbă. Pieptul îi tresălta uşor. O cruciuliţă de aur sclipea între sânii ei.

De ajuns cu gentlemanul creştin şi loial, îşi spuse el.

Apucă marginea cămăşii de noapte în pumni şi o rupse pe toată lungimea, după care o îndepărtă de pe umerii ei.

— Eşti perfectă şopti el.

Îi sărută gâtul, umerii, sânii. Apoi zări imaginea din oglindă. Julia nu se mişcase. O ridică şi o puse pe marginea patului, apoi dădu la o parte resturile cămăşii de noapte. Aşteptase clipa aceasta atât de mult.

Ea îl privea cum îi scotea hainele. Dar tot nu se mişcă, nici nu vorbi.

El se lăsă înspre ea, gemând de senzaţia de aţâţare pe care o simţea în vintre. Îi sărută curbura moale a gâtului. Inspiră mireasma fină a părului, începu să se apropie de ea. Julia stătu nemişcată sub el şi îl urmări cum se zbuciumă.

După aceea el rămase întins lângă ea, incapabil să vorbească sau să se uite în ochii ei. Cucerise premiul, dar premiul nu mai exista. Gustase perfecţiunea, dar acum gustul din gură îi era cunoscut, şi Ludovici recunoscu cu uşurinţă ce se ascundea în amărăciunea aceea.

Dezamăgire.

Azerbaidjan

Rüstem calculase repede că, dacă nu se angaja prea devreme, putea profita de pe urma propunerii lui Kislar Aghasi, indiferent de cum cădeau zarurile. Era clar că urma să se producă o confruntare între Hürrem şi Divan; politic era bine să nu fi prins în nici o tabără în timpul conflictului. Sau, mai degrabă, cel mai bine era să se afle într-amândouă.

De aceea, îl va încuraja pe Ibrahim în ambiţiile sale. Dacă

vizirul reuşea, atunci se va afla lângă el. Dacă eşua, el îşi va primi răsplata de la vrăjitoarea de Hürrem.

Fusese un marş lung printre stepele pustii ale Anatoliei. Uriaşa armată şerpuia pe platouri, stârnind, nori de praf ce se ridicau în spirale la o sută de picioare înălţime. Şacalii treziţi din bârloguri, fugeau speriaţi; ţărani păscând turme de oi stăteau pe margini şi se minunau.

Coloana se afunda tot mai adânc în pustietate. Milă după milă, cu cercetaşii în faţă, cu tunurile grele şi cămilele mult în urmă, convoiul se întindea de-a lungul orizontului stepei. Trecu o vară până când parcurseră lungul drum către est şi se găsiră în cele din urmă la picioarele înalţilor munţi ai Asiei unde îşi priviră chipurile bărboase şi prăfuite în oglinda apelor reci şi inerte ale Lacului Van.

Continuară să mărşăluiască printre munţi până când se opriră în faţa domurilor albastre ale Tabrizului. Ibrahim se năpusti după şahul Tamasp, dar acesta evita lupta, nevrând să-şi rişte cavaleria în faţa artileriei şi ienicerilor otomani şi preferă să se ascundă departe, în munţii Sultaniei.

Iar turcii simţiră în aer primul fior al toamnei şi se cutremurară, privind înspre cer cu teamă.

Stindardul lui Ibrahim, înalt cât şase lungimi de cal — numai sultanul avea unul mai înalt — era înfipt în pământul sterp şi tare. Cortul lui flutura şi pocnea în vânt. Câmpia era înconjurată de creste muntoase cenuşii, profilate pe cerul marmorat.

În pavilion, Ibrahim şedea gânditor pe un tron de campanie, făcut din fildeş, abanos şi sidef. În câteva vase de aramă se făcuse focul, împotriva frigului. Şi era încă vară! Ibrahim se cutremură la gândul petrecerii unei ierni întregi în aceste locuri.

Rüstem atinse covorul gros cu fruntea.

— Rüstem! N-ar trebui să fii la paza caravanelor şi a mătăsurilor?

Rüstem observă nota ascuţită din vocea lui Ibrahim. Era într-o dispoziţie periculoasă. Greutăţile ultimelor săptămâni începeau să-şi spună cuvântul. Victoria rapidă, pe care o aşteptase, nu venise.

— Am crezut că aş putea să-ţi fiu de folos, stăpâne.

— Să mă ajuţi să-mi număr banii? Pot să mă descurc şi singur la asta.

— E vorba de şah. Stăpâne.

Faţa lui Ibrahim se înroşi pe dată de mânie. Rüstem nu-l văzuse niciodată într-un asemenea hal. Îşi doreşte victoria prea mult, gândi el. Asta îi tulbură judecata.

— Şahul! Şahul nu e decât un şacal! Fuge din faţa noastră, apoi ne adulmecă urmele şi se hrăneşte cu ce rămâne în spatele nostru…!

Retorica ta e perfectă, gândi Rüstem. Dar asta nu va rezolva problema.

— Cercetaşii noştri tot nu i-au dat de urmă?

— Se ascunde pe undeva prin munţi.

— Poate ar fi o cale să-l atragem în luptă.

Ochii lui Ibrahim sclipiră ca de foamea disperării.

— Cum, Rüstem?

— Dacă îi oferi un tratat…

— Niciodată! Am jurat să-l zdrobesc!

— Nu tratezi cu un mare rege european, stăpâne. Şahul nu-i decât un şacal, cum bine spuneai. Un şarpe veninos, care trebuie distrus. N-ar fi nici o dezonoare daca ai folosi oferta de armistiţiu numai ca să-l scoţi afară din vizuină.

Ibrahim se ridică brusc şi începu să măsoare camera.

— Cum am putea da de el?

— Poţi fi sigur că sufavizii ne spionează şi acum. Orice mesager izolat traversând câmpia ar fi interceptat.

— Da, şi i s-ar tăia urechile şi nasul, care ni s-ar returna apoi într-o pungă de piele.

— Poate că şahul n-are chef să se ascundă în fiecare vară în munţi. Nu poate duce război cu noi pe vecie. Ca orice eretic, se va agăţa de orice şansa de a-şi putea răspândi ideile.

Ibrahim se duse către intrarea cortului şi privi către munţii sălbatici. Cerul devenise cenuşiu ca plumbul în după-amiaza târzie, iar umbra norilor de ploaie traversa tabăra cu viteza unei cavalerii în atac.

— Trebuie să-l atrag la câmp deschis, murmură el.

Rüstem respiră adânc. Acesta era momentul. Evaluase riscul,

şi ştia că premiul merita încercarea. O reuşită acum putea să-i asigure averea şi destinul. Nu putea rămâne funcţionarul vizirului pe vecie.

— Lasă-mă să-i duc un mesaj.

Ibrahim se întoarse şi expresia lui suferi o transformare dramatică.

— Tu, Rüstem?

Lăsă capul pe spate, hohotind.

— Pot să scot şacalul din gaură, stăpâne. Sunt sigur

— De când un vistiernic devine şi ambasador?

— Nu pot rămâne vistiernic pentru totdeauna.

Ibrahim păru să recunoască o ambiţie asemănătoare cu a sa şi încuviinţă înţelegător. Redeveni deodată serios.

— Care e planul tău?

— Un mesaj sigilat din partea ta, stăpâne, oferindu-i Tabrizul şi Azerbaidjanul, în schimbul sfântului Oraş al Bagdadului. Respectând frontierele sale de est.

— Nu va crede niciodată ca îi oferim un asemenea târg.

— Îl pot convinge. Ai un duplicat al sigiliului sultanului. Dacă îl va vedea întipărit pe mesaj, va crede ca e autentic.

— Şi dacă îl convingi să trateze?

— Îl atragem pe el şi pe soldaţii lui pe câmpie. Şi îi măcelărim.

Ibrahim scutură din cap. Furtuna era de-acum deasupra taberei. Izbucni ca o rafală de artilerie, izbind în solul tare şi răpăind ca mii de săgeţi pe pereţii corturilor. Flăcările din vasele de aramă tremurară, aţâţate de o pală de vânt.

— Nu va crede niciodată aşa ceva, spuse Ibrahim.

— Lasă-mă să încerc.

Îi promisese lui Suleiman capul şahului. După campania din Viena nu-şi mai putea permite un al doilea eşec. Nu cu vrăjitoarea de Hürrem şoptind împotriva lui. Avea nevoie de această victorie.

Ibrahim întinse o mână spre Rüstem, cu palma în sus.

— Îl vreau, Rüstem, spuse al. Strânse pumnul. Dacă mi-l aduci, răsplata îţi va întrece cele mai îndrăzneţe visuri.

Rüstem se înclină recunoscător, dar faţa sa nu exprima nici bucurie, nici recunoştinţă. Deja îşi calculase toate riscurile. Ştia cât valora. Pentru Ibrahim.

Sau pentru Hürrem.

54

Şahul Tamasp privi creatura mizerabilă din faţa sa. Omul fusese adus cu ochii legaţi şi înlănţuit, de doi cercetaşi. Stătuse cu faţa la pământ, în noroi, la intrarea în cort, cu două iatagane lipite de gât, în timp ce şahul citise conţinutul mesajului pe care îl adusese.

Tamasp arătă scrisoarea mullahului şi căpeteniilor din jur. Toţi clătinară din cap, într-o tăcere solemnă. Ce şiretlic mai imaginase iarăşi marele vizir al sultanului? După ce toţi o văzură, şahul o citi din nou, pentru a treia oară. Era un bărbat tânăr, cu gura subţire şi crudă şi o barbă neagră, îngrijita. Avea degete lungi, care parcă mângâiau pergamentul în timp ce-l citea, iar încheieturile ce ieşeau din mânecile mantalei erau subţiri şi brune de culoarea alunei. Când vorbi, vocea răsună înaltă, ascuţită, ca de fată.

— Cum te cheamă, mesagerule?

Nenorocitul ridică fruntea câteva degete de la pământ şi vorbi în direcţia vocii pe care o auzise.

— Rüstem, stăpâne.

Barba lui cenuşie era plină de noroi şi de sânge uscat. Sângele provenea de la buzele sale, care avuseseră de suferit de pe urma zelului manifestat de gărzi în a-i ţine capul lipit de podea.

— Ce rang ai?

— *Defterdar,* stăpâne.

— Vistiernic? De când Sultanii Osmanlâi îşi trimit vistiernicii ca mesageri?

— Marele vizir are încredere în mine, stăpâne.

Şahul îl studie mai atent pe acel bărbat. Era palid de epuizare, dar nu părea înfricoşat. Din ce putea vedea din chipul lui, părea un om remarcabil.,

— Deci Ibrahim ar fi dornic de pace. Sultanul lui vrea acelaşi lucru?

— Ibrahim se bucură de încrederea Stăpânului celor Două Lumi. Are sigiliul acestuia.

— Da, văd.

— Sultanul va ratifica orice tratat semnat de stăpânul meu, Ibrahim.

— Mesagere Rüstem, poţi să-mi spui de ce Stăpânul celor Două Lumi nu-şi conduce el însuşi armata împotriva noastră, cum a făcut tatăl său?

— A obosit de războaie. Doreşte numai pace.

Şahul ridică din umeri. Poate. Poate.

Oferta era rezonabilă. Prea rezonabilă? se întrebă. Şi totuşi, dacă era adevărată, se putea duce în faţa mullahilor cu o victorie politică uluitoare. Oricum nu puteau spera sa păstreze Bagdadul în faţa armatelor otomane. Când Ibrahim ar fi obosit să-i mai urmărească prin munţi şi s-ar fi întors la Istanbul ei şi-ar fi recucerit Tabrizul şi Oraşul Sfânt. Dar ar fi trebuit să-l cedeze din nou în vara următoare, când ei s-ar fi întors.

În cele din urmă tot ar fi trebuit să ducă tratative. Dar aşa putea obţine pacea astăzi. Plus teritorii preţioase. Mai mulţi adepţi pentru mullahii săi.

Şi. Totuşi.

— Un asemenea tratat ar fi posibil mesagere Rüstem. Dar trebuie să ne întâlnim într-un loc ales de mine având cu noi numai gărzile persona1e.

— Te îndoieşti de onoarea lui Ibrahim?

Şahul zâmbi.

— Mă îndoiesc că poate rezista unei asemenea tentaţii.

Făcu semn celor doi oşteni, care îl săltară în picioare pe Rüstem cu brutalitate.

— Dacă e de acord cu condiţiile mele, spune-i că accept oferta. Mergi în pace, mesagere Rüstem.

Gărzile îl târâră departe. Şahul privi cum îl urcară în spinarea unui cal; legat din nou la ochi şi pus în lanţuri, conducându-l printre corturi, către sud. Se întrebă din nou în privinţa lui Suleiman. Un Osmanlâi care voia pace? Ori era o minciună, ori primul semn de slăbiciune. Cum va voi Allah, concluzionă el. Vom afla în curând.

Vântul era rece, deşi iarna era încă departe. Şahul obosise de atâta stat ascuns prin munţi.

— Dacă te ţii după urme, vei ajunge la valea unde sunt

prietenii tăi, spuse şi îi luă legătura de pe ochi. Celălalt îi desfăcu lanţurile de la încheieturi.

Rüstem clipi orbit de lumina soarelui. Unul din perşi, un bandit bărbos purtând un coif conic, înalt, îl trase de barbă.

— Data viitoare când ne întâlnim, poate că şahul mă va lăsa să-mi ud sabia în ficatul tău, rânji el.

Rüstem nu-l luă în seamă şi trase de frâu. Avusese dreptate, riscul fusese neglijabil. Mai trebuia un singur lucru pentru încheierea afacerii.

Bietul Ibrahim. Era prea dornic de glorie ca să poată fi un vizir cu adevărat bun. Adevărata măreţie necesită o gândire mai atentă. Era nevoie de cineva capabil să vadă ocazia în mijlocul crizei.

Cineva ca el!

Cei doi perşi galopau în depărtare. Acum, că era singur, îşi permise un zâmbet slab, nesigur. Apoi călări pe urmele vechi către tabăra otomană.

Ibrahim avea o expresie ciudată. Trăsăturile lui trădau amuzament şi mirare. Cu un deget ciocănea în braţul tronului, în ritm cu fluturarea cortului de mătase izbit de vântul rece al serii.

— L-ai găsit pe şah? zise el în cele din urmă.

— Da, stăpâne.

— Te-au dus legat la ochi, fără îndoială.

— Da, stăpâne.

— Te-au tratat bine?

— Acceptabil, stăpâne.

Ibrahim îl studie. Hainele lui Rüstem erau rupte şi murdare. Avea noroi uscat pe barbă. L-a afectat oare această experienţa în munţi? Ochii lui, de un cenuşiu deschis, nu spuneau nimic.

— Ai buza spartă.

— O nimica toată.

Ibrahim râse pe neaşteptate.

— Şi eu, care credeam că n-o să te mai văd niciodată. Ce pierdere ar fi fost pentru lumea poeziei şi a conversaţiei.

— Nu cred, stăpâne, zise Rüstem. Ironia părea să se li pierdut în chipul său nepăsător.

Ei bine, trebuia să mă fi aşteptat la asta. Uneori Ibrahim avea o viziune în care se făcea că îi despărţea vistiernicului capul de

trup, cu sabia, ca pe un ou. Se uita înăuntru şi nu vedea nici urmă de creier. Numai un abac.

— Deci, ce spune şahul despre oferta noastră de pace?

— A refuzat-o, stăpâne.

Chipul lui Ibrahim se întunecă, dar surâsul rămase la locul lui.

— N-are încredere în noi, Rüstem?

— Nu s-a încrezut în autoritatea din spatele scrisorii.

— Autoritatea…?

— A spus că nu poate duce tratative cu tine.

Zâmbetul dispăruse acum.

— De ce nu?

— A spus că tu eşti doar un soldat. A spus că ar putea accepta o asemenea ofertă dacă ar fi semnată de sultan, nu de o slugă de a lui.

Ibrahim sări în picioare. Îşi încleştă pumnii încercând să-şi stăpânească tremurul mâinilor, dar trupul lui era copleşit de o forţă teribilă, mai presus de puterile sale. Îl înşfăcă pe Rüstem de umeri şi îl trânti la pământ.

Rüstem nu se opuse. Se întinse la picioarele lui Ibrahim, fără a fi nici surprins, nici furios. Ibrahim se dădu într-o parte şi trase iataganul din teaca împodobită, apoi îl ridică cu ambele mâini deasupra capului. Îl năpusti în jos cu toată puterea, despicând tronul în două, şi aşchii de fildeş şi abanos se răspândiră prin cort.

— Sluga sultanului! Este sluga sultanului acela care conduce în fiecare zi Divanul şi administrează Imperiul. Este sluga sultanului cela care îi conduce armata în luptă, în timp ce sultanul însuşi se desfată în Harem? EU SUNT SULTANUL!

— Şahul a vorbit din ignoranţă, stăpâne.

— Crede el că sultanul şi-ar fi trimis armatele în luptă sub comanda unei slugi? Ei, Rüstem?

— Stăpâne, eu doar am repetat ce a spus el. A spus că nu poate trata decât cu Sultanul Osmanlâilor.

— Sultanul! Cât va mai trebui să îndur asta? Sultanul mi-a încredinţat mie puterea sa, domeniul, bogăţia, totul! Războiul şi pacea sunt în mâinile mele. Ştie şahul că eu am fost cel care a declanşat această campanie? Eu — nu sultanul! Eu duc povara, şi acum să aud că eu nu sunt decât sluga sultanului…!

— Dar, stăpâne…

Ibrahim aduse sabia în faţa ochilor lui Rüstem, răsucind lama încet încât lumina juca pe ea, poleind tăişul.

— Când îl vom prinde, îl vreau viu, mârâi el.

— Mai întâi trebuie să-l ispitim afară, stăpâne. Dacă sultanul ar fi aici, l-am putea scoate din bârlog şi am pune capăt acestei impertinenţe. Dacă am putea trimite un mesaj către Sultanul Vieţii…

— Nu! Am jurat că îi voi duce capul şahului! Şi acum să dau fuga la el să-i cerşesc ajutorul?

— Atunci … am putea proceda altfel.

— Altfel, Rüstem?

— Întregul Imperiu ştie cât de mult te-a onorat sultanul cu toată încrederea sa. Poate că trebuie să-i araţi asta şahului. Trebuie să-i arăţi că ai autoritatea de a încheia un asemenea tratat.

— Cum?

Rüstem clipi încet.

— Trebuie să repeţi oferta, stăpâne. Numai că de data asta vei semna ca sultan.

Ibrahim îl privi. Oare lunaticul ăsta îşi dădea seama ce spune? Dar Rüstem era orice, numai lunatic nu. Era un abac. Era o soluţie logică a problemei.

— E imposibil…

— Ne va servi scopului. Ce altceva am putea face, stăpâne? Poate doar să-l fugărim prin munţi tot restul verii şi apoi să ne întoarcem purtând ca prada doar câteva mătăsuri persane.

— Pot face multe lucruri, Rüstem, dar nu-mi pot asuma titlul sultanului..

— Cine va şti o dată ce l-ai momit pe şah afară din munţi? După aceea poţi îngropa documentul împreună cu victima.

Poate are dreptate, gândi Ibrahim. De ce m-aş teme? Suleiman mi-a încredinţat Divanul şi apoi armata. Eu sunt sultanul, cu excepţia titlului. Dacă Suleiman n-ar vrea ca eu să-i reprezint puterea, atunci de ce s-ar încrede în mine atât de mult?

— Nu pot, spuse.

— Nu e altă cale de a-l scoate afară, stăpâne. Mi-a spus că dacă sultanul nu vine, atunci ne vom vedea în primăvara

următoare la Tabriz.

Ibrahim închise ochii. Ce i-ar fi putut spune lui Suleiman dacă se întoarce iarăşi fără victorie? Austriecii îl umiliseră la Güns, acum şahul îl hărţuia din munţi. Nu avea cum să-l zdrobească şi să-şi ţină jurământul. Şi până când frontiera din Asia nu era sigură, nu puteau să purceadă la marele război cu Carol, în Europa. Destinul său era la Viena, nu aici. Viena îi va săpa numele în istorie alături de cel al lui Alexandru.

Se uită la Rüstem care îl urmărea cu un soi de curiozitate detaşată.

— Adu-ţi pana şi pergamentul, spuse Ibrahim.

„Şahului Tamasp al Persiei, salutări şi urări de sănătate, fie ca gloria şi prosperitatea să-ţi însoţească zilele. Din diverse comunicări verbale avem cunoştinţă de dorinţa voastră de pace şi, prin graţia Celui de Sus — fie puterile lui pe veci lăudate! — noi înşine nu avem deloc dorinţa de război cu fraţii noştri întru Islam. De aceea, vă facem cunoscut că dacă lăsaţi Oraşul Sfânt al Bagdadului şi toate teritoriile cucerite prin forţa armelor, vom ceda şi noi Tabrizul şi pământurile cunoscute sub numele de Azerbaidjan, dacă veţi plăti în fiecare an ca tribut o mie de ducaţi de aur. Zi şi noapte calul nostru e înşeuat ca să mergem şi să ne întâlnim pentru a încheia pacea.”

Scrisă în anul 941 al Hejirei.

Ibrahim, Conducător Sultan.

56

Conducător Sultan!

Rüstem îşi struni calul pe creasta ce domina tabăra otomană. Fumul focurilor de dimineaţă încă se mai ridica, acoperind ca un văl panorama îndepărtată a munţilor. De aici Rüstem putea vedea cortul stacojiu al marelui vizir, cu stindardul cât şase lungimi de cal fâlfâind în bătaia vântului.

Conducător Sultan!

Rüstem se întoarse şi călări spre nord, îşi îmboldi calul cu pintenii până dincolo de prima colină, după care, schimbă direcţia spre vest. Când absenţa lui se va prelungi, Ibrahim va

presupune că l-au ucis oamenii şahului. Şi când se va consola cu ideea pierdem vistiernicului său, el va fi la Istanbul.

Ibrahim, prostule...

Conducător Sultan!

Topkapi Sarai

Suleiman mototoli scrisoarea în pumni, cu faţa urâţită de mâhnire.

Paşalele şi muftiii şi căpeteniile care-l înconjurau în Divan tăceau. Fiecare dintre ei simţea un fel de triumf: mai mare sau mai mic, dar nici unul nu şi-ar fi permis s-o arate. Ibrahim mersese, în sfârşit, prea departe! Vanitosul, lăudărosul grec îşi scrisese propria sentinţă. Rüstem Paşa stătea în centrul sălii şi îşi aştepta rândul să vorbească. Imaculatul necunoscutul Rüstem, gândi Suleiman. Nu venea nici o urmă de parfum dinspre el. Puţea a cal, iar pielea îi era plină de jeg şi murdărie. Pretindea că făcuse trei săptămâni călare, tocmai din Azerbaidjan, spre a-i aduce vestea.

Mai bine îţi murea calul şi îţi rupeai gâtul, îşi spuse Suleiman.

— Ai scris asta la cererea lui? spuse în cele din urmă sultanul..

— Da, Mărite Stăpâne. Mi-a poruncit să-l duc şahului Tamasp.

Suleiman înghiţi un nod, încercând să se controleze. Ibrahim, ţi-aş fi putut ierta orice, numai asta nu! Dacă Rüstem venea la mine într-ascuns, poate tot mai găseam vreo scuză. Dar iată-l aici, în mijlocul Divanului, prezentându-mi o trădare pe care nu-mi pot îngădui s-o tolerez. Ce-ai făcut?

— Ai fost văzut, vistiernice Rüstem?

— Nu, Stăpâne. Ibrahim crede că m-am dus pe pământurile şahului. Dar eu mi-am urmat datoria. Nu puteam lăsa nepedepsită o asemenea trădare.

Vierme cu aere patetice, gândi Suleiman. Cum îndrăzneşti să-mi vorbeşti mie de trădare? Ibrahim m-a slujit mai mult de un sfert de secol, ca prieten, conducător al armatei mele şi vizir. De unde ştii tu care a fost motivaţia lui pentru asta? Cum poţi fi atât de sigur?

— Sultanul îţi rămâne îndatorat, Rüstem, se sforţă el să pronunţe. Se uită din nou la pergamentul din mâinile sale.

— Cum merge campania împotriva şahului?

— Rău, Stăpâne. De la Tabriz, Ibrahim Paşa urmăreşte duşmanul prin munţi, dar tot ce zărim sunt cozile cailor în retragere. Căpeteniile îl îndeamnă să meargă spre Bagdad, dar el nu ţine seama de sfatul lor. Spune că el e singurul capabil să aducă victoria. Spune că aşa a fost întotdeauna.

În sală se auzi o rumoare reţinută, ca un oftat. Cum îndrăznea Rüstem să repete asemenea lucruri? se întrebă Suleiman. Rosteşte asemenea calomnii de parcă ar fi cifre pe o foaie de calcule. Ce va mai spune Ibrahim mai departe? Va revendica gloria Rhodosului, şi Budapestei, şi Mohácsului?

— Şi moralul armatei'?

— E scăzut, Stăpâne. Toţi tânjesc după prezenţa ta la conducere. Ienicerii doresc să-i conduci tu la victorie. Se tem că Ibrahim îi va afunda doar tot mai adânc în munţi, spre dezastru.

Suleiman privi în sus, spre praful ce se vedea plutind în razele de lumină venite de la ferestrele înalte. Trecerea prafului. Trecerea oricărei reputaţii.

În spatele lui, ştia, se afla fereastra cu dantelă, fereastra fricii, privind sumbră către Divan. Nu era nimeni în spatele cortinei de tafta neagră, dar Suleiman îşi dori din toată inima să fi fost acolo, acum, sa poată privi pe altcineva cum ia hotărârea grozavă pe care ştia că trebuie să o ia până la urmă.

57

Eski Sarai

Razele lumânărilor dansau pe zidurile de piatră şi poleiau candelabrele cu ierburi parfumate ce atârnau din tavanul boltit. Suleiman îşi scoase turbanul şi îşi trecu palma peste pielea netedă a capului până spre ceafă, simbolul legământului strămoşilor săi hagii. Închise ochii. Simţea astăzi povara mai grea decât în oricare altă zi din cei cincisprezece ani de când primise mantia lui Osman.

Se lăsă pe divan şi aşteptă.

— Stăpâne.

Ea intrase pe nesimţite prin cortinele de catifea şi îngenunchease la picioarele sale. De data asta pe chipul ei nu mai era nici un surâs. Îşi aplecă fruntea spre el ca să-i sărute mâna, apoi i-o luă şi-o duse la obraz.

— Ai aflat?

— Da, Stăpâne.

— Cum?

— Şoaptele, Stăpâne.

— Întotdeauna sunt şoapte?

— Când am trecut de cortine şi ţi-am văzut chipul, am ştiut că de data asta şoaptele sunt adevărate. El o mângâie pe păr şi faţa i se îmblânzi.

— Ce mă fac?

— Pot să văd scrisoarea, Stăpâne? şopti ea.

El îşi desfăcu pumnul stâng, cu palma în sus. Scrisoarea era tot acolo, mototolită, de când Rüstem apăruse în Divan.

Hürrem o despături. Era abia vizibilă acum. Era rău boţită, iar transpiraţia lui Suleiman pătase literele. Dar putu înţelege că era o propunere de pace. Şi putu citi semnătura.

— Conducător Sultan!

Oh, Rüstem! Gândi. Hürrem. Abbas te-a ales bine. Ai un geniu rar pentru intrigă!

— Cere pace, spuse ea.

— E nebun, şuieră Suleiman, răguşit. Ce l-a putut poseda în clipa în care a făcut asta?

— Acest vistiernic, Rüstem, merită încrederea?

— Cum ar putea profita dintr-o asemenea minciună?

De fapt, nu e nici o minciună. E scris acolo, sub propriul meu sigiliu „Conducător Sultan”! Sultan! Nu poate exista împrejurare sau provocare în care alt om decât mine să-şi spună Sultan! Asta e rebeliune. Şi el o ştie.

— E prietenul tău, Suleiman. Mi-ai vorbit de el adesea …

— Da, este prietenul meu, mai mult decât un prieten! Asta face totul şi mai de neiertat!

— Nu acţiona pripit, Stăpâne.

— Hürrem, cred că eşti singura care a vorbit azi pentru el. Deodată are duşmani de care habar n-am avut. Au ieşit din toate

crăpăturile palatului ca să-l înfunde!

Da, vorbesc pentru el, gândi Hürrem. Iar când capul îi va putrezi deasupra Porţii Fericirii îţi vei aduce aminte că eu i-am fost prieten. Dacă aş deveni instrumentul morţii lui, m-ai urî şi pe mine. Timpul trebuie să aibă grijă de Ibrahim, de-acum.

— Trebuie să te duci la el, şopti ea.

El încuviinţă, încet.

— Cu cât amân mai mult, cu atât sunt mai ameninţat. Nu pot sta cu mâinile încrucişate. Şi totuşi, nu pot să-l vatăm, rusoaică mică. Ar fi ca şi când mi-aş tăia o bucată din inimă.

— S-ar putea să nu fie nevoie. Stăpâne, dacă îţi este într-adevăr prieten trebuie să fie o cale prin care să-l poţi ierta.

El smulse scrisoarea din mâinile ei.

— Nu e nici o cale! Ce iertare mai poate fi aici?

Sări în picioare şi merse la lumânarea ce ardea lângă uşă, în sfeşnicul de argint. Ţinu scrisoarea deasupra flăcării, răsucind-o între degete, privind-o cum arde.

— Nu-l vei confrunta cu scrisoarea? spuse ea.

— Ca să nege? Îmi va spune de scrisoare cu gura lui când ajung. Dacă e adevărat, prietenul meu nu va scunde asta de mine.

Lăsă pergamentul arzând să-i cadă pe podea. Zdrobi apoi flăcările şi scrumul cu talpa cizmei de piele.

Se aruncă pe divan.

— Ibrahim…

Hürrem veni lângă el. Îi apăsă capul pe sânii ei, şi îl simţi cum plângea încet, în braţele sale.

— Hürrem, şopti el, ce m-aş face fără tine?

— Sst, murmură ea; mângâindu-i tâmplele cu degetele şi dispreţuindu-i slăbiciunea mai mult decât oricând.

58

Era ultima zi fierbinte a lui august, perioadă din an în care numai săracii rămâneau să se înăbuşe în acest oraş ca un cuptor. Suleiman abia se întorsese cu Divanul şi Haremul său de la Adrianopol, unde se retrăsese pentru vânătoare şi pentru a

scăpa de răsuflarea pârjolitoare a vântului. Nu era vremea de începere a unei noi campanii, atât de periculos de aproape de iarnă, îşi spuse. Gândul la călătoria lungă, obositoare, peste toată Anatolia, deprima. Dar nu exista alegere. Trebuia să se alăture armatei sale şi încă repede.

Traversă Bosforul cu trei sute de ieniceri şi un escadron de spahii şi călări spre Üsküdar, apoi se îndreptă spre vest, peste câmpiile fierbinţi ale Anatoliei, înspre munţii Asiei.

Ştiu că va trece de ciclu complet al lunii până când va ajunge la destinaţie, o lună întreagă de praf, de dureri musculare, de călărit, călărit, călărit.

Conducător Sultan!

Urmă drumul lui Alexandru, printre livezi de smochini şi măslini, câmpuri de grâne şi de bumbac. Trecură prin Koniah, unde strămoşii săi selgiucizi trăiseră cândva, şi unde făcu o oprire ca să se închine la Mevlan Türbesi, mormântul lui Jallal Ad-Din Rumi, care întemeiase ordinul Dervişilor.

Din Koniah trecură peste stepele pustii ce se coceau sub soarele fierbinte. Singurii companioni erau corturile negre ale nomazilor fluturând în vânt şi zidurile de piatră fierbinte ale caravanseraiurilor ce ofereau adăpost caravanelor de cămile din Samarkand şi Medina.

Trecură prin Edessa, locul de naştere al lui Abraham, unde bătrâni stăteau în umbra cetăţii şi aruncau boabe de năut într-un bazin cu peşti sacri. De acolo, călăriră spre munţii întinşi şi sterpi, unde vânturile fierbinţi ale deşertului nu puteau pătrunde. Aerul deveni brusc mai rece, iar stepa brună cedă locul stâncilor goale şi curenţilor atât de reci, încât aveau asupra pielii efectul briciului. Vremea se schimba brusc, o furtună sălbatică putând întuneca cerul albastru în numai câteva minute, vântul şfichiuind oameni şi cai ca un bici. Erau locuri în care numai caprele, oile şi kurzii puteau să supravieţuiască.

Călăriră douăsprezece ore pe zi, oprindu-se doar când caii erau prea obosiţi ca să mai continue, plini de spumă pe boturi şi spinări, cu ochii roşii şi mari de epuizare şi sete. Dar tot târziu în august era când ajunseră, în sfârşit în Azerbaidjan.

Cercetaşii merseră înainte ca să localizeze tabăra şi să-l

prevină pe Ibrahim să organizeze întâmpinarea lui Suleiman. O săptămână mai târziu se aflau pe coasta dealului de pe care se puteau vedea firele de fum scoase de focurile din vale. Tabăra otomană se întindea în panorama din faţa lor.

Suleiman nu dorea decât să se arunce la pământ şi să plângă, să se uşureze. Epuizarea se cuibărea în oasele sale, făcea parte din el acum, ca şi murdăria din piele. Dar nu putea să-şi arate oboseala în faţa ostaşilor săi. Mai ales a ienicerilor. Se ridică în şa şi-şi îmboldi calul la vale.

Corturile fuseseră înălţate în rânduri lungi şi drepte, pe divizii şi regimente. La intervale regulate, se săpaseră gropi pentru excremente. Caii fuseseră adăpostiţi, maşinile de asediu, carele cu provizii şi tunurile fuseseră trase deoparte, în ordine perfectă. Tabăra era cufundată în linişte, căci nu erau tolerate bătăile, jocurile sau băutura. Dar când oamenii recunoscuseră steagul lung cât şapte cai al sultanului şi zăriră bărbatul înalt şi bărbos de pe calul alb, în haine verzi şi turban imaculat, izbucniră în urale. Vestea se răspândi repede. Suleiman se întorcea în fruntea lor iarăşi! Îi va conduce dincolo de munţi, spre victorie!

Suleiman îşi mână calul în faţa cortului stacojiu de mătase cu steagul înalt cât şase cai. Ibrahim apăru şi execută repede salutul ceremonios, atingând cu fruntea pământul în faţa lui.

— Stăpâne, spuse el.

Unde-i era rânjetul băieţesc? Se întrebă Suleiman. Unde era tânărul care s-ar fi repezit înaintea lui ca să-l îmbrăţişeze după fiecare despărţire? Uitaţi-vă la expresia aceasta vinovată.

— Ai capul şahului? zise Suleiman.

Ibrahim răspunse după o pauză lungă.

— Nu încă, Stăpâne.

— Atunci vom pleca spre Bagdad. Sultanul va conduce oastea.

59

— E bine că eşti aici, Stăpâne.

— Da, Ibrahim?

— Numai motivul pentru care ai venit mă tulbură. Nu mai ai

încredere în conducătorul armatei tale?

— Locul unui sultan e în fruntea armatei, aşa cum niciodată n-ai încetat să-mi repeţi.

— E singurul motiv, Stăpâne?

Şedeau turceşte pe covoarele groase din pavilionul lui Suleiman. Cărbunii din vasele de cupru străluceau fierbinţi, aţâţaţi de o rafală de vânt. În apropiere, un cal bătu din copite şi sforăi, speriat de vuietul vântului şi de frigul neaşteptat.

Suleiman era obosit. Călătoria îl epuizase. Ochii îi erau umflaţi de lipsă de somn, cu greu îşi putea concentra gândurile. Şi îi era frig. Nu simţise asemenea frig de mult timp. Îşi trase mantia îmblănită cu hermină mai aproape şi şi-o puse pe umeri.

— Ca apărător al Credinţei, sunt obligat să apăr Bagdadul, nu să fugăresc cu oastea fantome prin pustietăţi.

— Dacă-l învingem pe şah, Bagdadul este şi el al nostru.

Suleiman scrută fata vizirului, în căutarea adevărului. În orice moment, gândi, în orice clipă mi se poate confesa; poate explica de ce a făcut ce-a făcut. Nu pot fi secrete între noi; nu va îngădui aşa ceva. O să-i dea chiar el ocazia.

— Poate ar trebui să tratăm cu el, spuse Suleiman. O licărire de teamă apăru în ochii lui Ibrahim. O văzuse clar.

— Şi ce să-i oferim?

— Nimic. Poate o frânghie pentru gât.

Suleiman scutură din cap.

— E la fel de alunecos ca şi Împăratul Roman. Poate că niciodată nu vom întâlni vreunul din ei în luptă, Ibrahim. Este mai important să ne facem datoria. Noi apărăm Credinţa.

— Credinţa!

Suleiman văzu că Ibrahim regreta blasfemia încă din clipa în care o rostise.

— Este raţiunea armatei mele, Ibrahim. Alta nu e. Jihadul este pentru Allah. E datoria noastră.

Caii deveneau neliniştiţi. Îi putea auzi bătând din copite, acoperind şuieratul vântului..

— Mâine ne pregătim de Bagdad. Vom cuceri Oraşul Sfânt şi la nevoie vom ierna acolo. Munţii nu sunt potriviţi pentru o armată atât de mare.

Suleiman putea simţi umilinţa lui Ibrahim. Vizirul se uita fix

spre cărbunii incandescenţi, cu buzele strânse într-o linie subţire, plină de furie.

— De ce-mi faci una ca asta? şuieră el.

Suleiman simţi cum pumnii i se încleştaseră în poală. După ce m-ai trădat, îndrăzneşti să-mi ceri socoteală pentru ceea ce fac? gândi el.

— Sunt obosit, trebuie să dorm, spuse. Lasă-mă, acum.

Obiceiul lor era să doarmă în acelaşi pavilion când erau în campanie. Dar în seara aceasta Suleiman nu-i ceru prezenta şi Ibrahim nu protestă în faţa surghiunului. Se ridică în picioare, execută un salut şi ieşi.

În timpul nopţii vijelia se năpusti peste capetele lor. Suleiman se trezi auzind caii şi cămilele agitându-se în furtună. Oamenii strigau în întuneric şi apoi încă o rafală scutură pavilionul atât de puternic, încât el crezu că peretele de mătase aurie fusese sfâşiat pe toată înălţimea. Îşi puse repede o haină şi se grăbi spre intrare. Perdele de lapoviţă şi ninsoare tăioasă astupau totul. Îşi acoperi faţa ca s-o apere de palma usturătoare a zăpezii. Auzea urletele animalelor şi oamenilor, dar tot spaţiul nopţii era ascuns într-un văl alb. Torţe licăriră o clipă şi fură stinse de vânt.

Pajii tremurau speriaţi. Chiar şi unul dintre străjerii lui căzu în genunchi.

— Allah să ne apere! murmură el. E mâna magicienilor perşi.

— E doar o furtună! strigă Suleiman, făcând eforturi să se adune el însuşi. Ridică-te, omule!

Îl săltă în picioare cu propriile mâini. La naiba cu Ibrahim, gândi. La naiba cu trădarea şi prostiile tale! La naiba!

Ibrahim se clătină pe picioare, uimit de spectacolul pe care i-l ofereau zorii. Valea era îmbrăcată în alb. Corturile se îndoiseră sub greutatea zăpezii. Piciorul îngheţat bocnă al unei cămile răsărea ca o ramură lungă dintr-un troian.

— Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea, murmură el.

O lumină ciudată, gri încerca să treacă prin păturile groase, agăţate de nori negri. Întreaga vale amuţise, cuprinsă de o tăcere stranie. Regimente întregi fuseseră îngropate sub troiene,

corturile fuseseră smulse de forţa vântului. Bucăţi de pânză fâlfâiau încă în vârful parilor rupţi, ca steagurile zdrenţuite ale unei armate înfrânte.

Ibrahim ascultă ceea ce părea a fi vuietul vântului, dar vântul se liniştise. Îşi dădu seama că erau strigătele oamenilor prinşi în zăpadă, amestecate cu nechezatul cailor şi cămilelor pe moarte.

Nu mai întâlnise înfrângerea până atunci, dar acum o recunoscu: în loc de sânge era zăpadă. Nu îl învinsese un inamic viu, ci munţii.

Oamenii se clătinau, orbiţi de zăpadă, într-un peisaj care nu mai semăna cu cel din seara trecută. Unii scormoneau disperaţi zăpada căutând vreun camarad, trăgeau de hamurile unui cal pe jumătate îngropat într-un nămete.

Cei mai înalţi priveau pe furiş către trecătorile din munţi, aşteptând parcă siluetele călăreţilor perşi desenate pe fundalul zorilor. Erau neajutoraţi. Lipsiţi de orice apărare. Dacă duşmanul ar veni acum...

— Ibrahim!

Acesta se întoarse spre el. Suleiman stătea mai sus de el, cu iataganul împodobit atârnat la brâu. Recunoscu pe faţa lui o furie pe care o mai văzuse o singură dată în viaţă: la Rhodos, când chemase călăul ca să-i ucidă pe conducătorul oştii şi pe marele vizir.

— Ce ai făcut?

Ibrahim întinse braţele în lături, inert. Cine ar fi putut anticipa o asemenea furtună, în septembrie?

— Dacă vin perşii acum vom muri cu toţii aici! mârâi Suleiman.

Ibrahim se uită la el. Ce putea spune?

Suleiman veni mai aproape pentru ca pajii şi soldaţii din jur să nu-i audă vorbele.

— Uneori m-am întrebat dacă nu cumva tu şi cu mine ne-am născut în familii greşite, şopti el. Dar se pare că nu.

Suleiman se întoarse şi porni prin zăpada groasă până mai sus de genunchi, înspre resturile taberei ienicerilor.

Trebuiau să se reorganizeze repede, realiză Ibrahim, şi să se retragă. Dar asta nu mai era datoria sa. Sultanul era din nou la comandă şi el va da toate ordinele zilei.

60

Galata

Razele provenite de la lumânarea de ceară tremurau pe luciul şirului de lespezi albastre. De fiecare dată când Abbas se mişca, mătasea caftanului său foşnea ca o frunză uscată în bătaia vântului.

Acesta oftă şi privi către Ludovici:.

— Sunt zile primejdioase, spuse el.

— Fiecare zi e primejdioasă, Abbas.

— Te-ai ocupat să fie în siguranţă? A plecat din Istanbul?

— Da răspunse Ludovici, şi întâlni privirea lui Abbas. A plecat.

Abbas mormăi satisfăcut.

Ludovici nu ştiu ce să spună.

— Mai ai eunuci pe lângă casă, Ludovici?

— Am un harem, spuse el, de parcă asta explica totul.

Abbas nu zise nimic, dar tăcerea sa era plină de reproşuri.

— Te gândeşti vreodată la vremurile de demult, Abbas? La Veneţia?

— Mi se pare că au trecut o sută de ani. Amintirile mele din vremea aceea seamănă cu frunzăritul unui jurnal străin.

— Aş vrea să mă fi ascultat atunci, când ţi-am spus.

O umbră de surâs; rânjet şi tristeţe.

— Da, m-ai prevenit, mi-aduc aminte. Şi timpul a dovedit că ai avut dreptate.

— Asta nu mi-a adus nici o mulţumire.

— Ştiu, Ludovici. Dar soarta omului i-e scrisă de Dumnezeu în frunte. Şi soarta mea a fost aceasta. N-aş fi putut face altfel, aşa cum norul nu poate hotărî în ce parte să alunece pe cer. Direcţia lui e dictată de voinţa Domnului, la fel ca viaţa mea.

— Atunci, în ziua de apoi Dumnezeu nu va avea nici un drept să-ţi judece păcatele. El este cel care ar trebui să-ţi ceară iertare.

— Asta e blasfemie, Ludovici, şi nu o voi asculta. Bate din

palme ca să-ţi cheme haremul tău?

Ludovici fu intrigat de întrebare.

— Dar ea nu e o concubină. Este o femeie creştină, de familie aleasă.

— Da, dar ai făcut-o? Ţi-a fost concubină?

— Nu, minţi Ludovici. Nu mi-a fost.

— Bun, te cred, spuse Abbas, dar ceva din expresia lui îi sugeră lui Ludovici că şi el minţea.

Când Ludovici se întoarse la reşedinţa sa din Pera urcă în biroul său şi rămase mult timp lângă fereastră, privind marea şi reflectând. Apoi strigă câteva porunci către Hyacinth, care o luă la fugă pe coridor. Ludovici se aşeză la masa mare de stejar de lângă fereastră şi aşteptă.

Julia intră încet, însoţită de foşnetul moale al fustelor lungi ce se târau pe marmura albă.

— Ai venit să mă vezi? întrebă ea.

Ludovici se ridică şi-i oferi un scaun.

— Te rog. Stai jos, spuse el.

Ea se aşeză, iar el îşi trase un scaun lângă ea.

— S-a întâmplat ceva, Ludovici?

El dădu din cap.

— Mă urăşti, Julia?

— De ce să te urăsc?

El nu răspunse.

— N-ai făcut altceva decât face sultanul cu concubinele sale, sau chiar tu cu ale tale. Atât că tu nu m-ai băgat după aceea într-un sac, ca să mă îneci în Bosfor.

— Mi-e ruşine.

— Altă dată mi-ar fi fost şi mie ruşine. Dar, turcii au făcut din mine o târfă şi nu mi-a rămas nimic ca să-mi fie ruşine.

— Dar tu nu eşti o târfă!

El sări brusc în picioare răsturnându-şi scaunul. Îi întoarse spatele şi privi în întuneric către apele Cornului.

— Sunt recunoscătoare, Ludovici. Mi-ai salvat viaţa. Mi-ai dat adăpost aici. Cred că de fapt prefer să fiu o concubină, decât o călugăriţă. Deşi poate că singura diferenţă constă în activităţile din timpul serii.

El se întoarse. Îşi bătea joc de el? Îşi încrucişă braţele şi se

aplecă spre ca.

— Serena a murit, spuse el.

Julia respiră adânc.

— Când?

— Acum trei săptămâni, în Cipru. Am primit vestea astăzi.

Ea ridică din umeri.

— Asta nu schimbă nimic pentru mine.

— Poate că schimbă.

Ludovici plecă de lângă fereastră.

— Mărită-te cu mine.

Julia îl privi surprinsă.

— De ce?

— Pentru că te iubesc.

— Sunt mulţumită cu poziţia de concubină, stăpâne. Căsătoria cu tine n-ar schimba nimic.

— I-am spus lui Hyacinth să vândă haremul. Te vreau numai pe tine, Julia.

Julia se ridică şi traversă încăperea.

— Vrei să te iubesc, iar eu nu pot.

— Poţi încerca, spuse Ludovici.

Julia scutură din cap.

— Iubesc doar Veneţia şi câteva după-amiezi furate, petrecute pe canale. Şi Sirhane? Gândi ea.

— Te vreau.

— Mă ai deja.

— Atunci să spunem că o fac pentru că mi-e ruşine. Mărită-te, totuşi, cu mine.

Ea se aplecă spre el şi îl sărută delicat pe obraz. Ludovici se întinse şi o strânse în braţe, dar când o sărută nu simţi nici un răspuns şi ştiu că ceea ce voia de la ea îi era tot atât de imposibil de obţinut ca şi lui Abbas.

Mesopotamia

Bagdadul fusese construit din aceeaşi cărămidă şi piatră ca şi vechiul oraş al Babylonului. Oraşul califului Harun al-Raşid se sprijinea pe Tigru şi Eufrat. Şiruri de palmieri mărgineau domurile şi minaretele ce promiteau o pradă bogată în mătăsuri,

aur şi femei.

Suleiman stătea nemişcat pe armăsarul său arab, privind maşinile de asediu şi tunurile târându-se pe poziţii şi murmură o rugăciune de mulţumire. Momentul de criză trecuse.

Perşii nu veniseră în dimineaţa aceea. Simpla lui prezenţă electrizase oastea şi până la căderea serii erau reorganizaţi şi începeau lunga şi lenta retragere din munţii ce fuseseră gata să-i înghită.

Imperiul lui Mahomed, Oastea Islamului, cât pe ce să fie distruse, prin grija „Conducătorului Sultan" gândi el amar. Credincios sau nu, Ibrahim avea o datorie către mine. Dar a pierdut-o din vedere din pricina ambiţiei.

Ibrahim călări înspre el şi şaua lui bătută în rubine şi smaralde licări în lumina dimineţii. Rânjea, de parcă ororile ultimei săptămâni nu fuseseră decât nişte vise urâte, ce trebuiau alungate la venirea zorilor.

— De ce eşti atât de solemn, Stăpâne?

— Ar fi trebuit să fii în faţa acestor porţi cu două luni în urmă.

Ibrahim ridică din umeri, de parcă ar fi fost o supărare minoră.

— Aga ienicerilor avea chef de o campanie lungă, rânji el. I-am oferit-o! Bătrânul urs încă îşi mai topeşte zăpada din cizme!

— Acesta este obiectivul nostru, Ibrahim. Nu să-i facem pe plac Agăi, nici să-l găsim pe şah. Noi trebuia să venim aici spre a alunga javrele din oraş.

Ibrahim deveni posac.

— Ai spus că vrei capul javrei.

— Nu. Tu ai spus-o.

Suleiman îmboldi cu pintenii calul şi porni înainte, lăsându-l pe Ibrahim în urmă.

61

Eski Sarai, 1535

Era deja primăvară, dar zăpada încă se mai ţinea lipită de acoperişurile chioşcurilor din Topkapi Sarai, căzând uneori în mici avalanşe de pe domul catedralei Aya Sofia, sau îngheţând

fântânile din curţile de la Eski Saraya. Numai Hürrem şi Kislar Aghasi aveau dreptul la caftanul căptuşit cu blană. Celelalte odalisce şi servitorii îngheţau în caftane subţiri, în timp ce trebăluiau prin curţile reci şi culoarele pustii. În interiorul palatului, cu toate uşile şi gemuleţe1e închise strâns, ca apărare împotriva frigului, mirosurile stătute de ierburi aromate, cărbuni şi haşiş se amestecau, formând împreună o pâclă sufocantă. Hürrem îşi pusese servitorii să-i stropească iatacurile cu esenţă de portocale şi apă de trandafiri, ca s-o îndepărteze.

— A sosit un curier din Palat, Stăpână. Suleiman va fi la Istanbul în câteva zile.

— Cu Ibrahim?

— Da, Stăpână, zise Abbas.

Tot oraşul ştia, desigur, cum îl sfidase Ibrahim pe sultan, ajungând până la a-i uzurpa titlul şi a-şi spune „Conducător Sultan”. Secretul nu se voise răspândit dincolo de zidurile Divanului, dar Rüstem avusese grijă ca în câteva zile întreg oraşul să cunoască trădarea. Vistiernicul fusese într-adevăr o revelaţie.

Luarea Bagdadului şi trecerea lunilor lungi de iarnă nu potoliseră bârfele. Mai degrabă le înteţiseră. Veştile veneau neregulat, prin curieri ce trebuiau să călărească douăzeci, chiar treizeci de zile şi nopţi pentru a ajunge la Istanbul. Şi tot oraşul aştepta să vadă ce va face Suleiman, cum se va descurca în privinţa „Conducătorului Sultan”.

Neguţătorii încă îl mai înjurau şi blestemau pe grec prin bazare. Statuile din faţa palatului său de la At Meydani fuseseră desfigurate într-o noapte. Întregul Istanbul îl ura, ura puterea lui asupra sultanului şi felul în care îşi arăta ostentativ bogăţia. Un singur om, se părea, îi mai tolera încă excesele.

De multe ori Hürrem se întrebase dacă nu cumva Ibrahim era mort, ştrangulat de lanţul călăului sau atârnat într-o spânzurătoare în piaţa Bagdadului. Se gândea că Suleiman putea fi în doliu de mai multe săptămâni atunci când ea abia ar fi primit vestea. Când Suleiman părăsise Istanbulul la sfârşitul verii trecute, Hürrem îşi spusese că nu-l va mai vedea pe Ibrahim niciodată. Dar iată că, asemenea unui teribil spirit întunecat, acesta se părea că nu putea să moară.

Hürrem îşi muşcă buza de jos. Pentru prima dată, Abbas se întrebă dacă nu cumva de data asta planurile ei dăduseră greş. Oare cât mai trebuia să-l întărâte Ibrahim pe sultan pentru ca acesta să reacţioneze?

— Sunt şi alte veşti, spuse Abbas.

— Spune.

— Şahul a atacat ariergarda noastră pe drumul de întoarcere prin Azerbaidjan. Au pierit patru bei şi sute de ieniceri au fost făcuţi prizonieri.

— Cine era comandant?

— Ibrahim. Sultanul călărea în frunte, cu spahiii.

Hürrem păru să se relaxeze. Faţa i se îmblânzi într-un zâmbet larg.

— Se pare că graţia divină l-a cam părăsit, Abbas.

— Da, stăpână.

Abbas nu simţea nici un triumf personal în intriga în care se angajase. Fusese silit de împrejurări să joace un anumit rol. Dar singura plăcere pe care şi-o mai putea imagina în viaţă ar fi fost s-o vadă pe Hürrem legata bine într-un sac şi dusă frumuşel spre mijlocul Bosforului.

Poate că într-o zi…

— Te-ai descurcat bine, Abbas.

— Mulţumesc, stăpână.

— Şi Rüstem, la fel. Pare să aibă mult talent. Sunt sigură că îl vom mai putea folosi în viitorul apropiat. Îi poţi transmite mulţumirile mele şi asigurarea că va fi răsplătit din plin.

— Îi voi spune întocmai.

Abbas execută o temenea, dornic să iasă cât mai repede din încăpere. Nu era vorba doar de căldura înăbuşitoare a cărbunilor aprinşi şi de miasmele greţoase de parfum — în odaie era atât de cald încât Hürrem nu purta decât o vestă de catifea şi şalvari de mătase — dar în ultimele zile chiar şi numai vederea ei îi făcea rău. Suleiman îi acordase prea multe favoruri, prea multă putere, devenise un monstru.

— Apropo. Ai văzut-o pe Julia? îl întrebă Hürrem când era gata să plece.

— Nu, stăpână.

— Sunt curioasă, atâta tot. M-am tot gândit la ce mi-ai spus.

Oare cât te putea plăti o simplă sclavă, ca să mente să-ţi rişti gâtul?

Ştie.

— Mi-a fost milă de ea, stăpână.

— Bunul, bravul meu Abbas.

— Cum spui, stăpână.

— E măritată cu Ludovici Gambetto, unul din neguţătorii veneţieni din Pera. Ştiai?

Odaia începuse să se învârtească. Abbas speră că nu i se va vedea tulburarea pe faţă.

— Da, stăpână, minţi el.

— Sper ca lui să-i placă mai mult decât i-a plăcut sultanului..

— Şi eu sper la fel, stăpână.

— Mulţumesc, Abbas.

Abbas se întoarse în cămăruţa lui cu inima în flăcări. Ludovici, ce-ai făcut? M-ai minţit, m-ai minţit.

Biată Julia.

Sper să fii fericită.

Eu am făcut tot ce am putut.

62

Suleiman arăta îmbătrânit. Era de parcă aici, timpul îngheţase o dată cu fântânile din Eski Sarai, în vreme ce acolo în munţii şi câmpiile Persiei, se scurseseră vreo zece ani. Şi totuşi, schimbarea nu era fizică. În părul său nu era mai mult alb, spatele îi era la fel de drept, nu şchiopăta şi nu avea nici o cicatrice nouă.

Poate că pielea este, gândi Hürrem. Pielea îi fusese lustruită de iarna lungă şi aspră din munţi şi deşerturi, accentuându-i liniile feţei. Sau poate era doar ţinuta trupului, uscat de parcă deşerturile persane i-ar fi supt toate sucurile. Nu mai era nici un foc în el, nici o urmă de spirit, arăta înfrânt.

Şedea în faţa măsuţei joase, privind în gol la cine ştie ce amintiri, cu pumnii încleştaţi în poală. Hürrem aşează tava cu mâncare în fata lui şi îngenunche lângă el.

— Ce s-a întâmplat, Stăpâne?

— Ibrahim! murmură Suleiman.

— Stăpâne?

— Ce să fac, rusoaică mică?

— L-ai confruntat cu scrisoarea?

— Am aşteptat să mărturisească. N-a făcut-o. Ce să fac acum? Să-l aduc pe Rüstem în faţa lui?

— Îşi poate găsi iertarea astfel?

Suleiman neagă din cap.

— Am vrut doar mărturisirea lui liberă. N-aş putea să-i suport minciunile. Scrisoarea era semnată sub duplicatul peceţii mele. Ce-ar mai putea spune ca să scape?

— Şi-atunci?

— Şi totuşi îl iubesc, Hürrem. Nu cum le iubesc pe tine, totuşi îl iubesc. Ce să fac?

Trebuie să-l ucizi, gândi Hürrem. Orice altceva ne pune pe toţi în primejdie. Cum poţi ezita atâta?

— Ai putea să-l exilezi, cum ai făcut cu Ahmed Paşa.

— Ahmed Paşa s-a folosit de exil ca să se răscoale. Pot să risc aşa ceva cu Ibrahim, care e mai puternic decât a fost vreodată Ahmed?

Sigur că nu, gândi Hürrem.

— Ţi-a fost prieten atâta timp, Stăpâne. Ştiu că-l iubeşti ca pe un frate. Nu-mi cere mie sfatul în privinţa asta.

— Şi totuşi în cine să mă încred?

Ea îl mângâie pe obraz, simţind apăsarea de răspuns în palmă.

— A fost cel mai mare vizir al tău.

— Da, rusoaică mică, dar acum lăcomia şi ambiţia l-au distrus. Pe drumul de întoarcere de la Bagdad a îngăduit beilor de Siria şi Cairo să-şi aşeze tabăra într-o vale, lipsiţi de orice scăpare. În calitate de comandant, ar fi trebuit să ia măsuri împotriva atacurilor din spate. Dar el a fost mai ocupat cu păzirea baloturilor de mătase pe care le-a luat din Persia. A permis cavaleriei şahului să administreze cea mai mare înfrângere pe care a suferit-o oastea mea vreodată. În loc să celebrăm victoria de la Bagdad, ne-am întors în dezordine la Istanbul, lingându-ne rănile. Şi toate acestea, graţie „Conducătorului Sultan”.

Hürrem îi luă mâinile într-ale sale.

— A conspirat împotriva tronului lui Osman, cu fapta, nu cu

inima. Chiar tu ai spus-o, e victima neglijenţei faţă de îndatoririle sale, Stăpâne. Îţi simt durerea; dar ce altceva ai putea face?

Dincolo de fereastră soarele cobora poleind în culoarea trandafirului acoperişurile pline de zăpadă ale vechiului palat.

— Vine să cineze cu mine în scara asta, la Topkapi Sarai.

Hürrem îşi lăsă capul pe umărul lui. Incredibil. Ar trebui să fii nebun — ca Ibrahim, ca să pierzi încrederea unui asemenea om.

— Ce-i vei spune, Stăpâne.

— Nu m-am gândit niciodată că va veni o asemenea zi.

— Nimeni nu-şi poate şti viitorul. Ne putem doar imagina visele împlinite.

— Nu-i pot lua viaţa, Hürrem. Nu pot. Mi-am dat cuvântul.

— Stăpâne?

— Am făcut un legământ când l-am făcut vizir — am jurat în faţa lui Allah! — că atâta vreme cât trăiesc nu va trebui să se teamă de mine. I-am dat cuvântul meu.

Stătură mult timp tăcuţi. Umbre lungi se întindeau pe covor. Pajii trecură neauziţi prin încăpere, spre a aprinde lumânări şi lămpi cu ulei.

— Trebuie să moară? şopti Hürrem.

— Legea spune că trebuie.

— Atunci există o cale. Deşi, Stăpâne, mi-e greu să o spun şi în şoaptă. Dar dacă ţi-ar putea opri chinul…

— Spune!

— Ai jurat că nu-l vei da morţii cât trăieşti. Atunci fă ca porunca să fie îndeplinită în timp ce dormi. Muftii spun că, atunci când doarme omul, nu trăieşte cu adevărat. Este ca o moarte uşoară. Aşa vei respecta legea, datoria pe care o ai faţă de tron şi de Islam, fără a-ţi încălca jurământul.

Suleiman nu-i răspunse mult timp.

— Aşa să fie, zise el în cele din urmă.

63

Topkapi Sarai

Lumina pâlpâitoare a lămpilor se reflecta în rubinele încrustate în mânerele sfeşnicelor. Astea îi aminteau lui Suleiman de focurile de tabără din Sultania, în noaptea dinaintea furtunii de zăpadă. Amintirea era ca o durere ascuţită în burtă, şi încercă s-o alunge.

Îşi trecu un deget peste gura pocalului de jad, uitându-se la vinul roşu, de Cipru. Suleiman era posomorât, cu ochii umbriţi. Nu gândurile lui obişnuite îl tulburau astfel. Ibrahim ştia. Era cu totul altceva.

— I-ai biciuit bine pe câinii perşi, spuse Ibrahim. Îşi vor linge rănile multă vreme.

— Poate, dar campania n-a fost bine gândită. Am fost aproape atraşi în capcană. Până la urmă, bătălia finală a fost a şahului. Acum sărbătoreşte, în ciuda victoriilor noastre de la Tabriz şi Bagdad.

— Vor mai fi şi alte veri.

— La ce bun? Nu pleci cu tunul să omori un ţânţar, Ibrahim.

Supărarea lui Ibrahim fu bruscă.

— Avem un imperiu care rivalizează cu cel al lui Alexandru cel mare. De ce această proastă dispoziţie de parcă am fi fost învinşi? Noi avem Bagdadul sufavizii au zăpada şi stâncile!

— Am pierdut mulţi oameni tineri şi pricepuţi. De exemplu, vistiernicul Rüstem.

Ibrahim îşi simţi faţa golindu-i-se de sânge şi o sudoare rece, uleioasă, acoperindu-i trupul instantaneu. Spionii săi şoptiseră că Rüstem trăia, fusese văzut la Manisa. Rüstem!

Încercase să admită enormitatea trădării, instinctul său ghicind adevărul chiar înaintea morţii. Atât de inteligent! În altă circumstanţă ar fi aplaudat o mişcare atât de iscusită. La asta făcea acum aluzie Suleiman?

— Ce ştii de Rüstem? spuse Ibrahim, fără a privi în sus.

— Numai că a fost ucis de şah. S-a oferit voluntar pentru misiune sau tu i-ai poruncit să se ducă?

— S-a oferit voluntar. Părea foarte dornic să se ducă.

— Şi care a fost misiunea lui?

— Am încercat să-l momesc pe şah afară din munţi. Asta a fost singura mea intenţie. Sună de parcă aş cerşi, îşi spuse Ibrahim. De fapt poate că cerşesc. Trebuie să afle ca n-am

intenţionat nimic rău pentru el.

— Se pare că n-ai reuşit.

Ibrahim încercă să ghicească în ochii lui Suleiman. Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea! gândi el. Nu mă crede.

— Trebuie să mă crezi că am încercat orice ca să-l scot pe şah din ascunzătoare. Dacă am mers prea departe, greşeala mea a fost doar din prea mult entuziasm.

Iată, acum o spusese. Era o rugăminte de iertare, fără a admite vreun păcat. Dacă Suleiman numai bănuia? Dacă Rüstem era mort, totuşi?

Numai dacă nu cumva aici era amestecată Hürrem, gândi el şi simţi primul fior de frică.

— Ei bine acum totul a fost făcut.

— Vor fi şi alte victorii, Stăpâne. Ca Rhodosul şi Mohácsul. Ţii minte când stăteam pe creastă la Rhodos? Dacă îndurăm vremurile negre, Allah ne va răsplăti în cele din urmă.

— Atunci sfatul tău a câştigat, Ibrahim.

— Am dorit numai să te slujesc.

— Şi m-ai slujit bine, de multe ori. Dar victoriile în sine nu înseamnă nimic dacă nu slujesc Islamul. Poate că amândoi am uitat asta.

— Fiecare victorie slăveşte Islamul.

— Trebuie să cunoşti gândurile lui Mohamed înainte de a putea vorbi pentru el.

Ibrahim înghiţi în sec. Chiar şi în panică respingea încercarea lui Suleiman de a-i ţine lecţii. Chiar credea că ar fi învins la Rhodos şi la Mohács fără el? Poate chiar credea! Şi dacă Hürrem i-a şoptit împotriva lui?

— N-am fost născut în lumina lui Mahomed, spuse el precaut. Mai am multe de învăţat.

— E prea târziu pentru asta, spuse Suleiman. Nu cred că te mai poate cineva învăţa ceva, acum.

Ibrahim refuză să creadă că vreodată sultanul…

— Mergem să vânăm la Adrianopol la vară? întrebă el.

— Doar Allah cunoaşte viitorul.

— Aş putea lansa iarăşi şoimii pentru tine. Ca pe timpuri.

Suleiman nu răspunse.

— Ţii minte atunci când mistreţul mi-a doborât calul în tufişuri,

pe râul Mariţa? Atunci mi-ai salvat viaţa.

— Ai stat şi l-ai înfruntat, deşi nu aveai arme. Atunci arătai de parcă nu ţi-ar fi fost teamă de nimic.

Mistreţul n-avea decât colţii ascuţiţi ca pumnalele, gândi Ibrahim. Nu un palat plin de surdomuţi cu laţuri.

— Nu mi-a fost teamă, pentru că erai acolo ca să mă aperi.

— Nu pot fi întotdeauna acolo. Toţi trebuie să înfruntăm moartea singuri, câteodată.

Nu! Nu! Nu putea vorbi serios. Sunt vizirul tău, căpitanul oştii tale, prietenul tău! Am mâncat la masa ta, am dormit în cortul tău, în campanii nesfârşite! NU, Suleiman, nu poţi gândi una ca asta …

— Nu mă tem decât de felul în care vine moartea. Mi-ai jurat cândva că nu mă vei condamna niciodată. Nu aş putea purta dezonoarea unei asemenea morţi.

— Îmi amintesc legământul. Nu mi-l voi călca niciodată.

Ibrahim îl privi nedumerit. Atunci? Ce plănuieşte? De ce aceste ameninţări voalate, aceste ambiguităţi murmurate?

— Sultane, sunt doar un om, am făcut multe greşeli. Trebuie să-ţi mărturisesc ceva…

Suleiman întinse o mână, apucându-l. Când Ibrahim privi în sus, văzu pe chipul lui o expresie stranie. Înţelese, şocat, că-i era milă.

Şi dezgust.

— Nu trebuie să-ţi pledezi cauza în faţa mea, Ibrahim.

— Stăpâne…

— Nu e nevoie să spui mai mult. Sunt obosit. Vom mai vorbi mâine.

Suleiman se ridică în picioare, având capul greu. Vinul cu somnifer îl afectase mai mult pe el, se părea, decât pe Ibrahim. Dar acum voia mai mult decât să doarmă. Voia să fie dimineaţa şi chinul ăsta sa se fi terminat.

— Pajii îţi vor pregăti patul. Somn uşor, prietene.

Ibrahim se ridică. Sfârşitul nu putea veni astfel, era sigur. Nu cu un simplu „noapte bună”.

— Somn uşor, Stăpâne.

Suleiman îl îmbrăţişă deodată. Apoi îl împinse şi trecu în iatacul său încuind uşa după el.

Faţa lui Suleiman era de un cenuşiu bolnav.

Hürrem sări din pat şi fugi la el. Era goală, cu excepţia şalvarilor de mătase roz, care sclipeau în lumină în timp ce mergea. Avea o singură perlă cusuta la brâu, iar în păr avea împletite panglici de mătase verde.

Nu trebuie să-l las să reflecteze la ce se întâmplă, îşi reaminti ea. Îl voi îmbăta cu vin şi cu mine şi după ce va avea de ajuns dintr-amândouă, va adormi. La trezire totul va fi gata şi nu va mai exista întoarcere.

— Stăpâne… şopti ea.

— Aproape că mi-a cerşit viaţa.

Ea îşi lipi capul de pieptul lui. Trebuie găsită o cale spre a linişti aceste îndoieli, îşi spuse.

— Încetează, şopti ea. Uită legea. Uita, o data, de datorie.

— Dacă îmi uit datoria, nu mă mai pot numi sultan.

— Nu pot face nimic?

— Stai cu mine, Hürrem.

Îl conduse către pat.

— Bea asta, susură ea, oferindu-i o cupă cu vin.

— Mă va ajuta să dorm?

Ea încuviinţă şi Suleiman bău dintr-o înghiţitură. O lăsă apoi să îl dezbrace, ceea ce nu mai îngăduise niciodată. Se aşeză cu capul plecat, iar când ea termină, îl întinse pe spate şi îşi lăsă trupul peste al lui, cu coapsele între ale lui. Apoi se ridică pe braţe, aşa încât sânii mici îi mângâiară pieptul. Începu să-l sărute pe obraji şi pe ochi, apăsându-şi pântecele de al lui. El nu răspundea. Îşi plimbă atunci buzele de-a lungul trupului neted, către buric…

Deodată se smulse de sub ea şi se ridică. Porni către uşă.

— Stăpâne!

Suleiman se întoarse, cu faţa răvăşită de durere.

— Nu pot…

Căzu pe vine, cu mâinile la burtă, parcă simţind o mare durere. Hürrem umplu din nou cana cu vin din carafa de cristal şi i-l aduse. I-l apropie de buze şi el îl înghiţi cu disperarea unui om pe moarte.

— Te va ajuta să dormi, Stăpâne, murmură ea.

— Nu lăsa să se întâmple câtă vreme sunt treaz.

— Stăpâne…

— Nu mă lăsa să-mi calc jurământul! Nu lăsa să se întâmple cât sunt treaz.

Ea îi aduse capul între sânii săi, mângâindu-l ca pe un copil.

— Dormi, Stăpâne, dormi …

După o vreme îi simţi capul lăsându-se greu şi trupul venind către ea. Se întinse pe podea lângă el şi-l îmbrăţişă, în timp ce el tresărea şi vorbea prin somn. Îl mângâie pe cap şi aşteptă ca gâdele să-şi facă treaba.

64

Ibrahim măsura odaia, ignorând patul pe care îl pregătiseră pajii, luptându-se cu greutatea mâinilor şi picioarelor şi cu amorţeala ce părea să-i invadeze creierul.

Deodată trupul i se nărui către un perete. Gâfâi şi se ridică în picioare. Vinul! Suleiman îl drogase! Nu! Nu!

El nu putea face una ca asta! Niciodată!

Trebuie să stea treaz! Nu-l va lăsa sa-l găsească dormind, să-l stingă ca pe o lumânare.. El era Ibrahim, cel mai puternic om din Imperiu, marele vizir.

Nu putea muri de mâna sultanului. Avea cuvântul lui, jurământul lui în faţa lui Allah.

Şi atunci de ce pajii îi încuiaseră uşa.

Bâjbâi prin cameră ca un orb, luptându-se cu ameţeala spaimei şi cu efectul vinului. Astea sunt feste ale imaginaţiei mele, îşi spuse. Asta nu se întâmpla.

Auzi paşi pe coridor şi un zgomot ce suna ca un scheunat de câine. Surdo-muţii! Călăii! O cheie scârţâi în broască şi mânerul începu să se mişte.

Doamne ajută-mă în nenorocirea mea!

Uşa se izbi de perete.

Erau cinci, toţi nubieni. Asasinii călăi erau eunuci, pregătiţi pentru slujba lor unică prin mutilare; timpanele le fuseseră găurite cu acele, iar limbile le fuseseră tăiate. În acest fel nu puteau fi ademeniţi de rugăminţile victimei şi nu puteau să-şi dezvăluie ordinele primite înainte.

Ibrahim îşi scoase pumnalul din teaca şi se împletici către uşa de lemn care îl despărţea de camera lui Suleiman.

Izbi cu pumnii.

— Stăpâne! Privi în jur. Călăii înaintau către el.

— Stăpâne! Suleiman! Te rog! Opreşte!

Suleiman se trezi brusc.

— Ce a fost asta?

Se auzeau pumnii lovind în uşă.

— Stăpâne! Te rog!

Ibrahim! Ibrahim! Murea.

Hürrem îi acoperi urechile cu mâinile şi îi trase capul la pieptul el. Începu să cânte ca să acopere strigătele din încăperea de alături.

Ibrahim moare. Gândi Suleiman. Somnul ca o moarte uşoară —nu era decât minciună.

Şi cât timp sunt treaz…

Iarăşi pumni. Auzea pe cineva urlând. Trebuie că e Ibrahim.

Mi-am călcat jurământul. Mi-am ucis cel mai bun prieten.

Dar am respectat legea.

Fiecare gâde avea un laţ de mătase. Instrumentul tradiţional de execuţie. Pentru cei de rang înalt sau cu sânge nobil. Erau laţurile care îi suprimaseră pe unchii, verii, şi nepoţii lui Suleiman.

Ibrahim aduse pumnalul în faţă şi-i înfruntă.

Primul, călău rânji către el şi înaintă, de parcă nici nu văzuse cuţitul. Probabil se bazează pe dibăcia sa ca să-l evite, gândi Ibrahim. Se întinse spre el, dar Ibrahim era pregătit şi îl înjunghie cu uşurinţă, cuţitul lovind de sus în jos.

Călăul se opri în mijlocul odăii, cu ochii lărgiţi de surpriză. Scăpă laţul. Sângele îi ţâşni din gât pe perete. Îşi duse mâinile la gât într-o încercare disperată de a opri şuvoiul şi căzu în genunchi.

Ibrahim se retrase spre perete, când al doilea călău înaintă către mijlocul încăperii, mai precaut acum. Tovarăşul lor căzut cu faţa în jos zbătându-şi picioarele, în timp ce sângele încă îi mai curgea din gaura din gât. Îi văzu făcându-şi semn cu mişcări

aproape imperceptibile ale mâinilor, graiul călăilor surdomuţi.

Se încordă, pregătit.

Ei se mişcară repede, coordonat; Ibrahim îşi repezi arma într-un arc larg în faţa trupului său, şi cei patru săriră înapoi. Unul din ei gemu, adânc, prelung. Dintr-o tăietură a braţului îi curgea sânge.

Ibrahim simţi mirosul greţos de excremente. Primul călău făcuse pe el, murind.

Asasinii veniră din nou, mai repede acum. Ibrahim cosi din nou, şi unul din ei căzu, dar strigătul de sfidare a lui Ibrahim fu curmat de un laţ care se strânse în jurul gâtului său. Ceilalţi doi călăi înaintară, dar Ibrahim lovi din nou cu disperare, şi văzu încă unul căzând, strângându-şi faţa în mâini.

Dar apoi celălalt îi apucă braţul şi îi răsuci trupul într-o parte, încercând să-l facă să dea drumul cuţitului. Laţul i se strângea în jurul gâtului.

— Nu, nu! Nu pot să mor!! Eu sunt Ibrahim…

Lovi cu putere între picioarele eunucului, şi o parte din el îşi dădu imediat seama de greşeală. Lovi din nou, călcâiul său ţintind acum rinichiul, şi strângerea slăbi destul pentru ca să-şi elibereze mâna cu pumnalul, lama acestuia trecând printre mâinile duşmanului care se dădu înapoi.

Îşi mută pumnalul în cealaltă mână şi lovi înapoi. Simţi un jet cald pe spate, iar laţul din gâtlej căzu moale. Ibrahim se răsturnă pe spate, gâfâind.

Deodată pumnalul îi fu smuls din mână. Călăul se prăbuşise, având încă lama înfiptă în coaste. Ibrahim se aplecă şi smuci de mâner. Nu voia sa iasă.

Un alt laţ îi cuprinse grumazul. Atacatorul era unul pe care-l rănise deja; îi simţea sângele picurându-i pe gât. Lovi iarăşi dar adversarul sări înapoi, ferindu-se.

Îşi duse mâinile la gât, chinuindu-se să-şi vâre degetele sub şnurul de mătase, dar acesta era strâns puternic, intrat adânc în carne. Nu putea respira. Pieptul îi tresălta, iar braţele şi picioarele îi zvâcniră involuntar într-o agonie dureroasă.

Lovi în toate părţile, disperat. Explozii strălucitoare de lumină îi apărură în faţa ochilor. Încercă să strige numele lui Suleiman, dar nici un sunet nu se auzi. Se luptă; dar nu-şi mai putu controla

mâinile şi picioarele.

Deodată, toate amintirile dispărură.

Hipodromul

Güzül mergea grăbită pe sub zidurile roşii ale palatului lui Ibrahim. Un mesager îi adusese o chemare urgentă, la casa ei din cartierul evreiesc, cu doar câteva minute în urmă. Ibrahim voia s-o vadă.

Acum.

Fu lăsată să treacă de porţi. Traversă iute curtea până la treptele care duceau la sala de audienţe. Îşi ţinea capul în jos, săltându-şi fustele în timp ce alerga, având grijă să nu alunece pe pojghiţa de gheaţă ce acoperea pietrele.

Era la jumătatea scării când deveni conştientă de prezenţa care o urmărea de sus. Purta o haină verde îmblănită şi turban mare, alb. Kislar Aghasi! Se holbă la el, surprinsă şi nedumerită.

— Ibrahim e mort, zise Abbas. Vocea sa nu suna deloc a triumf. Era cel mult tristă. Sau scârbită.

Güzül se întoarse şi privi în urmă. Doi călăi stăteau la baza scărilor, cu iataganele scoase.

— Sunt poruncile Stăpânei Hürrem, zise Abbas în loc de explicaţie şi plecă, neavând nici un chef să-i urmărească pe surdomuţi terminându-şi treaba.

Topkapi Sarai

Suleiman privea de la fereastra ce da înspre cea de A Treia Curte cum cadavrul era urcat pe spatele unui cal. O pătură de catifea neagră fusese întinsă pe spatele calului, iar ochii acestuia fuseseră unşi cu o alifie specială care să-l facă să lăcrimeze. Un surdomut îl mână înainte. Suleiman ordonase ca trupul să dus în Galata şi înmormântat sub o lespede fără inscripţie.

Cei doi călăi morţi fuseseră scoşi din odaie. Despre ceilalţi aflase doar că unul îşi pierduse un ochi, iar celălalt nasul. Pe pereţi erau pete întunecate.

— A luptat bine spuse Suleiman.

— Te rog, Stăpâne, şopti Hürrem. Nu te mai chinui. Poruncile

tale au fost drepte. Nu puteai face altfel.

Dar vedea că vinovăţia începuse deja să-şi sape drum către inima lui. Era palid şi tremura.

— Rusoaică mică… murmură el.

Se agăţă de ea. În definitiv, gândi ea, uşurată, nu se mai poate agăţa de nimeni altcineva.

Începând de astăzi.

PARTEA A ŞASEA

FEMEIA ASTA, HÜRREM

65

Camlica, 1541

Suleiman îl urmări pe Mustafa cum îşi îmboldea armăsarul arab înspre creasta muntelui. Coada lungă, mătăsoasă îi stătea dreaptă. Vântul îi flutura boneta roşie cu ciucuri şi veşmintele albe. A devenit un tânăr arătos, gândi Suleiman. Un prinţ nemaipomenit. Deja are şi el patru fii în Haremul său. Deja are douăzeci şi şase de ani. La această vârstă, se întorsese şi el de la Manisa, ca să se urce pe tron.

Îşi struni calul, îndreptându-l către Mustafa, privind arcaşii şi câinii înşiraţi prin mlaştina din vale. Silueta stângace, aplecată a lui Çehangir urma după ei, călare, cu şoimul călător pe braţul întins.

Suleiman fusese surprins şi încântat de prietenia ce se născuse între Mustafa şi Çehangir în ultimele două săptămâni. Firea mărinimoasă a lui Mustafa văzuse virtuţile ce creşteau în trupul răsucit, deformat al băiatului, aşa că-l luase sub aripa sa, arătându-i cum se dresează şi cum se vânează cu şoimii, petrecând ceasuri întregi cu el în Piaţa Săgeţilor, sau pur şi simplu călărind pe dealurile din jurul oraşului. Suleiman era foarte mulţumit de atenţia pe care prinţul moştenitor o arăta fratelui său vitreg, cel mai năpăstuit dintre toţi; ea oglindea

propriile sentimente ale lui Suleiman pentru băiat.

Cât despre el, Çehangir îl venera pe Mustafa şi era copleşit de atenţia pe care acesta i-o acorda. În timpul vizitei lui Mustafa în capitală, îl urmase peste tot ca un căţel şi petrecuse ore întregi admirându-l la locul de çerit.

— E un băiat bun, spuse Suleiman. E un învăţăcel bun şi se străduie din greu să depăşească necazurile pe care i le-a hărăzit Allah.

Mustafa se răsuci în şa.

— Profetul are nevoie de învăţaţi la fel de mult ca şi de războinici.

Suleiman privi şoimul ce tăia aerul după vreo pradă ce lui îi era invizibilă.

— Promite-mi că nu-i vei face rău niciodată, spuse el.

— De ce i-aş face rău, Stăpâne?

— Când tronul va fi al tău.

Mustafa păru enervat de aluzie.

— Eu nu sunt bunicul.

— E dreptul tău, poţi face ce vrei.

— Îţi dau cuvântul meu, nu-i voi face rău niciodată. Crezi, că sunt un asemenea prinţ, încât primul meu act să fie uciderea fratelui meu năpăstuit?

— Vreau doar cuvântul tău.

— Îl ai.

Se priviră unul pe celălalt. Aş vrea să te pot crede, gândi Suleiman. Dar mi-aduc aminte cât de uşor i-a fost tatălui meu. Iar sângele lui curge în venele mele ca şi în ale tale.

— Ce faci după ce eu nu mai sunt este treaba ta şi a lui Allah. Dar cruţă-l pe Çehangir.

— Nici unul din fraţii mei nu trebuie să se teamă de mine, Stăpâne. Acel obicei sângeros a dispărut o dată cu bunicul.

— S-ar putea să gândeşti altfel, cu timpul.

— Dacă el nu ridică mâna asupra mea nu le voi face nici un rău.

— Selim şi Baiazid sunt mari de acum.

— Hotărârea va fi a lor. Dacă se ridică împotriva mea, îi voi povesti. Aceasta e calea prinţilor. Tronul va fi al meu, cândva şi intenţionez să îl am. Dar poţi să le spui Stăpâne, că dacă nu-şi

trag săbiile din teacă vor trăi în pace. Nu vreau un tron mânjit de sânge.

Frumoase vorbe, îşi spuse Suleiman. Dar cum poţi şti ce vei face atunci când vor începe şoaptele. Se gândi în continuare la Ibrahim. Era oare vreo zi când nu se gândea la el?

— Promite-mi numai că nu mi-l vei vătăma pe Çehangir, insistă el.

Şoimul se repezi în picaj asupra prăzii, câinii lătrară şi se repeziră înainte, iar arcaşii sloboziră un strigăt de triumf. Încă o viaţă încetase în dimineaţa frumoasă de primăvară.

Eski Sarai

Umbrele se retrăgeau peste Asia către întunericul rece al Europei. Lumina soarelui răzbătea până în arcadele şi grădinile ascunse, împrăştiind rămăşiţele de ceaţă răsucite printre acoperişuri. Pe fondul cerului galben ca lămâia se desena conturul unui păianjen căţărându-se pe plasa întinsă în calea prăzii.

Hürrem era învelită într-o mantie de blană, cu părul căzut pe umeri, nepieptănat şi împletit. Se înfioră şi privi pe deasupra oraşului care se trezea, înspre turnul Kubbelati şi minaretele de la Aya Sofia, ce străluceau ca nişte vârfuri de lance, străpungând ceaţa dimineţii.

În tot oraşul, muezinii începură chemarea credincioşilor la rugăciuni. *Allahul akbar! La ilaha, illa 'llah...*

De aici putea vedea vechea Coloană Arsă a lui Alexandru dominând piaţa în care cu mulţi ani în urmă fusese vândută şi ea ca sclavă. O sclavă atunci, şi cu toată puterea şi bogăţia, tot o sclavă şi acum. Şi doar la o bătaie de inimă distanţă de uitarea totală. Dacă Mustafa va trăi, fiii mei vor fi ucişi sau aruncaţi în închisori, iar eu voi fi surghiunită în vreun palat singuratic din Anatolia, având ca tovarăşi numai şacali şi capre.

Sclavă atunci, sclavă şi acum.

O chemă pe Muomi să-i facă toaleta. Se aşeză în faţa oglinzii şi o urmări cum îi pieptăna părul. În dimineaţa aceasta se simţea ca pe culmea unui deal. Dincolo de care nu vedea decât beznă.

— Opreşte-te! porunci ca.

Se aplecă mai aproape de oglindă. Îşi plimbă degetele prin păr şi groaznicul adevăr se confirmă. Un fir alb.

Îmbătrâneşti, spunea oglinda. Nu mă mai poţi păcăli multă vreme. Liniile subţiri din jurul ochilor se vor adânci până când nu le vei mai putea ascunde cu farduri, iar primul fir alb va fi urmat şi de altele, până când nu vei mai putea spune că e doar o festă pe care ţi-o joacă lumina. Eşti condamnată să-ţi vezi frumuseţea năruindu-se şi pălind pe zi ce trece.

Şi ce se va întâmpla apoi? Va mai fi Stăpânul Vieţii al tău, fără farmecele tale? Va continua el să uite că are un paradis de fete tinere şi ambiţioase, dornice să-şi folosească frumuseţea trecătoare pentru a te înlocui în patul lui? Oare nu există o altă Julia care-şi răsfaţă carnea suplă în hammam? Mai rău, poate că există o altă Hürrem, plănuind să te exileze, cum ai făcut tu cu Gülbehar!

Hürrem smulse peria cu mâner de ivoriu din mâna lui Muomi şi o aruncă în oglindă, transformând imaginea în cioburi.

— Adu-mi-l pe Abbas, ţipă ea, acum!

— Ce mai face Julia?

Abbas simţi încă o dată senzaţia de cădere într-o prăpastie neagră. Nu-l va lăsa niciodată în pace, vrăjitoarea. Îl va tortura astfel până la moarte. Naiba să-l ia pe Ludovici. Îl pusese la cheremul ei. Ce voia de la el acum?

— Sper că e bine, spuse Abbas.

Erau singuri în sala de audienţe a lui Hürrem. Şi glasurile li se pierdeau în ecouri către tavanul boltit, atenuate şi de murmurul fântânilor de pe lângă pereţi. Probabil că aşa arată şi locul unde eşti chemat să dai socoteală Domnului, gândi Abbas. Apoi privi în ochii verzi şi îngheţaţi ai lui Hürrem şi îşi spuse: Nu, nu Domnului. Diavolului.

Ea şedea pe divan cu picioarele ghemuite sub trup, învăluită în mantia verde, îmblănită. Zâmbea.

— Oh, Abbas, nu trebuie să-ţi fie frică de mine. Îţi sunt prietenă. Dacă voiam să te denunţ Stăpânului Vieţii, aş fi făcut-o de mult.

— Trăiesc doar pentru a-mi sluji Sultanul şi pe Coroana Capetelor Acoperite. Îţi mulţumesc pentru bunăvoinţa ta, chiar

dacă oricum voi da seamă pentru păcatele mele în faţa Atotputernicului.

Hürrem bătu din palme, încântată.

— Ce discurs superb! Ai devenit un diplomat perfect, Abbas. Eşti o mândrie pentru eunucii de pretutindeni!

Cum mi-ar plăcea să-ţi smulg limba otrăvită şi s-o păstrez într-un ulcior!

— Şi tu eşti o mândrie pentru femeile de pretutindeni, stăpână!

Hürrem îşi lăsă capul într-o parte şi limba i se plimbă peste buza de sus. Apoi se ridică încet, lăsând mantia să-i cadă de pe umeri. Era complet goală.

Abbas scrâşni din dinţi şi lăsă privirea în jos.

— Ce s-a întâmplat, Abbas? Sunt prea urâtă ca să mă poţi privi?

— Nu, stăpână, frumuseţea ta mă ameţeşte, spuse Abbas încercând să-şi controleze vocea.

Aproape douăzeci de ani petrecuţi în Harem şi trupul tău e ca-n prima zi, gândi el. Ai avut grijă să nu-ţi alăptezi niciodată odraslele şi nu te-ai lăcomit la dulciuri ca altele.

Dar de ce-mi faci asta mie? Pentru că te amuză să mă vezi suferind. Fără îndoială.

— Mi s-a spus că ai fost *ras* după pubertate. Câţi ani aveai, Abbas?

— Şaptesprezece, Stăpână.

— Cunoscuseşi femei înainte?

— Da, stăpână…

— Puţini supravieţuiesc unei asemenea operaţii, la o asemenea vârstă, nu? Ai avut noroc.

— Cu greu l-aş putea numi noroc, zise el, înainte de a se putea înfrâna.

Ea se întinse şi îl mângâie pe obraz. Abbas îi simţi parfumul.

— Bietul Abbas. Mai simţi uneori dorinţă?

El îşi coborî privirea către corpul ei. O, Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea. Ea ştia răspunsul, desigur. Cu toată ura lui, îşi dorea să-i atingă linia moale a sânilor, tandru, ca un amant. Expresia chipului îl trădase, ştia asta.

— Nu, stăpână.

— Nici chiar pentru Julia? întrebă ea — şi glasul îi era ca mierea.

El simţi că se prăbuşeşte.

— Nu, stăpână.

— În acest caz, pot avea părerea ta nepărtinitoare. Crezi că sunt încă la fel de atrăgătoare ca şi celelalte fete din Harem?

Se învârti încet pe vârfurile picioarelor.

— Într-adevăr, eşti, spuse Abbas.

Ea zâmbi şi ochii îi sclipiră ca două smaralde.

— Ce ciudat. O femeie goală este complet lipsită de apărare în faţa unui bărbat adevărat. Dar cu tine sunt în siguranţa. Asta creează o legătură între noi, nu, Abbas?

Până la moarte, gândi acesta. A mea. Sau a ta.

— Suntem legaţi prin datorie.

— Exact. Iar tu ai datorie faţă de mine. Din cauza Juliei.

Spune o dată ce vrei. Nu mă mai tortura. Spune ce vrei şi lasă-mă.

— Vreau să faci ceva pentru mine, rosti Hürrem.

— Trebuie doar să-ţi rosteşti dorinţa.

— Dorinţa mea. Îi urmări reacţia. Dorinţa mea e să dai foc Haremului. Vreau ca locul acesta să fie complet distrus. Poţi face asta pentru mine, nu-i aşa, Abbas? Da?

66

Vântul sirocco vine din Sahara; răsuflarea lui fierbinte şi uscată scaldă întâi coasta Africii de Nord, apoi o ia spre miazănoapte peste Mediterană. Când ajunge la ţărm, este plin de umezeală. Norii cumulus acoperă stelele în spatele lui. Totul se ofileşte.

În seara aceasta, vântul aleargă pe străzile înguste ale Istanbulului îndoind ramurile chiparoşilor şi platanilor din grădinile palatelor, biciuind flamurile roşii şi verzi din reşedinţa sultanului cu spuma purtată până la mari distanţe de Bosfor. Atmosfera devenise plină de umezeala şi apăsătoare, dar ploaia nu-şi făcuse încă apariţia.

Perfectă vreme, gândi Abbas.

Amânase patru nopţi momentul de a executa ultimul capriciu al lui Hürrem. Palatul era deja în întuneric atunci când, împreună cu cei doi surdomuţi, ieşise printr-o portiţă rar folosită din zidul dinspre sud. Cei trei eunuci lipsiră mai puţin de o oră, dar la întoarcerea lor, o pată sinistră, roz-portocalie, se întindea deja la orizont şi peste acoperişurile caselor de lemn, ca un fals răsărit de soare.

Când se găsiră în siguranţă, în interiorul Palatului, Abbas îl căută pe şeful călăilor, şi îi strecură un inel cu smarald în palmă. Era semnul lui pentru a-i sugera, că cei doi care îl însoţiseră în misiune nu trebuiau sa mai vadă lumina dimineţii.

Apoi se retrase în cămăruţa sa şi aşteptă, întrebându-se de ce alte păcate ar mai putea fi în stare în numele supravieţuirii.

Bubuitul tobelor răsună pe străzile întunecoase. Palatul se trezi în strigătele de „Yanghinvar!” Foc!

Abbas alergă afară. Arcadele erau încă goale, dar putu auzi ţipete de femei dintr-unul din dormitoarele de la etaj. În curtea de sub ferestre, cei doi străjeri îşi scoaseră săbiile, nedumeriţi — tâmpiţii, gândi Abbas, impacientat — dar stăteau la post, învârtindu-se în loc, zăpăciţi.

Abbas simţi mirosul înecăcios, de fum.

Nu ezită; doar avusese două zile pentru a pregăti fiecare mişcare. Iar Hürrem îi dăduse foarte clar de înţeles care trebuia să-i fie primul obiectiv.

Sculă din pat pe cei doi dintre paji şi îi puse să repete lunga listă de instrucţiuni pe care îi silise s-o înveţe pe dinafară. Pregătiţi trăsurile. Aduceţi toate femeile jos, în curte. Trimiteţi alţi şase paji în iatacuri şi aduceţi toate lucrurile Stăpânei Hürrem jos, în siguranţă.

Evident, nu avea voie să piardă ceva dintr-ale ei. După ea, mai bine ardea întregul oraş, îşi spuse el. Apoi porni greoi spre apartamentele ei.

Fu uluit de înfăţişarea ei. Se dichisise probabil toată noaptea. Purta un caftan verde ca smaraldul, cu semilune şi stele, peste cămaşa albă, brodată măiestrit cu fir de aur. În păr avea zeci de smaralde şi perle, iar vălul se afla la locul lui. Muomi stătea în

spatele ei, ţinând aproape o mantie de mătase violetă.

— De ce ţi-a trebuit atât de mult, Abbas? şuieră Hürrem. Sau aveai de gând să mă laşi să mă coc aici?

— Abia acum au dat alarma, gâfâi Abbas. Era epuizat după urcarea în fugă a două rânduri de scări.

— De ce trebuia să aştepţi alarma? Doar ştiai că oraşul e în flăcări.

Abbas se repezi către fereastră şi gemu. Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea, gemu el. N-am vrut ca jumătate din oraş să fie înghiţită de pârjol! Vântul transformase flăcările într-o urgie, iar clădirile de lemn se năruiau una după alta. Focul se rostogolea peste ele ca un val uriaş.

Casă după casă, clădirile pârâiau şi trosneau precum copacii în cădere, şi se surpau aruncând alte roiuri de scântei, sus, pe cerul nopţii. Pe aleile de dedesubt, oamenii alergau besmetici, ducându-şi în boccele agoniseala, izbindu-se unii de alţii, în panică. Masa de omenire îngrozită arăta ca un torent scăpat printr-o spărtură, un şuvoi de torţe şi coşuri şi vite înnebunite, cai nechezând şi femei fără văluri.

Iartă-mă, Doamne, se rugă Abbas. Nici o clipă nu mi-am imaginat asta.

Un tăciune aprins, purtat de vânt, îi lovi obrazul. Abbas scăpă un strigăt şi sări înapoi.

— Trebuie să ne grăbim, strigă el.

— Sunt gata de câteva ceasuri, spuse Hürrem, de parcă întârziau la vreo cursă de pe hipodrom.

Muomi o ajută să se înfăşoare în mantie, trăgându-i şi gluga pe faţă, pentru a-i proteja identitatea şi demnitatea. Apoi îşi puse şi ea mantia neagră şi Abbas le conduse afară din odaie şi apoi în jos pe scări. Îşi simţea inima bătându-i aiurea prin piept. Crezuse că vor avea mai mult timp. Dacă ar fi o urgenţă adevărată, gândi el, n-am scăpa. N-aş avea când pregăti totul. Chiar şi acum, s-ar putea să nu-mi ajungă timpul.

Trăsurile erau în aşteptare.

— Urcaţi ... În trăsură! strigă Abbas, gâfâind.

Cele două mogâldeţe urcară în prima trăsură. Una din ele — şi Abbas fu sigur că era vorba de Hürrem — trase perdeluţa de tafta, îngăduind unei mâini să se strecoare afară şi s-o strângă

pe a sa. Gluga se aplecă spre el şi, după o clipă, crezu că o să-i audă glasul mulţumindu-i în şoaptă.

— Dacă laşi în urmă ceva dintr-ale mele — şuieră ea, fără ca trăsăturile să i se vadă din spatele voal ului stacojiu — orice... atunci acolo îţi va rămâne şi capul!

Topkapi Sarai

Abbas căzu în genunchi pentru a executa salutul cerut de tradiţie la picioarele Stăpânului Vieţii. Îşi ţinu fruntea lipită de covor, un pic mai mult decât era nevoie, şi aproape că nu se mai putu ridica în picioare. Veşmintele sale duhneau a fum, iar faţa şi turbanul îi erau mânjite de funingine.

Suleiman îl privi cu faţa strânsă de durere.

— Mii de scuze, Stăpâne, gâfâi Abbas.

— Slujitorul meu are nevoie de doctor? întrebă Suleiman.

— Sunt doar ostenit, Stăpâne.

Se clătină abia vizibil pe picioare.

— A fost incendiu la Eski Sarai.

Suleiman aştepta nerăbdător ca Kislar Aghasi să-şi spună povestea şi să plece. Unde era Hürrem?

— Palatul era în flăcări când am plecat. Dar toate femeile sunt în siguranţă.

— Hürrem?

— Aşteaptă dincolo de uşă, Stăpâne. Am păzit-o ca pe..., se clătină iarăşi, dar îşi reveni... cea mai preţioasă comoară.

— Îţi suntem îndatoraţi, spuse Suleiman.

Pleacă şi lasă-mă s-o văd pe Hürrem, gândi el. Îşi dădea seama că ţinuta lui nu era tocmai întruchiparea decenţei. Fusese sculat din pat şi abia avusese timp să se îmbrace. Purta doar un caftan de mătase aibă şi fes. Se îmbrăcase ca să-şi vadă mica rusoaică, nu pentru audienţe.

— Au fost răniţi?

— Mă tem că vreo câţiva paji şi străjeri au pierit în foc... pe când încercau să salveze veşminte şi bijuterii din iatacurile Doamnei.

— Palatul e distrus?

— Ultima dată... l-am văzut înghiţit de flăcări.

— Îţi mulţumesc, Abbas, pentru eforturile tale. Trimite-o înăuntru pe Stăpâna Hürrem şi apoi odihneşte-te. Vom vorbi din nou mâine dimineaţă.

— Stăpâne, spuse Abbas, şi căzu din nou la podea pentru salutul de despărţire. Pentru o clipă Suleiman se temu că îl va vedea pierzându-şi cunoştinţa, dar cu un ultim efort, Abbas se ridică de la podea şi ieşi împleticindu-se.

Peste câteva momente o siluetă învăluită în mătase violetă se ivi şi se aruncă la podea. Suleiman sări de pe divan şi se grăbi către ea.

— Hürrem! Ai păţit ceva?

Îi îndepărtă vălul. Chipul ei era palid şi rece ca marmura iar ochii roşii şi umflaţi de plâns.

— Rusoaica mea mică… eşti rănită?

Ea scutură din cap şi Suleiman o simţi tremurând în braţele lui ca o păsărică.

— Nu trebuiau să se întoarcă în flăcări, şopti ea.

El o strânse în braţe, îi simţi inima bătând şi mulţumi lui Allah pentru asta.

— Cine?

— Acei bieţi servitori… erau doar nişte nimicuri. Câteva mătăsuri… nu meritau vieţi…

— Când mi s-a spus de incendiu şi am văzut flăcările deasupra palatului… Am simţit că dacă ai fi rănită n-aş şti ce să mă fac. Slavă lui Allah ca ai fost salvată.

— A fost groaznic, Stăpâne. M-a trezit mirosul de fum… Am crezut că o să mor…

El îi strânse gluga şi-i desfăcu mantia.

— Eşti rănită, te doare ceva?

— Sunt bine, Stăpâne. Îi mulţumesc lui Allah pentru asta.

Suleiman îşi îngropă faţa la pieptul ei, agăţându-se de ea, simţind mirosul de fum amestecat cu cel de iasomie şi portocale. Gratitudinea se transformă brusc în dorinţă. Îşi introduse degetele în unghiul cămăşii şi smuci în jos, despărţind mătăsurile şi sfâşiindu-le pe toată lungimea.

— Până au venit trăsurile mi-a fost teamă că nu mai eşti, şopti el, aţâţat.

— Destinul, răspunse ea.

Mâinile lui explorau trupul moale, parcă fericite că îl găseau viu şi întreg, că era cu adevărat acolo.

— Rusoaica mea mică, spuse el, şi vocea îi tremura.

Îşi desfăcu propria tunică şi se rostogoli între picioarele ei, aproape suspinând de uşurare.

Mica lui rusoaică. Ce s-ar face fără ea?

Suleiman nu arătă prea mulţumit de voinţa Domnului în această dimineaţă, gândi Abbas. De fapt, arătă chiar puţin acru.

— Va trebui să le adăposteşti pe Hürrem şi pe celelalte femei în Palat până ce se vor putea face alte aranjamente, zise Suleiman.

— Se ridică o problemă, răspunse Abbas, precaut.

— Nu vreau s-aud de probleme.

— Stăpâne, nu te-aş deranja pentru banalităţi; e nevoie de aprobarea ta specială.

— Ca să adăpostesc Haremul într-un colţ al palatului meu? Ce e aşa de greu de găsit loc pentru câteva femei şi slugile lor?

Fără să vrea, Abbas simţi oarecare plăcere. Să fie oare Stăpânul Vieţii chiar atât de neştiutor în ce priveşte mărimea Haremului său şi, mai ales, a colaboratorilor lui Hürrem?

— Stăpâne, şi numai suita Stăpânei Hürrem are o mărime apreciabilă, cum se şi cuvine cadânei favorite a Stăpânului Vieţii.

Suleiman se foi iritat pe tron.

— Cât de mare este?

— Are treizeci şi patru de sclavi…

— Treizeci!

— …Şi o sută trei doamne în suită…

— Ce?

— Şi desigur, furnizorii de stofe şi croitorii, în total fac o sută treizeci şi şapte de persoane, inclusiv eu şi, desigur, Stăpâna Hürrem.

— Abbas!

— Adăugaţi la asta şi celelalte o sută nouă fete din Harem, plus, probabil, un număr egal de paji şi servitoare…

Suleiman se scărpină în barba rară, bătând ritmic cu cealaltă mână în braţul tronului.

— Palatul meu va fi practic acaparat de Harem!

— Până se vor face alte aranjamente, Stăpâne, zise Abbas şi se forţă să-şi ascundă nota de satisfacţie din glas.

Da este într-adevăr o mică vrăjitoare, nu-i aşa, Suleiman?

Suleiman oftă.

— Prea bine, atunci.

— Stăpâne?

— Nu se poate face nimic. Haremul trebuie adăpostit. La orice încăperi îţi trebuie, voi autoriza totul. Între timp voi chema arhitectul, pe Sinan. Va trebui să începem de îndată construcţia unui Harem.

67

Are linii în jurul ochilor, îşi spuse Selim. Nu le-am observat până acuma. De fapt, de câte ori am văzut-o în ultimele douăsprezece luni? Îi sărută mâna şi Baiazid făcu la fel. Apoi se dădură înapoi, cu braţele încrucişate la piept, cum fuseseră învăţaţi la Enderun. Hürrem îi examină critic pe amândoi. Muomi stătea în spatele ei.

Pe aceasta Selim o ura. Neagră şi posacă şi diabolică. Ea era vrăjitoarea, îşi spuse el, nu mama.

Mama e numai rea!

— Ai crescut mare, Baiazid. Învăţătorii tăi spun că eşti un călăreţ şi un atlet bun.

— Mulţumesc, mamă.

— Dar trebuie să studiezi mai mult. Chiar după ce vei părăsi Enderunul, nu înseamnă ca te opreşti din învăţat. Dacă vreodată vei ajunge sultan îţi va trebui mai mult decât un cal şi o suliţă pentru a reuşi.

— Mă voi strădui, mamă.

Nici n-o să-i pese, gândi Selim. Capul frumos al fratelui meu e gol ca o tobă.

— Iar tu, Selim ... Hürrem oftă şi chipul îi oglindi neplăcerea. Mi s-a spus că îţi plac prea mult dulciurile.

— Învăţ mult, spuse el.

— Învăţătorii trebuie să-ţi bage cu forţa în cap fiecare lecţie.

Da, aşa e. Şi nu voi uita lucrul ăsta.

— Mă voi strădui, mamă, zise Selim, încercând apărarea pe care o folosise Baiazid.

— Nu te străduieşti destul. Eşti primul meu născut. Pe tine se sprijină speranţele dinastiei otomane, în caz că Mustafa păţeşte ceva.

Selim ştia din felul în care îl privea ea pe Baiazid că speranţele ei se sprijineau pe altcineva. Nu mai era un secret care era favoritul ei.

Nu era singura, desigur, Baiazid era favoritul tuturor. Învăţătorii îl iubeau. Toţi îl iubeau, cu excepţia lui Suleiman. Acesta era atras către celălalt frate, Çehangir, acum că Mehmet murise. Era de mirare că acesta reuşise să se îmbolnăvească. Până la un moment dat păruse perfecţiunea întruchipată.

Selim încercă să-şi ascundă freamătul. În sfârşit, venise clipa plecării din Palat, departe de umbra lui Baiazid. Când îşi va lua în primire guvernarea Koniei, Baiazid va fi de cealaltă parte a platoului Anatoliei, la Amara. Şi poate că într-o zi va cădea de pe cal în timpul jocului de çerit, pe care-l îndrăgea atât.

Oricând se putea spera în asemenea miracole ale Atotputernicului.

— Va trebui să-mi scrieţi des, rosti Hürrem.

— Aşa vom face, mamă, răspunse Baiazid pentru amândoi.

Te voi blestema în fiecare zi, gândi Selim. Întotdeauna m-ai urât.

— Speranţele mele stau în voi, zise Hürrem. Apoi se întoarse spre Selim şi zâmbi. Oh, Selim! Arăţi ca un pepene.

Ca un pepene.

Selim se întrebase adesea pe cine ura mai mult: pe sine că nu semăna mai mult cu Suleiman, sau pe Baiazid, pentru că el semăna. În timp ce el era mic şi gras, Baiazid era subţire, înalt şi frumos. Era una din glumele crude ale vieţii: doi fraţi născuţi sub acelaşi acoperiş, unul cu personalitate, forţă şi talent, celălalt fără nici o calitate. Selim îşi imagină că Allah avea cam acelaşi simţ al umorului ca şi mama sa.

Singura consolare a lui Selim era Çehangir.

Çehangir avea cu şapte ani mai puţin şi era cocoşat şi şchiop din naştere. Dacă Allah fusese zgârcit cu Selim, cu Çehangir

fusese de-a dreptul crud. Pentru Selim era o plăcere să-l necăjească în legătură cu ghinionul său. Asta-i aducea o oarecare bucurie şi chiar un râs morocănos.

Çehangir fusese trimis la Enderun când avea opt ani.

Selim obişnuia să-l însoţească prin curte în fiecare dimineaţă. Târând un picior, cu umerii căzuţi, cu spinarea îndoită, imitând mersul strâmb al fratelui său. Era o cale uşoară de a evita râsul celorlalţi. Şi descoperise deja că găsirea altei ţinte era cel mai bun mijloc de a deturna ridicolul de la persoana lui. În plus Çehangir nu se plângea niciodată. Cum ar fi putut? Ştia deja că era o pacoste. N-ar fi îndrăznit să atragă şi mai mult atenţia asupra lui. Dar într-o zi Baiazid îl prinsese. Selim nici nu-şi dăduse seama. Se strâmba în urma lui Çehangir prin curtea pavată, savurând râsetele publicului său, când deodată râsetele încetară.

Ceva îl lovise şi se trezise deodată întins pe spate. Baiazid era deasupra lui şi, deodată, se aplecase şi-l pocnise metodic, de două ori, peste faţă.

— E fratele nostru! strigase Baiazid. Ce-ţi închipui că faci aici?

Selim se rostogolise într-o parte şi se ridicase, ştiind că toţi erau cu ochii pe el. Obrajii îi ardeau de umilinţă. Baiazid era cu doi ani mai tânăr. Nu putea să se lase învins.

Atacase.

Baiazid se ferise uşor şi-l doborâse iar, aruncându-l cât colo pe lespezi. Selim gâfâia şi îl dureau genunchii şi coatele. Fusese sigur că şi-a rupt un os şi rămăsese nemişcat, plângând.

— Dacă te mai prind că-ţi baţi joc de fratele nostru, îţi sparg capul, îl auzise pe Baiazid şuierând.

Ceilalţi băieţi se îndepărtaseră şuşotind. Câţiva râdeau tare. După o vreme, durerea se mai domolise şi Selim se ridicase în picioare. Capul îi sângera, picioarele îl dureau. Gemuse tare şi îşi şterse lacrimile din colţurile ochilor.

Curtea era acum aproape goală. Numai Çehangir rămăsese. Acesta se aplecase şi întinsese mâna. Dar Selim nu suportase privirea lui îndurerată, aşa că îl ignorase şi se ridicare singur în picioare, îndepărtându-se.

Enderun era şcoala proprie a Palatului unde prinţii erau pregătiţi pentru conducere împreună cu crema copiilor aduşi ca

bir din tot imperiul. În afară de prinţi, al căror sânge fusese şi el diluat de generaţii de concubine, nici unul din ceilalţi băieţi nu era turc. Tinerii sclavi creştini erau învăţaţi că nu mai au familie, ţară şi viitor decât alături de sultan.

Învăţau Coranul în turcă, persană şi arabă; erau învăţaţi aruncarea suliţei şi a lăncii, dar şi muzică, broderie, îngrijirea şi dresarea păsărilor şi a câinilor. Deprindeau bunele maniere şi cinstea, dresura de şoimi, pielăritul şi confecţionarea armelor, dar şi cum să-şi facă unghiile, cum să se tundă, cum să poarte turbanul. Vieţile le erau strict controlate. Făceau baie zilnic, manichiură şi pedichiură săptămânal. Li se dădea o batistă curată în fiecare zi şi erau tunşi la o lună. Disciplina era strictă şi includea bătăi frecvente şi chiar biciuiri din partea eunucilor însărcinaţi cu educarea lor, indivizi care lui Selim îi păreau femei bătrâne, mumificate. Absolvenţii de la Enderun nu învăţau doar cum să devină soldaţi, ci erau iniţiaţi şi în chestiunile vieţii de stat şi ale protocolului Curţii. Timp de şapte ani nu părăseau Palatul, suferind un proces continuu de selecţie. Cei mai buni erau introduşi în mecanismul Palatului, ca funcţionari la vistierie sau maeştri de garderobe şi cu timpul puteau deveni paşale sau guvernatori. Alţii puteau ajunge căpetenii ale Spahiilor Porţii, cavaleria imperială.

Numai Selim, Baiazid şi Çehangir urmau şcoala de la Enderun prin drept ereditar şi nu prin merit. O diferenţiere care numai pe Baiazid nu-l afecta, căci talentul său la călărie şi farmecul înnăscut îi aduseseră repede respectul colegilor şi al instructorilor.

Pentru Selim, fiecare zi era un coşmar şi tânjea de-a dreptul după ziua în care puterea avea să-i suplinească şi să-i mascheze defectele.

Unul din învăţătorii lui, Hachim Even, îl bătea atunci când nu ştia să recite din Coran, deşi pe Baiazid nu-l bătea niciodată. Într-o zi chiar îl pusese la *bastinado.* Acesta era un instrument simplu; picioarele condamnatului erau legate în butuci şi tălpile îi erau lovite cu bastoane lungi. Chiar după cinci ani, Selim tot îşi mai amintea durerea. Fiecare lovitură îl făcuse să ţipe ca un copil, iar Hachim nu se oprise decât când Selim îl rugase cu lacrimi în ochi. Nu putuse merge o săptămână şi durase o lună

până la vindecarea rănilor.

Imediat ce putu merge din nou, încercă să-l ucidă pe Baiazid. Sub zidurile Celei de-a Doua Curţi se afla un câmp de joacă pe care băieţii din Enderun practicau çeritul; instructorii îl numeau joc, deşi era mai degrabă o luptă simulată. Foloseau cai cu gâtul scurt şi musculoşi, crescuţi pentru viteza şi abilitatea lor. Călăreţii, înarmaţi cu suliţe de trei picioare lungime, evoluau în două echipe de câte doisprezece, în câmp deschis, azvârlindu-şi armele unii în capul celorlalţi. Echipa cu cele mai multe reuşite la sfârşitul jocului era declarată conducătoare. Rănile erau frecvente şi uneori existau şi morţi. Selim se temea, dar Baiazid se arunca în joc cu neînfricarea caracteristică, fiind unul dintre cei mai buni. Deşi erau în echipe diferite — Baiazid juca pentru Albaştri, echipa favorită a sultanului (desigur!), iar Selim pentru Verzi — Selim ştia că orice tentativă de a-l răni pe Baiazid era din start sortită eşecului. Acesta era un călăreţ prea bun. Tot ce s-ar fi putut întâmpla ar fi fost ca tot Selim să se expună riscului. Tactica lui obişnuită era de a sta în spate, încercând să-şi ferească pielea.

Fusese mai simplu să se apropie de calul lui Baiazid şi sa-i taie pe jumătate chinga şeii cu un cuţit înainte de începerea jocului.

Terenul era înconjurat de corturi şi o mulţime de ieniceri se adunaseră să vadă jocul, aşa cum făceau adesea când nu erau în campanie. Selim ştia că probabil asista şi sultanul, de pe zidurile care dominau terenul.

Ei bine, azi nu-şi vor mai ovaţiona eroul, gândi Selim. Aş vrea să-i văd faţa lui Hachim când Baiazid se va prăvăli sub copite. Cele două echipe de călăreţi alergau în cerc, bubuitul galopului răsunând între zidurile Palatului. Călăreţul din fruntea Albaştrilor — nasul mândru încovoiat al lui Baiazid se zărea de sub turban — îşi îmboldi calul şi atacă. Doi călăreţi din echipa lui Selim se desprinseră de grup şi se îndreptară spre el cu toată viteza. Selim îşi struni calul către flancul grupului, ca să aibă o vedere mai bună a ceea ce urma să se întâmple.

Când călăreţii se întâlniră, se auzi un strigăt şi Selim văzu un trup căzând. Caii trecură în fugă peste mogâldeaţa îmbrăcată în alb care zăcea cu faţa în jos şi nemişcată în praf.

Imediat, ceilalţi doi călăreţi aruncară suliţele şi săriră de pe

cat.

— E Baiazid, strigă cineva. E rănit!

Selim îşi mână calul la pas către norul de praf ce se depunea încet. Baiazid nu se mişca. Pe turbanul său se vedea o pată de sânge destul de promiţătoare. Selim încerca să pară îngrijorat.

— E mort? întrebă el, plin de speranţă.

Dar Baiazid nu muri. Cucuiul din creştetul lui era impresionant şi şchiopătă rău mai multe săptămâni, timp în care nu putu juca çerit, dar nu muri. Când se descoperi că de vină fusese chinga şeii, Hakim însuşi fu trimis la bastinado pentru neglijenţă, apoi exilat la Bitlis. Era o compensaţie, cât de cât, pentru supravieţuirea lui Baiazid.

Dar acum, luându-şi rămas bun de la mama sa, Selim îşi dădu seama de fragilitatea poziţiei sale. Când tatăl său va muri — mâine sau peste treizeci de ani — va începe lupta pentru succesiune. Mustafa era primul, iar Selim ştia că şi acesta, în ciuda sufletului său nobil, nu va ezita să-i execute pe toţi urmaşii lui Hürrem pentru a-şi apăra tronul.

Dacă, printr-un mare noroc, Mustafa murea, tronul era al lui Selim. Dar el nu-şi închipuia nici o clipă că Baiazid avea să i-l lase prea uşor. Legea lui Fatih îngăduia sultanului să-şi ucidă toţi fraţii şi pe copiii acestora, pentru a-şi apăra tronul şi stabilitatea Imperiului.

Acesta era deci şi viitorul lui. Într-o zi va fi sultan sau va fi mort.

Hürrem rămăsese cu privirea pierdută în tavan mult timp după plecarea copiilor. O idee i se înfipsese în creier. O sâcâia precum un ţânţar într-o cameră întunecoasă. Era ceva persistent şi ameninţător, dar nu-l putea înţelege în întregime.

Selim.

Era evident că nu era un fiu al lui Suleiman, deşi pe când acesta creştea apăruse şi Çehangir, aruncând îndoiala asupra tuturor. Cine ar fi crezut că sultanul putea să zămislească un cocoşat şchiop? Dar dacă a făcut-o, atunci de ce nu şi un copil gras, cu faţa palidă şi arogant, fără nici un talent real în afară de acela de ţesător de intrigi?

Şi totuşi nu prea aducea nici cu Kapi Aga, reflectă Hürrem.

Zilele acelea primejdioase din curtea de la Eski Sarai păreau atât de departe în trecut, dar trăiau mai departe prin Selim. Mult timp după ce-l născuse nu putuse spune dacă tatăl lui era Suleiman sau Căpetenia Eunucilor Albi. Încă mai avea dubii. Şi totuşi, Selim nu se purta deloc ca un Osmanlâi. Hürrem auzise ce spusese Valide despre el şi trebuise să accepte adevărul vorbelor ei. Nu avea nimic dintr-un apărător al Credinţei sau dintr-un sultan.

În fine, avea vreo importanţă?

Deocamdată, doar o viaţă mai stătea între ea şi poziţia de mamă a viitorului sultan. Îi era evident care dintre băieţii ei ar izbândi într-o eventuală luptă pentru tron şi deci care merita binecuvântarea şi încurajările ei. Baiazid ar putea fi un sultan bun, chiar excelent; aproape la fel de bun ca Mustafa.

Apoi ideea se întări în mintea ei într-o imagine panoramică şi clară şi Hürrem izbucni într-un râs cu hohote.

68

Pe Bosfor, dincolo de Camlica

Scăpaseră de arşiţa nopţii fierbinţi de august căutând refugiu pe apele netede ale Bosforului. Un caic alb-auriu era mereu]n aşteptare la ţărm lângă Promontoriul Seraglio; Suleiman plecase să se relaxeze cu Hürrem, însoţiţi numai de trei eunuci ce stăteau la cârmă şi la vâsle. Torţele ce ardeau la prova şi la pupa aruncau umbre lungi pe faţa parcă uleioasă a apei.

Şedeau în cabina de la pupa bărcii cu vâsle, nevăzuţi în spatele cortinei grele de catifea neagră. Hürrem aruncă o privire afară şi zări cimitirele înconjurate de cedri de la Camlica alunecând în întuneric prin faţa lor.

Suleiman era tăcut, preocupat, îşi spuse Hürrem. Se schimbase de când murise Ibrahim. La început ea crezuse că trecerea timpului îi va linişti conştiinţa, dar nu, ghimpele vinovăţiei se înfipsese adânc în sufletul lui. Arareori mai râdea, acum. Dăduse afară pe toţi cântăreţii din palat şi le arsese instrumentele. Rar de tot îi cerea chiar ei să-i cânte. Spunea că

muzica viorii îi amintea prea mult de Ibrahim.

Devenise aproape un ascet şi învăţase cum să-şi administreze mici pedepse. Trimisese serviciul de porţelan chinezesc înapoi la casa de comori de la Yedikule şi mânca numai din vase de lut ars. Îşi lăsase o barbă mare şi nu mai punea picătură de vin pe limbă de la moartea lui Ibrahim.

— M-am consultat cu Sinan, spuse el. A făcut nişte planuri pe care aş vrea să le vezi.

— Construieşte o moschee în onoarea mea, Stăpâne?

— Nu e frumos să faci asemenea glume.

— Am crezut că-ţi place să fiu puţin răutăcioasă câteodată.

— L-am cerut să înalţe un nou palat pe ruinele vechilului, Eski Sarai. Cred că de data asta s-a depăşit pe sine însuşi.

— Întotdeauna se depăşeşte pe sine, Stăpâne, spuse Hürrem.

E obsedat de reconstruirea Istanbulului, reflectă ea. De parcă încă o moschee sau încă o şcoală ar putea îndepărta cumva sângele lui Ibrahim de pe zidurile Palatului.

— Aş vrea să studiezi aceste planuri şi să îi dai aprobarea ta.

Hürrem se strâmbă, încrucişând braţele.

— E atât de groaznic să mă ai la Palat? Nu poţi să mai îngădui prezenţa mea aici, pentru o vreme?

— Ştii că nu e vorba de asta. Dar pur şi simplu nu este destul loc pentru Harem în Palat. E imposibil.

— Ba e posibil. Poţi galopa o zi prin cea de-a Patra Curte, fără a ajunge la Promontoriul Seraglio.

— Exagerezi doar un pic, rusoaica mea.

— E loc să construim acolo, mai mult decât e nevoie.

— Sunt alte considerente care…

— Spune-mi-le, atunci.

— Considerente de stat.

— Sună atât de pompos, Stăpâne.

— Haremul nu poate face parte din Palatul Imperial, zise Suleiman iritat. Întotdeauna a fost aşa, încă de pe vremea lui Fatih.

— Este totuşi un Harem mare, Stăpâne. Încă mai ai dorinţă pentru celelalte fete?

— Desigur că nu.

— Atunci, dacă nu-ţi sunt atât de necesare, ai putea să-i

porunceşti lui Kislar Aghasi să le găsească soţi. Astfel aş rămâne doar eu şi suita mea.

— Ceea ce-mi ceri e de neînchipuit. Sinan se îngrijeşte de planuri. Şi cu asta basta.

Hürrem înţelese că probabil mersese prea departe. Se dădu mai aproape de el, rezemându-şi capul de pieptul lui. Nu se aşteptase să fie de acord. Era şi o altă modalitate.

—Îmi pare rău, Stăpâne, dacă te-am supărat. E vorba numai că îmi va fi atât de urât când ne vom despărţi din nou.

— Hürrem, uneori îţi cam uiţi locul, şopti el, cu o voce răguşită.

Ea se cuibări mai aproape.

— Mă iubeşti, sultanul meu?

El zâmbi.

— Te iubesc mai mult decât viaţa mea.

— Mai mult decât pe Gülbehar?

Gülbehar! Nu se mai gândise la ea de câteva luni.

— Ştii bine că da.

— Şi totuşi ea e prima cadână.

— Aşa e legea.

— Dar pe mine mă iubeşti mai mult?

Ce vrea de la mine? Gândi Suleiman. Am trimis-o de aici pe Gülbehar. Nu îmi vizitez Haremul decât ca s-o văd pe ea. Ce mai vrea?

— Te iubesc mai mult decât am iubit vreo altă femeie.

— Şi mă vei face împărăteasa ta într-o zi?

Suleiman nu răspunse o vreme, şocat de impertinenţa sugestiei. Apoi începu să râdă.

— De ce râzi?

— Nu te încrunta aşa, rusoaică mică.

— De ce râzi de mine?

— E imposibil.

— Imposibil să te gândeşti la mine altfel decât ca la o sclavă?

Ei bine, la ce te-ai fi aşteptat de la ea? Se întrebă Suleiman. Dacă era un şoricel, ca Gülbehar, n-ai fi ales-o pe ea. Desigur că va voi întotdeauna mai mult.

— Sultanul nu se poate căsători.

— Asta e legea? Stă scris în Sher'iat?

— Nu e scris nicăieri.

— Atunci, de ce nu?

Suleiman întinse o mână ca să-i aranjeze o buclă rebelă, dar ea se feri.

— Nici un sultan nu s-a căsătorit. De la Baiazid Întâiul până astăzi.

— Tu eşti mai mare ca Baiazid. Eşti cel mai mare dintre sultani.

— Nu, Hürrem, nu sunt. În mod sigur nu mai mare ca tatăl meu, Selim, sau bunicul meu, Fatih.

— Morţii fac legile pentru tine? Tu eşti Kanun, făcătorul de Legi. Tu eşti sultanul. Nu fantomele trecutului.

El oftă.

— O să-ţi spun o poveste despre istoria noastră şi cel dintâi Baiazid al Osmanlâilor. Acesta a fost sultan cu mult înainte de a ajunge noi la Istanbul, pe vremea când eram, practic, un popor nomad. El se însurase cu o prinţesă sârbă, o femeie frumoasă, numită Despina. Pe vremea aceea ne luptam cu mongolii pentru pământurile Anatoliei. Baiazid s-a întâlnit cu Tamerlan în bătălia de la Angora şi a fost înfrânt. O înfrângere cumplită. Baiazid a fost capturat, împreună cu Despina. Tamerlan voia sa ne umilească, aşa că a obligat-o pe Despina să-l aştepte la masa lui, goală, pe el şi pe celelalte, căpetenii ale, sale. A fost cel mai negru moment al istoriei noastre. Ruşinea lui cade asupra fiecărui hagi. Slăbiciunea noastră, după cum vezi, sunt femeile noastre. De atunci nici un sultan nu s-a mai însurat. Nu mai putem fi atât de slabi.

— Asta a fost demult. Poporul tău era pe atunci nomad. Acum eşti Stăpânul celui mai mare Imperiu din lume. Cine o să mă ia pe mine prizonieră, Stăpâne?

Suleiman oftă. Se părea că importanţa întâmplării trecuse pe lângă ea.

— Ceea ce ceri, nu se poate.

— Nu mai există Tamerlani. Întreaga lume se cutremură în faţa ta…

— Să nu mai vorbim de asta.

— Dar, Stăp…

— Nu mai discutăm asta!

Ea căzu în genunchi pe podeaua ambarcaţiunii şi îi sărută mâna.

— Iartă-mă, Stăpâne. Pasiunea mea pentru tine îmi întunecă uneori mintea.

Hürrem se simţi ridicată de jos şi aşezată pe genunchii lui. Mâinile lui mari erau pe umerii săi, iar chipul său exprima o supărare ciudată, de parcă voia să certe un copil mic.

— Vreau să-mi spui ce crezi de planurile lui Sinan. Şi cu asta să încheiem discuţia. Ai noroc că îţi permit atât de multe, Hürrem.

— Da, Stăpâne, şopti ea lăsându-şi privirea în jos. Îl lăsă s-o aşeze pe banchetă, abandonându-se mâinilor lui care începură să-i desfacă încet nasturii din perle ai cămăşii. Noaptea era călduroasă. Gemetele plăcerii sultanului plutiră peste apele liniştite şi negre, dar surdo-muţii erau insensibili la orice sunet şi numai bufniţele din cimitirul din Camlica se alăturară simfoniei nopţii.

69

Istanbul

Aya Sofia fusese cândva cea mai m are catedrală a creştinătăţii, până când Fatih cucerise Constantinopolul declarând-o moschee. Fiecare ungher al marii catedrale, cu excepţia uşilor imense de lemn şi metal, era acoperit cu mii de plăcuţe albastre de safir sau galbene, din aur, înfăţişând mozaicuri cu Fecioara Paradisului sau Cristos Pantocrator. Un dom uriaş se ridica deasupra capului, aparent nesprijinit de nimic, ca mâna făcută căuş a lui Dumnezeu. Se spunea că atunci când Justinian îşi văzuse ctitoria pentru prima dată, în urmă cu aproape o mie de ani ar fi exclamat: „Glorie Dumnezeului care este pe măsura unei asemenea opere. Oh, Solomon! Te-am întrecut!”

Era la asfinţit, ceasul aprinderii lămpilor, dar pâlpâitul unor

lămpi nu putea împrăştia penumbra din marea moschee. Jos de tot, cititorul era luminat de o rază filtrată prin geamul colorat din cupolă. Ultima lumină a zilei. Acesta stătea în strana pentru rugăciuni, cu o sabie într-o mână şi un Coran în cealaltă, iar vocea lui răsuna între ziduri şi sub cupola largă, albastră.

Hürrem era ascunsă după un grilaj acoperit cu dantelă, îngenuncheată pe *seccad,* covoraşul de rugăciune, roşu ca rubinul, din mătase. Mai jos de ea, mii de turbane se închinau la unison, şoaptele rugilor adunându-se în colţuri sub forma unui tunet îndepărtat. Acest ritual, chiar dacă nu însemna nimic pentru ea, o impresiona întotdeauna prin puterea pe care o degaja. Câtă energie! Aici era izvorul puterii Imperiului Otoman.

Poate că e o armă de catifea pe care am ignorat-o până acuma, îşi spuse ea.

Baritonul monoton al muftiului şi repetiţia mişcărilor mulţimii îi făceau mintea să se concentreze perfect. Realizase multe, gândi ea, dar încă nu se ocupase de această învolburare misterioasă. Era încă la cheremul capriciilor lui Suleiman. Nu avea nici o putere asupra propriei sorţi. Şi nici a sorţii fiilor ei.

Se părea că Suleiman era hotărât să construiască un nou palat pentru Harem, pe ruinele celui vechi. Şi totuşi, acum că Eski Sarai era cenuşă, era şi cel mai bun moment pentru a-l convinge să renunţe la Harem. Dacă ajungea împărăteasa lui era în siguranţă faţă de altă Julia.

De câte ori se gândea la această nedreptate, furia dinlăuntru i se aprindea iarăşi. Era insuportabil. Sclave ce veniseră în Harem o dată cu ea erau de mult măritate cu un paşă sau vreun ofiţer de spahii, iar acum aveau proprietăţile lor şi un statut de soţii. Ea însă, favorita Stăpânului Vieţii, rămânea mai departe o sclavă. Deşi ea era tovarăşa de viaţă şi de pat a lui Suleiman fiul altei femei urma să moştenească tronul la moartea sultanului.

Atinse covorul cu fruntea, rugându-se, simţind întunericul ce se aduna în marea moschee, în ciuda sutelor de lumânări ce licăreau pe lângă pereţi. Asemenea lor, răspunsul începu să se lumineze în mintea ei încet dar cu claritate.

Da, exista o modalitate de a-l convinge pe Suleiman să o facă împărăteasa lui. Era acolo, în Islam. Va folosi voinţa Domnului spre a-l face să se încline în faţa voinţei ei.

Manisa

Grădinile Haremului lui Mustafa erau pline de sute de lalele. Gülbehar stătea singură într-un chioşc de la baza zidului cetăţii, privind florile şi ascultând zumzetul albinelor. Nu-şi auzi fiul apropiindu-se.

— Bună, mamă.

— Mustafa!

— Eşti bine?

Ea zâmbi cu surprindere şi plăcere şi îi întinse mâna.

El o ridică până la buzele sale, apoi se aşeză alături.

— Sunt bine acum, că te-ai întors! răspunse ea. Apoi îi luă mâinile într-ale sale şi le ţinu strâns. Mi-a fost dor de tine! Cum a fost la Istanbul?

— E plin de bârfe, ca de obicei. Toţi, de la cel mai amărât negustor şi până la bucătarul sultanului, se cred comandanţi şi pregătesc viitoarea campanie împotriva Imperiului Roman.

— Sunt sigură că-ţi vor lăsa şi ţie o parte, s-o cucereşti când vei fi sultan.

El rânji.

— Dacă Allah se va îndura.

Gülbehar îi căută privirea.

— L-ai văzut pe tatăl tău?

— L-am văzut.

— A întrebat de mine?

— Îţi trimite urările lui de sănătate veşnică.

Zâmbetul ei se evaporă.

— Mă tot gândesc că într-o zi mă va chema înapoi. Dar ce să facă cu o biată femeie bătrână? Tot mai trăieşte cu vrăjitoarea?

— Mamă… nu este o vrăjitoare. E doar o femeie.

— Îl iubeşti prea mult, Mustafa. Nu e chiar atât de sfânt cum îl crezi tu.

Mustafa o strânse de mână.

—Nu uit ce ţi-a făcut ţie. Dar e tatăl meu şi sultanul meu. Să nu-mi ceri să vorbesc rău despre el.

Gülbehar se strâmbă. Amărăciunea te-a urâţit, gândi Mustafa, cu tristeţe. Ţi-a tras în jos colţurile gurii şi ţi-a pus prea mult alb

în păr.

Gülbehar păru să ghicească ce era în mintea lui şi îşi întoarse faţa într-o parte. Îşi promisese că, atunci când fiul ei se va întoarce, va fi veselă şi atentă cu el şi nu va vorbi de Suleiman. Dar imediat ce-l văzuse simţise nevoia să ştie. Căci nu mai aflase nimic de la plecarea lui. Suleiman, Suleiman... Stăpânul meu, Viaţa mea ...

Îşi forţă un surâs.

— Şi ce alte veşti de prin oraş?

— Au fost mari nenorociri cât am stat acolo. Eski Sarai a luat foc. Întreg vechiul palat s-a tăcut scrum, ca şi majoritatea cartierului din jur...

— Hürrem?

— N-a păţit nimic. Acum doarme în Palat...

— În Palat!

— Ce altceva putea face Suleiman?

— Deci doarme într-adevăr la Palat!

Mustafa ridică din umeri, amuzat de înflăcărarea mamei sale.

— Sinan va construi un alt Harem pe locul celui vechi.

— Niciodată. Dacă acum ea este în Palat...

— ... Mamă!

— Unelteşte, îşi întinde plasa. Ai grijă, Mustafa, ai grijă.

— Eu sunt prinţul moştenitor, n-are cum schimba asta. O supraevaluezi. Îi sărută mâna încă o dată. El o iubeşte mai mult decât pe tine. Aş vrea să nu fie aşa. Dar asta e realitatea. Încearcă să uiţi.

Să uit!

El vorbi apoi de familie, întrebând mai întâi de fiii săi, apoi îşi exprimă speranţa că nu fuseseră probleme cu cadânele sale. Gülbehar conducea Haremul, aşa cum făcea pe vremuri bunica lui, Sultana Hafise. Ştia tot ce se întâmpla, îi răsfăţa fiii şi abia îi suporta cadânele.

Gülbehar avu grijă să nu mai pomenească de Suleiman, dar mintea ei n-o mai asculta, iar plăcerea de a-şi revedea fiul era umbrită de vechi fantome şi de temeri noi. Când el plecă, Gülbehar îşi încleştă pumnii în poală. Mustafa nu vedea primejdia, n-o vedea deloc. De ce ar fi văzut-o? Până la urmă nu era decât un bărbat.

Topkapi Sarai

În Imperiul Islamic al Osmanlâilor existau două coduri de legi. Exista Kanun — legile formulate de însuşi sultanul — şi Sheri'at, legile sacre şi neatinse ale Islamului. Dacă sultanul domnea singur şi atotputernic peste supuşii săi, el însuşi era supus sfintei legi musulmane, care era cuvântul scris al Domnului.

Sheri'at-ul era interpretat de *ulema,* consiliul judecătorilor religioşi, singurii îndreptăţiţi să emită *fetvos* — păreri — în orice problemă de credinţă, conform jurisprudenţei islamice. Totuşi, puterea lor era controlată prin aceea că nu puteau emite o fetvă decât invitaţi, şi nu puteau vorbi decât dacă li se cerea părerea.

Fiecare guvernator, bei, sançak sau beilerbeg avea proprii săi muftii care îl sfătuiau în probleme de legi religioase. Întâiul judecător, *sheyhülislam-ul,* era cel care îl asista spiritual pe însuşi sultanul; numai el putea declara un război ca fiind sfânt, deci justificat. Ca apărător al Credinţei, datoria asumată a sultanului era de a respecta Sheri'at-ul, astfel încât în ultimă analiză sheyhülislam-ul era unul dintre cei mai puternici oameni din Imperiul Otoman. Numele său era Abu Sa'ad.

În această dimineaţă, Abu Sa'ad aştepta un vizitator important şi neprevăzut şi era curios. Stăpâna Hürrem arătase în ultima vreme un devotament pasionat şi încurajator pentru Islam şi cheltuise o parte importantă a averii personale pentru construirea unui spital şi a unei moschei. Acum îi ceruse o audienţă şi sheyhülislamul se întreba de ce.

Camera în care se afla era o încăpere simplă, cu vederea spre grădinile celei de a Doua Curţi. Era puţină mobilă în jur, cum era şi potrivit unui om cu preocupări ascetice. Erau câteva covoare persane de mătase, puse unul peste altul pe podea, o măsuţă joasă din lemn de nuc şi două sfeşnice înalte de argint. O candelă încrustată cu sidef atârna din tavan. Încăperea era dominată de pupitrul din fildeş şi baga pe care se afla un Coran deschis, cu paginile pline de scrierea cu litere aurii şi albastre.

Stăpâna Hürrem fu precedată de Kislar Aghasi, cu doi paji pe lângă el, care îl ajutară să se închine. Apoi intră Hürrem, ascunsă privirii de mantia violetă de mătase care-i înconjura întreg trupul.

Sheyhülislamul bătu de două ori din palme, semnal pentru paji că trebuiau să aducă şerbeturi pentru oaspeţi, deşi ştia că doar Abbas va servi. Hürrem va lăsa cupa neatinsă, căci gestul de a bea i-ar fi expus mâna şi chipul privirii sheyhülislamului, ceea ce ar li fost de neiertat pentru amândoi.

— Sunt onorat de prezenţa ta, Doamnă, spuse Abu Sa'ad. Allah găseşte bucurie în zelul cu care ai renegat zeii păgâni ai tinereţii pentru a îmbrăţişa singura şi adevărata credinţă.

— Mai am încă multe de învăţat, răspunse Hürrem.

— Toţi avem multe de învăţat, spuse sheyhülislamul. Privi apoi spre Abbas, căutând vreun indiciu referitor la scopul întâlnirii. Dar Kislar Aghasi privea împietrit pe fereastră, aparent dezinteresat. Pajii le aduseră şerbeturi reci, apoi se retraseră. Abu Sa'ad aşteptă ca Hürrem să vorbească.

— După cum ştii, Stăpânul Vieţii a binevoit să-mi acorde înaltele sale favoruri.

— Într-adevăr, răspunse Abu Sa'ad, plecându-şi capul ca o recunoaştere a generozităţii sultanului şi a falsităţii favoritei sale.

— Am avut marea plăcere de a dona o parte din darurile primite pentru slava şi gloria Islamului.

— Fundarea unei moschei este cea mai mare ofrandă ce i-o putem aduce Domnului.

— Într-adevăr. Dar mă tulbură o întrebare. Această donaţie este plină de pietate şi în privinţa donatorului?

Abu Sa'ad clipi. Deci de asta venise.

— Este într-adevăr o faptă pioasă, spuse el precaut.

— Şi este ţinută minte în Paradis, pentru salvarea sufletului aceluia?

Abu Sa'ad tăcu un timp. Răspunsul, desigur, era clar. Dar şi-l formulă cu grijă.

— Fapta e răsplătită, Doamna mea, dar... S-ar putea să nu se răsfrângă asupra numelui tău în Paradis. Mai degrabă va mări sanctitatea sultanului tău, Allah să-l ţie şi să-l dăruiască.

— Atunci faptele mele bune nu-mi vor fi de folos?

— Dimpotrivă. Vor fi spre gloria lui Allah şi a sultanului.

— Dar nu va fi loc şi pentru mine în Paradis?

Abu Sa'ad crezu că aude un mic suspin al femeii, dar neputându-i vedea chipul, nu ştia dacă şi cât de mult o afectase

răspunsul lui.

Tăcu.

— Îţi mulţumesc pentru că m-ai primit, zise Hürrem.

Abbas se ridică în picioare, ajutat de paji. Apoi o ajută şi el pe Hürrem să se ridice. La plecare, Hürrem se mişcă încet, cu umerii căzuţi. Abu Sa'ad aproape că o compătimi. Dar apoi se gândi că, la urma urmei, era doar o femeie şi deci nu resimţea durerile sufleteşti atât de puternic ca un bărbat.

70

Chioşcul Çinili fusese construit de însuşi Fatih. Se găsea pe o pantă abruptă de dincolo de Poarta Fântânii Răcoroase, cu vederea spre apele Cornului şi spre palatele veneţiene şi genoveze din Pera. Avea formă de cruce grecească şi era complet acoperit cu faianţă turcească, adăpost sclipitor din ceramică verde şi turcoaz, cu versete din Coran încrustate pe ziduri în scriere arabă, galben pe albastru intens.

Suleiman, Stăpânul Vieţii, Stăpân al Gâturilor Oamenilor, se odihnea pe pernele de mătase ale divanului, urmărind fără interes cum Hürrem mângâia strunele viorii. Ce era oare cu ea? Se întrebă el. Era bolnavă? Dorea ceva?

De două săptămâni era aşa, agitată. Cea Care Râde abia mai zâmbea uneori. Părea doborâtă de o mare tristeţe, iar el devenea tot mai neliniştit.

— Hürrem, vino şi aşază-te lângă mine.

Hürrem puse vioara deoparte şi traversă încăperea, poposind supusă lângă el, pe divan. Apoi îşi rezemă capul de umărul lui.

— Ce s-a întâmplat, rusoaică mică?

— Nimic, Stăpâne. Trece.

— Data trecută ai spus că e din cauza lunii. Mai înainte ai zis că e doar o melancolie trecătoare. Nici nu mai ţin minte când ai zâmbit ultima oară.

— Stăpâne, iartă-mă că te-am supărat. Poate că ar trebui să mă trimiţi de aici.

— Poate c-ar trebui, mârâi Suleiman.

Sări în picioare. Gestul brusc îi sperie pe cei doi străjeri de la

uşă. Hürrem îşi aduse genunchii la piept. Atunci el îşi puse mâinile pe şolduri şi se aplecă spre ea.

— Trebuie să-mi spui ce nu merge.

— Stăpâne, nu pot.

— Nu poţi? Eu sunt sultanul tău, Stăpânul tău. Ai uitat?

— Cum aş putea uita? Te iubesc mai mult decât iubesc viaţa.

— Atunci spune-mi de ce eşti atât de supărată. Nu mai suport stările astea nefericite nici o clipă mai mult.

Hürrem îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Oh, Stăpâne…

— Încetează cu smiorcăitul şi spune-mi!

Suleiman îi smuci mâinile, dar vederea chipului ei boţit şi nefericit îl înmuie. Se aşeză lângă ea şi îşi puse braţele ei în jurul gâtului.

— Spune-mi! Te rog!

— Stăpâne, mă tem pentru sufletul meu.

Această confesiune abruptă îl dădu peste cap! Aproape că râse, uşurat.

— Toţi ne temem pentru sufletele noastre!

— Dar tu îţi poţi găsi iertarea în fapte bune, Stăpâne.

— Nu înţeleg.

— Dacă tu te temi pentru sufletul tău, Stăpâne, de ce nu poţi crede că şi eu mă tem pentru al meu?

Suleiman privi în ochii ei şi înţelese că era cât se poate de serioasă. Niciodată nu se gândise la asta, şi îl mira faptul că ei îi putea trece aşa ceva prin minte. În definitiv, era femeie, iar femeile — asta îl învăţase sheyhülislamul ü nu aveau suflete ca bărbaţii. Erau mai degrabă pe aceeaşi treaptă cu câinii şi pisicile. În plus, deşi Hürrem acceptase Islamul, nevoită fiind, el nu-şi făcuse niciodată iluzii că îl acceptase cu cât de câtă sinceritate.

— De ce ţi-e teamă, rusoaică mică?

— Stăpâne, am cerut lămurire la sheyhülislam. Şi el mi-a spus că, în ciuda numeroaselor mele donaţii pentru moschei şi spitale, nu cresc deloc în ochii lui Allah. Şi că voi fi uitată chiar şi în ce priveşte Paradisul.

Lacrimi de supărare apărură în ochii ei.

— Nu-ţi bate joc de mine, Stăpâne! Sunt prizonieră nu numai

în această lume, dar şi în următoarea! Trăiesc temându-mă pentru sufletul meu! Ce să mă fac?

Intensitatea glasului ei îl clătină. Vorbea serios, îşi zise el.

— N-am ştiut că te preocupă atât de profund aceste lucruri.

— E atât de nedrept! Alte femei din Harem s-au măritat cu paşale şi guvernatori şi au acum proprietăţile lor pentru a face donaţii şi a creşte în ochii Domnului. Dar eu iubita celui mai slăvit om de pe pământ şi Apărător al Islamului, voi fi mai prejos de ele în Paradis!

Suleiman îi aranjă tandru o şuviţă de păr care îi cădea pe faţă.

— Ce ţi-a spus de fapt Abu Sa'ad?

— Mi-a spus că nici o sclavă nu poate înainta către Paradis; că atâta timp cât rămân doar o sclavă, nu sunt decât praf pe drumurile raiului. Îl privi fix, iar pumnii i se încleştară în poală. Vreau atât de mult să am un suflet, Stăpâne! Vreau să fiu mântuită!

— Rusoaică mică, murmură el. Niciodată nu-l copleşise aşa un val de afecţiune pentru ea. Avea dreptate, desigur. În faţa lui Allah, ce altceva putea face?

— Atunci, te voi elibera, spuse el. De azi înainte nu mai eşti o roabă. Iar Allah şi profeţii săi se vor bucura pentru încă un suflet care şi-a găsit cărarea.

A doua zi Abu Sa'ad îi acordă încă o audienţa Stăpânei Hürrem, pentru a o sfătui în problemele spiritului. Ceea ce îi ceru ea îl buimăci. Dar, până la urmă, îi dădu fetva sa şi o dădu cinstit, căci era obligat să o facă, conform legilor Islamului şi învăţăturilor din Coran.

71

Iatacurile personale şi Sala de Audienţe a Sultanului erau despărţite de cele ale Haremului de o singură uşă. Aceasta dădea din dormitorul imperial într-un culoar şi apoi în labirintul de curţi şi dormitoare care înainte aparţinuseră pajilor şi eunucilor din suita sultanului.

Culoarul era cunoscut în Palat sub numele de Calea Aurită, şi

de-a lungul lui se grăbea acum Abbas către apartamentele marii cadâne, Hürrem. Mersul său curios, legănat, îi dădea un aer comic, iar mânecile şi poala mantiei se târau pe lespezi în urma sa; avea obrajii stacojii de efortul pe care îl făcea ca să-şi mişte trupul obez atât de repede. Făcu o pauză înaintea scărilor ce duceau la iatacul cadânei, pregătindu-se pentru ultimul efort.

Când Hürrem îl primi în sfârşit, Abbas trebui să se mai odihnească o vreme ca să-şi regăsească respiraţia, tamponându-şi sudoarea de pe frunte cu o batistă de mătase.

— Ei? zise Hürrem, urmărindu-l cu o nerăbdare abia reţinută.

— Stăpânul Vieţii reclamă prezenţa ta în dormitorul său, răspunse Abbas.

— Nu pot să mă duc, spuse Hürrem — şi o spuse atât de natural, încât trecură câteva secunde până când importanţa vorbelor ei îi deveni explicită lui Abbas.

— Stăpână?

— Spune-i Stăpânului Vieţii că nu mă pot duce la el, răspunse Hürrem şi Abbas se uită la ea, fiind acum sigur că atâta putere îi zdruncinase mintea.

De asta se temuse, pentru că acum soarta lui era inseparabilă de a ei. Gemu puternic.

Obrăznicătură mică şi proastă.

Suleiman stătea întins de-a curmezişul divanului, aparent bine dispus. Doar strălucirea ochilor şi linia crudă a buzelor îi trădau mânia.

— Mă refuză? mârâi el.

Abbas îşi dori să fie oriunde în clipa aceea, numai acolo nu. Abia mai putea respira. Îşi simţea şira spinării udă de transpiraţie şi era conştient că genunchii îi tremurau. Pânza de mătase a mantiei flutura în jurul picioarelor lui, de parcă ar fi fost în bătaia vântului. Gura îi era atât de uscată, încât trebui să facă un efort spre a putea vorbi.

— Stăpâne, a spus că viaţa ei e în mâinile tale, dar acum n-ar putea veni fără a încălca grav legile sacre ale lui Allah.

Da, aşa a spus, gândi Abbas. Şi a spus-o cu un rânjet pe care n-aş îndrăzni să-l reproduc aici.

— Îndrăzneşte să-mi dea mie lecţii despre Sheri’at?

— Eu doar i-am repetat în faţa ta vorbele, Stăpâne.

Suleiman stătu nemişcat minute întregi; aşa că atunci când sări în picioare, Abbas fu luat pe nepregătite şi se dădu involuntar un pas înapoi. Suleiman se repezi către pat şi sfâşie în două cuvertura de mătase, în culmea furiei.

— Nu poate îndrăzni să mă sfideze astfel!

— A spus că nu vrea să te supere, zise Abbas, ştiind că îşi apăra astfel şi propria viaţă. Spune că a auzit bine vorbele sheyhülislamului. Acesta i-a spus că acum, liberă fiind, nu poate să-ţi mai pună la picioare tot ceea ce, ca roabă, îţi putea da fără a supăra pe Allah.

— Abu Sa'ad i-a spus ei asta?

— Da, Stăpâne, replică Abbas, cu satisfacţie ascunsă.

Las' să simtă şi prostul ăla bătrân, pompos şi îngâmfat flacăra spaimei arzându-l, măcar aşa, de probă. Dacă Suleiman putea fi convins să meargă la el şi să-i ceară fetva, erau în siguranţă. Boşorogul nu va îndrăzni să sfideze Sheri'at-ul.

Suleiman îşi scoase iataganul din teaca de piele. Rubinele de pe mâner sclipiră ca nişte cărbuni aprinşi în penumbra odăii. Suleiman privi lama, apoi se uită la Abbas, cu chipul răvăşit de furie.

Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea, murmură Abbas. Vrea să mă ucidă! Simţi că îşi pierde controlul asupra vezicii. În ultima vreme se pomenise scăpându-se pe el ca o femeie bătrână. Era tot urmarea castrării, ştia şi a distrugerii uretrei cu ani în urmă. Era umilirea finală dintr-o viaţă garnisită din belşug cu umilinţe. Acum trebuia să poarte un scutec de bumbac, ca sugarii.

Suleiman ridică sabia şi o aruncă pe saltea.

— Abu Sa'ad, spuse.

— Aceasta a fost fetva pe care a rostit-o, răspunse Abbas.

— Trebuie să-l consultăm, atunci, din moment ce cunoaşte voinţa Domnului mai bine ca mine.

Suleiman ieşi în fugă. Abbas murmură o rugăciune către Profet, mulţumindu-i pentru intervenţie şi îl urmă.

Orice alt om ar fi fost îngrozit dacă ar fi fost sculat din pat ca să-l înfrunte pe Stăpânul Vieţii, Regele Regilor, Stăpânul Gâturilor Oamenilor, să se uite în ochii lui mândri şi să-i înfrunte furia. Dar sheyhülislamul nu se temea decât de Allah şi

cunoştea, cu convingere nestrămutată, inima şi mintea Nemărginitului. Execută salutul cuvenit lui Suleiman ca sultan, apoi îl privi calm în ochi, fără nici o teamă.

Erau doar trei persoane în sala uriaşă: Suleiman, Abbas şi Abu Sa'ad. Străjerii care îl aduseseră pe sheyhülislam ca să răspundă sultanului aşteptau acum dincolo de uşă, cu săbiile trase.

Suleiman coborî de pe tron, cu gura strânsă într-o expresie de mânie amară.

— Am nevoie de o fetva, spuse el.

Abu Sa'ad înclină capul şi nu spuse nimic.

— Este în legătură cu Hürrem, favorita mea. Ştii că am eliberat-o din Kullar, din familia mea de robi? Acum e o femeie liberă.

— Aşa cum spui, răspunse Abu Sa'ad.

— Ca femeie liberă, mai poate dormi cu mine fără să supere pe Allah?

Abu Sa'ad se pregătise pentru această întrebare încă din ziua când Hürrem îl căutase pentru prima dată. Răspunsul, oricum, era de neclintit, chiar şi pentru Stăpânul Vieţii.

— Chiar dacă te-ai culcat cu ea într-o mie de nopţi pe când era roabă, acum când e liberă ar fi un păcat în faţa lui Allah. Şi-ar pune sufletul în mare primejdie.

— Cum se poate rezolva această problemă?

— Poate dormi cu tine, fără a-şi primejdui sufletul, dacă este soţia ta.

Suleiman îşi încleştă braţele de rezemătorile tronului, dar nu spuse nimic. Arăta, gândi Abbas, de parcă tocmai simţise ceva neplăcut în gură şi stătea pe gânduri. Dacă să scuipe sau nu.

Ce va fi acum? Se întrebă Abbas. Dacă Hürrem refuza să vină în patul lui, iar Suleiman nu putea s-o ia în căsătorie, se pare că nu exista ieşire. Hürrem va fi surghiunită. Ce se va întâmpla atunci cu el?

— Plecaţi. Amândoi, zise Suleiman.

Suleiman rămase singur în sala cea mare, după plecarea lor. Cupola boltită de deasupra capului, opulenţa plăcilor de faianţă de pe pereţi, purpuriul şi albastrul covoarelor de pe podea, susurul havuzurilor de marmură şi strălucirea mată a peruzelelor

încrustate în sfeşnice, ca şi pustietatea splendidei şi imensei încăperi, toate unelteau împotriva lui.

Regele regilor simţea disperarea, la fel de ascuţit ca cel mai umil servitor din Palatul său. Totul se reducea la o alegere simplă. Te căsătoreşti cu ea, sau renunţi la ea. Alt răspuns nu există. În tot Imperiul nu se afla nimeni care să-l ajute. Nici chiar Hürrem…

Stătu prăbuşit pe tron până noaptea târziu, privind cum umbrele se retrăgeau de-a lungul zidurilor către colţul îndepărtat al încăperii. Rămase acolo până când zorii colorară ferestrele, iar lumina lăptoasă căzu filtrată din tavanul înalt. Şi încă nu se mişcă.

Tradiţie, datorie şi teamă îl însoţiseră de-a lungul veghei sale nocturne, dar niciodată în viaţa sa nu se simţise atât de complet de singur.

72

Cea de-a Patra Curte de la Topkapi Sarai era într-adevăr o pădure miniaturală de pini bătrâni şi chiparoşi răsuciţi, escaladând pantele Promontoriului Seraglio, înconjurată de zidurile dinspre mare ale oraşului. Într-o parte dădea spre terenurile pentru çerit şi spre mânăstirile bizantine ce se năruiau, folosite ca grajduri; în cealaltă, către fâşia de apă albastră, strălucitoare, numită de turci Cornul de Aur. Aici venea sultanul când căuta izolare, pentru rugăciune şi meditaţie.

Sultanul mergea cu capul În jos, neavând ochi pentru nimeni, tulburat de confuzia din mintea sa.

Căsătoreşte-te cu ea sau renunţă la ea.

Căsătoreşte-te cu ea sau renunţă la ea.

Cum ar fi putut renunţa la ea? Până şi acum parcă era cu el, mergând alături, cu părul roşu-auriu fluturând în vânt; o putea asculta cum râde şi parcă-i auzea sfatul simplu şi direct: „Tu eşti Kanuni, legiuitorul. Tu nu eşti îngrădit de istorie, ci doar de restricţiile pe care ţi le hotărăşti singur. Eşti supus doar faţă de Sheri’at. Stăpâne, nu mai fi aşa de încruntat! E chiar aşa de îngrozitor ca să faci şi în faţa legii ce ai făcut deja în faţa inimii

tale?”

— Şi totuşi, nu-i aşa de simplu, spuse el tare, parcă răspunzându-i. Nu pot încălca atât de uşor tradiţia. Tradiţia ne leagă de strămoşii noştri şi de moştenirea lor. Încă de la Tamerlan…

„Chiar te temi că aş putea avea aşa o soartă?” auzi el râsul lui Hürrem. „Va ajunge vreodată vreun duşman de-al tău să vadă măcar zidurile Istanbulului? Cine e acolo care te poate învinge în bătălie?”

Suleiman escaladă cărarea abruptă ce ducea până în punctul cel mai înalt al curţii. De aici, putea privi spre sud, prin cerul violet, către insulele de pe Marmara; mai încolo era Mediterana, apoi coloniile sale din Egipt, Barbaria şi Algeria; dincolo de Bosforul albit de spuma născută de vânt erau chiparoşii de la Camlica, iar mai departe, Asia şi drumurile caravanelor ce duceau spre est, spre Siria, Azerbaidjan şi Armenia. Toate erau ale sale. Marginea dinspre nord a portului era punctată de catargele galerelor lui Dragut, amiralul său, care cucerise Mediterana, transformând-o într-un lac turcesc; dincolo de el erau depozitele şi palatele veneţienilor, genovezilor şi grecilor; toate aceste republici îi plăteau tribut. Dincolo de Galata Kulesi erau Rumelia, Bosnia, Valahia, Transilvania; toate — domenii ale casei Osmanlâilor.

„Priveşte”, o auzi pe Hürrem, „ce rege păgân vezi, care ar putea să te învingă şi să mă facă să aştept la masa lui? Imperiul tău se întinde în Europa, Asia şi Africa. Nici măcar marele împărat Carol nu îndrăzneşte să te înfrunte în luptă. De cine ţi-e frică? De Frederick? De şahul Tamasp?”

— Fire de praf pe picioarele mele, rosti Suleiman.

„Atunci de ce te temi, Stăpâne? Care rege te poate face să tremuri într-atât încât să renunţi la mine… la cea care te iubeşte atât de mult?”

Ochii ei verzi, plini de lacrimi. Imaginea lor era atât de clară, încât Suleiman se întinse ca s-o mângâie. Dar nu era nimeni. Doar vântul şi durerea din sufletul său. Dacă renunţă la ea, aşa va fi mereu. Va fi singur din nou, doar cu povara Imperiului şi cu datoria grea faţa de Allah. Ea era totul pentru el, acum; conştiinţa lui, consolarea lui, sfetnicul şi prietenul lui. Ea era

vizirul pe care nu-l putuse avea niciodată, pentru că un vizir pe care l-ar fi iubit prea mult ar fi ajuns să-l trădeze, cum o tăcuse Ibrahim. Era, de asemenea, Haremul său, o mie de femei într-una singură; o femeie care îi putea alina spiritul, nu numai trupul.

— Nu pot renunţa la ea, zise el, şi hotărârea era luată.

Va face inimaginabilul, pentru că singura alternativă era de nesuportat.

Când Abbas fu chemat din nou în faţa celei de-a doua cadâne, se gândi la orice posibilitate, numai la cea care-l aştepta nu.

Hürrem observă el uşurat, era într-o dispoziţie foarte bună în această dimineaţă. Nu pierdu timpul cu obişnuitele ei glume.

— Cum ţi-ar plăcea dacă ai scăpa de fetele tale, Abbas? îl întrebă ea.

— Stăpână?

— Sultanul nu mai are nevoie de Harem. Fetele se vor mărita cu spahii şi dregători. Vei începe pregătirile imediat.

Abbas dădu din cap, încercând să-şi ascundă uluirea. Un sultan fără Harem? Cum o fi reuşit-o şi pe asta?

— Îl felicit pentru judecata sa.

— Felicită-mă pe mine, râse Hürrem.

— Voi proceda de îndată la cele ce porunceşti, Stăpână.

— Nu vrei să ştii de ce, Abbas?

— Nu e rostul meu să judec hotărârile Stăpânului Vieţii, zise Abbas, reuşind să-şi ascundă mulţumirea din voce.

Dar Hürrem o simţi totuşi şi râse, încântată.

— Abbas, eşti într-adevăr o comoară. Îţi voi spune totuşi, din moment ce oricum vei afla în curând. Stăpânul Vieţii nu mai are nevoie de Harem pentru că în curând va avea o împărătească!

Abbas clipi din ochi.

— O împărătească?

— Ai în faţa ta pe viitoarea soţie a sultanului Suleiman, Abbas. Râse din nou. Nu eşti copleşit de splendoarea unei asemenea imagini?

— Aşa cum spui, Stăpână, aprobă Abbas.

Imposibil, gândi însă, în secret. Imposibil! Suleiman nu va merge până la capăt!

Cu prilejul căsătoriei lui Suleiman cu Hürrem, Favorita Care Râde — cum era cunoscută la curte — Istanbulul fu martorul celei mai mari sărbători pe care o trăise vreodată. Pâine şi măsline fură împărţite săracilor. Brânză, fructe şi jeleu din petale de trandafir fură dăruite celor din clasa de mijloc. Străzile principale fură împodobite cu flori şi steaguri — flamurile stacojii ale Imperiului Otoman şi cele verzi ale Istanbulului.

Se organiză o procesiune publică a darurilor de nuntă. Sute de cămile încărcate cu covoare, mobilă, vaze de aur şi argint şi încă o sută şaizeci de eunuci gata să intre în serviciul Stăpânei Hürrem. Atleţi, arcaşi, jongleuri şi acrobaţi evoluau pe hipodrom zi şi noapte; animale sălbatice se puteau vedea de-a lungul zidului de la At Meydani — lei, pantere şi leoparzi, elefanţi lovind mingi cu picioarele lor butucănoase, girafe cu gâtui imposibil de lung — toate smulgând murmure de admiraţie din partea mulţimii.

În altă procesiune, o franzelă uriaşa, de mărimea unei camere, era trasă pe străzi, pe o platformă, de zece boi, în timp ce brutarii oraşului aruncau mulţimii pâinişoare unse cu susan şi chimen. Mii de oameni se adunau pe margini urcându-se în copaci pentru a-l zări o clipă pe sultan sau pentru a primi în dar mătăsuri sau fructe aruncate de sclavii acestuia.

În acest timp, în Palat, Hürrem deveni împărătească în urma unei ceremonii simple la care participară doar ea, Suleiman şi Abu Sa’ad. Suleiman îi întinse mâna înmănuşată şi şopti:

— Această femeie Hürrem o fac soţia mea. Toate care sunt ale ei vor constitui de acum proprietatea sa.

Un singur om arunca o umbră asupra ceremoniei. Şi lucrul o preocupase pe Hürrem tot timpul ceremoniei, aşa cum o preocupase de altfel în ultimii şaptesprezece ani.

Mustafa.

La douăzeci şi şase de ani îşi aştepta clipa, la Manisa. Popular printre paşale şi ieniceri, el era alesul, următorul sultan. Da, eu sunt împărăteasa, gândi Hürrem. Acum sunt în siguranţă faţa de alte femei. Acum nu trebuie să mă mai tem decât de un bărbat. Şi voi îndepărta şi acest pericol, cândva.

Pe Hipodrom se înălţase o platformă de pe care Suleiman

urmărea sărbătoarea din tronul său de lapislazuli, având-i alături pe fiii săi. În spatele lui, învăluită complet în mantia de mătase violetă, Hürrem privea şi ea, prin vălul de dantelă lucrat cu fir de aur.

Selim se foia, aşa cum stătea cu picioarele încrucişate pe covorul gros de la picioarele tatălui său. Îi era foame. La Palat se pregătise un mare festin: carne de vânat, potârnichi, salată de fructe la gheaţa, şerbeturi cu suc de lămâie şi îngheţată cu arome de miere, ambră şi mosc. Stomacul îi chiorăia.

Sub ei, în arenă, o leoaică tocmai sfâşia burta unui mistreţ cu mişcări iuţi ale labelor din faţă, în timp ce partenerul ei căsca şi privea în jur, plictisit. Selim rânjea, admirând priveliştea, încântat de spasmele şi ţipetele mistreţului. Acum, victima era pe spate, zbătându-se în praful umezit şi roz. Leoaica îi dădea ocol, atentă la colţii încovoiaţi şi ghearele ei loviră din nou, smulgând o parte din măruntaiele animalului. Ceva îl făcu pe Selim să se întoarcă. Undeva în spatele tronului lui Suleiman văzu o pereche de ochi verzi care-l urmăreau, ca două smaralde mici şi strălucitoare. Mama, îşi spuse el.

Se întoarse repede la loc, dar continuă să-i simtă privirea. Cum reuşise oare toate astea? Se întrebă el din nou. Cum de-l făcuse pe Suleiman să se însoare cu ea? O mamă atât de puternică putea fi un lucru bun, dar şi o nenorocire. Dacă era în stare să-l încline pe sultan după voinţa ei, atunci era în stare de orice.

Şi ce-o fi vrând de la mine? se întrebă el. Ce planuri are cu mine?

Leoaica îşi terminase joaca cu mistreţul. Acesta tremura întins pe o parte, viu încă atunci când leoaica îşi aplecă botul ca să sfâşie prima halcă de carne. De obicei, asemenea privelişti îi stârneau apetitul. Dar acum Selim descoperi că nu-i mai era foame deloc.

Se sili să se mai uite o dată, dar ochii îi erau duşi.

PARTEA A ŞAPTEA

RAIUL PE PĂMÂNT

73

Pera

Julia urmărea trăsura neagră ce huruia în curtea pavată. Se opri şi un eunuc negru sări de pe capră şi linişti caii, în timp ce un altul deschise uşa. Ferestrele erau mascate cu tafta neagră, aşa că nu putu vedea cine era vizitatorul. Julia era doar vag interesată. Ludovici primea des vizitatori, de obicei, neguţători din Comunita Magnifica. Văzu pe cineva ieşind din trăsură, cu chipul acoperit de gluga mantiei. Julia se încruntă. Nici măcar un deget nu era descoperit, dar după mersul grăbit cu paşi mici ghici că era o femeie.

Peste câteva clipe Hyacinth o bătea încet pe umăr ca s-o anunţe că avea o vizită. Julia îşi pierdu răsuflarea când gluga se dădu la o parte şi vizitatoarea îi zâmbi.

— Sirhane!

Sirhane nu se schimbase aproape deloc. Poate că era un pic mai slabă, iar în colţurile gurii şi ale ochilor avea riduri subţiri abia vizibile. Altminteri, arăta de parcă ultimii şase ani nici n-ar fi fost. El era acolo în serai, în mânăstirea diabolică pe care o puteau vedea din balcon, peste apă, desenată pe cerul liliachiu.

Sirhane purta o haină din brocart de Bursa, deschisă în faţă şi cu trei nasturi din perle la nivelul taliei. Mânecile lungi atârnau pe lângă divan aproape până la pământ. Cămaşa ei era de mătase bogată, albă ca neaua, tivită cu dantelă, căzând liberă peste şalvarii de lână albă care-i acopereau picioarele până la glezne. Rubine licăreau la degetele mâinilor şi în părul negru, de nuanţa cărbunelui. La gât şi la talie avea perle, iar la încheieturi lănţişoare subţiri de aur.

Julia, în roba veneţiană de un negru posomorât, se simţi ştearsă şi lipsită de viaţă. Se uită la pielea netedă a braţelor Sirhanei şi simţi cum înăuntrul ei vinovăţia se amesteca discret cu dorinţa.

Julia se agăţă de braţul ei ca o şcolăriţă.

— Spune-mi, zise ea râzând, spune-mi totul!

— Ai în faţă o femeie măritată, respectabilă şi virtuoasă! spuse Sirhane.

— Cum ai ieşit din Harem?

— Suleiman îşi eliberează toate femeile…

— Nu se poate!

— Se spune că Hürrem i-a convins că nu mai are nevoie de Harem! Kislar Aghasi mi-a aranjat căsătoria cu un Agă al Spahiilor Porţii. Numele lui este Abdül Sahine Paşa. E o namilă de om, bărbos, şi cu mădularul gros cât mâna mea!

Julia îşi puse palma la gură.

— Oh, Sirhane!

Sirhane înălţă din umeri.

— Mă tratează destul de bine. Cred că preferă băieţii. Nu e chiar aşa de rău. Poate că l-aş putea iubi. Dacă n-ar fi bărbat. Întinse o mână, lăsând-o pe umărul Juliei. Mi-a fost atât de dor de tine. Poate că e o prostie, dar cât timp ai fost acolo, am fost fericită în Harem.

— Şi eu, spuse Julia. Cum m-ai găsit?

Sirhane suspină şi se trase deoparte. Ochii i se umeziră.

— În dimineaţa când părăseam Haremul, Kislar Aghasi a venit la mine şi mi-a spus că eşti în viaţă, măritată cu un negustor veneţian renegat, Ludovici.

— Abbas!

— Am crezut că ai murit, îi spuse Sirhane. Şase ani te-am jelit. Încă nu-mi vine să cred!

Îşi aruncă braţele pe lângă gâtul Juliei şi o sărută.

Julia se auzi şoptindu-i numele de nenumărate ori, apoi închise ochii, simţi cum Sirhane îi scoate cămaşa şi se abandonă plăcerii calde, moi, recunoscându-şi iubita.

Bietul Ludovici, gândi ea. Dacă l-aş putea iubi astfel.

Soarele trecu dincolo de cele şapte dealuri şi vocile limpezi ale muezinilor se înălţară deasupra oraşului prăfuit, chemând credincioşii la slujbă. Lumina curgea ca aurul topit peste apele Cornului, iar contururile platanilor şi chiparoşilor se dizolvau în umbrele de dincolo de zidurile Palatului. Stăteau pe terasa tot mai întunecată, vorbind în şoaptă.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, spuse Julia. Chiar e adevărat?

Suleiman şi-a măritat într-adevăr întregul Harem?

— Nu mai este pic de miere în borcan, zise Sirhane. N-a rămas decât Hürrem şi suita ei. Cea Care Râde are acum o sută de sclave. Vine şi pleacă oricând doreşte, cu treizeci de eunuci după ea.

— Dacă un şarpe supravieţuieşte atâţia ani printre vipere, e firesc să crească lung.

— Kislar Aghasi mi-a spus ca din pricina ei a poruncit sultanul să fii înecată.

Abbas, Abbas… gândi Julia, Nici acum nu putea suporta ideea a ce-i făcuseră. Cum de mai putuse trăi după aceea?

— Trăiesc, Sirhane. Nu mai contează acum.

Sirhane păru dezamăgită.

— Ar trebui să urăşti mai mult. O femeie trebuie să fie răzbunătoare.

Julia râse.

— Faptele lui Hürrem nu mă mai pot afecta acum.

Sirhane continuă totuşi.

— Ambasadorii străini vin acum cu daruri şi pentru ea, ca pentru sultan. Chiar îi trimit scrisori ca să-i câştige sprijinul. Vizirii, muftiii şi paşalele îi plătesc tribut lui Kislar Aghasi. Chiar soţul meu face asta. El spune că Hürrem e mai puternică decât a fost cândva Ibrahim.

Julia surâse.

— Bietul Suleiman.

Sirhane îşi îndoi picioarele sub ea, încolăcindu-se ca o pisică pe divan.

— Cum a fost, atunci?

Julia păru stânjenită.

— Spune-mi! o rugă Sirhane.

— Abia dacă a scos o vorbă. M-a dezbrăcat şi s-a aşezat lângă mine…

— O are mare?

— Nu.

— Se spune că e uriaşă.

— Sirhane…

Julia îşi desfăcu braţele neajutorată, aşa cum era întotdeauna când se surprindea discutând fără ruşine asemenea lucruri.

— S-a urcat pe mine şi a scos nişte sunete. Apoi s-a dat jos. Nimic nu s-a întâmplat.

Îşi aminti cum făcuse Ludovici dragoste cu ea prima dată. Până în ziua aceea nu înţelesese deloc de ce fusese Suleiman aşa de furios.

— Deci e impotent! Sultanul e impotent!

Julia o prinse de mână, alarmată.

— Dacă mai spui cuiva, vom muri cu toţii.

— Cea mai bună bârfă pe care am auzit-o vreodată şi n-o pot spune nimănui! se strâmbă Sirhane, jucăuşă.

— Sunt în joc capetele noastre.

— E în regulă, zise Sirhane şi îşi retrase mâna. Cum e cu... Ludovici?

Julia îşi coborî ochii.

— Nu e aşa cum e cu tine.

Sirhane păru mulţumită de răspuns. Se uită peste apa Cornului, la luminile ce licăreau pe dealurile oraşului vechi. Chemările muezinilor încetaseră, ecourile lor stingându-se în violetul asfinţitului. Liniştea se aşeza peste oraş.

— Trebuie să plec.

Julia îi luă mâna.

— Nu vreau.

— Trebuie.

Peste câteva momente, Julia privea de la fereastră cum silueta înfofolită în mantie se urca la loc în trăsura neagră, anonimă, din curte. N-am scăpat din Harem, se gândi ea. L-am adus aici, cu mine. Haremul a fost închisoarea şi eliberarea mea. M-a aruncat în păcatul de moarte. Iar acum, că Sirhane s-a întors în viaţa mea, sunt din nou botezată întru păcat.

Nu era vorba de o plăcere sexuală, deşi dorinţa pe care i-o trezise Sirhane fusese cât se poate de reală. Era mai mult: era dorul după o intimitate pe care n-o putea împărtăşi cu nici o altă persoană, un confort fizic lipsit de complicaţii. Un adulter fără consecinţe, probabil. Dar nu şi fără păcat, îşi spuse.

Şi totuşi, un păcat fără de care nu pot trăi.

Doamne, ajută-mă.

Apoi Sirhane dispăru după perdelele de tafta neagră şi peste câteva clipe caii tropotiră dincolo de porţi, iar Julia simţi încă o

dată întoarcerea singurătăţii.

74

Soarta fusese bună cu Ludovici Gambetto.

Aproape bună.

Îi adusese un prieten puternic şi influent la Suprema Poartă; prin urmare, afacerile îi prosperau dincolo de orice imaginaţie. Norocul îi adusese şi o soţie frumoasă, dintr-o familie veneţiană nobilă.

Şi totuşi, între toate aceste daruri plăcute existau şi lucruri pline de durere. Norocul său se rezema pe agonia lui Abbas; iar Julia era a sa numai pentru că nu putea fi a altcuiva. Chiar şi după opt ani, încă nu se putea obişnui cu ideea că prietenul său din tinereţe trăia acum în Palatul Sultanului, ca eunuc şi ca sclav. Şi tot nu se putea întâlni cu Abbas fără să simtă în gât senzaţia aceea de dezgust şi repulsie.

Şi apoi, Julia.

Ea nu mai reprezenta nimic pentru mine, în afară de el. El îl minţise pe Abbas şi o oprise la Istanbul, pentru sine. Şi, cu toate că Abbas nu spusese nici un cuvânt de reproş, i-l putea citi în ochi, la fiecare întâlnire. Aflase, cumva. Aşa că vinovăţia duplicităţii îl chinuia încă.

Măcar dacă ar fi meritat toate acestea; dacă ea l-ar putea iubi un pic.

A parte din el — aceea care era încă veneţiană — îi spunea că n-are importanţă. Era soţia lui, era frumoasă, era în patul lui oricând o dorea. Ce altceva îşi mai putea dori?

Dar mai era o parte — renegatul din el, fără îndoială — care îşi dorea ca şi ea să simtă pentru el ce simţea el pentru ea. Voia dăruirea ei. Şi tocmai asta i se refuza.

Construise un nou palat pe înălţimile de la Pera ce dominau Cornul de Aur. O îmbrăcase pe Julia în cele mai fine catifele şi dantele veneţiene, îi pusese în degete inele cu diamante şi rubine. Avea bogăţii, proprietăţi şi putere, tot ce i se refuzase în ţara lui natală. Dar tot ce-şi dorea cel mai tare era Julia; o anumită privire din partea ei şi pasiunea în îmbrăţişare, care să-i

arate că şi ea îl iubeşte. Iar asta nu putea să aibă.

Corpo di Dio! De ce era atât de important?

Stătea pe terasă şi-o urmărea pe Julia care citea în grădină. Florile verii erau în mijlocul perioadei lor de vârf; aerul era încărcat de mireasma de pin şi chiparoşi. Ludovici coborî treptele de marmură şi intră în grădină. Julia îl văzu şi puse cartea deoparte.

— Arăţi mulţumit de tine, zise ea.

— Nu de mine. Nu e meritul meu.

Se aşeză lângă ea, pe banca de marmură. Era răcoare aici, în umbra chiparosului. Printre frunze se zăreau caicele alunecând pe aleile strălucitoare ale Cornului şi siluetele mov ale cupolelor şi minaretelor Palatului de pe celălalt ţărm.

— Ce s-a întâmplat?

— Am auzit zvonuri noi de la Poartă. Se spune că Rüstem Paşă se va căsători cu fiica Sultanului.

— Miramah?

— Aşa am auzit.

— Atunci Rüstem o să ajungă cu siguranţă vizir.

— Da.

— Asta te bucură?

— Dacă aş fi de partea îngerilor, nu m-aş bucura. Dar nu sunt decât un umil negustor şi nu-mi pot permite. Zâmbi sardonic spre ea. N-am fost de partea îngerilor, de când am plecat din Veneţia. Poate că nici acolo. Probabil de aceea am toate astea, arătă el către palat şi grădini.

— Tot nu înţeleg.

— Vizirul sultanului, Lütfa Paşa, e un om cu care e greu de tratat. E prea cinstit.

— Un defect capital pentru un străin.

Ludovici zâmbi.

— Într-adevăr, în schimb Rüstem şi-ar vinde şi mama pentru zece la sută comision.

— Atunci va fi foarte bine.

— Sunt sigur că va fi un mare succes.

— Şi vei trimite mai multe caravane spre Dardanele, fără vamă. Dar ce l-a făcut pe Suleiman să-l aleagă pe Rüstem pentru acest post?

— Farmecul şi aspectul lui agreabil?

Apoi Julia înţelese.

— Hürrem!

— Cel puţin asta se şopteşte prin bazare. Timpul ne va lămuri. Deşi îmi pot imagina în ce fel i-a câştigat Rüstem protecţia.

Ludovici o privi un timp. Arăta altfel azi. Avea o roşeaţă în obraji pe care nu i-o mai văzuse.

— Ai avut o vizită ieri, spuse el.

Ea îi evită privirea.

— Am greşit?

— Cine a fost?

— O femeie. O prietenă din vremea când eram în serai.

— Cum de a ştiut?

— Abbas.

— El i-a spus.

— E o prietenă. E de încredere.

— Nimic nu e vreodată sigur.

Buna ei dispoziţie se risipi brusc.

— Mă ţintuieşti de ziduri ca pe un fluture, să fiu privită, dar niciodată atinsă. Uneori îmi spun ca mai bine muream!

Ludovici nu răspunse. După o clipă, Julia păru să-şi regrete ieşirea.

— Îmi pare rău, murmură ea. Ştiu că te-ai pus şi pe tine în primejdie atunci… când m-ai pescuit… cu barca ta.

Ludovici scutură din cap.

— Nu. Ceea ce spui e adevărat. Nu am nici un drept. Te-am pus în pericol ţinându-te aici. Te-am vrut numai pentru mine. (Respiră adânc). Am o podgorie în Cipru. Ai putea pleca acolo. Ai fi în siguranţă. Existenţa ta n-ar mai trebui să fie un secret. Vei fi printre alţi veneţieni…

— Nu mai sunt o veneţiană. Nici tu, de altfel.

— N-ar mai trebui să trăieşti ca o prizonieră. Ţi-aş putea face vizite.

Julia zâmbi pentru sine. Poate că ieri l-ar fi rugat s-o lase să plece. Dar acum…

— Voi rămâne aici, spuse ea.

El o privi surprins.

— Îţi pot garanta siguranţa, acolo.

— Nu vreau să plec din Istanbul.

Ludovici se strâmbă, neînţelegându-i motivele.

— M-am rugat să nu vrei să pleci.

Ea privi într-o parte. Ludovici era nedumerit. Ce voia? Era vorba tot de Abbas? Imposibil. De ce voia sa rămână la Istanbul?

Stătură un timp în tăcere, cât timp Ludovici se gândi cum să-i spună partea cea mai bună a veşti lor.

— În curând va veni o solie de la Veneţia, spuse el, în cele din urmă. Să-l vadă pe sultan şi să ducă tratative de pace.

Încă de la bătălia de la Prevezo, ce avusese loc cu doi ani în urmă, când amiralul turc Dragut decimase flota veneţiană, între turci şi La Serenissima domnise un armistiţiu nedeclarat. Otomanii câştigaseră controlul asupra Mediteranei şi acum ştrangulau circulaţia sângelui Republicii — comerţul. Nici chiar războiul nu tulburase însă viaţa din Comunitatea Magnifica din Pera — decât că mărise preţul grânelor ilegale ale lui Ludovici.

Julia îl privi încruntată, întrebându-se de ce-i spunea asta cu tonul acesta special.

— Tatăl tău e conducătorul soliei, zise el.

Faţa i se albi. Îşi încleştă mâinile în poală.

— Va veni aici? întrebă ea, în cele din urmă.

— Doar dacă îl invit. Nu prea văd de ce aş face-o…

Julia încercă să surâdă.

— Nu te-ai gândit că vreau să-l văd?

— Nu, nu m-am gândit.

Ea închise ochii.

— Dar Abbas?

Ludovici o privi.

— Da, Abbas. De asta am vrut să stau de vorbă cu tine. Am de gând să-i spun.

— Bine.

— Vorbeşti serios?

— Da.

El se miră cât de repede îi răspunsese.

— Abbas a devenit un om puternic la Sublima Poartă, iar ambasadorii au mai fost aruncaţi în închisoare, la Yedikule şi până acum. Sau mai rău. Eşti sigură că vrei ca el să ştie?

Ochii Juliei sticliră, plini de venin.

— După tot ce i-a făcut tatăl meu? răsuflă adânc, cu nările fremătând. Da, Abbas trebuie să ştie. De fapt, adăugă ea, aş dori să-i spun chiar eu.

Ludovici nu se aşteptase la asta. Dar, da, trebuia să se întâmple odată. Ar fi o prostie să încerce să se opună.

— Voi aranja, spuse.

75

Galata

Trăsura era o cutie pe roţi, pictată cu flori şi fructe, cu nimic deosebită de alte o sută din oraş. Hodorogi pe aleile murdare şi se opri în faţa casei de lemn cu două caturi, zugrăvită în galben — culoarea evreilor — ca atâtea altele din cartier. Un paj deschise portiera şi Julia coborî din trăsură.

Nimeni n-ar fi recunoscut-o. Cel mult se observa că era vorba de o femeie. Purta o *ferijde,* manta cu mâneci lungi folosită de orice femeie turcă pe stradă. Aceasta era din mătase neagră, ceea ce era un indiciu privitor la condiţia femeii: cele sărace purtau mantii de pânză simplă, neagră, pe când femeile din Haremul imperial purtau mantii de mătase roz sau de culoarea florii de liliac.

Ea avea două văluri: iaşmacul subţire care îi acoperea faţa, nasul şi gura era dublat de eşarfa neagră care îi cădea de pe creştet până în talie, lăsând doar o fantă îngustă pentru ochi. Nimic nu se vedea; nici chiar mâinile sau picioarele. Singura impresie de feminitate o puteau lăsa miresmele de mosc şi iasomie care o însoţeau, ca o oază dulce în mijlocul miasmelor fetide ale oraşului.

Mantia o ţinea pe femeie prizonieră, dar totodată o proteja; cu ajutorul vălului şi al mantiei chiar şi femeile de cel mai înalt rang se puteau aventura pe străzi fără a fi recunoscute.

Femeia în negru se grăbi să treacă uşa casei, lăsându-şi pajii să aştepte lângă trăsură, afară.

Abbas o văzu şi rămase cu gura căscată.

Se îngrăşase şi mai mult în aceşti ani, observă Julia. Prin

mătasea înflorată a caftanului său se puteau vedea hălcile de grăsime ale trupului, sugerate de altfel şi de pernele de osânză de sub bărbie. Asuda, deşi era devreme şi încă răcoare. Transpiraţia îi lucea pe faţă şi îşi pătase deja marginea turbanului imens alb.

Ea încercă să şi-l amintească aşa cum era pe vremuri, apoi se strădui să lege imaginea băiatului cu chip de bronz lustruit, aşa cum îl ţinea minte din gondolă, de creatura de coşmar, cu un ochi alb şi ţeapăn şi cu faţa umflată şi puhavă.

Era imposibil.

Şi-l amintea numai ca pe Kislar Aghasi, eunucul respingător care se strâmbase violent la prima lor întâlnire şi care îi şoptise acele vorbe ciudate pe când aştepta să moară, în zori, pe Bosfor.

Deci acesta era Abbas, acum.

El încercă să se ridice. Bătu din palme, pentru ca pajii să-l ajute.

— Cine eşti? mormăi el, dar ea văzu în expresia lui că ştia deja răspunsul.

Julia aştepta, nemişcată. Dacă o recunoşteau cei doi paji de la Palat care erau cu el? Dar Abbas înţelesese deja la ce se gândea şi îi trimise afară.

— Julia? zise el.

Ea îşi ridică gluga; lăsând-o să cadă deoparte. Apoi îşi scoase cu grijă iaşmacul, astfel ca el să-i poată vedea ochii.

— Bună, Abbas.

El îşi acoperi faţă cu mâinile şi se întoarse cu spatele.

— Trebuia să te văd. Încă o dată, atât.

— I-am spus lui Ludovici că nu vreau să te mai văd niciodată. De ce vrei să mă chinuieşti astfel?

— Te rog, Abbas …

— Dacă ai fi ştiut ce durere îmi provoci, n-ai mai fi făcut asta!

Julia nu ştia ce să facă. Deodată se simţi stânjenită. El tot nu se întorsese spre ea.

— Abbas?

— De ce-ai venit? Ce te-a apucat? De ce-a îngăduit Ludovici aşa ceva?

— Uită-te la mine …

— Vrei să-mi admiri frumuseţea?

— Ludovici e un bărbat frumos. Dar nu îl iubesc. Pe tine te-am iubit întotdeauna.

— Încetează!

— Uită-te la mine…

Când Abbas se întoarse spre ea, faţa îi era schimonosită de furie, iar ochiul lui teafăr o privea cu durere şi indignare.

— Pleacă! La ce bun toate astea? Dragostea pentru tine m-a costat totul! Lasă-mă să te uit, pentru numele lui Dumnezeu! Acum, pleacă!

Julia îşi întinse braţele către el, apoi le lăsă să cadă la loc.

— Abbas… n-am avut niciodată şansa de… mi-ai salvat viaţa…

— Pentru că te iubeam. Îmi poţi da dragostea înapoi? Cum? Prin sărutările tale? Mă vei primi în patul tău? Vom deveni amanţi?

Furia de pe faţa lui se subţiase. Julia făcu un pas către el, vrând să-l liniştească, dar el o opri cu un gest al mâinii.

— Poţi oare să-ţi imaginezi ce înseamnă asta, Julia? Să doreşti o femeie şi să ştii că nu există nici o şansă de aţi îndeplini visul? Să am încă pasiunea în mine, fără nici o cale de eliberare? Un bărbat nu poate simţi dragoste pentru o femeie fără a simţi şi nevoia de a şi-o consuma în zbaterea trupului. Ce să fac, deci? Nu există soluţie pentru mine, niciodată. Niciodată. Mă zvârcolesc şi ard în fiecare zi, înconjurat de femei. Mi s-a îndepărtat bărbăţia, dar ea totuşi continuă să fie acolo. În fiecare zi mă simt ca într-o cuşcă în care nu pot sta drept şi nu-mi pot întinde mâinile şi picioarele. Orice mişcare naturală îmi este interzisă, atât fizic cât şi emoţional. Vreau să iubesc şi să fiu iubit. Dar cum aş putea? Cum aş putea vreodată trăi dragostea cu o femeie? M-au lăsat fără nici o raţiune de a trăi! Nu există nici un iad după moarte, Julia. Iadul e aici. Iar eu îl trăiesc!

Mânia i se cheltuise; umerii i se îndoiră şi Abbas se rezemă de perete, respiraţia întretăiată făcându-l aproape să horcăie. Julia se dădu înapoi. Ce era să spună?

— Pleacă, te rog şopti el.

— Bine. Dar mai întâi trebuie să-ţi spun ceva. Nu am venit aici ca să te chinuiesc, cum îţi închipui.

— Atunci spune-mi, şi pleacă.

— E vorba de tatăl meu.

La început sensul spuselor ei nu păru a fi înţeles.

— Gonzaga? întrebă el în cele din urmă.

— Vine aici, la Istambul.

— Eşti sigură?

— Ludovici a aflat ieri, de la vizir. La Serenissima trimite o solie de pace la Poartă. Tatăl meu e ambasador.

Abbas alunecă pe lângă zid şi rămase pe covor. Îşi puse capul pe genunchi.

— Deci Diavolul se apropie de Paradis, murmură el.

Nu mai era nimic de spus. Julia ştiu din tăcerea lui că trebuia să plece, dar dorea cu disperare să-l mângâie. Îngenunche lângă el. Abbas nu protestă. Aşa că ea se aplecă înainte şi îl sărută pe frunte. Însă el tot nu-şi înălţă privirea.

Julia îşi trecu mâna peste capul neted, ras. Lipsa părului o revolta şi o fascina totodată. Putea vedea oasele capului conturate pe pielea strălucitoare. Îi prinse obrajii între mâini şi îi ridică faţa către ea.

— Abbas…

Ochiul sănătos o privi fix, rugător.

Julia îşi coborî mâna şi îi ridică uşor caftanul. Inima îi bubuia pe când îşi plimbă mâna de-a lungul coapsei, luptându-se ca să nu-şi lase oroarea zugrăvită pe chip. Când ajunse sub burtă, nu găsi nimic. Ca la Sirhane, gândi ea, numai că nu era nici măcar umezeala primitoare, nici buzele ca petalele de trandafir. Doar senzaţia de ceară a ţesuturilor cicatrizate şi apoi a unei rămăşiţe de uretră.

Îl auzi gâfâind. De durere, de uluire, de oroare? Nu putea şti.

Julia auzise vorbe în Harem — mai ales de la Sirhane, ale cărei aptitudini pentru absurd, ca şi pentru realitate, erau neşfârşite — despre femei care provocaseră orgasme unor eunuci, printr-o combinaţie de afrodisiace puternice şi masaj uretral.

Îngenuncheată între picioarele lui, Julia îşi trase mantia peste cap. Pe dedesubt era complet goală.

— Pe sfârcurile mele este haşiş, spuse ea.

Abbas era acum ascultător ca un copil. Încet, îşi apropie gura de sânul ei şi începu să-l sugă.

Julia îşi reluă mângâierile; cu o mână îi dezmierda capul, cealaltă masându-i cicatricea dintre picioare. Îl auzi din nou

gemând, de plăcere acum, iar respiraţia îi deveni mai iute şi mai adâncă. Îşi întoarse capul într-o parte ca să-şi ascundă repulsia pe care i-o stârnea senzaţia cărnii străine şi mutilate pe care o atingea cu degetele.

— Julia, murmură el.

Ea continuă să-l maseze şi, după minute lungi, el începu să mişte o dată cu ea, gâfâind, cu gura încă lipită de sânii ei. E adevărat, gândi ea. Am reuşit. Sirhane avea dreptate.

Abbas începu să freamăte, împingându-se către mâna ei. Degetele ei se mişcau tot mai repede, ignorând tremurul muşchilor de sub ele. El îşi dădu capul pe spate şi suspină, cu aceleaşi sunete slabe pe care le scotea uneori Sirhane.

Apoi, deodată, el se cutremură într-un spasm care-l parcurse tot trupul. Braţele lui o strânseră într-o îmbrăţişare sufocantă.

Apoi îi dădu drumul şi se rezemă de perete, cu ochii închişi şi gura larg deschisă, trăgând violent aerul în plămâni.

Julia se aplecă rezemându-se de el, epuizată, simţindu-şi transpiraţia curgându-i printre sâni, amestecându-se cu a lui. Mult timp nici unul nu se mişcă.

— Abbas, şopti ea în cele din urmă.

— Lasă-mă acum.

Ea îşi luă mantia şi se ridică încet.

— Aşteaptă, murmură el. Lasă-mă să te mai văd o dată.

O privi mult timp; când în sfârşit se întoarse într-o parte, ea ştiu că era un semn pentru ea. Îşi trase mantia peste cap, apoi îşi puse la loc vălul şi eşarfa.

Sunt anonimă din nou, gândi ea. Un sac.

Abbas era tot lângă perete, ghemuit, cu ochiul orb întredeschis şi caftanul ridicat deasupra genunchilor. Oricine altcineva, gândi Julia, ar găsi un asemenea spectacol ca obscen.

Dar ea simţi un val de tandreţe măturându-i sufletul.

— Te iubesc, şopti ea şi plecă.

Pentru vreun ceas, Abbas stătu nemişcat. Auzise zgomotul trăsurii îndepărtându-se pe alee, apoi urmărise mişcarea umbrelor de-a curmezişul camerei, pe când soarele se ridica deasupra acoperişurilor, trimiţându-şi oblic razele prin deschizăturile ferestrelor.

Nu senzaţia fizică fusese cea care îl paralizase. Aceea fusese doar o simulare, o piesă de teatru pe care o jucase când îşi dăduse seama că eforturile ei erau complet lipsite de efect; la fel ar fi fost dacă ar fi încercat să-i provoace plăcere ţinându-l de mână. Dar nu voia s-o umilească, aşa că se prefăcuse.

Ceea ce-l mişcase fusese compasiunea pe care o simţise la ea. Ştia că faţa şi trupul său erau oribile pentru ceilalţi; de altfel, îl dezgustau chiar şi pe el. Şi totuşi ca îi arătase o înţelegere de care nu mai avusese parte de mult. Îi dăduse dragoste şi mângâiere.

Îşi aduse genunchii la piept şi se ghemui pe podea. După un timp începu să plângă, întâi de milă, pentru sine, pentru ea.

Apoi de mânie.

Pera

Era o după-amiază cu un cer albastru murdar. Antonio Gonzaga privea peste apele Cornului către palatul de pe Promontoriul Seraglio, cu turnul Kubbealti răsărind ca o campanulă din linia orizontului. Chiparoşii şi pinii se îngrămădeau în umbrele de la poalele zidurilor, ca nişte iscoade.

— Deci acesta e adăpostul Seniorului Turc.

— Trebuie să fim foarte atenţi cu el, răspunse *bailo*-ul.

Gonzaga nu încerca să-şi ascundă expresia de dispreţ care îi venea mereu pe figură. Nu că i-ar fi displăcut ocupaţia bailo-ului, negustoria — în definitiv negoţul făcuse Leul Sf. Marco să fie ce era — dar din clipa când ajunsese aici nu scăpa de bănuiala că loialitatea bailo-ului faţa de La Serenissima fusese compromisă.

Erau bogaţi, prea bogaţi pentru nişte simpli negustori. Trăiau în palate mari, unele împodobite în stil turcesc, purtau caftane înflorate în locul togilor sobre. Şi ce era mai supărător, vorbeau de Sultan şi de Divan de parcă erau cumva mai importanţi decât Dogele şi Consiliul celor Zece.

Suleiman Magnifico, îi spuneau. Suleiman Magnificul.

— Vom câştiga, zise Gonzaga.

— Desigur, Excelenţă. Dar până atunci, nu trebuie să-l provocăm. Mediterana este, în definitiv, un lac turcesc.

Era adevărat şi tocmai de aceea Gonzaga se simţea stârnit.

Într-o zi Leul Sf. Marco îi va nimici pe toţi.

— Nu te agita, bailo. Într-o bună zi Leul Veneţiei îşi va înlătura toţi duşmanii. Până atunci, voi juca rolul mielului.

76

Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei traversă Cornul de Aur în caicul imperial. Când ajunseră la Promontoriul Seraglio, două paşale şi patruzeci de heralzi călare îi întâmpinară şi îi escortară. Călăriră cu toţii spre Ha'ab i Hümayun, Poarta Înălţimii Sale.

Gonzaga încercă să nu pară impresionat de arcul mare de marmură sau de ce se afla în nişele de deasupra acestuia. Capetele tăiate care ocupau fiecare nişă se coceau la soare, iar lângă poarta principală se găseau altele, îngrămădite ca nişte ghiulele. Câţiva copii se jucau cu tigvele goale.

Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei îşi duse la nas o batistă parfumată.

Arcul masiv avea cam cincisprezece paşi lungime. După ce-l traversară, intrară în Prima Curte a Palatului Topkapi, curtea ienicerilor.

Gonzaga fu imediat şocat de liniştea neobişnuită ce se aşternuse în jurul lui, pe când trecea de poartă. Deşi curtea era plină de oameni — servitorii cărând tăvi cu franzele fierbinţi, un paj ce era purtat pe o targă către infirmiere, slugi grăbite, purtând pălării înalte, conice, un grup de ieniceri în tunici albastre îndreptându-se spre Ortakapi, coifurile veteranilor fiind împodobite cu pene de pasărea paradisului ce le cădeau până la genunchi — nimeni nu vorbea decât în şoaptă. Iar singurele zgomote în plus erau tropotele copitelor pe dalele de piatră.

Ortakapi — poarta către a Doua Curte — era flancată de două tunuri octogonale cu vârfurile ascuţite, ca mucarniţele pentru lumânări. Era o uşă mare de fier în două canaturi, deasupra cărora pe un scut de bronz se vedea sigiliul personal al lui Suleiman. Alte capete se înnegreau în vârfurile lăncilor de deasupra zidurilor.

Până în acest loc Gonzaga fusese relativ mulţumit de

respectul ce i se arătase. Dar acum i se porunci să descalece.

— Trebuie să mergem pe jos restul drumului, îngână interpretul.

Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei se conformă cu vădită neplăcere.

Urmă o sală de aşteptare şi un pasaj întunecos care pornea la dreapta, dincolo de intrare. Câtă, vreme Gonzaga îşi răcori călcâiele în încăperea sărac mobilată, interpretul îi explică grăbit că în cealaltă parte a intrării se găseau odăile călăului, cu eşafodul şi cisterna pentru înecări. Gâdele putea tăia până la cincizeci de capete într-o zi, afişându-le apoi pe zidurile porţii — îl lămuri el, cu mândrie.

Gonzaga mulţumi pentru informaţii şi se aşeză să aştepte.

Peste trei ore era escortat către a Doua Curte.

Gonzaga era furios, atât de furios că aproape nici nu vedea aleile umbrite de chiparoşi înalţi ce traversau curtea, cărările mărginite de fântâni şi garduri vii şi gazelele ce păşteau pe pajişti. Alb de mânie, păşea înţepat printre şirurile de ieniceri tăcuţi din garda de onoare care mărgineau calea spre Divan, nemişcaţi ca nişte statui. Suita se grăbea în urma sa.

Singurul aspect care-l impresionase fusese liniştea deplină. Nimeni nu vorbea. Nu se auzea decât foşnetul vântului printre copaci.

Fu escortat până la Divan.

Gonzaga nu mai pomenise până atunci o asemenea explozie de culori.

Când intrase, rândurile de curteni se înclinaseră şi, fără să vrea, Gonzaga rămăsese uluit de strălucirea şi varietatea costumelor, mătăsuri, catifele, brocarturi şi satinuri. Vedea pe marele vizir în veşminte de un verde deschis, muftiii în albastru închis, membrii ulema în violet, şambelanii curţii în stacojiu. Pene de struţ unduiau în valuri, pietre preţioase sclipeau în turbane şi pe mânerele armelor, reflectându-se în coifurile strălucitoare ale Gărzilor Imperiale.

O sută de platouri cu mâncare erau aşezate pe mesele lungi de argint, farfurii cu friptură de berbec, potârnichi, porumbei, gâscă, miel şi pui. Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei fu silit să se aşeze pe covoare, ca toţi ceilalţi, pentru a servi

prânzul.

— Când îl voi vedea pe sultan? şuieră el către interpretul său, un omuleţ cu o figură nefericită, ce părea să transpire abundent, în ciuda aerului relativ răcoros.

— Foarte curând, răspunse acesta. Dar trebuie să păstrăm liniştea pe timpul mesei!

Aşa cum spusese interpretul, masa se desfăşură în tăcere deplină. În timp ce mâncau, paji negri le turnau în pocale apă de trandafiri din nişte burdufuri pe care le purtau în spate. Fură serviţi de valeţi în veşminte roşii de mătase, care se mişcau în tăcere către şi dinspre bucătării sau aşteptând încremeniţi un semn, un deget ridicat. Dulciuri, smochine, pepeni şi rahat fură oferite ca desert.

Nimeni nu scotea o vorbă. Solemnitatea nu fu tulburată decât când adunarea termină masa şi demnitarii se ridicară în picioare. În acel moment sclavii negri tăbărâră pe resturile de mâncare.

Ceea ce pentru Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei confirma tot ce bănuise până atunci despre păgânii ăştia.

Ba’ah i Sa’adet, Poarta Fericirii, străjuia *selamlik*-ul, sanctuarul interior al sultanului. Poarta dublă, imensă, era acoperită cu un baldachin ornamentat, flancată de şaisprezece coloane de porfir şi păzită, după calculele lui Gonzaga, de cel puţin treizeci de eunuci. Aceştia purtau veste de brocart auriu şi fiecare dintre ei avea iataganul încovoiat scos din teacă, lamele ascuţite ale armelor strălucind în soare.

Gonzaga primi o mantie aurie pe care s-o pună peste haine pentru a se putea prezenta cum trebuie în fata sultanului. Apoi Căpetenia Steagurilor veni să primească darurile.

Patru roţi de brânză Parmesan.

Interpretul nu comentă dărnicia sau sărăcia darului. Aşteptară dincolo de poartă, până când darurile îi fură arătate sultanului.

Deodată Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei fu înşfăcat de doi străjeri care îi legară mâinile. Îl trântiră în genunchi ca să sărute portalul de la Ba’ab i Sa’adet, apoi îl târâră printr-o curte întunecoasă, păzită de o alta linie dublă de gărzi, până în sala de audienţe, *Arzodasi.*

Arzodasi era de fapt un chioşc imens, cu acoperişul boltit

sprijinit pe o colonadă de marmură care înconjura întreaga clădire. Ajuns înăuntru, Gonzaga fu împins într-o anticameră placată toată în aur şi argint pur, apoi chiar în sala de audienţe propriu-zisă.

Chiar dacă era turbat de furie şi umilinţă, lui Gonzaga nu-i scăpă faptul că încăperea în care se găsea era una din cele mai extravagante pe care le văzuse vreodată.

Zidurile erau încrustate cu ceramică fină şi inscripţionate cu citate din Coran în limba arabă. Erau sofale tapiţate cu brocart veneţian sau catifea grea din Rusia, sau cu muselină chinezească. Podelele erau acoperite de covoare groase, persane şi siriene, toate de mătase. În fiecare colţ se vedeau vaze chinezeşti mai mari decât un om. Gonzaga văzu chiar imaginea ilustrei sale persoane stând în genunchi, ţintuit de doi sclavi negri, reflectându-se într-o oglindă veneţiană cu rama aurită.

Tronul se găsea într-un colţ al sălii, asemeni unui pat cu picioare groase, înconjurat de covoare de satin verde brodat cu fir de argint şi perle. Cearceafuri de mătase formau un baldachin sub cupola de cedru lucrată cu fineţe. Într-o parte se găsea un cămin de bronz, iar în cealaltă, o fântână de marmură în cascadă.

Tronul în sine era din aur, încrustat cu ametiste din Marea Roşie, în monturi din aur în formă de petale. Perle şi rubine atârnau la capătul unor ciucuri de mătase ai baldachinului. Era atât de mare încât picioarele sultanului nu atingeau podeaua. Pentru o clipă, Gonzaga avu impresia stupidă că urma să se adreseze unui copil.

Impresia sa despre Stăpânul Vieţii era confuză. Un chip bărbos, sub turbanul alb împodobit cu o imensă pană de egretă, trei tiare împletite cu diamante şi un rubin de mărimea unei alune, o tunică de satin alb cu safire şi rubine.

Marele vizir stătea lângă umărul său drept.

Gonzaga îşi începu protestul către interpret, dar acesta nu-l asculta. Lütfi Paşa, vizirul, tocmai i se adresa. Probabil că Gonzaga avea noroc că nu înţelegea sensul celor ce se spuneau.

— Câinele a fost hrănit şi îmbrăcat? întrebă vizirul.

— Necredinciosul a fost hrănit şi îmbrăcat şi acum doreşte să

lingă praful din faţa tronului Înălţimii Sale, răspunse interpretul.

— Atunci adu-l aici.

Gonzaga fu constrâns de cei doi soldaţi să salute respectuos. Apoi îl împinseră spre mijlocul camerei, unde capul îi fu lipit de podea încă o dată. Apropiindu-l de tron, soldaţii îl siliră pentru a treia oară să atingă covorul cu fruntea.

— Câinele a adus tribut? întrebă vizirul.

— Patru roţi de brânză, Mărite Stăpâne.

— Să fie puse lângă celelalte daruri, hotărî acesta.

Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei fu tras înapoi către uşă. Din nou soldaţii îl siliră să ia poziţia de supunere. Apoi îl scoaseră din Azrodasi în curte, unde-i dădură drumul.

Gonzaga tremura de furie. Abia putu să articuleze câteva vorbe.

— Ce... ce înseamnă... să mă umilească astfel... Nu i-am vorbit sultanului!

— Dar nu ai voie să te adresezi direct Stăpânului Vieţii, răspunse interpretul, vizibil tulburat. Îţi vei putea rosti cuvântul în faţa marelui vizir şi a Divanului.

77

Pera

— Este o umilire! Noi venim paşnici, iar ei ne scuipă! Cum îndrăznesc să ne trateze astfel?

Trecuseră două zile de când Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei fusese onorat de sultan cu o audienţă şi încă nu-şi revenise. Ludovici îi turnă vin din carafa de cristal, încercând să-l calmeze.

— Toţi ambasadorii sunt trataţi la fel. Încă de când Murad Întâiul a fost asasinat de un nobil sârb.

— Nici măcar nu am putut să-i vorbesc! Oare cine se crede? Eu sunt un membru în Consiliul celor Zece!

— Iar el este Stăpânul Vieţii, Împăratul celor Două Lumi, Regele Regilor, Stăpânul Gâturilor Oamenilor iată cine se crede, Excelenţă, zise Ludovici, încercând să-şi ascundă satisfacţia

pentru umilinţele la care fusese supus Gonzaga. În plus, toate hotărârile privind politica externă sunt luate de marele vizir. El nu se tocmeşte direct, niciodată. Ar fi prea înjositor.

— Înjositor!

Se aflau în salonul palatului lui Ludovici. Care era destul de impresionant, gândi el. Destul de impresionant ca să-l aducă pe o treaptă cât de cât egală cu cea a lui Gonzaga. Era mobilat cu o masă lungă de lemn de nuc lustruit şi scaune sculptate tapiţate cu damasc purpuriu. Pe trei pereţi erau atârnate oglinzi veneţiene, ce-i permiteau lui Ludovici să observe neplăcerile invitatului său din diverse unghiuri.

Nu cunoşti adevăratul Înţeles al cuvântului „umilire”, gândi Ludovici. Poţi oare măcar să-ţi imaginezi ce-a suferit Abbas?

— Nu-i poţi înţelege pe turci dacă-i judeci din punctul asta de vedere, zise Ludovici. Întregul lor sistem e construit în jurul unei ierarhii rigide. În mintea lor sultanul nu are egal în lume. Nici chiar împăratul Romei… sau Dogele.

Gonzaga pufni cu dispreţ şi-şi bău vinul.

— Sultanul e singurul care-şi obţine poziţia în virtutea naşterii, continuă Ludovici. Toţi ceilalţi se ridică prin propriile forţe. Nici măcar nu trebuie să fie născuţi musulmani. Ultimul mare vizir, Ibrahim, era fiul unui pescar grec. Turcii au un sistem numit *devshirme.* Iau bărbaţi şi femei din familii nemusulmane şi îi aduc în *Kullar* — familia de sclavi a sultanului. Dintre bărbaţi, cei cu reale aptitudini pot urca în ierarhie până la rang de mare paşă. Cei cu mai mulţi muşchi decât creier devin ieniceri. Aceste trupe de elită de care ne temem atât de mult şi cu care au cucerit jumătate din Europa sunt conduse din oameni născuţi creştini! În ce priveşte femeile, cea care e mama unui sultan e posibil să-şi fi început viaţa ca fiică a unui ţăran cerchez. Sistemul este în principiu, drept.

— Înţeleg ce vrei să spui, mormăi Gonzaga. Dar poate că admiraţia îţi este mărită şi de amărăciunea personală.

Ludovici îşi înclină capul, admiţând.

— Totuşi, trebuie să fiţi de acord, Excelenţă, că deşi turcii luptă împotriva necredincioşilor — cum ne spun nouă — cu toate mijloacele pe care le au la dispoziţie, nicăieri în lume nu-şi poate cineva practica religia mai liber decât în însuşi Imperiul Otoman.

Când erau în război cu voi… cu noi, vreau să spun — aici, în Pera eram lăsaţi să practicăm catolicismul în pace. Jos, în Galata, veţi găsi evrei, musulmani, creştini, toţi muncind cot la cot, câtă vreme în Roma tot mai vor să-i pună pe rug pe luterani.

— De aceea m-ai invitat aici, Ludovici? Ca să-mi înşiri virtuţile sultanului? Poate că vrei să te converteşti la Islam tu însuţi!

— Rămân cetăţean al La Serenissimei. Dar am trăit mult timp aici, Excelenţă. Simt că le înţeleg puţin din felul de a fi.

— Mulţumesc pentru prelegere, spuse dispreţuitor Gonzaga. A fost foarte instructivă.

— Dar nu de asta te-am invitat aici.

— Oh? Gonzaga îşi termină vinul şi îşi mai turnă un pahar.

— Am înţeles că negocierile cu Lütfi Paşa n-au mers prea bine.

Chipul lui Gonzaga se înroşi iarăşi.

— Piticul acela impertinent vrea sa le plătim tribut şi să le cedăm şi insula Cipru. În curând va dori să folosească San Marco drept palat de vară!

— Putem să le refuzăm cererile?

Gonzaga îl privi, cu faţa plină de venin.

— Încă după bătălia de la Prevezo, turcii au dominat Mediterana, după cum bine ştii. Fără drumuri comerciale stabile, Republica noastră se va scufunda în Adriatica! Graţie turcilor tăi luminaţi!

— Ar mai putea fi o cale de a aranja lucrurile, Excelenţă.

— Ascult.

— După cum cred că ştiţi, activităţile mele nu sunt întotdeauna strict legale. Cel puţin după legea otomană.

— Mi-am imaginat asta.

— Pentru asta, a trebuit să întreţin unele relaţii influente şi anonime. Care acum ar putea fi de oarecare folos pentru La Serenissima.

— Cum?

— E adevărat, îi admir pe turci, dar îmi iubesc ţara mai mult. Poate că dacă renunţaţi la negocierile cu sultanul v-aş putea aranja o întâlnire cu amiralul turc Dragut.

— Dragut!

— Nu e decât un pirat, cum bine ştiţi. Se vinde celui care dă mai mult. *Ecco,* dacă Veneţia trebuie să plătească tribut pentru a

folosi cărările mării, atunci sunt sigur că Dragut ar fi mult mai rezonabil decât marele vizir.

Gonzaga îşi goli paharul şi îl privi gânditor pe Ludovici.

— Ei bine, negustorul meu veneţian, poate că ai dreptate. S-ar putea totuşi să fii de folos Republicii!

— Mă bucur că spuneţi asta, zise Ludovici.

Julia urmărea conversaţia din umbră, din vârful scărilor. Tatăl ei! Era ca şi când ar fi privit un străin. Era mai cărunt, mai mic parcă. Probabil, vârsta. Erau aproape doisprezece ani de când nu-l văzuse. Faţa lui era mai subţire, iar ridurile din colţurile gurii se adânciseră, dându-i o expresie de rânjet permanent.

Dar vocea lui tot îi mai provoca o furnicătură în stomac. Răscolea amintiri despre coridoare reci de marmură, mese tăcute, posomorâte, în prezenţa lui, Biblii negre şi prăfuite, dezaprobare, constrângere.

Se simţi ca un condamnat care întâlneşte pe stradă un fost coleg de închisoare.

Îşi cercetă sufletul în căutarea unei urme de afecţiune, dar nu găsi decât oroarea îngheţată faţă de viaţa trăită înainte. Simţi un val de recunoştinţă pentru Ludovici, pentru tot ce-i dăduse acesta.

Şi îşi aduse aminte de Abbas.

Abbas!

78

Istanbul

De la ferestrele palatului lui Abdull Sahine Paşa se vedeau marile domuri ale Ayei Sofia şi Firuz Aga Camii. În zilele frumoase de vară se puteau vedea delfinii jucându-se în Marea Marmara.

Sirhane avea propriul ei hammam, cu zidurile de marmură împodobite cu o friză de ceramică de Iznik, purtătoare a unui verset din Coran scris cu albastru pe alb în jurul întregii încăperi. Lumina ce cădea din tavanul înalt punea în evidenţă aburul în

spirale.

Julia stătea pe marginea băii pe când Sirhane îşi turnă în palmă puţin ulei aromat dintr-o sticluţă mică. Apoi începu să maseze gâtui şi umerii Juliei.

— Eşti încordată. Ce s-a întâmplat?

Julia îşi ridică fruntea.

— Ţi-l mai aminteşti pe tatăl tău?

— Sigur că mi-l amintesc.

— Câţi ani aveai?

— Cincisprezece.

— Ai plâns?

— O săptămână. De ce?

— Povesteşte-mi.

— Eram ţărani. Tatăl meu avea oi şi câteva capre. Cultivam floarea-soarelui şi puţin grâu. El era un om bun, dar era tare bătrân când am plecat. Probabil că acum e mort. Şi mama la fel. Am avut zece fraţi şi surori. Mi-e dor de toţi. Dar de ce să te gândeşti la asta? Dacă aş fi încă alături de ei, aş fi pe câmp la arat sau la cules floarea-soarelui şi n-aş trăi într-un palat frumos şi n-aş avea servitori.

— Dar îl iubeai?

— Pe tata?

Julia întoarse capul. Sirhane părea uluită de întrebare.

— Desigur.

Îi apăsă puternic muşchii gâtului Juliei, de parcă i-ar fi putut îndepărta astfel încordarea.

— Julia, te rog, ce s-a întâmplat?

— Sirhane, Sirhane. Mă tem pentru sufletul meu.

— Ce?

— E ceva rău în mine. Îl simt.

Sirhane râse, apoi îşi dădu seama că Julia era foarte serioasă. Îşi puse braţele pe umerii ei şi o mângâie.

— Ce-i toată nebunia asta? Mai întâi mă întrebi de tatăl meu, apoi îmi spui că eşti rea…

— Sunt atâtea lucruri în mine pe care nu le înţeleg. De ce nu pot iubi un bărbat? De ce prefer compania ta celei a soţului meu?

Sirhane o întoarse cu faţa spre ea.

— Nu e nimic rău.

— Ba sigur că e.

— Nu facem rău nimănui. O femeie nu poate viola o altă femeie.

— Asta e totul, atunci? Dragostea e doar o problemă de sămânţă?

— Julia…

— Ştiu că mă iubeşte. Ştiu că ar vrea ca şi eu să-l iubesc. Îl trădez de fiecare dată când mă văd cu tine.

— Ne oferim una alteia mângâiere. Nu e acelaşi lucru cu a face dragoste cu un bărbat.

— Pentru că o femeie nu poate avea proprietăţi ca un bărbat? Deci nu ne putem avea una pe cealaltă, nu?

— Julia, ce înseamnă toate astea?

Julia oftă şi îşi lăsă capul pe umerii celeilalte femei. Ştergarul de pe umerii acesteia era aspru, îl simţea pe obraz. Îi îngădui Sirhanei s-o legene uşor.

— Dacă ştii că ceva groaznic urmează să se întâmple cuiva şi nu faci nimic ca să-l previi, este rău?

Simţi cum corpul Sirhanei deveni mai rigid.

— Trebuie să-mi spui ce se întâmplă, Julia.

— Răspunde-mi la întrebare.

— … Depinde, răspunse Sirhane, precaută. Această persoană a făcut ceva rău?

— Da… Oh, da.

— Şi pedeapsa îi este permisă de lege?

Julia nu răspunse, iar Sirhane n-o forţă.

— Ce se va întâmpla dacă păstrezi tăcerea?

— Cineva va muri.

— Şi dacă vorbeşti?

— O persoană vinovată va scăpa nepedepsită.

Sirhane o trase mai aproape.

— O iubeşti pe această persoană?

Cine să fie? Se întrebă Sirhane. Oare Ludovici? Sau eu?

— Ar trebui să-l iubesc. Dar nu pot. E ceva rău în mine.

— Nu, Julia, şopti Sirhane. Nu e nimic rău. Tu eşti bună şi drăguţă. Nici un Paradis adevărat nu ţi-ar închide uşa.

Nu, gândi Julia. Nu sunt bună. M-am necinstit pe mine însumi

cu o altă femeie şi cu un castrat. Mi-am nesocotit tatăl. Duhovnicul meu mă învăţa că adevăratele virtuţi creştine sunt castitatea şi iertarea. Eu m-am scufundat în carne şi răzbunare. Şi nici măcar nu mă mai opun.

Tatăl meu.

Abbas!

La naiba cu Antonio Gonzaga. Îl va vedea din nou, în Iad.

Îşi lăsă capul în poala Sirhanei şi îşi puse mâinile după gâtul ei, îndoindu-şi corpul, supusă.

— Iubeşte-mă, Sirhane. Spune-mi că totul e bine. Am nevoie să-mi spui că totul va fi bine.

Pera

Lui Gonzaga i se păru normal ca despre întâlnirea sa cu Dragut să ştie cât mai puţini oameni, aşa că îl informă doar pe bailo despre intenţiile sale, omiţând a-i pomeni rolul lui Ludovici în toată afacerea. Negustorul ar fi avut mult de pierdut dacă tratativele eşuau, iar Gonzaga voia să-l protejeze – câtă vreme îi era util.

Un mesager sosise după-amiază la reşedinţa bailo-ului cu o misivă sigilată adresată lui Gonzaga. Misiva spunea că Dragut se afla pe galionul *Barbarossa,* ancorat acum în portul Galata. Gonzaga trebuia să-l întâlnească acolo, imediat după miezul nopţii şi trebuia să vină singur.

La sosirea nopţii, Gonzaga părăsi reşedinţa bailo-ului din Pera într-o trăsură. Aceasta hurui ieşind din curte şi îndreptându-se în josul colinei, către străzile încâlcite ale cartierului Galata.

Bailo-ul îi ură noroc şi îi făcu cu mâna.

79

Galata

O irizaţie roz lumina cerul deasupra forjelor şi turnătoriilor, aruncând o aură subţire peste docurile părăsite. Deodată o trăsură zdrăngăni pe una din aleile extrem de abrupte care se

terminau chiar la linia apei. Abbas urmări din umbră cum din trăsură coborî un bărbat. Vizitiul îi dădu un felinar aprins, iar omul — Abbas recunoscu veşmintele unui togato — porni către debarcader.

Trecu la cinci paşi de uşa în spatele căreia stătea Abbas, iar acesta îi văzu clar trăsăturile la lumina felinarului. Un deceniu se derulă brusc înapoi şi deodată Abbas se afla din nou în galionul acela împuţit, simţind în nări mirosul ameţitor al propriului sânge şi nu se putu opri când amintirile pe care le blestema de atâta timp îi reveniră încă o dată în faţa ochilor.

Fuseseră trei, un cuţitar şi doi care îl ajutau. Abbas îşi amintea chipurile lor, glasurile, fiecare amănunt. Chiar şi după doisprezece ani. Ţinea minte semnul din naştere văzut pe fruntea cuţitarului, lângă linia părului; părea un strugure mare, la lumina felinarelor. Şi-l amintea şi pe cela care-l ţinuse de umeri; îi vedea parcă aievea smocurile de păr negru din nări. Cel care îl ţinuse de picioare avea păr puţin, creştetul lucindu-i ca o oglindă în lumina slabă.

Omul cu cuţitul avea un glas neobişnuit de subţire, ca de corist. Râsese tot timpul. De parcă era o farsă.

Îi legaseră o faşă albă în jurul burţii şi coapselor, ca să prevină sângerarea. Asta le luase mult timp, pentru că el se zbătea şi lovea. Cuţitarul îl înjurase, dar nu-l lovise deloc şi Abbas înţelesese mai târziu că intenţionat îl lăsase să se epuizeze, zbătându-se. Apoi îi udară penisul şi testiculele cu zeamă de ardei iute. El ţipase de usturimea înfiorătoare, iar cuţitarul râsese din nou, zicând că o să i le pună în apă rece şi o să i le răcorească imediat ce vor ti gata.

Abbas se luptase şi se smucise, opunându-se cu toată puterea de care era în stare. Implorase şi plânsese. Se vedea şi acum, umilit, suspinând ca un copil şi rugându-i să-şi spună numai preţul.

Cuţitarul hohotise mai tare ca oricând şi trăsese cuţitul încovoiat de la brâu.

Era imposibil să-şi aducă aminte durerea fizică simţită atunci. Dar putea oricând să-şi amintească sentimentul de disperare, teamă şi neajutorare. Imaginea îl umplea de o durere atât de

grozavă, încât adesea, stând treaz în noapte, începea să geamă şi să se zvârcolească în pat.

Îşi amintea că urlase atât de tare încât săptămâni întregi după aceea nu mai putuse vorbi. Când îi cauterizaseră rana cu smoală clocotită vomitase şi-şi pierduse cunoştinţa. Reveni la viaţă când încă îi mai bandajau rana cu hârtie înmuiată în apă rece. Îi puseseră o ţeavă într-o deschizătură din bandaj pentru scurgerea sângelui şi a urinei.

Ţinea minte că nu se putea opri din urlete, dar strigătele păreau să vină de undeva din afara lui. O altă voce, înăuntru, era calmă şi îi şoptea că în curând sângerarea îl va ucide şi totul se va sfârşi.

Ceilalţi doi îl săltaseră în picioare şi-l forţaseră să meargă. Un ocol al încăperii îi aduse în faţa privirii capul Signorei Cavalcanti, ochii holbaţi ai lui Bartolomeo, o băltoacă mizerabilă, roşie, de sânge, un colac de frânghie, nişte saci şi o bucată de lanţ de ancoră. Apoi totul se repetă.

Capul Signorei Cavalcanti… ochii holbaţi ai lui Bartolomeo… băltoaca bălţată de sânge… Merseseră prin încăpere parcă zile întregi — chiar dacă fuseseră probabil doar ore. Ceea ce-l scârbise cu adevărat era modul în care cei doi îi vorbiseră tot timpul, încurajându-l, pomenindu-i despre alte cazuri pe care le văzuseră, spunându-i că totul va fi bine, că nu trebuia să dispere. Era de parcă i-ar ti fost prieteni sau medici personali. Păreau să fi uitat cu desăvârşire tot ce tocmai făcuseră.

Ce era mai rău era că în ultima vreme observase că ura pentru ei îi scădea mereu. Atunci, plânsese şi le mulţumise când în sfârşit îl lăsaseră să cadă la podea, aproape înnebunit de durere şi numai pe jumătate conştient.

Nu ţinea minte cât zăcuse acolo. Cineva îi aprinsese un foc în trupul care începuse să ardă de febră. Dar nu-i dădeau să bea şi limba i se umflă în gură şi buzele îi crăpară, încât nu mai putu nici vorbi. Timpul nu mai avea sens. Aluneca fără nici un efort din conştienţă în beznă, de parcă ar mai fi moţăit un pic înainte de sculare, realitatea şi visul contopindu-se în imagini de coşmar. Şi de fiecare dată când se trezea se ruga doar ca întunericul să-l învăluie iarăşi.

Într-o zi cei doi veniseră în cală şi se aplecaseră să examineze

rana. Îndepărtaseră feşele şi dăduseră din cap mulţumiţi. Când scoaseră ţeava, un şuvoi de urină se răspândise în încăpere, ca un izvor.

— Bine făcută.

Unul din ei rânjise şi-l bătuse pe umeri.

— O să te faci bine.

Bine? gândi el mai târziu. Bine? Ce însemna „bine”?

Peste câteva săptămâni îl vânduseră în piaţa din Alger. De acolo fusese adus la Palat, ca să sufere înconjurat de splendori, să-şi trăiască restul zilelor ca un schilod, torturat de teribilul handicap.

Faptul că era înconjurat de alţi schilozi nu-i aducea nici o consolare. Cei mai mulţi dintre eunuci măcar nu apucaseră maturitatea sexuală. Într-un fel, îi invidia. Într-adevăr, puţine erau clipele în care nu invidia pe nimeni.

Şi nu era clipă în care să nu blesteme numele lui Antonio Gonzaga.

Amintirea acelor zile trecu doar în câteva secunde; apoi Gonzaga dispăru, singurul lucru vizibil pe cheiul părăsit fiind licărirea felinarului în timp ce purtătorul său se îndrepta către Barbarossa.

Conturul galionului se desena în strălucirea focurilor de la armurăriile din Top Hane. Alte umbre se mişcară la alte uşi. Zgomotul paşilor fu înăbuşit de zăngănitul ciocanelor şi şuieratul foalelor din forje.

Abbas ieşi încet şi se luă după felinarul pâlpâitor. Aşteptase prea mult această clipă.

Pera

Julia îngenunche în capela ei personală şi privi crucifixul de lemn din altar. Venise aici să se roage pentru iertare, să ceară mântuire şi să se lupte cu slăbiciunile. În loc de toate astea, nu simţea decât ură.

Ce fel de Dumnezeu putea îngădui asemenea nefericire? Ce fel de Dumnezeu putea lăsa ca Abbas să sufere, iar Gonzaga să prospere în continuare?

Dumnezeul tatălui ei. Dumnezeul sumbru, răzbunător şi masculin al tatălui ei.

Julia se ridică în picioare. Îşi va găsi mângâierea în altă parte.

80

Galata

Gonzaga simţi mişcarea din spatele său chiar înainte de a auzi paşii. Netemându-se de ceva anume, nu simţi frică. Se întoarse şi scrută întunericul.

— Che xié?

Nici un răspuns.

Dar era cineva acolo, ştia sigur. Dacă era un om de-al lui Dragut, s-ar fi arătat, nu? Se întoarse şi se grăbi mai departe către Barbarossa.

Galionul părea părăsit. Felinarele de pe catargul principal şi cel de la prova proiectau umbre lungi pe puntea pustie. Nu era nici un străjer de noapte, nu se auzea nimic de sub punte.

Gonzaga simţi prima furnicătură de spaimă.

Auzi iarăşi zgomote de pe cheiul întunecat şi se întoarse într-acolo.

— Cine-i acolo?

Îşi trase sabia, blestemându-se pentru că se lăsase convins să vină singur. Da, în mod sigur era cineva acolo.

Începu să alerge.

Deodată, patru umbre se desprinseră din întuneric, blocându-i calea. Gonzaga se întoarse şi fugi în altă direcţie.

Alte patru siluete apărură din umbra depozitelor. *Corpo di Dio!* Cine erau? Ce voiau?

Încercă să se stăpânească. Trebuie că era oamenii lui Dragul. N-avea nici un motiv de teamă.

— Care dintre voi este Dragut?

Vorbele avură un ecou strident chiar şi pentru el însuşi.

— Dragut nu este aici, răspunse o voce, într-un dialect veneţian ireproşabil.

Pe Leul Sf. Marco, ce se întâmpla?

— Atunci unde e? Doresc să-l văd!

— Tocmai se îmbată la Üsküdar, nici o grijă, zise vocea. Acum aruncă sabia sau vom fi obligaţi să ţi-o luăm cu forţa.

Gonzaga auzi scrâşnetul oţelului când săbiile ieşiră din teci. Scăpă un suspin de frică şi îşi lăsă propria sabie să zăngăne pe dalele de piatră de la picioarele sale. Aruncă felinarul şi o rupse la fugă.

Într-o clipită, două umbre se materializară din neant şi îl înşfăcară în braţe. El se zbătu şi ţipă îngrozit. Unul dintre oameni râse.

— Leagă-l, zise vocea.

Erau cel puţin şase. Mâini puternice îl trântiră în noroiul împuţit, legându-i braţele la spate cu o frânghie groasă. Gonzaga începu să ţipe după ajutor, dar gura îi fu astupată cu o cârpă care îi înăbuşi protestele. Unul din ei îşi repezi un picior, lovindu-l în spate.

Cineva ridică felinarul scăpat de el şi se aplecă să-l privească. Gonzaga se trezi în faţa celui mai urât om pe care-l văzuse vreodată, un maur gras cu un singur ochi şi faţa mutilată de o rană veche. În lumina puţină arăta ca un diavol.

— Antonio Gonzaga, spuse omul.

Deci el era vocea!

— Nu mă mai ţii minte?

Să-l ţin minte? se întrebă Gonzaga. Ce vrea să spună?

Îşi ridică mai sus capul ca să-l vadă mai bine pe cel care-l atacase. Da, era în mod sigur un maur, chiar dacă n-avea chiar culoarea cunoscută. Purta o cămaşă dungată, brodată cu perle şi fir de argint şi cizme galbene de piele. În urechea dreaptă avea un cercel cu o perlă mare.

Cine era? Şi ce voia?

Omul se aplecă spre el, ţinând felinarul şi mai aproape de faţa oribil de desfigurată. Îndepărtă cârpa din gura lui Gonzaga.

— Chiar nu-ţi aduci aminte?

— Sigur că nu-mi aduc aminte. Nu te-am văzut niciodată!

— Aşa e, niciodată. Dar m-ai cunoscut. Iar eu am cunoscut-o pe fiica ta.

— Fiica mea a murit! A fost ucisă de piraţi.

— Poate.

— Cine eşti? *Corpo di Dio,* spune-mi ce vrei!

— Ce vreau? Vreau să-ţi aduci aminte. Să-ţi aminteşti de fiica ta, cea mai frumoasă fiinţă pe care am văzut-o sau o voi vedea vreodată. Să-ţi aminteşti, după doisprezece ani, de fiul Comandantului General al Armatei…

Ochii lui Gonzaga se lărgiră o dată cu revelaţia bruscă — a numelui, nu a chipului — şi gura sa scăpă un geamăt.

— Ah, da, văd că acum îţi aminteşti. Eu n-am uitat niciodată. Cum aş fi putut? După tot ce le-ai poruncit oamenilor tăi să-mi facă? Se ridică greoi. Duceţi-l la bord!

Gonzaga ţipă, dar unul din oameni îi îndesă iar cârpa în gură. Îl ridicară cu uşurinţă de mâini şi de picioare, ca pe un porc înjunghiat şi îl purtară la portul *Barbarossei,* în cală.

Justiţie perfectă, gândi Abbas.

Aşa a început totul şi atunci.

81

Abbas atârnă felinarul de un cârlig dintr-o grindă şi se aplecă spre parapet, în timp ce oamenii săi îşi lepădară încărcătura într-o băltoacă de noroi şi apa de mare de la picioarele sale. Gonzaga părea să implore tot timpul ceva, dar cârpa din gură îi înăbuşea glasul. Ochii îi erau umflaţi, aproape ieşiţi din orbite de groază.

Abbas aşteptă până când rămaseră singuri. Apoi spuse:

— Îţi voi scoate căluşul. Dar dacă ţipi, ţi-l bag la loc. Clar?

Gonzaga dădu din cap, disperat.

— Aşa.

Abbas smulse cârpa din gura lui Gonzaga şi vorbele izbucniră ca un torent, de parcă tocmai scosese cepul unei butelii de vin.

— Nu ştiu ce ţi s-a făcut, jur, eu doar am poruncit să te bată să te înveţe minte, atâta doar. Dacă te-am jignit, jur că pot repara totul. Sunt un om bogat, îţi pot oferi mult, sunt membru în Consi…

Abbas îi îndesă căluşul în gură. Sunetele prin care Gonzaga se ruga şi cerşea continuară. Parcă e un câine vomitând ce-a înghiţit, gândi Abbas.

Şi totuşi, îl înţeleg. Am cerşit şi eu aşa, odată.

— Trebuia să-mi închipui, zise Abbas. Ar fi trebuit să-mi închipui că tot ce voi auzi de la tine vor fi numai minciuni şi vanitate. Ce-ai putea să-mi oferi, Consiliere? Bani? Am mai mulţi bani decât îmi vor trebui vreodată. Sultanul şi Doamna lui îmi plătesc bine. Am haine fine şi mai multe diamante decât ţi-ar încăpea în buzunare. Nu, ceea ce-mi doresc cel mai mult este darul normal al oricărui bărbat, dobândit prin naştere. Ceea ce mi-ai luat tu. Nu-mi poţi da asta înapoi.

Abbas trase un hanger scurt din teaca de la brâu. Îl aduse apoi aproape de ochii lui Gonzaga, învârtindu-l încet, până când lama prinse reflexia razelor de lumină ale felinarului.

— Uită-te la asta, Excelenţă. Un instrument, simplu. Poţi tăia cu el pâine sau poţi distruge viata unui bărbat. Depinde numai de intenţie. Care o fi intenţia mea, Excelenţă? Ai putea să ghiceşti?

Cu o repeziciune surprinzătoare trase în sus roba lui Gonzaga, dezvelindu-i coapsele şi burta. Îl apucă testiculele în pumn şi strânse.

Gonzaga înţepeni şi un strigăt ascuţit trecu dincoace de căluş. Faţa i se învineţi, iar venele de la gât i se umflară, desenându-se clar pe pielea ca de mort.

— Poţi să-ţi închipui cum e, Excelenţă? Poţi să-ţi imaginezi, măcar pentru o clipă?

Gonzaga suspină, cu ochii închişi strâns, scuturând din cap cu violenţă, de parcă ar fi vrut să şi-l elibereze dintr-un ştreang. Abbas îl privea, amintindu-şi. Deodată se ridică în picioare şi se rezemă de scânduri. Îşi puse cuţitul la loc, la brâu.

— Nu Consiliere nu i-aş dori aşa ceva nici celui mai mare duşman al meu. Nici chiar ţie, Consiliere. Nici chiar ţie. Nu mi-aş păta sufletul cu un asemenea păcat.

Toată vlaga părea să se fi scurs din trupul lui Gonzaga. Se lăsase pe o parte, cu genunchii la piept.

Începu să plângă.

— Îţi voi arăta milă, Excelenţă. Îţi voi lăsa chiar viaţa. Vei putea savura fiecare secundă ce ţi-a mai rămas. Dimineaţă, Dragut va trimite aceasta navă la Alger. I-am dat instrucţiuni să te vândă în piaţa de sclavi, ca vâslaş într-o galeră. Mai ai mulţi ani înainte, Consiliere. Ani mulţi şi fericiţi, legat în lanţuri de o

bancă, udat cu propria-ţi mizerie, împingând la vâsle optsprezece ore pe zi. Unii rezistă cinci, chiar zece ani la tortura asta, înainte de a-şi da duhul.

Abbas deschise uşa.

— Dacă mi-ai fi arătat atunci măcar atâta consideraţie, aş fi considerat-o ca pe cel mai mărinimos gest din lume, în comparaţie cu viitorul pe care mi l-ai ales! Mergi cu Dumnezeu, Excelenţă!

Privi pentru ultima oară la Ambasadorul Ilustrei Republici a Veneţiei, apoi luă felinarul din cârlig şi-l lăsă pe Antonio Gonzaga în compania întunericului şi a viselor sale.

Pera

Luna căzuse dincolo de cele şapte coline când se întoarse Ludovici. Julia nu adormise. Stătea la fereastră, privind peste apele Cornului către oraş.

El veni în spatele ei şi îi puse o mână pe umăr.

— S-a terminat, şopti el.

Simţi răspunsul degetelor ei, dar ea nu spuse nimic.

După o vreme, Ludovici o părăsi şi merse la culcare, deşi ştia că nu va putea dormi.

Eski Sarai

Abbas îşi căută cheia printre sutele din legătura pe care o purta cu sine. Fostul Kapi Aga fusese ultimul eunuc alb căruia i se dăduse responsabilitatea de a păstra cheile. Cel puţin, presupunea el, sultanul putea fi sigur că un *rasé* era de încredere totală pentru asemenea responsabilitate.

Se prăbuşi pe pat. Pisica îi sări în braţe, torcând, iar el o mângâie absent, atenţia fiindu-i ocupată de un joc al umbrelor ascuns adânc în minte. Îşi scoase turbanul şi îşi prinse faţa în mâini.

Răzbunarea nu era dulce, gândi el. Abia de-i înlocuise o emoţie cu alta: ura cu amărăciune, mânia cu tristeţe. De-acum nu mai avea nici gândul răzbunării de care să se agaţe; numai durerea amintirilor. Scorul era definitiv; trebuia să-şi petreacă

restul zilelor chinuindu-se cu preţul pe care fusese silit să-l plătească.

Nimic nu putea schimba ce fusese făcut.

Nimic.

Lumina crescândă a lunii lucea pe cupolele şi minaretele Haremului ca o pojghiţă de gheaţa, împrumutând o aură fantomatică platanilor şi chiparoşilor ce străjuiau curtea.

Eunucii aflaţi de gardă lângă uşile de fier păreau nişte statui cioplite în abanos. Mult deasupra lor, două perechi de ochi priveau de la ferestre străzile înguste şi întortocheate ale oraşului.

O pereche de ochi privea dincolo de orizontul negru, de nepătruns, către iarba unduitoare a stepelor din Georgia; cealaltă era îndreptată spre canalele însorite ale La Serenissimei. Amândouă tânjeau după cei dragi, după gondole sau cai sălbatici şi amândoi simţeau agonia pierderii arzându-le încă sufletul, ca un stigmat. Abbas şi Hürrem, înrobiţi datorită mutilării şi frumuseţii, traversau noaptea roşii de amărăciune şi frustrare, fiind fiecare un avanpost al Iadului pe tărâmul Paradisului aflat în stăpânirea unui singur om de pe pământ.

PARTEA A OPTA

FEREASTRA PRIMEJDIOASĂ

82

Topkapi Sarai, 1553

Timp de peste un deceniu securea călăilor atârnase deasupra copiilor săi. Nici chiar Regele Regilor nu putea face nimic pentru a-şi proteja copiii după moartea sa, pentru că însuşi străbunicul lui, Fatih, Cuceritorul Constantinopolului, stabilise această lege sângeroasă.

Ulema, consiliul marilor preoţi, a hotărât ca oricare dintre iluştrii mei fii şi nepoţi, odată urcaţi pe tron, pentru a asigura

pacea lumii vor putea porunci ca fraţii lor să fie executaţi. Aşa să facă, deci, dacă vor găsi de cuviinţă.

Pe măsură ce anii domniei i se înmulţiseră şi Suleiman simţea primele semne ale vârstei şi îndoielii, consecinţele propriei sale morţi îl obsedau tot mai mult. Este una din slăbiciunile noastre, gândi el. Nu vom ajunge nicicând un popor mare dacă nu renunţăm la asemenea vărsări de sânge între fraţi.

Totul începuse cu ani în urmă. Într-o noapte Hürrem ridicase problema, dând glas temerii pentru prima dată.

— Mi-e teamă, şoptise ea către Suleiman, pe când acesta o ţinea în braţe.

— Teamă? De ce, rusoaică mica?

— Nu pentru mine. Pentru fiii mei.

— Nu ai pentru ce să te temi.

Ea îşi lăsase capul pe pieptul lui neted.

— Stăpâne, când tu nu vei mai fi — şi fie ca ziua aceea să nu vină niciodată! — viaţa mea nu va mai merita trăită, de aceea nu mă tem de nimic. Dar când Mustafa va urca pe tron, Kanunul lui Fatih spune că poate scăpa de toţi fraţii săi pentru a-şi apăra tronul…

— Am trecut de asemenea barbarisme. Aşa ceva nu se va mai întâmpla niciodată.

— Ah, Stăpâne, nu de Mustafa mă tem eu. El are o inimă bună şi a arătat întotdeauna numai bunăvoinţă faţă de fiii mei, chiar şi faţă de bietul Çehangir.

— Atunci?

— Stăpâne, mă tem de cei ce vor fi în jurul lui atunci când va fi încă necopt pentru tron, înainte de a-şi descoperi autoritatea. Ştim că Mustafa va fi sultan. Dar cine va fi vizirul lui? Oare un eunuc uscat ca Ahmed Paşa va arăta compasiune pentru bietul Çehangir? Ar putea astrologii din Casa Timpului să spună ce planuri ar putea urzi Aga Ienicerilor împotriva lui Selim. Numai pentru că nu e un bun călăreţ? Sau ce capcană i-ar putea întinde vreun paşă lui Baiazid, tocmai pentru că e atât de talentat? Deja, ienicerii şi Divanul îi sorb fiecare cuvânt, fiecare gest lui Mustafa, ca nişte câini înfometaţi. Mi se tace frică.

Suleiman o strânse în braţe. Biata Hürrem. Avea dreptate. După ce murea nu mai putea face nimic ca să-i apere, pe ea şi

pe fiii ei. Selim şi Baiazid, desigur, trebuiau să-şi ia soarta în propriile mâini, cum făcuse şi el. Dar un biet schilod, ca Çehangir? Mustafa îi dăduse cuvântul lui…

Oricâtă putere avea acum, de dincolo de mormânt nu mai putea face nimic.

Trebuia să se încreadă în nobleţea lui Mustafa. Prinţul nu era un măcelar, ca Selim cel Groaznic. Suleiman îl urmărise de când era mic de tot. Era loial, brav şi drept. Nu avea nici o urmă de viclenie sau răutate gratuită. Era braţul cel mai bun în care putea trece flamura lui Mahomed.

— Mustafa e un bărbat drept. Rusoaică mică.

— Mama lui trăieşte încă. Şi mă urăşte.

Da, Gülbehar! Avea zece ani de când îşi rumega gândurile la Manisa. Când el murea, ea devenea Sultana Valide. Avea să-l preseze pe Mustafa să aplice legea lui Fatih?

— Ce ai vrea să fac?

— Să nu mori niciodată.

El zâmbi în întuneric, mângâiat de replica ei. Ah, rusoaică mica.

— Cu toţii murim. Asta e cărarea pe care ne-a dat-o Allah.

— Atunci mă voi ruga să am în Divan o voce care să mă apere. Poate Rustem …

Suleiman zâmbi la inteligenţa aluziei. Rustem Paşa, ginerele său. Era încă tânăr şi-şi dovedise loialitatea, când cu Ibrahim.

— Mustafa n-o să-ţi tacă nici un rău, rusoaică mică.

Neamul Osmanlâilor nu se va mai măcelări singur. Ai cuvântul meu.

Dar când marele vizir Ahmed Paşa muri de ciumă, Suleiman nu mai ţinu seama de legile succesiunii şi îl proclamă pe Rüstem mare vizir.

Omul Care nu Zâmbea Niciodată deveni al doilea om cu putere din Imperiul Otoman.

Abbas fu introdus în încăpere; execută o temenea şi îngădui pajilor să se aşeze. Rüstem îşi aminti că nu acest eunuc grotesc era stăpânul lui; el doar rostea cuvintele celei care avea această calitate. Mătasea purpurie a veşmintelor lui este ca şi cortul imperial, gândi el. La fiecare mişcare parcă închipuie un

regiment de ieniceri călcându-se În picioare sub o pătură.

Nu îşi lăsă amuzamentul să i se vadă pe faţă. Abbas nu conta. Abbas era un instrument, purtătorul vocii sale în faţa urechilor şi inimii favoritei sultanului.

— Îngăduit fie-mi să exprim felicitările mele pentru norocul tău, îl gratulă Abbas. Allah îţi surâde, într-adevăr. A fi vizirul celui mai mare dintre Sultanii osmanlâi este o binecuvântare infinit de mare, prea mare ca s-o pot cuprinde în cuvinte.

Infinitul n-are nici un merit în treaba asta, gândi Rüstem. E doar urmarea faptului că am mai multă iscusinţă decât proştii din Divan. Dar către Abbas spuse:

— Toate mulţumirile şi rugile merg către Allah.

— Într-adevăr. Totuşi, stăpâna mea îmi cefe să-ţi aduc aminte că deşi Allah e mare, uneori darurile — şi răzbunarea sa — vin mai degrabă dacă sunt ajutate de unii agenţi mult mai pământeni.

Ce limbă iscusită ai, gândi Rustem.

— Spune stăpânei talc că nu voi uita asta.

— Într-adevăr, zise Abbas; de aceea mă aflu aici. Pentru a discuta căi prin care îţi poţi demonstra ţinerea de minte.

Rüstem bătu din palme şi pajii săi negri se împrăştiară pentru a aduce şerbeturi şi halva, în timp ce ei se aşezară mai bine, ca în vederea unei discuţii lungi.

— Ai auzit şoaptele de prin bazare, paşă? întrebă Abbas.

— Negustorii fac mai mult decât să şoptească, Abbas, după cum bine şti. Îşi strigă de-a binelea, unul altuia, din prăvălii cum că sultanul şi-a pierdut gustul pentru război.

— Asemenea vorbe sunt primejdioase.

— Într-adevăr. Dar ce să facem, Abbas? Acum, el caută gloria cu generalii.

— Îşi uită datoria sfântă către Allah. Ca Apărător al Credinţei, el trebuie să poarte flamura lui Mahomed către câmpurile de luptă.

Mă întreb unde bate, reflectă Rüstem. Ţie şi stăpânei tale vă pasă tot atât de mult de flamura lui Mahomed pe cât vă pasă de preţul pepenilor din piaţa de fructe. Ce vă îngrijorează este, desigur, Mustafa. Trebuie să avem cu toţii grijă de acest prinţ

moştenitor, mereu gata să încalece.

— Ai auzit aceste zvonuri prin dughene? zise el.

— Tot Istanbulul le-a auzit. Sunt atâtea şoapte încât împreună sună ca huruitul unei armate îndepărtate, noaptea.

— Nimeni nu uită primejdiile.

Dar nu trebuie să ne aruncăm orbeşte, gândi Rüstem. Jocul trebuie cântărit cu grijă înainte de a lua o hotărâre. Sper că stăpâna ta îşi dăduse seama de asta.

Necazurile începuseră, ca de obicei, în Persia. Şahul Tamasp se ridicase iarăşi la graniţa de răsărit, torturând şi ucigând muftii, răspândind ereziile Sufavide, întărindu-se cu fiece zi, pe când Suleiman scria poezii, dicta legi şi imagina moschei în reşedinţele sale de vară de la Adrianopol şi Camlica. În acest timp ienicerii săi aşteptau între zidurile Palatului, dornici de acţiune, tot mai nerăbdători în faţa pasivităţii fostului erou de la Rhodos. Vorbeau tot mai mult pe faţă despre adoratul lor Mustafa, moştenitorul charismatic ce aştepta în urma tatălui, cu primele fire albe ivindu-i-se în barbă. El n-ar fi ezitat să-i conducă împotriva ereticilor perşi, spuneau ei. El le-ar fi dat să guste victorii frumoase. Le-ar fi dat sângele, prada şi acţiunea după care tânjeau.

Dar zorii lui ar fi însemnat asfinţitul altora, reflectă Rüstem. Al lui Rüstem, de pildă. Şi al meu.

De undeva din spatele coloanelor clopotul bătu ora.

— Ce-ar dori Stăpâna Hürrem de la mine? întrebă Rüstem.

— Doar să ţii minte unde trebuie să se îndrepte loialitatea ta.

Ţin minte, gândi Rüstem. Loialitatea mea e faţă de tine.

— Înţeleg, rosti el.

83

Suleiman avea aproape cincizeci şi nouă de ani şi brusc începuse să-şi simtă vârsta în oase. Deveni conştient că era muritor şi începu să petreacă tot mai mult timp cu sheyhülislamul şi cu studiul Coranului. Avea gută; coatele şi genunchii i se umflau din când în când, în crize ce durau uneori şi o săptămână. Făcuse, de asemenea, un edem, faţa şi

încheieturile i se umf1au şi începu să folosească pudra pentru a-şi masca paloarea bolnăvicioasă a pielii. Mânca mai puţin, uneori doar nişte miel udat cu şerbet la gheaţă.

Hürrem îl urmărea şi îi era frică. Aceste prime manifestări ale bătrâneţii lui Suleiman îi aduceau aminte de propria fragilitate.

Mai ales dacă Mustafa mai trăia mult.

Fusese atât de răbdătoare, în aşteptarea clipei potrivite . Acum începuse să se teamă că timpul nu mai era de partea ei. Stătea la fereastra iatacului, privind în noapte spre apele negre ale Cornului, ştiind că trebuia să găsească o cale de a îndepărta această ameninţare, şi asta fără întârziere.

Suleiman stătea cu capul în poala ei, cu ochii închişi. În grădină bâzâiau insecte, dar în Harem era răcoare, aproape frig. Deşi era amiază, soarele nu străpunsese frunzişul platanilor şi zidurile grase, aşa că prin ferestre pătrundea doar o lumină galbenă, slabă, filtrată.

— Arăţi obosit, Stăpâne, zise Hürrem.

— Am atâtea de făcut, rusoaică mică, atât de multe înainte de a mă sfârşi.

— Nu trebuie să lucrezi atât de mult.

Dar asta mi-e datoria, reflectă Suleiman. Deja am transferat răspunderea administrării Imperiului lui Rüstem şi Divanului, pentru a mă putea dedica reconstruirii oraşului. Istanbul va fi o mărturie mult mai valoroasă a domniei mele decât Rhodosul sau Mohácsul sau Budapesta. Când bunicul meu cucerea oraşul ce fusese cândva Bizanţul lui Justinian, mare parte din el era deja părăsit şi dărâmat. Înainte de a muri eu, oraşul îşi va depăşi orice glorie trecută; voi putea striga: „Justinian, te-am întrecut!”

Mare parte din reconstrucţie însemna clădirea de noi moschei imperiale, căci fiecare moschee avea pe lângă ea un *küllye,* un mănunchi de instituţii ca: spitale, şcoli religioase, băi, cimitire, biblioteci, uneori un ospiciu sau un azil. Cartiere noi, cu populaţia nouă, apăreau repede în jurul moscheilor.

Era deja construită Sehzade Camii, care adăpostea mormântul lui Mehmet şi Selimiye Camii, la Fener, în cinstea tatălui său. Acum îl pusese pe Sinan să înceapă lucrările la Süleymaniye, pe locul fostului Eski Sarai. Avea să fie capodopera sa; cupolele măreţe din piatră şi minaretele ei vor domina Cornul şi Oraşul

Celor Şapte Coline timp de o mie de ani.

De asemenea, îşi asumase sarcina herculeană de a schiţa un set complet de legi, care să stea la baza oricărei guvernări viitoare. Miile de kanunuri pe care le gândea azi vor reglementa judecăţile şi decretele Divanului şi vor da neamului Osmanlâilor, pentru prima dată, un cod de legi. Îşi merită porecla „El Kanuni” — Legiuitorul.

Îl costase însă respectul ienicerilor, ştia. Într-o zi, visa el, nu va mai fi deloc nevoie de aceştia. Dar treaba asta va trebui s-o facă altcineva.

Privea în tavan şi la policandrul aurit, dar plin de praf, de deasupra capului său şi aproape că putea auzi timpul scurgându-i-se printre degete. Se rugă la Allah pentru putere şi ceasuri destule pentru a-şi îndeplini ţelurile propuse.

Hürrem îl mângâie pe obraz.

— Atât de adâncit în gânduri, Stăpâne?

— Mă gândeam cât de repede aleargă timpul.

— Atunci poate că n-ar trebui să petreci atâta din el închis împreună cu scribii.

— Nu mă pot odihni până când treaba nu e gata. Nu pot să mă bazez pe Mustafa că o va continua. El e un bun soldat şi guvernator, dar nu are tragere de inimă pentru probleme ale legii. În plus, mă presează şi altele. Trebuie să plec în Persia în vara aceasta. Nu-l mai pot ignora pe şah.

Hürrem se strâmbă, cu o furie alintată. El zâmbi.

— Ce s-a întâmplat, rusoaică mică?

— De ce să meargă un mare învăţător ca să pedepsească un copil neascultător? E oare Tamasp un rege atât de mare încât să merite chiar atenţia ta?

— Devine prea puternic. N-am altă alegere decât să pornesc împotriva lui.

— Trimite-l pe Mustafa. Ienicerii îl adoră, l-ar urma oriunde, chiar şi în deşerturile şi munţii Persiei.

Un nerv zvâcni pe obrazul lui Suleiman. Se uită la ea.

— De ce-ai spus asta?

— Te-am supărat, Stăpâne?

— Ce şoapte ai mai auzit şi despre Mustafa?

— Nimic rău, Stăpâne. Într-adevăr, aud numai lucruri bune. Se

spune mereu că e un om drept şi bun, cum ai spus şi tu întotdeauna. Un bun călăreţ, un mare comandant.

— Prea mare, poate, murmură Suleiman.

— Poate cineva să fie prea mare?

— Tot te mai temi de el?

— Stăpânul meu mi-a dat asigurări că n-am de ce să mă tem de fiul său.

— Poate, rosti Suleiman.

— Stăpâne?

— Nu mi-e teamă de el, ca sultan după moartea mea. Şi totuşi uneori mă îngrijorează, acum când sunt încă în viaţă. El şi ienicerii.

— Ei nu-l vor iubi niciodată cum te iubesc pe tine, îl asigură Hürrem. Tu le-ai dat Belgradul, Rhodosul, Budapesta.

— Memoria lor e scurtă. Mulţi dintre noii recruţi nici nu erau născuţi pe atunci.

— Dar tu eşti sultanul lor.

— Aşa era şi bunicul meu.

— Chiar tu mi-ai spus, Stăpâne, că Mustafa e un om drept şi bun. Crezi că ar putea unelti împotriva ta?

Suleiman se ridică, având în ochi teamă şi îndoială. Trecuse atâta timp de când îl văzuse ultima oară pe Mustafa şi nu-şi mai amintea prea bine chipul lui vioi, cu ochi strălucitori. În mintea sa era mai clară imaginea unei Gülbehar cătrănite şi a unui tânăr ambiţios şi capabil, tot mai mare şi mai nerăbdător.

Dar umbra tatălui său şi Kanunul lui Fatih îl obsedau în continuare. Dacă exista ceva complet opus ideii sale de civilizaţie, acest ceva erau ienicerii. Ei erau temelia pe care fusese construit imperiul; şi ei erau acum cea mai mare ameninţare la adresa acestuia. Ienicerii erau elita armatei otomane. Erau soldaţi de profesie, 24 de ore din 24, într-o epocă în care majoritatea armatelor se compuneau din nobili care îşi aduceau, ca infanterie, ţăranii de pe domeniile lor. Ienicerii datorau supunere unui singur om. Sultanul era cel care-i hrănea în fiecare zi şi hrana ajunsese cel mai important simbol al lor. Aga lor se numea Chorbaji Bashi — Cel Ce Împarte Supa; adjunctul acestuia era Ashçi Bashi, sau Bucătarul-şef. Fiecare om avea o lingură într-un săculeţ cusut de căciulă. Semnul lor de

luptă era un cazan şi era brodat pe toate steagurile. Fiecare regiment îşi purta cazanul cu el, în fiecare campanie, iar la tabere le adunau grămadă în faţa cortului Agăi. Pierderea unui cazan în luptă sau capturarea lui de către inamic era cea mai mare ruşine imaginabilă. Ienicerii îşi împrospătau rândurile din devshirme, tinerii creştini selectaţi după muşchi, nu după creier. Aceştia erau căliţi la munci în grădinile Palatului, pe vase de luptă sau în construcţii. Apoi primeau instrucţie militară şi erau educaţi în spiritul ascultării. De aceea îl iubiseră atât de mult pe tatăl lui Suleiman. Nu duseseră lipsă de acţiune sau de prăzi pe vremea lui Selim cel Groaznic.

Ienicerii îl obligaseră pe bunicul lui Suleiman, Baiazid al doilea, să abdice; şi Suleiman nu uitase deloc că odată, la începutul domniei sale, îşi răsturnaseră cazanele în faţa zidului Palatului de lângă barăcile lor din Prima Curte, în semn de revoltă. Chiar dacă rebeliunea fusese înăbuşită, trebuise să le mărească lefurile. Chiar şi după douăzeci de ani, tot mai privea spre cazanele lor cu o presimţire neagră, de fiecare dată când călărea prin Prima Curte, în drum spre moschee. Teoretic, cel puţin, erau robii lui; dar cu cererea lor permanentă de război, cu continua ameninţare ce o constituiau pentru tron, Suleiman se întreba uneori dacă nu el era robul lor.

— Nu trebuie să mai existe sânge risipit pe tron, zise el, parcă pentru sine.

— Nu mai fii atât de îngândurat, Stăpâne, zise Hürrem, încolăcindu-l cu braţele.

— Tu înţelegi multe, rusoaică mica, dar nu-i înţelegi pe ieniceri. Au fost situaţii când mi-au impus voinţa lor, când am mers pe câmpurile de luptă doar pentru a le satisface pofta de război, chiar daca eu aş fi dorit altceva. Dacă mă pot obliga pe mine, poate că-l pot obliga şi pe el.

— Cât de departe e Manisa de Istanbul?

— Când a murit tatăl meu am făcut doar cinci zile până aici, pentru a-mi lua tronul. Doar cinci zile…

— Atunci, dacă într-adevăr te temi, Stăpâne, dă-i lui Baiazid provincia Saroukhan. Iar pe Mustafa trimite-l în est, la Amasya sau Karamania.

— Manisa e locul tradiţional pentru prinţul moştenitor, pentru

shahzade. Ar putea crede că l-am abandonat în favoarea fiilor tăi.

— El ştie că nu-i poţi da garanţii.

— Nu-i pot face asta.

— Atunci să nu mai vorbim despre acest lucru. Dacă Mustafa e un om bun şi drept, de ce ne-am teme?

Da, gândi Suleiman. De ce ne-am teme?

De faptul că am pierde tot ce am construit cu atâta trudă.

Totdeauna voise să dea un viitor imperiului său, dincolo de corturile de campanie. Poporul nomad din stepele Anatoliei, care erau strămoşii săi, va avea în curând o capitală ce se va putea mândri cu cea mai fină arhitectură a Orientului şi un sistem temeinic de guvernare. Literatura, muzica, pictura vor înflori. Vor fi rămase în urmă barbariile ce marcaseră domnia tatălui său; moartea lui şi succesiunea paşnică a lui Mustafa vor fi dovada.

Sau măcar aşa spera el.

Dar a doua zi Suleiman discută între patru ochi cu Rüstem. Iar mai târziu îşi puse pecetea pe o scrisoare ce-i poruncea lui Mustafa să-şi ia familia şi curtea şi să plece la Amasya, departe în răsărit, la douăzeci şi şase de zile călare de Istanbul.

Pera

În spatele perdelelor trase ale unuia din palatele de pe cealaltă parte a Cornului, Ludovici Gambetto bătu încet la uşă şi intră în dormitorul soţiei sale. Aceasta îl aştepta, mătasea albă a cămăşii ei de noapte lucea în lumina pâlpâitoare a sfeşnicelor. El se aşeză pe marginea patului şi îi luă mâna între ale sale.

Julia se ridică şi prinse între degete o şuviţă din părul lui.

— Un fir alb!

Ludovici se feri.

— Prostii!

Ea râse.

— În sfârşit! Credeam că n-o să îmbătrâneşti niciodată!

— Am trecut prin bucătărie. Bucătarul mi-a turnat făină în cap.

— E un fir alb. Trebuie sa mai fie şi altele. Vrei să mă uit?

— E doar o festă a luminii.

— Am şi eu, uite! îşi luă în palmă o cosiţă lungă şi îi arătă cu

degetele celeilalte mâini. La părul meu negru, e greu să te înşeli.

— Pentru mine eşti tot frumoasă, şopti Ludovic!

Apoi îi luă faţa în mâinile sale şi o sărută.

— Te vreau, şopti el.

Julia întinse braţele către el şi surâse, dar el îşi dori să vadă şi invitaţie în ochii ei, nu numai capitulare.

Mai târziu stătea treaz în întuneric în timp ce ea dormea şi privea mişcarea uşoară a pieptului ei în timpul respiraţiei. Îi urmări conturul obrazului cu degetele. Poate că avea fire albe în păr, dar lui i se părea tot frumoasă; la fel de frumoasă şi la fel de inaccesibilă cum fusese în palatul tatălui ei.

Nu că nu era capabilă de sentimente mari, era conştient că nu era asta. Prietenia ei cu Sirhane o demonstrase. Cu doi ani în urmă, Sirhane plecase la Amasya cu soţul ei, care făcea parte din garda personală a lui Mustafa. Julia fusese aproape distrusă de durere. Nu voise să mănânce şi nu ieşea din cameră. Uşa ei îi fusese închisă pentru prima oară şi o lungă perioadă îl refuzase.

El încercase să o înţeleagă; Sirhane fusese singura prietenă pe care o avusese vreodată. Şi totuşi disperarea ei părea să depăşească limitele normale. Totuşi, nu încercase s-o tulbure; simţise că dacă ar face asta, starea ei putea să se prelungească pentru totdeauna.

După câteva luni Julia îi deschise iarăşi uşa şi-l primise înapoi în patul ei. El încerca să nu pună la inimă faptul că ea nu-i răspundea niciodată sentimentelor lui; înţelesese că Julia nu se putea sforţa să-l iubească.

Dar invidia îl tortura. Mai întâi Abbas, apoi Sirhane. De ce îi putea da tovărăşia, iar prietenia era rezervată altora? De ce lor le putuse da atât de mult, iar pentru el, care îşi dedicase atât de mult din viaţă adorării ei, nu era nimic.

Amasya

Tufe de nu-mă-uita răsăreau din zăpada tare şi printre crăpăturile stâncilor. Raţe sălbatice ţâşneau de prin ierburi, aripile lor svâcnind pe când se înălţau în văzduh, speriate de ropotele neaşteptate ale copitelor.

Mustafa îşi întoarse capul şi-l aşteptă pe Çehangir, deoparte de escortă. Aici, în munţi, numai cu vântul în jur, nu-i putea auzi nimeni.

— O zi bună de vânătoare, spuse el.

Çehangir era îmbujorat şi obosit. Dar îi plăceau aceste expediţii, chiar dacă îl epuizau fizic.

— Într-adevăr, rosti.

Era mereu flatat de atenţia pe care i-o acorda Mustafa. Fratele său vitreg era tot ce şi-ar fi dorit şi el; puternic, frumos, un călăreţ desăvârşit. Tot ce admira la propriul său tată.

Călăriră o vreme în tăcere, în timp ce Mustafa se gândea la cea mai bună abordare a subiectului pe care îl avea în minte.

— Ce face tata? întrebă el în final.

— Suferă de gută, zise Çehangir. Uneori are stări foarte rele.

— Şi tu trebuie să le suporţi acolo, la Istanbul, râse Mustafa.

— Mă feresc din calea lui cât pot.

— Arată îngândurat?

Çehangir pricepu că întrebările nu erau doar de politeţe şi se simţi deodată agitat. Mustafa chiar îi cerea părerea!

— Poate… dar îl văd destul de rar.

Mustafa îşi întoarse privirea, urmărind o acvilă de munte care plutea în cercuri deasupra capetelor lor.

— Ţi-a vorbit de mine?

— E ceva în neregulă între voi?

— Nu ştiu, zise Mustafa.

Çehangir era nedumerit. Nu era genul lui Mustafa să fie îngândurat.

— Tu eşti primul moştenitor, spuse Çehangir, de parcă acesta era un talisman hun la toate.

— Uneori poţi fi prinţ moştenitor prea mult timp, răspunse Mustafa.

Soarele se retrăsese dincolo de împărăţia munţilor şi aerul se răcea. Mustafa se smulse din gânduri.

— Trebuie să ne grăbim. Muntele e rece aici, noaptea, chiar dacă e primăvară.

Çehangir îşi îmboldi calul în urma lui, tulburat. Dacă până şi Mustafa se temea, însemna că lumea nu mai era un loc sigur pentru nimeni.

În curte, ienicerii de gardă stăteau nemişcaţi în mantiile lor de piele. Torţele de pe ziduri aruncau umbre ce dansau pe dalele de piatră, acoperite cu un strat subţire de gheaţă. Nopţile erau reci aici, chiar şi primăvara, căci cetatea era căţărată sus, în munţii care dominau Fluviul Verde.

Kiaya intră, cu un turban de mătase de culoarea zarzărei şi aşează pe măsuţa de lângă divan un vas de argint aurit, plin cu cafea neagră, aburindă. Gülbehar se aşează, încălzindu-se la vasul de bronz cu cărbuni încinşi şi îl aşteptă pe Mustafa.

Acesta, când sosi, avea faţa înroşită de vântul muşcător. A fost la vânătoare, gândi Gülbehar. De aceea s-a întors atât de târziu. S-a întors pe întuneric, deşi cunoaşte pericolul gheţii şi al râurilor umflate din această perioadă a anului.

El se înclină şi îi sărută mâna, apoi se aşează pe divan lângă ea, râzând ca un băiat. Aproape de patruzeci de ani, gândi ea şi încă mai are energia unui tânăr necopt; ceea ce şi este. Va fi om bătrân când va ajunge sultan.

— Ce mai faci, mamă?

— Bine. Uite, Kiaya a adus cafeaua.

Bătu din palme şi una dintre gediçli păşi înainte şi turnă lichidul negru în două ceşti de argint.

Gülbehar sorbi din băutura fierbinte şi îndulcită cu miere. Nu-i plăcea gustul ei amar, dar auzise că în Istanbul era la modă. Uneori îi plăcea să creadă că nu părăsise ritmurile civilizaţiei.

— Deci, acum Rüstem ţi-a redus şi fondurile, zise ca.

Mustafa zâmbi din nou.

— Prinţul nu mai poate avea secrete?

— Nu faţă de mama sa.

— Nu te supăra. N-are importanţă.

— N-are importanţă! Dar e o insultă!

— Încearcă să mă atragă spre nişte fapte care i-ar aduce mai mult bine lui decât mie. E un prost, pentru că va avea de ce se teme când voi deveni sultan.

— Dacă.

— Mamă…

— Ai prea multă încredere în tatăl tău. Priveşte ce s-a întâmplat cu mine.

Aproape imediat regretă ce spusese. Mă face să par o femeie bătrână şi acră, gândi ea. Poate că asta şi sunt. Dar ştiu că de fapt am dreptate în ce spun.

— Sunt sigur că tata n-a ştiut nimic despre asta.

Gülbehar observă că îi tremurau mâinile. Puse pe masă ceşcuţa de argint.

— Câte insulte vei mai suporta? Se căsătoreşte cu vrăjitoarea, o face împărăteasa lui, apoi pe tine te exilează aici, în munţi şi îi dă lui Baiazid domeniul prinţului moştenitor, Manisa. Acum se face că nu observă când Rüstem îţi micşorează fondurile! Aşa ceva nu s-a mai auzit! Dacă e o invitaţie la ceva, de ce n-o accepţi?

— Ar fi o prostie.

— Oare, fiule?

Simţi cum ochii i se umpleau de lacrimi. Un tânăr atât de reuşit, cel mai bun prinţ pe care-l va avea vreodată neamul Osmanlâilor — şi toţi unelteau împotriva lui. Şi atât de frumos. Avea puţin păr alb în barbă şi câteva riduri pe faţa bătută de vânt, dar acestea nu făceau decât să-i accentueze bărbăţia chipului. Meriţi să te aşezi pe acel tron, iar vrăjitoarea va face orice ca să te împiedice.

— Nu voi ridica mâna asupra tatălui meu. Nu sunt de acord cu ce ţi-a făcut ţie, după cum am mai spus-o. Dar e tatăl meu şi sultanul meu. Orice faptă împotriva lui ar fi un păcat în faţa cerului şi în faţa Islamului.

— Sunt sigură că asemenea gânduri nobile nu i-au trecut niciodată prin cap vrăjitoarei.

— Hürrem e soţia lui, dar nu e decât o…

Se opri; era pe cale să spună „decât o femeie”.

— Nu e ea sultanul. În privinţa succesiunii, Suleiman hotărăşte.

— Cât de naiv eşti!

Mustafa n-o luă ca pe-o ofensă. Râse.

— Gelozie.

— Mai mult decât gelozie, fiule. Mult mai mult. O urăsc cu fiecare bătaie îndurerată a inimii. Mai mult decât vei putea tu şti vreodată.

— Nu trebuie decât să aştept. Cu timpul tronul va fi al meu şi

vom repara toate nedreptăţile, dacă ele există. Nu mă tem de Baiazid şi nici într-un caz de grasul de Selim. Chiar şi la douăzeci şi şase de zile călare de Istanbul, ienicerii nu vor accepta pe vreunul din ei în locul meu.

— Da, ienicerii te vor, Mustafa, dar, spre deosebire de tine, ei nu sunt dispuşi să aştepte.

Zâmbetul lui Mustafa dispăru.

— Nu. Nu voi ridica sabia asupra tatălui meu.

Tatăl lui Suleiman a făcut-o.

— Acum e judecat în ceruri.

— Mustafa…

— Nu! Nu o voi face! Nu e nevoie. Într-o zi tronul îmi va reveni de drept. Voi aştepta. Nu voi păcătui în faţa tatălui meu, în faţa lui Allah!

Sultanahmet, Istanbul

— Trebuie să moară, spuse Rüstem.

Mihrmah se albi toată şi îşi coborî privirea, de parcă ar fi văzut ceva prea ruşinos pentru ochii unei femei.

— Dar Mustafa e prinţul moştenitor…

— Da, Mihrmah şi dacă vreodată ajunge sultan, ce crezi că se va întâmpla cu noi? Primul act al lui Mustafa va fi de a-mi înfige capul într-o lance pe Ba’ah i Sa’adet şi de a te trimite pe tine în surghiun. Şi crezi că pentru fraţii tăi va avea mai multă milă?

Glasul lui era calm, aproape somnolent. Ea nu mai văzuse vreodată pe cineva vorbind despre moarte cu atâta detaşare ca soţul ei.

Mihrmah întoarse capul. O zi atât de frumoasa şi ei discutau despre crime. Palatul avea vedere asupra unei mulţimi de grădini şi fusese construit astfel încât să prindă briza dinspre Marmara şi Bosfor. Era primăvară şi o adiere caldă bătea dinspre sud. În colivie, o privighetoare începuse să cânte şi glasul ei dulce se suprapunea ciudat peste viziunile sângeroase luate în considerare aici, pe terasa umbrită.

— Nu e primejdios?

— Am calculat riscurile. E mai primejdios dacă nu facem nimic.

— Tatăl meu ce spune? El ştie ce plănuieşti?

— Tatăl tău va spune ceea ce va fi convins să creadă. Dacă te întreabă îi vei spune că trăieşti cu spaima de prinţul moştenitor. Inventează orice ca să dai credibilitate temerii. Numai să fie plauzibil, desigur.

Mihrmah îl privi pe soţul său, care mânca mecanic, îi păru ei, şi fără poftă, de parcă ar fi calculat costul fiecărei înghiţituri.

— A cui este ideea asta, soţul meu? A ta sau vine de la Hürrem?

El rânji spre ea şi efectul fu înfiorător. Mihrmah înţelese de ce în Divan îi spuneau Omul Care Nu Zâmbeşte Niciodată. Nu era adevărat, evident. Ea îl văzuse zâmbind şi îi ştia secretul: caninii săi erau mult mai lungi decât ceilalţi dinţi şi când zâmbea îl trădau, căci îi dădeau înfăţişarea unui lup.

— Se întâmplă ceva în Istanbul care să nu fie opera soţiei lui Suleiman, urmare a dorinţelor sau faptelor sale?

— Şi dacă dăm greş?

— Dacă dăm greş nu face nimic, pentru că Mustafa este deja duşmanul nostru. Dacă reuşim avem puterea asupra sultanului acesta şi poate şi asupra viitorului sultan!

84

Apartamentele sultanului, ca şi restul Palatului, serveau două scopuri esenţiale: acela de a etala bogăţia casei Osmanlâilor şi acela de a-i păstra secretele.

La fel era şi cu dormitorul sultanului. Bogăţia era bătătoare la ochi. Zidurile erau îmbrăcate în ceramică; versete din Coran, alb pe albastru, înconjurau încăperea; iar ferestrele cu vitralii erau capodopere de azuriu, verde şi purpuriu. Oglinzi veneţiene atârnau pe fiecare perete, iar patul era aşezat pe o platformă înaltă, cu baldachin şi acoperit cu cuverturi de brocart auriu şi perne de catifea purpurie. Lângă pat se găsea un lighean de aur încrustat cu turcoaze şi rubine, pentru spălarea mâinilor.

Dar totul era un spectacol ratat. Căci nimeni nu vedea dormitorul sultanului, în afară de eunucii săi şi de cadâna sa favorită, Hürrem.

Această atracţie pentru secret era subliniată şi de fântânile

săpate în pereţi, ţevile de aur susurând o apă parfumată în urne de marmură precum şi de *sacnissi,* micile chioşcuri ce răsăreau din loc în loc pe lângă ziduri, şi în care sultanul putea sta şi observa grădinile fără a fi văzut.

Curând după ce Hürrem devenise Împărătească apăru un nou rafinament. O uşă ascunsă fusese tăiată în zidul din spatele uneia dintre oglinzi, apoi fu instalată o scară ce ducea direct la apartamentele Stăpânei Hürrem, astfel încât ea să poată veni şi pleca fără a fi văzută.

Pe această uşă apăru Hürrem şi acum. Îl găsi pe Suleiman nu prea bine dispus, plimbându-se prin încăpere ca un animal în cuşcă, deşi genunchiul său drept era din nou umflat, din pricina unei crize de gută, iar trăsăturile, chinuite de durere.

— Stăpâne, murmură Hürrem, apoi execută salutul pe care nu îndrăznise să-l „uite”.

Suleiman abia îi remarcă prezenţa. Avea în mâna dreaptă un document pe care îl flutura în direcţia ei.

— Ce să fac? Tu ce înţelegi din toate astea?

— Nu pot să spun nimic, Stăpâne, de la distanţa asta. Dar dacă mă întrebi, aş spune că e o bucată de pergament.

El se strâmbă, apoi oftă, uşor amuzat.

— Îmi pare rău, mi-am pierdut cumpătul. Şchiopătă până la ea şi o ridică în picioare. Îmi vine greu să cred ce îmi văd ochii.

— Stăpâne, iartă-mă, dar nu înţeleg nimic. Nu sunt decât o biată tătăroaică needucată.

— Nu eşti deloc ce spui, bodogăni el şi îi înmână pergamentul trimis din Persia, care după pomelnicul de salutări şi urări conţinea o ofertă de căsătorie pentru una din fetele acestuia. În final, erau subliniate avantajele ce decurgeau dintr-o asemenea mezalianţă pentru ambele părţi. Dedesubt se puteau vedea sigiliul şi semnătura prinţului moştenitor Mustafa.

— E un fals, zise Hürrem, dar recunoscu în sinea ei că era unul perfect.

Rüstem merita felicitări.

— Nu se poate astfel.

— Crezi?

— Cum ar putea fi adevărat? Suleiman se prăbuşi disperat pe divan. De ce ar face cineva aşa ceva? De ce?

— Duşmani ai Imperiului sunt peste tot. Dacă tu te-ai certa cu propriul tău fiu, Carol ar fi încântat. Nici chiar şahul nu s-ar da în lături de la aranjarea unui fals ca ăsta.

— Aş vrea să ai dreptate!

Suleiman oftă şi îşi strânse genunchiul. Guta îi afecta grav dispoziţia.

Hürrem se aşează lângă el pe divan şi îl mângâie pe tâmple până când pumnii lui se descleştară şi bărbia îi căzu în piept, moale.

— Ce să fac? Ce trebuie să cred ?

— De ce ar face Mustafa aşa ceva ? La ce i-ar ajuta ? Şahul e duşmanul declarat al otomanilor.

— Există o vorbă, Hürrem: „Duşmanul duşmanului meu este prietenul meu”. Dacă Mustafa mă vede ca pe un duşman, poate că o alianţă cu Tamasp i se pare potrivită.

— Nu pot să cred asta!

Suleiman dădu din cap

— Şi totuşi, mă îngrijorează.

— De unde ai scrisoarea asta ?

— Unul din spioni lui Rüstem la Amasya. Rüstem are iscoade peste tot.

— Nu-i greu să păcăleşti un spion de-al lui Rüstem.

— Poate. Suleiman privi către ea şi buzele schiţară un zâmbet trist. Eşti o mare mângâiere pentru mine. Trăiesc înconjurat de vipere veninoase. Glasul tău e singurul plin de raţiune şi moderaţie.

Se încordă iarăşi de durerea din genunchi.

— Să chem doctorul pentru genunchii tăi?

— Nu, adu vioara. Este un leac mai bun decât toate licorile medicului.

Hürrem se aşează şi cântă pentru el. După un timp, Suleiman închise ochii şi ea crezu că adormise. Dar când lăsă instrumentul jos, el deschise ochii şi spuse:

— Trebuie să plec din nou cu oastea spre răsărit.

— Stăpâne, eşti bolnav. Nu trebuie să faci asta!

— Trebuie să terminăm o dată cu şahul şi cu ereziile lui. Nu poate fi pace cât timp el unelteşte împotriva noastră în Asia. Ienicerii, Aga, până şi ulema îmi cer să reacţionez. Ca apărător al

Credinţei, nu am altă alegere.

— Trimite-l pe Rüstem în locul tău.

— Oastea mă vrea în fruntea ei.

Hürrem îşi coborî ochii.

— Te rog, Stăpâne. Mi-e frică. Eu nu mă îndoiesc de loialitatea lui Mustafa, dar îndoieli există. Dacă mă înşel cumva atunci eu şi fiii mei, chiar şi Çehangir şi Mihrmah, suntem în pericol de moarte. Tu eşti bolnav, iar munţii de la răsărit sunt reci chiar şi vara. Chiar tu spuneai că o săptămână în Azerbaidjan e mai rea decât o lună în noroaiele Ungariei. Te implor, nu risca până nu lămureşti această problemă.

— Trebuie să mă duc.

Hürrem îl privi şi simţi că tremură. Ai putea cu adevărat să mori acolo, gândi ea. Nu respinge acest adevăr, după ce ai crezut atâtea din minciunile mele!

— Ştiu că nu-ţi e teamă de nici un pericol, şi de nici o greutate, Stăpâne, se sforţă ea, dar de aici ai putea urmări două scopuri deodată.

Suleiman zâmbi slab.

— Ah, rusoaica mea! Ştiam eu că trebuie să fie vreun plan în capul acesta frumos!

— Nu mai sunt frumoasă, Stăpâne.

— Pentru mine eşti tot încântătoare. Acum spune-mi la ce te gândeşti.

— Lasă-l pe Rüstem să plece în Persia, dar prin Amasya. Semnează ordine către Mustafa să îl însoţească pe Rüstem cu trupele sale. În acest fel, Rustem se poate convinge de loialitatea lui Mustafa. Sunt sigură că va înţelege că toate zvonurile şi falsurile astea sunt complet nefondate.

— E cea mai mare dorinţă a mea. Dar aş putea eu însumi să verific astfel devotamentul lui Mustafa.

— Nu e la fel de înţelept, Stăpâne. Dacă Mustafa într-adevăr unelteşte, vei risca oare să-i verifici intenţiile aducându-i în preajmă toţi ienicerii?

Suleiman o privi mult timp.

— Chiar crezi că ar putea ajunge până acolo?

— Eu sunt doar pentru prudenţă.

Suleiman reflectă o vreme.

— Poate că ai dreptate, murmură el în cele din urmă.

Hürrem îngenunche la picioarele lui.

— Te iubesc ca pe viaţa mea, Stăpâne. Aş vrea să existe o cale ca să te scutesc de durerea asta.

— Numai fiii mei ar putea face asta, Hürrem. Deşi nu pot decât să mă mir că sunt atât de dornici să se aşeze pe tronul meu. De-aş putea renunţa la el fără a-mi trăda datoria către Allah, aş schimba oricând locul, bucuros, cu orice fierar din oraşul acesta. În afară de tine, sultanatul nu mi-a adus decât griji de neimaginat.

Ea îşi puse capul în poala lui. Suleiman lăsă scrisoarea să-i cadă din mână, pe podea.

85

Ludovici se întâlnea cu Abbas în fiecare lună, în casa galbenă din cartierul evreiesc. Niciodată nu-i plăcuseră aceste întâlniri. Printr-o înţelegere tacită, nu vorbeau niciodată despre trecut; dar vederea trupului obez şi mutilat al prietenului său îl deprima. Grăsimea îl făcea pe Abbas să transpire. De altfel, transpira abundent, chiar şi iarna; vara, sudoarea îi picura liberă de pe degete, ca ploaia de pe streşinile unui acoperiş

Acum pe când stăteau în spatele ferestrelor oblonite, Abbas întrebă:

— Ce face Julia?

Erau întotdeauna primele lui cuvinte. „Ce face Julia?” iar Ludovici răspundea întotdeauna la fel, cum o făcu şi acuma:

— E bine, prietene. Se roagă pentru tine şi speră că şi tu eşti bine.

Abbas nu făcu nici un comentariu. Îşi plecă fruntea şi se concentră asupra afacerii curente: grâul de contrabandă.

Piaţa neagră a grânelor era secretul cel mai prost păzit al Imperiului. Presupunea complicitatea tacită a fiecărui nobil turc proprietar de teren arabil; cu optsprezece luni în urmă însuşi Rüstem îşi trimisese corăbiile încărcate spre Veneţia, prin Alexandria, şi obţinuse un profit uriaş, dintr-un singur transport.

Începând din vara lui 1548 Turcia se bucurase de cinci recolte

excelente de grâu, în timp ce Veneţia avea mare nevoie de grâne. Profiturile contrabandiştilor de pe piaţa neagră crescuseră în mod corespunzător. Ludovici fusese cel mai câştigat; caravanele sale treceau regulat prin Bosfor către Rodosto, pe Marea Neagră, pretinzând că încarcă piei sau lână. Pe drum, făceau escale secrete la Volos, pentru a încărca grâul. La întoarcere prin Bosfor şi Dardanele erau ignorate de galioanele turceşti, care, teoretic, trebuiau să aplice regulamentele navale ale Imperiului; dar privilegiul acesta costa, şi încă mult.

— Rüstem Paşa vrea încă o mie de ducaţi pe luna, spuse Abbas.

— Nu pot atâta!

Abbas înălţă din umeri.

— Îmi pare rău, prietene. Trebuie mult bacşiş. Daca ar fi numai Rüstem…

— Dacă ar fi numai Rüstem, presupun că preţul ar fi tot o mie. Lăcomia lui chiar n-are limite?

— Se pare că nu.

— Spune-i că refuz.

— Nu te grăbi, Ludovici. Chiar şi cu acest bacşiş dublu, tot vei obţine un profit bun pe fiecare baniţă de grâu descărcată în lagunele La Serenissimei. Cât plăteşti aici? Doisprezece asperi pe baniţă ? Rüstem ştie că încasezi treizeci şi cinci în Veneţia.

— Trebuie să am un profit.

— Astea au fost şi cuvintele lui.

Ludovici oftă. Nu se poate face nimic. Dacă voiai să faci afaceri în Imperiu, trebuia să plăteşti cât cerea vizirul. Toată lumea ştia asta.

Continuară cu afacerile: stabiliră rutele corăbiilor, sumele cuvenite micilor slujbaşi din provincie, numărară ducaţii de argint aduşi de Ludovici într-o pungă de piele. În cele din urmă terminară şi Abbas se relaxă. Bău puţină apă parfumată — niciodată vin — şi, ca de obicei, începu să sporovăie ca o precupeaţă despre activităţile din palat.

Abbas era principala sursă de informaţii a lui Ludovici în privinţa noutăţilor din politica internă Sublimei Porţi. După ce Abbas îşi încheie obişnuita tiradă despre nedreptăţile vrăjitoarei — cum îi spunea Stăpân Hürrem — şi despre mărimea corupţiei

patronate de Rüstem Paşa, îşi coborî vocea şi şopti:

— Se spune că prinţul moştenitor plănuieşte o revoltă.

— Mustafa?

Ludovici deveni brusc atent. Tirada acuzatoare a lui Abbas la adresa Curţii era obişnuită; dar asta era ceva nou.

— Se spune că şi-a aranjat căsătoria cu una din fiicele şahului Tamasp. Îi cere sprijinul într-o răscoală împotriva lui Suleiman.

— E adevărat, Abbas? Eşti sigur ?

— Voi, veneţienii, ar fi bine să trimiteţi o delegaţie să ducă tratative cu el. Dacă ajunge pe tron, s-ar putea să nu fie atât de dispus să închidă ochii la contrabanda voastră, cum fac dregătorii lui Suleiman.

— Crezi că are şanse?

Abbas ridică din umeri şi hălcile de grăsime i se cutremurară.

— Are sprijinul ienicerilor. Revolta trebuia să aibă un început. Încercă să-şi dea seama cum i-ar schimba viaţa o asemenea răsturnare violentă. Suleiman era pe tron când el ajunsese la Istanbul; Abbas avea dreptate: care va atitudinea lui Mustafa faţă de negustorii care-i umpluseră buzunarele lui Rüstem? Duşmănia dintre cei doi era bine cunoscută.

— Dar tu, Abbas? întrebă el, gândind cu voce tare. Tu ce vei face?

— Voi accepta voinţa Domnului, răspunse Abbas, de parcă era de la sine înţeles.

— Chiar crezi că Mustafa îi curtează pe sufavizi? Şi că răzvrătirea e inevitabilă?

— Doar rezultatul nu este sigur, zise Abbas.

— Suleiman ştie de asta ?

Abbas păru uimit. Crezi că eu şi cu tine am putea şti ceva care să-i fie ascuns Stăpânului Vieţii?

Bătu din palme — mişcarea mâinilor era semnalul, nu sunetul lor — şi cei doi surdomuţi care îl însoţeau săriră să-l ajute să se ridice. Nu era un lucru uşor de realizat.

În sfârşit, Abbas fu gata de plecare.

— Rămâi cu Dumnezeu, spuse el.

— Mergi cu Dumnezeu, răspunse Ludovici şi privi cum Abbas intră în trăsura neagră ce aştepta în faţa uşii.

Mustafa! gândi el. Trebuie să fie adevărat. Abbas nu-şi lăsa

limba slobodă fără motiv. Dacă avea dreptate şi de data asta, atunci era timpul să mizeze pe ambele cărţi. Pe rigă şi pe valet.

Topkapi Sarai

— S-a făcut? întrebă Hürrem.

Abbas înclină fruntea.

— Am făcut ce mi-ai cerut.

— Bun. Eşti un supus credincios.

Zâmbi. Surâsul acela sfios, expert, al curtezanei profesioniste.

— Ce face Julia?

— Julia e bine zise Abbas, refuzând momeala. Se roagă pentru mine.

— Sunt sigură că îi vei întoarce rugile în Paradis. Poţi pleca, Abbas.

Abbas plecă, dezgustat de ea şi de viaţă. Dezgustat de sine.

Îmi pare rău, Ludovici, că te folosesc astfel. Dar nu vei păţi nimic, îţi promit. Nu e decât o manevră. Dar nu te va afecta pe tine sau pe Julia.

Altfel n-aş lăsa-o pe vrăjitoare să mă silească s-o fac.

Bietul Çehangir, gândi Suleiman.

Niciodată nu se putea uita la el fără a simţi o durere în piept. Diformitatea lui Çehangir îl făcea să nu mai poată sta drept; acesta părea să aibă mereu o greutate invizibilă, dar covârşitoare pe umeri. Nu putea călări în galop, nu putea încorda arcul, nu putea ridica o sabie.

Un fiu bun de hagi. Totuşi, îi provoca o compasiune adâncă; dintre toţi fiii lui Hürrem, Suleiman îl iubea cel mal mult pe Çehangir.

— L-ai văzut pe Mustafa? îl întrebă el.

Çehangir nu ridică ochii. Niciodată n-o face, gândi Suleiman. Stă în faţa mea mai umil ca ultimul dintre ţărani.

— Mustafa e bine, Stăpâne, spuse Çehangir. Îţi trimite salutările sale.

— Mama lui este bine şi ea?

— Da, Stăpâne.

Oh, Çehangir, reflectă Suleiman. Arăţi de parcă ţi-e groază că

voi chema călăul.

— Arăţi obosit, spuse.

— E o călătorie grea, Stăpâne.

— Vânătoarea a fost bună?

— Am vânat în fiecare zi.

Suleiman se încruntă.

— Mustafa îţi arată multă prietenie.

De ce? se întrebă. Pentru că te iubeşte? Sau te foloseşte ca să mă spioneze? Ce plăcere ar putea găsi un bărbat ca el în tovărăşia unui şchiop?

— Cred că-i este milă de mine, spuse Çehangir, de parcă i-ar fi citit gândurile.

Suleiman fu mişcat de această acceptare candidă. Çehangir era întotdeauna mai profund decât îl credea.

— Sunt sigur că nu e aşa, spuse Suleiman, reflectând totuşi încă o clipă asupra acestei posibilităţi. Apoi întrebă: Ţi-a vorbit de mine?

— A întrebat de sănătatea ta de multe ori.

Pentru că mă iubeşte, sau pentru că vrea să mă vadă mort? gândi Suleiman şi realiză imediat cât de mult îl otrăvise Divanul. Când se întâmplase asta? Când şi-a găsit acest cancer drumul către inima mea?

— Mă bucur că te-ai întors cu bine, spuse.

Çehangir părea dornic să plece. Lui Suleiman îi trecu prin minte că fiul său era tot atât de îngrozit de el cum fusese şi el de propriul său tată. Se părea că asta, nu Imperiul, era adevărata moştenire a casei Osmanlâilor: distrugerea propriilor copii.

Dacă nu se distrugeau, acum, singuri.

86

Istanbul

Soarele se ridica deasupra oraşului, aşa că aburul începu să se înalţe din pietrele ude şi din spinările încărcate ale cailor şi măgarilor ce trudeau în şiruri pe străzile înguste şi întortocheate din jurul pieţei de fructe. Era sezonul pepenilor şi vânzătorii îşi

aşezaseră produsele în piramide înalte, pe tarabe sau pe jos, o mulţime de pepeni de toate soiurile şi culorile, pestriţaţi şi dungaţi, verzi, galbeni şi aurii. Mirosurile îţi asaltau simţurile; mirosuri de fructe coapte, suprapuse peste miasmele obişnuite de urină, mizerie şi fum.

Suleiman îşi forţă încheieturile dureroase, urcând străduţa abruptă, pietruită. Mergea în urma unui hamal, îndoit aproape până la pământ, având în spate o grămadă imensă de legături cu smochine. Era încă răcoare şi umezeală, soarele dimineţii nepătrunzând până aici din cauza vechilor case de lemn care aproape că se întâlneau deasupra străzii. Se opri lângă o tarabă, prefăcându-se a examina nişte piersici, în timp ce de fapt asculta conversaţia negustorului cu vecinul său.

— Se spune că sultanul va porni iarăşi spre răsărit, împotriva şahului, spunea omul.

— Ar fi trebuit să facă asta de ani de zile, zise celălalt. Perşii şi-au bătut joc destul de noi. Avem cea mai mare armată din lume, iar el o ţine să îmbătrânească în barăci!

— Mustafa nu-l va mai lăsa pe şah să ne mai provoace astfel, spuse Suleiman.

Negustorii îl priviră suspicioşi. Dar primul nu putu să-şi reţină frustrarea:

— Mustafa e un războinic grozav. El i-ar fi pus capul şahului să se prăjească la Ba’ab i Hümayun de mult.

— Poate că e timpul ca Mustafa să devină sultanul nostru, zise Suleiman.

Cei doi îl priviră de parcă înnebunise.

— Mai încet! şuieră unul. Sultanul are spioni peste tot!

— Eu nu mă tem de sultan, spuse Suleiman, tare.

— În definitiv, spune ce gândeşte toată lumea, spuse al doilea negustor către primul. Suleiman e bătrân. Eu încă mai sugeam laptele mamei când a avut el ultima mare victorie.

— Şi totuşi, a făcut multe lucruri mari, răspunse vecinul. A construit multe moschei frumoase, spre gloria lui Allah. Şi ne-a dat legi, iar corăbiile lui stăpânesc Mediterana.

— Ienicerii vor carne, zise Suleiman.

— E doar o problemă de timp până când o să-i adune Mustafa şi-o să-l mănânce pe Suleiman de pe tron, spuse celălalt om, şi

toată lumea ştie asta.

— Taci, zise primul negustor, apoi se întoarse spre Suleiman. În mod clar, îl suspecta că este exact ce era: un spion.

— Dacă vrei să cumperi nişte piersici, să-ţi văd banii. Dacă nu, du-te şi primejduieşte capul de pe umerii altuia!

Suleiman urmări un măgar având în spinare două coşuri pline cu vişine, care cobora pe alee către piaţa de fructe. În urechi îi răsunau încă vorbele omului: „E doar o problemă de timp până când Mustafa va aduna ienicerii şi o să-l mătură pe Suleiman de pe tron, şi toată lumea ştie asta”.

Deci toată lumea ştia. Pierdut în gânduri, nu observă că măgarul ridicase coada ca să se balige în drum. Aşa că, deodată sultanul Imperiului Otoman, Regele Regilor, Stăpânul Vieţii se trezi cu balegă pe cizme. Ei bine, poate că era şi timpul, gândi el.

87

Amasya

O lună mai târziu, Rüstem ajungea la poalele dealurilor udate de Fluviul Verde cu un escadron de spahii ai Porţii şi un regiment de ieniceri. Îşi stabili tabăra sub zidurile sumbre ale cetăţii şi ale mormintelor antice, îşi înfipse steagul de patru lungimi de cal în faţa cortului şi aşteptă.

Rüstem ştiu că Mustafa era pe drum încă înainte de a-i auzi tropotul calului. Spre deosebire de taberele armatelor creştine, turcii păstrau ordinea şi o linişte desăvârşită. Nu se consumau băuturi şi nu se ţineau jocuri; şi, cu excepţia zilelor de luptă, se ţineau slujbe de cinci ori pe zi.

Aşa că ruperea liniştii îl preveni pe Rüstem. Venea ca un val; un susur îndepărtat, un tunet ce se rostogolea, însoţindu-i apropierea. Era de parcă liniile le-ar fi fost străpunse de o şarjă de cavalerie, iar strigătele şi larma avansau o dată cu ea. Rüstem sări în picioare şi traversă pavilionul spre a-i ieşi în întâmpinare.

Nu erau mai mult de două duzini de călăreţi purtând toţi, cu o singură excepţie, hainele stacojii ale spahiilor. Numai

conducătorul era îmbrăcat în alb şi avea la turban pene de cocor. Un diamant licări în soare atât de puternic încât Rüstem trebui să-şi ridice mâna la ochi.

Ienicerii veneau în urma călăreţilor, cu tunicile albastre fâlfâind în vânt. Fericiţi să înghită praful stârnit de calul Alesului. Scoteau urale, mulţimea de gâturi slobozind în sus strigăte puternice, care răsunau în coasta dealurilor şi se reflectau, părând să-i înconjoare din toate părţile. Mustafa nu răspundea uralelor, nu privea nici în stânga, nici în dreapta. Îşi ţinea ochii fixaţi pe cortul imperial.

Rüstem aştepta, cu garda de onoare aliniată de ambele părţi. Doamne, ajută-ne! gândi Rüstem. E un om periculos!

Mustafa îşi opri calul în faţa lui Rüstem, stârnind un nor de praf roşcat în jurul grupului ce aştepta. Rüstem simţi gustul pulberii în gură. Bucură-te de glorie, gândi el. În curând vei gusta şi tu praful. Pentru totdeauna.

Mustafa descălecă dintr-o mişcare şi uralele ienicerilor scăzură treptat. Oastea rămase aşteptând, o mulţime imensă, sălbatică, agitată.

Prinţul execută o temenea repezită.

— Unde este tatăl meu?

— Nu se simte bine. Eu sunt conducătorul acestei campanii.

Rüstem putea vedea jocul sentimentelor pe faţa lui Mustafa. Întâi dezamăgire, apoi agitaţie. Se apropia oare vremea lui?

— Cât de bolnav este?

— Medicii spun că n-o să moară. Dar nu putea suporta rigorile unei campanii grele.

Rüstem privi pe lângă Mustafa la mulţimea strânsă acum în spatele cailor. O mie de ieniceri, îşi spuse el şi fiecare dintre ei la mai puţin de o sută de iarzi de noi.

— Niciodată n-am mai auzit asemenea urale. Nici chiar pentru sultan.

— Mă aclamă pentru că sunt fiul lui, zise precaut Mustafa.

— Poate, răspunse Rüstem. Să intrăm. Praful mi-a uscat gâtul.

Rüstem merse înainte, conducându-l în pavilionul de mătase. Paji aduseră halva şi apă de trandafiri, apoi Rüstem scoase o scrisoare şi i-o înmână lui Mustafa fără nici o vorbă.

Era scrisoarea cu oferta de căsătorie pentru fiica şahului şi cu

sigiliul lui Mustafa.

— E monstruos, murmura Mustafa.

Ochii lui Rüstem priveau fix covorul dintre ei.

— Negi asta?

— Dacă neg o ofertă de alianţă faţa de un duşman declarat al Imperiului? Sigur că o neg!

— Poartă sigiliul tău.

— E un fals! Tatăl meu a văzut asta?

— Desigur.

— Şi ce spune?

— Nu cunosc gândurile sultanului. Îţi aşteaptă replica.

— Simt duhoarea ta în treaba asta! zise Mustafa, şi aruncă scrisoarea în poala lui Rüstem.

Vizirul îşi ridică ochii cenuşii pentru prima dată.

— Nu sunt duşmanul tău, Mustafa. Aceşti ieniceri de afară reprezintă adevăratul tău duşman. Te aclamă prea tare.

— Niciodată nu am făcut şi nu am spus ceva împotriva tatălui meu. Şi niciodată nu o voi face. Am jurat. El trebuie să ştie asta!

— Îţi aşteaptă replica, repetă Rüstem.

— O va primi.

— Mai întâi am pentru tine porunci de la sultan. Trebuie să-ţi aduni trupele şi să mă însoţeşti în campania împotriva ereticilor perşi. Sub comanda mea, desigur.

— Voi face ce mi se cere, zise dezgustat Mustafa şi se sculă în picioare.

Ieşi fără o vorbă în plus.

Rüstem ascultă sunetul copitelor îndepărtându-se. Apoi trimise după Aga ienicerilor. Acesta era un bărbat blond, cu părul sârmos, un sclav, cu partea stângă a maxilarului deformată de o lovitură de mitralii la asedierea Rhodosului. Penele lungi de pasărea paradisului de pe coiful său se îndoiră şi fluturară când execută salutul. Se opri şi aşteptă ordinele.

— Vei pregăti un escadron din cei mai buni oameni, zise Rüstem. Mustafa trebuie ridicat de la palat la noapte şi dus la Istanbul în lanţuri.

Aga ezită. Pentru un soldat antrenat de la vârsta de opt ani în spiritul ascultării necondiţionate, faptul era grăitor.

— Cum porunceşti, spuse el.

— Oamenii să fie gata în zori. Asta e tot.

— Cum porunceşti, repetă Aga, dar ochii îi exprimau brusc veninul.

Eşti atât de uşor de citit, îşi spuse Rüstem. Emoţiile ţi se văd pe faţă aşa cum învăţaţii noştri fac un Coran să lumineze cu cernelurile lor verzi şi fosforescente.

Era atât de simplu. Atât de simplu, cum spusese Hürrem că va fi.

Topkapi Sarai

Drumul de Aur ducea de la moscheea Haremului, prin apartamentele sultanului şi prin Harem, către Divan şi turnul mic şi întunecos al Ferestrei Primejdioase. O scară ferită urca până la fereastra acoperită de dantele şi perdele, de unde sultanul putea urmări discuţiile paşalelor şi vizirilor din Divan.

O posibilitate îngăduită acum şi lui Hürrem.

Drumul de Aur era calea strălucitoare a puterii, sclipind datorită dalelor albastre, aurii şi roşii, de un luciu impecabil. Când Hürrem trecu grăbită, cu caftanul de mătase foşnind pe dalele de piatră, fu conştientă de înălţimea sa, de puterea sa. Acum ştia şi pulsul Divanului. Divanul însă n-o ştia pe ca.

Când ajunse în vârful scării întunecoase, inima îi bătea atât de tare încât îşi duse mâna la piept. Se dădu mai aproape de cortina de tafta şi privi.

Baldachinul auriu al Divanului se sprijinea pe zece stâlpi de marmură. Paravanul de tafta din faţa ferestrei transforma suprafeţele oglindă ale marmurei şi aurului şi costumele strălucitoare de mătase şi brocart într-un joc şters de umbre cenuşii. Splendoarea Divanului îi era interzisă. Dar ce era important erau vocile şi putea auzi fiecare cuvânt cu claritate.

— … eşti sigur? auzi un bărbat rostind. Era Suleiman.

Revenise la conducerea Divanului, acum că Rüstem lipsea.

— Informaţia este demnă de încredere.

Nu recunoscu glasul. Unul din slujbaşii lui Rüstem, fără îndoială.

— Nu e nici o posibilitate ca spionul vostru să se fi înşelat?

Auzi cum omul tuşea încurcat. Cuvântul „spion” îi era, în mod

evident, foarte neplăcut.

— Mi-am cules informaţia din mai multe surse, Stăpâne. Toate confirmă că veneţienii sunt convinşi că Mustafa a tăcut o alianţă cu şahul Tamasp. Însuşi Bailo a trimis un ceauş, în secret, la Amasya, cu o scrisoare. Conţinutul scrisorii nu l-am putut afla.

Cât de plăcut, gândi Hürrem. Să auzi zvonul lansat de tine reverberând în sala Divanului! Abbas îşi făcuse bine treaba. Ani de zile îi servise lui Ludovici bucăţele de adevăr, spre a câştiga credibilitate. Acum întreaga comunitate străină din Galata înghiţise minciuna, fără să clipească.

Era minunat, de asemenea, că niciodată un cuvânt urât dintre cele care circulau prin bazare despre Hürrem sau Rüstem nu ajungea la urechea Stăpânului Vieţii. Adevărata putere presupune şi controlul asupra şoaptelor. Când până şi iscoadele se tem de tine, niciuna nu va îndrăzni să repete o vorbă împotriva ta la curte nici măcar un zvon de mâna a doua.

Suleiman încă nu-şi pronunţase hotărârea, dar Hürrem îşi putea imagina expresia lui. De parcă ar fi făcut eforturi să se stăpânească. Agitată, aproape scăpă un mic strigăt dar îşi duse mâna la gură şi se stăpâni.

— Tot nu pot să cred una ca asta, îl auzi spunând.

— Stăpâne, iscoadele…

— Destul. Nu mai vreau să aud! strigă Suleiman şi Hürrem îl auzi părăsind sala. Se grăbi şi ea. Sultanul avea s-o cheme, desigur, să-l mângâie în urma acestei ultime lovituri. Şi nu se făcea să afle că ea ştia deja motivul nefericirii sale.

88

Amasya

Un murmur mânios sparse liniştea nopţii; ca bâzâitul albinelor deranjate de ursul intrus. Cei doi străjeri de la uşa cortului lui Rüstem se foiră nervoşi în post. Era a doua oară în aceeaşi zi că ienicerii tulburau liniştea taberei cu strigătele lor. Dacă se răsculau…

Focurile de archebuză sunară ca nişte tunuri şi ecoul lor se

auzi mult timp după ce primul străjer căzuse, gemând, cu mâna la piept. Al doilea trase sabia, într-o încercare stupidă de a se apăra. În dreapta izbucniră iarăşi nişte flăcări şi încă două detunături se auziră.

Omul nici nu-l văzu pe cel care-l ucisese. Glonţul îi intrase prin ochiul stâng şi-i sfărâmase creierul înainte de-a avea măcar timp să strige.

Siluete întunecate ieşiră din umbră şi pătrunseră în mâna luminată de torţe; torţe care fuseseră atât de utile pentru ţintaşii cu archebuze. Săbii sclipiră când două din siluete se opriră o clipă pentru a le da lovitura de moarte străjerilor ce zăceau pe jos.

Apoi se grăbiră înăuntrul cortului. La lumina torţelor Rüstem recunoscu doar pe unul din el, pe Aga Ienicerilor; dar îi era clar că celelalte umbre cenuşii erau oamenii lui.

Se săltă în şa şi se întoarse către unul din spahiii de lângă el.

— Se pare că avem o revoltă.

— Ai citit bine starea trupei, stăpâne, răspunse omul.

— Da. E un mare noroc că nu mă aflu în cort. Îndrăznesc să-mi închipui că în clipa asta salteaua îmi este găurită de câteva gloanţe de archebuză.

Spahiul încuviinţă, încă uluit de ce văzuse.

— Trebuie să ne întoarcem la Istanbul şi să-i raportăm sultanului ce s-a întâmplat aici. Mă tem că Mustafa nu mai are răbdare să aştepte tronul.

Îşi întoarse calul şi se afundă în noapte împreună cu escorta. Ocoliră tabăra şi apoi se îndreptară spre apus.

Era târziu. Gülbehar fusese sculată din somn de vestea revoltei din tabăra lui Rüstem. Acum stătea tremurând în haina de hermină, încercând să se încălzească lângă vasul cu cărbuni încinşi. Dar fiorul spaimei nu-i părăsea trupul.

Sirhane intră şi execută un salut în faţa ei. Arăta buimacă de somn şi părul îi era nepieptănat. Caftanul îmbrăcat pe fugă era boţit. Avea faţa palidă şi tremura. Soţul ei era ofiţer în oastea lui Mustafa. Deja se crede văduvă, gândi Gülbehar. Îşi închipuie că de asta am chemat-o.

— Soţul tău e în siguranţă, îi spuse.

Umerii Sirhanei se relaxară, într-un gest de uşurare.

— Stăpână…

— Dar primejdie există. Pentru toţi.

Sirhane o privi nedumerită.

— Trebuie să plecăm din Amasya?

— N-avem unde fugi.

— Stăpână?

Gülbehar îşi strânse haina mai bine pe umeri.

— În seara asta a fost o revoltă în tabăra imperială. Ienicerii, au încercat să-l omoare pe Rüstem Paşa.

— Stăpânul nostru…

— Mustafa n-a avut nici un amestec. Dacă avea, nu era nici o primejdie. Când Suleiman va afla, va da vina pe fiul meu. Am nevoie de ajutorul tău, Sirhane.

— Ajutorul meu, Stăpână?

Gülbehar se uită la ea.

— Dacă Suleiman va veni împotriva fiului meu, o va face împotriva noastră, a tuturor. Soţul tău va fi executat, proprietăţile i se vor confisca, iar tu vei fi exilată. Îţi vei sfârşi zilele ca o cerşetoare. Asta vrei, Sirhane?

Sirhane îşi plecă privirea.

— Nu, Stăpână.

— Aşa credeam şi eu. Nici eu nu vreau ca viaţa fiului meu să fie ruinată din cauza orbirii unui om! Îl ţii minte pe Kislar Aghasi, nu?

— Da, Stăpână.

— Vreau să te duci la Istanbul şi să-l cauţi. Oferă-i orice. Orice! Gülbehar se aplecă spre ea. Vreau ca Hürrem să moară. Dacă el face asta pentru mine, fiul meu va ajunge sultan, iar Abbas va avea orice îşi doreşte. Convinge-l, Sirhane! De dragul meu — şi al tău.

89

Topkapi Sarai

Suleiman stătea ghemuit pe tron de parcă pieptul i s-ar fi prăbuşit înăuntru, iar umerii şi bărbia nu mai avea nici un sprijin.

Gura îi era schimonosită într-un rânjet de dezaprobare şi dezgust. Îl privea pe Rüstem fix, printre sprâncenele încărunţite, dar tot stufoase. Singura mişcare îi era freamătul nărilor în timp ce respira.

Rüstem îşi făcu salutul şi aşteptă invitaţia de a vorbi.

— Ei bine? mormăi Suleiman.

Probabil c-a aflat deja, gândi Rüstem. Zvonurile bântuiau coridoarele, dinainte de a ajunge eu.

— Îţi aduc veşti care-mi îndurerează inima, spuse.

— Spune odată. De ce ai părăsit oastea pentru a veni aici?

— Stăpâne, am venit încoace din teamă pentru viaţa mea. Cu toate că nu viaţa mea e atât de importantă, ci a ta.

Un geamăt slab scăpă de pe buzele lui Suleiman. Părea să vină din adâncul lui şi pluti în încăpere secunde lungi, precum vuietul ce însoţeşte un cutremur.

— Mustafa?

— Nu ştiu, Stăpâne. Ienicerii au venit la miezul nopţii, mi-au ucis străjerii şi au intrat în cortul meu. Fusesem prevenit şi am reuşit să scap.

— Câţi erau?

— Prea mulţi ca să-i pot număra. Erau conduşi de Agă.

— Şi Mustafa?

— Când a venit în tabără, ienicerii l-au aclamat până au răguşit. Vorbeau deschis că el le-ar putea conduce steagurile pe câmpul de luptă, mai hotărât decât sultanul. Spuneau că acum eşti prea bătrân pentru a mai fi în fruntea lor şi că eu sunt doar un vistiernic fără pricepere la război.

— I-ai arătat scrisoarea?

— A spus că nu răspunde decât în faţa sultanului. Şi cum eu nu sunt sultan, n-avea ce să-mi spună. A mai spus… că ar trebui să-mi scriu ultimele scrisori către familie. Pentru că o dată ce se va urca pe tron, capul meu va fi pe Ba’ab i Sa’adet… Mi-a mai zis că nu pot informa corbii că nu vor mai avea mult de aşteptat.

— Astea au fost cuvintele lui?

— Pe capul meu, Stăpâne, zise Rüstem.

Cât de bine se cuibăreşte minciuna în mijlocul adevărului!

Strigătul de suferinţă îl surprinse pe Rustem mai mult decât orice izbucnire de violenţă. Sultanul îşi lăsase capul pe spate şi

plângea. Făcu un semn din mână, expediindu-l pe vizir. Rüstem se conformă bucuros. Făcu o temenea şi ieşi cu spatele, uimit şi încântat că minciunile lui prinseseră atât de bine.

Lumina soarelui se reflecta pe cădelniţele aurite ale chioşcului; grădina de vară era plină de miresmele ierburilor, fructelor şi trandafirilor; ţârâitul greierilor era aproape hipnotic. Era atât de bine când stătea aici, în braţele lui Hürrem şi uita că iţele viitorului se ţeseau între degetele sale.

Era dependent de Mustafa.

Fiecare Kanun pe care îl decretaseră, fiecare temelie zidită, fiecare campanie în care luptase, toate fuseseră făcute cu gândul că într-o zi Mustafa va prelua flamura din mâna sa, consolidând fiecare progres realizat de el. Răzvrătirea va strica totul. Neamul Osmanlâilor va reveni la bătaie de sânge şi barbarie care pătaseră ascensiunea tatălui său, a bunicului său, chiar şi a lui Fatih.

Poate că ienicerii aveau dreptate, era prea bătrân. Dar povara era a lui până la moarte, aceasta era legea otomană, legea Sheri'at-ului şi a-i permite lui Mustafa să-i uzurpe tronul însemna să dea frâu liber vărsării de sânge otoman în secolele ce aveau să vină.

— Nu-i asculta, şopti Hürrem. Fii mândru că ai un fiu ce se bucură de atâta admiraţie şi dragoste din partea ienicerilor. Tu eşti tatăl lui. Simţul datoriei faţă de tine îl va opri de la folosirea greşită a puterii imense pe care o are.

— Credeam că te temi de el, zise Suleiman.

— Mă tem de Kanunul lui Fatih. Dar nu mă tem de el cât timp tu eşti lângă mine. Tu eşti Suleiman, cel mai mare dintre Sultani. Nimeni nu-ţi poate lua locul în faţa poporului.

— Nu poporul mă contestă. Ienicerii.

Auziră un vaier lung deasupra lor şi priviră în sus, prin obloanele deschise ale chioşcului. În fiecare primăvară berzele îşi construiau cuiburile din vreascuri, pe pietrele albe de la streaşina kineretelor moscheilor şi a cupolelor palatului. Dar în această zi fierbinte de august, mii dintre ele se ridicaseră deasupra Istanbulului şi porneau spre sud, în prima lor recunoaştere înaintea migraţiei. În mijlocul arşiţei verii era un

semn că iarna nu era chiar atât de departe.

— Trebuie să plec înspre răsărit sau îmi pierd tronul, spuse Suleiman.

— Ce vrei să faci? şopti Hürrem.

— Nu ştiu. Cine m-ar putea sfătui acum?

— Abu Sa’ad, poate?

Suleiman reflectă un timp

— Poate, răspunse.

Abu Sa’ad şezu în tăcere şi îl urmări pe Kislar Aghasi devorând aproape toată tava de halva adusă de paji. Era un spectacol delicat: cu arătătorul şi degetul mare apuca o bucăţică de halva, o introducea în gură, o mesteca, apoi alegea alta. Avea pe chip o expresie de extaz pe care sheyhülislamul o mai văzuse doar la dervişi, când intrau în transă. De fapt, mâncatul putea fi o experienţă religioasă pentru unii oameni, acceptă el. Mai ales pentru cei cu pasiuni înfrânate, lipsiţi de mijloacele de a şi le elibera.

În sfârşit, Abbas fu satisfăcut şi îşi spălă gâtlejul cu puţin şerbet la gheaţă.

— Am un mesaj de la Stăpâna Hürrem, spuse el apoi.

— Allah s-o apere, murmură Abu Sa’ad.

— Într-adevăr. Se pare că şi-a găsit mângâierea în credinţă.

— A fost, într-adevăr, foarte silitoare la studiul Coranului.

— Cum spui, răspunse Abbas. Acum se pare că vrea să-l slăvească pe Allah într-un mod care să dureze mai mult decât lutul nostru muritor şi să apere credinţa de-a lungul secolelor.

— Allah îi va surâde.

— Într-adevăr, ar dori să ofere o mare parte a averii sale sub forma unui *waqf* — pentru ca în oraş să poată fi construite şi întreţinute mai multe moschei.

Abu Sa’ad îşi plecă fruntea cu recunoştinţă.

— Generozitatea e pe măsura unei asemenea doamne.

— Mi-a cerut să-ţi transmit că marea ta inspiraţie a convins-o să facă asta. A fost foarte mulţumită de serviciul pe care i l-ai făcut ei, conducând-o către adevărata credinţă şi totodată sultanului, în momentele lui de supărare. Nu-ţi cere decât să-ţi continui munca, cu aceeaşi râvnă.

Trecură câteva momente până când sheyhülislamul înţelese ce i se cerea. Îşi mângâie barba gânditor.

— Necazurile din răsărit apasă greu asupra Stăpânului Vieţii, spuse el.

— Fie ca necazurile să se rezolve, zise Abbas. Stăpâna Hürrem spune că se roagă zi şi noapte lui Allah să-i ajute sultanului în această nenorocire. Ea ar da orice pentru ca Stăpânul să scape de această apăsare.

— Îi voi da sultanului îndrumare pe cât pot, răspunse Abu Sa'ad.

— Cum spui, zise Abbas.

După ce el plecă, sheyhülislamul îşi scoase mătăniile şi începu să şoptească rugăciuni de iertare şi mulţumire. Allah e bun, Allah e mare. Dar pentru a-i purta învăţăturile înspre popor, pentru a construi noi moschei pentru gloria lui, omul trebuie uneori să-şi aplece sufletul bătaia vânturilor vremii.

90

Istanbul

Abbas ridică gluga mantiei şi o privi pe Sirhane, ochiul său exprimând neîncredere.

— Am primit mesajul tău, zise el. Ce vrei de la mine?

— Am nevoie de ajutorul tău, răspunse Sirhane.

Abbas oftă. Exact de asta se temuse. Se pare că pot fi util tuturor, numai mie însumi nu.

— Gülbehar m-a trimis…

— Am bănuit, spuse Abbas.

Privi în jurul odăii tavanul aurit, ceramica înflorată pe pereţi, umbra roz a moscheii Aya Sofia căzând peste prin jaluzelele de lemn ce acopereau ferestrele.

— Deci acesta e palatul lui Abdül Sahine Paşa.

— E ofiţer în garda prinţului moştenitor, acum.

— Aşa am auzit. Averea şi norocul îi sporesc cu fiecare zi.

— E vreun noroc să ţii de casa unui om condamnat, Abbas?

Abbas scutură din cap.

— Nu pot face nimic.

— Gülbehar a spus că poate să-ţi ofere orice. Orice.

— Ea e generoasă. În acest caz, îmi oferă la loc bărbăţia?

— Abbas…

— Stăpâna mea mă îmbracă în haine fine, mă hrăneşte, şi-mi plăteşte toate cheltuielile. Graţie puterii şi influenţei pe care o am, am adunat avere mai presus de închipuirea oamenilor. Şi nu-mi ajută la nimic. Dacă vrea să mă atragă şi să mă pună în pericol de moarte, să-mi ofere înapoi, fie şi pentru o singură noapte, bărbăţia, ca să pot încă o dată simţi cu adevărat atingerea unei femei!

Sirhane îşi lăsă privirea în jos. Sperase să evite cumva asta, dar se hotărâse deja ce va face. Abbas o refuza. Iar ea ştia că Gülbehar avea dreptate. Dacă soţul ei murea în slujba lui Mustafa, nici ei nu-i era rezervată mila. Îşi va sfârşi zilele în zdrenţe, înfometată şi surghiunită, ca o paria.

Mai era totuşi un lucru, ştia, pe care şi-l dorea Abbas.

— Dar sultanul ştie de Julia? spuse ea deodată.

Nu-şi ridicase ochii, dar putea auzi inspiraţia profundă a lui Abbas. Ura lui era, deodată, aproape o prezenţă fizica.

— Târfă! şuieră el.

Va trebui să-şi închipuie că Gülbehar ştie şi ea despre asta, altfel mă va ucide pe loc, gândi Sirhane. Pe faţa lui nu putea citi nimic.

— Foarte curând o femeie va muri. Poate Hürrem, poate Julia. Tu hotărăşti.

— Spuneai că o iubeşti…

— Toţi ne iubim pe noi înşine mai tare, Abbas.

— Mi-au tăiat bărbăţia, dar nu şi sufletul. Pentru prima dată după mulţi ani există cineva pentru care îmi pare rău. Mă faci aproape să vomit.

Sirhane continuă presiunea. Privi în ochiul rece ce nu clipea deloc.

— Fă-o, sau ea moare, Abbas. Scuteşte-mă de discursurile tale.

Abbas o pălmui cu putere. Apoi făcu semn pajilor să-l ajute să se ridice. Ieşi ca o furtună. Sirhane rămase mângâindu-şi obrazul, urându-se cum nu urâse niciodată, nimic.

Topkapi Sarai

— Am o problemă la care am nevoie de ajutorul tău. În Divan a apărut un caz care m-a lăsat perplex. Am hotărât să vin la tine pentru un sfat dat sub puterea legilor sfinte ale Coranului.

Suleiman făcu o pauză ca să-şi adune gândurile.

— Un negustor de familie înaltă a fost bolnav o vreme, continuă el. Pe când el era bolnav a încredinţat conducerea afacerilor sale slujitorului său, în care avusese mereu încredere şi căruia îi acordase o leafă bună şi o poziţie pe măsură. Totuşi, deîndată, ce el căzu la pat, slujitorul îl înşelă la socoteli şi unelti împotriva familiei lui, ba chiar plănui să-şi ucidă stăpânul. Când negustorul se făcu bine, descoperi toate acestea fără putinţă de tăgadă. Ce-ar trebui să facă negustorul şi ce sentinţă ar trebui pronunţată legal, în concordanţă cu Sheri'at-ul?

Abu Sa'ad nu clipi.

— Coranul e foarte explicit în asemenea cazuri. Slujitorul trebuie să moară.

Umerii lui Suleiman căzură sfârşiţi, ascunşi de cutele caftanului.

După o vreme se redresă şi se sculă în picioare. Îşi fixă privirea asupra sheyhülislamului.

— Şi dacă numele slujitorului este Mustafa, prinţul moştenitor?

— Moartea, spuse Abu Sa'ad.

Două zile mai târziu Suleiman se sălta în şa încă o dată, lângă fântâna din a Treia Curte şi părăsea Palatul împreună cu regimentele suitei, către răsărit. Trimisese deja porunci către Aga de la Amasya sa vină cu trupele spre sud, pentru marşul spre Eezerum. De asemenea, trimisese un ceauş cu porunci pentru Baiazid, sa vină de la Manisa şi să preia comanda la Topkapi.

Suleiman ştia că trebuia să se grăbească, să-şi afirme din nou autoritatea în faţa Agăi. Dar mai întâi trebuia să vorbească şi cu Selim.

Arăta înfloritor, gândi Abbas. Nu arată atât de tânără şi frumoasă decât atunci când plănuieşte o execuţie. Asta o

întinereşte. Panglica lată şi grea de catifea verde îi era prinsă cu ace, oblic, pe cap şi purta un caftan de culoarea fisticului, tivit cu hermină. Îl privea, jucându-se cu o şuviţă din părul auriu-roşcat.

Deci, a sosit şi ziua morţii melc, gândi Abbas. Ei bine, am amânat-o destul. Acum, că s-a hotărât, mă simt ciudat de liber, chiar cu inima uşoară. E încântător că şi tu eşti atât de bine dispusă. Mi-ar fi fost total neplăcut să trebuiască să-ţi spintec inima mică şi neagră, dacă ai fi fost la fel de sătulă de lume şi viaţă cum sunt eu.

— Ai făcut ce ţi-am cerut? întrebă Hürrem.

— Am vorbit cu muftiul, cum ai poruncit. A înţeles ce i se cere.

— Bunul, credinciosul meu Abbas.

— Cum spui, stăpână.

— Şi care să fie răsplata ta?

Oh, iar vrei să mă torturezi! gândi Abbas. Am sperat ca vei face asta. Am avut douăzeci şi cinci de ani în care am fost neputincios. În noaptea asta voi avea putere, în faţa ta.

— Cu ce răsplată ai vrea să mă onorezi, stăpână?

— Să-ţi iau povara Haremului, poate?

Abbas surâse: câtă isteţime diabolică!

— Stăpâna mea e prea bună.

Poate că simţise schimbarea din privirea lui, căci ochii i se înăspriră brusc.

— Arăţi mulţumit de tine, Abbas. Nu vrei să-mi împărtăşeşti şi mie motivul?

Abbas făcu un pas spre ea şi duse mâna spre pumnalul de la brâu. Degetele i se încleştară pe mânerul de fildeş. Hürrem îşi coborî privirea şi înţelese într-o clipă ce avea de gând. Dar străjerii negri din jurul încăperii erau prea departe şi prea adormiţi de rutina acestor întâlniri ca să-l poată opri. Abbas zâmbea. Imediat ce ţipă, se hotărî el, o voi face.

Dar Hürrem nu ţipă.

— Ah. Abbas. Deci ai devenit în sfârşit bărbat, spuse ea. Părea aproape… excitată.

— Am aşteptat asta atâta timp, şopti el.

— Şi ce te-a oprit?

Abbas o privi. Ce m-a oprit? Răspunsul e simplu, gândi el. Mi-e frică să mor. Mi-e frică de durere. Dumnezeu ştie că am avut

parte de destula durere — şi nu din dragoste de viaţă, căci nu mai sunt ataşat de nimic din viaţa asta. Doar frica de ce este după. N-am putut-o tace până acum. Dar acum o voi face, pentru Julia.

Gărzile nu observară nimic. Abbas încă mai stătea cu mâna la brâu. Hürrem se relaxă, aproape lascivă, pe divan.

— Nu-ţi e teamă? şopti ea.

— De data asta teama nu mă va opri.

— Nu pentru tine, Abbas. Nu ţi-e teamă pentru Julia?

Abbas îşi simţi pumnul strângând mânerul cald de fildeş. Fă-o acum! strigă ceva înăuntrul lui. Fă-o acum! Înainte ca vrăjitoarea să găsească ceva cu care să-ţi slăbească hotărârea!

— Julia, se auzi rostind.

— Pentru când mor, există o scrisoare în seiful meu, care trebuie înmânată sultanului. Cred că va fi foarte descumpănit să afle că Julia trăieşte încă în Pera, unde este, probabil, sursa celor mai multe zvonuri despre eşecurile sultanului în Harem.

Abbas simţi că i se prăbuşeşte Palatul pe umeri. Îngheţă. Nu o putea ucide, nu se putea retrage. Era mort.

Aştepta s-o audă chemând călăul să-l ia. Ar trebui să mă omor acum, gândi. Cruţă-te de moartea pe care ţi-o va da imaginaţia vrăjitoarei.

Hürrem râse.

— Aş putea să jur că faţa ta neagră a devenit palidă!

Abbas se c1ătină pe picioare. O transpiraţie uleioasă îi acoperise pielea. Foloseşte-ţi pumnalul! Continua vocea. Fă-o acum!

— Gândeşti că am să te pedepsesc, rosti Hürrem.

El o privi în faţă. Avea ochii rotunjiţi de plăcere.

— Mai înainte mă omor, spuse el.

— Dragul meu Abbas, de ce să faci asta?

— M-ai torturat pentru ultima oară!

Ea se dădu mai aproape.

— Ia-ţi mâna de pe acel instrument murdar. Crezi că vreau să mă răzbun fiindcă te-ai gândit să mă ucizi? Jumătate din Istanbul mă vrea moartă! Cel puţin tu ai demonstrat că, oricât de mult m-ai urî, nu-mi poţi face rău. Asta te face cel mai de încredere şi ascultător slujitor pe care îl am. Niciodată n-am crezut în

loialitatea de dragul loialităţii. E prea greu de acceptat!

Fă-o, totuşi! strigă vocea. Fă-o!

Abbas se prăbuşi în genunchi.

— Sunt slab, murmură.

— Da, spuse Hürrem, râzând. Dar foarte folositor!

91

Konia

Oraşul se înălţa singuratic într-o vastă zonă cerealieră din prăfuita stepă a Anatoliei, fiind o Mecca a Osmanlâilor, oraşul mânăstirii ce adăpostea oasele lui Cel'Allah Din Rumi, fondatorul Ordinului Dervişilor. Era de asemenea capitala administrativă a Karamaniei, unde Selim îşi perfecţiona pregătirea în calitate de al doilea prinţ la succesiunea pe tron. Aici sosi Suleiman căutând o speranţă înaintea confruntării cu prinţul său moştenitor.

Auzise zvonurile şi şoaptele din coridoarele de la Topkapi şi din bazare. Fiul cel mare al lui Hürrem era un beţiv. Selim Beţivul, aşa i se spunea. Scundul şi neîndemânaticul prinţ, mereu întrecut de fratele mai tânăr la çerit şi la tras cu arcul, ajunsese un măscărici, un subiect de râs. În mod sigur nu era o ameninţare pentru tron, ca Mustafa. Dar nici nu întruchipa viitorul dorit de Suleiman pentru neamul Osmanlâilor.

Acum, privind chipul fiului său, buhăit de băutură, capilarele sparte din obraji săi semănând cu o pânză de păianjen purpurie, închise ochii dezgustat şi gândi: pot oare să fac asta?

Atenţia lui Selim era îndreptată asupra propriei diatribe.

— Sigur că Mustafa mă urăşte. N-am nici o îndoială că primul lucru pe care l-ar face când ar urca pe tron ar fi să trimită călăul să mă ucidă. Îţi poţi imagina ce înseamnă să trăieşti cu spaima asta? N-am nici un prieten în lume, doar pe tine, fără de tine n-ar fi nimeni care să mă apere.

Te vaiţi ca un ţăran, gândi Suleiman. Şi stăm aici în palatul tău frumos, iar tu sorbi din şerbet şi te prefaci că e nectar şi îţi închipui că nu văd cum îţi tremură mâna când ridici cupa.

— Ai auzit calomniile ce se spun despre Mustafa?

— Nu pun la îndoială nimic din ce se aude.

Sigur că nu, gândi Suleiman. Dar punctul tău de vedere e greu de crezut ca obiectiv.

— Voi rezolva asta la Aktepe. Dacă ar fi să-l dau pe Mustafa pe mâna călăului, tu ai fi următorul care să ducă povara neamului Osmanlâilor. Crezi că ai putea purta aşa o grea povară, Selim? …

Selim îi evită privirea, dar Suleiman simţi adierea de nerăbdare dinspre fiul său.

— Sunt fiul tău. M-am născut pentru asta. Dar dacă eu urmez, de ce i-ai dat Saroukhanul lui Baiazid?

— A fost nevoie să procedez astfel.

— Dacă e să fiu eu prinţul moştenitor, ar trebui să fiu la Manisa.

Suleiman oftă. Era ca un copil încăpăţânat…

— Încă nu e hotărât. Vorbim de viaţa lui Mustafa, Selim. Nu e un subiect pe care să-l expediezi uşor. Eu te întreb numai dacă te simţi în stare să duci povara. Încă nu ţi-am promis-o.

Selim deveni posomorât.

— Da, tată.

Suleiman abia putea crede că acesta era fiul său, care purta numele războinicului dezlănţuit ce fusese tatăl tatălui său. Da, hotărî el, zvonurile erau adevărate. Acum vedea cu ochii lui cum excesele degradaseră trupul şi spiritul lui Selim; firea lui era prea măruntă. Şi, totuşi, era oare de mirare? Nici el nu ajunsese un măcelar ca tatăl său; atunci Selim de ce ar fi trebuit să-i semene lui?

Sau poate că era greşeala lui că îşi neglijase fiii; îi dedicase totul lui Mustafa, uitase că şi Selim putea ajunge cândva la un pas de flamură. Acum era prea târziu; Selim apucase pe altă cale şi îl pierduse.

Toate speranţele lui fuseseră la Mustafa; şi toate se năruiseră.

— Ce vei face cu Mustafa? îl întrebă Selim.

— Nu ştiu, răspunse Suleiman. Nu ştiu.

Pera

Julia îşi stăpânea cu greu nerăbdarea. Privi de la fereastră cum trăsura opri în faţa porţii şi cum o siluetă înfofolită coborî şi intră

în curte. Atât de mult timp trecuse. Mult prea mult. Mâinile îi tremurau ca unei adolescente.

Hyacinth o conduse pe Sirhane înăuntru, apoi ieşi. De îndată ce se găsiră singure, Julia îşi aruncă braţele pe după gâtul el şi o strânse până când aceasta protestă şi se trase deoparte să-şi regăsească suflul.

Julia îi smulse vălul de pe faţă.

— Scoate asta. Vreau să te văd, spuse ea. Sirhane lepădă mantia. Purta un caftan de mătase roz cu un şal de satin albastru, strălucitor. Julia o luă de mână şi o conduse către un divan.

— Mi-a fost dor de tine, şopti ea.

— Tot mai sfidezi anii, Julia, spuse Sirhane.

Julia o privi. De-aş putea spune şi eu la fel, gândi ea. Arăţi slăbită şi ostenită. Sub ochi ai cearcăne vinete şi în spatele ochilor ai umbre. Ceva nu merge.

— Eşti bine? o întrebă ea.

— Puţin obosită de călătorie, atât, zise Sirhane şi îşi lăsă capul pe umărul ei, să nu i se vadă minciuna pe faţă.

— A trecut atât de mult timp. Când a venit mesagerul, nu mi-a venit să cred că eşti, într-adevăr, la Istanbul.

Sirhane părea agitată. Nu mai era femeia încrezătoare, sofisticată, pe care o ştia Julia. Deloc.

— Spune-mi, zise Julia. Ce noutăţi ai, ce te-a adus aici?

— Abdül m-a trimis de acolo. Au fost necazuri.

— Necazuri? Julia o strânse de mână. Abdül e bine?

— Da, dar… crede că e în primejdie. Sirhane îi evită privirea.

— Lucrurile stau chiar atât de rău?

— N-ai auzit?

— Numai zvonuri. Cum că Mustafa vrea să facă o alianţă cu şahul Tamasp.

— Asta e mâna lui Rüstem. Dar e mult mai rău. Ienicerii au încercat să-l omoare pe vizir, în tabăra de pe Fluviul Verde. Şi el a dat vina pe Mustafa.

— E adevărat?

— Sigur că nu… Dar ce putem face? Soţul meu e în slujba prinţului. Dacă va fi război…

Julia încercă s-o mângâie, dar Sirhane se feri.

— E-n regulă. N-ar trebui să mă îngrijorez din atâta.

— Război? Julia se uită la ea. Putem tace ceva? Ludovici are influenţă la Poartă, poate că…

— Nu, nu puteţi face nimic, răspunse Sirhane repede.

— Dacă ai nevoie să te ascunzi…

— Să mă ascund de sultan? Când el stăpâneşte jumătate din lume?

Sirhane ridică privirea şi deodată se aruncă la pieptul Juliei şi începu să plângă.

— Îmi pare rău.

— Îţi pare rău? De ce?

Dar Sirhane plângea fără a spune nimic. Julia îi simţi tremurul corpului şi umezeala lacrimilor. Părea că n-are să se oprească decât peste multe ceasuri.

Deodată Sirhane se retrase.

— Niciodată nu ţi-aş face rău, zise ea.

— Nu înţeleg… ce tot spui?

Sirhane o mângâie pe obraz.

— Ţine minte doar. Niciodată nu-ţi voi face rău.

— Ştiu asta. Dar tot nu înţeleg. Mai este ceva. Ce este? Ce s-a întâmplat?

Sirhane scutură din cap.

— Ţine-mă în braţe. O să-ţi spun altă dată. Nu acum …

Dar Sirhane nu-i spuse despre ce era vorba. În loc de asta, merseră împreună la hammam. Julia îi masă umerii simţind încordarea muşchilor pe care nu-i putu relaxa.

— Eşti atât de încordată, şopti ea.

— Sigur că sunt. Chiar te miră?

Julia nu-i răspunse, şocată de brutalitatea replicii. Mai turnă nişte ulei de lemn de santal pe umerii Sirhanei, continuând să-i maseze.

— Ce face Ludovici? o întrebă Sirhane.

— Prosperă.

— E un soţ atent?

— Da. Da, cred că este. Abdül se poartă tot frumos?

— Are încă o soţie acum. O armeancă. Are optsprezece ani şi e foarte frumoasă. Abia a venit anul trecut.

Julia nu ştiu ce să spună...

— Mai vine totuşi la mine; o dată pe săptămână. Dar sigur că-şi petrece majoritatea nopţilor cu ea. Şi-mi lipseşte. Ţie îţi lipseşte Ludovici, când e plecat departe?

— Mie îmi lipseşti tu, spuse Julia.

— Poate că ar trebui să înveţi să-l iubeşti mai mult. Sirhane se răsuci. Ai dreptate, sunt prea încordată. Lasă-mă pe mine.

Julia simţi atingerea puternică a Sirhanei, dar masajul ei era distant, rezervat, ca al unei gediçli. În cele din urmă Julia îi luă mâna şi i-o conduse către sânii săi, dar Sirhane şi-o retrase şi şopti:

— Nu încă.

În loc de asta se lungi în apă şi sporovăi mult timp, ca orice concubină prostuţă la baie, nimicuri despre viaţa cetăţii Amasya şi amintiri neesenţiale despre viaţa lor în Haremul de pe Promontoriul Seraglio. Intimitatea de altădată nu mai exista. Deodată erau nişte străine şi Julia nu înţelegea cine şi de ce pusese această barieră între ele.

În cele din urmă nu mai avură ce-şi spune şi Sirhane zise că trebuia să plece.

Pe când pleca, Julia o apucă de braţ.

— Tot nu mi-ai spus adevăratul motiv al venirii tale la Istanbul, zise ea.

— Data viitoare, răspunse Sirhane şi îşi puse mantia.

— Va mai fi o dată viitoare, Sirhane?

— Voi trimite un mesaj.

O sărută uşor pe buze, apoi îşi puse vălul la loc.

— La revedere, Julia, zise ea şi în glasul el era o hotărâre înspăimântătoare.

Anatolia

Suleiman îşi regăsi armata pe câmpia de la Aktepe.

Ienicerii erau tăcuţi pe când trecea printre ei, cu privirile fie într-o parte, fie plini de un respect umil. Îşi înfipse steagul cât şapte lungimi de cal în faţa cortului imperial şi îşi chemă ceauşul. Îl trimise la Amasya cu un document purtând pecetea imperială, care reclama prezenţa urgentă a lui Mustafa.

Apoi aşteptă.

92

Amasya

— Pentru numele lui Allah, nu te duce!

Mustafa mângâie mâna mamei sale. Ea şi-o retrase jignită de nuanţa gestului, dar el continuă să zâmbească.

— Sultanul porunceşte. Dacă refuz voi fi acuzat de necredinţă.

— Iar dacă te duci, te va acuza oricum şi atunci cine o sa te apere?

— Deja se şopteşte împotriva mea la Palat. E un prilej bun de a le răspunde la minciuni.

— Dacă voia răspunsurile tale, de ce n-a venit aici? De ce s-a dus la Konia?

— Poate că se teme să vină aici.

Gülbehar se ridică şi se întoarse cu spatele ca să-şi ascundă lacrimile de suferinţă ce-i umplură ochii.

— Pot sa te acuze de ce vor dori! Nu poţi dovedi nimic!

Mustafa se întrebă dacă să-i povestească despre scrisoare şi despre discuţia cu Rüstem, Hotărî că nu.

— Ienicerii deja mă aclamă ca pe conducătorul lor. Unde aş putea fi mai în siguranţă decât printre ei?

— Aici! Vei fi mai în siguranţă aici în cetatea ta departe de Suleiman şi de Rüstem!

— Mai mult decât orice, trebuie să-mi ascult tatăl. M-a chemat. Mă voi duce!

— Şi dacă gâdele e prin preajmă?

— El mi-a dat viaţa. E dreptul lui să mi-o şi ia.

Gülbehar se întoarse spre el, cu ochii strălucind de ură şi spaimă.

— Nu! El n-are nici un drept! Eu ţi-am dat viaţă! Ai supt la pieptul meu şi te-am crescut de când erai un sugar! El n-are nici un drept să mi te ia!

Deodată Gülbehar simţi ca o lovitură în stomac. Se aplecă, gemând şi căutând să tragă aer în plămâni. Mustafa se repezi, o

luă în braţe şi o duse pe divan.

Stătu lângă ea multă vreme. Apoi şopti:

— Trebuie să plec.

— Ia tronul. Ai aşteptat destul. Doar o vorbă dacă spui şi ienicerii se vor ridica pentru tine. Nu e nevoie de vărsare de sânge. Propriul tău bunic l-a îndepărtat de pe tron pe Baiazid surghiunindu-l. Legea îngăduie.

— E împotriva legilor cerului. Suleiman m-a învăţat asta.

— Sigur că ţi-a spus astfel!

— Nu pot. E imposibil. Mai degrabă mor decât să-mi dezonorez numele în faţa lumii şi să-mi pătez sufletul în faţa lui Allah.

Nimic n-avea să-l clintească, Gülbehar ştia. Obrăznicătura învinsese. Şi-o imagina în clipa asta, tolănită pe divan, cu capul pe spate, râzând. Viaţa era atât de simplă când nu credeai în nimic decât în tine.

— Onoarea mea valorează mai mult decât orice imperiu pe care mi l-ar putea da viaţa. Ce fel de conducător aş putea fi dacă mi-aş vinde sufletul pentru a ajunge acolo.

— Eşti nebun, şopti Gülbehar.

— Ştii că nu e adevărat, surâse Mustafa. Dacă aş face altfel ai fi acoperită de ruşine. Şi eu la fel.

— O laşi să câştige atât de uşor, murmură Gülbehar.

Dar Mustafa nu o auzi.

— Oricum, adăugă el, dacă nu mă duc, înseamnă că îmi recunosc vina. Nu-mi va face nici un rău, mamă, mi-a dat cuvântul său. E un om de onoare, ca şi mine.

Nu, gândi ea. El e un om al datoriei. Poate că ţie îţi pare acelaşi lucru, dar sunt metale diferite.

— Voi pleca în zori, spuse el.

— Mergi Întru Allah, şopti Gülbehar, şi îl lăsă să-i sărute mâna şi să plece.

Când rămase singură lacrimile îi secară; se duse la fereastră şi privi stelele, neajutorată şi roasă de mânie.

Aktepe

Fumul de lemn verde de brad se înălţa spre cer.

Tabăra era cufundată în tăcere. Cisterne de apă scârţâiau

printre corturi, oi şi capre se învârteau prin praful de lângă cortul măcelarilor. Un grup de ieniceri în tunici albastre jucau zaruri în jurul unui vas de aramă cu cărbuni, încercând să se apere de răcoarea serii.

Când îl zăriră pe Mustafa săriră în picioare şi se îmbulziră în jurul lui, cum făcuseră şi la Amasya. Vestea se răspândi repede în tabără; prinţul venise să-i conducă împotriva perşilor! Unii chiar strigară numele lui şi cuvântul „Padişah”, şi strigătele lor ajunseră la cortul în care Suleiman şedea pe tron, consultându-se cu Rüstem.

Amândoi tăcură şi ascultară glasurile, şi Rüstem văzu trăsăturile sultanului înăsprindu-se.

Padişah! Împărat!

— Se apropie stafia tatălui meu, murmură Suleiman.

Urletele continuară multă vreme, mult după ce Mustafa îşi ridicase cortul lângă cel al lui Suleiman, aşteptând să fie chemat şi să i se rostească acuzele.

Dar în acea noapte acuzatorii vorbiră în favoarea lui. Stafia lui Selim cel Groaznic apăruse la picioarele patului lui Suleiman; îl privea cu mâinile întinse spre el, şi în mâini ţinea capul propriului său tată.

— Bunicule, şopti Suleiman în somn, trebuia să-l fi omorât. Ai fost prea slab.

Se gândi la Çehangir şi la Mihrmah şi ştiu ce avea să facă.

93

Zorii

Toată după-amiaza şi seara precedentă Mustafa primise în cortul său salutul vizirilor şi paşalelor, dar acum tabăra era din nou tăcută. Muezinul chema credincioşii la rugăciune; mii de turbane aliniate în şiruri desenau adevărate garduri vii de mătase până la orizontul mov.

Când Mustafa îşi termină ruga către Allah, începu să se pregătească. Se îmbrăcă în întregime în alb, ca semn de inocenţă, şi îşi puse scrisorile de adio în sân, cum făcea orice

turc atunci când înfrunta primejdia.

Încălecă pe armăsarul arab şi se pregăti să străbată cei câţiva iarzi care îi despărţeau cortul de cel al tatălui său. Aga şi Sahine, garda sa, încălecară alături.

Mustafa simţi cum fiecare ochi de pe marea câmpie îl privea, aşteptând. Toată lumea ştia ce avea să se întâmple, de ce fusese chemat Mustafa. Se vor împăca sau Mustafa va lansa o provocare la adresa tatălui său? Ienicerii îşi vedeau de îndatoriri dar nu la ele le era gândul. Unii se pregăteau să aclame noul sultan înainte de asfinţit.

La intrarea în pavilionul lui Suleiman, Mustafa descălecă, îşi scoase pumnalul de la brâu şi i-l dădu lui Abdül Sahine. Merse neînarmat să-şi întâlnească tatăl.

Pavilionul era enorm, împărţit în sectoare de pereţi imenşi de mătase aurie, unduitoare. Intrarea era acoperită cu covoare rubinii şi albastre, şi pe lângă fiecare perete erau divane îmbrăcate în brocart. O măsuţa de argint se găsea în mijloc.

— Tată?

— Mustafa păşi prin holul de la intrare până în camera de audienţe. Cortul se mişca în bătaia vântului, zbârnâind şi legănându-se.

Un călău negru ieşi din umbra unui colţ. Apoi altul. Mustafa se întoarse. Încă trei în spate, apăruţi de după perdeaua de la intrare. Unul din ei avea un laţ de mătase. Călăii avansară spre el, cu paşi mari, măsuraţi, cu braţele atârnând grele pe lângă trup. Mustafa îşi dădu seama că de fapt se aşteptase la asta. Dar nu simţea teamă, doar mânie. Păşi spre mijlocul încăperii.

— Tată ascultă-mă, mai întâi. Lasă-mă să răspund acuzaţiilor! Nu e drept!

Nu aşa îl învăţase tatăl său. Nu era nici o onoare în ce făcea acum.

Auzi scrâşnet de oţel, urmat de strigătele unui om rănit. Înţelese că Aga şi Abdül Sahine fuseseră atacaţi. De-ar putea trece de călăi, la loc deschis, străjerii n-ar avea ce-i face. Un prinţ putea fi executat doar cu laţul de mătase. Dacă ajungea la ieniceri era în siguranţă.

Dar nu voia asta. Voia să-i vorbească tatălui său.

— Tată, ascultă-mă!

Unul din călăi încercă să arunce laţul pe după gât, dar Mustafa se feri. Apoi se năpusti în primul negru trântindu-l cu uşurinţă, la pământ. Un altul se repezi la el, dar evită, şi acesta ajunse, din elan peste măsuţa de argint, răsturnând-o.

— Tată! Nu te-am trădat niciodată! Tu de ce mă trădezi acum? Vino şi vorbeşte-mi!

— Când o să-l lichidaţi o dată pe ticălosul pe care vi l-am dat? auzi glasul lui Suleiman, amortizat de pereţii de mătase. Terminaţi o dată cu trădătorul din cauza căruia n-am putut închide un ochi în aceşti zece ani!

Dar surdomuţii nu-l puteau auzi. Mustafa era singurul auditoriu.

— Cheamă-ţi călăii! Îţi pătezi onoarea mai mult decât mă nenoroceşti pe mine!

— Terminaţi odată! auzi geamătul lui Suleiman.

— Tată, te rog!

Suleiman îşi puse mâinile peste urechi şi închise ochii dorind ca totul să se fi încheiat. Nu, nu, nu! Nu există scuze pentru trădare! Dovezile împotriva lui Mustafa erau clare. Degeaba încerca să-l înduplece cu vorbe frumoase — el văzuse şi auzise destul. Va termina cu stafia lui Selim cel Groaznic odată pentru totdeauna.

Dacă-l lăsa pe Mustafa să vorbească acesta l-ar fi înmuiat. I-ar fi stârnit slăbiciunea, şi apoi ienicerii l-ar fi îndepărtat cum făcuseră cu bunicul său.

Oh, Mustafa, toate speranţele mele erau în tine!

Tu erai primul meu fiu, era speranţa tinereţii mele. Se gândi la fiii care-i rămâneau. Çehangir, schilodul erudit, Selim beţivul.

Trebuia să fie Baiazid. Nu mai rămăsese decât Baiazid, acum.

Oh, Doamne, ajută-mă! Niciodată nu crezuse că va fi atât de dureros. Nu-şi imaginase că agonia se va resimţi în el astfel, ca un cuţit sfâşiindu-i stomacul, provocându-i durerea asta.

Nu, nu, nu!

Trase cortina la o parte.

— NU!

Prea târziu.

Mustafa zăcea la picioarele sale, pe covor, cu ochii ieşiţi din

orbite, cu laţul afundat adânc, în gât. Sângele izvora de pe lângă colierul subţire, purpuriu.

Suleiman le făcu semn surdomuţilor.

— Înveliţi-l În covor şi aruncaţi-l afară din cort.

Se prăbuşi pe un tron de baga şi aşteptă. Un murmur moale ca oftatul vântului se răspândi în tabără. Apoi crescu până ajunse un vaiet de disperare, pe măsură ce ienicerii se apropiau de cort ca să-şi plângă favoritul. Auzul durerii lor îl convinse pe Suleiman că avusese dreptate. Allah fie slăvit, pentru că el aproape că fusese gata să renunţe! Acum era făcut. Slăbise puterea ienicerilor şi salvase casa Osmanlâilor de un tiran. Voia să plângă pentru Mustafa, dar descoperi că nu poate. De fapt, descoperi că nu mai simţea absolut nimic.

94

— Dă-ne capul lui Rüstem sau venim noi să-l luăm!

Ciudat cum nici în clipa asta nu arătă pic de spaima, gândi Suleiman. Prin venele lui trebuie să curgă gheaţă. Chiar şi acum calculează variante şi e convins că îl voi salva. Ienicerii scurmă în jurul cortului meu, râvnindu-i sângele, ca o haită de lupi înfometaţi, iar el arată de parcă ar fi protejat de ziduri groase de trei picioare, nu doar de câteva panglici de mătase aurie.

— Ei dau vina pe tine, spuse Suleiman.

— Stăpâne, Mustafa şi-a făcut-o singur.

Tumultul din afara cortului creştea mereu. Erau mii, în frunte cu Aga, roind în faţa intrării, cu săbiile scoase, scheunând după sacrificiul ce i-ar fi potolit: Rüstem. Tot ce-i oprea erau doi străjeri şi sanctitatea casei Osmanlâilor. Nici unul n-ar fi îndrăznit să treacă neinvitat pragul pavilionului.

Şi totuşi, dacă unul singur încălca autoritatea sângelui împărătesc, l-ar fi urmat toţi. Pavilionul ar fi fost distrus, ca un castel de nisip în faţa mareei furioase. Deşi ştia asta, Suleiman era şi el calm, de parcă nici o frică lumească nu-l mai putea ajunge.

— Ienicerii vor un ţap ispăşitor, îi spuse el lui Rüstem. Şi cum nu îndrăznesc să atace un Osmanlâu s-au îndreptat spre tine.

Pentru prima dată, Suleiman observă nesiguranţa în ochii ficşi, cenuşii ai lui Rüstem. Aş putea s-o fac şi pe asta, cugetă Suleiman şi se minună de propriile gânduri. Am făcut cel mai rău lucru care se poate imagina; acum aş putea face orice.

— Ai trimis un ceauş la Amasya, Stăpâne?

Suleiman era impresionat. Chiar şi acum, în faţa morţii, mintea lui Rüstem se întorsese la consideraţii practice.

— Da, soţia şi fiii lui nu-l vor lăsa mult timp singur în Paradis.

— Atunci n-avem de ce ne mai teme din partea lui.

— Nu din partea lui Mustafa.

Suleiman aproape striga acum, ca să se poată face auzit peste vociferările soldaţilor de afară.

— Nu ţi-e frică de ieniceri, Rüstem?

— Ei vor face ce le porunceşti tu.

— Dar erau gata să-l pună pe Mustafa pe tron, acum o oră.

— El e mort. Ienicerii sunt asemeni câinilor. Le trebuie un stăpân.

— Dar le trebuie şi carne crudă.

Suleiman se ridică încet de pe tron şi merse spre cortina de mătase, care parcă mai păstra încă atingerea lui Mustafa. Traversă anticamera şi trase la o parte cortina, privind marea de ochi şi guri ce strigau şi chemau în jurul pavilionului.

Deodată, toţi tăcură.

Suleiman îi privi şi văzu ura de pe chipuri neascunsă; simţi şi durerea ascuţită din propria inimă. Dacă ar fi putut le-ar fi pus tuturor capetele pe Ba’ah i Hümayun. Aceştia erau motivul morţii lui Mustafa. Ei ridicaseră Imperiul; neţinuţi în frâu, acum l-ar fi distrus.

Aga rupse tăcerea încordată.

— Îl vrem pe Rüstem.

— Rüstem va fi înlocuit. Sigiliul de aur al marelui vizir va trece la Ahmed, al doilea vizir. Dar Rüstem nu va păţi nimic.

— Ni l-a luat pe Mustafa!

— Eu vi l-am luat pe Mustafa.

Aga îl privi cu ochii scânteind de ură. Dar nu replică. Orice ar fi răspuns, l-ar fi costat gâtul.

— Mergem asupra sufavizilor, spuse Suleiman, să-l pedepsim pe ereticul Tamasp. Veţi avea pradă şi femei. Dacă oamenii tăi

vor sânge, să fie al perşilor.

— Îl vrem pe Rüstem, spuse Aga, încăpăţânat.

— Dacă îl vreţi pe el, trebuie să mă ucideţi întâi pe mine, spuse Suleiman şi îşi trase iataganul din teaca de la brâu.

Urmări cum, unul câte unul, ienicerii se întoarseră şi se îndepărtară. Dură minute lungi, căci erau mii, dar Suleiman nu se mişcă şi în cele din urmă rămase singur cu Aga. Bătrânul general îi întoarse şi el spatele şi plecă.

Gata, cugetă Suleiman. Viitorul îi aparţine acum lui Baiazid.

Amasya

Misiva era scrisă cu cerneală albă pe hârtie neagră.

Gülbehar n-avu nevoie s-o citească. Ştiuse încă de când ceauşul sultanului descălecase în curte. Nu, ştiuse încă mai dinainte. Soarta lui Mustafa fusese pecetluită în clipa în care ieşise pe porţile cetăţii.

Refuză să primească scrisoarea. Îl scuipă în faţă pe ceauş, blestemându-l pe el şi pe fiii lui pentru vecie şi încercă să-i zgârie faţa cu unghiile. Slugile o reţinură, iar omul se retrase, alb la faţă, cu mâinile tremurânde având încă în urechi urletele de jale ale cadânei

Istanbul

Sirhane ştiu că Mustafa şi soţul ei erau morţi din clipa în care îl văzu. Era un sudanez negru, masiv, castrat şi surdo-mut. Nu putea vorbi şi n-auzea. Dar ei nu-i ajuta cu nimic. Oricum, orice sentimente ar fi putut avea vreodată negrul acesta îi fuseseră arse de durere şi mutilare şi de disciplina sălbatică.

Gura lui fără limbă scoase un sunet ciudat. În mână ţinea laţul de mătase, iar ochii lui o fixau intens. Ea ştiu cine era: călăul lui Kislar Aghasi.

Sirhane se dădu înapoi, instinctiv, deşi ştia că nu era nici o scăpare. Negrul nu va pleca decât după moartea ei, ducându-i capul în punga de piele ce-i atârna la brâu exact pentru aşa ceva.

— Acum că Mustafa e mort, Abbas se simte în siguranţă, zise

ea către călău. Crede că tot mai sunt o ameninţare pentru Julia. Simţi cum lacrimile i se scurgeau pe faţă. N-aş fi făcut-o niciodată. N-aş fi trădat-o niciodată, şopti ea către surdomut. Era o cacealma. Nu i-aş fi făcut rău niciodată. Niciodată. Aşa, ea nu va afla niciodată asta. Nu-mi pare rău că mor, dar nu vreau ca ea să mă urască.

Închise ochii şi lăsă braţele să-i cadă pe lângă corp. Nu se va lupta. Oricum n-avea scăpare.

— Julia, niciodată…

Călăul îi puse laţul în gât, tăindu-i venele. O ridică fără efort de la podea, încordându-şi muşchii, şi o strangulă repede şi eficient.

95

Pera

Julia încuie uşa şi rămase în dormitor timp de trei zile. Uneori seara Ludovici o auzea prin uşă plângând. Ciocăni la uşă, o strigă, dar ea nu-i răspunse. Trebui să ia masa singur în încăperea imensă, clinchetul vaselor de porţelan clincănind a pustiu în sufrageria boltită. Se uită spre scaunul gol, apoi îşi alungă bănuielile din minte şi refuză să-l mai privească.

În dimineaţa a patra, când Julia apăru în sfârşit, chipul el avea culoarea bumbacului şi în jurul ochilor avea cearcăne negre. Expresia îi era absentă.

El se ridică şi o urmări prăbuşindu-se aproape în scaunul de abanos din capătul mesei.

— Te simţi bine ?

Ea nu răspunse imediat. În cele din urmă, murmură:

— Mă iubeşti, Ludovici?

— Ştii bine că da.

— Atunci află cine a poruncit asta.

— La ce bun?

— Află numai.

— Ceea ce-mi ceri e imposibil.

— Abbas va afla. Abbas ştie.

— Şi dacă e sultanul?

— Doar află asta pentru mine. Te rog.

El se simţi furios şi neajutorat. O să caute răzbunare chiar şi înăuntrul Curţii? Imposibil. Ce spera de fapt să realizeze? În Imperiu execuţiile erau frecvente. Sosirea ceauşului morţii era ca soarta, nu putea fii prorocită sau împiedicată. Era acceptată ca orice altă nenorocire naturală, ca focul sau cutremurele.

Oftă.

— Voi afla, spuse el, în cele din urmă.

Da, îl va întreba pe Abbas. Şi apoi va hotărî dacă îi va spune sau nu Juliei.

În definitiv, Sirhane fusese doar o prietenă. Julia ţinuse deja mai mult doliu decât se cădea. Se purtase de parcă-şi pierduse soţul.

Ridicol, gândi el şi alungă repede ideea din minte.

Galata

Abbas scutură din cap.

— Ea nu mai poate face nimic, Ludovici.

— Trebuie să ştiu, Abbas. Mi-am dat cuvântul.

Abbas alese o bucată de halva de pe platoul din faţa lor şi o mestecă gânditor.

— Ţi-ai mai dat cuvântul şi l-ai călcat. De ce nu faci la fel, iarăşi?

Ochii lui Ludovici sclipiră brusc, cu mânie vinovată. Dar nu spuse nimic. Ce era de spus?

— Mi-ai promis cândva că o trimiţi departe de Istanbul.

— O iubesc zise Ludovici, moale.

— Atunci eşti şi nebun, nu numai mincinos.

Ludovici sări în picioare. Stătea acum în faţa lui Abbas, cu pumnii strânşi.

— Dacă oricine altul mi-ar fi spus aşa ceva…

— Prin ce-ai făcut mi-ai pus viaţa în pericol de nenumărate ori în aceşti ani. Şi acum eşti furios pentru că ţi-o spun în faţă. Ai crezut că e un fleac, Ludovici? Ai crezut că aş putea uita vreodată?

Alese încă o bucată de halva.

— Dragostea a făcut un nebun şi din tine, odată.

— Nu, a făcut din mine un eunuc. Dar nu şi un mincinos. Privi în sus spre Ludovici. Dacă vrei să pleci sau să mă ataci, fă-o. Dacă nu, stai jos. Ne cunoaştem de prea mult timp ca să jucăm asemenea scene.

— Nu voi renunţa la ea, şuieră Ludovici.

— Nu trebuie să renunţi la nimic.

— Ce tot spui?

— Stai jos.

Ludovici se aşeză, cu tot trupul încordat ca un lanţ de călău. Un simţ ascuns îi spunea că n-ar trebui să stea. Abbas devenise un monstru. Ce ladă plină de şerpi va mai deschide acum?

— Cum arată Julia, acum?

— Adună anii cu graţie, răspunse Ludovici.

— E încă frumoasă?

— Nu mai are şaisprezece ani, Abbas. În părul ei este puţin argint. Dar e la fel de subţire ca atunci când ai văzut-o prima oară, la Veneţia. Da, e încă frumoasă.

— Eu am cules fructul. Dar tu ai fost cel care l-a gustat. Ştii cât de mult te-am urât pentru asta?

— Am bănuit întotdeauna.

Abbas înclină capul pentru un moment, iar Ludovici simţi împunsătura obişnuită a milei. Dar când se îndreptă, Abbas îşi alungase durerea. Faţa îi era împietrită.

— Mă întrebi daca aş putea afla cine a trimis călăul la Sirhane. Nu e nevoie. Ştiu deja.

— A fost sultanul sau vrăjitoarea lui?

— Nici marele Stăpân şi nici Doamna lui. Eu am fost.

Ludovici se holbă la el.

— Voia să o trădeze pe Julia faţă de Stăpânul Vieţii, spunând că ea lansează zvonurile din comunitatea voastră. Suleiman nu este omul care să ierte sau să uite uşor, după cum ştii. Am făcut ce-ai fi făcut şi tu ca s-o aperi pe Julia.

Ludovici oftă uşor.

— Oh, Abbas.

— Poţi să-i spui asta sau nu, cum crezi.

— Sirhane i-a fost singura prietenă adevărată, îi va veni greu, Abbas.

— I-a fost mai mult decât prietenă Ludovici. N-ai bănuit niciodată?

— Ce să bănuiesc?

— Erau amante, Ludovici. Se iubeau. Fuseseră amante în Harem şi au continuat şi după aceea.

Ludovici închise ochii. Ei bine, desigur. Desigur, în toţi aceşti ani crezuse că Abbas stătea între el şi Julia. Ce conta? Fusese de mult de acord cu compromisul. Puţin era mai bine decât nimic. Ea nu se prefăcuse niciodată că-l iubeşte. E doar mândria ta cea care doare acum, îşi spuse el. Doar mândria ta.

— Ştiai asta? zise Abbas.

— Da ştiam, minţi Ludovici.

Dar în sinea lui ar fi vrut s-o ucidă.

Lângă Tabriz

Ceauşul îşi opri calul în faţa cortului de mătase străjuit de steagul cât şapte lungimi de cal, pavilionul lui Suleiman. Călărise zi şi noapte de la Istanbul. Sări de pe cal şi aruncă frâul unui străjer. Fu introdus în încăperea sultanului şi se prosternă cu faţa la pământ.

Mesajul adus fu înmânat lui Rüstem, care îl citi cu voce tare Stăpânului Vieţii. Çehangir fusese găsit mort la Topkapi Sarai. Se spânzurase.

Suleiman îşi lăsă capul pe spate şi scoase un strigăt de durere care se auzi în toată tabăra şi răsună în munţii din jur, făcând să treacă fiori prin şira spinării celor mai încercaţi ieniceri.

Un strigăt de durere şi doliu pentru viitorul neamului Osmanlâilor.

Pera

Şedeau împreună în penumbra crescândă; renegatul, în veşminte de mătase, şi sclava, în tunică neagră. Priviră soarele până când acesta trecu. De partea cealaltă a pământului şi lumea deveni cenuşie. Lumini sclipeau în jurul portului, iar catargele galioanelor turceşti şi ale caravelelor greceşti se desenau pe apele vălurite ale Cornului, ca nişte oase ţâşnind din

noroi. Şi tot nu se mişcară.

— Nu cred o vorbă, spuse Julia în cele din urma. Nu vrea să-mi spună adevărul, ca să mă protejeze.

— Eu doar am repetat ce-am auzit, răspunse Ludovici.

Julia scutură din cap.

— Sirhane nu m-ar fi pus niciodată în primejdie.

Ludovici nu spuse nimic.

— Nu cred o vorbă, repetă Julia. Nici o iotă.

— Trebuie că ai iubit-o foarte mult, zise Ludovici.

Julia se întoarse către el, încercând să-i descifreze expresia în întuneric. Ştia? Da, probabil că ştia. Durerea i se citea pe chip. Nu voise niciodată să-l rănească astfel. Cum putuse oare Sirhane?

Poate că ar trebui să înveţi să-l iubeşti mai mult.

Dar acum nu se mai putea face nimic. Rănise prea adânc. Durerea era prea mare.

— Abbas a minţit, zise ea.

Dar în adâncul inimii ştia că era adevărat şi inima îi sângera.

PARTEA A NOUA

MOARTEA UNEI PRIVIGHETORI

96

Topkapi Sarai, 1558

Prin graţia Preaînţeleptului — fie-i puterile slăvite în veci! — şi prin minunile sacre ale lui Mahomed, Allah sil te aibă în paza lui. Către tine, Sultan al Sultanilor, Stăpân al Stăpânilor, Umbră a lui Allah pe Pământ, Stăpân al Mării Negre, al Rumeliei, al Anatoliei, al Karamanmiei, al Pământurilor de la Rum şi Diabekir, al Kurdistanului, al Azerbaidjanului, al Persiei, al Damascului, al cetăţilor Aleppo, Cairo, Meca, Medina şi Ierusalim, al întregii Arabii şi Yemenului şi al multor alte pământuri pe care nobilii mei strămoşi şi glorioşii mei înaintaşi — fie ca Allah să le lumineze

mormintele! — le-au cucerit prin puterea armelor şi care acum sunt străjuite de sabia ta înflăcărată şi de tăişul ei victorios, Sultan Suleiman Kahn, fiu al Sultanului Selim Kahn,

Tată,

Prin felurite înştiinţări verbale şi scrise am apelat la Stăpânul meu ca să intervină împotriva celor care s-au apucat să răspândească tot felul de calomnii la adresa mea. Allah ştie că eu n-am dorit niciodată favoruri pentru mine, spre deosebire de alţii care caută popularitate printre preoţi şi soldaţi pentru a se ridica împotriva binecuvântatului nostru tată. Sunt lipsit de putere faţă de uneltirile lor, eu, care nu am vrut niciodată decât să te slujesc! Tot ce am este dragostea ta şi a graţioasei mele mame. Soarta mea este în mâinile tale. Pentru că nu încerc să ademenesc ienicerii şi nu mă fudulesc pe cal, sunt la cheremul celor care complotează împotriva mea. Eu ştiu că nu voi putea depăşi niciodată lumina pe care tu ai aruncat-o peste întreaga lume.

Sunt tare îngrijorat pentru siguranţa ta, Stăpâne. Zilnic primesc rapoarte cum că propriul meu frate a fost văzut la Poartă, deghizat, vorbind cu ienicerii în barăcile acestea şi împrăştiind sămânţa răzvrătirii. Mă rog lui Allah ca aceste rapoarte să nu fie adevărate, pentru că nu pot avea odihnă ştiind că măritul meu Stăpân este în primejdie...

Suleiman, azvârli scrisoarea deoparte şi gemu disperat. Arăta bătrân şi dărâmat pe tronul de aur, ghemuit între cei doi lei sculptaţi, de parcă ar fi fost prada, şi nu stăpânul lor. Rüstem aştepta tăcut, fără expresie.

— Cerşeşte ca o femeie! zise Suleiman.

— Se teme de Baiazid.

— Aşa şi trebuie. Baiazid e un leu. Un adevărat bărbat.

— Cum spui, Stăpâne.

— Şi ce-ţi spun iscoadele tale despre Selim? Continuă să bea prea mult vin?

— Îşi petrece prea mult timpul la masă sau la vânătoare.

Suleiman făcu un gest iritat cu mâinile.

— Şi vrea ca eu să-l apăr de Baiazid!

— Când va sosi timpul, Stăpâne, Baiazid îi va lua tronul.

— Când eu voi fi mort, Allah va fi judecătorul.

Suleiman închise ochii. Sperase să poată opri cumva şirul vărsărilor de sânge din neamul otoman, dar executându-l pe Mustafa nu făcuse decât să continue tradiţia.

Un derviş spusese: ce a fost, va fi. Tatăl lui ucisese pentru tron. Se părea că şi fiii lui vor face la fel în ciuda eforturilor sale.

Nu putea pricepe de ce-şi doreau aceşti tineri puterea cu atâta ardoare. El n-o dorise niciodată astfel. Cel mai mare regret al său fusese că tatăl său murise atât de devreme. În aceşti ultimi ani petrecuţi ca apărător al Credinţei, povara îi fusese ca un jug aprins.

Tronul îl costase mai mult decât viaţa lui Mustafa; după câteva săptămâni se spânzurase şi Çehangir. De ce? De durerea fratelui vitreg dispărut? Sau de groaza tatălui?

Încercă să nu se mai gândească. Rüstem îl urmărea răbdător, Suleiman arătă spre scrisoarea ce zăcea pe covorul dintre ei.

— Există ceva adevărat în plângerile lui Selim? A fost Baiazid la Istanbul?

— Iscoadele mele nu mi-au spus nimic despre aşa ceva răspunse Rüstem.

Suleiman dădu din cap, îngândurat. Dacă Rüstem nu ştia de aşa ceva, atunci nu se întâmplase. Şi totuşi era un sâmbure de adevăr în ce spusese Selim; Baiazid moştenise într-adevăr postura de favorit al ienicerilor. Desigur, era normal să fie astfel; un sultan nu putea lua tronul fără sprijinul lor. Dar era şi o doză de pericol aici, dacă Baiazid devenea nerăbdător.

— Cine ar trebui să fie, Rüstem? Selim e cel mai mare. Tronul ar trebui să fie al lui. El e prinţul moştenitor.

— Baiazid e singura opţiune, Stăpâne, spuse Rüstem.

Suleiman încuviinţă. Era în natura lui Rüstem să fie atât de detaşat în privinţa oricărui subiect, aşa cum era în cazul finanţelor sau regulamentelor. Hidropizia îl afectase puternic în aceşti ani, iar edemul îi umflase membrele şi faţa, dar ochii îi rămăseseră aceiaşi, reci şi cenuşii. În mintea lui nu se puteau amesteca hotărârile şi sentimentele.

— Baiazid nu ţine deloc la tine, Rüstem.

— Nu voi mai fi aici ca să mă tem de el, Stăpâne.

Tipic pentru el, să vorbească despre propria moarte cu aceeaşi lipsă de emoţie în glas.

— Admiţând că nu va fi cum te aştepţi, Rüstem, te însărcinez cu o ultimă misiune. Când voi muri eu, trebuie să trimiţi un ceauş pe un cal iute la Manisa ca să-l prevină pe Selim şi să-i spună să se grăbească spre capitală. Făcu o pauză, strâmbându-se de durerea din genunchi. Apoi vei trimite un alt ceauş la Baiazid, pe un cal şi mai iute şi îi vei spune că tronul aparţine celui mai puternic. În schimb, Baiazid te va scuti cu siguranţă de neplăceri, când va ajunge sultan.

— Voi face cum porunceşti, Stăpâne.

Acum totul e hotărât, cugetă Suleiman. Să aleagă Allah. El făcuse tot ce putuse. Scrisese legile care trebuiau să păzească mersul viitor al Imperiului. Poate că Imperiul va reuşi să supravieţuiască domniei încă unui războinic sau chiar a unui beţiv, dacă se ajungea la asta.

Şi totuşi, aceasta urma să fie adevărata moştenire pe care avea s-o lase; cei doi fii încăierându-se pentru tron, ca vulturii scoţând ochii unui trup ce nu murise încă. Poate că aşa va fi întotdeauna.

Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea!

97

Pera

Stătea singur în sala imensă, privind butucii care ardeau în cămin. Julia veni în spatele lui şi-i puse mâinile pe umeri.

— Arăţi tulburat.

— Mă gândeam... Mă gândeam ce se va întâmpla când Suleiman nu va mai fi sultan.

— Ai auzit zvonuri?

— E bătrân şi bolnav. A domnit la Înalta Poartă timp de treizeci şi opt de ani. Nimeni nu trăieşte veşnic. Până şi umbra lui Allah pe pământ trebuie să moară.

Julia surâse.

— Cred că îţi va lipsi.

Ludovici zâmbi şi el.

— Eu sunt un umil neguţător. Din partea mea, pot să facă

sultan pe una din cămilele lor. Dar schimbările, nesiguranţa mă fac nervos. Îmi place să ştiu tot timpul pe cine trebuie să mituiesc şi cu cât.

— Cine îi va urma, Ludovici?

— Cred că stăpâna Hürrem va avea un cuvânt de spus în aceasta privinţa.

— Poate că se va proclama ea însăşi sultan.

Ludovici zâmbi.

— Mă îndoiesc că ar putea realiza asta. Nu, trebuie să fie Baiazid. Cum ar putea fi Selim? Acesta e complet terminat. Ar fi un excelent Bei al Algerului — dar sultan? Nici chiar eu nu le-aş dori turcilor una ca asta. Un buştean trosni şi se mişcă în foc. L-aş vrea să domnească poate, peste Veneţia, dar nu peste turci.

— Şi Rüstem Paşa?

— Baiazid mai degrabă s-ar arunca în smoală clocotită decât să-l aibă pe el mare vizir. În plus, a îmbătrânit şi el. În curând se va schimba totul. Un nou sultan, un nou vizir. O vreme s-ar putea ca aceştia să întărească legea şi atunci afacerile mele vor fi serios afectate.

Vântul vuia şi zgâlţâia ferestrele, iar un curent de aer făcu să se înteţească focul.

— Sunt sigură că vei prospera în continuare, Ludovici!

— Poate. Dar această nesiguranţă îmi face rău la stomac. Niciodată nu poţi fi sigur ce va face un otoman. Divanul e un cuib de vipere, Julia, şi niciodată nu ştii care mlădiţă urmează să se înalţe.

Topkapi Sarai

Un strat de gheaţă sclipea pe cupolele Palatului. Soarele strălucea pe un cer albastru şi limpede, dar, rece. Hürrem adulmecă vântul de miazănoapte, căutând mirosul stepei dar vântul era tot atât de rece ca şi apele negre ale Bosforului. Se înfioră şi îşi înfăşură mai bine umerii în haina de hermină. Nimic nu-i putea încălzi oasele în ultima vreme. Îmbătrânea.

Îşi puse picioarele mai aproape de vasul cu cărbuni încinşi aflat sub măsuţa pătrată din faţa ei. Dar parcă nu mai era în stare să simtă căldura. Parcă totul era rece.

Privi la fereastră, din nou către nord, dincolo de Marea Neagră, către stepele aflate undeva dincolo de orizont. Închise ochii şi spiritul alunecă din bătrâna femeie şi ieşi pe fereastră. Plutind peste ape şi peste caravanseraiul de la Üsküdar! Da, îşi amintea! Curtea pietruită, cu o fântână în mijloc, unde ajunsese cu treizeci şi ceva de ani în urmă. Se văzu o fată cu părul ca arama şi limba veninoasă, cu ochii sclipind a sfidare. Râse. Uită-te la ea! Cum putuse o asemenea obrăznicătură încăpăţânată să ajungă cadână?

Dar fata rămăsese mult în urmă, pierdută la orizont. Spiritul ei plutea încă şi sub el se afla Kara Deniz, Marea Neagră, cu speranţa ca o lamă de oţel, punctată de urmele uşoare ale caravelelor. Apoi pluti iarăşi deasupra pământului, ca o pasăre de pradă şi văzu sub ea un trib de tătari, văzu corturile de piele, căruţele cu coviltir ivindu-se negre din iarbă, văzu femeile ce mulgeau oi şi capre şi văzu pe bărbaţii lor galopând către ele prin stepă. Ea făcu un semn fluturând mâna şi mama ei ridică privirea de la capra pe care o mulgea şi îi răspunse.

Hürrem începu să alerge spre ea, râzând.

Tatăl ei, râdea şi el şi o ridică cu braţele lui puternice pe şaua armăsarului său, apoi o duse peste insulele pline de stuf, peste vârfurile înalte ale moscheilor şi mausoleelor şi în faţa lor Hürrem văzu un mare oraş de corturi şi cai şi auzi flautele ţiganilor…

— Stăpână!

Hürrem se trezi brusc, trupul tresărindu-i de parcă ar fi fost atinsă cu un fier înroşit. Inima i se zbătea, iar pe faţă avea o sudoare rece. Muomi se holba la ea şi o apucă de mana.

— Ce este? ţipă Hürrem.

— Ţipai, Stăpână. Totul e în regulă?

— … Ţipam?

— Aţipiseşi?

— Aţipisem, repetă Hürrem şi dezamăgirea o făcu să se simtă sfârşită.

— Te simţi bine, Stăpână? o întrebă Muomi, fără a fi îngrijorată.

— Pleacă.

Muomi o salută apoi părăsi încăperea. Hürrem se ghemui într-

un gest de oboseală teribilă şi începu să plângă, întâi încet. Nu-şi dorise să plece înapoi, fusese fericită, îşi dădu seama, prima fericire adevărată o cunoscuse de când venise aici. Şi nu-i mai era frig.

Nu-i ajutase la nimic, toată lupta asta pentru întâietate asupra celorlalte femei. Oh, fusese ceva atunci când Suleiman o alese prima oară şi apoi o anumită satisfacţie când o îndepărtase pe Gülbehar — deşi asta fusese o realizare mică, Allah ştia. Dar nu fusese în nici un pic de fericire adevărată. Poate că din cauză că nu femeile erau adevăraţii inamici. Ci bărbaţii.

Şi Suleiman. Îl ura la fel de tare ca în ziua când o alesese, acum treizeci şi cinci de ani! Nu, încă mai dinainte. Îl urâse din prima ei zi de robie, de când fusese luată din satul ei, cu lanţuri la încheieturile mâinilor. Ura nu fusese deloc domolită de putere sau de afecţiunea pe care i-o arătase el; era tot acolo, adânc în sufletul ei, ca o otravă amară şi verde, de o tărie neatinsă de vreme.

Dar nu frigul îi provocase starea asta nenorocita. Ci privighetoarea.

Era un dar de la Suleiman. I-o dăduse în ziua căsătoriei lor, într-o colivie meşteşugită din lemn de cedru şi bătută cu perle şi pietre de onix şi îi cântase în fiecare zi de atunci. O găsise dimineaţă zăcând pe podeaua coliviei, ţeapănă şi rece. O ridicase încet, adăpostind-o în palmele făcute căuş şi privise în ochiul care nu mai clipea.

Prima reacţie fusese de doliu, nu de panică. Pe când o privea, pasărea îi cântase pentru ultima oară. Viaţa mea e a ta, spunea cântecul. Ţi-ai trăit şi tu zilele, ca şi mine, în acest Palat splendid, din perle şi onix şi sultanul te-a admirat şi te-a plăcut şi s-a minunat, la cântecul şi frumuseţea ta. Dar, într-o zi, în curând, ca şi mine, ochiul tău rece va privi zorile şi trupul tău nu le va simţi căldura. Totul se va fi încheiat. Viaţa ta se va sfârşi. Uşa coliviei nu se va deschide niciodată. Cântecul tău nu se va mai auzi, iar tu vei fi uitată.

Se gândi se că într-o zi va fi Valide, mama unui sultan şi atunci va fi avut adevărata putere.

Selim ar fi fost uşor de manipulat. După ce Mustafa fusese îndepărtat, nu avusese nici o clipă în care să-şi închipuie că s-ar

putea să nu trăiască până când unul din fiii ei se va urca pe tron. Până acum.

Acum.

Iar acum, nu mai avea importanţă. Toată puterea pe care o adunase se năruise printre degetele ei ca ţărâna. Era, şi la sfârşit, tot o sclavă!

Sclava lui Suleiman.

Şi totuşi mai era timp ca să aducă blestemul asupra dinastiei Osmanlâilor şi asupra arogantei lor stirpe bărbăteşti. Se va răzbuna, totuşi; o răzbunare dulce, pe care o va putea savura din mormânt, timp de zeci de ani, poate secole.

Da, da, desigur. Îl voiau pe Baiazid. Dacă erau lăsaţi de capul lor, Baiazid îl va întrece repede pe grasul de Selim în cursa pentru tron. El era cel puternic, conducătorul.

Selim, din câte ştia ea, era fiul unui eunuc alb. Deci, li-l va da pe Selim.

Muomi intră în fugă şi, văzând-o pe Hürrem trează, căzu umilă în genunchi.

— Stăpână, am crezut că iarăşi strigai în somn.

— Râdeam, Muomi.

— Râdeai, Stăpână?

— Da, Muomi, râdeam. Deodată mă simt mai încălzită. Ia vasul cu cărbuni şi pune-l lângă uşă. Cred că simt primăvara în aer.

Domurile şi spiralele moscheii Süleymaniye se înălţau din oraş ca un munte de marmură cenuşie, rugăciune a unui om către Allah, dăltuită în piatră. Alte clădiri se înghesuiau la poalele ei; cantine pentru săraci, spitale, băi publice, un caravanserai, o bibliotecă, şcoli şi grădini; erau de asemenea patru universităţi, cu cei mai buni profesori de teologie şi drept din tot Imperiul. Costase 700 000 de ducaţi, cât răscumpărarea unui rege, şi absolvise vina unui Sultan de a-şi fi ucis fiul.

Poate.

Suleiman o privea de la ferestrele iatacului lui Hürrem cu mâinile pe umerii acesteia.

— E magnifică, Stăpâne. Şi peste o mie de ani o vor privi oamenii şi vor regreta că nu s-au născut în vremuri ca ale

noastre.

— Poate rusoaică mică, murmură Suleiman.

O strânse şi mai tare. Ea părea plăpândă. Îi simţea conturul oaselor prin veşmântul de mătase şi brocart şi asta îl sperie. Ştia că fusese bolnavă, dar încerca să ignore semnele. Ideea că i s-ar putea întâmpla ceva îl aduse pe marginea unui spasm de groază. O studie mai amănunţit. Purta o tocă mică, verde, ca aceea din prima zi când o întâlnise, dar nu era decât un ecou batjocoritor al tinereţii. Sub fard henna şi pudră, pielea ei era ca pergamentul, subţire şi uscată şi parcă i se sfărâma între degete daca o atingea prea tare. Obrajii ei erau supţi şi conturul oaselor craniului era clar vizibil, în lumina pătrunzătoare a soarelui dimineţii. Părul îşi pierduse mult din aur. Era alb lăptos la rădăcină ca cerul dimineţilor de iarnă, numai ochii verzi erau la fel de vioi şi privirea la fel de intensă.

O îmbrăţişă, de parcă ar fi putut-o apăra chiar şi de moarte, numai prin voinţă şi puterea braţelor. Înţelesese că o iubea mai mult ca oricând. Pasiunea fizică fusese înlocuită în ultimii ani de mângâierile spirituale, un sentiment de bine şi de intimitate în prezenţa ei, pe care nu-l mai trăise alături de nimeni. Cum ar fi putut trăi fără ea? Era de neconceput.

— E o mare realizare, Stăpâne, şopti Hürrem.

Nu-i ghicise gândurile. Atenţia ei era îndreptată tot asupra moscheii Süleymaniye.

— Într-o zi oasele noastre se vor odihni acolo, împreună; şi gândi: fie ca ziua aceea să fie cât mai îndepărtată!

— Deci nu voi scăpa niciodată din Eski Sarai? Doar că într-o zi mă voi întoarce pe dealul ce domină piaţa de sclavi unde m-ai adus?

— Unde soarta te-a adus pentru mine spuse el.

Era alarmat de amărăciunea din vocea ei.

— Te simţi, bine, rusoaica mea mică? o întrebă el.

— Mi-am pierdut pofta de mâncare.

— Să chem medicul să-ţi prescrie un elixir?

— Muomi are grijă de mine, Stăpâne. Îmi voi reveni în curând. O dată cu primăvara.

Vântul de miazănoapte vuia ca un dijnn printre zidurile de piatră, şi Suleiman se înfioră.

— Trebuie să ai mai multă grijă.

— Nu te îngrijora, Stăpâne. Câteva dureri sunt de aşteptat când îmbătrâneşti…

Suleiman nu putu suporta să se mai gândească la posibilul ei sfârşit.

— Am vorbit cu Rüstem, spuse brusc. Despre succesiune.

— Ce-ai hotărât, Stăpâne?

— Când va veni ziua, vor fi anunţaţi amândoi. Să hotărască Allah.

— Dacă sunt anunţaţi amândoi, Allah nu va avea nici un cuvânt spus. Baiazid va lua tronul.

Se întoarse la fereastră şi îl apucă de umeri.

— Ajută-mă până la divan, Stăpâne.

El o îmbrăţişă, cu o durere adâncă în piept. Te rog, nu mă părăsi, rusoaică mică. Nu mai pot trăi fără tine! Eşti singurul lucru care a dat sens vieţii mele. Mi-am ucis cel mai bun prieten şi mi-am executat fiul pentru a apăra sultanatul Casei Osmanlâilor. Dar nu am trădat niciodată dragostea pentru tine. E singurul lucru din inimă care ştiu că a fost bun şi adevărat. Lasă-mă să mai am asta încă un timp. Nu pot trăi fără.

Nu mă părăsi, rusoaică mică, nu mă părăsi.

98

Topkapi Sarai

Muomi fusese lângă ea când căzuse.

Hürrem se aventurase pe balcon să asculte privighetorile şi să privească dincolo de Bosfor, cum făcea în fiecare dimineaţă. Deodată ţipă şi Muomi o prinse în braţe. Celelalte slujnice alergară s-o ajute, dar când o aşezară pe divan era deja inconştientă, cu respiraţia întretăiată.

Galata

Ludovici primise o chemare urgentă la o întâlnire cu Abbas în casa evreiască. Abbas întârzia. Când sosi, în sfârşit, nu arăta prin

nimic ce anume era atât de urgent. După saluturile uzuale, cei patru paji îl ajutară să se aşeze. Rămase tăcut, cu atenţia fixată asupra prăjiturilor de pe tava de argint din faţa sa. Când acestea dispărură, îşi spălă degetele în bolul ţinut de un alt servitor de-al lui Ludovici. Râgâi politicos într-o batistă de mătase scoasă din nenumăratele cute ale veşmintelor.

— Am primit mesajul tău, zise Ludovici.

— Eşti nerăbdător, spuse Abbas. Ai trăit printre musulmani atâţia ani şi tot n-ai învăţat încă arta simplă a răbdării.

— Mesajul tău spunea că e ceva urgent.

Abbas oftă.

— Da, problema e urgentă. Urgenţă de ore, nu de minute. Speram să savurez întâlnirea noastră. Probabil că va fi ultima.

— Ce s-a întâmplat?

Abbas se aplecă în faţa, sprijinindu-şi coatele pe genunchi.

— Stăpâna Hürrem, Cea Care Râde, e pe moarte.

— Eşti sigur?

— E bolnavă de multe luni. Acum stă în pat şi miroase a moarte. Mirosul acela nu greşeşte. L-am simţit de multe ori.

— Dar cum mă afectează pe mine treaba asta? Unde e urgenţa?

— E vorba de Julia, Ludovici! Trebuie s-o trimiţi departe de Istanbul. Acum!

— N-o voi trimite niciodată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Ludovici. Jur că o paşte o mare primejdie în acest oraş!

— Nu voi renunţa la ea.

— Nici nu trebuie. Ştiu că ai proprietăţi în Cipru. Ia-o cu tine acolo!

— Ofensa de care te temi a fost cu douăzeci de ani în urmă. În ciuda celor ce spui, Suleiman trebuie s-o fi uitat deja. Nu voi renunţa la tot ce am construit aici, ca să alerg spre nişte umbre!

— Poate c-a uitat-o, dar când va afla că trăieşte, va fi obligat de datorie şi mândrie, să mă pedepsească pe mine şi pe ea! Crezi că va ezita să dea porunca de execuţie — mai ales acum? Va trimite călăul după ea, chiar şi în Comunita Magnifica! Sau crezi că se teme de bailo-ul Veneţiei?

— Nu voi renunţa la tot ce am construit aici.

— Pentru numele lui Dumnezeu, scoate-o din Istanbul! Hürrem a scris totul pe hârtie cu mâna ei. S-a jurat că scrisoarea îi va fi predată marelui vizir la moartea ei.

— În ce scop?

— Are motivele ei.

— N-o voi trimite pe Julia de aici.

— Atunci pleacă şi tu cu ea, dacă trebuie!

Ludovici se aplecă în faţă şi scutură din cap.

— Să las tot ce am construit pentru nişte fantome! Uită-te la mine, Abbas. Prietenul tău, bastardul. Bietul bastard orfan al tatălui meu. Nu am fost bun de togati, pentru înalta societate veneţiană. Aşa că am venit aici şi în fiecare zi de atunci mi-am savurat răzbunarea îndesându-le-o pe gât ca pe monedele de aur! Aici se închină în faţa mea!

— Nu de nişte fantome trebuie să fugi, Ludovici. Dar dacă toate astea înseamnă atât de mult pentru tine, atunci alege: preţiosul tău imperiu de depozite şi corăbii sau Julia!

Abbas tuşi. Din piept îi ieşi un sunet spart, dogit. Îşi duse batista la buze şi când o îndepărtă Ludovici observă o pată roşie, umedă.

— Scuză-mă. În unele zile tusea mă supară mai rău.

Ludovici rămase tăcut multă vreme. Abbas aşteptă şi nu făcu nici o încercare de a-i întrerupe gândurile.

— Bine, spuse Ludovici, voi face cum îmi ceri. Dar acum fă-mi o favoare.

— Dacă-mi stă în putere.

— Caravelele mele pot intra şi ieşi când vor prin Dardanele. Nu sunt cercetate niciodată. Bacşişul către Rüstem este o plată frumoasă pentru acest privilegiu. Daca iau pasageri la bord, aceştia au călătoria sigură.

Îl strânse pe Abbas de braţ.

— Vii şi tu. Dacă Hürrem o trădează pe Julia către Suleiman, te trădează şi pe tine. Pleacă de aici, acum! Măcar îţi vei trăi ultimii ani în pace!

Abbas privi aiurea. Pace? Există aşa ceva?

— Unde?

— Mâine în zori, la Galata. Una din caravelele mele va fi acolo. Va avea pavilion veneţian, dar leul va fi cu capul în jos. Căpitanul

va avea porunci clare. Doar urcă la bord şi treci sub punte.

Abbas se întrebă cum ar fi să fie liber din nou.

— Unde ne trimiţi? În Cipru?

— Acolo nu sunt palate, Abbas. Doar podgorii şi livezi de măslini. Te rog. Aşa cum tu doreşti siguranţa Juliei, şi eu doresc siguranţa ei, dar şi a ta.

Abbas încuviinţă.

— Mulţumesc, murmură el.

Tuşi din nou, strâmbându-se la durerea simţită în piept. Bătu din palme şi imediat, surdo-muţii se repeziră să-l ridice în picioare. Când fu ridicat Abbas se rezemă de ei, gâfâind din pricina efortului.

— La revedere, Ludovici.

Execută o temenea delicată.

— Mâine în zori.

— Da, începutul unei zile noi, poate. Se opri la uşă şi se întoarse spre Ludovici. Dacă nu sunt acolo spune-i la revedere Juliei din partea mea.

Şi apoi plecă.

Topkapi Sarai

— Muomi.

Vocea lui Hürrem nu mai era decât o şoaptă. Muomi îşi apropie urechea de buzele ei ca să-i prindă vorbele.

— Da, Stăpână.

— …Răzbunare.

— Da, Stăpână.

— Eu… mor… dar, după aceea… Suleiman… va veni… la tine.

— Ce trebuie să-i spun?

— Tot ce… l-ar durea… mai mult.

Muomi zâmbi.

— Da, Stăpână.

Pera

Julia nu-l văzuse niciodată astfel pe Ludovici. Se prăbuşi în scaunul de stejar de la biroul său cu umerii căzuţi. Îşi mângâia

barba căruntă, cu mintea dusă cine ştie unde.

Aşteptă răbdătoare să vorbească. Ce poate fi? se întrebă ea. Apoi decise: e vorba de Abbas. Şi erau veşti proaste.

— Te trimit de aici, zise el deodată.

— Stăpâne?

— Trebuia să fi făcut asta cu ani în urma. E pentru siguranţa ta.

Ea fu copleşită de un val de indignare. Din nou era doar un pion plimbat pe Mediterană, după plăcerea unui bărbat.

— De ce-aş fi în primejdie?

— Sultanul poate afla că eşti aici.

— Dar asta a fost demult…

— Abbas e sigur. Nimic nu e uitat. În curând marele vizir va şti şi sultanul va fi obligat să reacţioneze.

Ludovici stătea cu spatele la fereastră. În spatele lui se contura pe cer Hubbealti de pe Promontoriul Seraglio. E ca o schiţă subtilă a dilemei lui, gândi Julia. Puterea Divanului îl urmărea peste tot.

— Unde vrei să merg?

— Am proprietăţi în Cipru. Vei fi bine îngrijită.

Julia încercă să-şi închipuie. Altă vilă, singuratică, nişte vii, câţiva servitori, poate câteva cărţi şi broderia ca să-i ocupe timpul. O mânăstire din toate punctele de vedere. Era inacceptabil.

Privi către Ludovici şi realiză că i-ar fi dor de el. Când se întâmplase asta? Cu Abbas fusese avântul tinereţii, primejdia aventurii; cu Sirhane fusese descoperirea plăcerii şi, da, îşi spuse, un fel de a scăpa de nevoia de bărbaţi, o răzbunare coaptă, dulce. Abia după moartea Sirhanei începuse să-l vadă pe Ludovici aşa cum era: un bărbat muritor, care o iubea probabil mai mult decât se pricepea s-o arate. Deşi era soţul ei, niciodată nu i se dăruise aşa cum făcuse cu Sirhane, sau chiar cum o făcuse odată cu Abbas; dar el devenise tovarăşul ei, şi putea să ajungă chiar prietenul ei. Va duce dorul căldurii trupului lui, isteţimii lui, hotărârii lui. Nu, hotărât. Nu pot trăi fără el acum.

— Vrei să plec? îl întrebă.

— Nu, răspunse Ludovici. E ultimul lucru pe care l-aş dori.

— Atunci nu voi pleca.

— Nu înţelegi, Julia.

— Înţeleg perfect. Dar nu vreau să te părăsesc.

El o privi tulburat..

— De ce?

— Poate că am ajuns să ţin mult la tine.

— Ce?

Buzele Juliei schiţară un surâs slab, trist.

— E atât de greu de crezut?

— Da. Da, este. Nu m-am aşteptat să aud vreodată asta.

— Dacă vii cu mine, plec. Dacă nu poţi pleca, rămân aici. Am hotărât.

Ludovici se ridică şi merse la fereastră, cu spatele la ea. *Corpo di Dio!* Aşteptase atâta timp un semn de pasiune din partea ei, încât acceptarea calmă de astăzi îl luase complet prin surprindere. Nu ştia ce să facă sau să spună. Se resemnase să renunţe la ceva ce nu posedase cu adevărat niciodată; şi acum…

— Nu ştiu ce să spun.

Auzi foşnetul fustelor ei şi îi simţi mâna pe braţul său.

— Ce vei face?

— Nu pot risca să te las aici.

— Atunci vii?

— Da. Poate c-o să-mi placă Ciprul. Voi culege struguri şi mă voi bronza şi voi face riduri la soare.

— Nu. Prea sună a Ludovici.

— Voi lăsa conducerea afacerilor pe mâna oamenilor mei de încredere. Dacă Abbas se înşală, după câteva luni ne putem întoarce la palat. Dacă are dreptate — atunci… Poate că veneţianul renegat şi bastard a dovedit oricum ce avea de dovedit.

Se întoarse spre ea. Julia zâmbea.

Îşi aminti cum o văzuse prima dată, cu Abbas, în Biserica Santa Maria dei Miracoli. O viziune de catifea, aşa o descrisese o dată Abbas. Nu mai era îngerul de atunci. O schimbaseră vârsta, păcatul şi slăbiciunea morţii.

Dar el tot o iubea, aşa cum făcuse mereu. Şi acum, în sfârşit, ea îl voia. Ceea ce, până la urmă, era destul.

99

Abdulah Ali Osman, medicul personal al lui Suleiman, era un om nefericit. Suleiman îl supraveghea de pe divan, cu o expresie ce părea feroce din pricina disperării.

— Trebuie să-i prescrii ceva. Dacă moare, te fac răspunzător. Vei savura din plin următoarele răsărituri de soare dintr-o nişă a zidului de la Ba'ab i Hümayun.

Ali Osman atinse covorul cu fruntea.

— Cum spui, Stăpâne.

Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea!

O gardă de eunuci cu iataganele scoase îl escortară prin porţile mari de stejar şi fier către sanctuarul scufundat în tăcere al lui Hürrem. Trecură printr-o curte străjuită de coloane de marmură şi urcară scările înguste de piatră care duceau la apartamentele Stăpânei.

Pe când treceau prin imensa sală de audienţe, medicul nu-şi îngădui nici măcar o privire către vazele Ming de porţelan sau către oglinzile veneţiene sau cădelniţele împodobite ce atârnau ca nişte fructe din tavanul împodobit. Frica îi întoarse ochii spre interior. De ce nu-l lăsase Allah pe lume în alte vremuri, în care sultanul să nu-şi iubească femeile atât de mult!

Două şiruri de eunuci străjuiau calea spre dormitor, aşa încât nu putea vedea nimic dincolo de ei; dar ştia că era acolo; prezenţa ei, foiala care o înconjura umplea încăperea. Gărzile care îl aduseră se opriră deodată, lăsându-l să înainteze singur.

Nimeni nu spunea nimic şi el se întrebă ce să facă.

Deodată, o mână apăru printre cele două rânduri de eunuci, palidă şi flască, sprijinită de încheietură de degetele boante, de abanos, ale unui eunuc anonim. Probabil, Kislar Aghasi, gândi el. Mâna aceasta, ştia, era tot ce avea voie să examineze. Ali Osman păşi înainte.

Apucă mâna, aproape cu evlavie, deoarece ştia că era singurul bărbat întreg, în afară de sultan, căruia i se îngăduise vreodată s-o atingă, de când intrase pe poarta Haremului. Era mâna unei femei bătrâne acum, desigur, cu umflături pe pielea de culoarea cafelei ce învelea oasele. Căută bătaia pulsului,

aprecie temperatura pielii, care îi putea spune ceva despre căldura organelor interne. Apăsă vârful degetelor, uşor, încercând circulaţia sângelui.

— Inima bate foarte încet, vorbi el pentru sine. Corpul se răceşte, pregătindu-se de moarte.

Trebuia să se grăbească. Trebuia să prepare un elixir care, să-i revigoreze organele şi să-i accelereze sângele. Nu-şi dorea deloc să privească răsăritul din nişa de la Ba'ab i Hümayun, indiferent cât de frumoasă era priveliştea.

— A... plecat... prostul acela ... bătrân?

— Da, răspunse Abbas.

Gărzile ieşiră din încăpere. Erau singuri. Ciudat cum o putuse urî atâta timp, se gândi Abbas şi totuşi acum îi admira curajul cu care întâmpina moartea.

— Da, a plecat.

— N-aş avea... încredere în el... nici să-mi taie unghiile de la picioare.

— Ai dreptate, Stăpână.

Albul ochilor ei nu mai era alb; globii erau pătaţi cu galben şi scufundaţi în orbite. Parcă i se împuţina carnea pe ea, văzând cu ochii. Nici un elixir, nici o licoare n-ar mai putea-o salva, hotărî Abbas. Mirosea a moarte.

Buzele ei se crăpară într-un surâs.

— Deci... o să mă... vezi moartă... până la urmă, Abbas. Cred că-ţi... face... plăcere.

— Da, Stăpână, zise Abbas.

— Candoarea ta e... atât de... odihnitoare... toţi ceilalţi îmi spun... c-o să trăiesc.

— Aş spune că se înşală amarnic, Stăpână.

Hürrem îşi întoarse privirea către el, încet.

— Mai am... încă o misiune... pentru tine.

— Nu prea aş putea spune că mai eşti în poziţia de a porunci, Stăpână.

— Vrei... scrisoarea?

Abbas se abţinu cu greutate.

— Împacă-te cu Allah, Stăpână. Afacerile lumii nu vor mai fi treaba ta, în curând!

Nu ştiu cum, Hürrem râse. Hohotele se transformară într-un acces de tuse care o lăsă fără vlagă pentru câteva minute. În cele din urmă îşi reveni şi şopti:

— Ai dreptate, Abbas. Muomi… are scrisoarea. I-am poruncit… să ţi-o dea.

— Deci scrisoarea există, într-adevăr?

— Sigur. Niciodată… nu fac ameninţări goale. Dar nu sunt… o femeie… răzbunătoare. Mergi… în pace… Abbas.

Să putrezeşti în iad gândi Abbas.

Se ridică să plece. În seara asta, era sigur, vrăjitoarea va muri. Iar în zori el va fi pe o caravelă, plutind pe Marmara Deniz, în sfârşit liber. În sfârşit.

Dar pe când se întorcea să plece, o auzi şoptind:

— Tu nu-i… urăşti… pe turcii ăştia?

Oare chiar spusese asta? Abbas se aplecă mai aproape de ea şi simţi în nări mirosul de descompunere.

— Stăpână?

— Ce mi-au… făcut. Şi… ţie. Nu-i… urăşti?

— Şi oasele mă dor de atâta ură.

Hürrem închise ochii. Efortul de a vorbi o epuiza.

— Au făcut din mine… o sclavă… şi din tine un… măscărici.

Chiar şi pe moarte fiind, gândi Abbas, nu-şi pierde vremea cu false delicateţuri.

— Tu nu ai vrea… o… răzbunare?

— La ce te gândeşti, Stăpână?

— Mă gândesc… la Selim… ca viitor Sultan.

— Asta nu se va întâmpla niciodată!

— Cine poate şti… ce se va întâmpla… Abbas? Poate că… mai poţi fi… încă folositor.

Încercă să-şi umezească buzele. Erau crăpate şi un firişor de sânge îi curgea din ele.

— Te-am… transferat în… serviciul fiului meu. Poate că… mă vei putea… ajuta în această… ultimă încercare.

Închise ochii iarăşi, şi peste câteva clipe dormea. Acum părea atât de fragilă şi de vrednică de milă, cugetă el. Ca păpuşa de cârpe a unui copil, aşezată pe o pernă. Cum de îl putuse îngrozi atât de tare?

Şi de unde găsea în el atâta simpatie pentru ea, atât de

târziu?

— Te voi ajuta, murmură el şi de data asta nu e nevoie să mă sileşti, voi face bucuros tot ce pot.

Ieşi, închizând cu grijă uşa în urma sa.

100

Marea Marmara

— De ce n-a venit? întrebă Julia.

Ludovici se aplecă peste parapetul caravelei, privind cum cupolele şi spiralele marelui oraş dispăreau lent în aburul dimineţii.

— Nu ştiu. Niciodată n-am putut înţelege raţiunea faptelor lui Abbas.

— Dar a spus că va veni.

— A lăsat loc şi pentru posibilitatea de a nu veni.

— Crezi că e încă în viaţă?

Ludovici se întoarse spre ea.

— Iscoadele mele de la Poartă vor afla. Dacă l-au ucis, atunci am făcut bine că n-am mai amânat nici o clipă, iar dacă e sănătos şi a ales să rămână… ei bine, atunci nimic nu-i va putea zdruncina hotărârea.

Apa lucea în vălurele de aur, pe măsură ce soarele apărea de după orizont. Caravelele prinseră în vele briza dimineţii, alunecând pe lângă şiragurile de insule, către Dardanele şi Mediterana. Julia îşi aduse aminte de cealaltă dimineaţă, când zărise pentru prima dată oraşul ce-i fusese închisoare şi din care scăpa acum. Trecuse o viaţă. Nu putea să creadă că nu va mai vedea niciodată acest orizont înţepat de minarete şi cupole.

— Mă voi ruga pentru el, spuse Julia.

Îşi puse mâna peste a lui Ludovici. Briza era sărată şi înviorătoare. Îşi luă rămas-bun, în gând, de la Abbas şi Sirhane şi simţi cum trecutul i se desprindea de suflet, ca o piele veche şi veştedă.

Topkapi Sarai

Hürrem murea.

Lucrul îi fu evident de când intră pe uşă. Stătea rezemată pe perne; Muomi îi împletise perle în păr şi o îmbrăcase într-un caftan din cea mai albă mătase, ca pe o concubină pregătită pentru prima ei noapte în patul sultanului. Era o parodie jalnică a tinereţii ei, şi Suleiman simţi nevoia de a striga din răsputeri, când o văzu. Ce-i făcuseră? Nu mai aveau nici un pic de respect? Sau era vreun soi de glumă macabră?

Aproape că n-o mai recunoştea. Carnea îi dezvelise oasele, şi trăsăturile care îi erau familiare dispăruseră. Părea că nu mai e decât un craniu cu un înveliş din piele translucidă, iar trupul împuţinat şi fragil îi amintea de o păpuşă.

Muomi şi Abbas stăteau ghemuiţi lângă ea, cu chipurile exprimând teamă. Pentru propriile capete, fără îndoială, îşi zise Suleiman.

Doamne Sfinte, chiar murea!

— Rusoaică mică… şopti el.

Ceilalţi se îndepărtară de pat. Suleiman se aşeză pe marginea saltelei şi îi luă mâna. Era rece ca marmura.

— Nu mă părăsi, murmură Suleiman.

— Sunt liberă, Suleiman.

Vocea ei îşi pierduse orice drăgălăşenie; avea o notă răguşită, metalică.

— Nu mă părăsi.

Gura ei se strânse ca un arc.

— Prostule.

Suleiman îşi apropie mâna ei de buze şi îi sărută degetele, uşor.

— Te iubesc, rusoaică mică.

— Te cred… că mă iubeşti. Viaţa a fost… crudă cu tine, Suleiman. Dar… ai meritat-o.

Ceva, adânc în stomacul lui, îngheţă. Se întrebă dacă o auzise bine, dacă-i înţelesese vorbele.

— Ce spui?

— Spun… să te înghită ladul.

Suleiman o privi îngrozit. Îi lăsă mâna repede, de parcă tocmai i-ar fi spus că are ciumă, şi se ridică în picioare. Se întoarse către

femeile din jurul patului.

— Afară! Ieşiţi afară cu toţii!

Muomi şi celelalte gediçli se zoriră afară. Numai Abbas ezită, chipul său exprimând surpriză şi confuzie.

— Ieşi afară! repetă Suleiman.

Uşa se închise şi rămaseră singuri.

Când se întoarse către Hürrem, aceasta rânjea; da, rânjea, gândi el, căci nu-l putea numi zâmbet. Buzele îi dezveleau dinţii, într-o imagine sugerând parcă triumful morţii.

— Rusoaică mică...

— Nu sunt... rusoaica ta mică. Nu te-am iubit... niciodată. În fiecare zi a vieţii mele... te-am urât... până când m-au durut dinţii de puterea urii din mine.

Suleiman se rezemă de coloana de aur sculptat a baldachinului, căutând sprijin.

— Eşti bolnavă. Nu voi da atenţie celor ce spui, zise el, tare.

— Am fost prizoniera ta... nu puteam... decât să mă supun. Dar... oh ... cum te-am mai urât!

Suleiman îşi astupă urechile, disperat.

— Nu vreau să mai ascult aşa ceva!

— Te-ai întrebat... vreodată... de ce e Baiazid... un războinic atât de înfocat? Pentru că este... fiul... lui Ibrahim!

— Nu! E imposibil!

— Te-ai încrezut... atât de mult în el... prostule nu te-ai întrebat niciodată ... ce-a făcut când s-a întors din Egipt.

— Nu!

— Aşa că... acesta este darul meu... testamentul meu... pentru neamul Osmanlâilor. Alege, Suleiman! Selim... sau fiul... unui grec! Te blestem... şi blestem pe toţi sultanii... care vor veni după tine... până când Imperiul vostru... va ajunge numai... ruine şi amintiri!

— Încetează! TE ROG!

— Cum... te mai urăsc!

— NUUUUUUU!

O apucă de umeri şi o scuturâ cu putere.

— Mă iubeşti! Spune! Mă iubeşti!

Privi în ochii ei şi văzu cum i se stingeau luminile. O sclipire, ca o lumânare în bătaia vântului, apoi beznă. Suleiman îşi ridică

privirile spre cer şi strigă. Apoi o aruncă înapoi pe pat, cu toată puterea. Hürrem rămase ghemuită pe o parte.

— NUUUUUUU! NU E ADEVARAT!

Îi smulse panglica din păr şi perlele se risipiră pe podeaua de marmură, iar el se trezi având intre degete şuviţe de păr, smulse din rădăcină.

— Nuuuuuuu!

Apucă un scaun şi îl aruncă în oglinda veneţiană, văzându-şi propria imagine spartă în o mie de cioburi.

Apoi fugi din încăpere.

Când Abbas îl găsi mai târziu, stătea ghemuit în pat, plângând ca un copil. Servitorii ieşiră îngroziţi, nici unul neştiind ce să facă. Rămase astfel trei zile, plângând şi vorbind cu fantomele ce-i înconjurau patul şi când, în cele din urmă îl chemă pe Abbas, fu pentru a-i porunci ca iatacurile ei să fie închise şi pecetluite, astfel încât niciodată să nu mai trebuiască să intre într-o odaie în care auzise vreodată râsul sau îi simţise îmbrăţişarea.

PARTEA A ZECEA

VÂNTUL DOMNULUI

101

Amasya, 1559

Călăreţii goneau unul spre celălalt cu toată viteza, copitele cailor duduind pe pământul moale, azvârlind noroiul în spate în bulgări mari. Primul călăreţ îşi aruncă lancea şi inamicul lui încercă să se ferească, aplecându-se spre partea de unde bătea vântul a calului, dar prăjina îl ajunse şi îi ricoşă pe spate. Călăreţii de pe marginea arenei izbucniră în aplauze. Muzica tobelor şi trompetelor se înteţi.

— Sssst, făcu Baiazid, liniştindu-şi armăsarul arab, care se agita şi azvârlea din copite, speriat de gălăgia din jur.

— Încă trei puncte, rânji Murad. O zi bună pentru albaştri.

— În curând s-ar putea să aruncăm lănci adevărate, spuse

Baiazid.

Zâmbi misterios şi se întoarse spre centrul arenei către cei doi călăreţi ai Verzilor. Când se apropiară, Murad văzu cum prima suliţă, aruncată prea devreme, trecu fără nici un rezultat pe lângă capul prinţului lipit de coama armăsarului. Baiazid îşi mână calul brusc spre dreapta şi celălalt călăreţ trebui să se retragă rapid spre a evita coliziunea.

Baiazid îşi struni calul, care se învârti imediat. Înainte ca adversarul său să înţeleagă ce se întâmpla, ajunse în spatele lui şi suliţa sa îl lovi între omoplaţi. Omul strigă de durere şi se ghemui în şa.

Soldaţii din jurul lui Murad se înălţară în scări şi aclamară.

Baiazid călări spre ei şi ceru altă suliţă de la pajii care se învârteau printre picioarele cailor. Chipul său era îmbujorat şi triumfător. Rânji în barbă şi îi făcu semn lui Murad.

— Ei, ce spui, Murad?

— Spun că e vremea să plecăm şi să tăiem o felie din Budinca de Malţ.

Baiazid râse. Un nou vuiet de urale răsună în jur, când alt component al echipei reuşi o lovitură frumoasă cu suliţa de lemn, trimiţând un „Verde” de-a berbeleacul în noroi, cu sângele curgând pe faţă.

Astăzi erau invincibili. Nu puteau pierde. Era pur şi simplu imposibil.

Era de-acum o femeie în vârstă. Baiazid o găsise în grădina Haremului, în chioşcul cel roz. Pavilionul de lemn era înconjurat de un şir de coloane sculptate şi avea pereţii pictaţi în modele de frunze aurii. Ferestrele şi uşile dădeau spre o grădină de trandafiri în floare, cu boboci roz şi portocalii.

Se afla singură în pavilion şi liniştea nu era tulburată decât de zgomotul sec al mătăniilor pe care le învârtea pe degete, în timp ce buzele i se mişcau încet, şoptind rugăciunile lui Mahomed. Purta un caftan de mătase roşie ca rubinul, brodat cu fir de aur, şi o jachetă de postav imaculat, căptuşită cu puf de lebădă. Faţa îi era ascunsă de un văl de muselină, dar Baiazid vedea ridurile adânci din jurul ochilor care îi trădau vârsta. Anii nu fuseseră îndurători cu Trandafirul de Primăvară. Nu-i mai rămăseseră

decât spinii.

— Ce vei face, Baiazid?

— Ce pot face, Doamnă? Suleiman nu mi-a lăsat altă alegere. Totuşi, problema mea e în legătură cu Selim, nu cu tata.

— Te înşeli.

Baiazid îşi plecă ochii şi nu-i răspunse. Era frumos aici, în grădină şi aerul era parfumat de mireasma tufelor de trandafiri care înconjurau pavilionul. O zi prea frumoasă pentru discuţii despre vărsări de sânge.

O gediçli turnă şerbet într-un pahar de cristal şi Gülbehar sorbi.

— Orice aş face, va fi război, spuse Baiazid.

— Din cauza lui Selim?

— Problemele Casei Osmanlâilor nu încep şi nu se termină cu Selim. Strănepoţii celor ce l-au urmat pe Fatih la Istanbul ne privesc acum din corturile lor din Anatolia şi îşi văd tribul de hagi condus chiar de cei pe care i-au supus strămoşii lor. Din triburi ne-am trezit cu o armată de birocraţi care îşi văd domeniile conduse de proprii lor robi creştini. Tatăl meu a uitat de pieile de oaie ale înaintaşilor săi. Acestea se învechesc în casele sale de comori, în timp ce un vizir bulgar impune taxe până şi pe iarbă şi pe trandafiri şi alungă proprietarii de pe domeniile lor, în timp ce el îşi umple buzunarele! Totul e numai bacşiş, bacşiş! Unde sunt kanunurile lui Suleiman, cum că orice promovare se va face numai pe merit? El şi-a făcut nişte legi frumoase, în schimb, şi-a uitat poporul. Adevăraţii Osmanlâi trăiau în corturi şi administrau imperiul din şa, nu întinşi pe divane de mătase şi numărând bijuterii!

Gülbehar învârtea mătăniile pe degete, clic-clic-clic.

— Ţii minte când a fost ucis Mustafa, Baiazid? Ţii minte ce spuneau ienicerii? „Speranţa noastră a murit o dată cu Mustafa”.

— Ţin minte.

— Avem nevoie de alt Mustafa. Puse mătăniile deoparte şi se uită la el. Tu, Baiazid. Îl semeni atât de mult. Călăreşti, ştii să lupţi, eşti conducător. Eşti un adevărat războinic.

— Dacă şi tatăl meu ar fi gândit astfel…

— Suleiman a fost stăpânul meu timp de mulţi ani, dar, sincer, nu-l mai recunosc, în cel care a devenit. A uitat că este un

războinic. Uite ce ţi-a făcut ţie! Te-a jignit, te-a exilat aici, la Amasya aşa cum a făcut şi cu fiul meu. Aproape că i-a dat tronul fratelui tău gras şi beţiv.

— Aşa e, Selim l-a înşelat cumva. Cu Selim trebuie să mă socotesc.

— Ba nu, cu Suleiman. Ai grijă!

— Sincer să fiu, nu-l iubesc, Doamnă. Dar este tatăl meu şi Sultanul meu.

— Acestea erau şi cuvintele fiului meu.

Gülbehar se întoarse la mătănii şi la rugile-i mute.

— Ştie doar, ce om e fratele meu. N-are nici un sens...

— N-avea nici un sens să-mi omoare fiul. Dar a făcut-o. Ai grijă, Baiazid. Mergi cu Allah.

Îi întinse mâna. Baiazid i-o sărută, apoi plecă.

Să se ridice împotriva lui Suleiman? Nu, era de neimaginat. Gülbehar era doar o femeie bătrână şi acră. Suleiman îi punea la încercare zelul şi atât. Trebuie să-şi dea seama că nu-l mai poate lăsa pe Selim la Manisa, la doar cinci zile călare de Istanbul. În timp ce el trăia într-un exil mascat la o lună de zile depărtare de capitală. Selim se jurase că-l va ucide dacă lua tronul. Ce altceva putea face? Trebuia să-l înfrunte. Aceasta era calea şi tradiţia. Tatăl său îl va înţelege precis.

Topkapi Sarai

Suleiman îl studia gânditor pe marele vizir, în timp ce stătea pe tron, nemişcat, cu excepţia unui deget ce bătea darabana pe braţul aurit al tronului. Sultanul purta un caftan fără mâneci, purpuriu, cu dungi aurii, ca de tigru, căptuşit cu blană neagră de samur, îmbrăcat peste roba de brocart verde. Smaraldele străluceau pe turbanul şi pe degetele sale. Dar cu toată măreţia sa, pare dărâmat, gândi Rüstem. De parcă n-ar mai fi rămas decât un cap cărunt şi zbârcit, deasupra unui maldăr de veşminte frumoase dar goale pe dinăuntru. Obrajii îi erau pudraţi puternic, spre a-i ascunde paloarea.

— A fost boala, murmură Suleiman.

Rüstem se încruntă.

— Stăpâne?

Suleiman tresări, de parcă atunci şi-ar fi dat seama de prezenţa vizirului.

— Ah, Rüstem…

— Vin de la Divan, Stăpâne.

— Divanul? repetă Suleiman, parcă încercând să-şi amintească ce însemna noţiunea.

— Am veşti rele, Stăpâne.

— Baiazid?

— Da, Stăpâne.

Rüstem se simţi din nou pe marginea prăpastiei; Suleiman, păru, o clipă, la un pas de nebunie; dar imediat deveni din nou lucid şi atent. Aşa era de când murise Hürrem.

— I-a dat răspunsul ceauşului meu?

— Da, Stăpâne.

— Şi ce spune?

— Replica lui a fost scurtă, Stăpâne.

Scoase scrisoarea şi citi formulele uzuale de salut.

— Apoi continuă astfel, Stăpâne: „Voi respecta poruncile Sultanului, tatăl meu, în toate privinţele, cu excepţia celor privitoare la relaţiile dintre mine şi Selim.”

Suleiman scoase un strigăt slab, ca de animal căzut în capcană.

— Era foarte bolnavă. N-a vrut să spună ce-a spus.

— Stăpâne?

Suleiman izbi cu pumnii în braţele tronului.

— De ce mă sfidează?

Ce altceva ar putea face? Cugetă Rüstem. Practic, l-ai surghiunit la Amasya, după moartea lui Hürrem.

— Adună armată la Angora, spuse Rüstem. Se spune că locuitorii vin către el.

— Cu ce intenţie?

— Intenţiile lui par limpezi. Selim s-a plâns că a primit ca dar de la el o bonetă şi un şorţ de femeie. Mesajul e cât se poate de clar.

— Trebuie să oprim asta, Rüstem. Câtă vreme trăiesc eu, trebuie să mi se supună!

— Ar putea fi o cale, Stăpâne.

— Spune.

— Adu-l pe Baiazid la Kütahya. Dacă nu acolo, atunci la Konia. Dacă-l laşi la Amasya, practic îi dai tronul lui Selim şi Baiazid simte asta.

— Trebuie să mi se supună!

— Dacă insişti astfel, nu vom putea evita un război civil.

— Ei sunt fiii mei. Încă n-am ajuns în mormânt! Trebuie să facă aşa cum spun eu!

— Mă tem că nu-l vom putea convinge pe Baiazid să-şi înfrâneze mânia, Stăpâne. Rüstem ezită. Întotdeauna am crezut că-l vrei pe Baiazid ca succesor.

— Ai crezut greşit, Rüstem. Îmbătrâneşti. Probabil că bolile ţi-au slăbit mintea

Rüstem atinse covorul cu fruntea.

— Cum spui, Stăpâne.

N-o să-l lase să vadă cât de greu îi era să facă salutul ăsta. Nu trebuia să lase pe nimeni să-i ghicească vreo slăbiciune.

— Spune-i lui Selim că trebuie să plece la Konia, să păzească drumurile noastre din sud, spre Siria şi Egipt. Dă-i ca gardă pe Muhammag Sokolli, cu un regiment de ieniceri şi treizeci de tunuri. În aceiaşi timp, îl vei trimite pe Pertew Paşa la Baiazid, să încerce să-l convingă să se întoarcă la Amasya fără întârziere şi să-i pretindă o declaraţie de loialitate şi supunere. Nu trebuie lăsaţi să târască Imperiul în război, câtă vreme eu sunt încă pe tron.

— Cum spui, Stăpâne, zise Rüstem.

Se ridică încet şi ieşi şchiopătând. Suleiman e nebun! gândi el. Moartea lui Hürrem i-a zdruncinat minţile. Dar va face cum i-a poruncit sultanul. Succesiunea e treaba fiilor lui, nu a sa. Până atunci, el va fi mort.

— Erai bolnavă, zise Suleiman către liniştea înconjurătoare. Nu ştiai ce vorbeşti.

— Era febra din creierul meu, spuse Hürrem, nu eu. Diavolul vorbea.

— Baiazid e fiul meu, spuse Suleiman.

— Sigur că e fiul tău. Te-am iubit din toata inima. În plus, am fost bine păzită în Harem. Ibrahim n-ar fi putut ajunge la mine. A fost o minciună a Diavolului.

— Mă iubeşti. Spune-mi că mă iubeşti.

— Tu ai fost Stăpânul Vieţii mele. Te-am iubit întotdeauna, din toată inima.

Suleiman întinse mâna către ea, s-o atingă; dar ea nu era acolo.

Închise ochii şi îşi simţi obrajii scăldaţi de lacrimi fierbinţi. Lacrimi de durere şi de milă. Pentru propria sa inimă. O iubise treizeci şi cinci de ani, mai mult decât orice pe lume. Renunţase la Harem pentru ea, şi o făcuse împărăteasa lui. Iar ea, cu ultimele cuvinte, îl condamnase la acest purgatoriu.

Fusese boala, desigur. Precis fusese boala.

Dar nu putea scăpa de amintirea aceea. Cuvintele îi fuseseră săpate pe creier, şi de fiecare dată, când credea că lacrimile şi postul i le alungaseră din minte, deodată îi auzea vocea, de parcă era în aceeaşi camera sau chiar o vedea, întinsă pe pat, cu faţa înspăimântător de alba, cu vocea aspră ca metalul: „Te urăsc, şoptea, te-am dispreţuit dintotdeauna.”

— Rusoaica mea mica, te rog …!

Deschise ochii, aşteptându-se, s-o vadă. Dar nu erau decât străjile palatului, surdomuţi, indiferenţi la durerea sa, cu feţele împietrite.

Rusoaică mică.

Închise ochii din nou şi-şi aminti cum, o întâlnise prima dată, în curtea de sub iatacurile Sultanei Valide, în vechiul Eski Sarai; cu toca aceea mica şi verde prinsă în păr şi cu o încredere copilărească pe chip, mânuind acele şi aţa. Un copil nevinovat. Ea nu putea fi în stare de atâta ură. Satana vorbise cu buzele ei, îşi spuse; ea era deja în Paradis când el auzise vorbele acelea.

Şi totuşi, nu putea fi sigur. Simţea îndoiala rozându-i măruntaiele ca un ulcer, zi după zi, tot mai rău. De aceea îl exilase pe Baiazid la Amasya. Asta îi asigura tronul lui Selim, desigur, dar mai bine un prinţ Osmanlâi beţiv, decât să rupă linia pentru totdeauna, cu fiul unui trădător.

Chiar dacă era un trădător pe care-l iubise.

Capul îi căzu pe spate şi ura îi umplu venele de pe gât şi de la tâmple.

— Fii blestemat, Ibrahim! strigă el spre cupola tăcută. Fii blestemat!

Să fii blestemată Hürrem. Dar nu putu rosti cu voce tare ultimele cuvinte, nici chiar acum Ar fi însemnat că întreaga sa viaţă nu făcea doi bani.

102

Angora

Primăvara, Cappadoccia e plină de flori sălbatice, ploile transformă stepele pârjolite într-un curcubeu de culori. Baiazid călărea împreună ci ofiţerul gărzii sale, Murad, de-a lungul unui pârâu, printre şiruri de plopi înalţi şi câmpuri de rapiţă ce se întindeau în toate părţile, până la dealurile îndepărtate, pline de margarete.

Ajunseră pe creasta colinei şi priviră în vale. Armata lui Baiazid îşi întinse tabăra în afara oraşului, la poalele turnurilor măreţe ale Cetăţii Hisar. Baiazid simţi muşchii fierbinţi ai armăsarului său arab înfiorându-se sub el, de parcă i-ar fi simţit emoţia. Tabăra era la rugăciune; oamenii erau aliniaţi în şiruri, în genunchi. Turbanele se mişcau la unison, sus-jos, sus-jos, sus.

În ultimele săptămâni veniseră de peste tot. Erau kurzi în şalvari largi cu brâie late, stacojii în talie, purtând fesuri de lână în loc de turbane; bandiţi turkmeni cu căciuli de blană şi cârlionţi de lână atârnându-le peste trăsăturile plate, asiatice; spahii cu tenul ca pruna, care dezertaseră din oastea Porţii, plecând către noul Mustafa; proprietari de domenii ce fuseseră deposedaţi, cu armurile pestriţe şi coifurile conice desenate pe cerul mov.

Acum erau douăzeci de mii, cât o armată tradiţională, fermierii şi războinicii nomazi ai căror părinţi cuceriseră stepele pentru Osmanlâi, adunaţi din nou pentru a înfrunta noile armate compuse din creştini ale stăpânilor lor. Erau gata să meargă împotriva lui Selim şi, dacă era nevoie, împotriva ienicerilor şi spahiilor care-l apărau.

Murad se întoarse către Baiazid şi rânji.

— Ai aprins o nouă torţă în Imperiu. Toţi vin acum către tine. Tu eşti acum viitorul lor.

— Nu-i vom dezamăgi, răspunse Baiazid. Pot să-şi pună

speranţele în Baiazid!

Îşi îmboldiră caii şi coborâră panta, către tabără.

Manisa

Prinţul moştenitor Selim era prost dispus. Baiazid aduna oaste împotriva lui, iar tatăl său refuza în continuare să ia atitudine. În schimb, i-l trimisese pe Sokolli şi tunurile lui şi porunca de a pleca la Konia, să-l înfrunte pe Baiazid. Nu era el Alesul? Atunci, de ce Suleiman stătea şi privea cum plimbă soarele umbrele pe pereţi, în timp ce „Noul Mustafa" îşi aduna puterile la Angora, gata să-l ucidă? Era evident acum: fusese abandonat.

Goli cupa de cristal şi bătu din palme pentru ca pajul să i-o umple din nou, din carafa cu vin de Chian.

Naiba să-l ia. Naiba să-l ia pe Baiazid. Şi pe Suleiman.

Poate că totul era un complot împotriva lui. Suleiman putea fi acum la Amasya, uneltind cu Baiazid cum să-l înlăture mai uşor. Fratele său chefuieşte cu sultanul sau îi arată cât e de priceput la çerit. Mai rău, poate că unelteşte cu Aga ienicerilor cum să uzurpe tronul, cum făcuse Selim cel Groaznic.

Înghiţi încă o duşcă de vin şi suspină adânc. Viaţa era atât de nedreaptă. Hürrem nu-i arătase niciodată afecţiune, iar Suleiman îl preferase pe Mustafa şi Çehangir. Poate era mai bine dacă se năştea cu o şiră a spinării ca o cocoaşă de cămilă; poate atunci ar fi primit puţină dragoste, puţină afecţiune.!

La naiba cu toţi.

Închise ochii, asaltat de un val brusc de ameţeală, de parcă s-ar fi aflat pe creasta unui deal mare, negru şi se agăţă de divan, căutând disperat un sprijin. Avea să moară. Toţi unelteau împotriva lui, iar el era lipsit de apărare.

Începu să plângă şi lacrimi fierbinţi i se scurgeau pe obraz până la barba. Viaţa era atât de nedreaptă.

Nici vinul nu-l ajuta în seara aceasta. Avea nevoie de o distracţie.

— Abbas!

Kislar Aghasi păşi înainte făcând o plecăciune. Ce brută urâtă, gândi Selim. De ce-o fi insistat Hürrem ca la moartea ei acest eunuc să-i fie transferat lui? Poate era o iscoadă. Poate era mai

bine să-i atârne capul într-o ţepuşă ascuţită. O să se mai gândească.

— Stăpâne, murmură Abbas.

— Am nevoie de nişte distracţii, Kislar Aghasi.

— Ce doreşte Stăpânul?

— Adu cireada, spuse Selim. Taurul frământă pământul cu copita.

— Cum doreşti, Stăpâne, răspunse Kislar Aghasi. Cum doreşti.

Angora

Felinarele cu ulei fuseseră aprinse în cortul prinţului, şi ofiţerii săi se înghesuiseră cot la cot cu bandiţii turkmeni şi kurzi, ca să privească sulurile de hârtie pe care acesta le desfăcuse pe covor, la picioarele lor.

— Suleiman i-a poruncit prinţului Budincă de Malţ... (hohote de râs dispreţuitor izbucniră la auzul poreclei pe care i-o dăduseră prinţului moştenitor Selim)... să plece cu armata şi suita la Konia, ca să apere drumurile spre Aleppo şi Siria. De noi, presupun. Dar noi n-avem nimic cu Suleiman. Baiazid privi feţele dure, bărboase, din jurul său. Ce-avem avem cu Selim. Vom călări spre sud, să-l înfruntăm la Konia.

— O să fugă, sugeră cineva.

— Da fratele meu ar fi în stare să fugă. Dar tatăl meu i-a trimis o şiră a spinării, sub forma unui regiment de ieniceri şi a treizeci de tunuri. S-ar putea sa fie o bătălie mai grea decât ne-am aşteptat.

— Treizeci de tunuri nu ne vor putea opri, spuse un glas.

— Tunurile nu sunt importante, nici ienicerii. Nu ei trebuie învinşi. Baiazid privi fiecare chip din încăpere. Şi nici unul nu arăta vreo îndoială. Selim e important. Cu Selim mort, bătălia e câştigată.

Arătă pe harta de la picioarele sale.

— Vom trage armata aici, pe câmpie şi vom aştepta. Sokolii va fi adversarul nostru în luptă, nu Selim. El are ordine să ne ţină despărţiţi, nu să atace. Aşa că îşi va aşeza tunurile într-o poziţie defensivă. Îi vom da şarja pe care o aşteaptă, ca să-l ţinem

ocupat. În acest timp vom avea un escadron de cavalerie aici, pe dealurile din vest. Va fi destul de mic ca să treacă neobservat; o armată mică, dar suficientă ca să taie venele gâtului lui Budincă de Malţ. Când el va fi mort, putem opri atacul. Treaba va fi terminată. Nu mai există alt succesor.

Ochii îi străluceau de hotărâre, şi fiecare chip din jur îi reflecta convingerea.

Manisa

Erau patru duzini de fete, toate goale. Erau cele mai frumoase fete din Imperiu, nici una peste douăzeci de ani, unele doar de treisprezece, procurate de beii de la periferie sau de trimişii speciali ai lui Selim. Cum sultanul nu mai avea nevoie de carne tânără pentru Haremul imperial, cele mai alese erau păstrate pentru fiii săi.

Selim se învârti în loc, clătinându-se din cauza vinului, şi rânji.

Toate erau în patru labe, cu părul lung şi împletit căzându-le în jurul chipului până la pământ, cu sânii legănându-se în timp ce se mişcau pe covoarele groase ca o turmă divers colorata; piei măslinii sau de alabastru, sau de nuanţa cafelei. Abbas, Kislar Aghasi, pocnea deasupra capetelor lor cu un bici scurt din vână de bou ca un păstor, făcându-le să se mişte.

Feţele pajilor eunuci străluceau în lumina torţelor dar privirile lor erau îndreptate către un punct aflat undeva sus, sus pe pereţi.

Selim mugi ca un taur şi începu să-şi smulgă hainele.

Kislar Aghasi se dădu înapoi, apucând cureaua biciului, căci Selim se aruncase către fete. O apucă de spate pe cea mai apropiată şi încercă s-o pătrundă. Eunucul o văzu strâmbându-se de durere.

Selim zbieră din nou şi râse în hohote. În sfârşit, era înăuntrul ei. Începu să o izbească violent. Apoi o împinse deoparte şi porni de-a buşilea după altă fată, în timp ce pântecele i se târa pe podea. Prinse o armeancă blondă de şolduri, şi aceasta începu să se zbată îngrozitor.

Nu, nu face asta, gândi Abbas. O să te ucidă dacă îi rezişti.

Dar Selim era prea beat ca să mai observe. Se urcă pe ea, în

timp mâinile lui îi înşfăcară sânii, strângând cu răutate. Fata ţipă, iar Selim izbucni în râs, excitat. Mugi din nou şi, cu o împingere finala a şoldurilor, îi dădu drumul.

Bătu din palme şi unul din paji înaintă cu o cupă de vin. Selim o goli dintr-o înghiţitură şi se întoarse, la treabă.

Apucă altă fată, înşfăcând-o de părul împletit de parca ar fi fost hăţurile unui cal.

— Naiba să te ia, Baiazid! Voi însămânţa astfel o întreagă turmă de femei şi fiii mei se vor căţăra pe tron cum se urcă furnicile pe un cadavru!

Îmbrânci fata şi alergă după alta, dar de acum vinul începuse să-l încetinească. Deodată se prăbuşi pe burtă. Râzând, se ridică greoi în genunchi, încă o dată. Fetele începuseră să se tragă din faţa lui, lipindu-se de ziduri, dar Abbas îşi pocni biciul pe deasupra capetelor lor, împingându-le din nou către mijlocul încăperii.

Selim mârâi şi se repezi după cea mai apropiată. O prinse de un picior, dar ea se zbătu şi scăpă, iar el se răsturnă pe spate, suflând greu, expunându-şi burta alba şi obscenă şi zona genitală. Deja şi-a pierdut erecţia, observă Abbas cu o satisfacţie răutăcioasă.

Selim făcu o încercare de a se ridica, dar capul îi căzu la loc pe covor. Râse iarăşi, apoi închise ochii.

— Naiba să te ia, Baiazid.

În câteva secunde începu să sforăie.

Abbas bătu din palme încă o dată şi fetele dispărură într-o clipă. Bătu din palme încă o dată şi patru paji ridicară de pe podea prinţul moştenitor şi îl duseră în dormitor. Când terminară, răsuflară uşuraţi.

Prinţul Casei Osmanlâilor, întâiul fiu al Magnificului, pretendent la tronul celui mai mare Imperiu de pe faţa lumii, fiul Umbrei lui Allah pe Pământ, se întoarse pe-o parte.

103

Konia

Dervişii postiseră şi se rugaseră timp de o lună. Acum se adunaseră în curte, ameţiţi de opiu, cu feţele albe, ca de stafii, din pricina talcului. Muzicienii se găseau deja în cerc, aşezaţi cu picioarele încrucişate pe podeaua de piatră. Flautele începură să cânte, vaietul lor moale ridicându-se în aer aşa cum se ridica secera lunii din spatele cupolelor oraşului. Lumina torţelor desena umbre lungi pe zidurile templului.

Flautele începură să cânte mai repede, şi toboşarii li se alăturară, iuţind ritmul bătăilor în timp ce dansatorii se învârteau, cu fustele lungi fâlfâind. Toboşarii îngânau o litanie monotonă şi rugi către Allah.

Ritmul tobelor şi al ţambalelor se înteţi mai mult şi fustele plisate ale dansatorilor se umflară ca nişte ciuperci imense. Îşi înclinară capul pe umărul drept; veşmintele grele, umflate, scoteau un şuier, ca vântul de nord printre stânci. Mai repede.

Baiazid simţea cum inima-i începea să ţină pasul cu ritmul tobelor, al cântecelor şi al flautelor. Dar acestea se iuţiră şi mai mult, tot mai mult, până când feţele dansatorilor începură să se învineţească. Dar nici unul nu se clătină şi nici nu căzu.

Muzica încetă pe neaşteptate. Dansatorii căzură fără vlagă pe podea, cu capetele bălăngănindu-se pe umeri, având spumă în colţurile buzelor. Erau în transă.

Baiazid păşi în cerc şi se apropie de unul din dansatori, un călugăr înalt şi slab, cu barba albă şi chipul încreţit, brun şi tare ca nuca. Se spunea despre el că avea 111 ani.

— Omule Sfânt, vezi ceva? şopti el.

Ochii bătrânului erau deschişi, dar pupilele erau reci şi poleite, ca ale unui peşte mort.

— Văd răspunse el.

— Vezi pentru neamul Osmanlâilor.

— Văd.

— Spune-mi ce vezi pentru fii lui Suleiman.

— Dacă cel ce nu este fiul lui Suleiman ajunge împărat, văd numai nenorocire, descompunere şi duhoare.

Baiazid se plecă spre el, încercând să-l prindă mai clar vorbele. Cel ce nu e fiul lui Suleiman?

— Ce vezi pentru Baiazid?

— Nu îl văd.

— Pe cine vezi, atunci ?

— Văd un vânt. Un vânt mare, care trage o perdea peste toate. Vântul Domnului.

— Şi altceva?

— Nu e nimic altceva. Văd numai vântul.

Baiazid se ridică, încruntându-se cu dezgust. Toţi călugării ăştia vorbesc numai în cimilituri. Aici nu va găsi nici un răspuns.

Intră în moschee şi căzu în genunchi, căutând încurajare măcar la Allah.

Topkapi Sarai

Suleiman se uită la femeia neagră ce stătea în genunchi în faţa tronului. Cârlionţii negrii erau acum stropiţi cu gri, dar ochii, observă el, nu-şi pierduseră nimic din răutate. Timp de treizeci şi cinci de ani fusese doar o sclavă a lui Hürrem; abia dacă îi dăduse atenţie. Acum fusese adusă la porunca lui; şi iată că era îngrozit de ea. Căci numai Muomi îi putea alina durerea.

Se aplecă înainte.

— Cât timp ai fost slujnica lui Hürrem? o întrebă.

— Încă de când a devenit gözde, Stăpâne.

— Ai cunoscut-o îndeaproape?

— Da, Stăpâne.

— Atunci, aş dori să vorbim despre nişte lucruri intime, spuse Suleiman. Nu trebuie să te temi, adăugă el, arătând spre eunucii din jurul lor, sunt toţi surdomuţi. Nu vor auzi nimic. Acum trebuie să-mi răspunzi sincer, căci eu sunt sultanul tău, şi datoria ta este către mine, nu către Stăpâna Hürrem. Ea se odihneşte acum şi este mai presus de tulburările lumeşti.

— Da, Stăpâne.

— Vreau să te gândeşti în urmă, la primii tăi ani de serviciu. Ţii minte un om, numit Ibrahim, care a fost mulţi ani vizirul meu ?

— Ţin minte, Stăpâne.

Suleiman ezită şi se apropie şi mai mult de femeia îngenuncheată, aşa încât acum stătea doar pe muchia tronului.

— Se poate... ca Stăpâna Hürrem să-l fi primit vreodată la Eski Sarai?

Pentru prima dată de când intrase în sala de audienţe Muomi

îşi ridică ochii. Privi către Suleiman, dar nu cu frică, aşa cum se aştepta acesta. În privirea ei era altceva ceva greu de definit.

— L-a primit o dată, Stăpâne.

Suleiman îşi pierdu răsuflarea.

— Cum? spuse, în cele din urmă.

— O mită bună către fostul Kislar Aghasi, cel dinainte de Abbas. Stăpâna Hürrem m-a legat prin jurământ. A spus că dacă scot o vorbă despre asta, voi muri.

Minte, gândi Suleiman. Se vede scris pe faţa ei că minte.

Trebuie să fie o minciună. Trebuie.

Minciună, minciună, minciună.

— NU! ţipă el.

Sări de pe tron şi braţul lui ţâşni pe lângă corp şi o lovi peste faţă. Muomi căzu pe spate, năucită, cu mâna la pata sângerie din colţul gurii.

— Călău! strigă Suleiman, şi făcu semn surdomutului ce stătea în aşteptare.

Omul păşi înainte, trăgându-şi iataganul de la cingătoare. Dintr-o mişcare iute reteză capul, de pe umerii sclavei. Picături fine de sânge căzură pe cizmele galbene, de piele, ale lui Suleiman.

Era o minciună.

Trebuia să fie.

104

Konia

Vânt.

Fanioanele se desprindeau de pe lăncile aliniate, şi veşmintele călăreţilor păreau gata să se destrame. Baiazid stătea în şa, nemişcat, cu faţa parţial ascunsă de apărătoarea coifului său ascuţit. În clipa în care îşi scoase sabia strălucitoare din teacă, mii de călăreţi îi repetară gestul şi sunetul de oţel scos de lamele ascuţite se auzi mai tare decât vuietul vântului fierbinte de deşert.

Baiazid îşi îmboldi calul la pas. Linia de călăreţi din spatele său

îi urmă.

Chiar de la distanţa asta, Baiazid putea vedea gurile negre ale tunurilor care îi aşteptau de partea cealaltă a câmpiei. Nu se temea de ele. Vor rămâne mute. Era sigur de asta.

— V vvvt! şopti Baiazid în urechea armăsarului şi acesta iuţi pasul până într-un galop uşor.

Praful era răscolit de mii de copite; o dâră lunga, purpurie, se ridica pe câmpie ca o flamură şi se târa în urma lor. Baiazid auzea tumultul glasurilor din spate, crescând pe măsură ce câştigau viteză. Întotdeauna era un moment emoţionant, acest început al şarjei, când huruitul copitelor acoperea orice alt sunet, când pământul se întunecă şi se părea că nimic n-ar putea să reziste zidului mişcător de lănci de oţel şi muşchilor încordaţi ai frumoşilor armăsari arabi.

Îşi ridică sabia deasupra capului şi o îndreptă încet înainte, vârful lamei încovoiate ţintind către gurile de tun încă tăcute. Linia cailor era lansată într-o şarjă dezlănţuită. Cum călărea în galop, Baiazid se întrebă, pentru prima dată, dacă ienicerii puteau fi, până la urmă, obligaţi să deschidă focul asupra prinţului lor favorit.

Selim auzi huruitul copitelor, întrecând şuieratul vântului, şi simţi vibraţiile prin covoarele întinse pe podeaua cortului său. Înşfăcă braţele tronului de baga, de parcă o prăpastie s-ar fi căscat de jur-împrejurul său.

Bătu din palme, şi Abbas se grăbi să-i umple cupa cu vin.

— Abbas? Unde este Sokolli?

— Este cu ienicerii, Stăpâne, răspunse Abbas. Selim goli pocalul, dar mâna îi tremura şi vinul îi curse pe barbă şi pe caftanul auriu. Abbas îi turnă repede altă cupă. Ultimul servitor, care se dovedise prea lent în această operaţie, îşi pierduse mâinile de la încheieturi.

— Ce se întâmplă ?

— Baiazid a pornit atacul cu cavaleria, Stăpâne.

— Sokolli ar trebui să fie aici, cu mine.

— Cu respect, dar e mai bine să fie cu tunarii, Stăpâne. Cineva trebuie să-i conducă.

Selim l-ar fi pedepsit pentru insolenţă, dar era prea speriat şi

glasul nu-l prea slujea. Simţi o nevoie urgentă de a merge la latrină. Îşi goli paharul şi ieşi în fugă din cort.

Caii simţiseră furtuna ce se apropia şi erau agitaţi. Îşi scuturau coarnele ţesălate şi băteau din copite.

— Sssst, făcu Murad, mângâindu-şi armăsarul pe coamă. Sssst!

Urcă până în vârful colinei şi scrută îngrijorat cerul spre sud. Linia dintre cer şi pământ dispăruse. O perdea purpurie coborâse pe pământ şi o mână nevăzuta o trăgea peste stepa prăfuită, către el. O urmări cum mătură dealul pe care se găsea templul Mevlevi, de parcă dervişii o chemaseră prin descântecele lor.

— Furtună de nisip!

— Vântul Domnului, ziseră.

Îşi trase iataganul de la brâu. Era vremea. Două duzini de călăreţi aşteptau în viroaga de dedesubt. Îşi mână calul în faţa lor.

— Acum! urlă el.

Muhammad Sokolli se aşteptase să aibă probleme.

Adusese cu el de la Istanbul un regiment de ieniceri aleşi cu grijă; erau veterani din campaniile în Persia ale lui Suleiman şi câţiva dintre ei luptaseră în tinereţe la Mohacs. Îi erau loiali sultanului şi nu se vor răzvrăti. Avusese precauţia de a-i aşeza pe o linie în spatele artileriei.

Acum urmărea hoardele lui Baiazid ce galopau înspre ei şi mulţumea lui Allah pentru că-l sfătuise astfel.

Se vedeau doi nori de praf ce goneau către liniile sale; cavaleria întâi, apoi furtuna de deşert, mai în spate. Se întrebă care va ajunge primul.

— Când dau ordin, deschideţi focul! strigă Sokolli peste vuietul vântului.

Ienicerii de la tun un priviră unii la alţii, apoi spre cavaleria ce înainta, şi aşteptară o voce. În cele din urmă unul din ei îşi luă inima în dinţi.

— Nu putem trage în prinţul moştenitor, spuse el.

Caii se apropiau.

— Nu este prinţul moştenitor, strigă Sokolli către soldat. Selim

e fiul ales şi îndreptăţit al sultanului! Pregătiţi-vă pentru foc!

Oamenii ezitau. Nici unul nu se apleca spre piramidele de ghiulele care stăteau ca nişte piese neputincioase la picioarele lor.

— Trăiască Baiazid! strigă careva.

Sokolli putea vedea acum caftanul verde al lui Baiazid — o alegere înţeleaptă, gândi Selim, culoarea lui Mahomed — fâlfâindu-i în jurul genunchilor. Pământul începu să i se cutremure sub picioare de tropotul copitelor.

Sokolli trase sabia şi se întoarse spre regimentul de ieniceri ce aştepta în linie în spatele tunurilor.

— Pregătiţi-vă pentru foc! urlă el.

Oamenii lăsară archebuzele jos şi luară poziţie pe lângă tunuri.

— Foc sau poruncesc să fiţi împuşcaţi, spuse Sokolli.

Totuşi ezitau.

— Ochiţi… spuse Sokolli.

Nervii lor sunt gata să cedeze, gândi el. Or să mă oblige să trag în ei.

Cavaleria era aproape, de-acum. Foarte aproape. Deodată unul din soldaţi aruncă o ghiulea şi o vârî pe gura tunului. Unul câte unul, şi ceilalţi se conformară bombănind.

— Aprindeţi fitilele, zise Sokolli.

Gurile ţevilor fură coborâte, căscându-se către ospăţul ce venea către ele.

Tocmai când Baiazid se convinsese că tunurile nu vor trage, văzu primii norişori de fum înflorind de-a lungul liniei de artilerie, într-o imagine de-a dreptul frumoasă, dacă nu ştiai ce înseamnă. Apoi auzi bubuitura salvei şi pământul se cutremură în jurul lui. Fu de parcă însuşi Allah îşi luase sabia şi o rotise cu toată forţa printre rândurile lor. Brusc, Baiazid se găsi singur.

Dispăruseră! Aproape toţi cei care călăriseră alături de el, în prima linie, dispăruseră. Trecu în goană pe lângă un cal cu ochii lărgiţi de groază şi agonie, încercând să se ridice în picioare, cu sângele ţâşnind din piept. Călăreţul zăcea.

Se răsuci în şa. Câmpia era presărată cu moviliţe, cal şi oameni, unii zvârcolindu-se, alţii întinşi unde căzuseră. Veni a

doua salvă. Pământul se cutremură în praf sub burta lui. Din nou şi pentru câteva clipe fură orbiţi de un val de flăcări şi praf.

Doar o mână de oameni. Trebuiau să continue. Se întoarse şi-i îndemnă.

Auzi clinchetul săgeţilor de arbaletă şi al gloanţelor de muschetă lovindu-se de armură, şuieratul şi zbârnâitul săgeţilor. Pământul se scutură din nou şi alţi cai se năruiră sub călăreţi.

Baiazid flutură sabia şi se înălţă în scări ca să poată fi văzut.

— Înainte, haideţi!

Sosi alt val şi apoi altul. Oastea lui neregulată din bandiţi şi criminali nu dădea un pas înapoi. Înţelese că atâta timp cât noul Mustafa era în şa, erau gata sa moară.

Vom reuşi! Hotărî Baiazid. Cu toate tunurile lui Sokolli, vom reuşi!

Când ajunseră în tabăra lui Selim, furtuna trecuse deja peste ea, ascunzând flamura din faţa cortului prinţului moştenitor. Murad îi zori. Galopară printre corturi, nimicind cei câţiva străjeri care încercară să-i oprească.

Vântul Domnului răvăşise totul.

Murad cu greu putea vedea la câţiva paşi înainte şi calul său se învârtea înnebunit între şirurile de corturi. Deodată îşi struni calul, nedumerit. Se răsuci în şa, căutând disperat steagul princiar.

— Unde este? ţipă el.

Auzea strigătele celorlalţi călăreţi şi tropotul copitelor, dar pâcla de nisip împiedica orice întrezărire a lor. Ridică mâna ca să-şi apere ochii, şi nu văzu omul care apăruse de după un cort şi îşi repezi sabia într-o mişcare fulgerătoare, retezând pe o parte.

Căzu rău, calul îl prinsese dedesubt, făcându-l să scape iataganul din mână. I se tăie răsuflarea şi îşi întoarse înnebunit capul în căutarea atacatorului. Zări tunica albastra a unui ienicer cu sabia ridicată deasupra capului. Murad umblă la oblânc, căutând lancea agăţată de şa. Ţinti aproape instinctiv.

Antrenamentele de la çerit îl slujiră. Lancea se înfipse în pieptul soldatului. Acesta căzu pe spate, zbătându-se.

Armăsarul lovit se zvârcolea în praf, încercând să se ridice din

nou în picioare. Pentru o clipă Murad îşi simţi coapsa liberă, şi se smulse de sub el. Apoi se târî către ienicerul muribund şi îi descleştă iataganul din pumn. Icnind de durerea din gleznă, se ridică şi şchiopătă într-o direcţie oarecare, rătăcit, orbit de furtună.

Murad auzi ţipete de femei. Perdeaua de praf se subţire pentru o clipă, şi zări undeva în stânga siluete cu văluri alergând dinspre un pavilion de mătase strecurându-se printre cai zbuciumaţi şi oameni care se luptau. Probabil Prinţul Budincă de Malţ nu putea fi prea departe. Şchiopată într-acolo, dar praful îl înconjură din nou, şi siluetele care alergau se topiră în negură şi dispărură.

Deodată se treziră în faţa unui pavilion imens de mătase. Recunoscu flamura; Selim! Dar unde erau străjerii? Înţelese că, probabil, fuseseră atraşi în bătălia care o văzuse desfăşurându-se în faţa cortului femeilor. Cu un strigăt de luptă se repezi în cort.

Nu te voi dezamăgi, Baiazid, Stăpâne, gândi el.

Tu vei fi sultanul. Voi avea grijă de asta imediat.

Se trezi faţă în faţă cu un negru imens. Era îmbrăcat într-un caftan de mătase înflorată, cafenie, albastră şi de culoarea fisticului, iar pe deasupra avea o haină îmblănită de samur. În picioare avea papuci împodobiţi cu smaralde, şi la urechea dreapta era prins un rubin strălucitor. Dar cu toată frumuseţea hainelor sale, Murad hotărî că era cea mai urâtă fiinţă pe care o văzuse vreodată. Faţa îi era schimonosită îngrozitor de o cicatrice de sabie, şi practic nu mai avea decât un ochi; în plus, era dezgustător de gras, chiar şi pentru un eunuc. Se holba la Murad, uluit, apoi căzu la podea şi se prosternă în faţa lui.

— Te rog, nu mă ucide, ţipă el. Sunt doar un paj nenorocit.

Murad pufni scârbit şi trecu prin cortina de mătase în încăperea centrală. Selim zăcea pe burtă, oribil, cu braţele şi picioarele răscrăcărate. Murad îşi rezemă greutatea în sabie şi îl rostogoli cu ajutorul piciorului sănătos, aşteptându-se să-l vadă crăpând ca o piersică răscoaptă ce era.

Auzi foşnetul veşmintelor eunucului care intrase după el

— E mort? întrebă Murad.

— Nu, nu e mort, Stăpâne, numai beat. A leşinat de cum a auzit prima salvă de tun.

— Atunci e norocos. Nu va simţi când sabia mea îi va gâdila coastele.

Murad ridică iataganul pentru lovitura de moarte.

Deodată simţi cum fiecare muşchi, fiecare nerv din trup îi amorţeşte. Nu mai putea răsufla. Auzi iataganul căzând pe jos, deşi nu-l simţise alunecându-l dintre degete.

Nu înţelegea nimic. Simţi că se prăbuşeşte.

Căzu pe spate, şi privi spre eunuc. Abbas îi întoarse privirea. În mâna dreaptă ţinea un pumnal cu mânerul împodobit şi de pe a cărui lamă picura sânge.

— Îmi pare rău, spuse Abbas către el, dar trebuia s-o fac, pentru ca turcii ăştia să ajungă să regrete tot ce mi-au făcut.

Dar Murad nu-l mai auzea. Şi chiar de l-ar fi auzit, nu ar fi înţeles.

Baiazid îşi întoarse calul din faţa valului biciuitor de nisip şi alergă spre câmpie, armăsarul strecurându-se printre grămezile de carne însângerată, cai şi oameni laolaltă. Habar n-aveau câţi pierduse şi unde era restul armatei sale. Şarja fusese spulberată de vânt şi de tunuri.

Chiar şi artileria lui Sokolli tăcuse. Acum se auzeau numai urletul vântului şi vaietele muribunzilor. Un cal adulmeca un om căzut; un kurd încercă să se târască spre el, dar picioarele îi erau zdrobite şi lăsară o dâră de sânge în urma lui. Baiazid sări de pe cal, şi cu o mişcare îi administră lovitura mântuitoare, trimiţându-l în pacea Paradisului.

Fuseseră învinşi. Atacul lor se oprise în faţa unui baraj de nisip şi ghiulele. Fusese Vântul Domnului şi Voinţa Domnului.

105

Topkapi Sarai

Suleiman stătea resemnat pe un divan în Cinilli Kösk, privind înspre grădinile Palatului. Pomii erau în floare de-a lungul

Bosforului, iar golful Yenikapi era ticsit de caice burduşite cu vinete, castraveţi şi pepeni care erau traversate de pe ţărmul asiatic.

Vară. Anotimpul belşugului, anotimpul războiului.

— Nu a sosit nici un răspuns la scrisoarea mea?

— Nu, Stăpâne, răspunse Rüstem. Dar asta nu înseamnă nimic. S-ar putea ca Selim să-i fi interceptat ceauşul.

— Sau s-ar putea să nu fi fost nici un ceauş. Probabil ca mă sfidează în continuare.

Suleiman îşi studie vizirul. Arăta îngrozitor de bolnav. Faţa, trupul îi erau umflate de nu-l mai recunoştea, iar pe ochii cenuşii şi reci apăruseră vinişoare roşii. Are dureri, gândi Suleiman.

— Ce alte veşti, Rüstem?

— Adună trupe din nou la Amasya.

— Deci e hotărât. Ambasadorii de la şah şi de la Ferdinand sunt la curte. Primeşte-i tu. Nu vreau să fiu deranjat câtă vreme sunt treburi de rezolvat chiar în casa noastră.

— De ce tragem sabia împotriva lui, Stăpâne? E înţelept oare?

Suleiman se aplecă înainte, încruntat.

— Rüstem, mă surprinzi. Aşa deodată, la o asemenea, vârstă, îmbrăţişezi o cauză? Am avut încredere în toţi aceşti ani, tocmai pentru că inima ta nu cunoştea nici o emoţie. Acum pledezi cauza lui Baiazid? Eşti cumva în slujba lui?

— Stăpâne, n-am vrut să te supăr. Eram doar curios.

— Vorbeşte, atunci.

— Pur şi simplu nu înţeleg, spuse Rüstem, şi auzi o voce strigându-i în minte: „Taci! De ce vorbeşti pentru Baiazid? Nu-ţi este prieten! Dacă ar ajunge vreodată pe tron, primul lucru pe care l-ar face ar fi să te surghiunească la Diyarbakir! Stai cuminte!”

— Ce nu înţelegi? zise Suleiman.

— Logica acţiunii. De ce trebuie să-l distrugem pe Baiazid? Mustafa, desigur, a mers prea departe. Devenise o ameninţare. Dar dacă-l zdrobim pe Baiazid, tronul cade pe mâna lui Selim, iar Selim…

Rüstem îşi desfăcu braţele într-un gest disperat.

— Eşti vizirul meu şi membru al suitei mele. Trebuie să-mi asculţi poruncile.

— Şi totuşi, continuă Rüstem, unde este ofensa? Însuşi tatăl tău, Suleiman Yavuz, nu era prinţ moştenitor, şi totuşi şi-a cucerit tronul prin forţa armelor. Ai vrea ca acest măreţ Imperiu să încapă pe mâna unui neputincios? Oare Selim a câştigat bătălia de la Konia? Nu, pe numele lui Allah! Vântul dervişilor şi tunurile lui Sokolli au făcut-o. Selim nu e vrednic. N-are nici un sens.

Ce djinn m-a posedat tăcându-mă să vorbesc deschis? cugetă Rüstem, privind chipul sultanului şi văzând pe el umbra încruntată a mâniei. Ştii bine că nu-şi va schimba hotărârea. Niciodată n-a făcut-o, o dată ce s-a hotărât. De ce să-l provoci astfel? O viaţă întreagă ţi-ai păstrat gândurile numai pentru tine.

De ce să te expui riscurilor, acum?

Câteva clipe îngrozitoare, crezu că Suleiman va chema călăul. În loc de asta, sultanul spuse moale:

— Am hotărât că Baiazid nu e vrednic. Selim este întâiul meu născut, destul.

Rüstem îşi plecă fruntea, înfrânt. Se ridică greoi în picioare şi ieşi şchiopătând, blestemându-se pentru inconştienţa sa. Ce nebunie îl putuse împinge să spună asemenea lucruri?

În gând, întoarse paginile inventarului său; 815 ferme, 1 700 de sclavi, 8 000 de turbane, 600 de copii sfinte ale Coranului, două milioane de ducaţi...

Câştigase partida în mod clar. Jucase cu şiretenie şi hotărâre toata viaţa, şi ajunsese cel mai bogat om din Imperiu, după sultan. Mai bogat şi mai puternic decât fusese Ibrahim vreodată. După lege, totul se întorcea la sultan după moartea sa, potrivit reformelor pe care el însuşi le începuse; spera însă ca averea să treacă în mâinile fiilor săi, cum se proceda în cazul sultanului însuşi.

Da, îşi dovedise lui însuşi că era cel mai bun dregător şi cel mai proeminent vizir, bilanţul final al vieţii sale depăşea orice aşteptări şi îi demonstra valoarea.

Aşteptă să fie copleşit de o senzaţie de jubilare, dar cum moartea îi făcea semn cu degetul încârligat, trebui să se lupte cu sentimentul stăruitor că poate ceva îi scăpase din vedere.

Toba cea mare nu răsunase de ani de zile în curtea ienicerilor.

O făcea acum, bubuitul ei ricoşând între zidurile Palatului, ritmul ei zorind ultimele pregătiri ale oastei. Suleiman se ridică în şa, în faţa fântânii din cea de-a Treia Curte, strâmbându-se de durerea genunchilor chinuiţi de gută, şi porni în fruntea armatei.

Ienicerii alergau pe lângă scările sale; penele găinilor fluturau în spatele lui. Armata trecu Bosforul la Üsküdar, şerpui printre pâlcurile de chiparoşi de la Camlica, printre lanurile încărcate de grâne, în timp ce vântul uscat învolbura praful de pe drumuri.

Încercă să-şi îndrepte gândurile asupra rigorilor drumului pe care-l începea azi. Cel puţin douăzeci şi cinci de zile de călărit obositor pentru a ajunge la fortăreaţa Amasya.

O lungă campanie prin praful şi arşiţa Anatoliei!

Hărţuindu-şi propriul fiu, ca pe un mistreţ sălbatic. Război civil, cugetă. Voiam să construiesc, şi în loc de asta trebuie să-mi ajut fiii să se distrugă.

Sunt prea bătrân pentru aşa ceva. Carnea mea bătrână protestează deja la gândul zilelor neşfârşite de stat în şaua asta de piele crăpată; simt în oase fiecare pas al calului şi pe piele arsura soarelui. Sunt prea bătrân pentru asta. Şi totuşi altfel nu se poate.

Mergând, Suleiman se întreba ce se întâmplase cu visul său de a aboli armata ca instrument al păcii. Se pare că nu fusese decât atât; un vis. Ienicerii, spahiii Porţii, tunurile: acestea erau singurele simboluri pe care le înţelegeau oamenii.

Nu va îngădui stingerea dinastiei Osmanlâilor; dacă Baiazid nu se închina în faţa voinţei sale, atunci trebuia obligat să se supună.

106

Armenia

Începând de la Erzerum, platoul Anatoliei se boţea într-un vălmăşag de vârfuri ascuţite, acoperite de zăpadă. Satele erau construite din argilă roşie, femeile umblau descoperite, purtând fuste şi şalvari largi, brodaţi cu fir strălucitor.

Pe măsură ce atingeau trecătorile cele înalte fură învăluiţi în

ceţuri. Cărările şerpuiau pe coastele defileelor, pietrişul se surpa sub copitele cailor, pe când se strecurau pe lângă stâncile lustruite de-a lungul secolelor de animalele ce se lipiseră de ele, ferindu-se de prăpăstiile alăturate.

Vântul le spulbera părul ca o stihie dezlănţuită ameninţând uneori să-i răstoarne din şa. Stânci negre se înălţau ca nişte colţi ascuţiţi, bătute de mii de ani de vânturi, de ploi şi gheţuri; totul era pustiu, cu excepţia unui urs rătăcitor.

Parcă erau mai aproape de cer decât de pământ. Baiazid avea senzaţia că nu trebuie decât să se înalţe în scări pentru a putea atinge norii grei, cenuşii, de deasupra capului. Un fir de abur plutea peste colţurile pietroase, apoi se subţia înspre vârful unei creste, către panorama văilor gălbui ce păreau atât de adânci sub ei, încât aveau mereu senzaţia că merg pe marginea unui abis. Mai sus, spre piscuri, stânca devenea albă, luând culoarea unor oase dezvelite.

Un şoim plutea în ceruri pe deasupra lor. Ţipătul lui străbătea prin rafalele de vânt, trist şi singuratic.

Suprafaţa lacului era neagră şi acoperită de o crustă de gheaţă. Baiazid descălecă şi îngenunche lângă panglica de apă ce şerpuia din marginea lacului şi îşi umplu plosca. Călăriseră toata ziua prin trecătorile din jurul Lacului Wan, acum oglindă cenuşie undeva în urmă; se găsea acum adânc înăuntrul Armeniei.

De-a lungul pantei se vedeau răspândite rămăşiţele măreţei armate care se aflase cândva pe câmpia de la Konia. Acum mai erau câteva mii, majoritatea răniţi, cu caii şchiopi şi cu spinările roase de şei. Oamenii stăteau ghemuiţi pe lângă cai, îngrijindu-se de răni şi de ruşinea înfrângerii. Ştia că erau nenumărate alte grupuri ca acestea, împrăştiate în munţi. Mulţi dintre kurzi şi turkmeni se topiseră deja, plecaseră înapoi în satele şi cătunele lor să-şi vadă de oi, de cai şi de capre.

Ştiuseră că lupta e pierdută, încă de la Amasya. Acolo Baiazid îşi luase rămas bun de la soţiile sale, luându-şi cei doi fii cu el, întâi în căruţe, apoi pe spatele cailor, păziţi zi şi noapte de garda sa personală.

Ultimele luni erau doar o amintire învălmăşita de lupte şi hărţuieli, bătălii şi fugă. Nu puteai ţine piept armatei lui

Suleiman. Din clipa în care tatăl sau se ridicase împotriva lui, ştiuseră că era o cauză pierdută.

Dar Baiazid nu lăsase niciodată sa-i scape vreo vorbă despre capitulare sau înfrângere; avea cu el cămile şi cai şi banii trebuitori pentru echiparea unei armate noi.

Fiii lui reprezentau sămânţa unui nou sultan. Câtă vreme el şi fiii lui trăiau, Selim nu va avea odihna. Câtă vreme trăiau, încă nu erau învinşi. Dacă ar putea supravieţui. Orice-ar fi, jurase că nu se va lăsa la mila tatălui său; în trecut, acesta nu dăduse dovadă de prea mari cantităţi din acest sentiment. În special faţă de cei pe care ar fi trebuit să-i iubească.

Se Întrebă ce se întâmplase cu ceauşul pe care îl trimisese la Istanbul după bătălia de la Konia, cu o scrisoare în care îşi susţinea din nou cauza şi loialitatea faţă de Suleiman. Poate că soldaţii lui Selim îl interceptaseră şi îl omorâseră; poate că tatăl său hotărâse să-i ignore rugăminţile. Nu va şti niciodată, şi nici nu mai avea importanţă. Era prea târziu.

Coliba ciobanului era înjghebată chiar pe creastă, dominând toată valea; o iluzie optică o făcea să pară că pluteşte deasupra munţilor, contururile ei de piatră roşie desenându-se pe verdele ca de muşchi al munţilor din spate.

Baiazid se întoarse către locotenentul sau.

— Vom rămâne aici în noaptea asta. Noi ne vom instala în coliba aceea.

— Da, Stăpâne, spuse omul şi se grăbi să ducă la îndeplinire ordinul.

Baiazid păşi înăuntrul colibei.

Fusese părăsită din pricina iernii iminente. Era simplă, patru ziduri de piatră fără obloane la ferestre şi fără uşă. Podeaua era din lut gol, şi se simţea mirosul puternic de animale. Cale lungă de la palatul Topkapi, reflectă Baiazid. Poate că atât de lungă, încât nu va mai ajunge niciodată înapoi.

Un curcubeu se întinsese peste vale şi un fulger anunţă, printr-o spărtură din nori, apropiata sosire a ploii. Lumina căpătase o nuanţă verde, ca de pucioasă, şi un vânt rece se năpusti asupra ierburilor, aducând cu el ploaia rece, usturătoare.

Tunete răsunară de-a lungul trecătorilor şi nori grei se adunară deasupra taberei, adunându-şi forţele, pregătindu-se să

le lase peste vale.

Penumbra ce se lăţea peste tot îi întunecă gândurile.

Nu se va preda tatălui său, dar ştia că bandele sale de rebeli, de timarioţi şi călăreţi nu se vor mai putea lupta mult cu tunurile lui Suleiman şi cu disciplina de fier a ienicerilor acestuia. Disperarea cobora asupra oamenilor. Totul părea numai o chestiune de timp.

Corturile erau îmbibate de apă; ploaia îngheţată picura de pe prelate, intrând în haine şi cizme, pătrunzând peste tot chiar şi după încetarea ploii. Ceaţa stătea lipită de coastele văii şi învăluia tabăra rebelă ca giulgiul unei fantome blestemate. Caii sforăiau şi băteau din copite şi nu se mai auzeau decât vaietele răniţilor.

Oamenii se mişcau încet prin tabără, tăcuţi şi ireali, ca nişte spectre.

Baiazid mâncă fără poftă. Se hrăneau din proviziile de campanie, iaurt cu ceapă crudă şi sare, cu puţină pâine şi apă rece. Cineva aprinsese un foc mic în mijlocul colibei. Un şacal urlă undeva pe munte, mai sus de ei.

Deodată, Baiazid auzi strigăte în tabăra de pe platou şi sări în picioare, crezând că fuseseră descoperiţi de schingii lui Suleiman. Dar călăreţul ivit pe creastă venise singur de la răsărit, îmbrăcat în armură persană. Oastea zdrobită a lui Baiazid se ridică în picioare şi îl urmări trecând printre rânduri. Dacă ar fi fost un duşman nu l-ar fi lăsat să treacă astfel, mai ales, pe un sufavid.

Fu dezarmat de doi străjeri din garda personală a lui Baiazid. Acesta îl aştepta şezând cu picioarele încrucişate pe covorul de mătase ce fusese întins pe podeaua colibei.

Noul venit execută o temenea formală.

— Aduc un mesaj de la şahul Tamasp, spuse.

Baiazid dădu din cap şi aghiotantul său luă scrisoarea şi i-o înmână. O citi repede.

— Deci ne oferă adăpost?

— Suleiman n-a fost niciodată un prieten al Persiei, spuse curierul. Şahul speră că atunci când Sultanul Baiazid se va urca pe tron, Persia va avea, în sfârşit, un aliat în Sublima Poartă.

Vântul răbufni prin ferestrele colibei, scoţând un oftat prelung.

Urcarea pe tron! reflectă Baiazid. Deocamdată, supravieţuirea ar fi destul. O şansă de a-mi trage răsuflarea, după atâta timp de când simt în spate cavaleria tatălui meu. Uită-te la oamenii mei. Îngheţaţi şi fără speranţă, şi înfrânţi în fiecare luptă după Konia. Ce alegere am?

— Vei aştepta până reflectez asupra răspunsului, zise Baiazid, dar omul îl ştiu din acea clipă.

Suleiman privi în sus către munţi, observând cum păşunile lăsau locul coaste1or acoperite cu grohotişuri roşcate, şi chiar troienelor de zăpadă pe vârfurile înalte. O mare aglomerare de nori întunecaţi atârna peste piscuri şi trecători, ameninţând cu ploaia.

— A plecat, murmură Sokolli. A trecut graniţa în Persia.

— Şahul?

— I-a oferit adăpost. Iscoadele îmi spun că şi-a luat cu el o sută de oameni. Restul s-au răspândit prin munţi, nu au plecat la casele lor. Nu ne vor mai deranja.

— Anunţă oastea, spuse Suleiman.

Baiazid, prostule! gândi Sultanul. Dacă rămâneai aici în Imperiu, mai aveai o şansă. Nu ţi-ai dat seama că armata mea era în pragul răzvrătirii? Regimente întregi de ieniceri refuză să meargă împotriva ta, escadroane de spahii pleacă la trap în munţi, şi se întorc după trei zile, cu caii odihniţi şi fără un strop de sânge pe vârful lăncilor. Doar câţiva mai luptă, cei dornici de sânge, indiferent al cui. Dacă sfidarea ta mai dura o lună nu i-aş mai fi putut aduce înapoi după iarna asta. Te iubeau. I-ai cucerit cu felul în care ai şarjat sub ghiulelele tunurilor la Konia, căci nici unul n-ar fi vrut să-şi îndrepte arma spre tine.

Te iubeau pentru că pe Selim îl detestau, iar pe mine mă credeau prea bătrân.

Dar acum ai trecut frontiera şi nimic nu te mai poate salva. Ai încetat să mai fii un osmanlâu în clipa în care ai acceptat oferta persanului. Când ai întors spatele pământului turcesc, ai pierdut moştenirea.

Şi totuşi aproape câştigaseşi.

Chiar dacă m-am îndoit. În ultimele zile începusem să cred că Hürrem minţise. Luptai atât de bine, şi de atâta timp. Dar acum

ţi-ai arătat adevărata faţă; nici un osmanlâu n-ar fi putut accepta adăpostul sufavizilor.

Prostule. Acum până şi iubiţii tăi ieniceri te vor blestema din tot sufletul.

107

Amasya 1561

Nu salutase când intrase în încăpere; nici măcar nu privise spre el. Dar acum e o femeie bătrână, probabil că nu-i mai e atât de teamă de consecinţe, ca pe vremuri. Am iubit-o atât de mult, atâta timp, gândi el. Şi acum parcă văd o străină.

— Stăpâne, spuse ea.

— A trecut mult timp

— Cum spui, Stăpâne.

El se aşează alături, pe divan.

— Te simţi bine, Doamnă?

Gülbehar îl privi mult timp, arzând de acea ură pe care numai dragostea şi refuzul laolaltă o pot inspira.

— Cât de bine te poţi aştepta la o asemenea vârstă, zise ea. Dar tu, Stăpâne?

— Picioarele mi se umflă şi mă dor, şi sunt obosit, răspunse Suleiman.

— Atunci ce te-a adus aici, atât de departe de Poartă?

— Ştii bine ce m-a adus.

Gülbehar îl studie, căutând un indiciu al intenţiilor sale. Răsuci şiragul de perle din poală.

— Da cred că ştiu, spuse ea.

— Trebuie să-mi aduc fiul înapoi din Persia.

— Allah fie cu el.

— Cum spui, Doamnă.

Ce crud e timpul, gândi Suleiman. Uite ce ţi-a făcut ţie Gülbehar! Uite ce ne-a făcut amândurora. Ţie ţi-a furat frumuseţea, iar mie visurile. Până la urmă n-avem mai multă putere asupra destinelor noastre decât frunzele pomilor.

— Eu l-am sfătuit de mult să meargă împotriva ta, spuse

Gülbehar. N-a vrut să mă asculte.

Suleiman fu atât de uimit de recunoaşterea ei, încât rămase holbându-se la ca.

— Nu mă crezi?

Suleiman scutură din cap.

— După tot ce mi-ai făcut? După ce i-ai făcut fiului meu? Încă mai îndrăzneşti să vii aici?

— Sunt încă stăpânul tău. Iar tu eşti încă unul dintre supuşii mei.

— Cândva aş fi făcut orice mi-ai fi poruncit, din tot sufletul. Apoi te-am ascultat de frică. Acum nu-mi mai pasă.

Nu la asta se aşteptase. Venise aici — de ce? Pentru reconciliere? Pentru iertare?

— Aş putea porunci executarea ta chiar în clipa asta.

— Atunci, fă-o.

— Sunt stăpânul tău! strigă el.

— Eşti ucigaşul fiului meu!

— Eu i-am dat viaţă! Iar el s-a întors împotriva mea! Ce se aştepta c-am să fac?

— Era nevinovat! Eşti un măcelar, exact ca şi tatăl tău!

Suleiman urlă şi ridică sabia deasupra capului. Gülbehar nu se clinti. Îl privi în ochi şi aşteptă. Şiragul de perle i se mişca între degete.

Exact ca şi tatăl tău.

Sabia rămase în aer secunde lungi. „Termină ce-ai început”, îi şopti o voce. „Tu eşti Sultanul. Cum îndrăzneşte să-ţi vorbească astfel? Ea e doar o sclavă, o concubină. Cum îndrăzneşte să te judece pe tine, Stăpânul Vieţii, Regele Regilor, Stăpânul Gâturilor Oamenilor? Fă-o. Fă-o”.

Lăsă sabia jos.

— Destul, mormăi el.

Aruncă sabia, făcând-o să zăngănească pe podeaua de marmura. Ieşi ca o furtună din încăpere. Gülbehar se întoarse la mătăniile ei, de parcă el nici n-ar fi trecut pe acolo.

Shiraz, Persia

Luna era înconjurată de un nimb. Baiazid auzi zgomot de

potcoave pe dalele de piatră şi se grăbi la fereastră. Călăreţul descălecă, lăsând calul în grija unui paj; animalul părea sfârşit iar din spinarea lui înspumată ieşeau aburi. Omul strigă parola către străjerii din curte şi dispăru din vedere. Poate că aceasta era vestea pe care o aştepta. Poate...

Se înfioră în răcoarea nopţii şi privi către îndepărtaţii munţi Zagros, acoperiţi de zăpadă, lucind şters în lumina lunii, pustii, stranii şi îngheţaţi. De parcă aş fi fost surghiunit tocmai pe lună, cugetă el. Poate era mai bine să mor în ţara mea, decât să îndur atâta timp înstrăinarea asta. Atât de puţini au rămas din marea armată pe care am condus-o la Konia; mai toţi risipiţi prin cetăţile şi palatele Persiei. Trebuie să-mi petrec aici zilele lipsite de odihnă, cu fiii mei, despărţit de tronul meu de aceşti munţi şi de distanţa de mii de mile dintre inima tatălui meu şi inima mea.

Îşi aminti din nou ce-i spusese odată Gülbehar. „N-avea nici un sens să-l omoare pe fiul meu. Dar a făcut-o totuşi. Ai grijă, Baiazid."

Aceasta fusese greşeala lui. Sperase să înţeleagă motivele lui Suleiman şi nu reuşise. Dar ce altceva putea face? Mustafa nu făcuse nimic, şi Suleiman îl ucisese. Iar el se purtase ca un adevărat războinic, iar Suleiman îşi trimisese armatele să-l sprijine pe grasul şi beţivul de Selim. Cum să înţelegi un asemenea om?

Şi totuşi nu putea crede că tatăl său dorea să încredinţeze Imperiul unui beţiv decăzut ca fratele său. Aşa ceva era pur şi simplu imposibil. Totul era o încercare. Dar acum sultanul avusese timp pentru o gândire mai profundă şi trebuia să vadă. Trebuia.

Privi la grădinile de sub ziduri. Merii, perii, vişinii erau goi ca nişte schelete, cu ramurile grele de zăpadă. Luna proiecta umbre lungi asupra grădinii albe.

Un buştean trosni în sobă. Poate că mesagerul aducea veşti despre retragerea iernii.

Se auziră paşi pe coridor, iar uşa se dădu de perete. Şahul Tamasp.

Şahul intră surâzător. Nu-mi place surâsul ăsta, gândi Baiazid; este ca rânjetul unui şacal, iar colţurile bărbii tale sunt mereu umede, de parcă ţi-ai linge mereu buzele. Nu, nu vreau să mă

încred în tine, dar ce alternativă am? În plus, tu mi-ai arătat, mie şi suitei mele, generozitate nelimitată. Poate că n-ar trebui să te judec prea aspru.

— Am veşti bune pentru prinţul moştenitor al Casei Osmanlâilor, anunţă şahul.

— Ceauşul tău s-a întors de la Istanbul?

Fuseseră atât de mulţi mesageri în ultimele câteva luni. Probabil chiar mai mulţi decât mi-a spus mie şahul, gândi Baiazid. Poate că acum — în sfârşit — tatăl său îşi revizuise termenii. Simţi un val de speranţă.

— Ceauşul s-a întors, într-adevăr. Locul şi timpul s-au stabilit, în sfârşit. Dădu din cap. Da, Baiazid, doreşte să vă întâlniţi.

Baiazid simţi nevoia să se întindă pe jos de uşurare. Aproape că-şi pierduse orice speranţă de împăcare. Începuse să se întrebe dacă el şi fiii săi vor trebui să-şi ducă tot restul vieţii în exil.

— Unde?

— Tabriz, spuse şahul. Va veni acolo în secret. Totul e aranjat.

— Şi Selim?

— Selim nu ştie nimic. Poate că tatăl tău şi-a revizuit relaţiile cu fiii săi. Umbra lui Allah pe Pământ a descoperit, probabil, că e la fel de muritor ca oricare altul dintre noi.

Baiazid se întrebă: să fi depăşit, în sfârşit, Selim, limitele generoase pe care i le îngăduise tatăl său, sau acesta chiar îşi schimbase mersul inimii? El e singura mea speranţă acum. Nu mă mai pot gândi să merg împotriva lui Selim, nu fără sprijinul ienicerilor. Dacă nu m-au ajutat la Konia, nu mă vor ajuta nici acum.

— Pot să văd scrisoarea?

Şahul păru să ezite.

— Nu a fost nici o scrisoare. Mesajul a fost încredinţat memoriei ceauşului.

Minţi, gândi Baiazid.

— Tatăl meu nu obişnuieşte aşa ceva.

Şahul nu spuse nimic.

— L-a încredinţat ceauşului tău şi vreuna din intenţiile sale?

— Ce altceva poate fi decât că vrea o reconciliere cu războinicul său?

Nu e tipic tatălui meu, să nu-şi pună pecetea alături de vorbe. Şahul îmi ascunde ceva. Dar ce alternativă am? Dacă s-a aranjat o întâlnire, trebuie să mă duc.

— Când? întrebă Baiazid.

— Plecăm la noapte. Vom aştepta sosirea lui în cetatea Tabriz.

Konia

Prinţul moştenitor Selim avea doar treizeci şi patru de ani, îşi aminti Abbas. Dar deja arată ca un bătrân. Mantia largă de mătase aurie pe care o poartă nu-i poate ascunde grăsimea trupului. Faţa îi e umflată şi buhăită, astfel încât ochii aduc cu două coacăze. Nu era de mirare că se temea într-atât de Baiazid. Ienicerii nu ar fi urmat niciodată în luptă pe unul ca el. Prinţul Budincă de Malţ.

Selim zăcea prăbuşit pe un divan, alegând la întâmplare dintr-o tavă cu halva aflată pe măsuţa de lângă el. Apucă trei bucăţi deodată şi le îndesă în gură.

Îl privi pe Abbas cu o expresie posomorâtă.

— Ai veşti, Kislar Aghasi?

— Da, Stăpâne, răspunse Abbas.

Se întrebă cum va reacţiona Selim când le va auzi. Căci nici el nu ştia ce să înţeleagă din ele.

— De la tatăl meu?

— A plecat din Amasya şi se îndreaptă spre răsărit.

Selim mârâi şi mai luă două bucăţi de halva. Negocierile durau de mai bine de un an. Se părea că Baiazid valora mult mai puţin decât sperase şahul Tamasp. Se şoptea că-i ceruse lui Suleiman înapoierea Mesopotamiei în schimbul tânărului prinţ. Suleiman refuzase.

— E bolnav, sper?

Selim râse şi picături de salivă amestecată cu halva săriră pe covor, în faţa lui Abbas.

— Stăpânul Vieţii nu mai poate petrece atâta timp în şa, ca altădată.

— Armata este cu el?

— Nu, stăpâne, zise Abbas. Iscoadele îmi spun că a plecat doar cu un escadron de spahii şi tot pe-atâţia ieniceri.

Selim bătu din palme. Un paj apăru instantaneu, aducând un ulcior cu vin şi o cupă împodobită. Selim îi smulse cupa din mână şi o ţinu să-i fie umplută. O dădu peste cap, apoi îşi trecu o mânecă peste gură, vinul sângeriu amestecându-se acum în barba sa cu resturile de halva.

Pajul îi umplu cupa din nou, apoi se retrase.

— În ce scop?

— Se spune că merge să-l întâlnească pe Baiazid la Tabriz. Se aud zvonuri de împăcare.

Brusc, Selim se ridică în picioare, vărsând pocalul pe covor. Îşi încleştă pumnii şi scăpă un vaiet ascuţit, ca de animal mic împuns cu o ţepuşă. Saliva i se scurgea din colţurile gurii în barbă, în dâre subţiri. Începu să tremure.

Nimeni nu se mai mişcă; nici paji, nici străjeri, nici Abbas. În cele din urmă, Selim căzu la loc pe divan.

Îşi mototoli un colţ al mantiei în pumni. Privi la Abbas mult timp, cu ochii uşor aburiţi.

— Am fost trădat, spuse el.

Deodată sări în picioare.

— Vin! Unde e vinul meu? Tu! Indică el spre călăul ce stătea în aşteptare lângă tron.

Omul păşi înainte. Selim arătă spre pajul ce ţinea carafa de vin.

— Taie-i capul!

Gâdele făcu ce i se poruncise. Abbas se retrase tăcut, negândindu-se la nimic. Spectacolul nu-l impresionase. Trăise prea mult sub tirania prinţilor.

Tabriz

Lumina lunii poleia cu argint lustruit domurile placate cu ceramică ale Moscheii Albastre, reflectate în apele reci ale râului Aji Chai. Din spatele ferestrelor oblonite ale citadelei răzbăteau raze galbene de lumină, iar aerul era plin de ecoul tobelor şi al flautelor.

Muzica acoperea sunetul potcoavelor de cai din curtea pietruită şi vocile ciudate, ascuţite, ale ultimilor sosiţi.

Aceştia descălecară şi dispărură în umbră şi ochii străjerilor

sclipiră de teamă şi dispreţ, totodată.

Sala cea mare era luminată de câteva torţe. Sclave în mătăsuri subţiri şi voaluri dănţuiau în faţa oaspeţilor care se delectau cu bucatele de pe tăvile de argint aşezate pe covoare: miel şi ied cu mirodenii, orez aromat, păsări fripte. În mijlocul încăperii şedeau şahul şi oaspetele său de onoare, Baiazid.

Baiazid mâncă fără poftă, gândindu-se la ce avea să fie.

Suleiman acceptase în sfârşit să vină aici şi să discute o reconciliere. Ce altceva ar fi putut face? cugetă Baiazid. Fără mine, singurul supravieţuitor al dinastiei Osmanlâilor rămâne Selim, iar el nu e o alegere. Trebuie să negocieze. „Suleiman regretă ce ţi-a făcut", îi spusese şahul. „Poate că voi putea media conflictul dintre voi. Nu e prea târziu. Am să te ajut, iar când vei fi sultan, Persia şi Poarta Otomană vor fi aliaţi". Voi fi de acord să fac pace, cu voi; voi rămâne în est până la moartea lui, riscând ca Selim să ajungă la Istanbul înaintea mea. Nu va avea importanţa. Ienicerii nu-l vor sprijini pe el, în faţa mea.

Solia era aşteptată a doua zi în zori. Baiazid era nerăbdător să termine şi să pună capăt exilului, fiecare zi petrecută departe de imperiu îi periclita poziţia în ochii ienicerilor. Fusese cam repezit, acum îşi dădea seama. Trebuia să înveţe răbdarea şi diplomaţia. Era destul timp până să vadă capul lui Selim într-o suliţă.

Baiazid simţi un curent rece în spate şi înţelese că cineva intrase pe uşile mari ale odăii. Întârziaţi. Simţi cum părul i se zbârleşte de îngrijorare.

Şahul se aşezase în faţa lui, având uşile în faţă. Privi pe deasupra lui o clipă, apoi îşi văzu de masă.

— Cine sunt oaspeţii? întrebă Baiazid.

— Erau aşteptaţi, răspunse şahul.

Apoi Baiazid auzi; era un sunet familiar, îl auzise de multe ori în palatele din Topkapi şi Amasya, un sunet gutural, lătrat, ca al unui câine chinuindu-se să înghită o mână de zgârciuri. Icnetul unui mut.

Icnetul unui bostangiu.

Şahul surâse, cu regret.

— Îmi pare rău, spuse el. Tatăl tău a insistat.

Era o afacere slabă, dar şahul fusese nevoit în cele din urmă, să accepte. Suleiman îi oferise 400 000 de ducaţi de aur. Mulahii

şahului îi ceruseră intransigenţă. Tot mai voiau Bagdadul. Prea bine, pentru ei. Dispăruseră repede în munţi, când Suleiman îşi mânase armatele către Shiraz.

Baiazid se întoarse spre el, cu faţa strâmbată într-un rânjet dispreţuitor.

— Mi-ai făgăduit protecţie.

— La Sublima Poartă, asta se numeşte diplomaţie. Şi voi spuneţi numai ce e cel mai bine de spus la un moment dat. Îmi pare sincer rău. E un prost exemplu de ospitalitate din partea noastră. Aş vrea să se fi putut şi altfel.

Baiazid se întoarse. Erau cinci. Recunoscu pe unul dintre ei. Se spunea că era omul care îl ucisese pe Mustafa, căpetenia călăilor, un sudanez uriaş şi urât. Fiecare ţinea în mână un laţ de mătase subţire.

Baiazid adusese cu sine de la Shiraz doar o duzină de oameni; erau încartiruiţi în curte. Probabil fuseseră copleşiţi. Ceilalţi erau încă în capitala şahului.

— Dar ceilalţi?

— Mă tem că sunt morţi cu toţii.

Baiazid simţi un acces de mânie şi braţul său porni către iataganul de la brâu, dar şahul avea deja în mână pumnalul cu mâner împodobit, iar gărzile îl înconjuraseră. Baiazid ştiu că fusese atras într-o cursă. Străjerii înarmaţi de la fiecare uşă îi păruseră simple elemente de decor în vederea solemnităţii ce urma să se producă. Acum înţelese că aveau o menire practică. Acum nu va mai exista nici o graţiere.

Îşi privi fiii. Aceştia se uitau la el, aşteptând ceva. Erau încă prea tineri pentru a înţelege, prea mici pentru a fi îngroziţi.

Doamne ajută-mă în nenorocirea mea!

— N-ai putea să-mi cruţi băieţii?

— Suleiman a fost exact în cererile sale, spuse şahul.

— Atunci Selim să fie epitaful lui, zise Baiazid.

Deodată coarda de mătase îi cuprinse gâtul şi fu îndoit pe spate, pe genunchiul gâdelui, icnind. Mâinile i se încleştară instinctiv în gât, dar când călăul îşi strângea laţul unde trebuia, nu mai exista scăpare.

Copiii ţipară. Cel mare fugi să-şi ajute tatăl, strigând către ceilalţi să fugă; dar eunucii îi prinseră şi se apucară să-şi facă

treaba.

Şahul privea cu o încruntare de dezgust. Apucă o felie de miel de pe tava din faţa sa şi începu să mestece. Treburile de stat erau uneori lucruri tare neplăcute, dar trebuiau îndurate.

Bursa

O femeie ţipa în curtea de sub fereastra înaltă, şi ţipetele ei răsunau de-a lungul zidurilor ca vaietele unui djinn. Eunucul îşi dori ca străjerii să facă ceva, s-o facă să tacă.

Fiul cel mai mic al lui Baiazid avea doar nouă luni. Fusese conceput înainte de bătălia de la Konia şi tatăl său nu-l văzuse niciodată. Rămăsese aici împreună cu mama sa.

Când eunucul se aplecă peste leagăn, copilul zâmbi, îl apucă de gât cu braţele şi îl sărută. Mâinile omului începură să tremure. Scăpă laţul.

Ieşi din odaie şi îi dădu hamalului care îl condusese două monede de aur şi laţul de mătase. Aşteptă. Peste câteva minute omul apăru din nou şi coborî scările în fugă. Şnurul de mătase zăcea pe dalele de piatră.

Se duse înapoi, în încăpere. Copilul zâmbi către el.

— Doamne, ajută-mă în nenorocirea mea, murmură el.

Îşi căută punga de piele de la brâu. Dacă nu se întorcea cu ea plină, Suleiman l-ar fi executat pe loc.

Ridică laţul de jos şi închise uşa în spatele său. Pe când se apropia, copilul gânguri şi Întinse braţele către el.

108

Konia

E cale lungă de la Veneţia şi până la Konia, în mijlocul stepelor Anatoliei; cale lungă de la Campanile şi San Marco şi până la singuraticul oraş asiatic, care se învecina doar cu câmpia vastă şi prăfuită, care se învecina doar cu câteva caravanseraiuri de piatră, cu corturile negre ale nomazilor şi cu câţiva şacali rătăcitori. Cale lungă de la Veneţia până în acest loc izolat, bun

pentru moarte.

Îl găsiră pe Abbas în cămăruţa lui.

Era ghemuit pe covor, cu faţa în jos. O pisică albă lingea sângele de pe batista mototolită în pumnul său.

— Tuberculoză, mormăi doctorul.

Sau poate otravă, gândi el. Poate că moartea era infinit preferabilă poziţiei de Kislar Aghasi al prinţului moştenitor Selim. Sau poate avusese alte motive. Cine putea şti? Cu cât ştii mai puţin, cu atât mal bine. Cunoaşterea putea fi periculoasă.

Fu nevoie de şase paji ca să-l ridice şi să-l scoată pe uşa Haremului; apoi îl urcară pe carul ce aştepta. Medicul rămase să examineze odaia.

Probabil Abbas scria o scrisoare. Pana şi pergamentul zăceau pe măsuţa joasă aflată lângă pat. Aruncă o privire; scrisoarea era neterminată. De fapt, nu scrisese decât formula de început.

„Dragă Julia”.

Căpetenia eunucilor, scriind unei femei? Poate era vreo poreclă a vreunuia din negrii lui, gândi medicul. Oricum, nu mai avea importanţă. Mototoli hârtia şi o aruncă în foc.

Topkapi Sarai

După ce pajul garderobier se înclină şi ieşi, Suleiman îşi făcu rugăciunea. Se întinse apoi pe saltea, ascultându-şi propria răsuflare, dar somnul nu veni. După un timp, se sculă şi se duse la fereastră unde rămase privind stelele printre ramurile chiparoşilor.

Deci totul era hotărât. Selim va fi următorul sultan. Dacă ceea ce-i spusese Hürrem era adevărat, atunci îşi făcuse datoria faţă de neamul Osmanlâilor.

— Dar, te rog, spune-mi că ai minţit, rosti el cu voce tare.

— Eram bolnavă, eram pe moarte, spuse Hürrem din spatele lui. Cum ai putut să crezi?

— Mă iubeai. Cum ai putut să te îndoieşti de mine?

Se uită la ea. Atât de frumoasă, cu părul ei de aramă lustruită, împletit şi presărat cu perle sclipitoare, cu toca mică, verde, prinsă şăgalnic pe creştet.

— Ai spus că era copilul lui Ibrahim.

— Stăpâne, cum poţi crede una ca asta? Chiar poţi să crezi că te-am înşelat timp de treizeci şi cinci de ani?

Suleiman nu îi putu răspunde

— Nu te-aş fi putut trăda astfel, zise Ibrahim. Suleiman se întoarse spre el. Ibrahim, cu rânjetul lui arogant, sfidător. Ibrahim, cu mâinile înfipte în şolduri, şi cu o rană lividă, sângerândă, în jurul gâtului.

— Ai avut ocazia, spuse Suleiman. Te-am iubit. Am avut încredere în tine. Ţi-am îngăduit prezenţa în inima Palatului meu. Numai tu ai putut avea această ocazie.

— Te-a minţit.

— Spune-i! ţipă Suleiman către Hürrem. Spune-i ce mi-ai spus mie!

— Eram bolnavă, zise Hürrem. Diavolul vorbea cu buzele mele, nu eu.

Suleiman urlă din răsputeri şi îşi astupă urechile. Dar următorul vorbi Mustafa.

— Eu eram prinţul moştenitor, tată. Şi nu te-am trădat.

— Dovezile împotriva ta au fost limpezi!

Mustafa, aşa cum şi-l amintea din dimineaţa în care intrase în cortul său; cu caftanul alb şi turbanul de mătase, cu barba pieptănată îngrijit, mândru şi brav, ţinându-şi fruntea sus, sfidător. Mustafa, cel care nu-l minţise niciodată.

— Tu m-ai trădat pe mine! I-ai dat Imperiul lui Selim, un desfrânat şi un beţiv. Asta ţi-a fost datoria către neamul Osmanlâilor?

— Măcar el e sânge din sângele meu.

— Te-am iubit, Stăpâne, spuse Hürrem. Cum ai putut să te îndoieşti de asta? Chiar ai crezut că Baiazid nu e fiul tău? Te-am iubit!

— Sigur că m-ai iubit! Am renunţat la Harem pentru tine! Te-am făcut Împărătească! Sigur că m-ai iubit! Trebuie să mă fi iubit!

— Atunci de ce l-ai ucis pe fiul nostru?

— Pentru că nu mai puteam fi sigur niciodată! gemu Suleiman, şi căzu în genunchi.

Pajii negri, surzi la strigătele sale, îl priviră îngroziţi, dar nu se clintiră de la posturile lor de lângă uşi.

— Pentru că nu voi putea fi niciodată sigur..., suspină

Suleiman.

Şi nu-şi va putea găsi niciodată liniştea.

Întunericul învălui această oază de linişte, paradis de marmură, de grădini şi pietre preţioase, în care Regele Regilor, Stăpânul Vieţii, Umbra lui Allah pe Pământ va mai trăi încă cinci ani, bântuit de fantomele care vin să-l judece, să-l tortureze şi să-l chinuie mai rău ca în Iad.

Ceea ce oamenii numesc Imperiu e o lume de vrajbă
sălbatică şi de război neîncetat.
Singura bucurie a lumii se află în odihna sihăstriei.

Dintr-un poem scris de Sultanul Suleiman,
supranumit Magnificul, descoperit după
moartea sa în 1566.

EPILOG

Istanbul, 1990

Moscheea Süleymaniya domină oraşul; minaretele şi domul ei masiv se Înalţă deasupra Cornului de Aur, făcând moscheea lui Rüstem Paşa să pară mult mai mică, pe panta de la poalele sale. E rezemată pe coloane masive de porfir, granit şi marmură aibă; ferestrele sunt pictate în galben şi roşu, iar razele de aur şi sânge ce trec prin ele la ceasul amiezii cad pieziş pe tapiseriile stacojii şi albastre de pe pereţi. Un slujitor al moscheii stă uneori în amvon şi recită din Coran; viaţa lui e dedicată memorării întregii Cărţi Sfinte. Mintea lui nu serveşte la nimic altceva.

Este un monument de piatră ridicat de omul pe care poporul turc îl ţine minte ca pe cel mai mare dintre toţi Sultanii Otomani. În primele trei sute de ani ale istoriei lor, zece sultani, culminând cu Suleiman, au construit un Imperiu cu treizeci de milioane de oameni, vorbitori a douăzeci de limbi, cucerit în întregime prin bătălii, din şaua calului.

După Suleiman au mai fost douăzeci şi cinci de sultani, un şir neîntrerupt de slăbănogi şi degeneraţi, care s-au înfundat în

Haremuri, au stors bogăţiile Imperiului pentru poftele lor extravagante sau şi-au satisfăcut vanităţile prin acte de o cruzime inimaginabilă faţă de cei căzuţi în puterea lor. Tradiţia de războinici şi oameni de stat a neamului Osmanlâilor a încetat o dată cu Selim al III-lea — supranumit Beţivul.

Istoricii au lansat speculaţia că firul dinastiei a fost întrerupt. Nu se va putea dovedi niciodată. Poate că totul a fost rezultatul natural al excesului de putere, bogăţie şi plăceri.

Răspunsul zace, probabil, îngropat într-o grădină tăcută de lângă marea cupolă a moscheii Süleymanie.

*

În această zi cenuşie, un vânt umed agită ramurile înalte ale chiparoşilor şi platanilor. Porumbei se foiesc şi uguie pe porticurile înalte de marmură şi în curţile largi. O ploaie subţire, mai mult o ceaţa, a început să cearnă.

Cimitirul este lângă zidul de sud-est al moscheii.

Marile pietre mortuare sunt sculptate în forma unor turbane, sugerând rangul celor îngropaţi sub ele. Sunt năpădite de bălării. Dar în *türbeler,* mormântul lui Suleiman, aerul este înnobilat de tăcere. Mormântul lui este între altele două. Turbanele de catifea stacojie au fost aşezate pe mausoleele drapate, indicând faptul că sarcofagele aparţin unor oameni ce au fost Sultani ai Imperiului.

Pentru cinci mii de lire turceşti, ghidul îţi povesteşte despre ei.

— Acesta este mormântul lui Suleiman. În vest i se spune Magnificul. Aici e cunoscut drept Kanuni Sultan, pentru multele legi şi kanunuri pe care le-a emis în timpul domniei sale. Este recunoscut drept cel mai mare dintre sultani, pentru marile sale victorii militare, pentru minunatele clădiri înălţate după planurile arhitectului său, Sinan, pentru dezvoltarea fără egal a poeziei şi muzicii în epoca sa…

Ghidul recită lecţia de istorie pe care o oferă tuturor turiştilor, de parcă ar vorbi despre un membru al propriei familii.

Într-un colţ al cimitirului se află un *türbeler* mai mic, cu intrarea barată de porţi de fier. Umezeala burniţei se întrepătrunde cu izul de mucegai ce pare să se ridice ca un abur

dinăuntrul mormântului.

O placă îmi spune că este mormântul Împărătesei lui Suleiman, Hasseki Hürrem. Încerc porţile, dar sunt încuiate. Îl chem pe ghid, dar mărturiseşte că nu ştie prea multe, despre ea. Se pare că doarme singură. Secretele-i dorm împreună cu ea, în mausoleu.

Un afiş lipit de o scândură anunţă apropiatul festival de la Konia. Vor fi spectacole cu dervişi şi o întrecere de çerit. Ploaia se înteţeşte, aşa că mă întorc, îndreptându-mă spre ieşirea din cimitir.

Se face târziu şi sunt puţini turişti azi, aşa că ghidul pleacă şi el, încuind poarta în urma sa. Îl lăsăm astfel pe Suleiman şi pe împărăteasa lui să se odihnească în pace.